İSİMLER ve ANLAMLAR KİTABI

-Alfabetik Sırayla-

Ramazan F. GÜZEL

İSİMLER ve ANLAMLAR KİTABI

-Alfabetik Sırayla-

Ramazan F. GÜZEL

İSİMLER ve ANLAMLAR KİTABI

-Alfabetik Sırayla-

Ramazan F. GÜZEL

İSİMLER ve ANLAMLAR KİTABI

-Alfabetik Sırayla Adlar ve Açıklamaları-

Ramazan Faruk GÜZEL

RoH Nordic Publishing House

İsimler ve Anlamlar Kitabı

-Alfabetik Sırayla Adlar ve Açıklamaları-

Ramazan F. GÜZEL

Yayın No: 37

ISBN No: 9781005384296

Yayın yönetmeni: Ramazan F. Güzel

Kapak resmi: Ramazan F. Güzel

Yayın tarihi: 17 Aralık 2022

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

“İsimler ve Anlamlar Kitabı”, Nordic Publishing'in 36. Kitabı… Ve bu yayınevinde yayınlanmış 30. Kitabımız.

Aslında bu kitabı 2004 yılında bitirmiş ve yayına hazır hale getirmiştim. Hatta bir yayınevi ile anlaşmıştık ama son anda baskısı gerçekleşmemişti.

Kitabın yayın kısmeti bu günlereymiş, şimdilerde tekrar gözden geçirip takdirlerinize sunuyorum. Önem verdiğim bir çalışma idi, zira isimler ve anlamlar çok mühimdir, insanlığın ve Hz. Adem’in yaratılışından beri ehemmiyet arz etmektedir.

Hayırlara vesile olması dileklerimle, keyifli okumalar!

16 Aralık 2022

Ramazan Faruk GÜZEL

Bu kitap;

İsimleri de kendileri gibi güzel evlatlarıma ve de bütün dostların evlatlarına…
yani güzel geleceklerin sahiplerine

İthaf olunur.

GİRİŞ

ÇOCUKLARA KARŞI ÖNEMLİ BİR VAZİFE: “İSİM VERMEK” ÜZERİNE…

İsim İnsana Hastır:

Nedir “İsim”?

Sözlükler, “Bir şeyin kendisiyle bilinmesi ve tanınması için konulan alamete ve işarete denilir” demektedir. Mücerret varlıklar ve düşünceler için de bazen özel, bazen de genel manayı ifade eden isimler verilebilir.

Türkçede isim kelimesi kullanıldığı gibi, aynı anlama gelen "Ad" kelimesi de kullanılmaktadır. Kuran’da anlaşıldığı şekliyle, varlıkları isimlendirme; insanın fıtratında olan ve Hz. Adem (as) yaratıldığı zaman, Allahu Teala (cc) tarafından ona ve onun zürriyetinden gelen insanoğluna verilmiş olan bir özelliktir. (Bakara, 31-33.)

İnsana konulan ismin ayrı bir ehemmiyeti vardır; bazı araştırmacılara göre ad, çocuğun kişiliği üzerinde bile etkilidir. Tenbihü'l-Gafilin adlı eserde ana-babanın çocuklarına karşı vazifeleri şöyle sıralanmıştır:

1- Doğduğunda evladına Müslüman ismi koyacaktır. Bu, ebeveynin ilk ve en

önemli vazifelerindendir.

2- Aklı baliğ oluncaya kadar ona dinini öğreterek tahsilini tamamlatacaktır.

3- Baliğ olduktan sonra da evlendirerek Müslümanca bir aile hayatı kurmasını sağlayacaktır.

Güzel İsim Vermek:

Doğum, yani candan bir canın husule gelişi büyük bir hadise ve insan için büyük bir sevinç kaynağıdır. Bebekler için Efendimiz (s.a.s.) "semeretü'l-kulûb (kalplerin meyvesi) ve kurretü'l-ayn (gözün nuru)dur." demektedir.

Nitekim Hz. Peygamber (s.a.s.), oğlu İbrahim doğunca, kendisine doğum müjdesini getiren Ebû Rafi'ye hediye ve ihsanlarda bulunmuş ve bizlerin de doğum sonrası gücümüz nispetinde hayır ve ihsanda bulunmamızı tavsiye buyurmuşlardır.

Böylesine müstesna olan çocuğa güzel bir isim vermek de ayrı bir önem arz eder, zira –hadislerde buyrulduğu gibi- mahşerde her çocuk, konan ismiyle çağrılacaktır. Şayet çocuğun ismi kötü manaya gelen gayrimüslim ismi ise, mahşer halkı önünde isminden dolayı utanan çocuk:

"Allah beni doğuştan Müslüman olarak dünyaya gönderdi, sen neden bana kötü manaya gelen ismi koydun?" diye, isim koyan şahıstan davacı olacaktır. İsmin manasının böylesine ehemmiyetinden dolayıdır ki, Peygamber'imiz (s.a.s.) kötü

manaya gelen yabancı isimleri iyi manaya gelen Müslüman isimleriyle değiştirdiği görülmüştür.

Mesela (Uzza putun kulu) manasına gelen (abdu'l-uzza)'yı, Allah'ın kulu manasına gelen (Abdullah) ile değiştirmiştir. Ateş parçası manasına gelen (cemre)'yi de güzel kız manasına gelen (cemileyle) ile, Harp ismini de Hasan'la düzeltmiştir.

Demek ki, Müslüman isminden maksat, mananın kötü olmamasıdır. Genel bir kainade olarak Efendimiz (s.a.s.) şöyle buyurur: “..Öyleyse isimlerinizi güzel koyun" (Ebu Davut,Edeb:70)

En güzel isimlere misal olarak da peygamberlerin isimlerinin konulmasını tavsiye buyurmuşlardır. Devamla da: “Allah'ın en çok sevdiği isimler, Abdullah ve Abdurrahman'dır.” (Sahih-i Buhari-İst.:1401 K. Edeb, 109) Nitekim, sahabeden Yusuf b. Abdisselam:

"Rasulüllah bana Yusuf ismini verdi." demiştir. (İbn Hacer- Fethu'l Bari, C:10 Sh: 476)

...

Herkese İsim:

Doğup yaşayan her çocuğa isim vermek, ana-babanın en başta vazifelerindendir. Binaenaleyh, yeni doğan çocuğa yapılması gereken yedi vazifenin başında “isim

verme” gelmektedir. (İbni Abidin, C.5, Sh.268) Bunu geciktirmek de pek doğru değildir.

Nitekim Hz. Peygamber (s.a.s.) Mariye’den olan oğlu İbrahim için, "Bu gece bir oğlum dünyaya geldi. Ona dedem İbrahim’in adını verdim.” diye buyurmuş ve beklemeye mahal olmaksızın doğan çocuğa ismin verilmesini fiiliyatta göstermiştir...

(Buradan ayrıca cetlerimizin güzel isimlerinin yaşatılmasının güzel bir davranış olduğunu da anlıyoruz.)

Ölü doğan veya düşük olan çocuklara isim verilmesi şart olmamakla beraber, isim vererek defnetmek uygun olup sevaba vesiledir. (Nimeti İslam, Cenaze Bahsi, Sh.540) İmam Ebu Yusuf’tan naklen bir fıkhi hükümde de sabittir ki: “Ölü olarak doğan çocuk yıkanır ve isim verilir. Fakat cenaze namazı kılınmaz.” (Bedaiyu's-Sanayi, 1:302)

Bu hükme esas olan bir hadis-i şerif bulunmaktadır ki, Efendimiz (s.a.s.) şöyle buyurur:

“Düşük çocuklara da isim koyunuz. Allah (C.C.) onunla mizanınızı ağırlaştırır.

Zira onlar kıyamet günü gelir de şöyle der:

-Ey Rabbim, beni zayi ettiler ve bana isim vermediler.” (Ramuz-ul Ehadis, Sh.300, Had.7)

İsmin konulma usulü noktasında ise İslâm âlimleri, Hz. Peygamber (s.a.s.)'in, torunu Hz. Hasan'ın ismini koyarken kulağına ezan okumasından hareketle, çocuğa isim verilirken, önce sağ kulağına ezan, sol kulağına kâmet okunması gerektiğini belirtmişlerdir. (Tirmizî, Edâhî, 16.)

Böyle hareket edilmesi hâlinde çocuğun kulağına, ilk defa İslâm'ın şiârı olan Kelime-i Tevhid ile birlikte, devamlı olarak taşıyacağı kendi ismi de söylenmiş olacaktır. (Dr. Hüseyin Çeliker)

İfade-i Meram:

1587 sayılı Nüfus Kanunu'nun 16. Maddesinde, çocuklara isim verilirken nelerin kıstas alınacağı açıkça belirtilmiş ve "Çocuğun ismini anne ve babası koyar. Ancak millî kültürümüze, ahlâk kurallarına, örf ve âdetlerimize uygun düşmeyen ve kamuoyunu inciten adlar konulamaz" hükmü yer almıştır.

Evet, kanunca da sabittir ki, çocuklara uygun gelecek, güzel isimler verilmeli... Ebeveynler yavrularına karşı ilk görevlerini yerine getirirken, gayrimüslim kimliğini çağrıştıran yabancı isim koymaktan da kaçınmalı ki, mahşerde koydukları isimlerle çağrılan çocuklarının şikayetine muhatap olmasınlar.

Bu konuda elbette bizim gibi düşünmeyenler de olabilir, bu durumda Ahmet Şahin Bey'in bir köşe yazısında –bir ayetten ilhamla- ifade ettiği gibi:

"Tercih size aittir, kim neye layıksa onu bulur." demekten başka sözümüz olamaz. Ama temennimiz odur ki; toplumumuz güzel isimli, latif cisimli ve bahtiyar encamlı fertlerden oluşsun...!

İsmin öneminin bu kadar önemli olduğu yerde, insanlara güzel isimler bulabilme hususunda bir fikir verebilmek gerekir düşüncesiyle de böyle bir eser kaleme alındı. Belki eksiklikleri olabilir ama ileriki baskılarda –sizlerden gelecek tavsiye ve teklifler doğrultusunda- daha da genişletilerek istifadelerinize sunulacaktır.

Uzun süredir üzerinde çalışılan ve şu son bir yılda yoğunlaştırılmış bir çalışmayla son şekli verilen bu kitap; umarım bu haliyle de olsa/ bir nebze olsun ihtiyaçlara cevap verebilir...

Gayret bizden, taktir Hüda'dan... Maksat Hakkın rızası, muhatap sizler...

02.12.2004 /İSVEÇ- 04.05.2005/İstanbul

KISALTMALAR:

Tür. = Türkçe.

Ar. =Arapça.

Fars. = Farsça.

Yun. = Yunanca.

İbr. = İbranice.

Fran. = Fransızca.

Lat. = Latince.

Süry. = Süryanice

İtal. = İtalyanca

t.a.i. = Türkçe- Arapça isim.

a.t.i. = Arapça- Türkçe isim

t.f.i. = Türkçe- Farsça isim.

f.t.i. = Farsça- Türkçe isim

a.f.i. = Arapça- Farsça isim.

f.a.i. = Farsça- Arapça isim

Er. = Erkek

Ka. = Kadın

Bkz. = Bakınız.

İsimler ve Anlamlar Kitabı

-Alfabetik Sırayla Adlar ve Açıklamaları-

-A-

ÂBAD: (Fars.) Er. -1. Şen, bayındır, mamur edilmiş anlamında. 2. (Ar.) Sonsuz gelecek zamanlar.

ABADÎ: (Fars.) Er. -Şen, bayındır, mamurlukla ilgili. Abadı Mehmet Çelebi. Türk hukuk bilgini (1555).

ABAKA HAN: (Tür.) Er.- İlhanlı hükümdarı Hülagu'nun oğlu.

ABAY (Tür.) Er. - Beceri. Sezgi, anlayış, dikkat. Abay Kunanbayoğlu. Kazak Türk şiirinin kurucusu.

ABAZA: (Tür.) Er.- Karaçay-Çerkez Özerk bölgesinde yaşayan Müslüman bir halk. - Abaza Hasan Paşa, Osmanlı vezirlerinden.

ABBAD: (Ar.) Er. -Allah'a itaat ve ibadet eden, kulluğunu hakkıyla yerine getiren. Yasaklarından kaçınan. -Abbad b. Bişr. Ashab'dan.

ABBÂS (Ar.) Er. -1. Sert, çatık kaşlı kimse. 2. Arslan (Bkz. Esed, gazanfer, şiir). - Abbas b. Abdülmuttalib. Resulullah (s.a.s)'ın amcası, Mekke'nin fethinde Müslüman olmuştur.

ABBASE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Abbas). Ahmed b. Hanbel'in hanımının ismi. Hz. Abbas'a mensup olan.

ABBAZ: (Fars.) Er. -Yüzgeç, yüzücü.

ABD: (Ar.) Ka. -Köle, hizmetçi, itaat edici. Kul. Sonuna Allah'ın isimleri getirilince bazı isimler meydana gelir. Abdullah, Abdurrahim, Abdulmelik gibi.

ABDAL: (Ar.) Er. -1. Derviş yaratılışlı kimse. 2. Tarikat mensubu.

ÂBDAR: (Fars.) Ka. - 1. Sulu, taze. 2. Parlak. 3. Sağlam vücutlu. 4. Nükteli. 5. Zarif, güzel, hoş. 6. Su veren hizmetçi.

ABDİ: (Ar.) Er. - Kulluk ve itaat eden.

ABDULALİ: (Ar.) Er.- (Bkz. Abdülali)

ABDULALİM: (Ar.) Er.- (Bkz. Abdülalim)

ABDULAZİM: (Ar.) Er.- (Bkz. Abdülazim.)

ABDULAZİZ: (Ar.) Er.- (Bkz. Abdülaziz.)

ABDULBÂRİ: (Ar.) Er.- (Bkz. Abdülbari.)

ABDULCEBBÂR: (Ar.) Er.- (Bkz. Abdülcebbar.)

ABDULCELİL: (Ar.) Er.- (Bkz. Abdülcelil.)

ABDULGAFFÂR: (Ar.) Er.- (Bkz. Abdülgaffar.)

ABDULGAFUR: (Ar.) Er.- (Bkz. Abdülgaffar.)

ABDULGANİ: (Ar.) Er.- (Bkz. Abdülgani.)

ABDULHÂDİ: (Ar.) Er.- (Bkz. Abdülhadi.)

ABDULHAK: (Ar.) Er.- (Bkz. Abdülhak.)

ABDULHÂLİM: (Ar.) Er.- (Bkz. Abdülhalim)

ABDULLAH: (Ar.) Er.- Allah'ın kulu anlamında. Peygamber (s.a.s)'in en sevdiği isimlerden ve aynı zamanda babasının adıdır.

ABDURRAHMAN: (Ar.) Er. - Rahman'ın kulu. Rahman; dünyada her canlıya, mü'min-kafir ayırdelmeksizin herkese merhamet eden. Allah'ın isimlerindendir. Abdurrahman İbn Avf: Sahabedendir.

ABDURRAUF: (Ar.) Er. - Rauf olan Allah'ın kulu. (Bkz. er-Rauf).

ABDUSSABUR: (Ar.) Er. - Sonsuz sabır ve genişlik sahibi Allah'ın kulu. Allah'ın isimlerinden, (Bkz. es-Sabur).

ABDÜDDAR: (Ar.) Er. - Zararlı şeyleri ve sebeplerini bir hikmete mebni olarak yaratan Allah'ın kulu. ed-Dar. Allah'ın isimlerindendir.

ABDÜLAFUV: (Ar.) Er. - Geniş Avf ve mağfiret sahibi yüce Allah'ın kulu. Allah'ın isimlerinden, (Bkz. el-Afuv).

ABDÜLA'LA: (Ar.) Er. - En yüksek, en yüce ve yücelikte eşi olmayan Allah'ın kulu. A'la kelimesi Kur'an-ı Kerim'in sıfatı olarak geçmektedir. Ünlü bir İslam bilgini.

ABDÜLALİ: (Ar.) Er. - Yüce, ulu, şan ve şeref sahibi Allah'ın kulu. Ali kelimesi Kur'an'da Allah'ın yüceliğini vasfetme anlamında kullanılmıştır.

ABDÜLALİM (Ar.) Er. -Alim ve mükemmel bilgiyi uhdesinde bulunduran, her şeyi bilen, gören Yüce Allah'ın kulu. Alim kelimesi Allah'ın 99 isminden birisidir.

ABDÜLAZİM: (Ar.) Er. - Azamet ve büyüklük sahibi Allah'ın kulu, büyük ve azametli Yüce Allah'ın kulu. - Allah'ın isimlerinden, (Bkz. el-Azim).

ABDÜLAZİZ: (Ar.) Er. - Büyük ve aziz olan, izzet ve şeref sahibi, değerli Yüce Allah'ın kulu. (Bkz. Aziz). Aziz Allah'ın isimlerindendi r. -Sultan Abdülaziz: 32. Osmanlı padişahının adı.

ABDÜLBÂKİ: (Ar.) Er. - Sonsuz, ebedi olan ve ölmenin kendisi için söz konusu olmadığı. Allah'ın kulu-Allah'ın isimlerinden, (Bkz. Baki).

ABDÜLBÂRİ: (Ar.) Er. - Yaratan, tasarlayan, yaratıcı Yüce Allah'ın kulu. Bari ismi, Allah'ın isimlerindendir. "Abd" takısı almadan kullanılmaz.

ABDÜLBASIT: (Ar.) Er. - Genişlik, ferahlık ve kolaylık verici olan Allah'ın kulu. -Allah'ın isimlerinden. (Bkz. el-Basıt).

ABDÜLBASİR: (Ar.) Er. - Her şeyi görüp gözeten ve gizliliğin kendisi için söz konusu olmadığı yüce Allah'ın kulu. - (Bkz. el-Basir).

ABDÜLBEDİ: (Ar.) Er. - Allah'ın isimlerinden.- Bedi'nin kulu. (Bkz. el-Bedi).

ABDÜLBERR: (Ar.) Er. - Berr'in kulu. Cömert ve ihsan edicinin kulu.- Berr, Allah'ın isimlerindendir. (Bkz. el-Berr).

ABDÜLCEBBÂR: (Ar.) Er. - Cebredici, zorlayıcı, kuvvet ve kudret sahibi, güç ve cebr etme erkine sahip Yüce Allah'ın kulu. Cebbar, Allah'ın isimlerindendir.

ABDÜLCELİL: (Ar.) Er. - Büyük, ulu, celalet sahibi Yüce Allah'ın kulu. Celil, Allah'ın isimlerindendir.

ABDÜLCEMAL: (Ar.) Er. - Güzellikleri kendinde toplayan Allah'ın kulu.

ABDÜLCEVAT: (Ar.) Er. - Cömert olan Allah'ın kulu.

ABDÜLEHAD: (Ar.) Er. - Şeriki ve ortağı bulunmayan, tek olan Allah'ın kulu. Ehad, Allah'ın isimlerindendir.

ABDÜLESED: (Ar.) Er. - Aslan'ın kulu.- Hz. Resûlullah (s.a.s)'ın reddettiği isimlerdendir. Müslümanlar kullanmazlar.

ABDÜLEVVEL: (Ar.) Er. – Her şeyin evveli, ilk olan, varlığının başlangıcı bulunmayan Allah'ın kulu.

ABDÜLEZEL: (Ar.) Er. - Ezelden beri var olan varlığı için başlangıç söz konusu olmayan Allah'ın kulu.

ABDÜLFERİD: (Ar.) Er. - Tek, eşsiz, eşi olmayan, kıyas kabul etmez, üstün olan. Allah'ın kulu. (Bkz. Ferid).

ABDÜLFETTAH: (Ar.) Er.- Zafer kazanmış, üstün gelmiş, fetheden-açan, her türlü güçlüklerin üstesinden gelen, kullarının kapalı-müşkül işlerini açan Allah'ın kulu. (Bkz. Fettah). Allah'ın isimlerindendir.

ABDÜLGAFFAR: (Ar.) Er.- Kullarının günahlarını affeden, bağışlaması bol Yüce Allah'ın kulu. - (Bkz. Gaffar). Allah'ın isimlerindendir. "Abd" takısı almadan kullanılmaz.

ABDÜLGAFUR: (Ar.) Er. - Kullarının günahlarını tekrar tekrar bağışlayıcı olan Allah'ın kulu. - (Bkz. Gafur). "Abd" takısı almadan kullanılmaz.

ABDÜLGANİ: (Ar.) Er. - Zengin, varlıklı, bol, doygun olan; sonsuz zenginlik ve cömertlik sahibi Yüce Allah'ın kulu.- Allah'ın isimlerinden, (Bkz. Gani).

ABDÜLHABİR: (Ar.) Er. - Her şeyin iç yüzünden, gizli ve saklıklarından haberdar olan Allah'ın kulu. (Bkz. el-Habir). Allah'ın isimlerinden.

ABDÜLHADİ: (Ar.) Er.- Hidayet eden, doğru yolu gösteren Yüce Allah'ın kulu. -Allah'ın isimlerinden, (Bkz. Hadi).

ABDÜLHAFIZ: (Ar.) Er. – Her şeyi bütün ayrıntı ve inceliğiyle kayıtlayıp tutan ve dilediği zamana kadar bela ve afetlerden koruyan Allah'ın kulu. - (Bkz. el-Hafız). Allah'ın isimlerinden.

ABDÜLHAK: (Ar.) Er.- Hak ve gerçek olan, varlığı hiç değişmeden duran Allah'ın kulu. - Hak, Esmau'l-Hüsna'dandır.

ABDÜLHAKEM: (Ar.) Er.- Bütün işlerin kendisine döndürüldüğü, onun adalet ve kararına baş vurulduğu yüce Hakem Allah'ın kulu. - (Bkz. el-Hakem). Allah'ın isimlerinden.

ABDÜLHAKİM: (Ar.) Er.- Her şeye hükmeden Allah'ın kulu.- Hâkim, Allah'ın isimlerindendir. "Abd" takısı almadan kullanılmaz.

ABDÜLHALİK: (Ar.) Er.- Yaratan, yoktan vareden, yaratıcı Allah'ın kulu. -Halik, Allah'ın isimlerinden. "Abd" takısı almadan kullanılmaz.

ABDÜLHALİM: (Ar.) Er. - Tabiatı yavaş olan, yumuşak huylu, hikmetli, kullarına iyi davranan, onları doğru yola gösteren Yüce Allah'ın kulu. (Bkz. Halim). Allah'ın isimlerinden.

ABDÜLHAMİD. (Ar.) Er. -Hamd olunmuş, övülmüş, bütün varlığın diliyle övülmüş ihsan sahibi Yüce Allah'ın kulu. -Hamid; Allah'ın isimlerindendir. (Bkz. Hamid).- Türk dil kuralları açısından "d/t" olarak kullanılır.

ABDÜLHASİB: (Ar.) Er. - Bütün varlıkların takdir edilen hayatları boyunca yaptıkları bütün işlerin ayrıntılarıyla hesabını en iyi bilen Hasib'in kulu. - Hasib; Allahın isimlerindendir.

ABDÜLHAY: (Ar.) Er. -Daima diri olan, ebedi hayat sahibi, her şeye gücü

yeten Cenab-ı Allah'ın kulu. - (Bkz. el-Hay). Allah'ın isimlerinden.

ABDÜLKÂDİR: (Ar.) Er. -Bitmez tükenmez kuvvet ve kudret sahibi olan, her şeyi yapmaya gücü yeten Allah'ın kulu. -Kadir; Allah'ın isimlerindendir. (Bkz. Kadir)

ABDÜLKAHHAR: (Ar.) Er. -Her istediğini yapabilen, kahredebilen Allah'ın kulu. -Kahhar; Allah'ın isimlerindendir.

ABDÜLKAVİY: (Ar.) Er. -Sonsuz güç ve kuvvet sahibi Allah'ın kulu. -Kaviy kelimesi Esmau'l-Hüsna'dandır. (Bkz. el-Kaviyy).

ABDÜLKAYYUM: (Ar.) Er. - Bu isim her şeyin bir varlık olarak durabilmesi için neye ihtiyacı varsa onu veren, gökleri, yeri ve her şeyi tutan, baki, kaim Allah'ın kulu. - Kayyum, Allah'ın isimlerindendi. (Bkz. el-Kayyum).

ABDÜLKEBİR: (Ar.) Er. - Kebir'in, büyüklük ve Azamette eşsiz olan Allah'ın kulu. - Kebir; Allah'ın isimlerindendi. (Bkz. el-Kebir).

ABDÜLKERİM: (Ar.) Er. - Keremi bol, cömert olan Aziz ve Celil Allah'ın kulu. - Kerim; Allah'ın isimlerindendir. (Bkz. Kerim).

ABDÜLLATİF: (Ar.) Er. - Latif, güzel, yumuşak, hoş, nazik olan bütün olayların ve eşyanın inceliklerini bilen Allah'ın kulu. - el-Latif; Allah'ın isimlerindendi. (Bkz. Latif).

ABDÜLMÂCİD: (Ar.) Er. -Kadru şanı büyük, cömertlik ve keremi bol olan, Allah'ın kulu. -Macid kelimesi, Allah'ın isimlerindendi. (Bkz. el-Ma-cid).

ABDÜLMALİK: (Ar.) Er. -Sahip olan, her şeyin mülkiyetinin sahibi olan Allah'ın kulu. - Malik; Allah'ın isimlerindendi. "Abd" takısı almadan kullanılmaz.

ABDÜLMECİD: (Ar.) Er. - Şanı büyük ve yüksek olan, şan ve onur sahibi yüce Allah'ın kulu. - Mecid kelimesi Allah'ın 99 isminden biridir. Sultan Abdülmecid Han: 31. Osmanlı padişahı.

ABDU'L-MELİK: (Ar.) Er. - Her şey üzerinde tasarruf ve hükmeden tek hükümdar Allah'ın kulu. El-Melik, Allah'ın isimlerindendir.

ABDÜLMENNÂN: (Ar.) Er. -Çok ihsan eden, ihsanı bol olan Allah'ın kulu. -Mennan kelimesi, Allah'ın sıfatlarındandır.

ABDÜLMESİH: (Ar.) Er. -Hastalara şifa veren, Mesih İsa'nın kulu. - (Bkz. Mesih). İsim olarak kullanılmaz.

ABDÜLMETİN: (Ar.) Er. -Metanetli, sağlam, dayanıklı olan Allah'ın kulu. - (Bkz. Metin). Allah'ın isimlerindendir.

ABDÜLMUCİB: (Ar.) Er. - Kendisine yönelip yalvaranların isteklerine cevap veren, onların dua ve tevbelerine icabet eden yüce Allah'ın kulu.

Mucib, Esmau'l-Hüsna'dandır. - (Bkz. el-Mucib).

ABDÜLMUHSİ: (Ar.) Er. -Bütün varlıkların sayısını tek tek bilen Allah'ın kulu. -Muhsi, Esmau'l-Hüsna'dandır.

ABDÜLMUHSİN: (Ar.) Er. -Bol ihsan sahibi olan Allah'ın kulu. - Muhsin, Esmau'l-Hüsna'dandır.

ABDÜLMUHYİ: (Ar.) Er. - Hayat veren, can ve ruh veren, bütün canlıları ve hayatı diri tutan Allah'ın kulu. - Muhyi, Allah'ın 99 isminden birisidir, (Bkz. Muhyi).

ABDÜLMUİD: (Ar.) Er. -Yaratılmışları yokettikten sonra tekrar dirilten Allah'ın kulu. -Muid Allah'ın 99 isminden birisidir, (Bkz. el-Muid).

ABDÜLMUİZ: (Ar.) Er. -Muiz'in, izzet veren, şereflendiren Allah'ın kulu. - (Bkz. el-Muiz). Allah'ın isimlerindendir.

ABDÜLMÜMİN: (Ar.) Er. -Gönüllerde iman nurunu yerleştiren, kendisine yönelenlere, iman nasip ederek onları hidayetine alan, koruyan yüce Allah'ın kulu. - Mü'min, Allah'ın isimlerindendir.

ABDÜLVACİD: (Ar.) Er. -Yoktan var eden, meydana getiren, dilediğini anında elde eden, zenginlik ve servetine nihayet bulunmayan Vacid'in kulu. Vacid, Allah'ın isimlerindendir. - (Bkz. el-Vacid).

ABDÜLVÂHİD: (Ar.) Er. -Tek ve eşsiz olan, zatında sıfatlarında, hükümlerinde, işlerinde asla benzeri olmayan Allah'ın kulu. -Vahid kelimesi Cenab-ı Hakk'ın Kur'an'da zikredilen 99 isminden birisidir, (Bkz. el-Vahid).

ABDÜLVALİ: (Ar.) Er. - Bütün alemleri ve meydana gelen bütün olayları tedbir ve idare eden Allah'ın kulu. - Vali, Esmau'l-Hüsna'dandır. (Bkz. el-Vali).

ABDÜLVARİS: (Ar.) Er. - Gerçek servet ve zenginliklerin mutlak sahibi. Bütün zenginliklerin son ve asıl sahibi olan yüce Allah'ın kulu. - Varis kelimesi Allah'ın isimlerindendir. (Bkz. el-Varis).

ABDÜLVASİ: (Ar.) Er. - Vasi'nin kulu. Genişlik sahibi ve müsaade edici, darlık, fakirlik ve sıkıntıdan münezzeh olan Allah'ın kulu. - Vasi kelimesi, Allah'ın isimlerindendir. (Bkz. el-Vasi).

ABDÜLVEDUD: (Ar.) Er. - Vedud'un kulu.- Allah'ın isimlerinden. Vedud; iyi amel sahibi kullarını seven, onlara rahmet ve rızasını yönelten, sevilmeye ve sayılmaya, dostluğu kazanılmaya yegâne layık olan yüce Allah anlamındadır.

ABDÜLVEHHAB: (Ar.) Er. - Çok çeşitli nimetleri daima bağışlayan Allah'ın kulu. Vehhab, Allah'ın isimle-rindendir. - "Abd" takısı almadan kullanılmaz.

ABDÜLVEKİL: (Ar.) Er. - Kendisine tevekkül edilen, kudretiyle kullarının işlerini halleden, onlara yardımcı olan yüce Allah'ın kulu. - Vekil. Allah'ın

isimlerindendir. (Bkz. el-Vekil).

ABDÜLVELİ: (Ar.) Er. - Kendisine iman edenlerin dostu ve yardımcısı. Yarattıklarına mütevelli ve nazar edici olan Allah'ın kulu. - el-Veliyy kelimesi Allah'ın isimlerindendir. (Bkz. el-Veli).

ABDÜNNAFİ: (Ar.) Er. - Yararlı şeyleri ve sebeplerini kudretiyle yaratan Allah'ın kulu. - Nafi kelimesi, Allah'ın isimlerindendir. (Bkz. en-Nafi).

ABDÜNNASIR: (Ar.) Er. - Yardım eden, Yardımcıların en hayırlısı, müminlere nusret ve zafer veren Allah'ın kulu. - Nasır, Allah'ın sıfatla-rındandır.

ABDÜNNASIR: (Ar.) Er. - Yardımcı, yardım eden Allah'ın kulu.

ABDÜNNUR: (Ar.) Er. - Nur sahibi, aydınlık, parlaklık sahibi olan Allah'ın kulu. - Nur, Allah'ın isimlerindendir.

ABDÜRRAFİ: (Ar.) Er. - Rafi'nin kulu. (Bkz. er-Rafi). Allah'ın isimlerinden

ABDÜRRAHİM: (Ar.) Er. -Merhametli, esirgeyen, koruyan, acıyan, ahirette mümin kullarına merhamet eden Allah'ın kulu.- er-Rahim, Allah'ın isimlerindendir.

ABDÜRRAHMAN: (Ar.) Er. –Bütün varlığa karşı rahmet sahibi Yüce

Allah'ın kulu.- er-Rahman, Allah'ın isimlerindendir.

ABDÜRRÂUF: (Ar.) Er. -Çok lütuf, şefkat ve rahmet eden, onları belli nimetlerle dengeli yaşatan, seviyelendiren Allah'ın kulu. (Bkz. Rauf).

ABDÜRREŞİD: (Ar.) Er. -Allah'ın isimlerinden. Reşid'in kulu.- (Bkz. er-Reşid).

ABDÜRREZZAK: (Ar.) Er. -Bütün mahlukların rızkını veren Allah'ın kulu. -Rezzak, Allah'ın isimlerindendir. "Abd" takısı almadan kullanılmaz.

ABDÜSSAMED: (Ar.) Er. -Kimseye hiçbir şeye muhtaç olmayan, Allah'ın kulu. -Samed, Allah'ın isimlerindendir. "Abd" takısı almadan kullanılmaz. Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

ABDÜSSELÂM: (Ar.) Er. -Barış, rahatlık, selamete çıkaran, selam eden, zevalsiz ebedi olan Allah'ın kulu. - es-Selam kelimesi, Allah'ın isimlerindendir. "Abd" takısı almadan kullanılamaz.

ABDÜSSEMİ: (Ar.) Er. -Her şeyden arınmış olarak bütün sesleri, sözleri ve kelimeleri işitip ayırdeden yüce Allah'ın kulu. (Bkz. es-Semi').

ABDÜSSETTAR: (Ar.) Er. -Günahları örten, gizleyen Allah'ın kulu.

ABDÜŞŞAHİD: (Ar.) Er. -Şahid'in kulu. Görünen ve görünmeyen eşyanın

hepsini görücü ve tasarruf edici olan ve her şeyi müşahede altında bulunduran Allah'ın kulu. - Şahid, Allah'ın isimlerindendir. (Bkz. eş-Şahid).

ABDÜŞŞEKÜR: (Ar.) Er. - Emrine uyan, yasaklarından sakınan kullarını seven ve çok ikramda bulunan Allah'ın kulu. - Şekür, Allah'ın isimlerindendir. "Abd" takısı almadan kullanılmaz.

ABDÜZZAHİR: (Ar.) Er. - Varlık ve birliği sonsuz sayıda eserler ve delillerle belli olan Allah'ın kulu. - ez-Zahir, Allah'ın isimlerindendir. (Bkz. ez-Zahir).

ABER: (Ar.) Er. - Hz. Nuh'un erkek torunu.

ABENDAM: (Fars.) Ka. - Güzel vücutlu, güzellik.

ABGUN: (Fars.) Er. - 1. Mavi renk. Gök. 2. Parlak. 3. Nişasta.

ABHER: (Ar.) Er. 1. Nergis çiçeği. 2. Yasemin. 3. Zerrin kadehi çiçeği. 4. Dolu kab.

ABILAY HAN: (Tür.) Er. - Orta cüz Kazak Hanı. Ülkesini Çinlilere, Hive hanlıklarına karşı ustaca savundu (1711-1781).

ABIŞKA NOYAN: (Tür.) Er. - İlhanlı komutan. (XIII-XIV. yy.) Bkz. Abuşga.

ABHİZ: (Fars.) Er. 1. Büyük dalga. 2. Kaynak. 3. Su yolu.

ÂBİD: (Ar.) Er. Allah'a ibadet eden, çok ibadet eden, zahid. Kullar, köleler.

ÂBİDE: (Ar.) Er. - Anıt. Önemli ve değerli yapıt.

ABİDİN: (Ar.) Er. - İbadet edenler. -Zeyne'l-Abidin'den kısaltma isim ad. Zeynelabidin: Hz. Ali'nin torunlarından biri, ibadet edenlerin ziyneti.

ABŞAR: (Ar.) Ka.- Şelale.

ABUŞKA: (Tür.) Er. - Koca, zevc, yaşlı erkek.

ABUZER: (f.a.i.) Er. -Altın suyu. Altın suyu gibi parlak ve görkemli. Abu ile (Far) Zer'den meydana gelmiştir. Altın gibi baba, ya da altın babası anlamında da kullanılmaktadır. Yahut sahabe Ebu Zer (el-Gıfarî) isminin fonetik değişikliğe uğramış şekli.

ABUZETTİN: (Ar.) Er. - Din yolunda çabuk, hızlı giden

ACA: (Tür.) Er. 1. Amca, ağabey. 2. Güçlü kuvvetli, başladığı işi bitiren. 3. Büyük

ACABAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Aca).

ACAHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Aca).

ACAR: (Tür.). - 1. Becerikli. 2. Atılgan, ele avuca sığmaz. 3. Güzel yüz, sevimli çehre. (Osm. Cemal) 4. Halk. 5. Yeni, taze- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır (örfte). Acar, Sırrı: 1967 Dünya Güreş şampiyonu Türk.

ACARALP: (Tür.) Er. - Yiğit, becerikli, cesur kişi.

ACARBAY: (Tür.) Er. - Doğan Acarbay, olimpiyatlarda yarışmış Türk atlet, 1948.

ACARBEGÜM: (Tür.) Ka. - Güzel yüzlü hanımefendi, sevimli hanımefendi.

ACARBİKE: (Tür.) Ka. - (Bkz.Acarbüke.)

ACARBÜKE: (Tür.) Ka. - Güzel yüzlü hanım, sevimli hanım.

ACARER: (Tür.) Er. - (Bkz. Acaralp).

ACARHATUN: (Tür.) Ka. – Güzel huylu, sevimli hatun.

ACARKAN: (Tür.) Er. - (Acaralp).

ACARKATUN: (Tür.) Ka. – (Bkz. Acarhatun)

ACARMAN: (Tür.) Er. - Çevik, becerikli, girişken.

ACARÖZ: (Tür.) Er. - Özünde yiğitlik bulunan.

ACARSOY: (Tür.) Er. - Yiğit, soylu.

ACEM: (Ar.) Er. 1. Arap olmayan milletlerin hepsi 2. Açık ve doğru Arapça konuşamayan kimse 3. Özellikle İranlı, İran halkından biri. Acem Bekir Efendi: Türk Reisü'l-Küttab, 1723.

ACER: (Ar.) Ka. - Hz. İsmail (a.s.)'in annesi (Bkz. Hacer).

ACLÂN: (Ar.) Er. -Hızlı, çabuk, telaşlı. Osman Bey ile çağdaş olan 14. yy. ortalarında yaşamış Karasi Beyi.

ACUN: (Ar.) Er. - Dünya, varlık.

ACUNAL: (Tür.) Er. - Dünyayı kapsayan, dünyayı fetheden.

ACUNALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Acunal).

ACUNBEGÜM: (Tür.) Ka. – Dünyanın hanımefendisi.

ACUNBİKE: (Bkz. Acunbüke)

ACUNBÜKE: (Tür.) Ka. – Dünya güzeli.

ACUNGÜNEŞ: (Tür.) Ka. – Dünyanın güneşi, dünyayı aydınlatan şey.

ACUNIŞIK: (Tür.) Ka.- Dünyanın ışığı, dünyayı aydınlatan ışık.

ACUNMAN: (Tür.) Er. - Dünyaca tanınmış, ünlü.

AÇANGÜL: (Tür.) Ka. - (Bkz. Gül).

AÇE: (Tür.) Ka. - Sumatra adasının en kuzey kısmı. Önceleri burada Açe İslam devleti hüküm sürerdi. Şimdi ise Hollanda sömürgesidir.

AÇELYA: (Yun.i.) Ka. - Kokusuz, fundagillerden çeşitli renklerde çiçekler açan bir bitki.

AÇIL: (Tür.) Ka. - Açılmak eyleminden emir; serpil

AÇILAY: (Tür.) Ka. - Ayın dolunay halinde olmaya başlaması, Ay gibi doğ ay gibi açıl.

AD: (Ar.) Er. - Çok eskiden Yemen taraflarında bulunan ve Hud peygamber tarafından imana getirilemediği için Allah tarafından yok edildiğine inanılan bir kavmin adı. Kur'an-ı Kerim'de bu kavim aynı isimle anılmış ve başlarından geçen hadiseler genişçe ele alınmıştır.

ADAHAN: (Tür.) Er. - Adanın hâkimi, yöneticisi.

ADAL: (Tür.) Er. /Ka - "Adın yayılsın, ün kazan" manasında.

ADALEDDİN : (Ar.) Er. - Dinin adaleti- Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

ADALET: (Ar.) Ka./Er. -1. Hakka riayetkarlık, hak tanırlık, haklılık, doğruluk. 2. Haksızlıktan uzaklaşma. 3. Düzenli ve dengeli davranma. 4. Hakkaniyet.

ADANIR: (Tür.) Ka./Er. - Şanlı, şöhretli

ADEM: (İb.h.i./Ar) Er. 1. Allah'ın yarattığı ilk insan, insan soyunun atası ve ilk peygamberi. 2. Adam. 3. İyi, temiz kimse. Âdem (a.s.) ilk insan ve ilk isimlendirilen varlık. Kur'an'da Hz. Adem'in 25 yerde ismi geçer.

ADETULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın kanunu, ilahi sünnet.

ADEVİYE: (Ar.) Ka. 1. İyilik, yardımseverlik. 2. Ünlü hanım mutasavvife.

ADIGÜZEL: (Tür.). Ka./Er. - Güzel isim. Verilen ismin güzel olması.

ADİL: (Ar.) Er. 1. Doğruluk gösteren. Doğru. 2. Eşit, eş, müsavi. 3. Adaletli davranan. Kur'anî bir isimdir. Allah'ın emirlerini hakkıyla uygulayan anlamına gelir. Raşid halifelerin 2.cisi Ömer b. el-Hattab'ın meşhur lakabı.

ADİLE: (Ar.) Ka. 1. Doğruluk gösteren. 2. Doğru- Her işinde adalet, doğruluk bulunan hükümet. 3. Adile Sultan; Osmanlı döneminde Bağdat'ta valilik yapan Süleyman Paşa'nın hanımı. Adına bir cami bir de kervansaray yapılmıştır.

ADİLHAN: (a.t.i.) Er. - Adil yönetici.

ADİLŞAH: (Ar.) Er. – Adil ve şah kelimelerinden oluşan bir bileşik isim. Adalet sahibi şah anlamında.

ADİL GİRAY: (a.t.i.) Er. - Kırım veliahtı. (1548- Kazvin 1579) Devlet Giray'ın oğlu. Osmanlı-İran savaşında Osmanlılara yardımcı oldu. İkinci Şamah savaşını kazanan İranlılarca tutsak edildi ve Kazvin'de öldü.

ADİN: (Ar.) Er. - Cennet (Adn).

ADİY: (Ar.) Er. - Savaşçı, savaştan geri durmayan, mücahit. Adiy b. Hatim et-Tai: 630 yılında Müslüman oldu. Babası gibi cömertti. Kabilesinde İslam'dan dönme eğilimleri görünce engel oldu. Cemel vakasında Hz. Ali'nin yanında yer aldı.

ADNAN: (Ar.) Er. – 1.Cennette ölümsüzlüğe kavuşan kimse. 2.İnsanlardan üstün olan anlamında. 3. Vatan tutmak. 4. Cennetin orta yerinin adı.

ADNÎ: (Ar.) Er. 1. Adın'a mensup, (Bkz. Adnan). 2. Cennete girmeye hak kazanan, cennetlik. Adni Recep Dede. Türk mutasavvıf, şair. (Belgrat 1688).

ADNİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Adni).

AFAFET: (Ar.) Ka. 1. Afıflik, temizlik, temiz olan. 2. Fenalıktan, günah işlemekten kaçınma. 3. Namuslu olmak.

AFAK: (Ar.) Er. 1. Yer ile göğün birleşmiş gibi göründüğü yer. 2. Ufuklar.

AFET: (Ar.) Ka. 1. Büyük felaket, bela, musibet. 2. Çok güzel kadın, dilber

AFFAN: (Ar.) Er. - Kötü şeylerden kaçınan, kötülüklerden uzaklaşan, temiz. Ashab'dan bu ismi kullananlar olmuştur.

AFGAN: (Ar.) Er. - Heyecanlı, çabuk öfkelenen. Orta Asya'da yaşayan Müslüman bir kavim. Cemalettin Af-gani: Müslüman alimlerden.

AFİF: (Ar.) Er. 1. İffetli, namuslu, ırz ve namus sahibi kimse. 2. Doğru, haramdan sakınan, yolsuzluğa sapmaz kişi.

AFİFE: (Ar.) Ka.. - (Bkz. Afif). IV. Mehmed'in hanımı.

AFİL: (Ar.) Er. -1. Uful eden, gurub eden, batan (güneş, yıldız). 2. Görünmez olan, kaybolan

AFİTÂB: (Fars.) Ka. -l. Güneş, gün ışığı. 2. Çok güzel, dilber, parlak yüz.

AFRA: (Ar.) Ka. 1. Ayın on üçüncü gecesi. 2. Beyaz toprak. Afra binti Ubeyde: Sahabe hanımlardan.

AFŞAR: (Tür.) Er. 1. Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri. Türkiye, Iran, Azerbaycan ve Afganistan'da dağınık olarak yaşamaktadırlar. 2. Çabuk iş gören, çevik, atılgan

AFŞİN: (Tür.) Er. - Zırh, silah. Afşin bey: Selçuklu komutanı. (XI. yy.). Gümüştigin'le birlikte Anadolu savaşlarına çıktı. Malatya'da Bizans ordularını yendi. Marmara kıyılarına kadar ilerledi (1079).

AFTABE: (Fars.) Ka. - 1. Su kabı. 2. Güneş biçiminde yapılan mücevher.

AFUV: (Ar.) Er. - Daima affeden, merhametli. Esmaü'l-Hüsna'dandır. "Abd" takısı alarak kullanılır.

AGÂH: (Fars.) Er. - Bilgili, haberli, uyanık, afif. Vakıf olmuş, malumatlı. Agah Efendi: (1744-1824). Türk devlet adamı.

AGER: (Tür.) Er. - Temiz, doğru kimse

AGRA: (Ar.) Er. - Çok sevimli, çok yakışıklı.

AĞA: (Tür.) Er. 1. Yaşlanma manasına gelen "ağmak"tan. Büyük, efendi. Büyük kardeş, ağabey.

2. Amir, baş, reis. Eski devlet teşkilatımızda bazı idarecilere verilen unvan.

3. Osmanlı devletinde okuma-yazma bilenlere verilen şeref unvanı.

4. Halkın saygısını kazananlara verilen unvan.

5. Erkek, eş, koca.

6. Eski büyük konaklarda çalışan hizmetlilerin başı. Eski Türklerde soylu aileye mensup kadınlar da bu unvanı kullanmışlardır.

AĞAR: (Tür.) Er. - 1. Beyaz renkli. 2. Açık tavırlı, samimi. 3. Asil, onurlu, şerefli.

AĞABEGÜM: (Tür.) Ka.- Zengin hanımefendi.

AĞAHAN: (Tür.) Er. - Nizari İsmaili imamlara verilen unvan. Doğu Türkçesinde ağabey anlamında da kullanılmıştır. Türk kökenli Kaçarların onur unvanıydı. Ağa Han: Nizari İsmailîlerin dini önderi.

AĞAHANIM: (Tür.) Ka.- Zengin hanım, malı mülkü bol hanım.

AĞAHATUN: (Tür.) Ka.- Zengin, varlıklı hanım anlamında.

AĞAKATUN: (Tür.) Ka.- (Bkz. Ağahatun)

AĞAN: (Tür.) Ka.- 1. Akanyıldız, ağma 2. Göğe doğru yükselen.

AĞANBEGİM: (Tür.) Ka.- (Bkz. Ağanbegüm.)

AĞANBEGÜM: (Tür.) Ka.- Göğe doğru yükselen hanımefendi.

AĞANBİKE: (Tür.) Ka.- (Bkz. Ağanbüke.)

AĞANBÜKE: (Tür.) Ka.- Göğe doğru yükselen hanım, göğe doğru yükselen güzel.

AĞANBACI: (Tür.) Ka.- Akça pakça bacı/ kadın, demek.

AĞANER: (Tür.) Er. - Saf, temiz, duru insan.

AĞBEGİM: (Tür.) Ka.- (Bkz. Ağbegüm).

AĞBEGÜM: (Tür.) Ka.- Akça pakça hanımefendi.

AĞBENİZ: (Tür.) Ka.- (Bkz. Akbeniz.)

AĞBET: (Tür.) Ka.- Akça pakça yüz, akça pakça yüzlü.

AĞBİLEK: (Tür.) Ka.- Akça pakça bilekli, beyaz bilekli anlamında.

AĞCA: (Tür.) Ka.- (Bkz. Akça.)

AĞÇİÇEK: (Tür.) Ka. – (Bkz. Akçiçek.)

AĞGÜL: (Tür.) Ka. - Beyaz gül, ak gül.

AĞGELİN: (Tür.) Ka.- Akça pakça gelin anlamında.

AĞGÜMÜŞ: (Tür.) Ka. – (Bkz. Akgümüş.)

AĞGÜN: (Tür.) Ka. – (Bkz. Akgün.)

AĞKIZ: (Tür.) Ka.- 1. Akça pakça kız. 2. Temiz, iffetli kız.

AĞPAMUK: (Tür.) Ka. – (Bkz. Akpamuk.)

AĞULDUZ: (Tür.) Ka. – (Bkz. Akyıldız.)

AĞYILDIZ: (Tür.) Ka. – (Bkz. Akyıldız.)

AĞYOL: (Tür.) Ka. – (Bkz. Akyol.)

AHAD: (Ar.) Er. 1. Bir, kişi, kimse. 2. Birler, birden dokuza kadar olan sayılar. 3. Ünlü Türk denizcilerinden Ahad Bey (Umur Bey donanmasından).

AHAVİ: (Ar.) Er. - 1. Kardeşçe, dostça. Kardeş gibi.

AHBARÎ: (Ar.) Er. - Haber veren, rivayet eden.

AHDİ: (Ar.) Er. - Ahd, and icabı veya ahd ve ahda müteallik. Ahdî, Türk tezkire yazan ve Divan şairi (Bağdat 1593).

AHENK: (Fars.) Ka. 1. Uygun, uyum düzen, armoni. 2. Renkler arasında uygunluk. Sesler arasında uygunluk, düzen, makam. 3. Çalgılı eğlence-Saz takımınca icra edilen beste. 4. Kasıt, niyet.

AHFA: (Ar.)- Kalb, ruh, sır, hafi, ah-fa şeklinde sıralanan "Ietafet-i hamse" sonuncusuna verilen ad.- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

AHFAZ: (Ar.) Er. - 1. Belleği çok kuvvetli. 2. Kur'an'ı en iyi hıfzetmiş kişi.

3. Alçak gönüllü.

AHFEŞ: (Ar.) Er. 1. Küçük gözlü, zayıf bakışlı. 2. Yalnız gece gören kimse. Ahfeş lakabında üç büyük Arap alimi vardır. Abdülhamid, Said b. Mes'ade, Ali b. Süleyman.

AHİ: (Ar.) Er. 1. Ahi ocağına mensup olan kimse.

2. Cömert, eli açık.

3. Arkadaş, gönüldeş. Ahi Benli Hasan. Türk şairi. Yavuz döneminde yaşamış ve Şirinu Perviz mesnevisini yazmıştır.

AHİD: (Ar.) Er. 1. Bir şeyin yerine getirilmesini emretmek. 2. Söz vermek. Emir, talimat, taahhüt, anlaşma, yükümlülük.

AHKAF: (Ar.) Er. 1. Kum fırtınası 2. Kur'an-ı Kerim'in 6. suresi. Araplar bu ismi, Arabistan'ın güneyinde, kimsenin bilmediği ve giremediği çöle vermişlerdir.

AHLA: (Ar.) Ka. - Çok tatlı. Pek şirin.

AHLAS: (Ar.) Er. - 1. Saf, halis, karışıksız. 2. İyi yürekli, temiz kimse. 3. Kur'anî ıstılahta, Allah'a halis olarak yönelip ihlaslılıkta ileri bir dereceye varmış kul.

AHMED: (Ar.) Er. - Çok, en çok övülmüş, methedilmiş. Kur'an-ı Kerim'de Saf suresinin 2. ayetinde: Hz. İsa, İsrailoğullarına: "...adı Ahmed olan peygamberi de müjdeleyici olarak geldim" şeklinde geçen isimlendirme ile Peygamberimizin isimlerinden birisi olarak anıldı ve kullanılmaya başlandı.- Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır. Ahmed-i Muhtar, Hz. Muhammed (s.a.s).

AHMER: (Ar.) Er. - Kırmızı, kızıl.

AHMET: (Ar.) Er.- (Bkz. Ahmed.)

AHMETŞAH: (A.f.i.) Er.- Ahmet ve şah isimlerinden oluşan bileşik bir isim, övülmeye layık hükümdar anlamında.

AHNEF: (Ar.) Er. 1. Ayaklan çarpık ve eğri büğrü olan. Daha çok lakap olarak kullanılır. Ahmet b. Kays, ashaptan.

AHNES: (Ar.) Er. - Basık ve sivri burunlu. Daha çok lakap olarak kullanılır.

AHRA: (Ar.) Ka. - Daha layık, münasip, uygun

AHSA: (Ar.)- Arabistan'ın Kuveyt-Katar kısmına verilen isim- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır

AHSEN: (Ar.)- Daha güzel, çok güzel, en güzel. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır. Ahsen-i takvim: En güzel şekil. Kur'an-ı Kerim'in Tin suresinin 3. ayetinde insanın ahsen-i takvim üzere yaratıldığı beyan buyurulmaktadır. Ahsen kelimesi, Kur'an'da 16 yerde zikredilmiştir.

AHTER: (Fars.) Ka. - Yıldız.

AHU: (Fars.) Ka. - 1. Ceylan, karaca, gazal. 2. Güzel, ince alımlı kadın. 3. Gözleri ceylan gözüne benzeyen kadın. 4. Kardeş, dost.

AHUND: (Fars.) Er.- Büyük efendi, din bilgini.

AHVER: (Ar.) Er. -1. Müşteri yüzlü, güzel gözlü adam. 2. Zeki, akıllı.

AHVES: (Ar.) Er. - Cesur, kahraman, yiğit.

AİŞE: (Ar.) Ka. - 1. Yaşayan, zenginlik ve bolluk gören. Yaşayış. Aişe binti Ebu Bekir. Peygamberimiz (s.a.s)'in hanımlarından. Muhterem annelerimizden biri olan Aişe (r.a.) İslami bilgisi ve fakihliği ile de meşhurdur (Bkz. Ayşe).

AJDA: (Tür.) Ka. 1. Filiz sürgün. 2. Çentik çentik olan şey

AKABE: (Ar.) Er. 1. Sarp geçit, çıkılması zor yokuş. 2. Tehlike. Atlatılması zor güçlük, muhtıra.

AKACUN: (Tür.) Ka.- Aydınlık dünya.

AKAD: (Tür.) Er. - Doğruluğuyla, dürüstlüğüyle tanınmış kimse.

AKALAV: (Tür.) Ka.- (Bkz. Akalev.)

AKALEV: (Tür.) Ka.- Beyaz alev.

AKALIN: (Tür.) Er. - Alnı açık, suçu olmayan, onurlu. Akalın (Besim Ömer Paşa). Türk hekim.

AKALP: (Tür.) Er. - Doğruluğu ve dürüstlüğüyle tanınan kimse.

AKALTIN: (Tür.) Ka.- Ak renkli altın, platin.

AKALTUN: (Tür.) Ka.- (Bkz. Akaltın.)

AKANAY: (Tür.) Ka. – 1.Yıldız kümesi. 2. Gökyüzünde ayın hareketi, gidişi.

AKANSEL: (Tür.) Er. 1. Akarsu. 2. Uzun mesafeler geçerek denize dökülen akarsu.

AKAR: (Tür.) Er. 1. Akıp geçen. 2. Gelir getiren.

AKARSU: (Tür.) Ka. 1. Sürekli akıp giden su. 2. Çay, dere ve ırmağın genel adı.

AKASMA: (Tür.) Ka. - Beyaz, mavi, morumsu, pembe çiçek veren yabani, tırmanıcı bir bitki.

AKASOY: (Tür.) Er. - Sevilen, sayılan soydan gelen

AKASYA: (Yun.i.) Ka. - Küçük sıra yapraklı, gölgeli küçük cinsleri süs için yetiştirilen baklagillerden bir ağaç. Salkım ağacı da denir.

AKAY: (Tür.) Er/Ka.- Beyaz ay, ayın tam bir daire olarak dolgun, parlak göründüğü evre. Ak ve ay kelimelerinden birleşik isim.

AKBACI: (Tür.) Ka.- (Bkz. Ağbacı.)

AKBAL: (Tür.) Ka. – Ak bal, beyaz bal, oğul balı.

AKBAŞAK: (Tür.) Ka.- Güz döneminde ekilen kışa dayanıklı bir buğday türü.

AKBATU: (Tür.) Er. - Yiğit erkek.

AKBATUN: (Tür.) Er. - (Bkz. Akbatu).

AKBEGİM: (Tür.) Ka. - (Bkz. Ağbeğüm).

AKBEGÜM: (Tür.) Ka. - (Bkz. Ağbeğüm).

AKBEHMEN: (Tür.) Er.- Peygamber çiçeğinin eşanlamlısı.

AKBENİZ: (Tür.) Ka.- Akça pakça yüz.

AKBET: (Tür.) Ka.- (Bkz. Ağbet.)

AKBİLEK: (Tür.) Ka.- (Bkz. Ağbilek.)

AKBİLGE: (Tür.) Er/Ka. - Alim, bilgili, dürüst kimse.

AKBOĞA: (Tür.) Er. - Boğa gibi güçlü ve temiz şahsiyetli. Akboğa Celayir: Moğol emir ve komutanı.

AKBORA: (Tür.) Er. - (Bkz. Bora)

AKBOYAM: (Tür.) Ka.- Beyaz renk anlamında.

AKBUDUN: (Tür.) Er. - Temiz, tanınmış soydan gelen

AKBURAK: (Tür.) Er. - (Bkz. Burak)

AKCEBE: (Tür.) Er. - Beyaz zırh sahibi yiğit.

AKÇA: (Tür.) Ka. 1. Oldukça ak, beyaz tenli kadın. 2. Eskiden kullanılan küçük gümüş para, nakit. 3. Temiz, saf, iyi niyetli kişi.

AKÇAKİRAZ: (Tür.) Ka. - Bir kiraz çeşidi.

AKÇAKOCA: (Tür.) Er. - Temiz ve namuslu erkek. - Osman Gazi ve Orhan Gazi'nin silah arkadaşı.

AKÇAKOĞU: (Tür.) Ka. – (Bkz. Akçakuğu.)

AKÇAKUĞU: (Tür.) Ka.- Akça kuğu, beyazımtırak renkli kuğu.

AKÇALI: (Tür.) Er. - Varlıklı, zengin.

AKÇAM: (Tür.) Er. - Kuzey Amerika'da yetişen bir çam türü.

AKÇAN: (Tür.) Ka. - Temiz, dürüst kimse

AKÇAR: (Tür.) Er. - iyi ruhlar.

AKÇIĞIR: (Tür.) Ka. – Aydınlık çığır, yol.

AKÇIL: (Tür.) Er/Ka. - Beyazımsı, solgun.

AKÇİÇEK: (Tür.) Ka. - Beyaz çiçek- Daha çok örfte kullanılır.

AKÇORA: (Tür.) Er. - İyi ruhlar.

AKDA: (Ar.) Ka. - Himaye altında olan cariye, kadın, köle.

AKDEMİR: (Tür.) Er. - Demir gibi güçlü ve temiz yürekli. Yiğit.

AKDENİZ: (Tür.) Ka.- 1. Ak renkli deniz. 2. Türkiye'nin güneyindeki deniz.

AKDES: (Ar.) Er. - En kutsal.

AKDİL: (Tür.) Er. - İyi, doğru, güzel konuşan kişi.

AKDOĞAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Doğan).

AKDOLUN: (Tür.) Ka.- Ak ve dolun ay, ayın on dördü.

AKDORU: (Tür.) Er. - Doruğu bulutlu dağ.

AKDUYGU: (Tür.) Ka.- Temiz duygu, içinde kötülük olmayan güzel duygu.

AKEL: (Tür.) Er/Ka. 1. Doğru, dürüst işler yapan kimse. Dürüst, güvenilir kimse. 2. Eli uğurlu.

AKERGİN: (Tür.) Er. - (Bkz. Akerman).

AKERMAN: (Tür.) Er. - Dürüst, soylu, temiz kişi.

AKERTE: (Tür.) Ka.- 1. Ak gün açımı. 2. Uğurlu ve kutlu gün açımı.

AKGELİN: (Tür.) Ka.- (Bkz. Ağgelin.)

AKGİRAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Akergin)

AKGÖZE: (Tür.) Ka.- Suyun yerin altından çağlayıp köpürerek çıktığı yer.

AKGÜL: (Tür.) Ka. - Beyaz gül.

AKGÜMÜŞ: (Tür.) Ka.- Beyaz gümüş, ak renkli gümüş.

AKGÜN: (Tür.) Er/Ka. – 1.Mutlu, sevinçli gün. 2. Parlak ve ışıklı gün. 3. Uğurlu gün.

AKGÜNDÜZ: (Tür.) Er/Ka. – 1.Mutlu, sevinçli gündüz. 2. Parlak ve ışıklı gün. 3. Uğurlu ve kutlu gün açımı.

AKGÜNEŞ: (Tür.) Ka.- 1. Parlak güneş. 2. Uğurlu ve kutlu güneş.

AKGÜNGÖR: (Tür.) Ka.- 1. Bolluk, mutluluk ve refah dolu günler gör. 2. Uğurlu ve kutlu günler gör.

AKHAN: (Tür.) Er. - Dürüst hakan.

AKHANIM: (Tür.) Ka.- 1. Akça pakça hanım. 2. Temiz, iffetli hanım.

AKALP: (Tür.) Er. - Cömert, eli açık yiğit.

AKIMAN: (Tür.) Er. - Cömert, eli açık kimse.

AKIN: (Tür.) Er. - Her engeli aşan, güçlüklerden yılmayan, hızlı hareket kabiliyetine sahip.

AKINALP: (Tür.) Er. - Akın yapan yiğit. Yiğit.

AKINCI: (Tür.) Er. -Osmanlılarda ileri karakol. Ani vurkaçlarla düşmanlarının moralini bozan uç süvarileri. Hafif süvari.

AKINER: (Tür.) Er. - (Bkz. Akınalp)

AKINTAN: (Tür.) Er. - Tan yeri ağarırken yapılan akın.

AKIŞ: (Tür.) Ka.- Akmak eyleminden akış.

AKİF: (Ar.) Er. 1. Bir şeyde sebat eden. 2. İbadet eden, ibadet maksadıyla mübarek bir yere çekilen. İ'tikafa giren. 3. Direnen. -M. Akif Ersoy: Ünlü şair ve yazarımız. Safahat'ın yazan. İstiklal marşını telif etmiştir.

AKİFE: (Ar.) Ka. 1. Bir şey üzerinde azimle duran, sebatlı, kararlı. 2. İbadet eden hanım.

AKİL: (Ar.) Er.- Akıllı, akıl sahibi. Uslu, kavrayışlı. Ali b. Ebi Talib'in kardeşi. Akil b. Ebi Talib.

AKİLE: (Ar.) Ka.- (Bkz. Akil)

AKİNCİ: (Tür.) Ka.- Beyaz inci.

AKİPEK: (Tür.) Ka. - İpek gibi kadın. Beyaz renkli ipek.

AKİS: (Ar.) Ka. 1. Yankı. 2. Işığın veya bir şeklin bir satha çarpıp orada görünmesi, yansı. 3. Zıt, ters, muhalif.

AKİZLER: (Tür.) Ka.- 1. Aydınlık ve doğru yol. 2. Uğurlu ve kutlu yol.

AKKADIN: (Tür.) Ka.- 1. Akça pakça kadın. 2. İffetli kadın.

AKKATUN: (Tür.) Ka.- (Bkz. Akkadın.)

AKKIZ: (Tür.) Ka.- (Bkz. Ağkız.)

AKKOR: (Tür.) Ka. - Işık saçacak aklığa varıncaya kadar ısıtılmış olan, ateş parçası.

AKKÖZ: (Tür.) Ka. – İyice narlanmış ateş.

AKKUŞ: (Tür.) Ka. – Beyaz renkli kuş.

AKKÜMÜŞ: (Tür.) Ka.- (Bkz. Akgümüş.)

AKMAN: (Tür.) Er. 1. Temiz, beyaz, güzel insan. 2. Yaşlı kimse.

AKMANER: (Tür.) Er.- (Bkz. Akman).

AKMAR: (Ar.) Ka. - Aylar, yıldızlar.

AKMER: (Ar.) Ka. - Ay gibi beyaz (yüz)

AKNUR: (t.a.i.) Ka. - Beyaz nur.

AKÖZ: (Tür.) Er. - Özü sözü doğru kişi, temiz kişilikli.

AKPAMUK: (Tür.) Ka. – Ak, beyaz renkli pamuk.

AKPANBIK: (Tür.) Ka.- (Bkz. Akpamuk.)

AKPINAR: (Tür.)- (Bkz. Pınar).

AKSAN: (Tür.) Er.- İyi ve temiz tanınmış kimse.

AKSARI: (Tür.) Ka.- Kanarya sarısı.

AKSEN: (Tür.) Ka.- Sen aksın, temizsin, doğru ve namuslusun.

AKSEVİL: (Tür.) Ka. - (Bkz. Sevil).

AKSIN: (Tür.) Er.- Temiz, doğru, dürüstsün.

AKSONA: (Tür.) Ka.- (Bkz. Aksuna.)

AKSOY: (Tür.) Er. – 1.Temiz soylu. 2. Uğurlu, kutlu soy.

AKSU: (Tür.) Ka.- 1. Kayalardan sızan köpüklü akan berrak ve tatlı su. 2. Nehir.

AKSUN: (Tür.) Er. - (Bkz. Aksu).

AKSUNA: (Tür.) Ka. -Ak renkli yaban ördeği.

AKSUNER: (Tür.) Er.- (Bkz. Aksungur).

AKSUNGUR: (Tür.) Er.-Doğan cinsinden bir nevi av kuşu. - Aksungur b. Abdullah. Melikşah zamanında Halep'in hâkimliğini, yöneticiliğini yapan Türk Emiri.

AKSÜLÜN: (Tür.) Ka.- Ak, beyaz renkli sülün kuşu.

AKSÜYEK: (Tür.) Er. – 1. Eski Türklerde soylu anlamında kullanılırdı. 2. Kemiği beyaz.

AKŞEMSEDDİN: (t.a.i.) Er.- Dinin ak güneşi.- Türk din bilgini ve hekim.

(Şam 1389-Göynük 1459). Fatih'in hocasıdır. İstanbul'un fethinde bulundu. Ünlü sahabe komutan Eba Eyyub el-Ensari'nin mezarını bulduğu söylenir. Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

AKŞIN: (Tür.) 1. Az ak, akımsı.2. Derisinde, kıllarında ve gözlerinde doğuştan boya maddesi bulunmadığı için her yanı beyaz olan (insan, hayvan). Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

AKŞİT: (Tür.) Er. - Kutlu uğurlu. 2. Ak. 3. Güneş, nur, aydınlık. Akşit Muhammed b. Tugac: İhşidiler devletinin kurucusu.

AKTAY: (Tür.) Er. - Beyaz tay. Türkler'de çok kullanılan bir isimdi.

AKTAÇ: (Tür.) Er. - Beyaz taç.

AKTAN: (Tür.) Ka.- 1. Ak renkli tan. 2. Kutlu tan, kutlu gün açımı.

AKTAR: (Tür.) Er. - Parlak, aydınlık sabah.

AKTAŞ: (Tür.) Er. - Mermer.

AKTEKİN: (Tür.) Er. - Parlak, görkemli, temiz huylu yiğit.

AKTEMÜR: (Tür.) Er. - Akdemir.

ARTİMUR: (Tür.) Er. - (Bkz. Aktemur).

AKTOLGA: (Tür.) Er. - (Bkz. Tolga).

AKTOLUN: (Tür.) Ka.- (Bkz. Akdolun)

AKTUĞ: (Tür.) Er. - (Bkz. Aytuğ).

AKULDUZ: (Tür.) Ka.- (Bkz. Akyıldız.)

AKÜLKE: (Tür.) Ka.- 1. Aydınlık ülke. 2. Mutlu ülke. 3. Kutlu ve uğurlu ülke.

AKYIL: (Tür.) Er. -Temiz, güzel sene. - Erkek ve kadın adı olarak da kullanılır.

AKYILDIZ: (Tür.) Ka. – 1. Akşama doğru doğan parlak yıldız. Çoban yıldızı, sabah yıldızı. 2. Uğurlu ve kutlu yıldız.

AKYİĞİT: (Tür.) Er.- Dürüstlüğü ve temizliğiyle tanınmış yiğit.

AKYİPEK: (Tür.) Ka. (Bkz. Akipek.)

AKYOL: (Tür.) Er/Ka. – 1. Dürüst, doğru ve iyi yol. 2. Yolun açık olsun anlamında.

AKYÖN: (Tür.) Er/Ka.- 1. Aydınlık ve doğru yön. 2. Uğurlu, kutlu yön.

AKYURT: (Tür.) Er/Ka.- (Bkz. Akülke.)

ALA: (Tür.) Ka.- 1. Ela, karışık renkli alaca. 2. Benekli. 3. Tam olgunlaşmamış.

ALÂADDİN: (Ar.) Er.- 1. Dini yüceltmek için din uğruna çalışan kimse. 2. İtikadin en iyi temsilcisi. Alaaddin Keykubad (1192-1237) Anadolu Selçuklu Sultanı. - Türk dil kuralları açısından "d/t" olarak kullanılır.

ALABEGİM: (Tür.) Ka.- Ala-begüm.

ALABEĞÜM: (Tür.) Ka.- Ala-begüm.

ALABEZEK: (Tür.) Ka.- Leyleğe benzer bir göçmen kuşu.

ALACAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Akan).

ALABEĞÜM: (Tür.) Ka.- Ala-begüm.

ALAEDDİN: (Ar.)- (Bkz. Alâaddin.)

ALAGÖZ: (Tür.) Ka.- Ela gözlü anlamında.

ALAGÜN: (Tür.) Ka. - Yazın güneş buluta girdiği zamanki gölgeli hava.

ALAKIZ: (Tür.) Ka.- Ala, karışık renkli kız.

ALALTIN: (Tür.) Ka.- (Bkz. Alaltun)

ALALTUN: (Tür.) Ka.- Al renkli altın, ala boyanmış altın.

ALAMET: (Ar.) Ka. 1. İşaret, iz, nişan. 2. Remiz, sembol. 3. Belirti, emare. 4. Çok iri, şaşılacak büyüklükte (mec.).

ALANALP: (Tür.) Er. - Ülke alan, fetheden, fatih.

ALANAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Alanalp).

ALANER: (Tür.) Er. - (Bkz. Alanalp).

ALANGOYA: (Moğ.) Ka. 1. Altın geyik. 2. Ünlü Moğol destanının kutsal sayılan kadın kahramanı.

ALANGU: (Tür.) Er. -Altın geyik.

ALANUR: (Ar.) Ka. - (Bkz. Nur).

ALAPINAR: (Tür.) Ka. - (Bkz. Pınar).

ALATAN: (Tür.) Er. - Güneş doğmadan önce ufukta beliren karışık renkler.

ALATAY: (Tür.) Er. - Derisinde benekler olan tay.

ALAV: (Tür.) Ka.- Yanan maddelerin yanarken çıkardıkları türlü biçimlerdeki ışık dili.

ALAZ: (Tür.) Ka.- (Bkz. Alev.)

ALBOYAM: (Tür.) Ka.- Al renkli anlamında.

ALBULUT: (Tür.) Ka.- Al renk almış bulut.

ALCAN: (Tür.) Ka. - Can alıcı güzel. Can alan, cesur, yürekli.

ALÇİÇEK: (Tür.) Ka.- Al, kırmızı renkli çiçek.

ALÇİN: (Tür.) Ka.- Kızıl renkli küçük bir kuş.

ALDENİZ: (Tür.) Ka.- Al renkli, kızıl deniz.

ALEMDAR: (a.f.i.) Er. 1.Bayrak veya sancak tutan, taşıyan, bayraktar, sancaktar. 2. İşe önderlik eden. Alemdar Mustafa Paşa: Osmanlı veziri.

ALEV: (Tür.) Ka. 1. Ateşten ve yanıcı cisimlerden çıkan parlak, çeşitli şekillere giren gazlardan meydana gelen şeffaf dil, yalım. 2. Aşk ateşi, sevda. 3. Alımlı, cazibeli kadın.

ALEVİ: (Ar.) Er. - Hz. Ali soyundan, Hz. Ali'ye hususi ilgi gösteren, ona taraftar olan. Şii mezhebinin kollarından biri.

ALGAN: (Tür.) Er. - Alan, fetheden, fatih.

ALGIN: (Tür.) Er. 1. Güçlü, iyi, güzel, sıcakkanlı, sevimli. 2. Sevdalı, aşık, vurgun. 3. Hızlı akan su. 4. Renksiz, cılız, zayıf.

ALGIŞ: (Tür.) Ka.- Dua, övgü.

ALGUHAN: (Tür.) Er. - Çağatay hanlığı hükümdarı. (1266). Orta Asyayı ele geçirip Harezmden Afganistan'a kadar sınırlarını genişletti. Cengiz'in yasalarını şiddetle uyguladı.

ALGUN: (Fars.) Ka. 1. Aklı alınmış. 2. Al renginde, koyu ve parlak pembe. 3. Tümsek, tepe.

ALGUNE: (Fars.) Ka. 1. Serap. 2. Allık.

ALGÜL: (Tür.) Ka. - Kırmızı gül.

ALGÜN: (Tür.) Ka.- 1. Güneşin doğarken veya batarken aldığı kızıl renkli durum. 2. Güneşin kızıl renge büründüğü durum.

ALGÜNEŞ: (Tür.) Ka.- (Bkz. Algün.)

ALIM: (Tür.) Ka.- 1. Alımlı olmak eyleminden alım, çekicilik, cazibe. 2. Satın alma işi.

ALINAK: (Tür.) Er. - Doğru, güvenilir.

ALIŞIK: (Tür.) Ka.- Al renkli ışık.

ALIŞIN: (Tür.) Ka.- Al renkli ışın.

ALİ: (Ar.) Er. 1. Yüce, ulu, yüksek. 2. Hz. Ali: Ebu Talib'in oğlu. Peygamberimizin amcazadesi ve kızı Fatma (r. anha)'nın kocası. Dördüncü halife.

ALİCAN: (a.f.i) Er. - Ali ve can isimlerinin bir araya gelmesinden meydana gelmiştir. - (Bkz. Ali ve Can).

ALİCENGİZ: (a.t.i.) Er. - Akla gelmez, şeytanca, beklenmedik ve umulmadık tarzda anlamlan ile "Alicengiz oyunu" deyiminde geçer.

ALİGÜHER: (a.f.i.) Er. - Yaratılışı ve mayası yüce ve değerli olan.

ALİHAN: (a.t.i.) Er. - Yüce han.

ALİKADR: (Ar.) -Er. 1. Yüksek kıymette olan, çok kıymetli, çok takdir edilen, çok saygıdeğer. 2. Meşhur bir çeşit lale.

ÂLİM: (Ar.) Er.- 1. Çok okumuş, bilgin. 2. Çok bilen. 3. Sonsuz ilim sahibi. Allah'ın sıfatlarındandır. Kur'an'da Cenab-ı Hakk'ın ismi olarak 13 yerde geçer. "Abd" takısı alarak da kullanılır.

ALİMCAN: (Ar.) Er. -Alim ve Can (Fars) isimlerinden oluşan bileşik isim. Sevgili alim anlamında.

ALİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Alim).

ALİNAZ: (Ar.) Er. -Ali ile naz (Fars) sözcüklerinden oluşan bileşik isim. Ulu ve nazlı anlamında.

ALİNUR: (Ar.) Er.-Ali ve nur sözcüklerinden oluşan bileşik isim. Ulu ve yüce ışık anlamında.

ALİPEK: (Tür.) Ka.- Al renkli ipek.

ÂLİŞAH: (a.f.i.) Er. -Hükümdarların en yücesi. Alişah Taceddin. (?-1324). İlhanlı veziri.

ALİŞAN: (a.f.i.) Er. - Şan ve şerefi yüce ve yüksek olan çok değerli kimse.

ALİYAR : (a.f.i.) Er. 1. Yar, dost, sevgili. 2. Ali'nin dostu, sevgili adı. 3. Yüce

dost. - Birleşik isim

ALİYE: (Ar.) Er. - Yüce, yüksek, bir şeyin en yukarısı, tepesi. - (Bkz. Ali).

ALKAN: (Tür.) Er. - Kırmızı kan. Alkan bey: Türk denizci. Selçukluların egemenliğindeki İznik'te Ebu'l-Kasım'ın donanma komutanı.

ALKIM: (Tür.) Er. - Gökkuşağı. Alkım (Uluğ Bahadır) Türk Arkeolog.

ALKIN: (Tür.) Er. 1. Sevdalı, aşık, vurgun. 2. El çırpma, övme.

ALKOR: (Tür.) Ka.- Al renk almış kor ateş.

ALKÖZ: (Tür.) Ka.- Al renk almış köz ateş.

ALKUR: (Tür.) Er. - Hep, bütün, herkes.

ALLAHVERDİ: (a.t.i.) Er. - İran'da yaşayan bir Türkmen kabilesinin adı.

ALP: (Tür.) Er. 1. Eski Türklerde kahraman, yiğit, cesur, bahadır, pehlivan. 2. Seyfi kola mensup, savaşçı, fütüvvet ehli. Alperen, Alpgazi. Bu isim İslam'dan sonra da Türkler arasında kullanılmaya devam etti.

ALPAGU: (Tür.) Er. 1. Tek başına düşmana saldıran yiğit. 2. Eski Türklerde bir rütbe adı. 3. Eski Türklerde bir kurt adı.

ALPAĞAN: (Tür.) Er. - Cesur, yiğit, kahraman.

ALPAK: (Tür.) Er. - Dürüst, kahraman, yiğit.

ALPARTUR: (Tür.) Er. - Kendine güveni olan yiğit.

ALPASLAN: (Tür.) Er. - Arslan gibi cesur ve yiğit, savaş beyi. Büyük Selçuklu hükümdarı. Selçukluların en büyük zaferi sayılan Malazgirt zaferi onundur (l071).

ALPAY: (Tür.) Er. - Cesur, yiğit kimse.

ALPAYDIN: (Tür.) Er. - (Bkz. Alpay).

ALPBİKE: (Tür.) Er. - genç, delikanlı, (Bkz. Alp).

ALPÇETİN: (Tür.) Er. - (Bkz. Alpay).

ALPDE.MİR: (Tür.) Er. - (Bkz. Alpay).

ALPDOĞAN: (Tür.) Er. - Doğuştan yiğit olan.

ALPER: (Tür.) Er. - (Bkz. Alp).

ALPEREN: (Tür.) Er. - Yiğit, bahadır.

ALPERTUNGA: (Tür.) Er. - Efsanevi Türk hükümdarı ve destan kahramanı. M.Ö. 626 yıllarında yaşayıp İranlılarla uzun savaşlara giren Turan (Saka) hükümdarı olduğu söylenir.

Türk, İran, Arap, Hint, Eski Yunan ve Asur kaynaklarında kendisinden değişik adlarla bahsedilir.

ALPGİRAY: (Tür.) Er. - Yiğit hükümdar. Kırım veliahtı. Bir ara Kırım Hanı da oldu.

ALPHAN: (Tür.) Er. - Yiğit hükümdar.

ALPKAN: (Tür.) Er. - Yiğit soydan gelen.

ALPKIN: (Tür.) Er. - Keskin kılıç.

ALPMAN: (Tür.) Er. - Yiğit, cesur, kahraman.

ALPNUR: (Tür.) Ka. - (Bkz. Alp).

ALPSOY: (Tür.) Er. - (Bkz. Alpkan). Yiğit ve cesur soya mensub.

ALPTEKİN: (Tür.) Er. - Kahraman şehzade. Birleşik isim. Alp: Kahraman, Tekin: Şehzade.

ALTAN: (Tür.) Er. 1. Sabahın güneş doğarkenki zamanı. 2. Hakanlara verilen unvan, sultan, padişah.

ALTAY: (Tür.) Er. 1. Asya'da Batı Sibirya ile Moğolistan'ı ayıran dağlık bölge. 2. Altay dağlan bölgesinde yaşayan Türklerin genel adı.

ALTIN: (Tür.) Ka. 1. Parlak, san renkte, paslanmayan, kolay işlenebilen, ziynet eşyası olarak da kullanılan maden, zer, zeheb. 2. Örfte kadın adı olarak kullanılır. Zerrin (Bkz. Zerrin).

ALTINBAŞAK: (Tür.) Ka. - Değerli kimse.

ALTINBİKE: (Tür.) Ka. - (Bkz. Altınbaşak).

ALTINIŞIN: (Tür.) Ka. - Işığın en güçlü anı.

ALTINİZ: (Tür.) Ka. - (Bkz. Altınışık).

ALTINTAÇ: (Tür.) Ka. - Altından taç.

ALTUĞ: (Tür.) Er. - (Bkz. Tuğ).

ALTUNAY: (Tür.) Er. - Ay'ın san renkli hali

ALTUNÇ: (Tür.) Er. 1. Bakır alaşımı. 2.Kırmızı bakır. 3. Kırmızı, al gözlü.

ALTUNER: (Tür.) Er. - Değerli kimse.

ALTUNHAN: (Tür.) Er. - Zengin hakan. Türklerin, Çin'de hüküm süren Türk-Moğol hükümdarlarına verdikleri ad.

ALYA: (Ar.) Er. 1. Yüksek yer, yükseklik. 2. Gök, sema.

AMANULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın bağışlaması. Allah'ın koruması.

AMİD: (Ar.) Er. 1. Çok hasta. 2. Aşk hastası. 3. Başlıca nokta. 4. Önder, şef, komutan. 5. Diyarbakır'ın eski adı. Orta çağ'da İslam Türk devletlerinde kullanılan bazı unvanlar ve memuriyet isimleri.

AMİL: (Ar.) Er. 1. Fail, yapan, işleyen. 2. İslam devletlerinde zekât, vergi tahsildarı veya valiler ve devlet memurları.

AMİNE: (Ar.) Ka. - Gönlü emin, kalbinde korku olmayan. - Peygamber'in (s.a.s) annesinin adı. (Bkz. Emine).

AMİR: (Ar.) Er. 1. Mamur eden, şenlendiren. 2. İmar olunmuş. 3. Devlete ait. 4. Kendisine bağlı görevliler bulunan. 5. Emreden, buyuran. Amir b. Abdullah b. Mes'ud: Tabiindcndir. İslam fıkıh bilgini.

AMİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Amir).

AMMAR (Ar.) Er. 1. Memur eden. 2. Bayındırlaştıran. (Bkz. Amir). - Ammar b. Yasir. Sahabeden. İlk Müslüman olanlardandır. Çok işkence gördü. Habeşistan'a hicret etti. Annesi ilk İslam şehidcsi Sümeyye (r. anha)'dir.

AMR: (Ar.) Er. - Uzun yaşamak, uzun ömürlü olmak. Amr b. Madikerib: 631'de Medine'ye gitti ve Müslüman oldu. Çok yaşlıyken bile iyi savaştı.

AMRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Amr).

AMUZ: (Fars.) Er. - Bilen, öğrenmiş, öğreten.

ANBER: (Ar.) Ka. 1. Ada balığının bağırsaklarında toplanan yumuşak, yapışkan ve misk gibi kokan, kül renginde madde. 2. Güzel koku. 3. Güzellerin saçı.

ANDAK: (Tür.) Er. - Hemen, o anda. - Erkek ve kız adı olarak kullanılır.

ANGIN: (Tür.) Er. 1. Tanınmış, ünlü, namlı. 2. Bayındır.

ANI: (Tür.)- Yaşanmış olaylardan belleğin sakladığı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ANIL: (Tür.) Ka. 1. Anılmak eylemi. 2. Meşhur, ünlü. 3. Hatırlanan.

ANİF: (Ar.) Er. 1. Sert, şiddetli. 2. Haşin. 3. Geçmişte, pek yakında, burnun ucu denecek kadar yakından geçen. 4. Biraz önce, belirtilen, bahsedilen.

ANİFE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Anif).

ARAF: (Ar.) Er. 1. Cennet ile cehennem arasındaki yer. 2. Sert, tepe. 3. Adetler, usuller. Arafat: Mekke'nin yakınında bulunup hacıların arefe günü durdukları yerdir. Bu duruş haccın rükünlerindendir.

ARAL: (Tür.)- Birbirine yakın adalar topluluğu. Orta Asya'da bir göl.

ARAM: (Fars.) Ka. 1. Dinlenme, sükûn, karar. 2. Rahat, huzur, istirahat. 3. Oturma, eğlenme, ikamet etme.

ARAMCAN: (Fars.) Ka. -1. Gönül rahatı. 2. Sevgili, sevilen güzel.

ARAMDİL: (Fars.) Er. 1. gönül rahatı. 2. Sevilen güzel. 3. Yer mekân.

ARCA: (Ar.) Ka. -1. Temiz, namuslu. 2. Aksak, topal.

ARDA: (Tür.) Er. 1. Eskiden bazı çavuşların elde tuttukları uzun değnek. 2. İşaret için dikilen değnek. -3. Çıkrıkçı kalemi. 4. Sonra gelen.

ARDALI: (Tür.) Er. - (Bkz. Arsal).

ARDAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Arsal).

AREF: (Ar.) Er. 1. Pek maruf, çok bilinen. 2. Arif, anlayışlı ve bilgili.

AREFE: (Ar.) Ka. 1. Arife, dini bayramlardan bir evvelki gün. 2. Bir önceki

gün.

AREL: (Tür.) Er. - Temiz, dürüst kimse.

ARGU: (Tür.) Er. 1. İki dağ arası, uçurum. 2. Orta Asya'da Issık gölü çevresinde Çu ve Talaş havzalarında yaşamış Kırgızların en büyük boyu. Argu Türkleri.

ARGUN: (Tür.) Er. 1. Zayıf, güçsüz, düşkün, dermansız, zebun. 2. Yanyana iki kamış düdüğünden veya kartal kemiğinden yapılmış kaval. - Argun: İlhanlı hükümdarı. Abaka Han'ın oğlu.

ARGÜN: (Tür.) Er. - Temiz, aydınlık gün.

ARGUN ŞAH: (Tür.) Er- (Bkz. Argun). Argunşah. (Nizameddin) Anadolu Selçuklu Sultanı Kılıç Aslan II'nın oğlu. Babası ülkeyi oğulları arasında pay edince, hissesine Amasya düşmüştü.

ARHAN: (Tür.) Er. - Üstün nitelikli, gururlu bakan.

ARICAN: (Tür.) Er. - Temiz, doğru kimse.

ARIÇ: (Tür.) Er. - Barış, asayiş.

ARIER: (Tür.) Er. - Çalışkan kimse.

ÂRİF: (Ar.) -Er. 1. Meşhur, çok tanınmış, mütearif. 2. Bilgi sahibi. Bilen, bilgili, irfan sahibi. 3. Sıbyan mektebi hocası veya kalfası.

ARİFE: (Ar.) Ka. - Bilgi ve irfan sahibi kadın. Uyanık, ince ruhlu, latif.

ARIHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Arhan).

ARIKAL: (Tür.) Er. - Temiz, doğru, dürüst kal.

ARIKAN: (Tür.) Er. - Temiz soy.

ARIKHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Arhan)

ARIN: (Tür.) Er. 1. Temiz, arı, saf. 2. Alın. 3. Yüz, cephe. Dağların, tepelerin yüzü.

ARINÇ: (Tür.) Er. 1. Temiz, saf, arı. 2. Barış.

ARISAL: (Tür.) Er. - An gibi çalışkan kimse.

ARISAN: (Tür.) Er. - Temiz, doğru tanınmış kimse.

ARISOY: (Tür.) Er. - (Bkz. Arısan).

ARITAN: (Tür.) Er. - Temizleyen, arı duruma getiren.

ARKAN: (Ar.) Er. 1. Temiz, ari kandan gelen. 2. Üstün galip. Arkan (Seyfı) Türk mimar (1903-1966).

ARKIN: (Tür.) Er. - Yavaş, ağır, sakin, gelecek yıl.

ARKUT: (Tür.) Er. - Temiz, uğurlu, kutlu.

ARMAĞAN: (Fars.) 1. Hediye, peşkeş, tuhfe, bergüzer. 2. Birinin gördüğü işe veya başarısına karşılık olarak verilen şey, mükafat.3. Bir ilim adamını tanıtmak veya çalışmalarından ötürü mükafatlandırmak maksadıyla adına çıkarılan ilmi eser. (Köprülü Armağanı). - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ARMAN: (Fars.) Er. 1. Hasret, özleme. 2. Zahmet, sıkıntı. 3. Teessüf. 4. Pişmanlık.

ARMİNE: (İbr.) Ka. - İbranice isim. (Bkz. Emine).

ARRAF: (Ar.) Er. l Falcı, kahin. Müneccim. 2. Hekim. 3. Göçebe Arap aşiretlerinin örfe vakıf umumi bilgileri.

ARRAFE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Arraf).

ARSAL: (Tür.) Er. - Temiz huylu, namuslu.

ARSEBÜK: (İ.) Er. - 1. Temiz ruhlu ve çabuk. 2. Toy. 3. Namus konusunda titiz.

ARSLAN: (Tür.) Er. 1. Kuvvet ve saldırganlığıyla tanınan hayvan, esed, şir. 2. Cesur adam, bahadır. 3. Bir çeşit çiçek. Arslan Argun: Alpaslan'ın oğlu (1097).

ARSLANGİRAY: (Tür.) Er. Cesur, korkusuz han. Arslan Giray: Kırım hanı (1702-1767).

ARSLANŞAH: (Tür.) Er. - Arslan gibi cesur ve yiğit şah, kral. Cesur komutan. Arslan Şah: Kirman Selçuklu hükümdarı (l 145). ,

ARTAN: (Tür.) Er. 1. Yarar, fayda. 2. Üstünlük, meziyet, nitelik.

ARTUÇ: (Tür.) Er. - Ucu sivri demirle donanmış mızrak.

ARTUK: (Tür.) Er. - Selçuklu Emiri. (XI. yy.). Selçukluların ünlü hakanı Alpaslan'ın emrinde Malazgirt savaşına katıldı.

ARÜSEK: (Fars.) Ka. 1. Gelin, küçük gelin. 2. Bebek gibi güzel kız. 3. İşlemecilikte kullanılan yeşil parlak sedef. 4. Ateş böceği. 5. Küçük bir mancınık çeşidi.

ARZIK: (Tür.) Er. - Dindar, sofu.

ARZU: (Ar.) Ka. 1. İstek, bahşiş. 2. Emel, heves, meyl. 3. Özlemek, müştak olmak. "Arzum" olarak da kullanılır. Meşhur halk hikâyelerinde Kamber'in sevgilisi.

ARZUMAN: (Ar.) Ka. - (Bkz. Arzu).

AS: (Ar.) Er. 1. Mersin ağacı. 2. (Fars.) Değirmen.

ASAF: (Ar.) Er. 1. Vezir. 2. Erdem, ileri görüşlülük, yönetimde başarı. Hz. Süleyman'ın ünlü veziri. Süleyman (a.s.)'ın en çok güvendiği kişiydi. Neml suresinde anlatılanlar Asaf üzerine yorumlandı. Daha sonra padişahın vezirlerine Asaf unvanı verildi.

ASAL: (Tür.) Er. - Başlıca, esaslı, temel.

ASALET: (Ar.) Er. - Soy temizliği, soyluluk.

ASENA: (Tür.) Er. - Kurt.

ASFA: (Ar.) Er. - Çok saf, en temiz, halis.

ASGAR: (Ar.)- En küçük, daha küçük. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ASHAB: (Ar.) Er. 1. Sahib'in çoğulu. 2. Hz. Muhammed (s.a.s)'i görüp ona tabi olan kişiler. İnsanlık aleminin en seçkin simaları ve örnek neslidirler. Haklarında varid olan naslarla korunmuşlar, Allah'ın yardımını müşahede etmişler ve büyük peygamberin öğretilerini harfiyen yaşamışlardır. Ashab-ı Kiram: Yüce sahabeler.

ASIF: (Ar.) Er. - Pek sert, pek şiddetli, şiddetle esen.

ASIFE: (Ar.) Ka. - Şiddetle esen rüzgâr. Kur'an'da Yunus 22, İbrahim 18 ve En'am suresi 81. ayetlerde geçer.

ASİL: (Ar.) Er. 1. Sağlam. 2. İyice kökleşmiş, yüksek duygularla hareket eden. 3. Kendi kendine hareket eden. 4. Soyu, sopu belli. Necip.

ASIM: (Ar.) Er. 1. Yasak, yanına yaklaşılamayan. 2. Günahtan, haramdan çekinen. 3. İffetli, afif, ismetli, perhizkar. Asım b. Umeyr: (749). İslam komutanlarından. Maveraünnehir fethine katıldı ve yiğitliğiyle ün saldı.

ASIMA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Asım).

ASİME: (Fars.) Er. - Akılsız, beyinsiz, şaşkın, sersem. - İsim olarak kullanılmaz.

ASİYE: (Ar.) Ka. 1. Sütun, direk, kolon. 2. Mersingiller, mersin ağacı türünden ağaçlar. 3. İsyan eden, itaatsiz, başkaldıran, serkeş, bağî. 4. Allah'ın emirlerini yerine getirmeyen, günahkâr. 5. Haydut, şaki. -Bu isim Resulullah tarafından yasaklanmıştır. İçerdiği anlam İslami anlayışa terstir.

ÂSİYE: (Ar.) Ka. - 1. Kederli üzüntülü. Musa (a.s.)'ı daha bebekken Nil'den kurtarıp sarayda büyüten ve sonra onun peygamberliğine iman eden kadın. Kur'an'da Fir'avun'un karısı olduğu belirtilmiştir. Fakat ismi zikredilmemiştir. - (Bkz. Kasas: 9; Tahrim: 11). Firavun'a karşı gelerek Müslüman olmuştur. Tahrim suresinde mü'mine bir kadının en son noktada yapması gerekenlere örnek olarak gösterilen hanım.

ASKER: (Ar.) Er. 1. Ordu, ordu örgülüyle ilgili. Vazife yapan. 2. Ülke savunmasında istihdam edilmek üzere eğitilip donatılan kimse. 3. Rütbesiz asker, er.

ASKERÎ: (Ar.) Er. - Orduya mensup. Orduyla alakalı. Askeri (Ebu Ahmed el-Hasan b. Abdullah el): Zamanının ünlü alimlerdendir (903-993). Ebu Davud es-Sicistani'nin talebesiydi.

ASLI: (Ar.) Ka. 1. Asıl, tek, dip, kütük, temel, esas, kaide, kural, hakikat. 2.

Soy, sop, nesep. 3. Bir şeyin belli başlı kısmı, başlangıç, baş yer, sıhhat. 4. Hakiki, esaslı, halis, safi. 5. Esasen, zaten, başlıca, en ziyade, hakikaten.

ASLIHAN: (a.t.i.) Ka. - Aslı ve Han kelimelerinden türetilmiş birleşik bir isimdir. Kerem ile Aslı hikâyesinin kadın kahramanıdır. Güzelliğinin yanında saçlarının uzunluğu ve gürlüğünden bahsedilir.

ASRİ: (Ar.) Er. - Zamana uygun, çağdaş.

ASUDE: (Fars.) Ka. 1. Rahatlamış, sükuna ermiş, keder ve sıkıntıdan uzak, müsterih. 2. Sakin, sessiz.

ASUMAN: (Fars.). - Gök, sema, felek. Asuman ile Zeycan hikâyesinin erkek kahramanı. Doğu Anadolu'da yaygın olarak anlatılır. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ASUTAY: (Tür.) Er. - Hırçın tay.

ASYA: (Tür.) Ka. - Dünyadaki kıtaların en büyüğü.

AŞIK: (Tür.) Er. 1. Bir başkasını aşkla seven. 2. Dalgın, unutkan. 3. Tasavvufta Allah'a muhabbet duyan kişi. Aşık Çelebi (1520-1572) Osmanlı şair ve yazarlardan.

AŞİR: (Ar.) Er. 1. Onda bir, onuncu. 2. Samimi dost ve arkadaş. 3. Koca. 4.

Aşar toplayan. 5. Kur'an-ı Kerim'den 10 ayetlik bir bölümü okuma. Aşir Efendi (Mustafa). Osmanlı Şeyhülislamı (1728-1804).'Bursa, Mekke ve İstanbul kadılıklarında bulundu. 1758-1800'de Şeyhülislamlık görevini ifa etli.

AŞKIN: (Tür.) 1. Geçkin, aşmış olan. 2. Ölçüyü kaçıran, coşkun. 3. Fazla. 4. Sonra. 5. Benzerlerinden daha üstün. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

AŞKINAY: (Tür.) Ka. - (Bkz. Aşkın).

AŞKINER: (Tür.) Er. - (Bkz. Aşkın).

ATA: (Tür.) Er. 1. Baba. 2. Soyun geçmişte yaşamış ferdi. 3. Vermiş, veriş. Bağışlama, ihsan. 4. Yesevi tarikatında mürşid. Ata b. Ebi Rabah: Fıkıh alimi (Mekke 733). Ebu Meysere b. Ebu Hüseyin el-Fikri'nin azatlı kölesiydi. Birçok hadis rivayet etmiştir.

ATABEK: (Tür.) Er. 1. Selçuklu devletinde şehzadelerin terbiyesiyle vazifeli şahıs. 2. Lala. Devlet idaresinde yetki taşıyan naip.

ATABEY: (Tür.) Er. - Devlet yönetiminde bir san. Lala.

ATACAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Ata).

ATAÇ: (Tür.) Er. - Atalardan gelen, atalarla ilgili olan.

ATAERGİN: (Tür.) Er. - (Bkz. Ata).

ATAHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Ata).

ATAKAN: (Tür.) Er. -1. Düşünmeksizin her işe sokulan adam. 2. İleri atılan.

ATALAY: (Tür.) Er. - (Bkz. "Ata"). Ünlü, namlı, şöhretli. Atalay Mahmut, Türk güreşçi. Balkan, Avrupa, Dünya ve Meksika Olimpiyatları şampiyonu oldu (1968).

ATAMAN: (Tür.) Er. - (Bkz. "Ata"). 1. Ata kişi, başkan, önder. 2. Don kazaklarının önderlerine verilen ad.

ATANER: (Tür.) Er. - (Bkz. Ata).

ATASAGUN: (Tür.)- Eski Türklerde hekimlere verilen isim.

ATASAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Ata).

ATASEVEN: (Tür.) Er. - (Bkz. Ata).

ATASOY: (Tür.) Er. - (Bkz. Ata).

ATATUĞ: (Tür.) Er. - (Bkz. Ata).

ATAULLAH: (Ar.) Er. - Birleşik isim. - Allah'ın bağışladığı, hediye ettiği, ihsanı, lütfü. Ataullah Efendi. (Arapzade). Osmanlı Şeyhülislamı (1719-1785) Şam, Mekke, İstanbul kadılıklarında bulundu.

ATAY: (Tür.) Er. - Bilinen, tanınmış.

ATEŞ: (Fars.) Er. -Yanan cisimlerin tutuşmasıyla ortaya çıkan ısı ve ışık.

ÂTIF: (Ar.) Er. 1. Çevirme, meylettirme, imale. 2. Yükletme, birinin işi veya sözü olduğunu iddia etme, hami, isnad. 3. Yüzünü çeviren, meyleden, mail, müteveccih. 4.Merhamet sahibi, şefkatli, acıyan. 5. Beğenen. Atıf Efendi (Mehmet Kuyucaklı. (-İst. 1847). Osmanlı matematik bilgini. Şam ve İstanbul kadılıklarında bulundu.

ATIFA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Atıf).

ATIFET: (Ar.) Ka. 1. Birine iyi niyet ve sevgi ile yönelme, teveccüh, meyi. 2. Karşılık beklemeden gösterilen sevgi, ihsan.

ATİK: (Ar.) Er. 1. Sırtın üst kısmı. 2. Berrak, saf, karışmamış, kıymetli. 3. Eski, kadim, kühen, dirin. 4. Azatlı, hür. 5. Güzel genç kız. 6. Çok hareketli,

çevik, hızlı hareket eden. 7. Asil. 8. Hz. Ebubekir'in lakabı. Peygamber (s.a.s)'in "Sen ateşten kurtulmuş kimsesin" müjdesine kavuşmuş olmasından ötürü bu lakapla anıldığı söylenir.

ATİKE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Atik). Atike: Kureyş kabilesinden Zeyd b. Amr'ın kızıdır. Hicretten önce İslamiyeti kabul etmiştir. Medine'ye hicret edenler arasındadır. Hz. Ebubekir'in oğlu ile evlenmiştir. Abdullah, Taif te şehid olunca Hz. Ömer'le O şehid edilince Zübeyr b. el-Avvam ile, o da şehid edilince Hz. Hüseyin ile evlendi. Ve Hz. Hüseyin de şehid olunca şehid zevcesi olarak anıldı.

ATIL: (Tür.) Er. - Girişken ol, ilerlemek için çaba göster.

ATILAY: (Tür.) Er. 1. Ünlü, namlı, şöhretli. 2. Atilla'dan sonra tahta geçen ünlü hükümdar.

ATILGAN: (Tür.) Er. 1. Karşısına çıkabilecek engellerden ve tehlikelerden korkmadan her zaman ileriye atılan. 2. Karşı çıkan, çekinmesi olmayan, cüretkâr. 3. Hevesli.

ATİLLA: (Tür.) Er. 1. Büyük, ünlü. 2. Babacık. 3. Savaşçı, fatih. 4. Hun Türklerinin büyük imparatoru (400-453).

ATİYE: (Ar.) Ka. 1. Bağış, bahşiş, ihsan. Hediye. 2. Gelecek, istikbal.

ATKIN: (Tür.) Er. - Atılmış. Kumaş dokumada kullanılan tabir.

ATLAN: (Tür.) Er. - Ata bin.

ATLAS: (Tür.) Er. 1. Üstü ipek, altı pamuk kumaş, diba. 2. Düz, havasız, tüysüz. 3. Büyük harita. 4. Atlas okyanusu. 5. Kuzey Afrika'da Fas, Cezayir'i geçerek Tunus Körfezi'ne kadar uzanan sıradağlara verilen ad.

ATLIHAN: (Tür.) Er. - Ata binmiş süvari. - Birleşik isim. Atlıhan: Alınca Hanın oğlu. Tatar'ın kutsal göbek soyundan sekizinci kuşak.

ATOM: (Yun.) Er.- Bir elementin en küçük yapı taşı.

ATSAN: (Ar.) Ka. - Susuz, susamış, teşne.

ATTAB: (Ar.). - Yumuşak huylu. Sertlik yanlısı olmayan. Uyumlu. Attab b. Esid. Sahabeden. Mekke valiliği yapmıştır. Resulullah tarafından atanmıştır.

ATTAR: (Ar.) Er. 1. Güzel kokulu bitki özleri, yağlan vb. satan, güzel koku ticareti yapan kimse. 2. İlaç maddeleri vb. şeyler satan adam. 3. Mahalle aralarında bazı baharatlar ile iğne, iplik vb. satan dükkân sahibi. Attar: Meşhur İranlı şair.

ATUF: (Ar.) Er. - Birine sevgisi olan, sevgi duyan. Allah'a karşı sevgi duyan.

ATUFET: (Ar.) Ka. - Şefkat, merhamet.

ATYEB: (Ar.) Ka. - Çok güzel, pek güzel.

AVCI: (Tür.) Er. l. Avlanan, av sporu yapan kişi. 2. Bir şeyi elde etmeye uğraşan. 3. Osmanlı sarayında şikariler diye adlandınlan askeri grup.

AVFİ: (Ar.) Er. Arap düşünür (Basra- ?) İhvanu's-Safa denilen İslam felsefe akımının kurucularından biri.

AVNİ: (Ar.) Er. 1. Yardımla ilgili, yardıma ait. 2. Fatih Sultan Mehmed'in şiirde kullandığı mahlas.

AVNİYE: (Ar.) Ka. 1. Yeniçeriler tarafından ve daha sonra Sultan Mecid ve Sultan Aziz zamanlarında giyilen bir çeşit yağmurluk. 2. Yardım etmiş. Yardımla ilgili.

AVNULLAH: (Ar.) Er. Allah'ın yardımı. - Birleşik isim.

AVŞAR: (Tür.) Ka. - Oğuzların önemli bir kolu. Büyük Selçuklu Devleti'nin kurulması ve yakındoğunun Türkleşmesinde büyük rol oynamışlardır.

AVVAD: (Ar.) Er. - Ud çalan, udçu. Avvad (Tevfik Yusuf): Lübnanlı yazar, gazeteci. Diplomat.

AY: (Tür.) Er. 1. Yılın on iki bölümünden biri. 2. Dört hafta, 29-30, 31 günden oluşan zaman dilimi. 3. Kutsal kitapta adı geçen kent. Kudüs'ün kuzeyi. 4. Dünyanın uydusu. Ay: Mısır kralı. Amarnada memurdu. Genç kral Tutank Hamon'un danışmanı oldu. Daha sonra o ölünce dul karısıyla evlenip tahta çıktı (İ.Ö. 1320).

AYABA: (Tür.) Er. - Muhammed Tapar'ın oğlu. Büyük Selçuklu Sultanı Sancar'ı Oğuzların elinden tutsaklıktan kurtarıp tahtına oturttu. Selçukluları istila etmek isteyen Harizm Şahlan uzun süre engelledi.

AYALP: (Tür.) Er. - Ay kadar parlak ve güzel, yiğit.

AYANA: (Tür.) Er.-Saygı.

AYANFER: (Ar.) Ka. - Gözün ışığı, nuru.

AYANOĞLU: (Ar.) Er. - Ayan: Açık, belirli. Ayan'ın oğlu.

AYAS: (Ar.) 1. Dolunay, mehtap. 2. İskenderun Körfczi'nin batı kıyısında Ceyhan nehrinin ağzının vücuda getirdiği Yumurtalık limanı veya Ayaş koyunun kuzeydoğu kenarında, Adana ilinin Yumurtalık ilçesinin idare merkezidir. Ayaş Paşa: Osmanlı sadrazamlarından birinin adı.- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

AYASUN: (Tür.) Ka. - (Bkz. Aysun).

AYAYDIN: (Tür.) Er. - Ay ışığı, aydınlığı.

AYAZ: (Tür.) Er. - Soğuk ve Durgun hava. Dondurucu soğuk. Ayaz: Selçuklu emin (Öl. 1105).

AYBAR: (Tür.) Er. 1. Gösterişli, heybetli, görkemli. 2. Korku veren.

AYBEG: (Tür.) Er. -Ay gibi temiz ve aydın yönetici, ileri gelen, bey. Abeg Kutbeddin (Öl. 1210): Delhi Memlükler Devleti'nin kurucusu. İslam'ın Ortaasya'da yayılmasında büyük başarılar gösteren, Gazne sultanı Muiziddin'le birlikte savaşıp onun ölümüyle Delhi sultanlığına gelen ünlü komutan.

AYBEK: (Fars.)- Put, sanem. - İsim olarak kullanılmaz.

AYBEN: (Tür.) Ka. - Ay benizli.

AYBER: (Tür.)- Ay meyvası. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

AYBERK: (Tür.) Er. 1. Sağlam ay, sağlam kişilik. 2. Şimşek, ay'ın şimşek gibi parlaklığı. 3. Yaprak, ay yaprağı.

AYBİGE: (Tür.)- Büyük ay, dolunay. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

AYBİKE: (Tür.) Ka. - (Bkz. Ayben).

AYBİKEN: (Tür.) Ka. - Eski Türk hükümdarlarından birinin hanımının ismi.

AYCA: (Tür.) Ka. - Ay gibi güzel, ışıklı, parlak.

AYÇAN: (Tür.) Ka. - Ay gibi parlak güzel ve sevimli.

AYCİHAN: (a.f.i.)- Cihanı aydınlatan ışık. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

AYÇA: (Tür.) Ka. 1. Ayın yeni doğduğu günlerdeki şekli, yeni ay, hilal. 2. Cami kubbelerine ve minare külahlarına konulan hilal şeklindeki süs. 3. Ay kadar güzel, aydınlık.

AYÇETİN: (Tür.) Er. - Zor, güç ay.

AYÇIL: (Tür.) Ka. 1. Işık saçan, sürekli parlaklık veren ay. 2. Ay gibi.

AYDAN: (Tür.) Ka. - Ay'a dahil olan. Ay gibi.

AYDANUR: (Tür.) Ka. - Ay'ın ışığı, aydan yayılan ışık.

AYDEMİR: (Tür.) Er. - Marangozların kullandığı kavisli bir keser çeşidi.

AYDERUSİ: (Ar.) Er. - Güney Arabistan'ın eski ve tanınmış bir derviş ailesinden olup (1722-1778) yılları arasında yaşamış, Hindistan, Mısır, Taif, Suriye ve İstanbul'a ziyaretler yapmıştır.

AYDİLEK: (Tür.) Ka. - Ay ve dilek isimlerinden oluşmuş birleşik isim. - Ay'a ait arzu, istek.

AYDIN: (Tür.) 1. Aylı gece, mukmin. 2. Aydınlık, ışıklı, parlak, ruşen, ziyadar, münevver. 3. Açık, belli, ortada, vazıh, aşikâr, bahir. 4. Kutlu, uğurlu, mübarek, mesut. 5. Okumuş, kültürlü ileri fikirli, münevver. Kılıçarslanın hanımının ismidir. Erkek ve kadın ismi olarak kullanılır.

AYDINALP: (Tür.) Er. - Münevver, bilgili, yiğit, kahraman kişi. Konya Selçuklulan'ndan ünlü bir komutan.

AYDINAY: (Tür.) Ka. - (Bkz. Aydın).

AYDİNÇ: (Tür.) Er. - Cesur, aydın.

AYDINER: (Tür.) Er. - (Bkz. Aydın).

AYDINTAN: (Tür.) Er. - Şafak vakti.

AYDINTUĞ: (Tür.) Er. - (Bkz. Aydın).

AYDOĞDU: (Tür.) Ka. - Doğmakta olan ay. Ay doğdu Bey. Ertuğrul Gazi'nin oğlu veya torunu (1302).

AYDOLUN: (Tür.) Er. - Dolunay, mehtap.

AYETULLAH: (Ar.) Er. 1. Allah'ın ayetleri. 2. Özellikle Şii mollalarının kullandığı isimlerdendir. Allah'ın göndrermiş olduğu yasalar ve emirler. 3. Mucizeler, hikmetler. 4. İz, nişan.

AYFER: (t.f.i.) Ka. 1. Ayyüzlü, ay gibi güzel, parlak ışık saçan. 2. Şan, haşmet sahibi.

AYGEN: (Tür.) Ka. 1. Dost, arkadaş. 2. Sevgili, yar. 3. Temiz yaratılıştı.

AYGUT: (Tür.) Er. - Karşılık, mükafat.

AYGUTALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Aygut). Aygutalp: (XIV. yy.) Türk komutan. Osman Gazi'nin silah arkadaşı. İlk Türk denizcisi İmralı fatihi Kara Ali'nin babası. Yıldırım Bayezid'le birlikte Timur'a esir düşen Timurtaş Paşa'nın

dedesi.

AYGÜL: (Tür.) Ka. - Ay'ın gülü.

AYGÜN: (Tür.) Ka. - Gösterişli, ay ve güneş kadar güzel anlamında.

AYHAN: (Tür.) Er. - Ay sahibi, ay hâkimi. Oğuz Kağan Destanı'na göre, Oğuz'un altı oğlundan biri. Efsanede bahsedilen, Oğuz'un ışıktan doğan karısından olan 3 oğlundan biri. Ayhan'ın 4 oğlu 24 Oğuz boyunun 4'ünü oluşturur. Bunlar Bozoklu soyudur.

AYHATUN: (Tür.) Ka. - Ay yüzlü kadın. Ay ve hatun kelimelerinden birleşik isim.

AYİLKİN: (Tür.) Ka. - İlk çocuklara takılan isim.

AYKAÇ: (Tür.) Er. 1. Söyleyen, konuşan. 2. Akıl veren. 3. Ozan, şair.

AYKAN: (Tür.) Er. - Soylu, asil, temiz kişi.

AYKE: (Ar.) Ka. - Sık koruluk.

AYKUT: (Tür.) Er. 1. Kutlu, uğurlu ay. 2. Karşılık, mükafat.

AYKUTALP: (Tür.) Er. - Mükafat veren kahraman, iyi karşılık veren bahadır.

AYLA: (Tür.) Ka. - Ay'ın ve güneşin etrafında bazı zamanlarda görülen halka, ayla. Beyaz ışık. (Bkz. Hale).

AYLİN: (Tür.) Ka. - Ay'a ait.

AYMAN: (Tür.) Er. - Ay gibi güzel, ışıklı kimse.

AYMETE: (Tür.) Er. - (Bkz. Mete).

AYMUTLU: (Tür.) Er. - (Bkz. Mutlu).

AYNAMELEK: (t.a.i.) Ka. - Melek gibi, melek görünüşlü kadın.

AYNDİLGE: (a.t.i.)- Pınar, su, kaynak. - Antakya-Halep arasında, Suriye sınırına çok yakın bir yerde bulunan kaynak su. Tarihte bu kaynak dolayısıyla önemli yerleşim bölgesi olmuştur. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

AYNİ: (Ar.) Er. 1. Ayn'a ait. 2. Pınar, kaynak, göz. 3. Karşılığı mal olarak ödenmiş. El-Ayni, (1360-1451) yıllan arasında yaşamış İslâm âlimi.

AYNIHAYAT: (Ar.) Ka. - Hayatın gözü, hayat pınarı.

AYNŞEMS: (Ar.) 1. Güneş kaynağı. 2. Mısır'da bir kasaba. 3. Bir cins değerli taş. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

AYNUR: (t.a.i.) Ka. - Ay ışığı.

AYNÜDDEVLE: (Ar.) Er. - 1. Devletin gözü. 2. Devletin kaynağı. Aynüddevle (Öl. 1152). Danişmendli hükümdar. Melikşah'ın oğlu.

AYPARE: (f.t.b.i.) Ka. - Ay parçası.

AYPERİ: (t.f.i.) Ka. - Ay yüzlü güzel, dilber.

AYRAL: (Tür.)- Benzerlerinden farklı olan, kendine özgü, değişik. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

AYSAL: (Tür.)- Ay gibi, ay'a benzeyen. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

AYSAN: (Tür.)- Ay gibi, ay yüzlü. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

AYSEL: (Tür.) Ka. 1. Bol ışık saçan, ay. 2. Ay'ın en parlak zamanında doğan.

AYSEMA: (t.a.i.) Ka. - Ay gözlü.

AYSEN: (Tür.) Ka. - Ay gibi güzel. Parlak ve nurlu.

AYSEV: (Tür.)- Ay gibi sevgili. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

AYSEVEN: (Tür.) Ka. - (Bkz. Aysev).

AYSU: (Tür.) Ka. - Su gibi berrak ay.

AYSUDA: (Tür.) Ka. - Suya yansıyan ay.

AYSUN: (Tür.) Ka. - Ay gibi ışıltılı ve güzelsin anlamında.

AYSUNA: (Tür.) Ka. - (Bkz. Aysu).

AYSUNAY: (Tür.) Ka. - (Bkz. Aysu).

AYSUNGUR: (Tür.) Er. - (Bkz. Sungur).

AYŞAN: (Tür.)- Ay gibi şanlı, görkemli, parlak. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

AYŞE: (Ar.) Ka. - Yaşayan. Rahat yaşayan. (Geniş bilgi için Bkz. Aişe).

AYŞEN: (Tür.) Ka. - Neşeli ay, gülen ay.

AYŞENUR: (Ar.) Ka. - Nurlu, ışıltılı hayat.

AYŞIL: (Tür.) Ka. - Ay gibi ışıl ışıl. - Ay ve şıl kelimelerinden birleşik isim.

AYŞİN: (Tür.) Ka. - (Bkz. Ayşıl).

AYŞİRİN: (Tür.) Ka. - Sevimli ay, ay gibi sevimli. Şirin.

AYŞULE: (t.a.i.) Ka. 1. Ay kıvılcımı. 2. Ay ışığı.

AYTAÇ: (Tür.) Er. - Başa takılan ay şeklinde taç.

AYTEK: (Tür.) Er. - Ay gibi (Eski Türkçede tek/teg olarak kullanılmıştır).

AYTEKİN: (Tür.) Er. - Ay şehzadesi, ay prensi.

AYTEN: (Tür.) Ka. 1. Ay yüzlü. 2. Teni beyaz ve parlak olan. 3. Güzel vücutlu.

AYTİGİN: (Tür.) Er. - (Bkz. Tigin).

AYTOLUN: (Tür.) Er. 1. Dolunay. 2. Ay'ın ondördü gibi güzel.

AYTUĞ: (Tür.) Er. 1. Mızrağın ucuna yapılmış ayın üstüne yapılan tüy. 2. Tuğ, tüy, fars gibi.

AYTUNA: (Tür.)- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır, (Bkz. Tuna).

AYTUNCA: (Tür.)- (Bkz. Tunca).

AYTÜL: (Tür.) Ka. - Ay ve tül kelimelerinden oluşan birleşik isimlerden. - Son zamanlarda yapılmış, uydurma bir isimdir.

AYTÜN: (Tür.) Er. - Ay ve gece.

AYVAZ: (Ar.) Er. 1. Arapça ivaz kelimesinin bozulmuş şekli. 2. Eskiden kibar konaklarda yemek servisi yapan ve sokak işlerinde kullanılan Vanlı Ermenilere verilen ad. Ermeni uşak. 3. Karagöz perdesinin belli başlı tiplerinden biri. 4. Köroğlu destanında bir kahraman.

AYYÜKSEL: (Tür.) Ka. - Yükselen ay.

AYZER: (l.a.i.) 1. Altın renginde ay. 2. Ay'ın altın rengini aldığı an. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

AZAB: (Ar.) Er. - (Bkz. Azeb.)

AZAD: (Fars.) Er. l. Hür, serbest. 2. Kimseye bağımlı olmayan. 3. Kurtulmuş. 4. Müberra. 5. Zarif, nazik. -Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

AZADE: (Fars.) Ka. - (Bkz. Azad).

AZAM: (Ar.) Er. - En büyük, daha büyük, ulu. İmam-ı Azam Ebu Hanife: Hanefi mezhebinin kurucusu. Büyük alim ve müctehid.

AZAMEDDİN: (Ar.) Er. - Dinin ululuğu, emaneti. - Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

AZAMET: (Ar.) Er. - Büyüklük, ululuk.

AZEB: (Fars.) Er. l. Evlenmemiş erkek. 2. Hafif piyade askeri. 3. Çiftlik uşağı.

AZER: (Fars.- İbr.) Er. -Ateş. İbrahim (a.s.)'in babası olduğu söylenir.

AZİM: (Ar.) Er. -1. Büyük, ulu, cesim, iri, muhteşem. 2. Kuvvetli, şiddetli, derecesi yüksek. 3. Ehemmiyetli, mühim, müthiş.

AZİMBAY: (Ar.) Er. Azim ve bay (Tür.) kelimelerinden bileşik isim. Büyük, ulu kişi.

AZİME: (Ar.) Ka. 1. Kesin kararlılık, niyet, sebat. 2. Cin, yılan ve benzeri şeylerin şerrinden kurtulmak için okunan dua. 3. Büyük iş, büyük günah, büyük bela.

AZİMET: (Ar.) Ka. 1. Kuvvetli bir iradeye dayanan karar, yemin anlamına gelmektedir. 2. Herhangi bir kolaylığa başvurmaksızın bütün güçlüklerin irade gücüyle yenilerek yapılması gerekli olan dini vecibeler.

AZİZ: (Ar.) Er. 1. Muhterem, sayın, saygıdeğer. 2. Sevgili. 3. Veli, evliya, ermiş. 4. Az bulunur. 5. Allah'ın izzetli kıldığı, mü'min. - Aziz (İmadettin Abulfeth Osman el-Aziz): Selahaddin Eyyubi-'nin II. oğlu. Kardeşi el-Efdal, Melik iken kendisi Şam'ı terkederek Mısır Eyyubileri hükümdarlığını ilan etti. Fakat daha sonra kardeşiyle barıştı.

AZİZEDDİN: (Ar.) Er. Dinin saygıdeğer kişisi; dinin azizi.

AZİZE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Aziz).

AZİZİ: (Ar.) Er. - Aziz'e ait. - XVI. yy.'da yaşamış Türk şairi. "Yedikuleli Azizi' lakabıyla tanınır. Asıl adı Mustafa'dır.

AZMİ: (Ar.) 1. Kasıt, niyetlilik karar. 2. Kemikli. 3. Güçlü, kuvvetli. Azmi Pir Mehmet (-1583): Şehzade Mehmed'in ve III. Mehmed'in hocalığını yapmıştır.

AZMİDİL: (a.f.i.) Ka. - Gönül yüceliği.

AZMİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Azmi).

AZMUN: (Fars.) Er. - Deneme, sınama, tecrübe.

AZRA: (Ar.) Ka. 1. Bakire, kızoğlan kız. 2. Ayak değmemiş kum. 3. Delinmemiş inci. 4. Hz. Meryem'e verilen adlardan. 5. Medine şehrinin adlarından biri. 6. Masal kahramanı "Vamık"'ın sevgilisi.

AZRAF: (Ar.) Er. 1. Zarif. 2. Pek ince, pek nazik. 3. Çok zeki.

AZREF: (Ar.) 1. Çok zarif, en zarif. 2. Çok zeki. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

AZZAM: (Ar.) Er. - En büyük, en ulu. Abdullah Azzam: Afganistan İslâmî hareketinin siyasi liderlerinden. Bir suikast sonucu şehit olmuştur.

AZZE: (Ar.) Ka. 1. Dişi ceylan yavrusu. 2. Yüce, şerefli.

-B-

BABA: (Tür.) Er. 1. Kendi dölünden çocuğu olan erkek.

2. Birinci dereceden erkek akraba.

3. Koruyucu, velinimet.

4. Saygı ifadesi olarak yaşlılara verilen unvan.

5. Ecdad, Ata.

6. Tekke büyüğü.

7. Zencilerde görülen saraya benzer bir hastalık.

- Baba Oruç. Oruç Reis. Türk denizcisi Barbaros Hayrettin Paşa'nın lakabı.

BABÜR: (Tür.) Er. 1. Böbürlenme. 2. Hükümdar. - Babürşah. Zahirettin Muhammed (1483-1530). Hindistan'daki Türk-Hint İmparatorluğu'nu kuran kişi.

BADE: (Fars.) Ka. - Şarap, içki. İsim olarak kullanılmaz.

BADEM: (Fars.) Ka. 1. Gülgillerden ülkemizin her bölgesinde yetişen ağaç. 2. Bu ağacın yaş ve kuru yenen meyvesi.

BADİ: (Fars.) Er. 1. Rüzgâra veya havaya ait. 2. Geçici. Badi Ahmed (1839-1908). Türk yazar ve şair.

BADİYE: (Ar.) Ka. - Çöl, kır.

BAĞATUR: (Tür.) Er. - Cesur yiğit.

BAĞDAGÜL: (Tür.) Ka. - Değeri ölçülemeyen gül.

BAĞDAŞ: (Tür.) Er. - Yakın arkadaş, dost.

BAĞDAT: (Ar.) Ka. - Irak'ın başkenti olan tarihsel kent. Bağdat Hatun: (XIV. yy.) Emir Çoban'ın güzelliğiyle ünlü kızı. İlhanlılar devletinin son hükümdarı Ebu Said Bahadır Han ile evlenmiştir. Bahadır Han'ın ölümünden sorumlu tutularak Arpa Han tarafından öldürüldü.

BAĞIŞ: (Tür.) 1. Bağışlanan şey, ihsan. 2. Sıçrayış, atlama. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BAĞIŞCAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Bağış).

BAĞIŞHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Bağış).

BAĞLAM: (Tür.) 1. Cinsleri ayrı ya da birbirlerine yakın olan şeylerin bir arada bağlanmışı, demet, deste. 2. Bir koşuttaki dörtlüklerin her biri. 3. Herhangi bir olayda, olaylar durumlar ilişkiler örgüsü ya da bağlantısı. 4. Dilbilgisinde, önce veya sonra gelen kelimeyi etkileyen belirleyen birim ya da birimler bütünü. -Erkek veya kadın adı olarak kullanılır.

BAHA: (Ar.) Er. -1. Güzellik, zariflik. 2. Parıltı. 3. Alışma, dadanma. 4. Değer, kıymet. - Bahailik mezhebinin kurucusu.

BAHADDİN: (Ar.) Er. - Dinin güzelliği. Dinin değerlisi. - Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

BAHADIR: (Fars.) Er. - Cesur, yiğit, bağatur. Timur soyundan Hindistan'da hükümdarlık yapmış Türk lider.

BAHADIRHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Bahadır).

BAHAEDDİN: (Ar.) Er. - (Bkz. Bahaddin). Bahaeddin Ahmed Efendi (Bursa 1741-1794): Osmanlı dönemi tarihçilerinden. Müderrislik ve kadılık yaptı.

BAHAMRA: (Ar.) Er/Ka. - Irak'ta bir yer.

BAHAİ: (Ar.) Er.- Alışkın.

BAHAR: (Fars.) Ka. 1. Kışla yaz arasındaki mevsim. 22 Mart'la Haziran arası, ilkyaz. 2. Güzellik, güzel. 3. Sığır gözü, papatya, sığır papatyası, sarı papatya. 4. Put, çelipa, sanem. 5. Atılmış pamuk. 6. Ölçek. 7. Karanfil, tarçın, karabiber gibi kokulu şey.

BAHATTİN: (Ar.) (Bkz. Bahaddin.)

BAHAULLAH: (Ar.) Er. - Allah katında değer ve kıymet sahibi.

BAHÇALİ: (Fars.) Er. -Bağı, bahçesi olan.

BÂHİR: (Ar.) Er. 1. Deniz, derya. 2. Yalancı, ahmak, alık. 3. Ekin sulayıcı, sulayan. 4. Belli, besbelli, açık, apaçık. 5. Işıklı, parlak, güzel. Bahir (Abdurrahman) İst. 1688-1746). Osmanlı dönemi kadılarından. Şair, bestekar.

BAHİRA: (Ar.) Ka. 1. Kulağı yarık dişi deve veya koyun. Hayvan yavru doğurduğunda veya 5 yavru dişi olduğu zaman hayvanın kulağı kesilerek belirtilirdi. - Kur'an-ı Kerim, bu adetleri kaldırmıştır.

BAHİRE: (Ar.) Ka. 1. Işıklı, parlak, güzel. 2. Dikenli ağaç. 3. Açık, apaçık. 4. Çok koşan cins deve. 5. Vapur.

BAHİSE: (Ar.) Ka. - Söz eden, bahseden.

BAHİT: (Ar.) Er. - Bahtı açık şanslı.

BÂHRİ: (Ar.) Er. –Denizle ilgili olan, denizci.

BAKİYE: (Ar.) Ka. - Şehvetli kadın. İsim olarak kullanılmaması daha uygundur.

BAHRA: (Ar.) Er. - Timur devletinin güney sınırını koruyan eski bir sınır kalesi.

BAHRİ: (Ar.) Er. 1. Denize ait denize mensup, denizle ilgili. 2. Denizci, levent. 3. Tüyünden kürk olan, patkada denilen, gagası kaşığa benzer bir çeşit deniz ördeği.

BAHRİYE: (Ar.) Ka. 1. Donanmaya ait (Bkz. Bahri). 2. Libya çölünde vahalar grubu, Bahriye, Mısır'ın büyük vahalar grubunun en kuzeyinde olan aşırı verimli vahalardır. 3. Gönlü geniş, cömert vaha gibi verimli.

BAHTEVER: (Tür.) Er. - Şah Avrangzeb'in gözde kadınlarından biri.

BAHTI: (Ar.) Er. 1. Bahtla, kaderle ilgili. 2. Kimi Divan şairlerinin ortak mahlası.

BAHTINUR: (Ar.) Ka. - Talihli, şanslı, yazgısı parlak.

BAHTIGÜR: (Ar.) Er.- Baht ile gür (Tür.) sözcüklerinden bir bileşik isim. Kısmeti, bahtı bol kişi anlamında.

BAHTİSER: (a.f.i.) Ka. - Talihli, şanslı, iyi yazgılı. İşleri başından beri iyi giden.

BAHTİŞEN: (a.f.i.) Ka. - Talihi, kaderi, kısmeti şen. (Bkz. İkbal).

BAHTİYAR: (a.f.i.). 1. Bahtlı, talihli. 2. Mesud, mutlu, rahatı yerinde. Bahtiyar (Ebu Mansur) (942-978). Büveyhilerin hükümdarlarından biri.- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BAKANAY: (Tür.). - Gökyüzünde duran ay, açık seçik. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BAKIR: (Fars.) Er. l. İnceleyen, tetkik edip açıklayan. 2. Arslan. 3. Hz. Hüseyin'in Zeyne'l-Abidin'den torununun adı.

BÂKİ: (Ar.) Er. 1. Allah'ın isimlerindendir. Genellikle "abd" takısı alarak kullanılır, (Bkz. Abdülbaki). Kalıcı, sürekli, devamlı. Varlığının sonu olmayan. Ölümsüz. 2. Artan, kalan, geriye kalan. 3. Korunmuş. Baki: - Ünlü Türk şairlerinden olup asıl adı Abdülbaki Mahmud'dur.

BÂKİR: (Fars.) Er.- İnceleyici, izah edici.

BAKİR: (Ar.) Er.- 1. El değmemiş, saf, temiz, aslıda olduğu gibi. 2. Cinsi münasebette bulunmamış erkek. 3. İşlenmemiş maden.

BAKİRE: (Ar.) Ka.- Kızoğlankız, er görmemiş kız.

BAKİNAZ: (Fars.) Ka. - Sürekli nazlanan, çok nazlı.

BAKİYE: (Ar.) Ka. - Ağlayan kadın. Hüzünlü kadın.

BAKYAZI: (Tür.). - Sevilen bir olaydan sonra verilen ziyafet. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BALA: (Tür.) Er. 1. Çocuk yavru. 2. Yüksek, yüce, yukarı, (Bkz. Ali). 3. Azat. 4. Yedek atı.

BALABAN: (Tür.) Er. 1. Çocuk bekçisi. 2. Gürbüz canlı, cüsseli, insan veya hayvan. Balaban: Gıyasu'd-Din Uluğ Hanın IV. yy. başlarında Aybek tarafından İltutmuş'dan sonraki en büyük hükümdar.

BALAHATUN: (Tür.) Ka. - Üstün, asil kanlı. Değerli soy mensubu. Balahatun: Şeyh Edebali'nin kızı ve Osman beyin karısı.

BALAMAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Balaban).

BALAMİR: (Tür.) Er. - Eski bir Türk kağanı. (IV. yy.) Alanları ve Ostrogotları yenerek batıya sürdü.

BALATEKİN: (Tür.) Er. - (Bkz. Balaban).

BALCAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Baldan).

BALDAN: (Tür.) Ka. - Bal gibi tatlı, şirin, hoş.

BALDEMİR: (Tür.) Er. - Güçlü, kuvvetli, şirin.

BALER: (Tür.) Er. - Tatlı dilli, cana yakın kimse.

BALGIN: (Tür.) Ka. 1. Bal'a doymuş. 2. Çok tatlı, bal gibi.

BALHAN: (Tür.) Ka. - Hazar denizi sahilinde Anuderyanın eski yatağının

denize vardığı yerde bir dağ silsilesi.

BALIM: (Tür.). 1. Kardeş. 2. Çok sevgili, samimi arkadaş. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BALIN: (Tür.) Ka. - (Bkz. Balım).

BÂLİ: (Ar.) Er. -1. Eski, köhne. 2. Koca.

BALİBEY: (a.t.i.) Er. - Osmanlı beylerinden. Bosna beyi olarak Kanuni'nin Belgrad Seferine katıldı. Mohaç savaşında (1526) düşmanı iki yandan çevirerek zaferin kazanılmasında büyük payı oldu.

BALİSOY: (a.t.i.) Er. - Eski, köklü soydan gelen.

BALK: (Tür.) Er. - Şimşek.

BALKAN: (Tür.) Er. 1. Sarp ve ormanlık sıradağları. 2. Avrupa'nın güneydoğu bölgesine verilen isim. Bulgaristan, Yunanistan, Yugoslavya, Arnavutluk ve Romanya'yı içerir.

BALKAR: (Tür.) Er. 1. Kuzey Kafkasya'da yaşayan bir Türk boyu. Kıpçakların bir kolu. 2. Bu boya mensup kişi.

BALKI: (Tür). 1. Parıltı, ışık. 2. Güzel parlak, süslü. 3. Şimşek. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BALKIR: (Tür.) Er. - Parıltı, ışık, şimşek. Balkır Rıza: (Öl. 1945). Türk Karagöz oyunu ustası.

BALKIZ: (Tür.) Ka. - Şirin, tatlı, hoş. Belkıs adının örfte söylenişi.

BALKOÇ: (Tür.) Er. - (Bkz. Balkı).

BALSAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Balım).

BANGU: (Tür.) Er. 1. Haykırış, bağırış. 2. Gökgürültüsü, yankı.

BANU: (Fars.) Ka. 1. Kadın hatun, hanım.

2. Kraliçe, prenses.

3. Gelin.

4. Şarap ve gül suyu gibi şeylerin şişesi.

5. Yusuf ve Zeliha öyküsünün kadın kahramanı.

- Banu Hanım (Cevheriye Banu). Türk halk şairi. (1864-1914 Çankırı). Kadiri tarikatı bağlılarından.

BANUGÜL: (Fars.) Ka. - (Bkz. Banu).

BANUHAN: (Fars.) Ka. - (Bkz. Banu).

BARAK: (Tür.) Er. - Oğuzların Bayat boyuna mensup bir oymak. Gaziantep, Kilis ve Nizip çevresinde yaşarlar. - Barak Han: Çağatay hükümdarı (1266-1271).

BARAN: (Fars.) Ka. 1. Yağmur. Mevsim-i Baran, yağmur mevsimi.

BARANSEL: (f.t.i.) Er. - (Bkz. Baran).

BARAY: (Tür.) Er. - Ezeli, öncesi olmayan, öncesiz.

BARBAROS: (İtal.) Er. Kırmızı sakal. Baba-Oruç. Türk denizci kaptan-ı derya. Oruç Gazi'nin İtalyanlarca meşhur olan ismi. Kanuni döneminde yaşayan ünlü denizci. Barbaros Hayrettin olarak bilinmekte.

BARÇIN: (Tür.) Ka. - Bir tür ipekli kumaş.

BARIK: (Tür.) Er. 1. Sivri tepeler arasındaki uçurum, yüksek kayalıklardaki çatlaklıklar. 2. Yeşillik, çayırlık yer.

BARIKHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Barık).

BARIM: (Tür.) Er. - Varlık, servet, zenginlik.

BARIN: (Tür.) Er. 1. Bütün, hep. 2. Güç kuvvet. 3. Göğüs. 4. Moğol devrinde Orta Asya'da büyük beyliklerden biri.

BARIŞ: (Tür.) Er. 1. Savaşsızlık durumu. 2. Savaştan sonra silah bırakma, uzlaşma sulh. 3. Dirlik, düzenlik.

BARIŞCAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Barış).

BÂRİ: (Ar.) Er. Kusursuz, üstün anlamında.

BARİK: (Ar.) Er. 1. Parıldayan. 2. Nazik, dakik, ince. Fikr-i Barik İnce düşünce.

BARİKA: (Ar.) Ka. - Şimşek, yıldırım parıltısı.

BARKAN: (Tür.). 1. Çöllerde rüzgârın esme yönüne dikey doğrultuda oluşan ay biçimindeki küçük kumsal külle. 2. Hareketli kumul. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BARKIN: (Tür.) Er. - Yolculuk eden, yolcu gezgin.

BARLAS: (Tür.) Er. - Kahraman, savaşçı.

BARS: (Tür.) Er. l. Kaplana benzeyen yırtıcı hayvan. 2. Arı oğulu. -İsim olarak kullanılmaz. Barsbay: (el-Melikü'1-Eşref (Öl. 1438). Mısır Memluklan sultanı. Çerkez hanedanındandır.

BARTU: (Tür.) Er. - En eski Türk kağanlarından biri.

BASİR: (Ar.) Er. 1. Göz. 2. Görme. 3. Allah'ın sıfatlarından, herşeyi gören. ("Abd" takısı almadan kullanılmaz).

BASİRİ: (Ar.) Er. Anlayışlı, sağgörü sahibi kimse.

BASİRET: (Ar.) Ka. -1. Göz açıklığı, inceden inceye etraflı derin görüş. 2. Ön görüş, seziş.

BASRİ: (Ar.) Er. - Basralı, Basra şehrinde oturan. Hasan'ı Basri'ye izafeten

kullanılmıştır.

BASRİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Basri).

BAŞAK: (Tür.) Ka. 1. Tahıl tanelerini taşıyan kısım, sümbül. 2. Hasattan arta kalan. 3. Okun uç kısmındaki sivri demir. 4. 12 burçtan birisi, Aslan ile Terazi burcu arasında.

BAŞAR: (Tür.) Er. - Başarılı ol, işi sonuçlandır.

BAŞARMAN: (Tür.) Er. - Yaptığı işi başarıyla sonuçlandıran.

BAŞAY: (Tür.). - Birinci, ilkay. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BAŞBUĞ: (Tür.) Er. - Başkumandan, hükümdar. - Eski Türklerde orduya kumanda eden hükümdar veya komutanlar..

BAŞEĞMEZ: (Tür.) Er. - Buyruk altına girmeyen, kişilikli.

BAŞER: (Tür.) Er. - (Bkz. Başar).

BAŞİR: (Ar.) Er. 1. Müjdeci. 2. Güler yüzlü, mesut, mutlu. (Bkz. Beşir).

BAŞKAYA: (Tür.) Er. - Kayaların başı, güçlü, kuvvetli.

BAŞKAYNAK: (Tür.) Er. - İlk kaynak. Ana kaynak.

BAŞKUR: (Tür.) Er. - Türk çadırlarının çevresindeki kanatlan örten bölümlerin üst tarafına bağlanan ve 18 cm eni olan kuşak.

BAŞKURT: (Tür.) Er. - Ural dağlan bölgesinde yaşayan ve Türklerin Kıpçak kolundan olan bir boy. Asıl ismi Başkırt'tır. Ural dağlannın güneyinde yerleşiktirler

BAŞKUT: (Tür.) Er. - Kutlu, talihli kimse.

BAŞOK: (Tür.) Er. - Önde olan yiğit.

BAŞOL: (Tür.) Er. - Başta ol, önder ol.

BAŞÖZ: (Tür.) Er. - Önemli soydan gelen.

BAŞSOY: (Tür.) Er. - (Bkz. Başöz).

BAŞTUGAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Başok).

BAŞTUĞ: (Tür.) Er. - (Bkz. Başman).

BATIBOY: (Tür.) Er. - Türklerin göç sonucu batıya yerleşen oymakları.

BATIGÜL: (Tür.) Ka. - Batı'da açan yetişen gül.

BATIHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Batı).

BATI: (Tür.)- Güneşin battığı yön ve bu yöndeki ülkeler. Erkek ve kadın adı, birleşik isim yapılarak kullanılır.

BATIR: (Tür.) Er. - Yiğit, kahraman, bahadır.

BATIRAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Batır).

BATIRHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Batır).

BATTAL: (Ar.) Er. 1. Cesur, kahraman, gözünü budaktan esirgemeyen kimse. 2. Pek büyük. 3. İşe yaramaz, hantal. 4. İşsiz. Battal Gazi: Emevilerin VII. yy. Bizans'a düzenledikleri sefer ve savaşlarda ün salmış komutanı.

BATU: (Tür.) Er. - Üstün gelen, gücü yeten, galip.

BATUĞ: (Tür.) Er. - (Bkz. Batu).

BATUHAN: (Tür.) Er. - Altınordu devletinin kurucusu (1204-1255). Cengiz Han'ın torunu.

BATUR: (Tür.) Er. - Kahraman, yiğit, cesur, bahadır.

BATURALP: (Tür.) Er. - Yiğitler yiğidi.

BATURAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Batur).

BATURHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Batur).

BAVER: (Fars.) Er. - Tasdik, inanma. Sağlam, pek doğru, güvenilir.

BAYAR: (Tür.) Er. 1. Ulu, yüce saygın, soylu. 2. Ekilmemiş toprak.

BAYAZID: (Ar.) Er. - (bkz, Bayezid).

BAYBARS: (Tür.) Er. - Bahri Memlüklerin sultanı olup Kıpçak ülkesinde doğmuştur. Baybars (el-Melikü'l-Zahir Rüknettin). (1223 Şam - 1277). Eyyubi hanedanını ortadan kaldırıp Abbasi halifeliğinin yeniden kurulmasını sağladı.

BAYBAŞ: (Tür.) Er. - Zengin, ileri gelen, saygın.

BAYBEK: (Tür.) Er. - (bkz, Baybaş).

BAYBORA: (Tür.) Er. - Fırtına.

BAYCAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Baybaş).

BAYÇA: (Tür.). - Zengin, varlıklı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BAYDAK: (Tür.) Er. - Bayrak.

BAYDAN: (Tür.) Er. - Şımarık, gururlu, kendini beğenmiş.

BAYDAR: (Tür.) Er. - Kırım yarımadasında Sivastopol şehrinin güneyinde tartada bir Türk köyü. Güzellik ve bereketiyle ünlüdür.

BAYDIR: (Tür.) Er. - Güçlü, kuvvetli.

BAYDU: (Tür.) Er. - İlhanlı devleti hükümdarı Hulagunun torunu. 11 ay İlhanlı devleti hükümdarı oldu.

BAYDUR: (Tür.) Er. - Güçlü, kuvvetli, cesur.

BAYDURALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Baydur).

BAYER: (Tür.) Er. - Zengin, varlıklı kimse.

BAYEZİT: (Ar.) Er. - Çeşitli zamanlarda yaşamış Osmanlı şehzadelerinin genel adı. Bayezit l. (Bursa 1360-Alaşehir 1403). Yıldırım, Osmanlı padişahı. I. Murat'ın Gülçiçck Hatun'dan olma oğlu.

BAYGÜÇ: (Tür.) Er. - Zengin ve güçlü kimse.

BAYKAN: (Tür.) Er. - (bkz, Baygüç).

BAYINDIR: (Tür.) Er. - İmar edilmiş, mamur.

BAYKAL: (Tür.) Er. - Yaban kısrağı Orta Asya Türk ülkelerinde yaşar.

BAYKAM: (Tür.) Er. - Hekim, doktor.

BAYKAN: (Tür.) Er. - Bay soyundan, zengin. Baykan (XIV. yy. Kars). Türk halk şairi. Timur'un 1386'da Kars'ı Karakoyunlular'dan alması üzerine ünlü bir destan yazdı. Anadolu-Azerbaycan sahasının en eski aşığıdır.

BAYKARA: (Ar.) Er. 1. Helak olma, mahvolma. 2. Böbürlene böbürlene, salınarak yürüme. 3. Malı çok olma. Baykara: Timuroğullan şehzadesi. Timur'un torunu Şeyh Ömer'in oğludur.

BAYKOCA: (Tür.) Er. - Varlıklı, saygın.

BAYKURT: - (Bkz. Baykoca).

BAYKUT: (Tür.) Er. - Kutlu talihli.

BAYKUTAY: - (Bkz. Baykut).

BAYLAN: (s.) Ka. 1. Nazlı, şımarık. 2.Bayla büyüdü bir dediği iki edilmedi.

BAYMAN: (Tür.) Er. - Varlıklı, saygın.

BAYRAM: (Tür.) Er. 1. Neşe ve sevinç günü. Dini bakımdan hususi değeri olan ve milletçe kutlamalar yapılan gün veya günler.

BAYRAMALİ: (Tür.) Er.- Bayram ve ali (Ar.) kelimelerinin bileşiminden oluşan isim. Ulugünde olan yüce kişi.

BAYRI: (Tür.) Er. - Çok eski zamanlarda var olmuş, eskiden beri var olan.

BAYRU: (Tür.) Er. - (Bkz. Bayrı).

BAYRUALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Bayru).

BAYRUHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Bayru).

BAYSAL: (Tür.) Er. - Soylu, ünlü kişi.

BAYSAN: (Tür.) Er. - Zengin, tanınmış.

BAYSU: (Tür.) Er. - (Bkz. Baysan).

BAYSUNGUR: (Tür.) Er. - Akkoyunlu hükümdarlarından. Gıyase'd-Din Baysungur. Timur'un torunu ve Şahruh Mirzanın oğlu. Büyük bir hattattır ve resim ve sanatın koruyucusu olarak tanınmıştır.

BAYTAL: (Tür.) Er. 1. Kısrak. 2. Bayır, yokuş.

BAYTEKİN: (Tür.) Er. - (Bkz. Baytal).

BAYTUGAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Tugay)-

BAYTÜZE: (Tür.) Er. - (Bkz. Tüze).

BAYTÜZÜN: (Tür.) Er. - (Bkz. Tüzün).

BAYÜLKEN: (Tür.) Er. - (Bkz. Ülgen).

BEDAHŞAN: (Fars.). - Amu-derya'nın kaynağı olan Perc'in yukarı mecrasının sol sahilindeki dağlık memleket. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BEDAHŞİ: (Fars.) Ka. - (Bkz. Bedahşan).

BEDAYİ: (Ar.) Er. - Eşi benzeri olmayan güzel, mükemmel, yeni şeyler.

BEDEL: (Ar.). 1. Değer, kıymet. 2. Bir şeyin yerine verilen, yerini tutan şey,

karşılık. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BEDİ: (Ar.) Er. 1. Bir şeyi örneği olmadığı halde meydana getiren. 2. Yoktan vareden. Allah'ın 99 isminden birisidir. 3. Söz estetiği, halin muktezasına uyan delilleri açık şekilde belirtme ve sözü güzelleştirme yollarına ait bilgiler toplamı. 4. Güzel, güzellik. Bedi b. Mansur. Hanefi fıkıh alimi (Sivas-1223). El-Bahru'1-Muhit adlı bir fıkıh eseri vardır.

BEDİA: (Ar.) Ka. 1. Yüksek estetik değerde, sanat eseri. 2. Beğenilen ve takdir edilen şey. Eşi az bulunur güzellikte. 3. Ülkü, ideal.

BEDİD: (Fars.) Er. - Meşhur, görünür, açık meydanda. (Hüveyda).

BEDİH: (Ar.) Er. - Şan ve şerefi büyük olan.

BEDİHE: (Ar.) Ka. 1. Düşünmeden, birden bire söylenen güzel söz. 2. Başlangıç.

BEDİHİ: (Ar.) Er. - Besbelli, açık-apaçık.

BEDİNUR: (Ar.) Ka. - (Bkz. Bedi).

BEDİR: (Ar.) Er. - Dolunay, ayın ondördündeki biçimi.

BEDİRAN: (Fars.) Ka. 1. İşleri kötü idare eden. 2. Çapkın kadın.

BEDİRHAN: (Ar.) Er.- Bedir ile han (Tür.) sözcüklerinin bileşimi. Ayın on dördü gibi parlak hükümdar.

BEDİÜZZAMAN: (Ar.) Er. 1. Zamanın harikası. 2. Asrın mükemmel insanı. - Daha çok lakab olarak kullanılır. - Bediüzzaman Said Nursi: Son devrin meşhur Müslüman alimlerindendir. Hayatının önemli bir kısmı İslami düşüncelerinden ötürü hapislerde geçti. Risale-i Nur Külliyatı'nı telif etmiştir.

BEDRAN: (Fars.) Ka. 1. Sert başlı at.2. Daima. 3. Hoş latif, yakışıklı.

BEDREDDİN: (Ar.) Er. 1. Din'in nuru, ışığı. 2. Dinin aydınlığı, dinde bilgelik. Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

BEDREKE: (Fars.) Ka. - Yol gösteren, kılavuz.

BEDRİ: (Ar.) Er. 1. İçi altın dolu kese. Bedr-i Dilşan b. Mehmed b. Oruç b. Gazi b. Şeban: (XV. yy. il yarısı) Türk şairlerinden. Murat II. adına yazdığı Murat namesi ünlüdür. 2. Ayla ilgili, ayın ondördü gibi güzel, parlak.

BEDRİYE: (Ar.) Ka. 1. Ay gibi. Ay kadar güzel. Ay'a ait. 2. Sühreverdiyye tarikatının altı şubesinden biri.

BEDRULCEMAL: (Ar.) Er. 1. Ay yüzlü. 2. Fatımi devleti vezir ve serdarlarındandır. 2 defa Şam valisi olmuştur. (1013-1094).

BEDRUNNİSA: (Ar.) Ka. - Dolunay yüzlü kadın.

BEDÜK: (Tür.) Er. - Büyük, yüce, gösterişli, önemli.

BEGÜM: (Fars.) Ka. - Kadın hükümdar, prenses. Doğu Türk hükümdarlarının harem ve kızlarına isim olarak verilirdi.

BEHÇET: (Ar.) Er.- 1. Sevinç. 2. Güzellik, güleryüzlülük. 3. Şirinlik. Bu kelime Kur'an-ı Kerim'in Neml suresi 60. ayetinde geçmektedir.

BEHÇETİ: (Ar.) Er. Güzel yüzlülüğe ilişkin.

BEHİC: (Ar.) Er. - Şen, güzel, güler-yüzlü adam. Kur'an-ı Kerim'de adı geçen kelimelerdendir. - (Bkz. Hac, ayet 5).

BEHİCE: (Ar.) Ka. - Şen, güzel, güleryüzlü kadın. (Bkz. Behiç).

BEHİÇ: (Ar.) Er. – (Bkz. Behic)

BEHİRE: (Ar.) Ka. 1. Güzel kadın. Soyu-sopu temiz kadın. 2. Şişmanlıktan

dolayı nefes darlığı olan.

BEHİŞT: (Fars.) Er. 1. Cennet. 2. Uçmak.

BEHİYE: (Ar.) Ka. - Beha'dan güzel.

BEHLÜL: (Ar.) Er. 1. Çok gülen, çok gülücü. 2. Hayır ve iyilik sahibi, çok iyi adam. 3. Bir İslam sofisi, Behlül-i Dana. Harun er-Reşid'in kardeşinin adı olup, delice hareketleriyle meşhur olmuştur.

BEHMAN: (Fars.) Er. 1. Filan filanca. 2. Fars takviminde 11. ay'a ve her ayın 2. gününe delalet eder.

BEHMAR: (Fars.) Er. - Çok ziyade, fazla. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BEHMENYAR: (Fars.) Er. - İbn Sina mektebine mensup ve Arapça telifleri olan filozof. (X-XI. yy.). İbn Sina'nın kitaplarını şerhetmişir.

BEHNAN: (Ar.) Er. - Güleç, güler-yüzlü, iyi huylu ve daima gülen adam.

BEHNANE: (Ar.) Ka. - Güleryüzlü, iyi huylu ve daima gülen kadın.

BEHRA: (Fars.) Ka. l. Onun için ondan dolayı. 2. Bir Arap kabilesi olup Hunus ovasında yerleşmişlerdir.

BEHRAM: (Fars.) Er. 1. Merih yıldızı. İranlıların Merih gezegenine her ayın 20'sinde verdiği isim. 2. Her ayın 20. gönü. 3. Acem pehlivanlarından birinin adı. 4. İran hükümdarlarından birkaçının adı ki en meşhuru yaban eşeği avına pek düşkün olan "Behram Gûr"dür.

BEHRAMŞAH: (Fars.) Er. 1. (Bkz. Behram). 2. Gazne sultanı. 3. Kirman Selçukluları hükümdarı.. 4. Eyyubilerin büyük şairi.

BEHREM: (Ar.) Ka. - Asfur çiçeği kırmızı gül.

BEHZAD: (A.f.i.) Er. -1. Asil soydan gelen. 2. Ressam, minyatürcü. - Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

BEKA: (Ar.) Er. -Ölümsüz, sürekli, kalıcılık.

BEKATA: (Tür.) Er. - İleri gelen, saygın. Soylu, isim yapmış sülaleden.

BEKBARS: (Tür.) Er. - (Bkz. Bekata).

BEKDEMİR: (Tür.) Er. - (Bkz. Bekata).

BEKDİL: (Tür.) Er. 1. Doğru sözlü, mert. 2. Gönlü zengin. Baygönüllü.

BEKİL: (Ar.) Er. - Yakışıklı, süslü delikanlı, genç.

BEKİR: (Ar.) Er. 1. Sabahları erken kalkmayı alışkanlık edinen kimse, bakir. 2. Yeni doğmuş, taze. 3.Herşeyin öncesi 4. Deve yavrusu. 5. İsmaili zümresine ait büyük bir Arap kabilesi. Hz. Ebubekir (r.a.)'a izafeten, kısaca Bekir denilir.

BEKRİYE: (Ar.) Er. 1. Her şeyin evveli, ilk çocuk. 2. Genç ve taze kız. 3. Dişi deve yavrusu.

BEKSAN: (Tür.) Er. 1. Tanınmış, ünlü, saygın. 2. Bey unvanı taşıyan.

BEKTAŞ: (Fars.) Er. 1. Akran. 2. Eş, müsavi. - Bektaşi: Hacı Bektaş Veli tarikatına mensubolan kişi, Horasan'da gelip Anadolu'ya yerleşen Hacı Bektaş Veli tarafından kurulduğu ileri sürülen tarikata mensup ilk zamanlan bilinmeyen bu tarikat, sonradan batıni bir hüviyet kazanmıştır.

BEKTÖRE: (Tür.) Er. - Güçlü, değişmez töreleri olan, törelerine bağlı.

BEL'AM: (Ar.) Er. 1. Terbiyesiz, aç gözlü, pisboğaz, obur. 2. Hz. Musa hakkında İsrailoğullarını kandırarak yalan söyleyip dünya menfaatından ötürü gerçeğe sırtını dönen, bilge olmasına rağmen küfrü tercih edip Hz. Musa'ya beddua etmesiyle tanınmış olan "Bel'am b. Baura" adında İsrail kabilesinden bir zatın adı. İsim olarak konulmaz.

BELAZURİ: (Ar.) Er. - II. yy. Arap tarihçilerinin en büyüklerinden. (Ahmet b. Yahya) Belazur usaresi içmiş ve şuurunu kaybederek öldüğü için kendisine bu ad verilmiştir.

BELEK: (Tür.) Er. 1. Hediye, armağan. 2. Selçukluların Dersim, Gere, Harput ve Halep emiri.

BELEN: (Tür.) 1. Dağ beli, dağın aşılacak yeri, dağlık yer. 2. Akdeniz bölgesinde İskenderun'da Suriye'nin Kuzeye ulaşan büyük yolun Amanos dağlarım aştığı geçit üzerinde bulunan kasaba. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BELGE: (Tür.) Er. - Bir gerçeğe tanıklık eden şey.

BELGİN: (Tür.) Ka. 1. Alamet, nişan, marka. 2. Tam ve kesin olarak belirlenmiş, sarih.

BELHİ: (Ur.). - Belh şehrine mensup (Afganistan). - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BELİĞ: (Ar.) Er. 1. Fasih ve düzgün konuşan. 2. Açık, yeterli, tam.

BELİK: (Tür.) Ka. - Saç örgüsü.

BELİN: (Tür.) Ka. - Gözlerini açıp baka kalmış şaşkın.

BELKIS: (Ar.) Ka. - Müslümanların seba melikesine verdikleri isim. - Güneşe tapan bir kavmin kraliçesi iken Hz. Süleyman'a biat ederek kendisiyle evlenmiş ve Müslüman olmuştur. Kur'an'da ismi lafzen geçmemiştir. Fakat Hz. Süleymanla arasında geçen olaylar Neml suresinde anlatılır. Kur'an'da bahsedilen kadının o olduğu rivayet edilir.

BENDE: (Fars). 1. Bağlanmış kimse, tutsak. 2. Kul, köle. 3. Yürekten bağlı. 4. Büyük aşkla seven. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BENDER: (Fars.) Er. - Deniz veya büyük nehir üzerindeki liman. Ticaret limanı.

BENGİ: (Tür.) Er. - Sonu olmayan, hep kalacak olan, sonsuz, ebedi.

BENGİALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Bengi).

BENGİSAN: (Tür.) Er. - (Bengi).

BENGİSOY: (Tür.) Er. - (Bkz. Bengi).

BENGİSU: (Tür.) Ka. - Ebedilik, ölümsüzlük veren su, Ab-ı hayat.

BENGÜ: (Tür.) Ka. - Ebedi, sonu olmayan.

BENNA: (Ar.) Ka. - Yapı yapan, mimar, kalfa, dülger.

BERA: (Ar.) Er. - 1. Fazilet. 2. Seçkin olma vasfı. 3. Kamillik, olgunluk. el-Bera' b. Azib: Ashabdandır. (Küfe-691). Bedir gazası dışında bütün savaşlara katıldı. Rey ve Kazvin'i fethetti. Kufe'de vefat etti.

BERAT: (Ar.). 1. Resmi belge, imtiyaz belgesi. 2. Osmanlıda bir kimseye verilen nişan, rütbe veya toprak imtiyazını gösterir belge. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BERCA: (Fars.). - Yerinde tam doğru ve münasip. - Kadın ve erkek adı olarak kullanılabilir.

BERCESTE: (Fars.) Ka. -1. Seçilmiş, beğenilmiş. 2. Güzel, hoş, latif.

BERCİS: (Ar.) Ka. -1."Müşteri" denilen yıldız, Jüpiter gezegeni. 2. Sütü çok olan deve.

BERÇİN: (Fars.) Ka. - Toplayıcı.

BEREKET: (Ar.) Ka. 1. Bolluk. 2. Meymenet, saadet, mutluluk, Allah vergisi.

BEREN: (Tür.) Er. - Güçlü, kuvvetli, akıllı.

BERFİN: (Fars.) Ka. 1. Kardan yapılmış. 2. Tertemiz, kar gibi beyaz.

BERGİN: (Tür.) Er. - (Bkz. Berkin).

BERGÜZAR: (Fars.) Ka. - Hediye, hatıra, andaç.

BERGÜZİN: (Fars.) Ka. - Seçkin, beğenilmiş makbul.

BERHUZ: (Fars.) Er. - Dağarcık, torba.

BERİ: (Ar.) Er. 1. Salim, kurtulmuş. 2. Temiz, Arınmış.

BERİA: (Ar.) Ka. - Olgunluk ve güzelliğiyle akranlarından üstün olan sevgili.

BERİD: (Ar.) Er. 1. Haberci. 2. Eskiden Müslüman devletlerde posta ve haber alma örgütünün adı.

BERİN: (Fars.) Er. 1. En yüksek, çok yüce. 2. Soylu.

BERİRE: (Ar.) Ka. - İnam ve ihsan sahibi. Saliha ve vazifesini yapan hanım.

BERK: (Tür.) Er. 1. Sağlam, kuvvetli. 2. Katı, sert. Şiddetli. 3. Hızlı. 4. Orman. 3. Arı, şimşek, yaprak.

BERKA: (Ar.). - Kuzey Afrika'da eski bir şehir. - Kadın ve erkek adı olarak kullanılır.

BERKAN: (Ar.) Er. 1. Şakıma, parıldama. 2. Kıvırcık tüylü kuzu postu kürkü.

BERKANT: (Tür.) Er. - Güçlü, bozulmaz, yemin.

BERKAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Berk).

BERKE: (Tür.) Er. 1. Kama. 2. Altınordu hükümdarı. Cengiz Han'ın torunu ve Cuci'nin 3. oğludur.

BERKEL: (Tür.) Er. - güçlü el.

BERKER: (Tür.) Er. - Güçlü, sağlam kişilikli.

BERKİ: (Tür.) Er. - Şimşek gibi parlak.

BERKİN: (Tür.) Er. - Sağlam güçlü kuvvetli.

BERKKAN: (Tür.) Er. - Güçlü soydan gelen.

BERKMAN: (Tür.) Er. - Güçlü, sağlam, kişilikli.

BERKSAN: (Tür.) Er. - Güçlü tanınan kimse.

BERKSOY: (Tür.) Er. - (Bkz. Berksan).

BERKSU: (Tür.) Er. - Soğuk ve keskin su.

BERKÜN: (Tür.) Er. - Sağlam, güçlü tanınmış.

BERK YARUK: (Tür.) Er. - Selçuklu Sultanı. (Öl. 1104). Melikşah'ın oğlu.

BERMAL: (Fars.) Ka. - Dağ tepesi, doruk. - (Bkz. Şahika, zirve).

BERNA: (Fars.)- Genç delikanlı, yiğit. - Kadın ve erkek için kullanılır.

BERRA: (Ar.). - Doğru sözlü, hayır işleyen kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BERRAK: (Ar.) Ka. 1. Duru, saf, bulanık olmayan, nurlu. 2. Şimşek, parıltı. 3. Kulağa hoş gelen ses.

BERRAKA: (Ar.) Ka. - Aydınlık görünüşlü güzel kadın.

BERRAN: (Fars.) Ka. - Kesen, kesici, keskin.

BERRİN: (Fars.) Ka. - Yüksek yüce.

BERŞAN: (Fars.) Ka. - Ümmet. Bir peygamberin din ve kitabını kabul ve tasdik eden kimse.

BERŞE: (Tür.) Ka. - Hep, bütün, çok.

BERTAN: (Fars.) Er. -Ber ve tan (Tür.) kelimelerinden, tan yemişi.

BERTER: (Fars.) Er. - Üstün, yüksek nitelikli, değerli.

BERZALİ: (Ar.) Er. - Ebu'l-Kasım b. Muhammed. - Arap tarihçilerinden-dir.

BERZEN: (Fars.). - Yöre, mahalle, yol. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BESALET: (Ar.). - Korkusuzluk, yüreklilik. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BESAMET: (Ar.) Ka. - Güleryüzlülük, şenlik.

BESİM: (Ar.) Er. - Güleryüzlü, güleç adam.

BESİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Besim).

BESTE: (Fars.) Ka. 1. Kapalı, bağlı, bitiştirilmiş bağlanmış. 2. Müzikte, şarkının makam ve ahengi.

BEŞUŞ: (Ar.) Ka. 1. Okşadıkça süt veren deve. 2. Araplarca çok meşhur ve meş'um bir kadın.

BEŞAREDDİN: (Ar.) Er. - Dinin müjdesi. Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

BEŞARET: (Ar.) Ka. 1. Müjde, muştu, iyi haber. 2. Güler yüzlülük, gülümseme.

BEŞİR: (Ar.) Er. 1. Müjde getiren müjdeci. 2. Güleryüzlü güleç adam. Kur'ani bir kavramdır. İnsanlara Allah'ın emir ve nimetlerini, cennet ve mükafatı haber veren peygamberler ve Kur'an için kullanılmıştır.

BEŞİRE: (Ar.) Ka. 1. Müjde getiren, müjdeci. 2. Güleryüzlü, güleç hanım

BETİK: (Tür.) Er. - Yazılı olan şey, yazılmış yapıt.

BETİM: (Tür.). 1. Bir nesnenin kendine özgü belirtilerini tam ve açık bir biçimde, söz ya da yazıyla anlatma, tasvir. 2. Herhangi bir şeyin resmi ya da heykeli.

BETÜL: (Ar.) Ka. 1. Bakire. 2. Erkekten çekinen, erkeklere yaklaşmayan namuslu kadın. 3. Ayrı kök salan fidan. 4. Hz. Meryem'in lakabı. 5. Hz. Muhammed (s.a.s)'in kızı Hz. Fatıma'nın lakabı.

BETÜLAY: - (Bkz. Betül).

BEYAN: (Ar.). 1. Bildirme, söyleme, açıklama. 2. Belagat ilimlerinden ikincisi. 3. Belli apaçık. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BEYATİ: (Ar.) Er. 1. Gece uyuma, gece iş görme, geceyi işiyle geçirme. 2. Türk müziğinin en eski makamlarından olup, hala kullanılmakta olan bir makamdır.

BEYAZ: (Ar.) Ka. 1. Ak, en açık renk. 2. Aydınlık. 3. Deri rengine göre bir insan ırkı. 4. Yumurta akı. -Mahalli yerlerde kadın adı olarak kullanılmakladır.

BEYAZIT: (Ar.) Er. - Ebu Yezid, Yezid'in babası, kısaltılmıştır. - Arapça'dan Türkçeleşmiş.

BEYBOLAT: (Tür.) Er. - Çelik gibi güçlü, saygın kimse.

BEYBARS: (Tür.) Er. - (Bkz. Baybars).

BEYCAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Beybolat).

BEYDA: (Ar.) Ka. 1. Tehlikeli yer. 2. Sahra, çöl. 3. Mekke ile Medine arasında düz bir yer.

BEYHAK: (Ar.) Er. - Horasan'ın Nişabur eyaletinde bir bölge.

BEYHAKİ: (Ar.) Er. - el-Beyhaki: Arap müellifi olup muhaddis ve Şafii fakihlerindendir.

BEYHAN: (Tür.) Ka. - Hükümdarların üstünü. Seçkin han. Beyhan Sultan: Mustafa III. kızı.

BEYKAL: (Tür.) Er. - (Bkz. Beycan).

BEYKAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Beycan).

BEYREK: (Tür.) Er. 1. Çok nazik, efendi, bey. 2. Hüzünlü.

BEYSAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Beycan).

BEYSUN: (Tür.) Ka. - Nazik insan.

BEYTİYE: (Ar.) Ka. - Eve ait, evle ilgili.

BEYTÖRE: (Tür.) Er. - Baş adet, adetleri yerine getiren.

BEYZA: (Ar.) Ka. -1. Daha ak, çok beyaz. 2. Günahtan kaçınmış. Günahla kirlenmemiş.

BEYZADE: (Tür.) Er. 1. Beyoğlu. 2. Soylu kimse. - Farsça'dan birleşik isim

olarak Türkçeleştirilmiştir. Bey (Tür.) ve zade (Fars.) kelimelerinden.

BEYZAVİ: (Ar.) Er. - Beyzavi (Abdullah b. Ömer). İran'da yaşamış Tefsir ve Kelam alimi. Şafii mezhebindendir. Tefsirin yanında fıkıh usulü, kelam ve irab hakkında eserler vermiştir.

BEZEN: (Tür.) Ka. - Süs, benek, zinet.

BEZMİ ALEM: (Ar.) Ka. - Dünya meclisi, sohbet toplantısı. Bezm-i Alem Sultan. Sultan Abdülmecid'in annesi.

BİCAN: (Fars.) Er. 1. Cansız, ruhsuz. 2. Canını esirgemeyen, şehit.

BİDAYET: (Ar.) Ka. - Başlama, başlangıç.

BİDİL: (Tür.) Er. - Hindistan'da yerleşmiş Farsça yazan büyük Türk şairi.

BİGE: (Tür.) Ka. - Evlenmemiş, çouğu olmamış.

BİHRUZ: (Fars.) Ka. -İyi gün, güzel gün anlamında. Bihruze Hatun: Şah İsmail'in zevcesi. Çaldıran'da yenilip her şeyini bırakan Şah İsmail'in zevcesi.

BİHRÜZ: (Fars.) Ka.- (Bkz. Bihruz.)

BİHTER: (Fars.) Ka. - Pek iyi, daha iyi.

BİHTERİN: (Fars.) Ka. - En iyi, pek iyi.

BİKE: (Tür.). - Benzersiz, eşsiz. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BİLAD: (Ar.) Er. - Şehirler bölge, eyalet, memleket isimlerini ifade için terkiplerde kullanılır.

BİLAL: (Ar.) Er. - Su gibi ıslatan, ıslatış, ıslaklık. Bilal b. Raba: İslamın ilk müezzini, Habeş asıllı olup İslamı köle olarak ilk kabul edenlerden birisidir.

BİLAN: (Tür.) Er. - Süslü ve işlemeli kılıç kemeri.

BİLAY: (Tür.). - Ay gibi asil ol. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BİLDAR: (Fars.) Er. 1. Bel, belleyen, yer kıran, kürek çeken. 2. İstihkam neferi.

BİLEK: (Tür.) Er. - Güç, kuvvet.

BİLEN: (Tür.) Er. - Bilgili, görgülü, anlayışlı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BİLGE: (Tür.). - Bilgili, iyi geniş, derin, bilgi sahibi kimse. - Kadın ve erkek adı olarak kullanılır.

BİLGEALP: - (Bkz. Bilge).

BİLGEHAN: (Tür.) Er. - Göktürk hakanı (683-734). Babası Kutluğ İlteriş Han'dır.

BİLGE HATUN: (Tür.) Ka. - Kutluk Han'ın annesi. Türk hükümdarı (VIII.yy-).

BİLGEKAĞAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Bilge). Bilge Kağan (683-734). Göktürk hakanı. İkinci Göktürk hanedanlığının kurucusu.

BİLGEKAN: (Tür.) Er. - Bilgin soydan gelen.

BİLGEN: (Tür.) Ka. - (Bkz. Bilge).

BİLGER: (Tür.) Er. - Akıllı, bilgili, bilge, bilgin.

BİLGİN: (Tür.). - Bilgili kişi (alim, karşılığı olarak da kullanılmaktadır). - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BİLGİNUR: (t.f.i.) Ka. - Bilginin ışığı, bilginin aydınlığı.

BİLGİSER: (t.f.i.) Ka. - (Bkz. Bilginer).

BİLGİYE: (Tür.) Ka. - Bilgin hanım.- Yanlış yapılmış isimlerdendir.

BİLGÜN: (Tür.) Ka. - (Bkz. Bilgin).

BİLKAN: (Tür.) Er. - Bilgili.

BİLLUR: (Ar.) Ka. 1. Bazı cisimlerin tabi olarak aldıkları geometrik şekil. 2. Duru, berrak, kesme cam, kristal. 3. Necef taşı. (Mec.) Temiz, pırıl pırıl insan.

BİLMEN: (Tür.) Er. - Bilen, anlayan, bilgili.

BİLSEN: (Tür.) Ka. - Kendini bil.

BİLTAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Bilmen).

BİNALİ: (Ar.) Er. – 1. Ali'nin oğlu. 2. Çok yüce, çok ulu.

BİNALP: (Tür.) Er. - Yiğitler.

BİNAY: (Tür.) Ka. - Bin tane ay, çok kuvvetli ışık.

BİNHAN: (Tür.) Ka. - Hanların hanı.

BİNKAN: (Tür.) Er. - Soylu kanlar.

BİNNAZ: (Tür.) Ka. 1. Nazlı. 2. Cilveli. 3. Allah'a yalvaran.

BİNNUR : (Tür.) Ka. 1. Nurla özdeşleşmiş. 2. Bin tane nur.

BİNTUĞ: (Tür.) Er. - (Bkz. Binkan).

BİRANT: (Tür.) Er. 1. Özel, tek yemin. 2. Özelliği olan yemin.

BİRAT: (Tür.) Er. 1. Asil, soylu, bir aileye mensup. 2. İlk erkek çocuğa

verilen isim.

BİRAY: (Tür.) Ka. - Ay gibi tek, eşsiz.

BİRCAN: (Tür.) Er/Ka. - Tek, eşsiz, çok değerli. Bir (Tür.) ile can (Fars.) kelimelerinden.

BİRCE: (Tür.) Ka. - Tek, eşsiz, biricik.

BİRCİS: (Ar.) Ka. - Gezegen, Jüpiter, müşteri yıldızı, bercis.

BİRDAL: (Tür.) Er. - Bir tane, tek dal.

BİRGE: (Tür.) Er. 1. Kamçı. 2. Birlikte, beraber.

BİRGİ: (Tür.) Ka. - Batı Anadolu'da İzmir ilinin Ödemiş ilçesinin merkezi, Bozdağ eteklerinde kurulmuştur.

BİRGİT: (Tür.) Er. - Birleşik, birleşmiş, birlik almış.

BİRGİVİ: (Tür.) Er. - Birgivi: Büyük din ve dil alimi (d. 1522) İmam Birgivi lakabıyla şöhret olmuş, vasiyetnamesi ve ilmihali o dönem halkının ihtiyacını karşılamıştır.

BİRGÜL: (Tür.) Ka. - Bir tane, tek gül. Kıymetli gül.

BİRHAN: (Tür.) Er. - Tek yönetici.

BİRİM: (Fars.) Ka. - Bir tanem, biriciğim.

BİRKAN: (Tür.) Er. - Soylu.

BİRKE: (Ar.). 1. Büyük havuz. 2. Gölcük. 3. Göğüs. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BİRMA: (Hint.). - Çin Hindi'nde bir yer. Birmanya diye de tanınır. Birmanya Müslümanları ülkelerinin % 30'una ulaşmışlardır. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BİRMEN: (Tür.) Er. - Tek olan, benzeri olmayan kimse.

BİROL: (Tür.) Er. - Tek ad, bir ol.

BİRSEN: (Tür.) Ka. - Sadece sen, tek sen.

BİRSEV: (Tür.) Ka. - Tek sevgili.

BİRSİN: (Ar.) Ka. - Yonca.

BİRTAN: (Tür.) Er. - Bir tane, tek.

BİRUN: (Fars.) Er. 1. Dışarı. 2. Dış harici. 3. Osmanlı Devleti'nde saray dışında vazifeli memurlar.

BİRÛNÎ: (Fars.) Er. - Reyhan Muhammed b. Ahmed el-Biruni: Büyük İslam bilgini (973-Gazne 1048). İbn Sina'dan ders altı. Hindistan'a gitti. Sanskritçe öğrendi. Pozitif ilimlerin hepsiyle ilgilendi ve bu konuda birçok kitap yazdı.

BİSTAMİ: (Fars.) Er. - (Bkz. Bistem). - Bayezid Bistami: Ünlü mutasavvıf, hayatı hakkında çok az şey bilinmektedir.

BİSTEM: (Fars.) Er. - Horasan eyaletinde El-Bürz eleklerinde bir şehir. Hüsrev 2. Pervizin dayısı Bistam tarafından kurulduğu için bu ismi almıştır. Elmaslanyla ünlüdür.

BİŞAR: (Fars.) Er. 1. Esir tutsak. 2. Altın, gümüş kakmalı işlemeler. 3. Saçılan şey, saç. 4. Güçsüz, dermansız.

BİŞR: (Ar.) Er. - Güler yüzlü kişi, güleç, sevimli. Bişr b. Bera':

Sahabedendir. Babası Bera' b. Marun Akabe beyatına katılanlardandı. Bişr, iyi bir savaşçı ve okçuydu. Yahudi bir kadının verdiği zehirli eti yiyince zehirlenerek şehid oldu.

BİTENGÜL: (Tür.) Ka. - Güllerin bitmesi.

BOĞAÇ: (Tür.) Er. - Küçük yaşta boğa öldürdüğü için kendisine bu ad verilen, Dede Korkut hikâyelerindeki bir kahraman. Dirse Han'ın oğlu.

BOĞAÇHAN: - (Bkz. Boğaç).

BOĞATAŞ: (Tür.) Er. - Ünlü Türk beylerinden biri.

BOLGAN: (Tür.) Er. - Eski Türk adlarından.

BOLHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Bolgan).

BORA: (İtal.) Er. - Araziden çıkan şiddetli rüzgâr.

BORAN: (Tür.) Er. - Rüzgâr, şimşek, gök gürültüsü, sağanak yağmurun birlikte olduğu iklim hadisesi. Boran Hatun: Emevi halifesi Me'mun'un zevcesi.

BORANALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Boran).

BORATAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Boran).

BOSTAN: (Fars.) Er/Ka.- Sebze bahçesi.

BOYLA BAĞA TARKAN: (Tür.) Er. - Anlamı iyice bilinmemekle birlikte. Orhun yazıtlarında vezir Tonyukuk'a verilen unvan olarak geçer.

BOYLA KUTLUG YARGAN: (Tür.) Er. - Eski Türklerde birleşik rütbe unvanı. Suci yazıtında Kırgız kabilesinden Yaplakar Kan Ata'nın unvanı olarak geçer.

BOYLAN: (Tür.) Er. - Kibirli, mağrur.

BOYRAZ: (Tür.) Er. - Kuzey rüzgârı.

BOYSAN: (Tür.) Er. - Uzun boylu, yakışıklı delikanlı.

BOYSEL: (Tür.). - Uzun boylu. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BOZAN: (Tür.) Er. - Büyük Selçuklu Emiri. Selçuklu Sultanı Melikşah'a büyük yardımları dokundu. Kazanılan birçok zaferde etkin rol oynadı.

BOZBEY: (Tür.) Er. - Kır beyi, gri.

BOZBORA: (Tür.) Er. - Fırtına.

BOZDOĞAN: (Tür.) Er. - Bir şahin türü.

BOZER: (Tür.) Er. - Beyaz tenli.

BOZKAYA: (Tür.) Er. - (Bkz. Bozer).

BOZKURT: (Tür.) Er. - Göktürk efsanelerinde yer alan kutsal hayvan.

BOZUN: (Tür.) Er. 1. Büyük Selçuklu emirinin adı. 2. Sürülmemiş tarla.

BOZYEL: (Tür.) Er. - Yağmur getiren lodos rüzgârı.

BOZYİĞİT: (Tür.) Er. - (Bkz. Bozer).

BÖKE: (Tür.) Er. 1. Kahraman, güçlü kimse. 2. Önder, başkan, reis. 3. Kabadayı, cesur efe. 4. Güreşçi, pehlivan.

BÖRÇETİN: (Tür.) Er. - Eski tarihçilere göre Türkleri Ergenekon'dan kurtaran demircinin adı.

BÖRİTİGİN: (Tür.) Er. - Karahanlı hükümdarı. Maveraünnehir'e hâkim oldu. Bastırdığı paralarda İbrahim b. Nasr adıyla anılır (XI. yy.).

BUDAK: (Tür.) Er. 1. Ağacın dal olacak sürgünü. 2. Dal. 3. Dalın gövde içindeki sert bölümü.

BUDUN: (Tür.) Er. - Halk, kavim, ahali.

BUDUNALP: - (Bkz. Budun).

BUĞRA: (Fars.) Er. 1. Büyük erkek deve, iki hörgüçlü deve. 2. Turna kuşu, turna sürüsünün önünde uçan turna horozu. 3. Harizm hükümdarlarından birinin lakabı.

BUĞRAHAN: (f.t.i.) Er. 1. X. yy.'ın başlarında Orta Asya'daki yağma boyundan çıkan ve ilk İslam devletinin Türk hükümdarlarının birçoğuna verilen unvan. 2. İliğ ve Karahanlı sülalesinden birçok hükümdarların unvanıdır. - Tarık Buğra, Saltuk Buğra.

BUHAYRA: (Ar.) Ka. 1. Küçük deniz. 2. Mısır'ın kuzeybatısında bir şehir.

BUHRİ: (Ar.) Er. 1. Tütsüye ait. 2. Denize ait.

BUHTAN: (Ar.). - Yalan, iftira. - İsim olarak kullanılmaz.

BUKA: (Ar.). - 1. Ülke, yer. 2. Büyük bina. 3. Ben, benek. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır. Buka Han: Altınordu devletinin Bayagut boyundan Nogay Yarguçi adlı prensin oğlu.

BUKET: (Fars.) Ka. - Çiçek demeti.

BUKLE: (Fars.) Ka. - Kıvrılmış, küçük lüle şeklinde saç.

BULAK: (Tür.) Er. - Kaynak, pınar, çeşme.

BULGAR: (Tür.) Er. - Olgun, bilgili, görgülü, hoşgörülü kimse.

BULUT: (Tür.). - Su buharlarının yoğunlaşmasıyla meydana gelen ve gökyüzünde mahiyetine göre farklı yükseklikte bulunan hava kütlesi. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BUMİN: (Tür.) Er. - Göktürk devletinin kurucusu (Öl. 552). Avarlarla arası açılınca, savaşarak onları çökertti ve merkezi Ötüken olmak üzere Göktürk devletini kurdu (552). Aynı yıl öldü.

BUMİNHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Bumin).

BURAK: (Ar.) Er. - Berk-Yıldırımdan türetilmiştir.

1. Cennet atları.

2. Kişinin ruh durumu.

- Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Miraç'taki bineği. Kur'an'da böyle bir isim geçmemekle beraber, İslam kaynaklarında böyle bir binitin olduğuna dair rivayetler vardır. Burak Reis: (Öl. 1499). Osmanlı denizcilerinden.

BURCU: (Tür.) Ka. - Güzel koku.

BURÇ: (Ar.) Er. 1. Süryanice Burgus kelimesinin Arapçalaştınlmış hali. 2. Kalenin köşelerine yapılan daha yüksek ve daha kalın çıkıntı kule. 3. Yuvarlak bina. 4. Güneşin ayrıldığı on iki kısımdan her biri. 5. Tek hisar.

BURÇAK: (Tür.). - Baklagillerden, taneleri yemiş olarak kullanılan bir bitki. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BURÇHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Burç).

BURÇİN: (Tür.) Ka. - Dişi geyik.

BURHAN: (Ar.) Er. 1. Delil, hüccet. 2. Hakkı batıldan, doğruyu yanlıştan ayıran delil. 3. İlahi aydınlık, kutsal ışık.

BURHANEDDİN: (Ar.) Er.- 1. Dinin delili. 2. Hak yolu gösteren kişi. Burhaneddin Mahmud b. Taceddin el-Buhari (Öl. 1149). Hanefi fıkıh alimi. Önemli yapıtı. El-Muhit el-Buhari'dir. - Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

BURKAN: (Tür.). - Uygur Türklerinin Budaya verdikleri ad. - İsim olarak kullanılmaz.

BURKHAN: (Tür.). - Put, heykel, Buda heykeli. - İsim olarak kullanılması yanlıştır.

BUSE: (Fars.) Ka. - Öpüşmek, öpmek. - İslâmî ahlâka aykırı olduğu için isim olarak kullanılmaz.

BUYAN: (Tür.). Er/Ka.- 1. Mutluluk, uğur, talih. 2. İyi biliş, sevab.

BUYRUK: (Tür.) Er. 1. Belirli bir davranışta bulunmaya zorlayıcı güç. 2. Egemen. 3. Emir. 4. Kendi başına hareket eden.

BUYRUKALP: (Tür.) Er- (Bkz. Buyruk).

BÜKLÜM: (Tür.) Ka. - Bükülmüş kıvrılmış şeylerin oluşturduğu halka.

BÜLBÜL: (Ar.) Ka. 1. Sesinin güzelliğiyle ünlü ötücü kuş. 2. Sesi çok güzel olan kimse. Bülbül Hatun: Bayezid II.'in eşi. (Öl. Bursa 1515). Şehzade Ahmed'in annesi.

BÜLENT: (Fars.) Er. - Yüce yüksek, ala, ulu.

BÜNYAMİN: (Ar.) Er. - Yakub peygamberin en küçük oğlu.

BÜRDE: (Ar.) Ka. 1. Hırka, Arapların gece üzerlerine örttükleri, gündüz giyindikleri elbise. 2. Ka'b b. Züheyrin yazdığı kaside. Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s) tarafından beğenilmiş ve Peygamberimiz hırkasını çıkararak şaire giydirmiştir. Bu yüzden bu kaside "Kaside-i bürde" olarak tanınır.

BÜRGE: (Tür.). - Bir yerde duramayan canlı, taşkın kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

BURKAN: (Ar.) Er. - Yanardağ, volkan.

BÜRKE: (Ar.) Ka. 1. Martı. 2. Havuz, gölcük.

BÜŞRA: (Ar.) Ka. - Müjde, sevinçli haber.

BÜTE: (Tür.) Ka. - Fidan.

BÜTEYRA: (Ar.) Ka. 1. Güneş. 2. Sabah.

-C-

CABBAR: (Ar.) Er. - (Bkz. Cebbar).

CABGU: (Ar.) Er. 1. Efendi, 2. Bey. 3. İleri gelen, saygın kimse.

CÂBİR: (Ar.) Er. - 1. Cebreden, zorlayan.

2. Galip gelen.

3. Aziz ve kuvvetli olan. Allah'ın hükümlerini uygulamada güç kullanan.

4. Kırıkçı, kırık sancı.

-Cabir b. Abdullah b. el-Ensari: Sahabedendir (603-697). Birinci Akabe Bey'atından sonra Müslüman oldu. Resulullah'ın bulun savaşlarına katıldı. Sahabenin bilginlerindendi. Kendisinden çok sayıda hadis rivayet edilmiştir.

CABİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Cabir).

CABİYE: (Ar.) Ka. 1. Hazine (Bkz. Semahat). 2. Şam'ın güneybatısında, Çavlan'da bir yer. 3. Havuz.

CAFER: (Ar.) Er. - Küçük akarsu. Çay. Cafer b. Muhammed: Lakabı es-Sadık olup 12 imamın 6.'ncısıdır. Muhammed b. el-Bakır'ın yerine imamete geçmiştir. Cafer-i Tayyar: Hz. Ali'nin kardeşi olup, Mute savaşında bayrak tutarken iki elini de kaybederek şehid olmuştur. Bugün Mute civarında kabri bulunmaktadır.

CÂHİD: (Ar.)- Er. - Cehdeden, elinden geldiği kadar çalışan. Bu kelime Kur'an-ı Kerim'de "cihad et". "Allah yolunda savaşa çık" anlamında kullanılmıştır.

-Dil kuralında "d/t" olarak kullanılmaktadır.

CAHİDE: Ka. - (Bkz. Cahid).

CÂHİZ: (Ar.) Er. 1. Gözü pek, yürekli, cesur kimse.

2. Patlak gözlü. Daha çok lakap olarak kullanılmıştır.

- Cahiz b. Ebu Osman, Basra Mutezile kelamcılarının ileri gelenlerinden. Bir köle olduğu halde ilimde ilerlemiş ve devrinin ünlü simalarından olmuştur.

CAİZ: (Ar.) Er. 1. Geçer.

2. Caiz, İslam'ın muamelata taalluk eden 5 ahkamından biridir.

3. İşlenmesi, yapılması "müsaade alınabilir" anlamında olup, şeran yasaklanmayan her fiili içerir.

CAİZE: (Ar.) Ka. 1. Armağan, hediye.

2. Yol yiyeceği, azık.

3. Eski şairlere yazdıkları methiyeler için verilen bahşiş.

CALİB: (Ar.) Er. - Çekici, celbedici, cazib.

CALİBE: (Ar.) Ka. - Kendine çeken, celbeden, çekici.

CALP: (Ar.) Er. - Güçlü, kuvvetli, gayretli. Türkçe'de b/p dönüşümü ile calp olarak kullanılmakla birlikte kelimenin aslı Calb'dir.

CALUT: (Ar.) Er. - Calut, Ad ve Semud kavimlerinin soyundandır. Hz. İsmail'den evvel bir müddet Beni İsrail'e hükümdar oldu. Onlara zulmetti. Filistin'de yaşayan Berberilerin krallarına Calut adı veriliyordu. Filistinlilere yaptığı zulümden dolayı Hz. Davud tarafından öldürülmüştür. Kur'an-ı Kerim'da üç yerde ismi geçmektedir (el-Bakara, 249-250-251). İsim olarak tercih edilmez.

CAMİ: (Ar.) Er. 1. Derleyen, toplayan.

2. İçine alan.

3. Cuma namazı kılınan mescid.

4. En az sekiz bablık hadis kitabı.

- Molla Cami: İranın XV. asırda yetişmiş büyük mutasavvıf, mütefekkir, alim ve şairi. Asıl adı Mevlâna Nureddin Abdurrahman b. Nizameddin'dir. Birçok manzum ve mensur eserleri vardır.

CAN: (Fars.) Er. 1. Can, ruh. Hayat. 2. Güç, kuvvet, hayatiyet, dirilik. 3. Gönül, yakın dost, çok sevilen arkadaş. 4. Mevlevi ve Bektaşi tarikatlarında dervişlerin birbirlerine hitabı. 5. Kişi, fert. 6. Sevgili.

CANAL: (Tür.). 1. Gönül al. Kendini sevdir, sevilen biri ol. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

CANALP: (Tür.) Er. - Özünde yiğitlik, güçlülük olan kimse. Cana yakın yiğit. Can (Fars.) ve Alp (Tür.) kelimelerinin bileşimi.

CANAN: (Fars.) Ka. - Sevgili, gönül verilmiş, sevilen kadın.

CANAY: (Tür.). - Ay gibi temiz, saf, parlak kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

CANAYDIN: (Tür.) Er. - Özü temiz, aydınlık ruhlu kimse.

CANBEK: (Tür.) Er. 1. Özü pek. 2. Güçlü kişilikli kimse. Canbek Giray (1568-1636): Kırım hanı. Devlet Giray'ın torunu. Şakay Mübarek Giray'ın oğlu. Selamet Giray'ın son zamanlarında kalgay (veliaht) oldu. Arkasından han oldu. IV. Murat tarafından Rodos'a sürüldü.

CANBERK: (Tür.) Er. - Güçlü, sağlam kimse.

CANBEY: (Tür.) Er. - Canım gibi sevgili.

CANBULAT: (Tür.) Er. - Canbulat en-Naşirî. Mısır Memlûk sultanı. Yaşbekin kölesiydi. Yaşbek, Canbulat'ı Sultan Kayıtbay'a sattı. Kayıtbay kendisine önemli görevler verdi. Halep ve Şam valiliğine kadar yükseldi. 1500 yılında sultanlığı ele geçirdi.

CANDAN: (Tür.) Ka. 1. Samimi, içten, kalbi. 2. Yakınlık belirten davranış.

CANDANER: (Tür.) Er. - İçten, samimi, dost kimse.

CANDAR: (Tür.) Er. 1. Silah taşıyan, can ve dar isimlerinden müteşekkil birleşik isim. 2. Osmanlı'da, hassa askeri, kılıç askeri, idam hükümlerini infaz eden kimse. 3. Jandarma. Muhafız.

CANDEĞER: (Tür.) Er. - Uğrunda can verilecek kadar güzel, değerli, sevilen.

CANDEMİR: (Tür.) Er. - Özü güçlü, demir gibi sağlam kişilikli.

CANDOĞAN: (Tür.) Er. - Cana doğan.

CANEL: (Tür.) Er. - İçten uzatılan el, dostluk eli. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

CANER: (Tür.) Er. - Delikanlı, genç, dinamik. - Can ve er kelimelerinden birleşik isim.

CANFEDA: (Fars.). - Canını veren, özverili kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır. Canfeda Hatun: III. Murad'ın annesinin en gözde cariyesiydi. Harem kethüdalığına getirildi ve sarayda büyük nüfuz kazandı.

CANFER: (Fars.) Er. 1. Aydın bilgili. 2. Güçlü saygın.

CANFEZA: (Fars.) Ka. - Can artıran, cana can katan.

CANGİRAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Giray).

CANGÜL: (Tür.) Ka. 1. Gül gibi canlı. 2. Güzel, temiz kimse.

CANGÜN: (Tür.) Er. - Doğduğu gün çok sevinilen kimse.

CANGÜR: (Tür.) Er. - Canlı, neşeli kimse.

CANİB: (Ar.)- Ön taraf, cihet. -Türk dil kuralına göre "b/p" olarak kullanılır.

CANİPEK: (Tür.) Ka. - Yumuşak huylu (kimse).

CANKAN: (Tür.) Er. - Soyu temiz, asil kimse.

CANKUT: (Tür.) Er. 1. Kişinin mutluluğu talihi, şansı, uğuru. 2. Mutlu talihli kimse.

CANNUR: (Tür.) Ka. - Özü aydınlık, nurlu kimse.

CANOL: (Tür.) Er. - Canım ol, can gibi içten ol.

CANRUBA: (Fars.) Ka. - Gönül alan, sevgili.

CANSAL: (Tür.) Er. - (Bkz. Can). -Can ve sal kelimelerinden birleşik isim.

CANSEL: (Tür.) Ka. - Hayat veren su. - Can ve sel kelimelerinden birleşik isim.

CANSEN: (Tür.). - Sen cansın, sevilensin. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

CANSER: (Tür.). - (Bkz. Can). - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

CANSES: (Tür.) Ka. - (Bkz. Canser).

CANSET: (Tür.) Ka. - Küçük kraliçe, prenses.

CANSEVER: (Tür.) Ka. - (Bkz. Cansın).

CANSIN: (Tür.) Ka. Canım gibisin, canımsın.

CANSOY: (Tür.) Er. - Asil, soylu, cana yakın.

CANSU: (Tür.) Ka. 1. Hayat veren su, tazelik. 2. Sevgili, sevimli.

CANSUN: (Tür.)- (Bkz. Cansu). -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

CANTEKİN: (Tür.) Er. - Tek can, eşsiz can.

CANTEZ: (Tür.) Er. - Tez canlı, aceleci.

CANTÜRK: (Tür.) Er. - İyi hasletlere sahip Türk.

CANVER: (Tür.) Er. - Canlı, haşere.

CARULLAH: (Ar.) Er. - Allah'a yakın. Allah dostu. Carullah Zemahşeri: Müfessir, alim.

CÂVİD: (Fars.) Er. - Baki, daimî, ebedi.

CAVİDAN: (Fars.) Ka. - Daimî kalacak olan, sonrasız, ebedi.

CAVİDE: (Fars.) Ka. - (Bkz. Cavidan).

CAVİT: (Fars.) Er. - (Bkz. Cavid).

CAZİB: (Ar.) Er.- İlgi uyandıran, çeken, cezb eden erkek.

CAZİBE: (Ar.) Ka.- İlgi uyandıran, çeken, cezb eden kadın.

CAZİM: (Ar.) Er. 1. Kesin. 2. Kesin kararlı. Cazim Mehmed: Türk şair (1725).

CEBBÂR: (Ar.) Er. 1. Cebreden, zorlayıcı. 2. Kuvvet, kudret sahibi Allah, Allahın isimlerinden. 3. Becerikli. 4. Gökyüzünün güneyinde bulunan bir yıldız kümesi.

CEBE: (Ar.) Er. 1. Zırh. 2. Osmanlıda silah ihtiyacını karşılayan aracın adı. Cebeci ocağı, Yeniçeri ocağının kaldırılmasıyla ilga edilmiş, kaldırılmıştır.

-Cebe Ali Bey: Türk komutan (XV. yy.) İstanbul'un fethine kendi sipahileriyle katıldı. Ele geçirdiği kapı kendi adıyla anıldı. Cibali kapısı.

CEBEL: (Ar.) Er. 1. Dağ. 2. Tarıma elverişsiz arazi.

CEBERUT: (İbr.) Er. - İbranice "kudret" anlamına gelmektedir. Yeni Eflatuncu filozoflar ile işraki felsefesine tabi olan mutasavvıflara verilen ad.

CEBİR: (Ar.) Er. 1. Zorlamak. 2. Düzeltme, onarma. 3. Kırık veya çıkık bir kemiği yerleştirip sarmak.

CEBİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Cebir).

CEBRAİL: (Ar.) Er. 1. Peygamberlere vahiy getiren dört büyük melekten biri. 2. Cibril, İbranice Allahın kulu. 3. Az çok zorla olgunlaştırmak.

-Cebrail b. Ömer. Batı Karahanlı hükümdar (1099-1102).

CEDİS: (Ar.) Er. - Arabistan'ın yerli kabilelerinden birinin adı.

CEHDİ: (Ar.) Er. - Uğraşan, çalışan. Çaba ve gayret gösteren.

CEHİD: (Ar.) Er. - Çalışma, çabalama, uğraşma.

- Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

CEHM: (Ar.) Er. - Cehm b. Safvan: İslam kelamcısı. Mürcie ve Mutezile kelamından kendisine ait inanç kaidelerini belirleyerek özel bir akım geliştirmiştir. Öğrencileri II. yy.'a kadar Cehmiye inancını taşıyarak, Tirmiz'de yaşadılar. Daha sonra Eş'ariye mezhebine girmişlerdir.

CEHVEN: (Ar.). - Kurtuba'da yerleşmiş, birçok alim, fakih, vezir yetiştirmiş meşhur bir Arap ailesi. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

CELÂDET: (Ar.). 1. Gözüpeklik. 2. Yiğitlik. 3. Kahramanlık.

CELÂL: (Ar.) Er. 1. Büyüklük, ululuk azamet. 2. Hiddet, öfke. 3. Allah'ın "Kahhar, cebbar, mütekebbir" gibi sertlik ve büyüklük ifade eden sıfatları. Kur'an'da Rahman suresi 27, 78. ayetlerde geçmektedir. Zül Celali; Celal sahibi Allah.

CELÂLEDDİN: (Ar.) Er. 1. Dini savunan. 2. Dinin ululadığı, övdüğü, dinin ulusu.

-Celaleddin Harizmşah: Son Harizm hükümdarı (Öl. 1231).

-Celaleddin Rumi: Ünlü Türk mutasavvıfı, Mevlâna. -Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılmaktadır.

CELASUN: (Tür.) Er. 1. Kahraman, cesur, atak, delikanlı, yiğit. 2. Genç sağlıklı, gürbüz.

CELAYİR: (Tür.) Er. - Moğol kavminin bir kolu olup birçok kabileyi bünyesinde toplamıştır. Celayirliler devleti, kendisine İlhanlılar devletini örnek almıştır.

CELİL: (Ar.) Er. 1. Büyük, ulu. (Bkz. Celal). Allah için sıfat olarak kullanılır. 2. Osmanlı devletinde vezir ve müşir rütbelerinde bulunanlara hitapta bu sıfat kullanılırdı. 3. Güzel sanatlarda bir yazı stili.

CELİLAY: (a.t.i.). - Ulu, yüce ay. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

CELİLE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Celil).

CELVET: (Ar.) Er. 1. Yerini yurdunu terk etmek. 2. Tasavvufta, kulun, Allah'ın sıfatlarıyla halvetten çıkışına ve fenafillahta fani oluşuna denilir.

-Celvetiye; Aziz Mahmud Hüdayi'nin kurduğu tarikatının adı.

CEM: (Ar.) Er. 1. Toplama, bir araya getirme, yığma. 2. Hükümdar, şah. 3. Süleyman Peygamberin lakabı. 4. Büyük İskender'in lakabı. Cem Sultan: Fatih Sultan Mehmed'in Çiçek hatundan olma oğlu (1459-1495).

CEMAL: (Ar.) Er. - Yüz güzelliği, zahiri ve batıni güzellik. Allah'ın rahmetle tecellisi. Allah'ın lütuf, ihsan, rıza sıfatlarının karşılığı.

CEMALLEDDİN: (Ar.) Er. -1. Dinin cemali, parlak yüzü. Daha çok şeref unvanı olarak kullanılmıştır. El-Cevad el-İsfahani tarafından ilk defa kullanılmıştır.

CEMALULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın lütfu, bağışı.

CEMİL: (Ar.) Er. 1. Güzel erkek. 2. İyilikle anma. 3. Eskiden okullarda verilen başarı kâğıdı.

CEMİLE: (Ar.) Ka. 1. Güzel kadın. 2. Gönül almak amacıyla yapılan davranış. 3. İlk Emevi devrinde yaşamış meşhur Arap şarkıcısı.

CEMİNUR: (Ar.) Ka. - Işık, nur topluluğu, çok nurlu, aydınlık kimse.

CEMRE: (Ar.) Er. 1. Ateş. 2. Kor halinde ateş. 3. Şubat ayında azar azar artan sıcaklık. 4. Hacıların Mina'da şeytan taşlaması. Küçük taş parçası. Arafat'ta hacıların şeytan taşlamaları.

CEMŞASB: (Fars) Er. 1. Hz. Süleyman. 2. Cemşid'in oğlu.

CEMŞİD: (Fars.) Er. - Cemşasb'ın babası.

CENÂB: (Ar.) Er. 1. "Yan" manasına gelir. 2. Şeref, onur ve büyüklük terimi olarak kullanılır. Hazret, Cenab-ı Hakk, Cenab-ı Halik, Allah. - Dil kuralı açısından "b/p" olarak kullanılmaktadır.

CENAN: (Ar.) Ka. - Kalb, yürek, gönül.

CENGAVER: (Fars.) Er. Savaşçı, silahşor. Savaşı seven, savaşkan, dövüşken.

CENGEL: (Fars.) Er. - Orman.

CENGER: (Fars.) Er. - (Bkz. Cengaver).

CENGİZ: (Tür.) Er. – Savaşkan anlamında. Cengiz Han. Moğol İmparatorluğu'nun kurucusu, asıl adı Timuçin'dir. Moğolcada Çing sıfatının çoğulu olarak, güçlü, kuvvetli anlamındadır. İslam ülkelerine düzenlediği seferlerle acımasız ve gaddarca Müslümanları katletti. İslam medeniyetine büyük ölçüde tahribat verdi.

CENK: (Fars.) Er. - Harp, savaş, kavga. - İsim olarak kullanılması uygun değildir. Hz. Peygamberin değiştirdiği isimlerden birisi.

CENKER: (f.t.i.) Er. - İyi savaşan, savaşçı er. Cenk (Fars.) ile er (Tür.) kelimelerinden.

CENNET: (Ar.) Ka. 1. Uçmak. 2. Bahçe. 3. Çok ferah ve havadar yer. 4. Firdevs. - Allah'ın insanlara müjdelediği, ölümden sonraki alemde bulunan, Allah'a inanan, günah işlememiş veya günahlarından temizlenmiş olanların gireceği fevkalade güzel yer. 8 cennet olduğu rivayet edilmiştir. Daru'1-Celal, Daru's-Selam, Cennetü'l-Me'va, Cennetü'1-Huld, Cennetü'n-Naim, Cennetü'l-Firdevs, Cennetü'l-Karar, Cennetü'1-Adn.

CEREN: (Tür.) Ka. - Halk ağzında "ceylan" anlamına gelir.

CERİB: (Ar.). - Hububat için kullanılan bir ölçek. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

CERİR: (Ar.) Er. İp, halat. Yular anlamında. Sahabeden bu ismi taşıyanlar vardır.

CERİT: (Ar.) Er. 1. Verimsiz çorak yer. 2. Bekar.

CESARET: (Ar.) Ka. - Yüreklilik, korkusuzluk. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

CESİM: (Ar.) Er. - İri, büyük, kocaman, ulu, mühim.

CESİMİ: (Ar.) Er. - İri, büyük.

CESUR: (Ar.) Er. -Cesaretli, yürekli, yiğit, gözüpek, atılgan.

CEVAD: (Ar.) Er. -1. Cömert, eli açık. 2. İhsan eden. - Dil kurumuna uygun olarak "d/t" ye dönüştürülür.

CEVAHİR: (Ar.) Er. 1. Cevherler, elmaslar, kıymetli taşlar. 2. Mayalar,

özler. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

CEVAN: (Fars.) Er. - Genç, taze, delikanlı. - Cüvan şeklinde kullanılabilir, (Bkz. Civan).

CEVANŞİR: (Fars.) Er. – Genç aslan.

CEVAT: (Ar.) Er.- (Bkz. Cevad.)

CEVDET: (Ar.) Er. -1. İyilik, güzellik. 2. Olgunluk. 3. Büyüklük. 4. Tazelik. 5. Kusursuzluk. Cevdet Paşa: Osmanlı devlet adamı. Tarihçi ve hukukçu (1822-1895).

CEVHER: (Ar.) Ka.- 1. Öz, maya. 2. Başlı başına, kendiliğinden olan. 3. Tıynet, cibilliyet, soydan gelen, haslet, tabii istidat. 4. Kıymetli taş. 5. Ebcet hesabında yalnız noktalı harfleri hesaplamaya dayanan tarih düşürme şekli. 6. Kılıç namlusuna yapılan menevişli süs. - Kadın ve erkek adı olarak kullanılır.

CEVHERE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Cevher). Hicri 5. asırda Bağdat'ta yaşamış meşhur bir İslam hanımı.

CEVRÎ: (Ar.) Ka. 1. Haksızlık. 2. Eza, cefa, eziyet, gadir, zulüm, sitem ile ilgili adam.

CEVRİYE: (Ar.) Ka. 1. Haksızlık. 2. Eza, cefa, eziyet, gadir, zulüm, sitem ile ilgili kadın.

CEVVAL: (Ar.). - Koşan, dolaşan, hareket eden, canlı.

CEVZA: (Ar.) Er. - Güneşin mayıs ayında girdiği ikizler burcu. Ebced.

CEYDA: (Ar.) Ka. - Uzun boyunlu ve güzel.

CEYDAHAN: - (Bkz. Ceyda).

CEYHAN: (Tür.). - Güney Anadolu'da Toroslardan doğan ve Akdeniz'e dökülen nehir. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

CEYHUN: (Tür.) Er. 1. Orta Asya'da Amu-Derya'ya Arap ve Farslıların vermiş olduğu ad. 2. Tevrat'a göre cennetin 4 nehrinden biri.

CEYLAN: (Tür.) Ka. - Hızlı koşan, biçimli bacakları olan ve güzel gözleriyle tanınan bir gazel cinsi.

CEZLAN: (Ar.). - Mutlu. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

CEZÂİR: (Ar.) Er. Adalar anlamında.

CEZBİ: (Ar.) Er. Kendine çekmek, kendine bağlamaya ilişkin.

CEZMİ: (Ar.) Er. 1. Cezm ile ilgili. 2. Kat-i karar ve niyete ait. 3. Kesmek.

CEZMİYE: (Ar) Ka. - (Bkz. Cezmi).

CEZRİ: (Ar.) Er. - Kökle ilgili, kökten.

CEZZAR: (Ar.) Er. - Deve kasabı. -Daha çok lakab olarak kullanılır.

-Cezzar Ahmet Paşa (?-Akka 1804). Osmanlı vezirlerindendir.

CİHÂD: (Ar.) Er. 1. Din uğrunda düşmanla savaşma. 2. İslam uğrunda çalışma. Cihad Müslümanlara farz kılınmıştır. Mallarıyla, canlarıyla savaşan mü'minler övüldüğü gibi, bu mücadele uğruna canını veren kişi şchidlik makamıyla yüceltilip taltif edilmişlerdir. Kur'an'da defalarca tekrarlanan bir emirdir. - Dil kuralına uygun olarak "d/t" olarak kullanılmaktadır.

CİHAN: (Fars.) 1. Dünya, alem, kâinat, yeryüzü, yerküresi. 2. Dünyada yaşayan insanların tümü. Cihan Ara Begüm: Hint-Türk hükümdarı Şahcihan ile adına Taç Mahal'in yapıldığı Mümtaz Mahal'in kızı. Dindarlığı ve ihlaslı oluşu sebebiyle "Zamanın Fatıması" olarak anıldı. - Kadın ve erkek adı olarak kullanılır.

CİHAN BANU: (Fars.) Ka. - Dünyaca tanınmış kadın.

CİHANDAR: (Fars.) Er.- Dünyaya hâkim olan.

CİHANDAR ŞAH: (Fars.) Er. - Delhi, Türk-Hind İmparatorlarının 13.'sû olup Şah Alem Bahadır'ın büyük oğludur.

CİHANDİDE: (Fars.). - Dünyayı gezip görmüş. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

CİHANEFRUZ: (Fars.). - Dünyayı parlatan, aydınlatan.

CİHANER: (Fars.) Er. - Dünyaya bedel kişi, yiğit.

CİHANFER: (Fars.) Ka. -Cihanı, dünyayı aydınlatan, nurlu, ışıklı.

CİHANGİR: (Fars.) Er. -Dünyaya egemen olan, dünyayı zabteden kimse. Fatih. Osmanlı şehzadelerinin ortak adıdır.

CİHANGÜL: (Fars.) Ka. - (Bkz. Cihan).

CİHANMERT: (Fars.) Er. - (Bkz. Cihaner).

CİHANNUR: (Fars.). - Dünyayı aydınlatan, nurlu, ışıklı. - Türk-Hind padişahı Ekber'in büyük oğlu. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

CİHANSER: (Fars.). - Cihan'ın başı. - Kadın ve erkek adı olarak kullanılır.

CİHANSUZ: (Fars.) Ka. 1. Cihan yakan. 2. Gaznelilerden Buhran Şahı mağlup edip, Gaznice ve Bust şehirlerini yakıp-yıkan, gaddar vahşi Alaeddin-Hüseyin'e verilen ad.

CİHANŞAH: (Fars.) Er. - Cihan'ın şah'ı. - Kara-Koyunlu padişahlarından Timur'un ölümünden sonra kaybedilen yerleri geri almıştır.

CİLASUN: (Tür.) Er. - Babayiğit, boylu, boslu, delikanlı, gürbüz.

CİLVE: (Ar.) Ka. 1. Hoşa gitmek için yapılan davranış. 2. İşve, naz. 3. Yeni gelin duvağının kaldırılması merasiminin ve bu münasebetle güveyin geline verdiği hediyenin (Türk yüz görümlüğü) adıdır.

CİNAN: (Ar.). - Cennetler, yedi göğün üstünde ve Arş ile Kürsi'nin altındaki sekiz cennet. - Kadın ve erkek adı olarak kullanılır.

CİNUÇEN: (Tür.) Er. - Üstün, galip, zafer kazanmış.

CİRYAL: (Ar.) Ka. 1. Bir nevi kırmızı boya. 2. Altının kırmızılığı. 3. Temiz renk. 4. Saf.

CİVAN: (Fars.) Er. - Genç, delikanlı, yakışıklı. - (Bkz. Cevan, cuvan).

CİVANBAHT: (Fars.) Er. - Mutlu, şanslı (kimse).

CİVANMERT: (Fars.) Er. - Cömert, eli açık genç, delikanlı.

COŞAN: (Tür.) Er. - Coşku duyan, heyecanlı (kimse).

COŞAR: - (Bkz. Coşan).

COŞKUN: (Tür.) Er. 1. Coşmuş, galeyana gelmiş. 2. Duyarlı, aşın hareketli.

COŞKUNER: (Tür.) Er. - Coşan kimse.

COŞKUNSU: (Tür.) Er. - Sel, gürültüyle akan su.

CÖMERT: (Tür.) Er. 1. Elinde olanı harcayan, eli açık. 2. Başkalarına yardımdan kaçınmayan.

CUDİ: (Ar.) Er. l. Cömert, eli açık. 2. İyilik severlikle ilgili.- Dicle nehri kıyısında bir dağ. Nuh'un gemisinin tufandan sonra bu dağın üzerinde durduğu söylenir.

CUDİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Cudi).

CUMA: (Ar.) Er. 1. Haftanın beşinci günü. 2. Müslümanların ibadet ve Bayram günü. 3. Cuma günü kılınan öğle namazı. 4. Toplanma. Sure-i Cuma Kur'an'ın 62. suresi.

CUMALİ: (Tür.) Er. - Cuma günü doğan. Cuma- Ali.

CUMHUR: (Ar.) Er. 1. Halk, ahali. 2. Kalabalık, başıboş kalabalık. 3. Takım, heyet. - Tekke musikisinde koro tarafından okunan ilahi.

CÜBEYR: (Ar.) Er. - Küçük kahraman, küçük yiğit. Sahabe isimlerindendir.

CÜHEYNE: (Ar.) Er. - Ünlü bir Arap kabilesidir. Kızıldeniz-Vadi'l-Kura arasında yaşamaktadırlar.

CÜMANE: (Ar.) Ka. - Tek inci anlamında. Hz. Ali (r.a.)'nin kızkardeşi ve Resulullah'ın amcasının kızı olan hanım sahabe.

CÜNEYD: (Ar.) Er. 1. Küçük asker, askercik. Cüneyd-i Bağdadi: Ünlü mutasavvıf. Türkçe'de d/t dönüşümü olabilmektedir.

CÜNEYT: (Ar.) Er.- (Bkz. Cüneyd.)

-Ç-

ÇABUK: (Far.) Er.- Hızlı, süratli.

ÇABUKER: (Far.) Er.- Hızlı, süratli asker. Çabuk (Fars.) er (Tür.) kelimelerinden.

ÇAĞA: (Tür.). - Çocuk.

ÇAĞAÇAR: (Tür.) Er. - Çağ açacak kimse.

ÇAĞAKAN: (Tür.) Er. - Çağı yakalayan, çağdaş.

ÇAĞAN: (Tür.) Er. - Bayram, şenlik.

ÇAĞANAK: (Tür.) Er. - Körfez, liman.

ÇAĞAR: (Tür.) Er. 1. Bayram. 2. Kalın ve kuvvetli deve kösteği. 3. Doğan kuşu.

ÇAĞATAY: (Tür.) Er. 1. Yavru at, tay. 2. Doğu Türklerine, lehçelerine dayanılarak verilen ad.

- Çağatay Han: Cengiz Han'ın 2. oğlu Çağatay. Müslümanlara ve dinin emirlerine karşı politika uygulamakta ve Moğol yasasını tatbik etmekteydi. Gusül abdestini yasaklamıştı. Hristiyan dostu olarak bilinmektedir. Marco Polo kendisinin vaftiz edildiğini kaydetmiştir.

ÇAĞILI: (Tür.). 1. Çağla ilgili. 2. Çakıl. 3. Çağla. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÇAĞIN: (Tür.). - Yıldırım, şimşek. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÇAĞKAR: (Tür.) Er. - Canlı, dinamik, çalışkan.

ÇAĞLA: (Tür.) Ka. - Olgunlaşmamış meyve, bazı meyvelerin olgunlaşmadan, henüz yeşilken yenen hali.

ÇAĞLAR: (Tür.). - Çağlayan, şelale (Bkz. Şelale). - Erkek ve kadın adı olarak da kullanılır.

ÇAĞMAN: (Tür.) Er. - Çağın insanı.

ÇAĞNUR: (Tür.) Er. - Çağın nuru, zamanın nuru. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÇAĞRI: (Tür.) Er. 1. Çakır gözlü. 2. Mavi hareli göz. Çağrı bey (990-1060). Büyük Selçuklu devleti hükümdarı Tuğrul beyin kardeşi. Çağrı bey Müslüman olduğunda Davud ismini aldı. Kardeşi Tuğrul ise Muhammed ismini almıştır.

ÇAKA BEY: (Tür.) Er. - Oğuzların Çavuldur boyundan olan Türk beyi. XI. yy. ilk yarısında İzmir bölgesinin hâkimi oldu.

ÇAKAR: (Tür.) Er. - Parıldayan, ışık veren.

ÇAKIR: (Tür.). - Mavimsi, mavi renkli, gri benekli gözleri olan kişi. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÇAKMAN: (Tür.) Er. 1. Amacına erişen, ulaşan kimse. 2. Süt mavisi.

ÇAKMUR: (Tür.) Er. 1. Yarı uykulu bakış. 2. Sert taş. 3. Pinti.

ÇALAP: (Tür.). 1. Tanrı. 2. Ateş. -İsim olarak kullanılmaz.

ÇALAPKULU: (Tür.) Er. - Tanrı kulu- Abdullah.

ÇALAPÖVER: (Tür.) Er. - Tanrı'nın övgüsüne mazhar olmuş kişi.

ÇALGAN: (Tür.) Er. - Yatağı taşlık olan ve gürültüyle akan su.

ÇALKIN: (Tür.) Er. - Alev.

ÇAPAN: (Tür.) Er. - Tatar, ulak, postacı.

ÇAVAŞ: (Tür.) Er. 1. Güneş. Güneşli yer. 2. Güney.

ÇAVLAN: (Tür.). - Büyük çağlayan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÇAVLI: (Tür.). - Ava alıştırılmamış doğan. Çavlı Çandar: (Öl. 1146). Selçuklu emiri. Sultan Mesud döneminde yararlı işler yaptı.

ÇAYKARA: (Tür.). - Küçük akarsu, yazın kuruyan küçük akarsu. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÇELEBİ: (s.) Er. 1. Efendi, nazik ve kibar. 2. Şehir terbiyesi almış okuryazar kimse. 3. Osmanlı devletinin ilk devirlerinde şehzadelere verilen unvan. Musa Çelebi, Süleyman Çelebi. - Mevlevi tarikatının başı bu adla anılırdı. Mevlâna veya Hacı Bektaş soyundan olan kimse.

ÇELEN: (Tür.) Er. 1. Yakışıklı delikanlı. 2. Tepelerin kar tutmayan kuytu yeri. 3. Açıkgöz, becerikli, kurnaz. 4. Evlerin dışında bulunan saçak.

ÇELGİN: (Tür.) Ka. - Yaralanarak kaçan av hayvanı.

ÇELİK: (Tür.) Er. 1. Su verilip sertleştirilen demir. 2. Çok güçlü kuvvetli. 3. Kısa kesilmiş dal.

ÇELİKEL: (Tür.) Er. - Çelik gibi güçlü el.

ÇELİKER: (Tür.) Er. - Çelik gibi güçlü kimse.

ÇELİKHAN: (Tür.) Er. - Güçlü hakan, yönetici.

ÇELİKKAN: (Tür.) Er. - Güçlü soydan gelen kimse.

ÇELİKÖZ: (Tür.) Er. - (Bkz. Çelik).

ÇELİKSU: (Tür.) Er. - (Bkz. Çelik).

ÇELİKYAY: (Tür.) Er. - Güçlü, kuvvetli.

ÇEMAN: (Fars.) Ka. 1. Salına salına yürüyen. 2. Nazlı sevgili.

ÇEMENZAR: (Fars.) Ka. - Otlak. Çimenlik.

ÇERAĞ: (Fars.) Er. 1. Yağ kandili, lamba, mum. 2. Atın şaha kalkması. 3. Çırak edilme. 4. Bir memuriyete ve ihsana nail olan. 5. Vazifesinden emekli edilen.

ÇERME: (Tür.) Er. 1. Çay kıyılarında sulu ve yeşil yer. 2. Akarsuların topraktan çıkan sızıntısı. 3. Kaynak.

ÇEŞMAN: (Fars.). - Gözler. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÇEŞMİAHU: (Fars.) Ka. - Ahu gözlü kadın, ceylan gözlü güzel.

ÇEŞMİNAZ: (Fars) Ka. 1. Süzerek bakma, bakış. 2. Nazlı nazlı bakan göz. 3. Güzel gözlü sevgili.

ÇEŞPAN: (Fars.). - Layık, uygun, münasip, yakışır. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÇERİ: (Tür.). - Asker, savaşçı.

ÇETİN: (Tür.) Er. 1. Sert, işlenmesi, elde edilmesi, çözümü zor, sarp, müşkil. 2. İnatçı, azimli, şedid.

ÇETİNALP: Er. - (Bkz. Alp).

ÇETİNAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Çetin).

ÇETİNEL: (Tür.) Er. - (Bkz. Çetin).

ÇETİNER: (Tür.) Er. - (Bkz. Çetin).

ÇETİNÖZ: (Tür.) Er. - (Bkz. Çetin).

ÇETİNSOY: - (Bkz. Çetin).

ÇETİNSU: (Tür.) Er. - (Bkz. Çetin).

ÇEVİK: (s.) Er. - Çabuk davranan, hızlı ve hareketli.

ÇEVİKCAN: - (Bkz. Çevik).

ÇEVRİM: (Tür.) Er. 1. Sınır. 2. Girdap. 3. Sürekli ve düzenli değişme.

ÇIDAM: (Tür.) Er. - Sabır, tahammül.

ÇINAR: (Fars.) Er. - Çınar ağacı. Dalları vr gövdesi gayet büyük, uzun ömürlü bir ağaç.

ÇINAY: (Fars.) Ka. - Soylu ay, ayın en parlak zamanı.

ÇIRAĞ: (Fars.). - Meşale, ışık, kandil (Bkz. Çerağ). - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÇİÇEK: (Tür.) Ka. 1. Bitkilerin üreme unsurlarını ihtiva eden renkli veya beyaz renkte açan, çok defa kokulu, sonradan meyve veya tohum haline gelen kısımları (Bkz. Şükûfe). 2. Bitki, çiçek açan bitki. 3. Bazı şeylerin toz haline getirilmiş özü, kükürt çiçeği. 4. Kumaş veya başka şeyler üzerine yapılan renkli veya renksiz süsleme.

ÇİĞDEM: (Tür.) Ka. - Zambakgillerden, soğanlı otsu, çeşitli renklerde çiçek açan kır bitkisi, mahmur çiçeği.

ÇİLAY: (Tür.) Ka. - Ayın üzerinde beliren açık renk lekeler.

ÇİLE: (Fars.), l. Zevk ve sefadan el çekerek kuytu bir yerde yapılan 40 günlük ibadet. 2. Eziyet, sıkıntı. 3. İbrişim, yün vs. demeti. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÇİLTAY: (Tür.) Er. - Üzerinde benekler bulunan tay.

ÇİNEL: (Tür.). - Doğru, dürüst, namuslu kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÇİNER: (Tür.). - (Bkz. Çinel).

ÇİNTAR: (Tür.) Er. - Sabah vakti.

ÇİNTAY: (Tür.) Er. - Soylu at.

ÇİNUÇİN: (Tür.) Er. - Üstün, galip, zafer kazanmış.

ÇİRAY: (Fars.). 1. Yüz çizgileri, yüz güzelliği. 2. Beniz, yüz. 3. İnsan resmi. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÇİRE: (Fars.). 1. Maharetli, becerikli. 2. Kahraman, yiğit. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÇİTRA: (Fars.) Er. - Afganistan'da bir kabile. Büyük ekseriyetle ari ırktan olup narin yapılı, güzel gözlü ve gür saçlı, hoş ve cazip tavırlı olmalarına rağmen haşin, sert yapılı ve gaddar olarak bilinmektedirler.

ÇOBAN: (Far.) Er.- Hayvanları güden ve otlatan kişi.

ÇOĞA: (Tür.) Er. - Çocuk, yavru.

ÇOĞAHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Çoğa).

ÇOĞAN: (Tür.) Er. - Kökü ve dalları sabun gibi köpüren bitki, çöven.

ÇOĞAŞ: (Tür.) Er. - Güneş.

ÇOĞUN: (Tür.). - Çok defa, ekseriya.

ÇOKAY: (Tür.) Er. 1. Köy zengini, çiftlik sahibi. 2. Eşkıya.

ÇOKMAN: (Tür.) Er. - Topuz, gürz.

ÇOLPAN: (Tür.) Ka. 1. Çoban Yıldızı. 2. Aciz, beceriksiz, zavallı. 3. Zühre, Venüs.

-D-

DADAŞ: (Tür.) Er. 1. Erkek kardeş. 2. Delikanlı, babayiğit.

DAFİ: (Ar.) Er. l. Defeden, gideren. 2. Savan, savuşturan, iten.

DAĞAŞAN: (Tür.) Er. - Dağaşan.

DAĞDELEN: (Tür.) Er. - (Bkz. Dağaşan).

DAĞHAN: (Tür.). - Eski Türklerde dağ tanrısı. - İsim olarak kullanılmaz.

DAĞTEKİN: (Tür.) Er. - (Bkz. Dağaşan).

DAHHAK: (Ar.) Er. - Çok gülen, çok gülücü. - Daha çok lakab olarak kullanılır.

DÂHÎ: (Ar.) Er. - Üstün zekâ sahibi.

DAHİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Dahi).

DAİM: (Ar.) Er. - Devamlı sürekli, her zaman.

DALAN: (Tür.) Er. 1. Biçim, şekil. 2. İnce, narin, zarif.

DALAY: (Tür.) Ka. - Deniz.

DALAYER: (Tür.) Er. - Deniz adamı.

DALDAL: (Tür.) Er. - Kahraman, yiğit-

DALGA: (Tür.). 1. Denizin yel esince oynayıp kabarması. 2. Denizde hareketli su kütlesi. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

DALOKAY: (Tür.) Er. - Çok beğenilen.

DALYA: (İtal.t.i.) Ka. – 1.Yıldız çiçeği. 2. Yuvarlak sayı. (40,50 gibi.)

DALYAN: (Tür.) Er.- 1. Balık tutmak maksadı ile kıyılara yakın mesafelere kurulan sabit ağ sistemi. 2. Boylu boslu, yapılı erkek anlamında kullanılır.

DAMAN: (Fars.) Er. 1. Etek. 2. Bir dağ silsilesinin eteğinde uzanan bölge.

DAMLA: (Tür.) Ka. 1. Bir sıvıdan ayrılarak düşen parça halinde, küçük miktar, katre. 2. Belli miktarlarda akıtılarak kullanılan ilaç.

DANA: (Fars.) Er. 1. Bilen, bilici, bilgin.

DÂNİŞ: (Fars.) Er. 1. Bilim, bilgi, ilim, bilgi alma. Ehl-i daniş: Bilgi sahipleri.

-Daniş-Merd: Bilgili, Tanzimat'tan önce kadıların yanında stajyer olarak çalışan kimse.

DÂNİŞMEND: (Fars.) Er.- Bilgili kişi, danışılan kişi.- Sultan Melikşah'ın alimlerinden emir Danişmend'in kurmuş olduğu bir Türk devlet ve sülalesi.

DANİYAL: (İbr.) Er. -Ben-i İsrail peygamberlerinden biri. "Tanrı benim yargıcımdır" anlamına gelir. İki tane Daniyal vardır:

a) Babillilerce esir olmuş genç Daniyal,

b) Hz. Nuh ile Hz. İbrahim arasında geçen zamanda yaşayan Daniyal.

DARCAN: (Tür.) Er. 1. Aceleci, sıkıntılı. 2. Serçe.

DAREKUTNİ: (Ar.) Er. - Ebu'l-Hasen Ali b. Ömer. Tanınmış muhaddislerdendir (917-995) yıllan arasında yaşamış 80 yaşında Bağdat'ta vefat etmiştir. Hadis sahasında kıymetli eserleri vardır.

DARGA: (Tür.) Er. - Başkan, lider.

DARİMÎ: (Ar.) Er. - Ebu Muhammed b. Abdurrahman. Hadis bilgini. Müslim ve Ebu İsa hadislerini Darimi'den aldıklarını söylerler. En meşhur eseri Camiu's-Sahih'dir.

DAVER: (Far.) Er.- Adalet sahibi kişi.

DÂVUD: (İbr.) Er. Kendisine kitap olarak Zebur'un gönderildiği büyük peygamberlerden biri. Kur'an-ı Kerim'de 16 yerde ismi geçer. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

DEDE: (Tür.). 1. Ana ve babanın babası. 2. Ced, ata. 3. Çok yaşlı kimse. 4. Mevlevilikte çile doldurmuş, dervişlik gayesine erişmiş ve dergâhta hücre sahibi olmuş kimse. 5. Bektaşilerde şeyh, baba. - Örfte isim olarak kullanılırken, daha çok lakap olarak kullanılır.

DEFİNE: (Ar.) Ka. 1. Yere gömülmüş, kıymetli eşya. 2. Kıymet ve değeri olan kimse veya mal.

DEFNE: (Yun.) Ka. - Akdeniz ikliminde yetişen, yapraklan sert ve üst yüzleri parlak açık sarı çiçek ve güzel kokan defnegillerden bir ağaç.

DEĞER: (Tür.). 1. Bir şeyin tam karşılığı, kıymet, baha. 2. Layık. 3. Bir şeyin sahip olduğu yüksek vasıf. 4. Ehliyet, kabiliyet. 5. Kadir, itibar. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

DEHNA: (Ar.). - Kızıl. Kumun rengi dolayısıyla Arabistan'da ıssız iller adıyla anılan bir çölün adı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

DEHRİ: (Ar.). - Dünyanın sonsuzluğuna inanıp öteki dünyayı inkâr eden, ruhun da cesetle birlikte öldüğüne inanan. Materyalist. İsim olarak kullanılmaz.

DELAL: (Ar.). - İnsana hoş, sevimli görünen hal, naz, işve. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

DELİL: (Ar.). -Yol gösteren, kılavuz.

DELFİN: (Yun.). - Yunus balığı. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

DELİSTAN: (Tür.) Ka. - İlkbaharda birdenbire kabarmış bahçe. Gelişmiş, içinde her türden bitki bulunan, karışık bahçe.

DEMET: (Tür.) Ka. 1. Bağlanarak, oluşturulan deste. 2. Biçilip bağlanmış ekin. 3. Bir kaynaktan çıkan ışıkların meydana getirdiği ışık destesi, hazne.

DEMİR: (Tür.) Er. - Dayanıklı ve kullanış sahası geniş, mavimsi esmer renkli bir maden.

DEMİRAĞ: (Tür.) Er. - Demirden ağ.

DEMİRALP: (Tür.) Er. - Demir gibi sağlam ve yiğit.

DEMİRAY: (Tür.) Er. - Demir gibi.

DEMİRCAN: - (Bkz. Demirağ).

DEMİRDELEN: - (Bkz. Demirağ).

DEMİREL: (Tür.) Er. - Demir gibi güçlü eli olan.

DEMİRER: (Tür.) Er. - Demir gibi güçlü kimse.

DEMİRHAN: (Tür.) Er. - Güçlü hükümdar.

DEMİRKAN: (Tür.) Er. - Güçlü soydan gelen.

DEMİRMAN: (Tür.) Er. - Demir gibi güçlü sağlam kimse.

DEMİRÖZ: (Tür.) Er. - Özü demir gibi güçlü olan.

DEMİRŞAH: - (Bkz. Demirhan).

DEMİRTEKİN: - (Bkz. Demirhan).

DEMİRTUĞ: - (Bkz. Demirtekin).

DEMREN: (Tür.) Er. - Okun ucuna geçirilen demir ya da kemik parçası.

DENGİZ: (Tür.) Er. - (Bkz. Deniz).

DENGİZER: (Tür.) Er. - Denizci.

DENİZ: (Tür.) Ka. 1. Büyük su kütlesi. 2. Büyük su kütlesindeki dalgalanma.

DENİZALP: (Tür.) Er. - Yiğit denizci.

DENİZCAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Denizalp).

DENİZER: (Tür.) Er. - Deniz adamı, denizci.

DENİZHAN: (Tür.) Er. 1. Denizlerin hâkimi, yöneticisi. 2. Eski Türklerde Deniz tanrısı. - İsim olarak kullanılmaz.

DERBEND: (Ar.) Er. - Kapılar kapısı.

DEREM: (Fars.). - Para, akçe. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

DEREN: (Tür.) Ka. - Derleyen, toplayan, ekini biçip toplayan.

DERİM: (Tür.). - Çadır. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

DERKAVA: (Ar.) Er. - Afrika'nın kuzeybatısında, Fas-Cezayir'i içine alan Müslüman tarikatların genel adı.

DERKAVİ: (Ar.) Er. - Derkava'ya mensup. - (Bkz. Derkava).

DERMAN: (Fars.) Er. 1. İlaç. Çare. 2. Takat, kuvvet, güç.

DERSU: (Tür.). - Hepsi, kamilen, baştan başa hep. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

DERVİŞ: (Fars.) Er. 1. Allah için alçakgönüllülüğü ve fukaralığı kabul eden veya bir tarikata bağlı bulunan kimse. 2. Fakir ve muhtaç kimse. 3. Daha çok lakap olarak kullanılır.

DERYA: (Fars.) Ka. - Deniz, büyük nehir.

DERYAB: (Fars.). - Akıllı, anlayışlı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

DERYACE: (Fars.) Ka. 1. Küçük deniz. 2. Göl.

DERYADİL: (Fars.) Ka. - Gönlü geniş, her şeyi hoş gören.

DERYANUR: (f.a.i.) Ka. - Nur denizi, deryası.

DESEN: (Fran.) Ka. 1. Renksiz çizim. 2. Kumaş şekli.

DESTAN: (Fars.) Ka. 1. Hikâye, kıssa. 2. Hile, mekr, tenvir. 3. Rüstem'in babasının lakabı.

DESTE: (Fars.) Ka. 1. Demet, tutam, takım. 2. Kabza, tutacak yer. 3.On

yapraklık altın varak defteri.

DESTEGÜL: (Fars.) Ka. - Gül demeti, destesi.

DEVA: (Ar.). - İlaç. Çare, tedbir. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

DEVAN: (Fars.) Er. 1. Koşan, seğirten, hızlı yürüyen. 2. Koşmak. Süratle, hızla gitmek.

DEVLEDDİN: (Ar.) Er. - Dinin mutluluğu, uğuru, büyüklüğü. - Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

DEVLET: (Ar.) Er/Ka. - Bir hükümet dairesinde teşkilatlandırılmış olan siyasi topluluk. - Devlet Giray: Kırım hanı (1530-1577). Mübarek Giray'ın oğlu.

DEVLETŞAH: (Fars.) Er. - XV. yy. yetişen en tanınmış İran edebiyatçısı.

DEVRAN: (Ar.) Er. 1. Dünya, felek. 2. Zaman. 3. Talih, yazgı.

DEVRİM: (Tür.) Er. 1. Hareket halinde bir şeyin bir eğri çizerek dönmesi, devretmesi. 2. Köklü değişiklik, inkılap. 3. Eski olduğu fark edileni yıkıp yerine yeni olduğu farz edileni koymak. 4. İhtilal.

DİBA: (Fars.) Ka. 1. Alacalı ipek kumaş. 2. Atlas.

DİBACE: (Fars.) Ka. 1. Kitabın başlangıç kısmı, önsöz. 2. Kitapların süslü sayfaları.

DİCLE: (Tür.). - Yakındoğu'nun Türkiye'den doğan ve Mezopotamya'dan Basra Körfezine dökülen nehirlerden biri. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

DİCLEHAN: (Tür.) Er. - Dicle'nin hükümdarı.

DİDAR: (Fars.) Ka. 1. Yüz, çehre. 2. Görme, görüşme. 3. Görüş kuvveti. 4. Açık meydanda.

DİDE: (Fars.) Ka. 1. Göz. 2. Gözcü. 3. Gözbebeği. 4. Gözucu.

DİDEM: (Fars.) Ka. - Gözüm.

DİHYE: (Ar.) Er. - Dihye b. Halife. Kelbi kavmine ait, Hz. Resulullah (s.a.s)'ın ticaret ortağı. Hoş tavırlı, kibar, zengin bir tacir. Cebrail (a.s.)'in bazen Dihyetü'l-Kelbi suretinde vahiy getirdiği rivayet olunur.

DİKÇAM: (Tür.) Er. - Çam gibi uzun. Metanetli.

DİKMEN: (Tür.) Er. 1. Koni biçiminde sivri tepe. 2. Dağların en yüksek yeri. 3. Yayla.

DİLAN: (Fars.). - Gönüller, yürekler. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

DİLARA: (Fars.) Ka. 1. Gönül alan, gönül kapan, gönül okşayan, gönlü dinlendiren. 2. Bugün elde örneği olmayan eski Türk mürekkep makamlarından biri.

DİLAVER: (Fars.) Er. -1.Yiğit, yürekli. 2. Gönül alıcı.

DİLAVİZ: (Fars.) Ka. - Gönlün takıldığı, gönüle takılan.

DİLAY: (Fars.) Ka. - Gönlü aydınlatan ay.

DİLAZAD: (Fars.) Er. - Gönlü bir şeyle ilgili olmayan, gönlü rahat. Özgür.

DİLBAZ: (Fars.) Ka. 1. Gönül eğlendiren. 2. Güzel söz söyleyen. 3. Yüze hoş görünen.

DİLBER: (Fars.) Ka. - Gönül alıp götüren, güzel.

DİLBERAN: (Fars.) Ka. - Dilberler, güzeller.

DİLBESTE: (Fars.) Ka. - Gönül bağlamış, aşık.

DİLDAR: (Fars.) Ka. 1. Birinin gönlünü almış, sevgili. 2. Abdülbaki Dede'nin terkib ettiği 7 makamdan biri.

DİLDEREN: (Fars.) Ka. - Sevgi toplayan, gönül alan, beğenilen.

DİLEFRUZ: (Fars.) Ka. - Gönül aydınlatan. - (Bkz. Dilfüruz).

DİLEK: (Tür.) Ka. 1. Dilenen şey, arzu, istek. 2. İsteme, arzu etme, dileme.

DİLEM: (Fars.) Ka. - Gönül ilacı.

DİLERCAN: (Fars.) Er. - Dilekte, istekte bulunan.

DİLFERAH: (Fars.) Ka. - Gönlü ferah, sevinçli.

DİLFEZA: (Fars.) Ka. - Gönlü genişleten, gönlü artıran.

DİLFÜRUZ: (Fars.) Ka. - Gönle ferahlık veren, sevindiren.

DİLGE: (Tür.). - Güzel konuşan kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

DİLHAN: (Fars.) Er. - Gönülden söyleyen, içten konuşan.

DİLHUN: (Fars.) Er. - İçi kan ağlayan.

DİLKESTE: (Fars.) Ka. - Gönül çekici.

DİLMAN: - (Bkz. Dilmen).

DİLMEN: (Fars.) Ka. 1. Güzel. 2. Güzel dil bilen, konuşan, söz söyleyen.

DİLNUR: (Fars.) Ka. - Gönlü nurlu.

DİLRAH: (Fars.) Ka. - Gönül yolu.

DİLRUBA: (Fars.) Ka. 1. Gönül kapan, gönül alan. 2. Tahminen 2 asırlık bir makam.

DİLSAFA: (Fars.) Er. - Gönlü şen, rahat, dertsiz.

DİLSAZ: (Fars.) Er. - Gönül yapan.

DİLSUZ: (Fars.) Ka. - Gönül yakan, yürek yakıcı.

DİLŞAD: (Fars.) Ka. - Gönlü hoş, sevilmiş.

DİLŞAH: (Fars.) Er. - Gönül hükümdarı, şahı.

DİLŞÜKUFE: (Fars.) Ka. - Gönül çiçeği.

DİNÇ: (Tür.) Er. - Gücü kuvveti yerinde ve sağlıklı.

DİNÇAY: (Tür.) Er. - Kuvvetli ay.

DİNÇER: (Tür.) Er. - Kuvvetli kimse, genç, erkek, yiğit.

DİNDAR: (f.a.i.) Er. - Allah'a inanmış, bağlanmış olan kimse.

DİRAHŞAN: (Fars.) Ka. - Parlak, parlayan.

DİRAYET: (Ar.). - Zekâ, bilgi, kavrayış. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

DİREM: (Fars.) Er. 1. Akça, para. 2. Gümüş para.

DİRENÇ: (Tür.) Er. - Karşı koyan kuvvet, mukavemet.

DİRİCAN: (Tür.) Er. - Güçlü, canlı kimse.

DİRİĞ: (Fars.) Er. - Esirgeme, acıma.

DİRSEHAN: (Tür.)- Dede Korkut hikâyelerinde, çocuğu olmadığı için hor görülen sonra da Boğaç Han adında yiğit bir oğula sahip olan kahramanın adı.

DİZDAR: (Fars.) Er. - Kale muhafızı.

DOĞA: (Tür.) Er. - Tabiat karşılığı olarak kuraldışı uydurulmuş kelime.

DOĞAN: (Tür.) Er. - Kartalgillerden, alıştırılarak kuş avında kullanılan, yırtıcı bir kuş.

DOĞANALP: - (Bkz. Doğan).

DOĞANAY: (Tür.) Er. - Ayın ilk günleri.

DOĞANBEY: (Tür.) Er. - Doğan gibi atik ve cesur bey. Doğan bey: Niğbolu kalesini haçlılara karşı koruyan Osmanlı beyi Yıldırım Bayezid dönemi.

DOĞANBİKE: - (Bkz. Doğan).

DOĞANER: (Tür.) Er. - Güçlü, kuvvetli, yiğit.

DOĞANGÜN: (Tür.) Er. - Sabahın ilk ışıklan.

DOĞANHAN: - (Bkz. Doğanbey).

DOĞANNUR: (Tür.) Ka. - Nurun doğması.

DOĞANTEN: (Tür.) Er. - Şafak vakti.

DOĞAY: (Tür.) Er. - Ayın doğması.

DOĞU: (Tür.) Er. 1. Doğma bölgesi. 2. Güneşin doğduğu yön, şark.

DOĞUHAN: (Tür.) Er. - Doğu ülkesinin hükümdarı, hâkimi.

DOĞUKAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Doğuhan).

DOLUNAY: (Tür.). - Tam yuvarlak halde görünen ay, bedir, bedr-i tam. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

DORUK: (Tür.) Er. - Tepe, ağaç tepesindeki körpe filiz.

DOYUM: (Tür.) Ka. - Ganimet almış.

DÖNDÜ: (Tür.) Ka. 1. Henüz evlenmemiş kız. 2. Örfte devamlı erkek çocuğu olan ailenin son doğan çocuğu kız olursa döndü adını koyarlardı.

DÖNE: (Tür.) Ka. - Karşı ziyarette bulunma. - (Bkz. Döndü).

DUCİHAN: (Fars.) Ka. - İki cihan, dünya ve ahiret.

DUDU: (Fars.) Ka. 1. Hanım, küçük kardeş. 2. Papağan, tuti. Bir papağan cinsi. 3. Abla, yaşlı Ermeni kadın.

DUHA: (Ar.). 1. Kuşluk vakti. 2. Kur'an-ı Kerim'de 93. surenin ismi. -Kız ve erkek adı olarak kullanılır.

DUHTER: (Fars.) Ka. - Kerime, kız.

DUMRUL: (Tür.) Er. - Dede Korkut hikâyelerinde geçen bir kahramanın adı.

DURALİ: - (Bkz. Dursunali).*

DURAK: (Tür.) Er. 1. Yolu taşıyan araçların düzenli olarak durdukları yer. 2. Durma, dinlenme. 3. Cümle sonuna konulan nokta.

DURAN: (Tür.) Er. - Hareketsiz halde bulunan, sabit.

DURANAY: (Tür.) Ka. - Ayın en uzun süre gökyüzünde kaldığı zaman.

DURCAN: (Tür.) Er. - Canlı kal, ömrün uzun olsun, anlamında.

DURDU: (Tür.) Ka. - (Bkz. Dursaliha).

DURHAL: (Tür.) Er. - Hal üzere kal, olduğun gibi kal, anlamında.

DURKADIN: , Tür.) Ka. - (Bkz. Dursaliha).

DURKAYA: (Tür.) Er. - Çocukları devamlı ölen ailelerin yeni doğan çocuklarına verdikleri isim.

DURMUŞ: (Tür.) Er. - (Bkz. Dursun)

DURNA: (Tür.) Er. - Bir cins kuş. Turna.

DURSALİHA: (t.a.i.) Ka. - Erkek çocuğu olmayan ailelerin en son doğan kız çocuklarına verdikleri ad.

DURSUN: (Tür.) Er. - Çocukları devamlı ölen ailelerin yeni doğan çocuklarına verdikleri ad.

DURSUNALİ: (t.a.i.) Er. - Kız çocuğu olmayan ailelerin en son doğan erkek çocuklarına verdikleri isim. Dursun (Tür.) ile Ali (Ar.) kelimelerinden.

(* Eski Türk adetlerinden olan bu tür temenni ifade eden isimler ve bu isimlerden bir şeyler beklemek İslam’da kadere rıza anlayışına ters olduğu için yersiz ve mesnetsiz şeylerdir.)

DURU: (Tür.) Ka. - Saf, berrak.

DURUALP: (Tür.) Er. - Özü temiz yiğit.

DURUCAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Durualp).

DURUGÜL: (Tür.) Ka. - Temiz, saf gül.

DURUHAN:. - (Bkz. Durualp).

DURUKAN: - (Bkz. Durualp).

DURUL: (Tür.) Er. 1. Berrak, saf duruma gel. 2. Dibe çöken şey, tortu.

DURUSAN: (Tür.) Er. - Temiz olarak tanınmış kimse.

DURUSOY: - (Bkz. Durusan).

DUYGU: (Tür.) Ka. 1. His. 2. Duyulan, işitilen, hissedilen şey.

DUYSAL: (Tür.) Ka. - Duymakla, hissetmekle ilgili olan.

DÜCANE: (Ar.) Er. - sahabe-i kiramdan önemli bir şahsiyetin adı.

DÜDEN: (Tür.). 1. Yer altında akan suların kireçli tabakaları eriterek meydana getirdikleri tabii kuyu. 2. Bataklık, girdap. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

DÜLFİN: (Ar.) Ka. - Arap astronomları tarafından Delphinus yıldız kümesine verilen isim.

DÜNDAR: (Fars.) Er. 1. Eski Fars hükümdarı. 2. Arkayı gözeten, koruyan asker.

DÜNYA: (Ar.) Er. -Üzerinde yaşadığımız gezegenimiz.

DÜNYAMALI: (Ar.) Er. -Dünyadaki değerlerin tümü.

DÜRDANE: (Fars.) Ka. 1. İnci tanesi. 2. Sevgili, kıymetli.

DÜREFŞAN: (Fars.) Ka. 1. İnci serpen. 2. İnci gibi söz söyleyen ağız.

DÜRİYYE: (Ar.) Ka. 1. İnci gibi parlayan, parlak. 2. Parıltılı yıldız.

DÜRNUR: (Fars.) Ka. - İnci ışığı.

DÜRRE: (Ar.) Ka. - İnci tanesi.

DÜRÜST: (Fars.) Er. 1. Doğru, düzgün, sağlam. 2. Bütün, tam.

DÜRVEŞ: (Fars.) Ka. - İnci gibi.

DÜZEY: (Tür.). - Seviye karşılığı olarak uydurulmuş olmayan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

DÜZGÜN: (Tür.). 1. Girintisi, çıkıntısı, pürüzü olmayan. 2. Düzeltilmiş, tesviye edilmiş. 3. İyi düzen verilmiş. 4. İntizamlı, nizamlı. 5. Yolunda, rayında. 6. Kadınların yüzlerine sürdükleri beyaz veya kırmızı boya. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

-E-

EBAN: (Ar.) Er. – Dost, ahbab anlamında.

-Eban b. Osman b. Affan: Hz. Osman'ın üçüncü oğlu olup valilik etmiştir. Cemel vakasında Hz, Aişe'ye refakat etmiştir.

EBBEDULLAH: (Ar.) Er. - Allah ebedi eylesin, daim eylesin.

EBECEN: (Tür.) Er. - Akıllı çocuk.

EBED: (Ar.). - Sonu olmayan gelecek. - İsim olarak kullanılmaz.

EBER: (Ar.). - Hayırlı, şerefli, faziletli. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

EBHER: (Ar.) Er. - En parlak.

EBRA: (Ar.) Er. 1. Ürkme, kaçma. 2. Birdenbire ölme.

EBRAR: (Ar.) Er. 1. Hayır sahipleri. 2. İyiler, dindarlar, özü sözü doğru olanlar. Şeş Ebrar: Altı hayır sahibi, Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman,

Hz. Ali, Hz. Hasan, Hz. Hüseyin.

EBRU: (Fars.) Ka. 1. Kaş. 2. Bulut renginde, buluta benzer, bulut gibi dalgalı, bulutlu. 3. Kâğıt üzerine kendine has usulle yapılan, mermer, damarları gibi dalgalı şekilli süsleme. Ciltçilikte ve hüsn-ü hat'ta kullanılır.

EBU: (Ar.) Er. - Baba, ata. (Bkz. Ebi, peder).

EBU ALİ SİNA: (İbn-i Sina). Ali Sina'nın babası anlamında. Ünlü Türk bilgini.

EBUBEKİR: (Ar.) Er.- 1. Bekir'in babası. (Bkz. Bekir.) 2. Deve yavrusunun babası. - Hulefa-i Raşidin'in ilkidir. Hz. Ebubekir'in lakabı. Resulullah (s.a.s)'ın nübüvvetinden önce de sonra da en yakın arkadaşı olmuştur.

EBU CEHİL: (Ar.) Er. - (Ebu'l-Hakem Amr b. Hişam b. el-Muğire) İslam'ın doğuşunda Müslümanların en büyük düşmanlarından. Mekkeli müşrik. Müslümanlara en büyük işkenceler onun tarafından yapıldı. Cehalet ve bilgisizliğin babası anlamında Ebu Cehil denildi. Hakkında ayetler indi. Bedir savaşında İslam mücahidi İbn Mes'ud tarafından öldürüldü.

EBU DAVUD: (Ar.) Er. - Süleyman b. el-Eşas es-Sicistani. Kütüb-i Sitte'den birisi olan Sünen-i Ebu Davud'un müellifi. Büyük hadis bilgini. 500.000 hadis arasından seçtiği 4800 hadisten oluşan Sünen'i, ahlak, tarih ve fıkıhla ilgili meseleleri içerir.

EBU EYYUB EL-ENSARİ: (Ar.) Er. - Asıl adı Halid b. Seyd'dir. Sahabedendir. Resulullah Medine'ye geldiğinde ilk önce onun evinde misafir oldu. İstanbul'a kadar gelip Bizanslılarla savaştı.

EBU HANİFE: (Ar.). (Nu'man b. Sabit). Hanefi mezhebinin kurucusu. Müçtehit, alim. (Küfe 699-Bağdat 787). Kabil'den gelen büyük babası Kufe'ye yerleşti. İslami ilimler sahasında mükemmel bir eğitim gören İmam-ı Azam ictihad edebilecek seviyeye geldi. Devrinin en meşhur bilginidir. Küfe kadılığı teklifini reddedince Halife Mansur onu hapse attırdı. Hapishanede iken vefat etli.

EBU HUREYRE: (Ar.) Er. - Suffe ashabındandır. Birçok hadis rivayet etmiştir.

EBU UBEYDE B. EL-CERRAH: (Ar.) Er. - (571-639) (Amr b. Abdullah). İslami ilk kabul eden sahabelerden biri. Cennetle müjdelenmiştir. Çeşitli cephelerde ordu komutanlığı yaptı. Suriye'de vefat elti.

EBU YUSUF: (Ar.) Er.- Yusuf'un babası.- Hanefi mezhebinin imamlarından, Ebu Hanife Hazretleri'nin yetiştirdiği fıkıh alimlerinden.

EBU ZER: (Ar.) Er. - Altın sahibi, servet ve zenginlik sahibi.

EBU ZER EL-GIFARİ: (Ar.) Er. -Sahabedendir.

EBYAR: (Ar.) Er. - Pek ak, pek beyaz. - Erkek ve kadın adı olarak

kullanılır.

ECE: (Tür.) Ka. 1. Baş reis. 2. Kraliçe. 3. Ana. 4. Yaşlı kadın.

ECEGÜL: (Tür.) Ka. - (Bkz. Ece).

ECEHAN: (Tür.). - (Bkz. Ece).

ECEMİŞ: (Tür.) Er. - Çok bilmiş.

ECER: (Tür.) Er. - Yeni, güzel, iyi.

ECHER: (Ar.) Ka. 1. Son derece güzel kadın. 2. Gündüz iyi görmeyen karmaşık gözlü.

ECİR: (Ar.) Er. 1. Bir iş ya da emek karşılığı verilen şey. 2. Sevap. 3. Aziz sevgili.

ECMEL: (Ar.). - En güzel, en yakışıklı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ECVED: (Ar.) Er. 1. En iyi olan. 2. Eli açık cömert. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak okunur.

EDA: (Ar.) Ka. - 1. Naz, cilve. 2. Kurum, caka. 3. Alınan şeyi geri ödeme. 4. Bir vazifeyi yerine getirmek.

EDAGÜL: (Tür.) Ka. - (Bkz. Eda).

EDEBALİ: (Tür.) Er. - (Öl: 1325). Osman Gazi'nin kayınpederi ve hocası. Osmanlı imparatorluğunun kuruluşunda önemli bir rolü oldu.

EDGÜ: (Tür.) Er. - İyi.

EDGÜALP: (Tür.) Er. - İyi yiğit.

EDGÜER: (Tür.) Er. - (Bkz. Edgü).

EDGÜKAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Edgü).

EDHEM: (Ar.) Er. Karayağız at. -Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

-İbrahim Edhem: İslam tarihinde meşhur sofi.

EDİB: (Ar.) Er. 1. Edepli, terbiyeli, zarif, nazik.

2. Edebiyatla uğraşan kimse.

- Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

-Edip Ahmet Yükneki: (XII. yy.) Türk şair yazar. Tek ve önemli yapıtı Süleymaniye kütüphanesi de mevcut olan Atabetul Hakayık isimli eserdir.

EDİBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Edip).

EDİM: (Ar.) Er. - Fiil, amel.

EDİZ: (Tür.) Er. 1. Yüksek, yüksek yer. 2. Ulu, yüce, değerli.

EDRİS: (Ar.) Er. - (Bkz. İdris).

EDVİYE: (Ar.) Ka. - Devalar, ilaçlar, çareler.

EFADİL: (Ar.) Er. - Pek mümtaz olanlar, çok bilgililer.

EFAHİM: (Ar.) Er. - En ulu, pek büyük ve saygıya layık kimseler.

EFAZIL: (Ar.) Er. - (Bkz. Efadıl).

EFDÂL: (Ar.). Er/Ka.1. Çok faziletli, yüksek derecede. 2. Tercihe şayan, müreccah.

EFE: (Yun.t.i.) Er. 1. Ağabey, büyük kardeş. 2. Yiğit, cesur. 3. Kabadayı. 4. Ege yöresindeki yiğitlere verilen ad.

EFENDİ: (Yun.t.i.) Er. 1. Sözü geçen, emirlerine uyulan. 2. Sahip, malik. 3.Saygı unvanı.

EFEKAN: (Tür.) Er. - Efe soyundan gelen.

EFGAN: (Fars.) Er. - Figan, ağlayıp inleme, feryat.

EFGEN: (Fars.) Er. 1. Düşüren, yıkan, yere atan. 2. Alıcı, yakıcı, düşürücü. - (Bkz. Figen).

EFHEM: (Ar.) Ka. 1. Çabuk anlayan. 2. Zihni açık olan. 3. Daha ulu, çok büyük şeref sahibi fehametli. - (Bkz. Fehamet).

EFİDE: (Ar.) Ka. - Yürekler, kalpler, gönüller.

EFİL: (Tür.)- Rüzgâr, dalgalanma. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

EFKAR: (Ar.) Er. 1. Düşünceler. 2. İç sıkıntısı, kaygı.

EFKEN: (Fars.) Er. - Düşkün.

EFKENDE: (Fars.) Er. – Düşkün, bir kenara atılmış, yıkık.

EFLAK: (Ar.) Er. 1. Semalar, felekler, yükler, küreler, zamanlar. 2. Bahtlar, talihler, kaderler.

EFLAKİ: (Ar.) Er. - Gökte oturan melek. - Eflaki Şemseddin Ahmet Dede: (1360). Osmanlı sufi ve yazar. Mevlâna'ya dair Menakıbü'l-Arifin adlı eserin müellifi.

EFLÂTUN: (Yun.) Er. 1. Açık mor. 2. Mecazen, filozof anlamında. 3. Aristo'nun hocası, Sokrat'ın talebesi, ünlü Yunan filozofu. – Türk halk bilimcisi ve masal yazarı Eflatun Cem Güney.

EFRAHİM: (İbr.) Er. - Hz. Yusuf un ikinci oğlu. Orta Filistin'de yerleşen İsrail kabilesine adını verdiği söylenir. Bu kabile Hz. Süleyman'ın ölümünden sonra asıl İsrail topluluğunun 12 kola ayrılmasında etken oldu.

EFRAS: (Ar.) Er. - Atlar, beygirler, kısraklar.

EFRASİYAP: (Fars.) Er. - Turan Türkleri büyük kahraman kağanının Farsça adı. Alp er Tonga asıl adıdır. Büyük İskender'den evvel yaşamıştır. Kaşgar'daki ilk Müslüman Türk sülalesi Karahanlıların Afrasiyab neslinden geldiği söylenmektedir. Alper Tonga Hüsrev tarafıandan öldürülmüştür.

EFRAZ: (Fars.) Ka. - Kaldıran, yükselten. - Firar. Yükselten, mümtaz, büyük, meşhur, maruf.

EFRİDUN: (Fars.). - Cemşid soyundan anlayış ve zekasıyla meşhur bir İran hükümdarı.

EFRUG: (Fars.). 1. Parıltı, ışık. 2. Nur. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

EFRUZ: (Fars.) Er/Ka. 1. Şule, parıltı. 2. Aydınlatan, parlatan. 3. Tutuşturan, yakan. Gösterişli güzel.

EFSANE: (Fars.) Ka. 1. Asılsız hikâye. 2. Masal, boş söz, saçma sapan lakırdı. - Dillere düşmüş, maşhur olmuş hadise.

EFSER: (Fars.) Er/Ka.- 1. Taç. 2. Subay. (Bkz. İklil).

EFSUN: (Fars.) Ka. 1. Efsun, büyü, sihir, gözbağcılık, (Bkz. Füsun).

EFŞAN: (Fars.) Ka. - Eklendiği kelimelere "saçan, dağıtan, serpen, silken" manası verir.. - Gülefşan: Gül saçan.

EFZA: (Fars.). - Artmak, çoğalmak. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

EGE: (Tür.) Ka. 1. Bir çocuğu koruyan, işlerine bakan ve her halinden sorumlu olan. 2. Yaşça büyük, ulu. 3. Sahip.

EGEMEN: (Tür.) Er. - Hâkim, hüküm süren karşılığı olarak kullanılan bu kelime, hem kök, hem de ek olarak yanlıştır. Türkçe'de ne "eğe" kökü, ne de "man-men" şeklinde isim yapım eki vardır.

EGENUR: (Tür.) Ka. - (Bkz. Ege).

EGESEL: (Tür.) Er. - (Bkz. Ege).

EĞİLMEZ: (Tür.) Er. - Başkalarının baskısını ve üstünlüğünü kabul etmeyen, baş eğmeyen.

EĞİN: (Tür.) Er. - sırt, arka.

EHAD: (Ar.) Er.- 1. Bir, tek. 2. İlk sayı. 3. Allah'ın isimlerinden, bir ve tek olan Allah. - İsim olarak kullanılmaz.

EHED: (Ar.) Er.- (Bkz. Ehad.)

EHİL: (Ar.) Er. 1. Sahip, malik. 2. Becerikli, yetenekli. 3. Karı-kocadan her biri.

EHLİMEN: (Ar.) Er. - inançlı inanan kimse.

EHLİYET: (Ar.) Ka. 1. İşe yarar halde bulunuş, bir işi hakedebilecek durumda bulunuş, selahiyet, yetki. 2. Mahirlik, iktidar, liyakat, kabiliyet, kifayet, mensubiyet. 3.İktidar, kabiliyet ve liyakat vesikası.

EHLULLAH: (Ar.) Er. 1. Allah'ın adamı, veli, evliya. 2. Allah'a teveccüh etmiş, kulluğunu yanlız ona yöneltmiş. Küfür ehlinden, ve şirkten kaçınan.

EJDER: (Fars.) Er.- Ağzından ateşler çıkaran efsanevi bir yaratık.

EJDERHAN: (Fars.) Er.- Ejder gibi güçlü, kuvvetli hükümdar.

EKABİR: (Ar.) Er. - Rütbece, görgü ve faziletçe büyük olanlar, devlet ricali.

EKBER: (Ar.) Er. - Daha büyük, çok büyük, en büyük, pek büyük, azam. - Allah'ın sıfatlanndandır. Kur'an-ı Kerim'de 23 yerde geçer. İsim olarak kullanılması iyi değildir. Hindistan'a hâkim olan Türk hükümdarı.

EKE: (Tür.) Er. 1. Bilgili, deneyli, olgun. 2. Kurnaz, açıkgöz. 3. Bilmiş çocuk. 4. Dahi.

EKEMEN: (Tür.) Er. - (Bkz. Eke).

EKER: (Tür.) Er. - Toprakla uğraşan.

EKİM: (Tür.) Ka. 1. Toprağa ürün ekme işi. 2. Yılın onuncu ayı.

EKİN: (Tür.) Ka. 1. Ekilmiş tahılın sürmüşü, tarlada bitmiş tahıl. 2. - Kültür.

EKİNER: (Tür.) Er. - (Bkz. Ekin).

EKMEL: (Ar.) Er. l. Daha, pek kamil, mükemmel ve kusursuz olan. 2. En uygun, en eksiksiz. 3. Ekmel-i Enbiya: Hz. Resulullah (s.a.s). 4. Dinin tamamlanması. Maide suresi ayet, 3.

EKMELEDDİN: (Ar.) Er. 1. Dinin en olgunu, en olgunlaştırdığı isim. 2.

Dinin tamamı. - Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır. - (Bkz. Ekmelettin).

EKREM: (Ar.) Er. 1. Daha, en kerim. 2. Çok şeref sahibi, pek cömert, çok eli açık. Ekremü'l-Ekremin: Cenab-ı Hak. (Alak suresi: 3).

EKVAN: (Ar.) Er. - Varlıklar, alemler, dünyalar. - (Bkz. Evren).

ELA: (Ar.) Ka. - Sarıya çalan kestane rengi, göz rengi.

ELANUR: (Ar.) Ka. - (Bkz. Ela).

ELBURZ: (Fars.). - 1. Kafkaslarda en yüksek dağ. 2. Uzun boylu yakışıklı kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ELÇİ: (Tür.) Er. 1. Başka bir devlet nezdinde devletini temsil eden kişi. 2. Sefir. 3. Allah'ın gönderdiği rasul ve nebiler.

ELDEMİR: (Tür.) Er. - Demir gibi güçlü el.

ELFAZ: (Ar.) Er. - Sözler, sözcükler.

ELFİDA: (Ar.) Ka. - Feda etme, gözden çıkarma, verme.

ELFİYE: (Ar.) Ka. l- 1000 mısralık manzume. 2. Manzum risaleler.

ELGİN: (Tür.) Er. - Garip, yurdundan ayrılmış.

ELHAN: (Ar.). - Nağmeler, ezgiler. -erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ELİF: (Ar.) Ka. 1. İslami alfabenin ilk harfi. Ebccd hesabında değeri birdir. 2. Musikide "la" notasını ifade için kullanılır. 3. Ülfet eden, dost, tanıdık. 4. Alışmış, alışkın, alışık. - İki kelimeli isimler yapılabilir (Elif Beyza, Elif Nur v.s.).

ELİFE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Elif).

ELMAS: (Yun.i.) Ka. 1. Bilinen kıymetli taş. 2. Pek sevgili ve kıymetli. 3. Billurlaşmış saf ve şeffaf karbon. 4. Ucunda sivri bir elmas parçası bulunan ve cam kesmekte kullanılan alet.

ELVAN: (Ar.)- Levnler, renkler, çok renkli, polikrom. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ELVİDA: (Ar.)- Allah'a ısmarladık. Allah'a emanet olun yollu ayrılık hitabı, (Bkz. el-Firak, el-Veda). - Erkek ve kadın ismi olarak kullanılır.

ELYESA: (Ar.) Er. - Kur'an-ı Kerim'de adı geçen bir peygamber.

EMAN: (Ar.) Er. 1. Emniyet. 2. Himaye, masuniyet. Güvence. - Müslüman her ferde eman verebilir.

EMANET: (Ar.) Ka. 1. Emniyet edilen kimseye bırakılan şey, eşya veya kimse. 2. Osmanlı devletinde bazı devlet dairelerine verilen isim.

EMANETULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın emaneti.

EMANULLAH: (Ar.) Er. 1. Allah'ın emaneti. Devletin tebası, halk, millet.

EMEÇ: (Tür.) Er. 1. Hedef. 2. Yamaç. 3. Henüz memeden kesilmemiş buzağı.

EMEK: (Tür.) Er. 1. Uzun, yorucu ve özenli çalışma. 2. Bir işin yapılması için harcanan beden ve kafa gücü.

EMEL: (Ar.) Ka. 1. Ümit. 2. Şiddetli arzu, hırs, tamah. 3. Uzun zamanda gerçekleşebilecek arzu. 4. İnsan ömrünün yetmeyeceği hülyalar, kuruntular.

EMİN: (Ar.) Er. 1. Korkusuz kimse. 2. Emniyette olan. 3. İnanan, güvenen. 4. İnanılır, güvenilir. 5. Şüpheye düşmeyen, kati olarak bilen. 6. Emanet olarak idare edilen dairelerin başı. - 7. (Hz. Muhammed (s.a.s) ve Cebrail'in adı.

EMİNE: (Ar.) Ka. - 1. Arapça'daki Amine kelimesinin Türkçeleştirilmiş şeklidir. 2. Peygamberimizin annesi.

EMİR: (Ar.) Er. 1. Bir kavmin, bir şehrin başı. 2. Büyük bir hanedana mensup kimse. 3. Peygamberimizin soyundan gelen. 4. Kumandan. 5. Abbasi devletinde başkomutan. 6. Osmanlı devletinde beylerbeyi ve Tanzimat'tan sonra sivil paşalığın ilk derecesi.

EMİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Emir).

EMİRHAN: (a.t.i.) Er. - (Bkz. Emir). - "Emir" kelimesine (Ar.) "han" eki (Tür.) getirilerek iki isimden meydana gelmiştir. Kavminin başında olan hükümdar.

EMİR SULTAN: (Ar.) Er. I. Beyazıd zamanında Buhara'dan Bursa'ya hicret eden mutasavvıf.

EMRAH: (Tür.) Er.- 1. En şen, en şad. 2. Erzurumlu saz şairlerinden Aşık Emrah’ın adından.

EMRAN: (Ar.) Er. - Kürkler, hayvan derileri.

EMRE: (Tür.) Er. - Aşık. Mübtela. Vurgun.

EMREDDİN: (Ar.) Er. - Dinin emrettiği. - Türk dil kuralları açısından "d/t" olarak kullanılır.

EMRİ: (Ar.) Er. - Emirle ilgili.

EMRİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Emri).

EMRULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın emri.

EMSAL: (Ar.) Er. 1. Kıssalar, hikâyeler, destanlar. 2. Numuneler, örnekler. 3. Eş benzer. 4. Yatış denk. 5. Katsayı.

ENAM: (Ar.) Er. 1. Bütün mahlukat, yaratılmış her şey. 2. Halk, insanlar. Seyyidü'l-Enam: Halkın ulusu Resulullah (s.a.s). 3. Kur'an-ı Kerim'in 6. Suresinin adı. 4.Bazı ayet ve duaları içeren dua kitabı.

ENBİYA: (Ar.) Er. - Peygamberler.

ENDER: (Ar.) Er. - çok az, çok seyrek, çok az bulunur, pek nadir.

ENER: (Tür.) Er. - En yiğit, en kahraman kişi.

ENERGİN: (Tür.) Er. - En olgun, çok olgun.

ENES: (Ar.) Er. 1. İnsan.

2. Enes b. Malik: (Basra 709). Resulullah (s.a.s)'den çok hadis nakleden sahabelerdendir. Hicretten sonra annesi onu, 10 yaşındayken Resulullah (s.a.s)'ın hizmetine vermiştir. Resulullah (s.a.s)'ın vefatına kadar yanında kalmıştır. 97-107 yaşına kadar yaşadığı rivayet edilmektedir.

ENFA: (Ar.)- Çok yararlı, daha çok faydalı, (Bkz. Nafi).

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ENFAL: (Ar.) Er. 1. Ganimet. 2. Kur'an-ı Kerim'in 8 suresinin adı.

ENFES: (Ar.) Ka. - Çok güzel, en güzel.

ENGİN: (Tür.) Er. 1. Ucu, bucağı görünmeyecek kadar çok geniş. 2. Denizin kıyıdan çok uzaklarda bulunan geniş bölümü, açık deniz. 3. Değer ve fiyatı düşük olan. 4. Yüksekte olmayan, alçak yer.

ENGİNALP: (Tür.) Er. - Değerli yiğit.

ENGİNER: (Tür.) Er. - İyi, güzel, değerli insan.

ENGİNİZ: (Tür.) Er. - İz bırakacak kadar değerli insan.

ENGİNSOY: (Tür.) Er. - Geniş soydan gelen.

ENGİNSU: (Tür.) Er. - Açık deniz.

ENGİNTALAY: (Tür.) Er. - Büyük deniz, okyanus.

ENGÜR: (Tür.) Er. 1. Çok gür. 2. Bereketli.

ENHAR: (Ar.)- Irmaklar, çaylar. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır. Enhar. Kur'an-ı Kerim'de cennetlerin altlarından akan ırmaklar.

ENİS: (Ar.) Er. 1. Cana yakın dost, arkadaş. 2. Yar, sevgili.

ENİSE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Enis).

ENSAR: (Ar.) Er. 1. Yardımcılar, muavinler, müdafiler, koruyucular. 2. Medine'ye hicretle Mekkeli muhacirlere yardım eden, Medineli Müslümanlara verilen ad. Kur'an-ı Kerim'de çok geçen kelimelerden birisidir.

ENSARULLAH: (Ar.) Er. - Allah yolunda Resulullah (s.a.s)'a yardım edenler.

ENVAR: (Ar.) Er. - Ziyalar, aydınlıklar, ışıklar, parlaklıklar. - (Bkz. Ziya).

ENVER: (Ar.) Er. - Daha nurlu, en nurlu, çok parlak. İttihatçılardan Enver Paşa.

ERACAR: (Tür.) Er. - Becerikli erkek.

ERAKALIN: (Tür.) Er. - Alnı ak, dürüst erkek.

ERAKINCI: (Tür.) Er. - Yiğit akıncı.

ERAKSAN: (Tür.) Er. - Temiz adlı yiğit.

ERALKAN: (Tür.) Er. - Al kanlı yiğit.

ERALP: (Tür.) Er. - Yiğit erkek.

ERALTAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Eralp).

ERANDAÇ: (Tür.) Er. - (Bkz. Eraltay).

ERANIL: (Tür.) Er. - Yiğitliğinle anıl, tanın.

ERASLAN: (Tür.) Er. - Aslan gibi, güçlü kuvvetli erkek.

ERAVEND: (Fars.) Er. 1. Şevk, arzu, istek. 2. Şan, şeref.

ERAY: (Tür.) Er. - Erken ay, ilk ay, ayın ilk günlerinde doğan. - (Bkz. İlkay).

ERBAŞAT: (Tür.) Er. - (Bkz. Eralp).

ERBATUR: (Tür.) Er. - Cesur, yiğit.

ERBAY: (Tür.) Er. - Soylu, ünlü aileye mensup erkek.

ERBELGİN: (Tür.) Er. - Açık yürekli erkek.

ERBEN: (Tür.) Er. - (Bkz. Eralp).

ERBERK: (Tür.) Er. - Şimşek gibi yiğit.

ERBOĞA: (Tür.) Er. - Boğa gibi güçlü erkek.

ERBOY: (Tür.) Er. - Yiğit soydan gelen.

ERCAN: (Tür.) Er. – 1.Canlı, diri, sıhhatli erkek. 2. Yiğit anlamında. Er (Tür.) can (Fars.) kelimelerinden.

ERCİHAN: (t.f.i.) Er. - Cihanın tanıdığı erkek.

ERCİVAN: (t.f.i.) Er. - Genç erkek.

ERCÜMEND: (Fars.) Er. - Muhterem, şerefli, itibarlı, haysiyetli, seçkin, saygın, değerli. Türkçe'de d/t ye dönüşür, Ercüment olarak da kullanılır.

ERCÜVAN: (f.a.i.) 1. Erguvan çiçeği. 2. Kızıl şey. 3. Kırmızı kadife. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ERÇELİK: (Tür.) Er. - Çelik gibi güçlü erkek.

ERÇETİN: (Tür.) Er. - Sert, güçlü erkek.

ERÇEVİK: (Tür.) Er. - Çevik, hızlı erkek.

ERÇİN: (Fars.)- Merdiven, basamak. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ERDA: (Ar.) Ka. - Beyaz karınca.

ERDAL: (Tür.) Er. - Tek erkek, dal gibi uzun erkek.

ERDEM: (Tür.) Er. 1. Fazilet. 2. Maharet, hüner. 3. Liyakat. 4. Usta gemici. 5. İnsanın ruhsal yetkinliği.

ERDEMALP: (Tür.) Er. - Erdemli yiğit.

ERDEMAY: (Tür.) Ka. - (Bkz. Erdem).

ERDEMER: (Tür.) Er. - Erdemli kimse.

ERDEMİR: (Tür.) Er. - Demir gibi güçlü erkek.

ERDEMLİ: (Tür.) Er. - Erdemli, faziletli.

ERDENİZ: (Tür.) Er. - (Bkz. Deniz).

ERDEŞİR: (Tür.) Er. - Cesur, kahraman, aslan yürekli.

ERDİ: (Tür.) Er. 1. Amacına ulaşan, erişen. 2. Olgunlaşmış erkek. 3. Ermiş veli.

ERDİBİKE: (Tür.) Ka. - Olgunluğa erişmiş, deneyimli kadın.

ERDİM: (Tür.) Er. - (Bkz. Erdem).

ERDİN: (Tür.) Er. - (Bkz. Erdi).

ERDİNÇ: (Tür.) Er. - Duru, güçlü kuvvetli erkek.

ERDOĞAN: (Tür.) Er. - Yiğit doğan.

ERDÖNMEZ: (Tür.) Er. - Sözünden dönmeyen, doğru sözlü.

ERDURAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Erdönmez).

ERDURMUŞ: (Tür.) Er. - (Bkz. Erduran).

ERDURSUN: (Tür.) Er. - (Bkz. Erdurmuş).

EREK: (Tür.) Er. - Gerçekleştirilmek için tasarlanan ve erişmek istenilen şey, amaç, gaye, hedef.

EREKEN: (Tür.) Er. - (Bkz. Erek).

EREL: (Tür.) Er. - Erkek eli, güçlü el.

EREN: (Tür.) Er. 1. Yetişen, ulaşan, vasıl olan. 2. İyi yetişmiş kişi. 3. Cesur, yiğit adam. 4. Ermiş. 5. Koca, zevc. 6. Kişi, şahıs.

ERENALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Eren).

ERENAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Eren).

ERENCAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Eren).

ERENDİZ: (Tür.) Er. - Gezegenlerin en büyüğü ve güneşe yakınlık

bakımından beşincisi Jüpiter.

ERENGÜÇ: (Tür.) Er. - (Bkz. Eren).

ERENGÜL: (Tür.) Ka. - (Bkz. Eren). - Eren ve gül isimlerinden birleşik.

ERENÖZ: (Tür.) Er. - (Bkz. Eren).

ERENSOY: (Tür.) Er. - (Bkz. Eren).

ERENSU: (Tür.) Er. - (Bkz. Eren).

ERENTÜRK: (Tür.) Er. - Eren-türk.

ERER: (Tür.) Er. - Ulaşır, kavuşur.

ERETNA: (Tür.) Er. - XIV. yy. Orta Anadolu'da Sivas ve Kayseri'de beylik kuran bir zat. Aslen Uygur Türkleri'nden olup Küçük Asya'da Anadolu Selçuklularına ait yerleri idarelerine almış olan İlhanlıların emirlerinden biri. Adil yönelimi sayesinde halkın övgüsünü almış ve kendisine "köse peygamber" lakabı verilmiştir.

EREZ: (Ar.) Er. - Acıbadem ağacı.

ERGALİP: (t.a.i.) Er. - Üstün, yenen kimse.

ERGAZİ: (t.a.i.) Er. - (Bkz. Ergalip).

ERGE: (Tür.) Ka. - Şımarık, nazlı.

ERGENÇ: (Tür.) Er. - Genç erkek.

ERGENER: (Tür.) Er. - (Bkz. Ergenç).

ERGİ: (Tür.) Er. - İyi, güzel bir şeye erişme.

ERGİN: (Tür.) Er. 1. Olmuş, yetişmiş, kemale ermiş. 2. Haklarını kendi kullanmak için yasanın gösterdiği yaşa gelmiş olan kimse (Bkz. Reşid).

ERGİNAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Ergin).

ERGİNCAN: (Tür.) Er. - Olgun ruhlu kimse.

ERG İNER: (Tür.) Er. - Olgun erkek.

ERGİNSOY: (Tür.) Er. - Olgun kişilerin soyundan gelen.

ERGİNTUĞ: (Tür.) Er. - (Bkz. Ergin).

ERGİNALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Ergin).

ERGÖK: (Tür.) Er. - (Bkz. Ergin).

ERGÖKMEN: (Tür.) Er. - Mavi gözlü, sarışın kimse.

ERGÖNÜL: (Tür.) Er. - Gönül eri, iyi insan.

ERGUN: (Fars.) Er. - Sert başlı, oynak ve hızlı giden at.

-Ergun Celaleddin Çelebi: Türk sufi. Mevlâna'nın soyundandır. Kütahya Mevlevi hanesine de şeyhlik yapmıştır.

ERGUNALP: (f.t.i.) Er. - Hızlı, çevik, yiğit.

ERGUNER: (f.t.i.) Er. - Hızlı, çevik erkek.

ERGUVAN: (Fars.) Er. - Kırmızımtrak bir çiçek.

ERGÜÇ: (Tür.) Er. - Erkek gücü.

ERGÜDEN: (Tür.) Er. 1. Yiğitlik eden erkek. 2. Sevk ve idare kabiliyeti olan, lider.

ERGÜDER: (Tür.) Er. - (Bkz. Ergüden).

ERGÜL: (Tür.)- Nadide gül, tek gül. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ERGÜLEÇ: (Tür.) Er. - Güler yüzlü erkek.

ERGÜMEN: (Tür.) Er. - Amacına, isteğine kavuşan.

ERGÜN: (Tür.) Er. 1. Yumuşak uysal kimse. 2. Sulu kar, sulu saf kar.

ERGÜNAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Ergün).

ERGÜNER: (Tür.) Er. - Yumuşak huylu, uysal erkek.

ERGÜVEN: (Tür.) Er. - Kendine güvenen.

ERGÜVENÇ: (Tür.) Er. - Güven duyulan kimse.

ERHAN: (Tür.) Er. - İyi, adaletli hükümdar.

ERİB: (Ar.) Er. - Akıllı, zeki kimse. Türkçedeki b/p değişimi gereği Erip olarak da kullanılır.

ERİBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Erib).

ERİKE: (Ar.) Ka. - Taht.

ERİKER: (Tür.) Er. - Becerikli, yürekli adam.

ERİM: (Tür.) Er. 1. Bir şeyin erebileceği uzaklık. 2. Vakıf olmak, yetmek.

ERİMEL: (Tür.) Er. - (Bkz. Erim).

ERİMŞAH: (Tür.) Er. - (Bkz. Erim).

ERİNÇ: (Tür.) Er. - Rahat, huzur.

ERİNÇER: (Tür.) Er. - Huzur veren kimse.

ERİPEK: (Tür.) Er. - Yumuşak, uysal erkek.

ERİS: (Fars.) Er. - Zeki, uyanık, azılı.

ERKAL: (Tür.) Er. - Erkek kal, adam olarak kal.

ERKAN: (Ar.) Er. 1. Bir topluluğun ileri gelenleri, büyükler, üstler. 2. General ya da amiral aşamasındaki askerler. 3. Yol, yöntem, adet, usûl. 4. Temel esaslar. Rükünler, direkler.

ERKAM: (Ar.) Er. - Rakamlar, sayılar, yazılar.

-Erkam b. Erkam: İlk Müslüman olan sahabelerden birinin adı. Peygamberimiz ve Müslümanlar Mekke döneminde bir müddet çalışmalarını gizlice Erkam'ın evinden yürüttükleri için, evi İslâm tarihinde meşhur olmuş ve günümüze Daru'l-Erkam olarak ulaşmıştır.

ERKE: (Tür.) 1. İş başarma gücü. 2. Nazlı serbest büyütülmüş çocuk. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ERKEL: (Tür.) Er. - Güçlü, kudretli el.

ERKILIÇ: (Tür.) Er. - Kılıç gibi keskin güçlü yiğit.

ERKINAY: (Tür.) Er. - Çalışan erkek.

ERKİN: (Tür.) Er. - Serbest, hür.

ERKİNER: (Tür.) Er. - Bağımsız, özgür insan.

ERKMAN: (Tür.) Er. - Güçlü, etkili, sözü geçen kimse.

ERKOÇ: (Tür.) Er. - Güçlü, iriyarı erkek.

ERKOÇAK: (Tür.) Er. - Bkz. Koçak.

ERKSAN: (Tür.) Er. - Güçlü, etkili san, tanınmış ad.

ERKSOY: (Tür.) Er. - Güçlü soydan gelen.

ERKSUN: (Tür.) Er. - Gücünü, kudretini göster.

ERKUL: (Tür.) Er. - Erkek kul, güçlü kuvvetli adam, kul.

ERKUT: (Tür.) Er. 1. Güçlü, dayanıklı erkek. 2. Mübarek insan, kutlu insan.

ERKUTAY: (Tür.) Er. - Uğurlu ayda doğan erkek.

ERMA: (Ar.) Ka. - Çok güzel ve cilveli olan.

ERMAN: (Fars.) Er. 1. Arzu, istek. 2. Yerinme, pişman olma.

ERMİN: (Fars.) Er. - Keykubat'm dördüncü oğlu.

ERMİŞ: (Tür.) Er. 1. Allah'a yönelmiş ve bu yolda merhale katetmiş kimse. 2. Veli, aziz.

ERMİYE: (Ar.) Er. - Dolu yağdıran kasırga.

ERNOYAN: (Tür.) Er. - Yiğit başkomutan.

EROĞUZ: (Tür.) Er. - Yiğit kimse.

EROKAY: (Tür.) Er. - Seçkin, beğenilen erkek.

EROL: (Tür.) Er. - Erkek ol. - "Er" ve "ol" kelimelerinden birleşik isim.

ERONAT: (Tür.) Er. - Dürüst, güvenilir, iyi erkek.

EROZAN: (Tür.) Er. - Erkek ozan, şair.

ERÖZ: (Tür.) Er. - Özü erkek, yiğit olan.

ERSAL: (Tür.) Er. - Yiğitliğinle tanın.

ERSALMIŞ: (Tür.) Er. - (Bkz. Ersal).

ERSAN: (Tür.) Er. l. Adıyla, sanıyla ünlenmiş erkek. 2. Güzel, güçlü san bırakmak.

ERSAVAŞ: (Tür.) Er. - (Bkz. Ersal).

ERSAYIN: (Tür.) Er. - Saygı değer kimse.

ERSEÇ: (Tür.) Er. - Seçkin ol.

ERSEN: (Fars.) Er. - Meclis, kurultay, kongre.

ERSERİM: (Tür.) Er. - (Bkz. Serim).

ERSEVEN: (Tür.) Er. - Seven erkek.

ERSEVER: (Tür.) Er. - (Bkz. Erseven).

ERSEVİM: (Tür.) Ka. - Sevimli, sempatik erkek.

ERSEZEN: (Tür.) Er. - (Bkz. Ersezer).

ERSEZER: (Tür.) Er. - Kavrayışı güçlü erkek.

ERSÖZ: (Tür.) Er. - Yiğit sözlü.

ERSU: (Tür.) Er. - (Bkz. Ersöz).

ERSUNAL: (Tür.) Er. - (Bkz. Ersu).

ERŞAD: (t.f.i.) Er. - Sevinçli, mutlu erkek.

ERŞAHAN: (Tür.) Er. - Şahin gibi güçlü yiğit.

ERŞAHİN: (Tür.) Er. - Erkek şahin, kuş.

ERŞAN: (Tür.) Er. - Yiğitliğiyle tanınmış, ünlenmiş erkek.

ERŞED: (Ar.) Er. - Er reşid, ergin olan, doğru yola daha yakın, hareket hattı daha iyi olan. (Bkz. Reşid).

ERSEN: (Tür.) Er. - Mutlu, neşeli erkek.

ERTAN: (Ar.) Er. - Dericilerin, yaprağıyla sahtiyan (deri) boyadıkları bir nevi ağaç.

ERTAŞ: (Tür.) Er. - Taş gibi erkek. -Er ve taş kelimelerinden birleşik isim.

ERTAYLAR: (Tür.) Er. - Uzun boylu, yakışıklı erkek.

ERTE: (Tür.) Er. 1. Gelecek şafak, şafak sökme zamanı. 2. Yarın. 3. Herhangi bir işte ilk başarı.

ERTEK: (Tür.) Er. - Tek, eşsiz yiğit.

ERTEKİN: (Tür.) Er. - Soylu erkek. - Er ve tekin kelimelerinden birleşik isim.

ERTEN: (Tür.) Er. 1. Sabah güneşin doğduğu zaman. 2. Gün.

ERTİNGÜ: (Tür.) Er. - Olağanüstü görülmemiş.

ERTOK: (Tür.) Er. - Gözü, gönlü tok yiğit.

ERTÖRE: (Tür.) Er. - Töreleri olan yiğit.

ERTUĞ: (Tür.) Er. - Sorguç tutan erkek.

ERTUĞRUL: (Tür.) Er. - Dürüst, doğru, yiğit.

- Ertuğrul Gazi: Osmanlı hanedanının kurucusu. Osman Bey'in babası.

ERTUNA: (Tür.) Er. - (Bkz. Tuna).

ERTUNÇ: (Tür.) Er. l. Tunç renkli erkek. -2. Tunç madeni gibi güçlü kuvvetli erkek. - Er ve tunç kelimelerinden birleşik isim.

ERTUNGA: (Tür.) Er. 1. Yiğit hakan. 2. Uygur yazıtlarında geçen Türk adı.

ERTÜZE: (Tür.) Er. - (Bkz. Tüze).

ERÜSTÜN: (Tür.) Er. - Üstün erkek.

ERVA: (Ar.) Er. 1. Çok güzel genç. 2. Son derece cesur ve yiğit adam.

ERVİN: (Fars.) Ka. 1. Tecrübe, sınama, deneme. 2. Şeref ve itibar.

ERYALÇIN: (Tür.) Er. - Sert, güçlü, boyun eğmez yiğit.

ERYAMAN: (Tür.) Er. - Güçlü, becerikli.

ERYAVUZ: (Tür.) Er. - Yürekli, korkusuz.

ERYETİŞ: (Tür.) Er. - Erken gel.

ERYILDIZ: (Tür.) Er. - Yıldız gibi parlak yiğit.

ERYILMAZ: (Tür.) Er. - (Bkz. Yılmaz).

ERZADE: (t.f.i.) Er. - Yiğit oğlu.

ERZAN: (Fars.) Er. 1. Ucuz, bol. 2. Uygun, münasip, layık. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ESAD: (Ar.) Er. 1. Oldukça mutlu, daha saadetli.

2. Çok hayırlı.

- Türk dil kurallarına göre "d/t" olarak, Esat diye de kullanılır.

-Esad b. Zürare: Sahabedendir. Künyesi Ebu Umame'dir. Akabe biatından önce Müslüman oldu. 1.2. ve 3. Akabe biatlarında hazır bulundu. Medine'ye İslam'ı ilk tebliğ eden sahabedir. Hicretin II. yılında Şevval ayında (Bedir öncesi) vefat elti.

ESED: (Ar.) Er. – 1.Arslan. Gazanfer. Haydar. Cesur ve kahraman kişi anlamında kullanılmıştır.

ESEDÜ'D-DİN: (Ar.) Er. - Dinin arslara. - Şeref lakabıdır.

ESEDULLAH: (Ar.) Er. - (Allah'ın arslanı) Hz. Ali, Hayber'in fethinde gösterdiği kahramanlıktan dolayı Resulullah (s.a.s), Hz. Ali'ye bu ismi vermiştir. Astronomide: Güneşin Rumi, temmuzun 9'unda ve Efrenci temmuzun 23'ünde içine girdiği ve semanın kuzey yarımküresi eteğinde bulunan birçok parlak yıldızdan müteşekkil 5. burç.

ESEN: (Tür.) Er. - Sağ, salim, sağlıklı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ESENBOĞA: (Tür.) Er. - (Bkz. Esen).

ESENDAĞ: (Tür.) Er. - Dağ gibi güven verici ve sağlam yaptı.

ESENER: (Tür.) Er. - Sağlıklı, rahat kimse.

ESENGÜL: (Tür.) Ka. - Canlı, dipdiri, renkleriyle yeni açan güzel gül.

ESENTÜRK: (Tür.) Er. - Güçlü, kuvvetli, sağlıklı Türk.

ESER: (Ar.) Er. 1. Nişan, alamet, iz. 2. Etki, tesir. 3. Yok olmuş bir nesneden kalma parça. 4. Bir kişinin ortaya koyduğu mahsul, telif. 5. Hadis, hadis ilmi. 6. İmal, icat. 7. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ESİN: (Tür.) Ka. -1. Rüzgâr, sabah rüzgârı. 2. İlham, çağrışım.

ESLEK: (Tür.) Er. 1. Çalışkan, gayretli. 2. Yumuşak başlı, uysal. 3. Atik, çevik.

ESLEM: (Ar.) Er. 1. En selametli, en emin, en doğru yol. 2. Kendisini bütünüyle Allah'ın dinine adamış, Silm'e girmiş mü'min. - Kadın ve erkek adı olarak kullanılır.

ESMA: (Ar.) Ka. 1. Adlar. 2. Kulaklar, işitme. - Esmaü'l-Hüsna: Allah'ın güzel isimleri. - Hz. Esma: Hz. Ebu Bekir'in kızı, Hz. Aişe'nin ablasıdır.

ESMAHAN: - (Bkz. Esma).

ESMAN: (Ar.) Ka. - Bedeller, kıymetler, değerler.

ESMANİ: (Ar.) Ka. – Bedellerle ilgili.

ESME: (Tür.) Ka. - Esmek fiili.

ESMER: (Ar.) Ka. - (Bkz. Esved).

ESMERAY: (a.t.i.) Ka. - Siyah ay, buğday renkli, karayağız.

ESRA: (Ar.) Ka. - Daha hızlı, daha çabuk, en çabuk.

ESVED: (Ar.) Ka. - Siyah, kara.

EŞ'ARİ: (Ar.) Er.- Kıllarla ilgili, anlamında.

- Ebu Musa Abdullah b. Kays el-Eş'ari (Öl. 935). Ünlü kelam alimi, Eş'ari mezhebinin, kurucusudur. 40 yaşına kadar Mutezile görüşü benimsemiş, daha sonra Basra camiinden de herkese ilan ederek Mutezile'yi bıraktığını açıklamıştır.

EŞAY: (Tür.) Er. - Ay kadar güzel.

EŞCA: (Ar.) Er. - En cesur, en yiğit kişi.

EŞFAK: (Ar.) Er. - Daha şefkatli, çok merhametli.

EŞİR: (Ar.) Er. - Çok sevinçli.

EŞRAF: (Ar.) Er. 1. Şerefli, saygın kimseler. 2. Bir yerin zenginleri, sözü geçenler.

EŞREF: (Ar.) Er. - Daha şerefli, çok onurlu, çok aziz, pek muhterem.

- Eşrefi: Akkoyunlular devrinde kullanılan bir çeşit gümüş para. Yavuz Sultan Selim'in Mısırı fethettikten sonra burada bastırdığı para.

- Eşrefoğlu Rumi: Kadiri tarikatının bir kolu olan Eşrefîyye adlı ekolün kurucusu.

ETEM: (Ar.) Er. - Daha tam daha noksansız, mükemmel. - (Bkz. Ekmel).

ETHEM: (Ar.) Er. - (Bkz. Edhem).

EVCAN: (Tür.) Er. - Evdeki insan, evcimen.

EVCİMEN: (Tür.) Er. - Evine, ailesine bağlı. Ev işlerinde becerikli.

EVDEGÜL: (Tür.) Ka. - Güzel kız.

EVFA: (Ar.) Er. Daha vefalı, cana yakın, sözünde duran.

EVİN: (Tür.) Ka. - Tohum, tane, öz cevher.

EVİRGEN: (Tür.) Er. - İşini bilen, tedbirli kimse.

EVLA: (Ar.) Ka. - Daha uygun, daha layık, daha iyi üstün. Hayırlı amel.

EVLİYA: (Ar.) 1. Veliler. 2. Allah'ın dostları. 3. İman edip salih amel işleyenler. 4. Allah yolunda mallan ve canlarıyla cihad edenler. 5. Allah'ın emaneti olan dinini ve hükümlerini yeryüzünde tevelli ederek korumaya çalışanlar.

EVNUR: (Tür.) Ka. - (Bkz. Evdegül)

EVRA: (Fars.) Ka. - Hisar.

EVREN: (Tür.) Er. 1. Büyük yılan, ejderha. 2. Felek, zaman. 3. Kâinat, dünya. 4. Yaşanılan vasat.

EVRENSEL: (Tür.) Er. - "Alemşümül" karşılığı olarak. - Fransızca "Universal"e benzetilerek kullanılır.

EVSAN: (Ar.)- Pullar, harçlar (Bkz. Esnam). - İsim olarak kullanılmaz.

EVVAH: (Ar.) Er. 1. Çok ah eden. 2. Çok dua eden. 3. Merhametli. 4. İmanı sağlam. 5. Din bilgisi çok geniş olan kimse. 6. Kur'an-ı Kerimde bu isimle Hz. İbrahim vasıflandırılmıştır.

EVVEL: (Ar.) 1. İlk başlangıç, ilkin. 2. Allah'ın 99 isminden biri.

EYGÜL: (Tür.)- İyi. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

EYLÜL: (Ar.) Ka. - Sonbaharın ilk ayı.

EYMEN: (Ar.) Er. 1. Daha uğurlu, çok talihli, hayırlı, kutlu. 2. Sağ taraftaki.

- Eymen b. Hureym: Sahabedendir. Mekke'nin alınışı sırasında Müslüman oldu. Babası ve amcası Bedir şehitlerindendir. Hadis rivayetiyle ün kazandı.

EYÜB: (Ar.) Er. 1. Sabırlı. 2. Dönen, pişman olan, günahlarına tövbe eden demektir. Kur'an'da adı geçen peygamberlerden. Güzel sabır sahibi. Allah'ın imtihanına güzellikle sabredip mükafat ve ihsana ulaşmıştır.

-Türk dil kuralı açısından "b/p" olarak okunur.

EZAMET: (Ar.) Ka. - (Bkz. Azamet). 1. Büyüklük, ululuk. 2. Çalım, kıvrım.

EZEL: (a.t.i.) Er.- Başlangıcı bilinmeyen geçmiş zaman.

EZELHAN: (a.t.i.) Er. - (Bkz. Ezel). Başlangıcı bilinmeye hükümdar.

EZFER: (Ar.) Ka. - Güzel kokulu.

EZGİ: (Tür.) Ka. 1. Belli bir kurala göre yaratılan ve kulakta haz uyandıran şeşname. 2. Makamla söylenen manzum söz. 3. Beste (Bkz. Beste).

EZGÜ: (Tür.)- Makam, hava. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

EZHAN: (Ar.)- İnsanda akıl, fikir, zekâ, hafıza anlayış, kavrayış, kudretleri. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

EZHERAN: (Ar.)- Ay ve güneş. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

EZNEV: (Fars.)- Yeni baştan, yeniden. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

EZRA: (Ar.) Ka. 1. Pek fasih, sözü düzgün adam. 2. Beyaz kulaklı siyah at.

EZRAK: (Ar.)- Mavi gözlü. Gök rengi saf ve temiz su.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

-F-

FADALE: (Ar.) Er. 1. Faziletli. 2. Resulullah'a tabi olmuş sahabedendir. Medineli ilk Müslümanlardandır. Birçok hadis rivayeti mevcuttur.

FADIL: (Ar.) Er. - (Bkz. Fâzıl).

FADİLE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Fazıl).

FADİME: (Tür.) Ka. - (Bkz. Fatma).

FADL: 1. İyilik. 2. Fazilet. 3. Erdemlilik. Fadl b. Abbas b. Abdülmuttalib: Resulullah'ın amcası Abbas (r.a.)'ın oğludur.

FAHAMET: (Ar.) Ka. -1. Fahimlik, ululuk. 2. İtibar, kıymet, değer.

FAHHAR: (Ar.) Er. 1. Çok övünen, kendini çok metheden. 2. Çanak, çömlek, toprak testi. 3. Saksı.

FÂHİM: (Ar.) Er. 1. Akıllı, anlayışlı, kavrayışlı.2. Ulu, büyük, sözü dinlenir kişi.

FAHİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Fahim).

FÂHİR: (Ar.) Er. 1. Övünülecek, iftihar edilecek. 2. Şerefli, kıymetli. 3. Parlak, güzel, mükemmel.

FÂHİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Fahir).

FAHREDDİN: (Ar.) Er. -Dinin övdüğü, diniyle övünen. Dinin seçkini. Türkçede d/t değişimi olmaktadır. (Fahrettin.) Fahreddin Razi: (Rey 1149-Horat 1209). Müfessir, kelamcı. Dilbilimci. Fizikçi. Tıpçı.

FAHRİ: (Ar.) Er. - Bir karşılık beklemeden yalnızca şeref ve iftihar vesilesi olarak kabul edilen iş. (İş, sıfat, unvan). Fahri aza, fahri üye; maaşsız, ücretsiz veya müessese için gurur kaynağı olan kişi.

FAHRİYYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Fahri). İslami edebiyatla, şairlerin kendi vasıflarından, faziletlerinden ve şairlik kuvvetlerinden bahsettikleri şiirler. Daha çok kasidelerin bir bölümü bu şekildedir.

FAHRUNNİSA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Fahir). - Çok övünen, şanlı, şerefli, onurlu kadın.

FAİK: (Ar.) Er. 1. Üstün, seçkin, yüksek, ileri. 2. Mümtaz, manevi olarak üstün olan.

FAİKA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Faik).

FAİZ: (Ar.) Er. - Fevz bulan, muradına ulaşan, başarı kazanan. Kur'an'da Müslümanları vasfetme sadedinde birçok yerde geçmektedir.

FAİZA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Faiz).

FAKI: (Tür.) Er. - Fakih'ten bozma kelime. Anadolu'da okuryazar ve bilgili imam, hoca gibi kimselere eskiden verilen unvan.

FAKİH: (Ar.) Er. l. Bir şey bilen yahut anlayan kimse. 2. Fıkıh ilminde üstad. İslam hukuk bilgini.

FALİH: (Ar.) Er. 1. Felaha eren, başarı kazanan, muradına eren. 2. Toprağı süren, eken.

FARABİ: (t.h.i.) Er. - 870-950 yıllan arasında yaşamış ve Aristo felsefesinin İslam aleminde yayılmasına yol açmış Türk filozofudur. Kendisine muallim-i sani (Aristo'dan sonra 2. üstad) unvanı verilmiştir. Eserlerinin İbn-i Sina üzerinde büyük tesiri vardır. Kanun dediğimiz çalgının mucididir. Asıl adı "Ebu Nasır Muhammed'dir.

FÂRİH: (Ar.) Er.- Neşeli, sevinçli.

FÂRİS: (Ar.) Er. 1. Atlı (süvari). 2. Binici, ata binmekte maharetli. 3.

Ferasetli, anlayışlı. 4. İran'ın güneyindeki Şiraz vilayeti.

FARİSE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Faris).

FARUK: (Ar.) Er. 1. Haklıyı-haksızı ayırmakta güçlü olan. 2. Doğruyu yanlıştan ayıran. 3. Keskin. - Hz. Ömer'in lakabı; haklıyı haksızdan ayırt ederek adaleti tam yerine getirmekte ün kazandığı için "Faruk" kelimesiyle adlandırılmıştır. Bu lakabı kendisine Peygamberimiz (s.a.v.) vermiştir; hakkaniyetliliğinden dolayı…

FARÛKİ: (Ar.) Er. - Hz. Ömer'in nesline yahut adaletine mensup.

FARYAB: (Fars.) Er. 1. Dere ve ırmak suyu ile sulanan yer. 2. Eski Horasan'da Delh'e yakın bir şehir.

FASİH: (Ar.) Er. Güzel ve düzgün konuşan.

FÂTİH: (Ar.) Er. 1. Fetheden, açan. 2. Bir ülkeyi, şehri veya kaleyi zapteden kimse. 3. Hüküm veren anlamında, Cenab-ı Hakk'ın sıfatlarından biridir. A'raf suresi 89. ayet. - İstanbul'u fetheden yedinci Osmanlı padişahı Sultan Mehmet Han'a bu fethinden ötürü verilen unvan.

FÂTİN: (Ar.) Er. 1. Zeki, anlayışlı. 2. Zihni açık, kavrayışlı. Uyanık.

FATÎNE: (Ar.) Ka. - ((Bkz. Fatin).

FATIMA: (Ar) Ka. 1. Sütten kesilmiş. 2. Kendisi ve zürriyeti cehennemden uzak kılınmış.- Hz. Peygamber'in Hz. Hatice'den dünyaya gelen en küçük kızının adıdır. Hicretten 18 yıl önce 605'te Mekke'de dünyaya gelmiştir. 632 yılında Medine'de vefat etmiştir. 18 yaşında iken Hz. Ali ile evlenmiş, Hz. Hasan, Hz. Hüseyin, Hz. Ümmü Gülsüm ve Hz. Zeyneb adında dört çocuğu vardır. Resulullah (s.a.s)'tan sonra 6 ay yaşamıştır. Lakabı Zehra'dır.

FATMAGÜL: (Ar.) Ka. - (Bkz. Fatma).

FATMANUR: (Ar.) Ka. - (Bkz. Fatma).

FAYİH: (Ar.) Er. - Kendiliğinden dağılan güzel koku.

FAYİHA: (Ar.) Ka. 1. Çiçek veya meyve kokusu. 2. Güzel kokulu nesne.

FAYSAL: (Ar.) Er. 1. Keskin hüküm, karar. 2. Halletme, neticelendirme. 3. Keskin kılıç. 4. Hâkim.

FAZIL: (Ar.) Er. 1. Faziletli, fazilet sahibi. 2. Erdemli, faik, üstün. - (Bkz. Faik, Fadıl).

FAZILA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Fazıl).

FAZİLET: (Ar.) Ka. 1. İnsanda iyilik etmeye ve fenalıktan çekinmeye olan devamlı ve değişmez istidat, güzel vasıf. 2. Kişiyi, ahlaklı ve iyi hareket etmeye yönelten manevi kuvvet. 3. İnsanın yaratılışındaki iyilik, iyi huy, erdem. 4. İyi anlak, iffet. - (Bkz. Erdem).

FAZLI: (Ar.) Er. 1. Değer, üstünlük, iyilik, fazilet, lütuf. 2. Fazla, ziyade, artık, baki. 3. İki sayının birbirinden olan farkları. 4. İlim ve irfan sahibi. 5. Âli, cenablık, ihsan, cömert. 6. Olgunluk.

FAZLULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın fazlı, erdemi, lütfu.

FECRİ: (Ar.) Er. - Sabaha karşı güneş doğmadan önce ufkun gündoğusu tarafından görülen aydınlığı, tanyerinin ağarması.

FECRİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Fecri).

FEDA: (Ar.) Er.- 1. Bir şeyin yoluna gitme, kurban olma. 2. Uğruna verme. 3. Kendi yararını gözden çıkarma.

FEDAİ: (Ar.) Er. l. Canını esirgemeyen, mühim bir maksat uğrunda canını vermeye hazır bulunan. 2. Allah yoluna baş koymuş.

FEDAKÂR: (A.f.i.) Er. - Birleşik isim. Kendini veya şahsi menfaatlerini esirgemeyen.

FEDAYİCAN: (a.f.i.) Er. - Canını vermeye hazır, canını verme.

FEHAMET: (Ar.) Ka. - (Bkz. Fahamet).

FEHHAM: (Ar.) Er. - Zeki, çok çabuk kavrayan.

FEHÎM: (Ar.) Er. - Zeki, anlayışlı, pek çok anlayan.

FEHMÎ: (Ar.) Er. - Fehme mensup, fehim ile ilgili (Bkz. Fehim).

FEHMİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Fehmi).

FELAH: (Ar.) Er. – 1.Kurtuluş, selamet. 2. Mutluluk, bahtiyarlık.

FELAK: (Ar.). 1. Gün ağarması. 2. Kur'an-ı Kerim'in 113. suresinin adı.3. Falaka, tomruk. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

FELEK: (Ar.). 1. Gök. 2. Zaman. 3. Talih. 4. Dünya.

FELİN: (Ar.)- Mantar. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

FENER: (Yun.) Er. - İçinde ışık kaynağı bulunan şeffaf mahfaza.

FENNİ: (Ar.) Er.- Fen ile ilgili, fen'e ilişkin.

FERAGAT: (Ar.) Er.- Tok gözlülük, hakkından vaz geçmek.

FERAĞ: (Fars.) Er. - Serin rüzgâr.

FERAH: (Ar.) Ka. 1. Gönül açıklığı. 2. Sevinç, sevinme.

FERAHENGİZ: (f.b.i.) Ka. - Ünlü bir çeşit lale.

FERAHET: (Fars.)- Şan ve şeref. -Erkek ve kadın adı.

FERAHFEZA: (a.f.i.) Ka. 1. Ferah artıran. 2. Türk müziğinin mürekkep makamlarından. 3. Meşhur bir lale türü.

FERAHNA: (Fars.) Ka. 1. Bolluk, genişlik. 2. Geniş yer.

FERAHNÂH: (Fars.) Ka. (Bkz. Ferahnak.)

FERAHNAK: (a.f.b.s.) Ka. - Sevinçli. - Türk müziğinin mürekkeb makamlarından.

FERAHNAZ: (Fars.) Ka. - Nazlı kız.

FERAHŞAN: (a.f.b.s.) Ka. 1. Sevinç veren. 2. Ferah saçan.

FERAMUŞ: (Fars.) Er. - Unutma, hatırdan çıkma, nisyan.

FERASET: (Ar.) Ka. - Anlayışlılık, çabuk seziş.

FERAY: (Fars.) Ka. -Aydınlık, parlak ay, canlılık, süs, ziynet.

FERDA: (Fars.) Ka. -1. Yarın. 2. Gelecek zaman, ati. 3. Ahiret, öbür dünya.

FERDANE: (Ar.) Ka. - Tekli, yalnız.

FERDİ: (Ar.) Er. – 1. Fertle ilgili, ferde has, tek başına yapılan. 2. Kişiyle ilgili.

FERDİYYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Ferdi).

FEREC: (Ar.) Er. 1. Gam, tasa ve sıkıntıdan kurtulma. 2. Zafer.

FERHAD: (f.h.i.) Er. - Anadolu Anoniminde Ferhad ve Şirin adıyla meşhur olan eski bir hikâyenin erkek kahramanı olup Şirin'in aşığıdır. - (Bkz. Ferhat).

FERHAL: (Fars.) Ka. Kıvırcık ve dolaşık olmayan uzun saç.

FERHAN: (Ar.) Er. 1. Sevinçli, mesut. 2. Şen, memnun.

FERHAŞ: (Ar.) Er.- Kavga, savaş. Tavsiye edilmeyen isimlerden.

FERHAT: (Ar.) Er. - Sevinç, neşe. (Bkz. Ferhad).

FERHUNDE: (Fars.) Ka. - Mübarek, mesut, meymenetli, kutlu, uğurlu.

FERİD: (Ar.) Er. - Tek, eşsiz, eşi olmayan, kıyas kabul etmez, ölçüsüz, üstün. - Türk dil kurallarına göre "d/t" olarak kullanılır.

FERİDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Ferid). -Kendi reyiyle hareket eden, kibirli, gururlu kimse.

FERİDUN: (Fars.) Er. 1. Sekizinci gök. 2. Pişdadilerin 6. padişahı olup

Cemşid sülalesinden demirci Gave'nin yardımıyla Dahhak-ı Mari'yi öldürmüştür. Lakabı Ferruh'tur.

FERİDÜDDİN: (Ar.) Er. - Dinin feridi, tek, eşsiz, kıyas kabul etmez kimse.

FERİH: (Ar.) Er. – Sevinçli.

FERİT: (Fars.) Er. 1. Avcı kuş. 2. Donmuş, katılaşmış şey.

FERİZ: (Ar.) Er.- 1. Hükmedici. 2. Takdir edici. 3. Derli cevher.

FERMA: (Fars.). 1. Emreden, buyuran. 2. Amir. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

FERMAN: (Fars.) Er. 1. Emir, buyruk. 2. Padişah tarafından verilen yazılı emir, berat, buyrultu.

FERMANİ: (Fars.) Er.- Ferman ve buyruk ile ilgili.

FERMEND: (Fars.) Er. - Mevki ve şeref sahibi.

FERRUH: (Fars.) Er. 1. Uğurlu, kutlu. 2. Mübarek. 3. Aydınlık insan. - (Bkz. Mübarek).

FERRUHİ: (Fars.) Er. 1. Ferruha ait. 2. Uğurluluk, meymenet. 3. İranlı ünlü şair.

FERSAN: (Fars.) Er.- Kır sansarı.

FERZAN: (Fars.) Ka. - İlim ve hikmet.

FERZANE: (Fars.) Er/Ka. -1. Alim, bilgin, seçkin. 2. Benzerlerinden, akranlarından ileride. 3. Hâkim, feylesof. 4. Tasavvufta, nefsani bağlantılardan sıyrılmış olan derviş. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

FESAHAT: (Ar.)- Açıklık, duruluk. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

FETANET: (Ar.) Ka. - Zihin açıklığı, zihnin yaratılıştan bir şeyi çabuk ve iyi kavraması. Peygamberlere mahsus beş sıfattan biridir.

FETHİ: (Ar.) Er. - Fethe mensup. Fetih hakkında yazılan kaside.

FETHİYYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Fethi).

FETHULLAH: (Ar.) Er. - Dinin açılması. Yaşamaya başlamak. Allah'ın nusreti.

FETİH: (Ar.) Er. 1. Açma, açış, açılma. 2. Bir ülkeyi, şehri veya kaleyi ele geçirme. 3. Zafer. 4. Kur'an-ı Kerim'in 48. suresi. 5. Kapalılığı giderme, ihtilafı halletme.

FETTAH: (Ar.) Er. 1. Açan, açıcı, zafer kazanmış, üstün gelmiş. 2. Kullarının kapalı işlerini açan, Cenab-ı Hakk'ın isimlerinden.

FETTAHÎ: (Ar.) Er. –Fehhata ilişkin. (Bkz. Fettah)

FETTAN: (Ar.) Ka. -1. Gönül alan, insani büyüleyen bir güçle aşık eden. 2. Karıştırıcı, kurnaz.

FEVZİ: (Ar.) Er. 1. Kurtuluşla ilgili. 2. Zafere ait. 3. Galip gelen, üstün olan.

FEVZİCAN: (Af.i.) Er. 1. Sevgili Fevzi, Fevziciğim anlamında. Bkz. Fevzi.

FEVZİYE: (Ar.) Ka. 1. (Bkz. Fevzi). 2. Tarihte, yeniçeri ocağının kaldırılması üzerine 2. Sultan Mahmud tarafından eski adalar mevkiine verilen ad.

FEVZULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın üstün ve değerli kıldığı.

FEYHA: (Ar.)- Büyük, geniş, engin.- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

FEYYAZ: (Ar.) Er. 1. Çok faydalı, çok verimli. 2. Feyiz, bereket ve bolluk veren.

FEYZA: (Ar.) Ka. 1. Suyun taşıp akması. 2. Bolluk, çokluk, verimlilik, fazlalık, gürlük, ilerleme, çoğalma. 3. İlim, irfan. 4. Feyz ile dolu olan.

FEYZİ: (Ar.) 1. İlim, irfan. 2. Akma, suyun akıp taşması. 3. Bolluk çokluk, verimlilik. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

FEYZULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın feyzi, bolluğu, bereketi.

FEZÂ: (Ar.) 1. Ucu bucağı bulunmayan boşluk. 2. Dünyanın sonsuz olan genişliği, sema. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

FEZZAN: (Ar.)- Büyük Sahra'da, Trablus ülkesinin güneyinde bir ülke.- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

FIRAT: (Ar.) Er. 1. Tatlı su. 2. Türkiye'nin en uzun nehri.

FİDAN: (Yun.) Ka. 1. Yeni yetişen körpe ağaç. 2. Fidan boylu: İnce uzun mütenasip.

FİDE: (Yun.) Ka. - Bahçıvanlıkta, yastıklarda tohumdan yetiştirilip başka

yerlere dikilmek için hazırlanan sebze veya körpe çiçek.

FİGEN: (Fars.) Ka. - Atıcı, yıkıcı, düşürücü.

FİKRET: (Ar.) Er. 1. Fikir, düşünce. 2. İdrak. 3. Zihin, akıl. 4. Murat, maksat, niyet. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

FİKRİ: (Ar.) Er. - Fikre ait, fikirle ilgili, düşünerek meydana getirilen şey.

FİKRİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Fikri).

FİLİNTA: (İng.) Ka.- 1. Avcı tüfeği. 2. Mec.: İnce ve uzun boylu yakışıklı.

FİLİZ: (Ar.) Ka. 1. Bitkilerde yeni sürgün, tohumdan çıkan yeni uçlar. 2. Ocaktan çıkarılmış, eritilmemiş ham maden, cevher, gümüş, filiz. 3. Betonarmede demirleri eklemek için bırakılan uzantılar. 4. İnce taze ve güzel vücutlu.

FİRAS: (Ar.) Er. 1. Yiğit, mert. 2. Binici, at yetiştirici.

FİRAZENDE: (Fars.)- Yükselten. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

FİRDEVS: (Ar.) Ka. 1. Cennet, 2. Bostan, bahçe.

- Firdevsi: İran'ın milli destanı olan "Şeyhname"nin yazarıdır. Adı, Mansur b. Hasan'dır. 934-1020 yıllan arasında yaşadığı tahmin edilmektedir.

FİRUZ: (Ar.) Er. - Mesut, mutlu, sevinçli, ferah, uğurlu, iyi bahtlı.

FİRUZE: (Ar.) Ka. 1. (Bkz. Firuz). 2. Nişabur'da çıkan açık mavi renkli ve değerli bir yüzük taşı. 3. Açık yeşil, dağ yeşili ile gök mavisi arasında ve bal mumu parlaklığında maruf kıymetli taş.

FİTNAT: (Ar.) Ka. - Zihin açıklığı, zeyreklik. Zihnin her şeyi çabuk anlayışı. Türk şairlerinden meşhur bir İslam hanımının adıdır. Asıl adı Zübeyde'dir.

FLORA: (Lat.) Ka.- Bitkiler alemi.

FUAD: (Ar.) Er. - Kalb, yürek, gönül.

FUAT: (Ar.) Er.- (Bkz. Fuad.)

FUDAYL: (Ar.) Er.- Erdemli, faziletli anlamında.

-İslam alimi Fudayl bin İyas.

FULYA: (İtal.) Ka. - Nergisgillerden, san renkte çiçeği keskin ve güzel kokulu bir bitki, sarı soğançiçeği.

FUNDA: (Tür.) Ka. - Kırcık yerlerde yetişen ve birçok çeşidi olan çalı.

FURAT: (Ar.) Er. - (Bkz. Fırat).

FURKÂN: (Ar.) Er. – 1.Hakkı, batıldan, doğruyu yanlıştan ayırma, tefrik. 2. Kur’an-ı Kerim’in bir adı.

FUZÛLİ: (Ar.) Er. 1. Boşuna, yersiz, lüzumsuz, haksız.

2. Boşboğaz lüzumsuz işlerle uğraşan.

3. Yetkisi olmadığı halde başkası namına tasarrufta bulunan.

- Fuzuli Mehmed: XVI. yy. 'da yaşamış büyük Türk şairlerinden. Çağatay edebiyatı da dahil olmak üzere, Türk edebiyatının birçok sahalarında kuvvetli tesir ve nüfus sahibidir. Türkçe, Arapça, Farsça, manzum, mensur birçok eserleri vardır. Bunlar arasında "Leyla ve Mecnun" mesnevisi çok meşhurdur.

FÜRUZAN: (Fars.). - Parlayıcı, parlayan, parlak. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

FÜSUN: (Ar.) Ka. - Büyü sihir. Şaşırtıcı güzelliğe sahip, hayret verici derecede güzel.

FÜZULİ: (Ar.) Er.- 1. Fazilet sahibi. 2. Boşuna, yersiz, gereksiz. 3. Büyük şair Füzuli.

-G-

GABRA: (Ar.) Ka. - Yer, yeryüzü, arz.

GAFFAR: (Ar.) Er. 1. Kullarının günahlarını affeden, Allah. 2. Çok merhamet eden. Allah'ın isimlerinden. - (Bkz. Abdülgaffar).

GAFİR: (Ar.) Er.- 1. Bağışlayan, affeden. 2. Allah'ın isimlerinden.

GAFUR: (Ar.) Er. - Mağfiret eden, yarlıgayan, affeden, bağışlayan, merhamet eden Allah. Allah'ın isimlerinden. - (Bkz. Gaffar).

GAGAUZ: (Tür.) 1. Gökoğuzlar. 2. Hristiyanların Ortodoks mezhebine bağlı Türk kavmi. Balkanlar ve Rusya'da yaşamaktadırlar. Deliorman, Dobruca, Beşerabya ve Ukrayna'da oturan Hristiyan Türklere verilen ad. (Gagavuz)

GALİB: (Ar.) Er. 1. Galebe çalan, muzaffer, yenen. 2. Güçlü kuvvetli, kudretli, hükmeden. 3. Üstün baskın.

-Şeyh Galip: Meşhur divan şairlerinden. 1757-1798 yıllan arasında yaşamıştır.

- Türk dil kurallarına göre "b/p" olarak kullanılır.

GALİBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Galib).

GAMZE: (Ar.) Ka. 1. Süzgün bakış. 2. Çene veya yanak çukurluğu.

GANİ: (Ar.) Er. 1. Zengin varlıklı, bol doygun. 2. Sahip olduğunda fazlasını istemeyen. Allah'ın isimlerinden. - (Bkz. Abdülgani).

GANİYE: (Ar.) Ka. 1. Zengin kadın. Zengin kız. 2. Çok hoş. 3. Şarkıcı.

GANİM: (Ar.) Er. - Ganimet alan.

GANİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Ganim).

GANİMET: (Ar.) Ka. - Kafirlerle yapılan savaş sonucu ele geçirilen mal, para, silah gibi metalar. İslami usullere göre tasnif edilip, beytülmale, fakirlere, yoksullara ve mücahidlere dağıtılır.

GARİB: (Ar.) Er. 1. Yabancı, acayip. Kimsesiz, memleketinden uzak.

-Türk dil kuralları açısından "b/p" olarak kullanılır.

GARİBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Garib).

GAVS: (Ar.) Er. 1. Suya dalma, dalgıçlık. 2. Yardım muavenet. 3. Yardım istemek için bağırmak. 4. Yardımcı, imdada yetişen. 5. Allah'ın velileri, hakkında kullanılır. Daha çok unvan olarak verilir.

- Gavs-ı Azam: Tarikat kurucusu, özellikle Abdülkadir Geylani için kullanılır.

GAVSİ: (Ar.) Er.- Yardım eden, imdada yetişen.

GAYE: (Ar.) Ka. 1. Maksat, meram. 2. Netice, son, hedef.

GAYRET: (Ar.). 1. Çalışma, çabalama. 2. Kıskanma, çekememe. 3. Aziz ve kutsal bir şeye tecavüz edildiğini görmekten doğan asil temiz duygu. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GAZA: (Ar.) Er. - Din uğruna savaş.

GAZAL: (Ar.) Er. 1. Ceylan. 2. Geyik, âhû. 3. Geyik yavrusu. 4. Güzel göz, irigöz.

GAZALE: (Ar.) Ka. - Dişi geyik.

GAZANFER: (Ar.) Er. 1. İri arslan, şir. 2. Cesur, yürekli, yiğit adam. 3. Hz. Ali'nin lakabı.

GAZEL: (Ar.) Er. 1. Latif. 2. Kuruyarak dökülmüş ağaç yaprağı. 3. Divan, Fars ve Arap edebiyatlarında en yaygın nazım şekli.

GAZİ: (Ar.) Er. 1. Allah yolunda savaşan kişi. 2. Gaza sırasında yaralanan kimse. 3. Gaza sırasında yararlıklar gösteren kumandanlara verilen unvan. 4. 2. Mahmud zamanında çıkarılan altın sikke.

GAZİDDİN: (Ar.) Er.- (Bkz. Gaziyüddin.)

GAZİR: (Ar.) Er. 1. Yumuşak, mülayim. Tatlı, nazik, uysal.

GAZİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Gazir).

GAZİYÜDDİN: (Ar.) Er. - Din uğrunda yara alan, yaralanan. Savaşan.

GAZZAL: (Ar.) Er. - İplikçi.

GAZZALİ: (Ar.) Er. - İslam aleminin büyük mütefekkirlerinden. - Babası "Gazzal-iplikçi" sanatçısı olduğu için kendisine Gazali adı verilmiştir.

GELİNCİK: (Tür.) Ka. 1. Yazın kırlarda yetişen kırmızı ve büyük çiçekli bitki. 2. Sansargillerden ince yapılı, sivri çeneli, küçük bir hayvan. 3. Mezgitgillerden, yılan balığına benzer eti sevilen bir balık.

GENÇ: (Fars.) Er. 1.Hazine define. 2. (a.) Naz, eda, cilve.

GENCAL: (Tür.) Er. - Genç kal.- (Bkz. Genç).

GENCAY: (Tür.) Er. - Ayın bir haftalık oluncaya kadar ki şekli, hilal.

GENCE: (Fars.) Er. - Kuzey Azerbaycan'ın Bakü'den sonra en büyük şehri.

GENCER: (Tür.) Er. - Yeni taze, körpe kimse, yiğit.

GENÇYAZ: (Tür.). - İlkbahar. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GERMA: (Fars.) Ka. - Sıcak yaz.

GEVAN: (Fars.) Er. - Kahramanlar, yiğitler.

GEVHER: (Fars.) Ka. 1. Değerli taş. 2. Elmas. 3. Bir şeyin aslı, esası.

GEVHERİ: (Fars.) Ka.- Cevher ve elmas gibi.

GEVHER ŞAD: (Fars.) Ka. -Pırlanta gibi kıymetli ve neşeli. Gevherşad'. Baysungur'un annesi.

GEYSU: (Fars.) Ka. - Uzun saç, saç örgüsü, zülüf.

GEZEGEN: (Tür.) Er. - Güneş etrafında dolanan, ondan aldıkları ışığı yansıtan gök cisimlerinin ortak adı.

GIYAS: (Ar.) Er. - Yardım, gavs, nusret.

GIYASEDDİN: (Ar.) Er. - Dinin yayılması için yardımı dokunan zat.

- Gıyaseddin Keyhüsrev I: Anadolu Selçuklu Sultanı.

- Türk dil kuralına göre "d/t" olur.

GİLMAN: (Ar.) Er. 1. Tüyü, bıyığı çıkmamış delikanlılar gençler. 2. Köleler, esirler. 3. Cennette hizmet gören erkekler.

GİLŞAH: (Fars.). 1. Balçık şah. 2. Balçıkta yapıldığı için Hz. Adem'in lakabı. 3. Farsların masal kahramanı Keyyummers'in lakabı. - Erkek ve

kadın adı olarak kullanılır.

GİRAMİ: (Fars.) Er. - Aziz, muhterem, saygın ulu.

GİRAY: (Tür.Moğ.). - Kuvvetli, kudretli. Kırım hanları tarafından unvan olarak kullanılmıştır.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GİRGİN: (Ar.). - Herkesle çabucak yakınlık kurarak işini yürütebilen. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GİRYAR: (Fars.). Ağlayıcı, ağlayan, (Bkz. Nalan). - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GİZEM: (Tür.) Ka. - Sır karşılığı olarak kullanılan uydurma bir kelime.

GONCA: (Fars.) Ka. 1. Henüz açılmamış gül, tomurcuk. 2. Sevgilinin ağzı.

GÖĞEM: (Tür.). - Halk dilinde yeşile çalan mor. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GÖKALP: (Tür.) Er. - Göklerin yiğidi bahadır.

GÖKBEN: (Tür.). - Gökle ilgili, uzay sema. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GÖKÇAY: (Tür.), (Bkz. Gökçe). -Kuzey Kafkasya da az tatlı su gölü. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GÖKÇE: (Tür.) Ka. 1. Gökle ilgili göğe ait semavi. 2. Mavi, mavimsi. 3. Güzel hoş güzelce, latif. 4. Gösterişli.

GÖKÇEK: (Tür.) Er. 1. Güzel çok güzel. 2. Hoş, sevimli, cana yakın alımlı. 3. İnce narin zarif. 4. Güler

GÖKÇEN: (Tür.) Ka. - (Bkz. Gökçe).

GÖKDOĞAN: (Tür.) Kuzey yarımkürede yaşayan bir doğan türü.

GÖKEKİN: (Tür.)- Yeni başak meydana getirmiş ekin. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GÖKKIR: (Tür.)- At donlarından maviye çalan kır.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GÖKKUŞAĞI: (Tür.)- Düşmekte olan yağmur damlacıklarında güneş ışınlarının kırılıp yansımasıyla gökyüzünde oluşan yedi renkli kemer biçimindeki görüntü alkı.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GÖKMEN: (Tür.) Ka. - Mavi gözlü ve sarışın kimse.

GÖKSEL: (Tür.) Er. - Semavi, gökçül karşılığı olarak kullanılan uydurma kelam.

GÖKSEVİM: (Tür.) Ka. - Sevimli gök.

GÖKSU: (Tür.) 1. Türklerin oturduğu birçok akarsuya verilen isim. 2. Adana'dan gelerek Akdeniz'e dökülen Seyhan nehrinin önemli kollarından.

-Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GÖKSÜN: (Tür.)- Binboğa dağlarından Elbistan'ın güney batısında Seyhan nehrine karışan çay.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GÖKŞEN: (Tür.) Ka. - Gökle ilgili, aydınlık ışıklı gök, uydurma bir kelime.

GÖKTEPE: (Tür.) Er. - Mavi tepe.

GÖKTÜRK: (Ar.) Er. - Orta Asya'da yaşamış eski bir Türk ulusu ve bu ulustan olan kimse.

GÖKYÜZÜ: (Ar.)- Göğün görünen yüzeyi (sema).

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GÖNENÇ: (Tür.) Ka. - Refah hali, mutluluk.

GÖNÜL: (Tür.) Ka. 1. İnsanın manevi varlığının ifadesi, inancı ve hislerinin kaynağı. 2. İstek, arzu, heves, niyet. 3. Duygu, his, aşk. 4. Kibir, gurur. 5. Tabiat, huy.

GÖRGÜ: (Tür.) Ka. 1. Bir topluluğa ait uyulması gereken nezaket kaideleri muaşeret adabı. 2. Deneme, tecrübe. 3. Görmüş olma durumu, görgü şahidi.

GÖRKEM: (Tür.) 1. İhtişam, gösteriş karşılığı olarak kullanılan bir kelimedir. 2. Gösterişli, heybetli.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GÖRSEL: (Tür.)- Görmekle ilgili manasına kullanılan uydurma bir kelime.
- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GÖZDE: (Tür.) Ka. 1. Göze girmiş olan sevilen beğenilen, benimsenen. 2. Beğenilen kadın. 3. Osmanlı sarayında padişahın ilk dört cariyesine verilen unvan.

GÖZEN: (Tür.) Ka. - Bir nevi alageyik.

GÖZLEM: (Tür.)- Müşahede, gözlemek karşılığı olarak kullanılan kelime.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GUFRAN: (Ar.)- Günahların affı.

GULAM: (Ar.) Er. 1. Oğlan, uşak. 2. İran ve Hindistan'da (abd) kelimesi yerine kullanılmıştır.

- Gulam Ali, Gulam İshak Han gibi.

GURBET: (Ar.)- Doğup yaşanılmış olan yerden uzakta yer. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GÜÇLÜ: (Tür.) Er. 1. Gücü olan kuvvetli zorlu. 2. Bir musiki dizisinde duraktan sonraki en önemli perde.

GÜFTAR: (Fars.). - Söz, kelam.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GÜFTE: (Fars.) Ka. 1. Söyleniş, söylenmiş. 2. Bir söz eserinin bestelenmiş bulunan manzum sözleri.

GÜHER: (Fars.)- Gevher, cevher, (Bkz. Gevher).

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GÜHERPARE: (Fars.) Ka. - Cevher parçası.

GÜL: (Fars.) Ka. 1. Çiçek. 2. Bilinen çiçek, gül çiçeği, gülağacı. 3. Tasavvufta Allah'ın birliğinin remzi. 4. Başına ve sonuna ek ve isimler getirilerek yeni isimlerin türetilmesinde kullanılan bir isimdir. - (Ayşegül, Gülay, vb.)

GÜLABİ: (Fars.) Er. - Gülsuyu. Gül gibi ağabey anlamında kullanılmaktadır. Gül ile abi=ağabey sözcüklerinden oluşur.

GÜLAFET: (Fars.) Ka. - Nefes kesen güzellikle. - Gül ve âfet kelimesinden oluşmuş birleşik bir isimdir.

GÜLAĞA: (Fars.) Ka.- Gül gibi ağa anlamında.

GÜLAHMET: (F.a.i.) Er.- Gül gibi Ahmet anlamında. Övülmüş, beğenilmiş gül gibi kimse.

GÜLBAHAR: (Fars.) Ka. - 1. Bahar gülü. 2. Ebru sanatında kullanılan koyu kırmızı renkte toprak. Gülbahar Hatun: Mehmet Il.'nin hanımı. Bayezid II ve Gevher Sultan'ın annesi.

GÜLBANU: (Fars.) Ka. - Gülhanım. Gül gibi güzel kadın. Gül hatun.

GÜLBEDEN: (Fars.) Ka. - Zarif, ince vücuda sahip. Gülbeden Begüm, Babür Şah'ın kızı.

GÜLBERK: (Fars.)- Gül yaprağı.

-Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GÜLBEŞEKER: (Fars.) Ka. - Bir çeşit gül tatlısı.

GÜLBEYAZ: (f.t.i.) Ka. - Beyaz gül.

GÜLBİN: (Fars.) Ka. - Gül kökü, gül biten yer.

GÜLBİZ: (Fars.) Ka. - Gül serpen, gül serpilmiş.

GÜLCAN: (Fars.) Ka.- Gül tenli, gül canlı.

GÜLCİHAN: (Tür.) Ka. - Cihana, aleme bedel gül.

GÜLÇE: (Fars.) Ka. - Gülcük, küçük gül.

GÜLÇİN: (Fars.) Ka. - Gül toplayan, gül devşiren.

GÜLDAL: (Fars.) Ka.- Gül dalı anlamında.

GÜLDEHAN:(Fars.) Ka. - Gül ağızlı, ağzı gül gibi olan.

GÜLDESTE: (Fars.) Ka. - Güldemeti, çiçek destesi. - Türk müziğinde

mürekkeb makamlardan.

GÜLENAY: (Tür.) Ka. - Devamlı gülen, ay yüzlü kişi.

GÜLENBEY: (Tür.) Er. - (Bkz. Gülenay).

GÜLENDAM: (Fars.) Ka.- Gül endamlı, gül boylu, nazik, güzel endam.

GÜLENNUR: (Tür.) Ka. - Gülmesiyle etrafı aydınlatan, ışık saçan kimse.

GÜLER: (Tür.) Ka. - Gülen, sevinçli, handan.

GÜLFAM: (Fars.) Ka. 1. Gül renkli. 2. Gül gibi kızıl olan.

GÜLGONCA: (Fars.) Ka. - Açılmamış gül.

GÜLGÜN: (Fars.) Ka. - Gül renkli, gül renginde, pembe.

GÜLHAN: (Fars.) Er. - Gül evi, ateşhane.

GÜLHANIM: (Tür.) Ka. 1. İyi huylu, nazik hanım. 2. Gül yüzlü hanım.

GÜLHAYAT: (Tür.) Ka. 1. Mutlu, huzurlu bir hayat. 2. Gül gibi güzel hayat.

GÜLİBAR: (Tür.)- Gül fırtınası. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GÜLİSTAN: (Fars.) Ka. 1. Gül bahçesi, güllük. 2. Azerbaycan'da Karabağ bölgesinde bir mevki.

GÜLİZAR: (Fars.) Ka. 1. Gül yanaklı. 2. Al yanaklı. 3. Türk musikisinde mürekkep bir makam.

GÜLKIZ: (Tür.) Ka. - Güle benzeyen kız.

GÜLLÜ: (Tür.) Ka. 1. Gülü olan. 2. Gül desenli (kumaş).

- Daha çok örfte kullanılır.

GÜLNAR: (Fars.) Er. - Hisar, kule.

GÜLNAME: (Fars.) Er. - Sevgiliye yazılan mektup, kaside.

GÜLNAR: (Fars.) Ka. - Nar çiçeği.

GÜLNAZ: (Fars.) Ka. 1. Gül yüzlü kadın. 2. Gül gibi, nazlı narin. - Birleşik isim.

GÜLNİHAL: (Fars.) Ka. 1. Gül fidanı. 2. Gül ağacı. - Birleşik isim.

GÜLNUR: (Tür.) Ka. - Etrafına ışık saçan, aydınlatan gül.

GÜLNÜŞ: (Fars.) Ka. 1. Güliçen. 2. Gülle özdeşleşmiş, gül gibi.

GÜLPAŞA: (Fars.) Er. – Gül gibi paşa.

GÜLPERİ: (Fars.) Ka. - Gizli gül.

GÜLRANA: (Fars.) Ka. - Güzel gül, dışı sarı içi kırmızı renkte olan bir çeşit gül.

GÜLRİZ: (Fars.) Ka. 1. Gül saçan, gül serpen. 2. Meşhur bir çeşit lale.

GÜLRUHSAR: (Fars.) Ka. - Gül yanaklı.

GÜLSEREN: (Tür.) Ka. - Gül toplayan, gül dağıtan.

GÜLSEVİM: (Tür.) Ka. - Sevimli, güzel, hoş görünüşlü gül.

GÜLSU: (Tür.) Ka. - Gül renkli su, taze su.

GÜLSUNA: (Tür.) Ka. - Gül gibi çekici kadın. Güzel sevgili.

GÜLSÜM: (Tür.) Ka. - Hz. Peygamber (s.a.s.)'in kızlarından birinin adı.

GÜLŞAH: (Fars.) Ka. 1. Güllerin şahı. 2. Varaka'nın sevgilisi, masal kadın.

GÜLŞEN: (Fars.) Ka. - Gülbahçesi, gülistan, Gülizar.

GÜLTANE: (Tür.) Ka. - Yeni açmış gül, gonca.

GÜLTEKİN: (Tür.) Er. - Genç delikanlı, nazik.

GÜLTUĞ: (Fars.) Er. – Gülden yapılmış tuğ.

GÜLTEN: (Fars.) Ka. - Gül tenli, gül vücutlu.

GÜLZADE: (Fars.) Ka.- Güloğlu.

GÜLZAR: (Fars.) Ka. - Gülbahçesi, gül tarlası.

GÜMRAH: (Fars.) Er.- 1. Bol, gür, çok. 2. Yoldan sapmış, yolunu yitirmiş.

GÜNAY: (Tür.) Ka. - Gündüz, gün aydınlığında ay.

GÜNEŞ: (Tür.) Ka. - Çevresindeki sisteme ait gezegenlerin etrafında döndüğü, ışık ve ısı yayan büyük gök cismi, şems.

GÜNEY: (Tür.)- Dört ana yönden biri.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GÜNSEL: (Tür.) Er. - Hızlı akan sel.

GÜRAY: (Tür.) Er. - Yeni doğan ay.

GÜRBÜZ: (Tür.) Er. 1. İyi, yetişmiş, sağlam ve kuvvetli. 2. Cesur, kuvvetli. 3. Sağlıklı, sıhhatli.

GÜRCÜ: (Tür.) Er. - Gürcistan ahalisinden veya bu ahalinin soyundan olan. Gürcistan ahalisine ait.

GÜRÇINAR: (Tür.) Er. - Çok büyümüş, gelişmiş, serpilmiş.

GÜRDAL: (Tür.) Er. - Güçlü, gelişmiş dal.

GÜREL: (Tür.) Er. - Maiyeti geniş, çevresi güçlü kuvvetli.

GÜRFER: (Tür.) Ka.- Gür ve parlak ışık.

GÜRGAN: (Fars.) Er. 1. İran'ın kuzeydoğusunda bir yer. 2. Aksak Timur'un lakabı.

GÜRHAN: (Tür.) Er. 1. Hanlar hanı. 2. Kara-Hitay prenslerine verilen unvan.

GÜRKAN: (Tür.) Er. 1. Bol kan. Genç, taze, gelişmiş, serpilmiş.

GÜROL: (Tür.) Er. - Büyü, serpil, geliş.

GÜRSU: (Tür.)- Temiz, pak, hızlı su.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GÜVEN: (Tür.) 1. Korku ve kuşku duygusundan uzak. 2. İnanma ve bağlanma duygusu. 3. Yüreklilik, cesaret. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

GÜVENÇ: (Tür.) Er. 1. Güvenme, dayanma, itimat. 2.Övünme, gurur.

GÜZİDE: (Fars.) Ka. - Seçkin, seçilmiş, beğenilmiş.

GÜZİN: (Fars.) Ka. - Seçen, seçilmiş, seçkin, beğenilmiş. - Hz. Muhammed (s.a.s)'in dostu (halifesi) Hz. Ebu Bekir, Ömer, Osman ve Ali (r.anhum).

GÜZİR: (Fars.)- Çare, derman.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

-H-

HABBAN: (Ar.) Er. - Güney Arabistan'da bir kasaba.

HABİB: (Ar.) Er. - Sevgili. Seven, dost.

HABİP: (Ar.) Er.- (Bkz. Habib.)

HABEŞ: (Ar.) Er.- 1. Habeşistan halkından olan. 2. Zeytin renginde olan.

HABEŞİ: (Ar.) Er. - Habeşler gibi derisinin rengi çok koyu esmer olan kimse. Habeş ırkına mensup.

HABİBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Habib)

HABİBULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın sevgilisi. Hz. Peygamber.

HABİL: (Ar.) Er. - Habil. Hz. Adem'in oğullarından, Kabil'in kardeşi, Kabil tarafından öldürülmüştür. Yeryüzünde ilk öldürülen kişidir.

HABİNAR: (Ar.) Ka. - Nar tanesi.

HABİR: (Ar.) Er. 1. Taze, haberli, bilgili, agah, vakıf. 2. Cenab-ı Hak.

HACCAC: (Ar.) Er. 1. Delil ikame eden. Delille galip olan. 2. Irak valisi olup, Hz. Muhammed soyuna ve taraflarına eziyet eden Yusuf b. Sakail'nin unvanı. Yezid'in komutanlarından.

HACCE: (Ar.) Ka. 1. Hacca giden. Kâbe'yi ziyaret eden hacı kadın. 2. Bir çeşit akdiken. - Daha çok lakab olarak kullanılır.

HACE: (Fars.) Er. 1. Hoca. 2. Bilgin, öğretmen. 3. Çelebi, sahip, muallim, profesör. - Daha çok lakab olarak kullanılır.

HACER: (Ar.) Ka. 1. Taş, kaya. -Hacer-i Esved: Kâbe'nin duvarında bulunan meşhur kara taş. 2. Hz. İsmail'in annesi ve Hz. İbrahim'in cariyesinin adı.

HACERUNNUR: (Ar.) Ka. - Kükürt ile demirin birleşmesinden meydana gelen altın sarısı renginde.

HACI: (Ar.) Er. 1. Hacca giden, Kâbe'yi ziyaret eden, hacı. 2. Dini bir mahalli ziyaret eden kimse.

HACIBEKİR: (Ar.) Er.- Hacı- Bekir.

HACIHAN: (Ar.) Er.- Hac görevini yapmış han.

HACİB: (Ar.) Er. - Birinin bir yere gitmesine engel olan. 2. Kapıcı. -Türk dil kuralına göre "b/p" olarak kullanılır.

HACİR: (Ar.) Er. 1. Hicret eden, bir başka yere geçen. 2. Sayıklayan.

HADDAS: (Ar.). Çabuk kavrayan, anlayışlı, kavrayışlı. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

HADİ: (Ar.) Er. 1. Yenilene yardım eden, yardımcı. 2. Hidayet eden, doğru yolu gösteren. Kılavuz, rehber. 3. Önde giden kimse. 4. Mızrak ucu.

HADİC: (Ar.) Er. - Erken doğan oğlan çocuğu.

HADİCE: (Ar.) Ka. - Vakitsiz, erken doğan kız çocuğu. - Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır. Hadice: Hz. Muhammed (s.a.s)'in ilk eşi.

HADİD: (Ar.) Er. 1. Keskin. 2. Demir. 3. Öfkeli, hiddetli, şiddetli, titiz. 4. Kur'an-ı Kerim'in 50. suresinin adı.

HADİM: (Ar.) Er. - Hizmetkar, yardım eden. Hadim-i Harameyn: Harem-i Şerifin hizmetkarı. Hicaz'ın alınmasından sonra Osmanlı sultanlarına verilen lakap.

HADİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Hadi).

HAFAZA: (Ar.) Ka. 1. İnsanın yaptığı işleri yazmakla görevli melekler. 2. Bekçiler.

HAFIZ: (Ar.) Er.- (Bkz. Hafiz.)

HAFİ: (Ar.) Er. 1. Çok ikram eden, insanı güler yüzle karşılayan. 2. Yalınayak yürüyen, koşan adam.

HAFİD: (Ar.) Er. - Erkek torun.

HAFİDE: (Ar.) Ka. - Kız torun. (Bkz. Nebire).

HAFİZ: (Ar.) Er. 1. Allah'ın adlarındandır. Muhafaza eden, saklayan, esirgeyen, koruyan. 2. Kur'an'ı ezbere bilen ve usulüne uygun okuyan kimse.

HAFİZE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Hafız).

HAFİZÜDDİN: (Ar.) Er. - Dinin koruyucusu. - Daha çok unvan olarak verilir.

HAFSA: (Ar.) Ka. - Hz. Ömer'in kızı. Hz. Peygamberin zevcelerinden, Ümmü'1-Mü'minin.

HAKAN: (Tür.) Er. 1. Eski Türk ve Moğol hükümdarlarının kullandığı unvanlardan biri, hanlar hanı. 2. Kağan.

HAKEM: (Ar.) Er. 1. Bir uzlaşmazlığın halli için tarafların üzerinde anlaştıkları kimse. 2. Çeşitli yarışmaları, müsabakaları idare eden kimse. 3. Jüri, bir yarışmada değerlendirme yapan kimse. 4. Allah'ın isimlerinden. Hüküm veren, karar veren, bütün meselelerin kendisine döndüğü hüküm sahibi.

HAKGÜZAR: (a.f.i.). - Hakkı tanıyan, haktan ayrılmayan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

HAKİ: (Fars.) Er. ı. Yeşile çalan koyu sarı renk, toprak rengi. 2. Topraktan, toprağa mensup. Mütevazi kişi.

HAKİKAT: (Ar.) Ka. l. Bir şeyin aslı ve esası, mahiyeti. 2. Gerçek, doğru, gerçekten, doğrusu. 3. Sadakat, doğruluk, bağlılık, kadirbilirlik.

HAKİM: (Ar.) Er. 1. Her şeye hükmeden, hikmet sahibi olan Allah. 2. Hükmeden, dava yargılama işine memur olan, yargıç. 3. Üstte bulunan. 4. Hekim, akıllı, becerikli. 5. Kadı, vali, amir, hükümdar, emir.

HAKİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Hâkim).

HAKİMİYET: (Ar.) Ka. - Hâkimlik, amirlik, üstünlük, egemenlik. Sulta.

HAKKI: (Ar.) Er. 1. Doğruluk ve insaf sahibi. 2. Bir insana ait olan şey. 3. Dava, iddiada hakikate uygunluk. 4. Emek. 5. Pay, hisse. 6. Layık, münasip.

HAKTAN: (Tür.) Er. - Allah'tan gelen, Allah'ın verdiği.

HAKTANIR: (a.t.i.) Er. - Herkesin hakkını gözeten kimse.

HALAS: (Ar.) Er. - Kurtuluş, kurtulma.

HALASKAR: (Ar.) Er. - Kurtarıcı.

HALDUN: (Ar.) Er. - Devamlılar, sürekli olanlar.

HALE: (Ar.) Ka. - Ayın ve güneşin etrafında bazı zamanlarda görülen ışıklı halka, ayla, ağıl.

HALEF: (Ar.) Er. 1. Babadan sonra kalan oğul. 2. Memurlukta, birinden sonra gelip onun yerine geçen kimse.

HALENUR: (Ar.) Ka. - (Bkz. Hale).

HALİD: (Ar.) Er. 1. Sonsuz, daim, ebedi. 2. Bir yıldan çok yaşayan. 3. Türk dil kurallarına göre "d/t" olarak kullanılır. (Halit.) Halid b. Velid: Ünlü sahabe. Allah'ın kılıcı olarak anıldı.

HALİDDİN: (Ar.) Er. - Dinin sonsuzluğu ölümsüzlüğü.

HALİDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Halid).

HALİFE: (Ar.) Er. 1. Halef, naib. 2. Hz. Peygamber'in vekili ve dünyadaki Müslümanların başı olan kimse.

HALİL: (Ar.) Er. - Samimi dost, Allah'ın dostu.

HALİLULLAH (Ar.) Er. - Allah'ın dostu. Hz. İbrahim (a.s.).

HALİM: (Ar.) Er. 1. Sakin, sessiz. 2. Tabiatı yavaş olan, yumuşak huylu. Allah'ın isimlerindendir. "Abd" takısı alarak kullanılması tercih edilir.

HALİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Halim). Peygamberimizin (s.a.s) süt annelerinden.

HALİS: (Ar.) Er. 1. Hilesiz, katkısız. 2. Karışmamış, katışıksız, saf, hilesiz. Temiz. 3. Yalnız, sadece. - (Bkz. Muhlis).

HALİSE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Halis).

HALLAC: (Ar.) Er. - Pamuk, yatak, yorgan atan kimse. - Hallac-ı Mansur: 922 yılında "Ene'1-Hak" dediği için asılan ve divan edebiyatında adına sık sık rastlanılan ünlü sufı.

HALUK: (Ar.) Er. - İyi huylu, insaniyetli, geçim ehli olan.

HAMAN: (Ar.) Er. - Hz. Musa'ya karşı acımasızca mücadele eden Mısır Firavunu'nun veziri.

HAMASE: (Ar.) Er. - Yiğitlik, kahramanlık şiirleri, marşlar.

HAMASET: (Ar.) Ka. 1. Cesaret, kahramanlık, yiğitlik. 2. Kahramanca şiir.

HAMDİ: (Ar.) Er. 1. Allah'ı övmek. 2. Allah'a şükretmek. 3. Şükreden, şükredici.

HAMDİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Hamdi).

HAMDULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın övgüsü.

HAMİ: (Ar.) Er. - Himaye eden, koruyan, koruyucu, sahip çıkan, gözeten.

HAMİD: (Ar.) Er. 1. Koru sönmediği halde alevi sönen ateş. 2. Hamdeden, şükreden kul. 3. Hz. Pey. (s.a.s)'in lakaplarından.

HAMİD: (Ar.) Er. - Övülmeye değer. - Allah'ın isimlerinden (Bkz. Abdülhamid). - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

HAMİDE: (Fars.) Ka. - (Bkz. Hamid).

HAMİL: (Ar.). 1. Yüklü. Gebe. 2. Sahip, malik. 3. Taşıyan, gözeten. 4. Uhdesinde bir poliçe bulunan.

5. Hamil-i vahy: Cebrail (a.s.).

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

HAMİYE: (Ar.) Ka. 1. Himaye eden, koruyan korucu. 2. Kayıran, kayırıcı.

HAMİYET: (Ar.) Ka. 1. Milli onur ve haysiyet. 2. İnsanlık, fazilet. 3. İzzeti nefs.

HAMMAD: (Ar.) Er. -1. Çok hamdeden, çok şükür ve dua eden. Hammad b. Ebu Süleyman: Hadisçi. Tabiindendir.

HAMMADE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Hammad).

HAMRA: (Ar.) Ka. - Daha, pek çok kızıl, kırmızı.

- El-Hamra: İspanya'nın Gırnata şehrinde Araplardan kalma meşhur saray.

HAMZA: (Ar.) Er. 1. Arslan. 2. Heybetli, azametli demektir. 3. İstemek, arzu etmek. 4. Ekşi olan her ota denir. - Hz. Peygamber'in amcası, Mekke döneminde Müslüman olmuş, Uhud Savaşı'nda Vahşi tarafından şehid edilmiştir.

HANBELİ: (Ar.) Er. Ahmed b. Muhammed b. Hanbel (Öl. 855): Ehli sünnetin dört ana mezhebinden birisi olan Hanbeli mezhebinin imamı.

HANDAN: (Fars.) Ka. 1. Gülen, gülücü. 2. Güler yüzlü, sevimli.

HANDE: (Fars.) Ka. 1. Açılış, açılma. 2. Gülme, gülüş.

HANDEGÜL: (Fars.) Ka. - Gülün açması.

HANEDAN: (Fars.) Er. - Kökten, asil ve büyük aile.

HANEF: (Ar.) Er. - Doğruluk, istikamet.

HANEFİ: (Ar.) Er. - İmamdı Azam Ebu Hanife'nin mezhebinden olan. Hanefi mezhebine mensup kişi.

HANİF: (Ar.) Er. l. Tek Allah'a, Allah'ın birliğine inanan. 2. İslam inancına sıkı ve samimi olarak bağlanan. 3. Hz. Muhammed (s.a.s)'in tebliğinden önce Mekke'de tek Allah'a inananlar.

HANİFE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Hanif).

HANIM: (Tür.) Ka. 1. Kadınlar için kullanılan saygı sözü. 2. Eş, karı, zevce. 3. Ev sahibesi.

HANNAN: (Ar.) Çok acıyan, çok merhametli. Allah'ın isimlerinden "abd" takısı alarak isim yapılır. Abdülhannan.

HANNAS: (Ar.)- Şeytan. - İsim olarak kullanılmaz.

HANSA: (Ar.) Ka. - Arapların en büyük ünlü hanım şairi. Müslüman olmuştur.

HANSOY: (Tür.) Er. - (Han sülalesine mensup.

HANZADE: (Fars.) Er. - Hükümdar çocuğu, han oğlu.

HANZALE: (Ar.) Ka. - Doğu Arabistan'da bir Arap kabilesi.

HARE: (Fars.) Ka. 1. Sert taş, kaya. 2. Meneviş, menevişli kumaş.

HAREM: (Ar.) Ka. 1. Yasak kılınmış mukaddes olan şey. 2. Evlerde yabancı erkeklerin girmesine izin verilmeyen, kadınlara ait bölüm. 3. İç avlu. 4. Hicaz'da ihrama girilen yerden Ka'be'ye dek uzanan bölüm. 5. Mekke-Medine'nin ismi.

HARİKA: (Ar.) Ka. İmkanların üstünde olup insanda hayret uyandıran şey.

HARİM: (Ar.) Er. 1. Biri için kutsal olan şeyler. 2. Harem dairesi, harem. 3. Evin içi gibi, başkalarına kapalı olan yer. 4. Bir evin civarı. 5. Avlu. 6. Ortak, şerik. 7. Hacıların, hac zamanı giydikleri giysi.

HAKİME: (Ar.) Ka. - Kişinin dilediği gibi kullanabilecek hakka malik olduğu malı (Bkz. Harim).

HARİS: (Ar.) Er. 1. Muhafız, bekçi, gözcü. 2. Koruyan, koruyucu. 3. Son derece hırslı olan. 4. Yemen'de bir Arap kabilesinin adı.

HARİSE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Haris).

HARİZM: (Fars.) Er. - Amuderya'nın aşağı kısmının her iki yanında bulunan ülke. Bu ülkede XIII. yy'a kadar dilini muhafaza ederek yaşamış olan İran kavminin adı.

HARMAN: (Ar.) Er. 1. Tahıl demetlerinin üzerinden düven geçirilerek tanelerin başaklarından ayrılması. Bu işin yapıldığı mevsim, sonbahar. 2. Birçok çeşitten birer parça alıp yeni bir bileşim oluşturmak.

HARRAS: (Ar.) Er. - Ekinci, çiftçi, toprağı işleyip ekin eken.

HARUN: (Ar.) Er. - Kur'an-ı Kerim'de bahsedilen peygamberlerdendir. Musa Peygamberin büyük kardeşi. Fir'avun erkek çocukların öldürülmesi emrini kaldırdıktan sonra doğmuştur. Hz. Musa'dan 3 sene sonra doğduğu söylenir.

HARUT: (Ar.). 1. Arkadaşı Marut ile tanınan melek, büyü ve sihir ile uğraştıkları için kıyamete kadar kalmak üzere Babil'de bir kuyuya hapsedilmişlerdir. 2. Babil halkına korunmaları için büyü öğreten iki melekten biri, sihir yapar. - İsim olarak kullanılmaz.

HARZEM: (Fars.) Er. - (Bkz. Harizm).

HASAFET: (Ar.) Er. 1. Hükümde sağlamlık, kuvvet ve olgunluk. 2. Görüş sağlamlığı.

HASAN: (Ar.) Er. - Güzellik, iyilik, hüsn sahibi olmak. Hasan b. Ali b. Ebi Talib: Ali (r.a.)'nin büyük oğlu. Peygamber Efendimizin torunu. Kur'an'da geçen kelimelerdendir.

HASBEK: (Tür.) Er. - Dürüst, iyi, saf insan.

HASBİ: (Tür.) Er. - İsteyerek ve karşılık beklemeksizin yapılan.

HASBİNUR: (Ar.) Ka. - (Bkz. Hasibe).

HASEKİ: (Ar.) Er. – 1.Hükümdarların hizmetine tahsis edilmiş şahıs ve zümrelere verilen ad. 2. Vaktiyle sarayda görevli subaylara verilen isim.

HASEN: (Ar.) Er. 1. Güzel, süslü. 2. Güzel işler, hayırlar. Hasan şeklinde kullanılır.

HASENE: (Ar.) Ka. 1. İyilik, iyi hal, iyi iş, hayırlı iş. 2. Dünya ve ahiret saadeti. 3. Eski altın paralardan birinin adı.

HASENİ: (Ar.) Ka. - Hasene ait.

HASGÜL: (Ar.) Ka. - Değerli, eşsiz gül.

HASHANIM: (Ar.) Ka. 1. Çıtıpıtı, ince, narin kadın. 2. Bilge, değerli kadın. - Birleşik isim.

HASİB: (Ar.) Er. 1. Hayır sahibi, eliaçık, cömert. 2. Değerli, itibarlı, soyu temiz, muhterem, saygın, şahsi meziyet sahibi. 3. Muhasebeci, sayman.

HASİBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Hasib).

HASİF: (Ar.) Er. - Hasafetli, aklı başında olgun adam.

HASİFE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Hasif)

HASİP: (Ar.) Er.- (Bkz. Hasib.)

HASİP: (Ar.) Er.- Eli açık ve cömert.

HASNA: (Ar.) Ka. - İffetli, şerefli, namuslu. - (Bkz. Hesna).

HASKIZ: (Tür.) Ka. - İyi nitelikleri kendinde toplamış genç kız.

HASLET: (Ar.)- İnsanın yaratılışındaki huyu, tabiatı, mizacı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

HASPOLAT: (Tür.) Er. - Katışıksız, saf, çelik gibi.

HASRET: (Ar.) Ka. 1. Ele geçirilemeyen veya elden kaçırılan bir nimete veya kıymetli şeye üzülüp yanmak. 2. İç çekme, inleme, üzüntü, iç sıkıntısı, keder, zahmet, eseflenme, özleyiş.

HAŞİM: (Ar.) Er. 1. Haşmetli, gösterişli, muhteşem. 2. Kuru ekmek kırıntısı doğrayan. - Ezen, kıran, yaran, parçalayan. - Ben-i Haşim Hz. Peygamber'in (s.a.s) soyu.

HAŞİMÎ: (Ar.) Er. - Haşime mensup, Haşimilerden olan.

HAŞMET: (Ar.) Er. - İhtişam, gösterişlilik, heybet, büyüklük.

- Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

HAŞMEDDİN: (Ar.) Er. - Dinin büyüklüğü, ihtişamı.

HAŞMETTİN: (Ar.) Er.- (Bkz. Haşmeddin.)

HATEM: (Ar.) Er. 1. Mühür, üstü mühürlü yüzük.

2. En son.

3. Hatemü'l-Enbiya: Peygamberlerin sonuncusu, Hz. Muhammed.

4. Halemi Tai: Arap kabileleri arasında tanınmış "Tayy" kabilesine mensup ve cömertliğiyle meşhur olan "İbn Abdullah b. Sa'd"ın lakabı.

5. Çok cömert olan.

HATEMİ: (Ar.) Er.- Hatemle ilgili, hateme dair.

HATIR: (Ar.) Er. 1. Şan ve şeref sahibi. 2. Yüce, ulu. 3. Tehlikeli.

HATIRA: (Ar.) Ka. - Hatıra gelen, hatırda kalan şey, andaç.

HATIRNEVAZ: (a.f.i.) Ka. - Gönlü okşayan, hatırnaz.

HATIRSAZ: (a.f.i.) Er. - Gönül yapan, hoşnut eden.

HATİB: (Ar.) Er. 1. Hitab eden, söz söyleyen. 2. Camide hutbe okuyan. 3. Güzel, düzgün konuşan kimse. Sahabe isimlerindendir.

HATİCE: (Ar.) Ka. - Erken doğan kız çocuğu. Hz. Haticetü'l-Kübra; Hz. Peygamber'in ilk eşi ve 6 çocuğunun annesi. Ümmü'l-Mü'minin.

HATİF: (Ar.) Er. - 1. Kuvvetli, sert ve tiz bir sesle tebliğ veya davet eden kimse. 2. Göz kamaştıran. 3. Göze görünmeyen.

HATİFE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Hatif).

HATİM: (Ar.) Er. 1. Sona erdiren, bitiren. 2. Mühürleyen, mühürleyici.

HATİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Hatim)

HATİP: (Ar.) Er.- (Bkz. Hatib.)

HATUN: (Ar.) Ka. 1. Kadın. 2. Eş, zevce. 3. Eskiden yüksek kişilikli kadınlara ya da hakan eşlerine verilen unvan.- Örfte isim olarak kullanılır.

HAVER: (Fars.). 1. Şark, doğu. 2. Güneşin doğduğu gün. - Erkek ve kadın

adı olarak kullanılır.

HAVLE: (Ar.) Ka. 1. Etraf, çevre, güç, kuvvet. 2. Sahabe hanımlarından birisi. Hakkında ayet inmiştir.

HAVVA: (Ar.) Ka. - Esmer kadın. Havva: Hz. Adem (a.s.)'in karısı, ilk kadın. Adem (a.s) cennette uyurken sol kaburga kemiğinden yaratılmıştır. İnsan soyunun başlangıcı yani türeyiş, onların bir arada yaşamaya başlamasıyla vaki olmuştur.

HAY: (Ar.) Er. 1. Canlı, diri. 2. Allah'ın sıfatlarından. - "abd" takısı alarak kullanılır. "Abdülhay".

HAYA: (Ar.) Ka. l. Utanma, sıkılma. 2. Ar, namus, edep. 3. Allah korkusu ile günahtan kaçınma.

HAYAL: (Ar.) Ka. 1. İnsanın kafasında canlandırdığı şey. 2. Bir olay veya eşyanın zihinde kalan izi. 3. Gerçekte olmadığı halde görüldüğü sanılan şey, görüntü.

HAYALİ: (Ar.) Er. - 1. Hayal niteliğinde ya da hayal ürünü olan. 2. Kanuni Sultan Süleyman devrinin büyük şairlerinden biri.

HAYAT: (Ar.) Ka. 1. Yaşayan, diri. 2. Canlılarda doğumdan ölüme kadar geçen süre. 3. Yaşama, yaşayış.

HAYATEFZA: (a.f.i.) Ka. - Hayat artıran.

HAYATENGİZ: (a.f.i.) Ka. - Yaşatan, yaşamaya zorlayan.

HAYATİ: (Ar.) Er. 1. Dirilik, canlılık. 2. Büyük önem taşıyan. 3. Hayata, yaşayışa ait, hayatla ilgili.

HAYDAR: (Ar.) Er. 1. Arslan, esed, gazanfer, şir. 2. Cesur, yiğit adam. 3. Hz. Ali'nin lakabı.

HAYİM: (Ar.) Er. 1. Şaşkın, hayrette. 2. Sevgiden dolayı şaşkına dönmüş.

HAYME: (Ar.) Ka. - Çadır.

HAYR: (Ar.) Er. İyi, faydalı, hayırlı, yarar. Hayru'l-Vera: Halkın, alemin hayırlısı, Hz. Muhammed. Hayru'l-Beşer: İnsanların hayırlısı, Hz. Muhammed.

HAYRAN: (Ar.) Er. 1. Şaşmış, şaşa kalmış, şaşırmış. 2. Çok tutkun. 3. Aşırı derecede sevgi duyan.

HAYRAT: (Ar.) Er. 1. Sevap kazanmak için yapılan hayırlı işler, iyilikler. 2. Sevap için kurulan müessese.

HAYREDDİN: (Ar.) Er. - Dinin hayırlı eylediği mübarek kıldığı insan. - Türk dil kuralları açısından "d/t" olarak kullanılır.

HAYRET: (Ar.) Ka. - Şaşma, şaşırma, şaşakalmış, ne yapacağını bilmeme.

HAYRİ: (Ar.) Er. - Hayırla, iyilikle ilgili, uğur ve kutluluğa ait.

HAYRİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Hayri).

HAYRULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın hayırlı ettiği erkek.

HAYRUNNİSA: (Ar.) Ka. - Kadınların hayırlısı.

HAYSİYET: (Ar.) Er. - Şeref, onur, itibar, değer.

HAYYAM: (Ar.) Er. 1. Çadırcı. 2. İran'ın meşhur şairlerinden Ömer Hayyam.

HAZAL: (Ar.) Ka. - Kuruyup dökülen ağaç yaprakları.

HAZAN: (Fars.) Ka. - Sonbahar, güz.

HAZAR: (Ar.) 1. Sabit meskeni olanların oturdukları memleket. 2. Barış ve güven. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılabilir.

HAZEN: (Ar.) Ka. - Üzüntü. Gam, keder.

HAZER: (Ar.)- Deniz, bahr, büyük su. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

HAZIM: (Ar.) Er. - Hazmeden, hazimli, ihtiyatlı, akıllı, işinde gözü açık, sağlam olan.

HÂZİM: (Ar.) Er. - Zafer kazanan, galip, hezimete uğratan.

HÂZİME: (Ar.) Ka. - Sindirici kuvvet, (Bkz. Hazim).

HAZİN: (Ar.) Er. 1. Hüzünlü, üzüntülü, acıklı. 2. Üzüntü veren, gamlandıran, kederlendiren.

HAZİNE: (Ar.) Ka. 1. Devlet malının parasının saklandığı yer. 2. Gömülü ya da saklıyken bulunan değerli şeyler.

HAZİZ: (Ar.) Er. 1. Mesud, mutlu. 2. Hisse ve nasibi olan.

HAZİZE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Haziz).

HAZLAN: (Ar.) Er. 1. Terketmek. 2. Allah ilminde, Allah'ın insanı lütuf ve nusretinden mahrum etmesi. İsim olarak kullanılmaması daha uygundur.

HAZRÂ: (Ar.) Ka. 1. Yeşil, sebze, hadra. 2. Gökyüzü. 3. Türk musikisinde mürekkep bir makam.

HAZREC: (Ar.) Er. 1. Bir Arap kabilesinin ismi. 2. Hz. Peygamberi Mekkeli muhacirlerle, Medine'de kabul eden ve ilk İslam devletinin temelini teşkil eden ensarın en önemli kolu.

HEBİB:(Ar.) Er.-Rüzgâr.

HECİL: (Ar.) Ka. - İki dağın arasındaki kısım, vadi, dere.

HEDEF: (Ar.) Er. 1. Nişan, nişan alınacak yer alanı. 2. Meram, maksat, gaye, amaç.

HEDİYE: (Ar.) Ka. 1. Hediye, armağan. 2. Karşılıksız verilen şey.

- Hediyetullah: Allah'ın hediyesi.

HEKİM: (Ar.) Er. - 1. İnsan hastalıklarının teşhis ve tedavisi ile uğraşan kimse, doktor. 2. Hikmet sahibi kişi, filozof.

HENNÂ: (Ar.) Ka. - Kına ağacı, (Bkz. Kına).

HEPER: (Tür.) Er. - Cesur, yiğit kimse.

HEPGÜL: (Tür.) Ka. 1. Gül gibi güzel kadın. 2. Neşeli ol.

HEPŞEN: (Tür.) Ka. - (Bkz. Hepgül).

HEPYENER: (Tür.) Er. - (Bkz. Heper).

HESNA: (Ar.) Ka. 1. Güzel kadın. 2. Hanım, kadın.

HEYBÂN: (Ar.) Er. 1. Korkunç, korku veren. 2. Çok utangaç.

HEYBET: (Ar.) Er. 1. İnsanlarda korku ile birlikte saygı uyandıran görünüş. 2. Karizma, doğal etkileyiş.

HEZÂR: (Fars.). 1. Bülbül. 2. Çok, pek çok. 3. Bin. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

HEZÂRE: (Ar.) Ka. - Afganistan'ın dağlık kesiminde oturan bir kabile.

HEZARFEN: (Fars.) Er. - Çok bilen, elinden her iş gelen. Bin türlü iş beceren.

- Hezarfen Ahmet Çelebi: Türk bilgini. Yapay kanatlarla ilk defa uçma deneyimini başaran adam.

HIDIR: (Ar.) Er. - (Bkz. Hızır).

HIFZI: (Ar.) Er. 1. Saklama, koruma ile ilgili. 2. Ezberleme, akılda tutma.

HIFZURRAHMAN: (Ar.) Er. - Merhamet eden, acıyan. Allah'ın koruyuculuğu. Allah'ın uhdesinde.

HIFZİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Hıfzı).

HIFZULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın koruması, saklaması.

HINCAL: (Tür.) Er. - Öç al.

HIYRE: (Fars.) Ka. - Kamaşık, donuk, fersiz göz.

HIZIR: (Ar.) Er. 1. Yeşil. Yeşillik. 2. Kehf suresinde 59-81. ayetlerde bahsi geçen ve Hz. Musa'nın onunla buluşarak imtihan olunduğu şahsın müfessirlerin ekseriyetinin üzerinde ittifakla durdukları ismi. Hızır hakkında çok çeşitli rivayetler vardır.

HIZIRHAN: (Ar.) Er. - Seyyid. Seyyidi sülalesinin kurucusu, Malik Süleyman'ın oğlu.

HIZIR BEY: (Ar.) Er. - İstanbul'un fethinden sonra oranın ilk kadısı olan Türk alimi ve şairi.

HIZLAN: (Tür.) Er. - Hız kazan, hızını artır.

HİBE: (Ar.) Ka. - Bağışlama, bağış.

HİBETULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın bağışlaması, bağışı.

HİCAB: (Ar.) Er. 1. Utanma, sıkılma. 2. Perde, ikişeyi birbirinden ayırmaya yarayan perde.

HİCABİ: (Ar.) Er. - (Bkz. Hicab).

HİCRAN: (Ar.) Ka. 1. Ayrılık. 2. Unutulmaz acı, keder.

HİCRET: (Ar.) Ka. 1. Bir memleketten, başka bir memlekete göç ediş. 2. Resulullah'ın Mekke'den Medine'ye göç etmesi, takvim başlangıcı olan Miladi 622 yılında vuku bulmuştur.

HİÇSÖNMEZ: (Tür.) Er. - (Bkz. Sönmez).

HİÇYILMAZ: (Tür.) Er. - (Bkz. Yılmaz).

HİDAYET: (Ar.). - Hak yoluna doğru yola girme. 2. Müslüman olmak. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

HİDAYEDDİN: (Ar.) Er. - Dinin gösterdiği doğru yol.

HİDİV: (Ar.) Er. - İmtiyazlı, Mısır valisi veya bu valinin unvanı.

HİKEM: (Ar.) Er. - Hikmetler.

HİKMEDDİN: (Ar.) Er. - Dinin hikmeti. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

HİKMET: (Ar.). 1. Hâkimlik, feylesofluk. 2. Sebeb, gizli, Allah'ın hikmeti. 3.

Felsefe. 4. Ahlaki söz, öğüt verici, kısa öz, öğretici söz. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

HİKMETULLAH: (Ar.) Er. 1. Ancak Allah'ın bileceği iş. 2. Allah'ın hikmeti.

HİLÂ: (Ar.) Er. - Hükümdarın taltif etmek istediği kimseye verdiği kıymetli elbise. Hil'at.

HİLÂL: (Ar.) Ka. 1. Hilal, yeni ay şeklinde olan ay, ayça, gençay. 2. Bir yazı sitili. 3. Hilaliyye: Kadiri tarikatı şubelerinden birinin adı.

HİLMİ: (Ar.) Er. - Yumuşak huylu, sakin tabiatlı.

HİLMİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Hilmi).

HİLYE: (Ar.) Ka. 1. Süs, zinet, cevher. 2. Güzel sıfatlar. 3. Güzel yüz. 4. Bir yazı sitili. 5. Hz. Muhammed'in mübarek vasıflarını ve güzelliklerini anlatan manzum ve mensur eser.

HİMAYET: (Ar.) Er. - Koruma, korunma.

HİMMET: (Ar.) Er. 1. Gayret, emek, çalışma, çabalama. Yüksek irade.

2. Ermiş kimsenin tesiri.

3. Türk dil kuralları açısından "d/t" olarak kullanılır.

HİMYER: (Ar.) Er. - Yemen'de bir kavmin adı.

HİND: (Ar.) Ka. 1. Hindistan. 2. Sahabeden Ebu Süfyan'ın karısı.

HİRAM: (Fars.) Er. - Salınma, salınarak edalı yürüme.

HİSAR: (Ar.). 1. Kuşatma, etrafını sarma. 2. Kale etrafı istihkamlı bent. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

HİŞAM: (Ar.) Er. - Nisam el-Melik: Emevi halifesi.

HİZBER: (Ar.) Er. 1. Arslan, esed, gazanfer, şir, bahadır. 2. Cesur, yürekli adam.

HİZBULLAH: (Ar.) Er. - Allah'a inananlar topluluğu.

HİZRAN: (Fars.) Ka. 1. Hezaren ağacı. 2. Harun er-Reşid'in annesi.

HOŞEDA: (Fars.) Ka. - Hareket ve davranışı hoş, güzel. Cazibeli.

HOŞENDAM: (Fars.) Ka. - Boyu bosu güzel, düzgün olan.

HOŞFİDAN: (Fars.) Ka. - Güzel endamlı, boylu boslu kadın.

HOŞKADEM: (Fars.) Ka. - Ayağı uğurlu.

HOŞNEVÂ: (Fars.) Ka. - Güzel sesli.

HOŞNİGAR: (Fars.) Ka. - Güzel, hoş sevgili.

HOŞTEN: (Fars.) Ka. - Güzel vücutlu.

HUBEYB: (Ar.) Er. 1. Küçük taze buğday taneciği. Tanecik.

- Hubeyb b. Adiyy el-Ensarî (Öl. 625): İslam'ın ilk şehitlerindendir. Uhud'un ardından tutsak edildi ve Mekke'ye köle olarak götürüldü. Uhud'ta öldürülen Haris'e mukabil, işkence edilerek vahşi bir biçimde kazığa vuruldu ve şehid oldu.

HUBTER: (Fars.) Ka. - Pek güzel, en güzel.

HUCESTE: (Fars.) Ka. - Uğurlu, hayırlı, kutlu.

HUCURAT: (Ar.) 1. Hücreler odalar. 2. Kur'an-ı Kerim'in 49. suresinin adı.

HUD: (Ar.) Er. - Hz. Hud (a.s). Ad kavmine gönderilen peygamber. - Kur'an'da ismi geçen 24 peygamberden biridir. Dalalet ve sapıklık içinde olan kavmini ıslah için çok uğraştı fakat onlar, Hud'a inanmadılar ve ani bir fırtına ile yok olarak tarihten silindiler.

HUDA: (Ar.). 1. Doğru yol gösteren, hidayet eden. 2. Allah'ın isimlerinden. 3. Kur'an-ı Kerim. Ek almadan isim olarak kullanılmaz. Hudanur gibi.

HUDAVENDİGAR: (Fars.) Er. 1. Sahip, hükümdar, bay. 2. Fars edebiyatında Allah manasında kullanılır.

HUDAVENDİ: (Fars.) Er. 1. Hükümdarlık. 2. Efendi, sahip, maliklik. 3. Hâkim, hükümdar.

HUDAYİ: (Fars.) Er. - Allah'a mensup, Allah'ın yarattığı.

HUDEYBİYE: (Ar.) Er. 1. Mekke'den ağır yürüyüşle 17 km mesafede bir vadi. 2. İslam tarihinde Hudeybiye Musalahası olarak bilinen anlaşmanın yapıldığı yer.

HULAGU: (Fars.) Er. - Moğol hükümdarı olup, İran'da Moğol hanedanının kurucusudur.

HULKİ: (Ar.) Er. 1. Hulk, yaratılışla ilgili, doğal tabi. 2. İyi ahlaklı, iyi huylu.

HULUSİ: (Ar.) Er. 1. Halis olan, saf, iç temizliği. 2. Samimi, candan. - (Bkz. Halis).

HUMEYRA: (Ar.) Ka. 1. Beyaz tenli kadın. 2. Hz. Aişe'nin lakabı.

HUNALP: (Tür.) Er. - Cesur, kahraman.

HUNDE: (Ar.) Ka. - Sükûn, sulh ve mütareke, (Bkz. Hudeybiye). - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

HURDAZ: (Fars.) Er. - Farsların kullandığı şemsi senenin 3. ayına verilen isim.

HURİ: (Ar.) Ka. 1. Cennet kızı. 2. Sevgili. - Daha çok lakab olarak kullanılır.

HURİSER: (a.f.i.) Ka. - Cennet kızlarının başı, hurilerin başı.

HURİYE: (Ar.) Ka. - Coşkunluk hallerinde hurilerle buluştuklarına inanan bir tarikat.

HURREM: (Fars.) Ka. (Hürrem) 1. Şen, sevinçli, güler yüzlü, gönül açan, taze, hoş. 2. Bir yazı sitili.

3. Hurrem Sultan: Kanuni Sultan Süleyman'ın gözde zevcelerinden. Osmanlı siyasetinde etkin rol oynayan hanımlardan.

HURŞİD: (Fars.) Er. - Güneş, aftab, mihr, şems.

- Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

HUSREV: (Ar.) (Hüsrev) Er. - Hükümdar, padişah.

HUZUR: (Ar.) Er. - Baş dinçliği, gönül rahatlığı, dirlik, erinç.

HÜCCET: (Ar.) Er. 1. Senet, vesika, delil. 2. Seçkin alimlere verilen unvan. - Hüccetü'l-İslam: Gazali.

HÜDAİ: (Ar.) Er. - (Bkz. Hüdayi).

HÜDAVENDİGAR: (Fars.) Er. 1. Amir, hükümdar. 2. Osmanlı

padişahlarından I. Murad'ın unvanı.

HÜDAVERDİ: (Fars.) Er.- Allah verdi anlamında.

HÜLYA: (Ar.) Ka. - Kuruntu.

HÜMA: (Ar.) Er. 1. Devlet kuşu. 2. Saadet, mutluluk.

HÜMEZE: (Ar.)- Birini arkasından çekiştirmek. Kur'an-ı Kerim'in 104. suresinin adı. İsim olarak kullanılmaz.

HÜNER: (Fars.) Ka. - Bir işte gösterilen incelik ve beceriklilik, maharet, ustalık marifet.

HÜNKAR: (Fars.) Er. 1. Uğurlu. 2. 15-29 yaş arasında Osmanlı Sultanlarına verilen isim.

HÜR: (Ar.) Er. - Özgür, bağımsız.

HÜRAY: (a.t.i.). - Ay gibi özgür, ay kadar bağımsız. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

HÜRCAN: (a.t.i.). (Bkz. Hüray).

HÜRDOĞAN: (a.t.i.) Er. - (Bkz. Hüray).

HÜREYRE: (Ar.) Er. Kedicik, kedi yavrusu.

- Ebu Hüreyre: Ashab-ı Kiram'dan en çok hadis rivayet eden sahabe. Kedi yavrularını çok sevdiği için bu ismi aldığı söylenir.

HÜRGÜL: (Tür.) Ka. - Gül gibi özgür güzel.

HÜRKAL: (Tür.) Er. - Esir olma.

HÜRKAN: (Tür.) Er. - Özgür soydan gelen.

HÜRMET: (Ar.) Ka. - Saygı.

HÜRMÜZ: (Fars.) Er. 1. Zerdüştlerin hayır tanrısı. 2. Eski İran takviminde güneş yılının ilk günü. 3. Jüpiter, müşteri, erendiz. 4. Sasani sülalesinden 5. padişahın adı.

HÜROL: (Tür.) Er. - (Bkz. Hürkal).

HÜRREM: (Fars.) Ka. 1. Yeşil taze. 2. Gönül açıcı. 3. Şen şakrak, sevinçli.

HÜRRİYET: (Ar.) Ka. 1. Hürlük, serbestlik. 2. İstediğini herhangi bir engelle karşılaşmadan karar dairesi içinde yapabilme hali.

HÜRSEL: (Tür.) Er. - (Bkz. Hürol).

HÜRSEV: (Tür.) Er. - Hürriyeti seven kişi.

HÜRYAŞ AR: (Tür.) Er. (Bkz. Hürsev).

HÜSAM: (Ar.) Er. - Keskin kılıç.

HÜSAMEDDİN: (Ar.) Er. 1. Dinin keskin kılıcı. 2. Mevlâna'nın halifesi olan Hüsameddin Çelebi, Mevlâna'nın Mesnevi'yi dikte ettirdiği kişidir. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

HÜSEYİN: (Ar.) Er. 1. Küçük sevgili. 2. Hz. Muhammed (s.a.s.)'in torunu, Hz. Ali'nin küçük oğlu.

HÜSEYN: (Ar.) Er.- (Bkz. Hüseyin.)

HÜSMEN: (Tür.) Er. - Hüseyin'den bozma olarak yapılan isim.

HÜSNİ: (Ar.) Er. - Güzelliğe ait, güzellikle ilgili.

HÜSNİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Hüsni).

HÜSNÜ: (Ar.) Ka. - Çok güzel, güzelliğe ilişkin.

HÜSNÜGÜL: (a.f.i.) Ka. - Gülün güzelliği.

HÜSNÜGÜZEL: (Tür.) Ka. - Sarı çiçekli, güzel yapraklı süs bitkisi.

HÜSNÜHAL: (Ar.) Ka. - Davranış güzelliği.

HÜSREV: (Fars.) Er. 1. Padişah, hükümdar, sultan.

2. Hüsrev şirin masalının erkek kahramanı.

- Hüsrev: Eserlerini daha çok Farsça yazmış bir Türk şairi ve edibi olup 1253-1325 yıllan arasında Hindistan'da yaşamıştır.

HÜTEYN: (Ar.) Er. - Hicaz ve Mısır'da dağınık halde yaşayan büyük bir göçebe kabile.

HÜVARE: (Ar.) Ka. - Berberi kabilesinin en önemlilerinden birinin adı.

HÜVEYDÂ: (Fars) Ka. - Açık, apaçık, belli, besbelli, zahir.

HÜZEY: (Ar.) Er. - Kuzey Arabistan'da büyük bir Arap kabilesi.

HÜZZAM: (Fars.) Ka. - Türk müziğinin en eski birleşik makamlarından.

-I-

IDIK: (Tür.) Er. - Kutsal, mübarek.

IDIKUT: (Tür.) Er. 1. Eski Türklerde bir şan. 2. Devlet yönetme gücü.

IKNAT: (Ar.) Ka. 1. Allah'a dua etme, yalvarma. 2. İnkisar etme. 3. Namazda kıyamı uzatma ve hacca devam etme.

ILDIR: (Tür.) Er. 1. Parıltı, parlayış. 2. Alacakaranlık.

ILDIZ: (Tür.). 1. Yıldız. 2. Gündönümünden 10 gün önceki zaman. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ILGAR: (Tür.) Er. 1. Çok çabuk, hızlı. 2. Hücum, akın. 3. Verilen söz. 4. Havanın parlak, açık olması. 5. Öfke.

ILGAZ: (Tür.). 1. Atın dört nalla koşması. 2. Hücum, akın. 3. Çankırı ilinin ilçe merkezi. 4. Batı Karadeniz bölgesinin en yüksek dağ kitlesi. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ILGAZER: (Tür.) Er. - (Bkz. Ilgar).

ILGI: (Tür.) Er. 1. Soy sop. 2. Sürü. 3. Çoban. 4. Hısım, akraba.

ILGIM: (Tür.) Ka. 1. Serap. (Bkz. Serap). 2. Gök erimi, serap. 3. Belli belirsiz.

ILGIN: (Tür.) Ka. - Kumlu topraklarda yetişen ve çit bitkisi olarak kullanılan ağaççık.

ILICAN: (Tür.) Er. - Ilıkça, biraz ılık.

IRAK: (Tür.) Ka. - (Bkz. Uzak).

IRAZ: (Tür.) Ka. - (Bkz. Irak).

IRIZ: (Tür.) Er. - Cesur, yiğit.

IREM: (Tür.) Er.- 1. Irmak kenarı. 2. Sert yağan iri yağmur. 3. Su. 4. Dere, vadi.

IRMAK: (Tür.) Ka. - Çoğunlukla denize dökülen, genişliği ve taşıdığı su niceliği bakımından en büyük akarsu, nehir.

IŞIK: (Tür.) Ka. 1. Bazı cisimler tarafından tabii halde ve akkor haline gelinceye kadar ısıtıldığında yayılan, cisimleri görmemizi sağlayan ışıma, aydınlık, ziya, nur (Bkz. Ziya, nur). 2. Aydınlatma cihazı, mum, lamba, ampul, fener. 3. Işık tutma, bir konuda aydınlatıcı bilgi vermek.

IŞIKALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Işık).

IŞIKAY: (Tür.). - (Bkz. Işık). - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

IŞIKER: (Tür.) Er. - (Bkz. Işık).

IŞIKHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Işık).

IŞIL: (Tür.) Ka. - Çok aydınlık, parlak ışık.

IŞILAR: (Tür.) Ka. 1. Parlayan, ışıldayan. 2. Neşeli, canlı, şen.

IŞIMAN: (Tür.) Er. - Parlak, aydınlık yüzlü kimse.

IŞIN: (Tür.) Ka. - Bir ışık kaynağından çıkarak her yöne yayılıp giden ışık demeti.

IŞINBAY: (Tür.) Er. (Bkz. Işın).

IŞINBİKE: (Tür.) Ka. - (Bkz. Işın).

IŞINER: (Bkz. Işın).

IŞINSU: (Tür.) Er. - (Bkz. Işın).

IŞKIN: (Tür.) Ka. - Bitki sürgünü, asma filizi.

ITIR: (Ar.) Ka. 1. Güzel, hoş koku. 2. Sardunyagillerden, yapraklan güzel kokan bitki, turnagagası.

ITRİ: (Ar.) Er. – Güzel kokulu olan. - Itrî (Buharizâde Mustafa Efendi). Türk besteci, hattat ve şair.

-İ-

İBADET: (Ar.) Er.- 1. Tapınma. 2. Kulluk. 3. Allah olan kulluk görevini yerine getirme.

İBADULLAH: (Ar.) Er. 1. Allah'ın kullan, insanlar, (Bkz. Abdullah). 2. Çok, pek çok.

İBER: (Ar.). - İbretler, alınan kötü dersler. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İBHAC: (Ar.). - Sevindirme, sevindirilme.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İBİŞ: (Tür.) Er. l. Ortaoyunu ve kukla tiplerinde gülünç şahıs. 2. Avanak, sersem. Daha çok takma isim olarak kullanılır.

İBN: (Ar.) Er. - Erkek çocuk demektir. Araplarda birçok şahıs babalarının isimleriyle anılmıştır.

- İbn Abbas (Abdullah): Resulullah 'in amcası Abbas'ın oğlu. Sahabedendir.

İBRA: (Ar.). Beri kılma, beraat etme, temize çıkarılma, aklanma. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İBRAHİM: (A.İbr.i.) Er. 1. İnananların babası. 2. Hakların babası. 3. Kur'an'da ismi geçen İbrahim peygamber.

İBRET: (Ar.) Ka. 1. Bir olaydan, kötü bir durumdan ders alma. 2. İbret alınacak olay, iş, acayip, tuhaf.

İBRİN: (Ar.) Ka. - Yüzü parlak, güzel olan sevgili.

İBRİNŞAK: (Ar.) Ka. - Ağaçta, çiçek açma, ağacın çiçeğinin tomurcuğunu yarıp çıkması.

İBRİZ: (Ar.). - Halis, saf altın. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İBSAN: (Ar.) Er. - İnsanın yüzü veya huyu güzel olma.

İBŞAR: (Ar.)- Müjde verme, müjdeleme, muştulama. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İCAZET: (Ar.) Ka. 1. İzin, ruhsat. 2. Diploma.

İCAB: (Ar.) Er. 1. Lazım gelme, gerçek. 2. Bir sözleşme için ilk söylenen söz. 3. Olumlama, olumlu hale gelme.

İCÂBET: (Ar.) Ka. 1. Kabul etme, kabul edilme. 2. Razı olma, uyma.

İCÂBİ: (Ar.) Er. - (Bkz. İcab).

İCİ: (Fars.) Er. 1. Hükümdar veziri vekili. 2. Atmaca.

İCLÂL: (Ar.) Ka. 1. Büyültme, saygı gösterme, ikram. 2. Büyüklük, kudret ve kuvvet. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İCMA: (Ar.) Ka. - Dağınık şeyleri toplama, bir araya getirme.

İCMÂL: (Ar.). 1. Özetleme. 2. Özet. 3. Cem, toplama. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İÇKİN: (Tür.). - Varlığın içinde bulunduğu varlığın yapısına karışmış olan. 2. Yalnızca bilinçte olan. 3. Deney içinde kalan, deneyi aşmayan. 4.Dünya içinde dünyada olan.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İÇÖZ: (Tür.) Er. - İçli, özlü değerli.

İÇTEN: (Tür.). - Yürekten, candan, samimi. En önemli, can alıcı noktasından. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İDİCANAN: (Ar.) Ka. - Sevgilinin bayramı.

İDİKUT: (Tür.) Er. 1. Kutlu, saadetli. 2. Yüksek rütbeli. 3. Eski Türklerde bir hükümdar unvanı.

İDİL: (Yun.i.) Ka. 1. Kır hayatını konu edinen yazı veya şiir, aşk hakkında. 2. Küçük ve şairane resim. 3. İçten ve saf aşk.

İDLÂL: (Ar.) Ka. - Naz etme, nazlanma, aşın derecede nazlanma.

İDRİS: (Ar.) Er. 1. Meyvesi hoş kokulu, kerestesi güzel bir kiraz türü.

2. İlim ve fende ileri seviyede olan anlamında.

3. Kur'an-ı Kerim'de ismi geçen İdris peygamber. İlk kez giysi dikip giydiği için terzilerin, ilk kez kalem kullandığı için yazarların piri sayılmaktadır.

İFAKAT: (Ar.) Ka. 1. Hastalıktan kurtulma, iyileşme. 2. Ayılma.

İFAZA: (Ar.). 1. Feyizlendirme, feyz ve nur verme. 2. Kabı taşıncaya kadar doldurma. - Kadın ve erkek adı olarak kullanılır.

İFDAL: (Ar.). 1. Lütuf ve bağış. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İFFET: (Ar.) Ka. 1. Afiflik, temizlik. 2. Namus.

İFHAR: (Ar.) Er. - Onurlandırma, üstün etme.

İFTİHAR: (Ar.). 1. Şeref, şan. 2. Övünme. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İĞDEMİR: (Tür.) Er. - Marangozlukta ağaç delmek için kullanılan çelik araç.

İHLAS: (Ar.) Er. 1. Halis, temiz doğru sevgi. 2. Gönülden gelen dostluk, samimiyet, doğruluk, bağlılık. 3. Kur'an-ı Kerim'in 112. suresinin adı.

İHMİRÂR: (Ar.) Ka. Kızarma, kızıllık.

İHSAN: (Ar.) Er. 1. İyilik etme. 2. Bağış bağışlama. 3. Verilen bağışlanan

şey. 4. Lütuf, iyilik.

İHTİMAM: (Ar.) Er. - Dikkatle çalışma, önemle inceleme.

İHTİRAM: (Ar.) Er. - Saygı, hürmet.

İHTİŞAM: (Ar.).- Büyüklük, göz alıcılık, gösterişlilik, görkem. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İHVAN: (Ar.)- 1. Sadık, samimi candan dostlar. 2. Aynı tarikata mensup insanlar. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İHYA: (Ar.)- 1. Diriltme, diriltilme, canlandırma. 2. Taze can verircesine iyilik lütfetme. 3. Yeniden kuvvetlendirme. 4. Uyandırma, canlandırma, tazelik verme. 5. Allah'ın sıfatlarından. - İsim olarak kullanılmaz.

İKAN: (Ar.). - Sağlam biliş, bilme. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İKBÂL: (Ar.). 1. Birine doğru dönme. 2. Baht-talih. 3. İşlerin yolunda gitmesi, bahtlı, saadetli, mutlu olması. 4. Arzu, istek. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İKBAR: (Ar.). Büyük, ulu görme, görülme. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İKDAM: (Ar.). 1. İlerleme. 2. İlerlemeye çalışma. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İKLİL: (Ar.) Ka. - Taç esfer.

İKLİM: (Yun.). - Bir ülke ya da bölgenin ortalama hava durumunu belirleyen meteorolojik olayların tümü. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İKRAM: (Ar.). 1. Hürmet, saygı gösterme. 2. Ağırlama. 3. Bir şeyi hediye, armağan olarak verme. 4. Hesap dışı yapılan inceleme. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İKRAMULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın ikramı, nimeti, bağışı.

İKSİR: (Ar.). 1. Orta çağ kimyacılarının olağanüstü etkili güçte varsaydıkları cisim. 2. Etkili, yarar şurup. 3. En etkili neden. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İKTİDAULLAH: (Ar.) Er. - Allah'a tabi olma, uyma.

İLBAŞI: (Tür.) Er. - Selçuklularda köy yöneticisi.

İLBEY: (Tür.) Er. - Bir müddet "vali" karşılığında resmen kullanılan uydurma kelime.

İLBEYİ: (Tür.) Er. - Eski Türklerde ve Osmanlılarda bazı oymak beyleri ve ileri gelenler için kullanılan unvan.

İLBİLGE: (Tür.) Er. - Bir ülkenin tanınmış saygın, bilgin kişisi.

İLCAN: (Tür.) Er. - Ülkenin canı, sevdiği kişisi.

İLDEMİR: (Tür.) Er. - Ülkenin en sağlam, güçlü, kuvvetli kişisi,

İLDENİZ: (Tür.). 1. Ülkenin denizi.

- İldeniz Şemseddin: Azerbaycan Atabeyleri diye de anılan İldenizler Sülalesinin kurucusu. Kıpçaklardandır. (Öl. 1175).

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İLENÇ: (Tür.) Er. - İlenmek amacıyla söylenen söz, ilenme.

İLEY: (Fars.). 1. Huzur. 2. Yan, yön, karşı taraf. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İLGAR: (Tür.) Er. 1. Eski Türklerde at koşularına ve tören olarak yapılan koşulara verilen ad. 2. Atın dört nala koşması.

İLGARİ: (Tür.). 1. Artukluların Mardin ve Silvan kolundan iki Atabeyin adı. 2. Komutan, önder.

İLGAZİ: (T.a.i.)- İlin gazisi, savaşanı.

İLGİ: (Tür.). 1. İki nesne arasındaki bağ, alaka. 2. Kimyada bir cismin başka bir cisimle birleşmeye olan meyli. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İLGÜ: (Tür.). Engel, mania. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İLGÜL: (Tür.) Ka. 1. Ülkenin gülü. 2. Çok güzel kadın.

İLGÜN: (Fars.) Ka. - Halk, ahali.

İLHAM: (Ar.). 1. Allah tarafından insanın gönlüne doldurulan şey.

2. Peygamberin gönlüne gelen ilahi düşünceler.

3. Günlük, olağan şey.

4. İçe-gönle doğma.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İLHAMİ: (Ar.) Er. - (Bkz. İlham). İlhamla ilgili.

İLHAN: (Fars.) Er. - Moğol hükümdarlarına verilen unvan.

İLİG: (Tür.) Er. - Hükümdar ve hükümdar ailesi mensupları.

İLİMDAR: (A.f.i.) Er.- Bilim sahibi kişi.

İLİGHAN: (Tür.) Er. Karahanlı hükümdar.

İLKAN: (Tür.) Er. 1. İlk kan. 2. İran'da İlhanlılar'dan sonra bir devlet kuran Türk hükümdarı.

İLKAY: (Tür.). - Yeni ay, ayın ilk hali. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İLKBAHAR: (Tür.) Ka. - Yılın ilk mevsimi, bahar.

İLKBAL: (Tür.) Ka. - İlk doğan kız çocuklarına verilen ad.

İLKCAN: (Tür.) Er. - İlk doğan erkek çocuklarına verilen ad.

İLKE: (Tür.) 1. Kendisinden türetilen ilk madde. 2. Temel düşünce, temel kanı, umde, prensip. 3. Temel bilgi. 4. Öncül. 5. Davranış kuralı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İLKEHAN: (Tür.) Er. - Yeni ilkeler, kanunlar koyan hükümdar, yönetici.

İLKER: (Tür.) Er. - İlk doğan çocuk.

İLKİM: (Tür.). - İlk doğan çocuklara verilen ad.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İLKİN: (Tür.)- Önce, öncelikle.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İLKNAZ: (Tür.) Ka. - İlk doğan kız çocuklarına verilen isim.

İLKNUR: (Tür.) Ka. - İlk ay, ayın ilk hali.

İLKSEL: (Tür.)- Uzun süre çocuğu olmayanların daha sonra ikiz ve üçüz çocukları olduğunda verilen isim. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İLKSEN: (Tür.)- (Bkz. İlknaz). - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İLKSER: (Tür.) Er. - İlk baş, ilk önce, birinci.

İLKSEV: (Tür.) Ka. - (Bkz. İlknaz).

İLKSEN: (Tür.) Ka. - (Bkz. İlksen).

İLKUT: (Tür.) Er. - Kutlu, mutlu, uğurlu ülke.

İLKUTAY: (Tür.) Er. - Kutsal ülke.

İLKYAZ: (Ar.) Ka. - İlkbahar, yaz başlarında doğanlara verilen ad.

İLLİYYUN: (Ar.). - Gökyüzünün ve cennetin en yüksek tabakası. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İLMA: (Ar.). 1. Parlatma. 2. Belirleme, işaret etme. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İLMEN: (Tür.) Er. - Bir ülke halkından olan kimse, yurttaş.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İLMİ: (Ar.) Er. - İlimle, bilgi ile ilgili.

İLMİYE: (Ar.) Ka. - İlme ait, ilme mensup.

İLSAK: (Ar.)- Birleştirme, kavuşturma.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İLSAVUN: (Tür.) Er. - Ülkeni düşmanlardan koru.

İLSEV: (Tür.)- Ülkeni sev, ülkesini seven.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İLSEVEN: (Tür.)- (Bkz. İlsev).

İLSU: (Tür.)- Ülkenin suyu, bereketi, bolluğu.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İLŞEN: (Tür.) Ka. - Mutlu, şen ülke.

İLTAN: (Tür.) Er. - Ülkeni tanı, ülkesini tanıyan seven.

İLTAY: (Tür.) Er. - (Bkz. İltan).

İLTEBER: (Tür.) Er. - Eski Türklerde vali, kumandan anlamlarında unvan.

İLTEKİN: (Tür.) Er. - Tek ve eşsiz ülke.

İLTEMİR: (Tür.) Er. - (Bkz. İltekin).

İLTEMİZ: (Tür.) Er. - (Bkz. İltekin).

İLTEMÜR: (Tür.) Er. - (Bkz. İltekin).

İLTER: (Tür.) Er. - Yurdunu seven, koruyan, gözeten.

İLTİCAULLAH: (Ar.) Er. - Allah'a sığınma, iltica etme.

İLTİFAF: (Ar.) Ka. 1. Sarınma, bürünme, örtünme. 2. Çiçeklerin bürüm bürüm katmerleşmesi.

İLTİFAT: (Ar.) 1. Yüzünü çevirip bakma. 2. Dikkat. 3. Hatır sorma, gönül alma. 4. Sözünü başka bir kişiye çevirme. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İLTİKA: (Ar.) Ka. - Rast gelme, kavuşma, karşılaşma, buluşma.

İLTİKAULLAH: (Ar.)- Allah'a kavuşma, hidayete erme.

İLYAS: (İbr.) Er. – 1. Ölümsüzlüğün simgesi olan Mersin ağacının diğer adı.

2. İlahi güç, kudret.

3. Yağmurlara hükmeden İsrail peygamberi. Kur'an-ı Kerim'de 3 yerde adı geçen peygamberin ismidir. Tevrat'ta Elia diye geçer. Hızır (a.s.) olduğunu söyleyenler vardır.

İMAD: (Ar.) Er. - Direk, kolon.

İMADEDDİN: (Ar.). 1. Dinin direği. Daha çok unvan olarak kullanılır. - Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

İMAM: (Ar.) Er. 1. Namazda kendisine uyulan kimse.

2. Önde bulunan, önayak olan kimse.

3. Halife. Devlet başkanı.

4. Mezhep kuran yüksek dereceli alim.

5. Hz. Ali neslinden gelen.

6. İmam-ı Âzam: Hanefiyye mezhebinin kurucusu.

İMÂR: (Ar.) Er. - Şenlendirme, bayındırma.

İMAREDDİN: (Ar.) Er. - Dini alanda yenilik yapan, dinin yönlendirdiği kimse.

- Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

İMDÂD: (Ar.) Er. 1. Yardım eden. 2. Yardıma gönderilen kuvvet.

- Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır. (İmdat.)

İMER: (Tür.)- Çok zengin, varlıklı. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İMGE: (Tür.)- Hayal karşılığı olarak kullanılan ve Fransızca İmaj kelimesine benzetilerek uydurulan kelime.

İMRÂN: (Ar.) Er. 1. Evine bağlı kalan.

2. Hz. Meryem'in babası.

- Âl-i İmran: İmran ailesi. Musa, Harun-Meryem ve İsa. - Kur'an-ı Kerim'in 3. suresi.

İMREN: (Tür.)- Görülen bir şeyi veya herhangi bir isteği elde etmek istemi, gıpta.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İMRUZ: (Fars.)- Bugün. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İNAK: (Ar.) Er. - Gerçek dost, arkadaş, sırdaş.

İNAKA: (Ar.) Ka. - Aşın güzelliği ve çekiciliği ile hayat verme, verilme.

İNALKUT: (Tür.) Er. - İnanılan doğru, uğurlu ve kutlu kimse.

İNALTEKİN: (Tür.) Er. - (Bkz. İnalkut).

İNAMULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın nimeti, iyiliği.

İNAN: (Ar.) Er. 1. Dizgin. 2. İdare etme, yürütme. 3. (Tür.) Bir kimse ya da şeyin doğruluğunu büyüklüğünü ve gücünü sarsılmaz bir duygu ile benimseme, iman.

İNANÇ: (Tür.) Er. 1. Bir fikre olan bağlılık, kesin kabul. 2. İman. 3. Kesin kabulle bağlanılan şey. 4. İnanılır şey. 5. Doğru, emin.

İNANÖZ: (Tür.) Er. - Özünde inanç olan, iman eden.

İNARE: (Ar.). - Nurlandırma, aydınlatma. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İNAYET: (Ar.) Ka. 1. Dikkat. 2. Gayret, özenme. 3. Lütuf, ihsan, iyilik.

İNAYETULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın lütfü. Allah'ın ihsanı.

-İnayetullah Kenbu: Şah Cihan dönemini anlatan, Şahcihanname isimli yapıtın sahibi. Hintli tarihçi, yazar.

İNCİ: (Tür.) Ka. 1. İstiridye cinsinden deniz hayvanlarının içinde çıkan parlak, yuvarlak ve ziynet eşyası olarak kullanılan kıymetli taş. 2. Küçük, temiz ve sevimli. 3. Kıymetli.

İNCİFEM: (t.a.i.) Ka. - İnci gibi güzel ağızlı.

İNCİFER: (t.f.i.) Ka. - İnci gibi parlak güzel.

İNCİLÂ: (Ar.) Ka. 1. Parlama, cilalama. 2. Görünme, belli olma. 3. Parlaklık, ışık.

İNCİLAY: (Tür.) Ka. - Ay'ın en ince olan zamanı. - İnci ve ay kelimelerinden birleşik isim.

İNCİSER. (t.f.i.) Ka. - Baş inci, en güzel inci.

İNDİRA: (Ar.) 1. Girişim. 2. Öne geçme. 3. Bulut altından sıyrılma. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İNFAKULLAH: (Ar.). - Allah'ın yardımı, nafakası, infakı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İNKİYADULLAH: (Ar.) Er. - Allah'a boyun eğme, teslim olma, kendini teslim etme.

İNSAF: (Ar.) Er.- Adalet ve hak düşünerek davranma.

İNŞAT: (Ar.) Er. - Neşelendirme, (Bkz. Neşet).

İNŞAULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın yapması, meydana getirmesi.

İNŞİLÂL: (Ar.) 1. Şelale oluşturma. 2. Şiddetle dökülme, atılarak akma.- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İNŞİRAH: (Ar.) Er. 1. Açılma. 2. Açıklık, ferahlık. - Kur'an-ı Kerim'de bir süre adı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İNŞİRAK: (Ar.) 1. Çatlayıp yarılma, yarık olma. 2. Parlama. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İPAR: (Tür.) Ka. 1. Yüksek dağların kar tutmayan yerlerinde yetişen bir çeşit dikenli otun sarımtırak çiçekleri, kurusa bile uzun süre kokusu gitmez. 2. Güzel koku, misk, amber.

İPEK: (Tür.) Ka. - İpekböceği denilen ve dut yaprağı ile beslenen kurdun ördüğü koza çözülerek elde edilen, kumaş dokumada kullanılan parlak ve ince tel.

İRADE: (Ar.) Er. 1. İstem. 2. Emir. 3. (Bkz. İstem).

İRCA: (Ar.) 1. Geri çevirme, geri döndürme.

2. (Kim.) indirgeme.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İREM: (Ar.) 1. Cennet bahçesi.

2. Ok veya kurşun atılan nişan tahtası.

3. Cenk denilen musiki aleti ve bunu icad edenin adı.

4. Ad kavmi zamanında, Şeddad tarafından cennete benzetilme amacıyla yapılan bahçe olup, Şam'da veya Yemen'de bulunduğu söylenir.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İREN: (Ar.) 1. Özgür, hür.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İRFAN: (Ar.) 1. Bilme, anlama.

2. Gerçeği sezme, kavrama gücü.

3. Dini gerçek ve sırlan biliş.

4. Kültür.

-Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İRFAT: (Ar.) Er. - Yardım etme, bir şey verme.

İRGÜN: (Tür.)- Sabahın erken saatleri.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İRMAN: (Fars.) 1. Çağrısız gelen kimse. 2. Dalkavuk. 3. Eğreti. 4. Arzu, istek. 5. Pişmanlık.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İRMEGÂN: (Fars.) Ka. 1. Uğurluluk, saadet, ikbal. 2. Terbiye eden.

İRSAD: (Ar.) Ka. 1. Hazırlama. 2. Hazır olma.

İRSALULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın göndermesi, yollaması, Allah'tan gelen.

İRSEN: (Ar.)- Miras olarak, anadan babadan geçerek. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İRŞAD: (Ar.) 1. Doğru yolu gösterme uyarma.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İRŞADULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın irşadı.

İRTEK: (Tür.) Er. 1. Şafak vaktinde doğan. 2. Masal, efsane.

İRTİZA: (Ar.) Er. - Razı olma, uygun bulma, beğenme, seçme.

İRVA: (Ar.) Ka. - Suya kandırma.

İRZA: (Ar.)- Gönlünü etme, hoşnut etme.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İRZİZ: (Ar.) Ka. 1. Titreme. 2. Dolu tanesi. 3. Dik ses.

İSA: (Ar.) Er.- 1. Zenginleştirme.

2. Genişletme.

3. Teselli ve sabır verme.

4. Dört büyük peygamberden biri. Dört büyük kitaptan İncil'in kendisine gönderildiği, Hristiyanların peygamberi.

İSABET: (Ar.) 1. Düşme, (isabet). 2. Düşme, çıkma. 3. Değme, tutma. 4. Yerindelik, yanılmazlık.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İSAD: (Ar.) Er. 1. Yüceltme, yükseltme. 2. Kutlu kalma.

İSADE: (Ar.) Ka. - (Bkz. İsad).

İSAF: (Ar.) Er. - Bir isteği, dileği yerine getirme.

İSAR: (Ar.) Er. 1. İkram, bahşiş. 2. Cömertlikle verme. 3. Dökme, saçma, serpme. 4. Kendi muhtaç olduğu halde bahşiş verme.

İSARE: (Ar.) Ka. - (Bkz. İsar).

İSASE: (Ar.) Ka. 1. Göz ucuyla bakma. 2. Camiyet. 3. Zenginlik, servet.

İSFENDİYAR: (Fars.) Er.- 1. Pehlivan. 2. İran mitolojisinde adı geçen hükümdarın adı.

İSFİD: (Fars.) 1. Ak, beyaz renkli. 2. (Bkz. Esfid).

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İSHAK: (İbr.) Er. 1. İbranice "Gülme" anlamına geldiği söylenir.

2. Hz. İbrahim'in 2 oğlundan biri olan ve Ya'kub (a.s.)'un babası. Peygamberdir. Kur'an'da 17 yerde ismi geçen peygamberlerdendir.

İSKENDER: (Yun.) Er. - M.Ö. 356-323 yıllan arasında yaşayan ve 20 yaşında hükümdar olan Makedonya kralı, Aristo'dan ders almıştır. Yunanistan, İran, Anadolu, Suriye, Mısır, Hindistan'ı istila eden hükümdara, Büyük İskender lakabı takılmıştır. 33 yaşında ölmüştür.

İSLÂM: (Ar.) Er. 1. Hz. Muhammed (s.a.s)'e nazil olan ve kendisi tarafından insanlığa tebliğ edilen din, Allah'ın en son dini.

2. Bu dine mensup olanların hepsi.

3. Allah'a teslim olma, onun emirlerine uyup, yasaklarından kaçınma.

4. İyi geçinme, barış içinde olma.

İSMÂH: (Ar.) Er. 1. Semahatli, cömert kılma. 2. Mülayim ve itaatli.

İSMAİL: (Ar.) Er. - Hz. İbrahim (a.s.)'in oğlu. İbrahim (a.s.) O'nu Allah'a kurban olarak adamış ve sözünde durmak için harekete geçmiştir. Fakat Allah (c.c.) O'nu son anda Cebrail aracılığıyla durdurmuş ve bu imtihanı kazandığını bildirmiştir. İsmail (a.s.) Kur'an'da ismi geçen peygamberlerdendir ve babasıyla beraber Kâbe'yi inşa etmişlerdir.

İSMAYİL: (Ar.) Er.- (Bkz. İsmail.)

İSMET: (Ar.) 1. Masumluk, günahsızlık, temizlik. 2. Haramdan namusa dokunan hallerden çekinme. Peygamberin sıfatlarındandır.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İSMİHAN: (Ar.)- Hükümdar isimleri, han bilinir anlamında. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İSMİNAZ: (a.f.i.) Ka. 1. Naz isminde. 2. Çok nazlı olan.

İSMİNUR: (Ar.) Ka. - Nur ismini alan.

İSMİRAR: (Ar.). - Esmerleşme, kara olma, kararma.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılabilir.

İSNÂ: (Ar.) 1. Övme, şükretme. 2. Değerini yükseltme. 3. Bir yerde uzun zaman kalma.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İSRA: (Ar.) Ka. 1. Yürütme, geceleyin yürütme gönderme. 2. Hz. Peygamberin miraç gecesi. 3. Kur'an-ı Kerim'in 17. suresi.

İSRÂC: (Ar.) 1. Yakma, yandırma. 2. Aydınlatma. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İSRAFİL: (Ar.) Er. - Dört büyük melekten sura üfürme görevi verilen melek.

İSRAİL: (İbr.)- Ya'kub peygamberin lakabı. Sonradan onun soyundan gelenler İsrailoğulları diye anılmışlardır. İsrailoğulları, Kur'an'da çok sık kullanılan bir isimdir.

İSTÂRE: (Fars.) Ka. - Yıldız, necm, sitare.

İSTEM: (Ar.) 1. Zulüm ve sitem. 2. İsim olarak kullanılması uygun değildir.

İSTEM: (Tür.) Ka.- Arzulanan anlamında. İstek kelimesinden uydurulmuş bir kelime.

İSTEMİHAN: (Tür.)- Göktürk devletinin kurucusu Bumin kağanın kardeşi olan Türk hakanı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İSTİHSAN: (Ar.)- Güzel bulma, beğenme.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İSTİKBAL: (Ar.) 1. Gelecek zaman. 2. Geleni karşılama.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İSTİKBAR: (Ar.) 1. Büyütme, önem verme. 2. Kibir.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İŞCAN: (Tür.) Er. - Çalışmayı seven, çalışkan.

İŞVE: (Ar.) Ka. - Güzellerin gönül alıcı, gönül aldatıcı, nazlı davranışı.

İTİBAR: (Ar.) Er.- 1. Önem ve ehemmiyet verme. 2. Hürmet ve saygı. 3. Şeref ve haysiyet. 4. Ticarette birisinin sözüne ve imzasına güven.

İTKAN: (Ar.) Er. 1. Sağlamlaştırma. 2. İnanma.

İVAR: (Fars.) Ka. - Düzülmüş, koşulmuş, hazırlanmış.

İYEM: (Tür.)- Güzellik. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İYİSAN: (Tür.)- İyi adla anılan, iyi tanınan kimse.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İZAN: (Ar.) 1. Anlayış, kavrayış, akıl. 2. Terbiye, edeb. 3. Boyun eğme, göz dinleme. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İZANULLAH: (Ar.) Er. - Allah'a boyun eğme, Allah'ın terbiyesi.

İZEM: (Ar.)- Büyüklük, ululuk. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İZGİ: (Tür.) Er/Ka. - (Bkz. İzgü).

İZGÜ: (Tür.)- İyi güzel, akıllı, adaletli. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İZGÜL: (Tür.) Ka. - (Bkz. İzgü).

İZGÜN: (Tür.) Er. - (Bkz. İzgü).

İZHAN: (Tür.) Er. - İyiliğin, güzelliğin hâkimi, yönetici.

İZHANIM: (Tür.) Ka. - (Bkz. İzhan).

İZHAR: (Ar.) Er. - Gösterme, meydana çıkarma.

İZRA: (Ar.) 1. Aşın övme. 2. Altın arama. 3. Korkutma. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İZZET: (Ar.) Er. 1. Değer kıymet yücelik, ululuk. 2. Kuvvet, kudret. 3.

Hürmet, saygı ikram izan.

İZZETTİN: (Ar.) Er. 1. Dünün kıymeti, kudret, ulviyeti. 2. Asıl şekli "İzzü'ddin"dir. - Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

İZZİ: (Ar.) Er. - Sabırlı, dayanıklı kimse.

-J-

JALE: (Fars.) Ka. - Gece meydana gelen ve sabah çiçekler üzerinde görülen su damlacığı, çiğ, şebnem (Bkz. Şebnem).

JALEDAR: (Fars.) Er/Ka.- Üzerine çiğ düşmüş olan.

JEKFER: (Fars.) Er.- Dayanıklı, sabırlı.

JENGAR: (Tür.) Ka. 1. Bakır pası. 2. Göktaşı. 3. Deniz yeşili renk.

JERF: (Fars.) Er. – Derin.

JERFÎ: (Fars.) Er. - Derinlik. Derin deniz.

JEYN: (Fars.) Er. - (Bkz. Jiyan).

JİYAN: (Fars.) Er. - Coşmuş, kükremiş, kızgın.

JÜLİDE: (Fars.) Ka. 1. Karışık, karmakarışık, dağınık. 2. Derinlik.

-K-

KAAN: (Tür.) Er. 1. Çin ve Moğol imparatorlarına verilen isim. 2. Hakan, hükümdar.

KA'B: (Ar.) Er. 1. Topuk kemiği, aşık kemiği anlamında.

2. (Mecazen): Şeref, şan, onur anlamında kullanılır.

3. Ka'b b. Züheyr (Vll.yy.): Sahabedendir. Resulullah için okuduğu Kaside-i Bürde çok meşhurdur. Birçok dillere çevirisi yapıldı.

KABİL: (Ar.) Er. 1. Olabilir, mümkün. 2. Cins, soy, sınıf, tür, çeşit. -Hz. Âdem'in büyük oğlu olup kardeşi Habil'i öldürmüş ve yeryüzünde ilk kan döken insan olmuştur.

KADEM: (Ar.). 1. Ayak. 2. Adım. 3.Yarım arşın uzunluğunda bir ölçek. 4 Uğur. - Kadın ve erkek adı olarak kullanılır.

KADEMİKUTLU: (Ar.) Er.- Kadim-kutlu, ayağı uğurlu anlamında.

KADEMRAN: (Fars.). 1. İlerleyen. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KADER: (Ar.) Ka. 1. İman esaslarından, Allah'ın bütün yaratıklar için hüküm ve irade ettiği hallerin oluş şekli, alın yazısı, takdir. 2. Talih, baht. 3. Kötü talih. 4. Güç kuvvet.

KADI: (Ar.) Er. 1. Hüküm, karar, hâkimlik. 2. Seri devlette, mahkeme reisi. İlim sahibi yetkili.

- Kadı İyaz: İyaz b. Musa b. Ümran es-Sebtî: (1083-1149). Meşhur fıkıh ve hadis bilgini. İspanya'da Gırnata kadılığı yaptı. 20'yi aşkın eseri vardır.

KADİFE: (Ar.) Ka. - Yüzü ince sık tüylü, parlak ve yumuşak kumaş.

KADİM: (Ar.) Er. 1. Ayak basan, ulaşan, varan. 2. Ezeli, evvelsiz. 3. Çok eski zamanlara ait eski atik. 4. Yıllanmış. - Kelam-ı Kadim, Kur'an-ı Kerim.

KADIN: (Tür.) Ka. 1.Yetişkin dişi insan. 2. Evlenmiş kadın. 3. Evli ve itibarlı kadın, hanım.

KADİR: (Ar.) Er. 1. Değer, kıymet, itibar. 2. Parlaklık. 3. Kudret sahibi kudretli, kuvvetli, güçlü. 4. Allah'ın isimlerinden. Kur'an-ı Kerim'de 50'ye yakın yerde geçmektedir. Başına "abd" takısı olarak "Abdülkadir" olarak kullanılır.

KADİRBİLLAH: (Ar.) Er. 1. Allah'la güçlenen. Gücünü Allah'tan alan. 2. Ebu'l-Ahmed b. İshak. Abbasi halifesi (Öl. 1031). Halife Muktedir'in

torunu.

KADİRE: (Ar.) Ka. - Güçlü kuvvetli.

KADİRŞAH: (a.f.i.) Er. 1. Güçlü, kuvvetli hükümdar, padişah. 2. Kadir ve şah kelimelerinden türetilmiş birleşik isimdir.

KADREDDİN: (Ar.) Er. - Dinin kudreti, gücü. - Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

KADRİ: (Ar.) Er. 1. Değer, itibar. 2. Onur, şeref, haysiyet, meziyet. 3. Rütbe, derece.

KADRİCAN: (a.f.i.) Er. - Değerli, itibarlı, can, ruh. - Kadri ve Can isimlerinden meydana gelen birleşik isim.

KADRİHAN: (a.t.i.) Er. - Değerli hükümdar, yönetici.

KADRİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Kadri).

KÂFİ: (Ar.) Er. - El veren, yeter, yetecek, yetişen, kifayet eden.

KAFİYE: (Ar.) Ka. 1. Şiirde, mısra sonunda yer alan kelimelerin ses

benzerliği, ses uyuşması, uyak. 2. Eski nesrimizde zaman zaman yer alan ses benzerliği ve uygunluğuna dayanan sanat, seci.

KAĞAN: (Tür.) Er. 1. Hakan, imparator. 2. Kükremiş, öfkelenmiş, kükreyen, öfkelenen.

KAHHAR: (Ar.). 1. Ziyadesiyle kahreden, kahredici, yok edici batırıcı. 2. Allah'ın isimlerinden. - İsim olarak kullanılmaz. - (Bkz. Abdülkahhar).

KAHİR: (Ar.) 1. Allah'ın sıfatlarındandır. Kur'an-ı Kerim'de iki yerde geçer. 2. Kahredici, zorlayan. 3. Yok eden. 4. Ezici kuvvet. Kahir Billah: Abbasi halifesi. (Ebu Mansur Muhammed el-Mutezid). Muktedir'in kardeşi.

KAHRAMAN: (Fars.) Er. 1. Yiğit, cesur, (bahadır). 2. Hüküm sahibi, iş buyuran. 3. Fars mitolojisinde Rüstem'in yendiği kimse. - (Bkz. Bahadır).

KÂHTA: (Tür.) Er. - Fırat nehri kollarından birinin adı, Malatya'da aynı isimle yerleşim bölgesi vardır.

KÂHYA: (Fars.) Er. 1. Efendi, emir. 2. Ev sahibi, aile reisi. 3. Çiftlik yöneticisi.

KAİD: (Ar.) Er. 1. Rehber kumandan. 2. Atlan yedekte götüren. 3. Oturan, ikamet eden. 4. Yol gösterici.

KAİDE: (Ar.) Ka. 1. Oturan. 2. Temel, esas. 3. Başkent.

KAİM: (Ar.) Er. 1. Duran, ayakta duran. 2. Bir şeyi yapan icra eden. 3. Allah'ın emrini ifa eden. 4. Vaktini ibadetle geçiren.

KAİME: (Ar.) Ka. 1. (Bkz. Kaim). 2. Türklerde kâğıt para manasına gelmektedir.

KÂİNAT: (Ar.) Er. 1. Var olanların hepsi. Yaratıklar. Yer gök. - (Bkz. Evren).

KALAGAY: (Tür.) Er. - Al, kırmızı renk.

KALENDER: (Fars.) Er. 1. Dünyadan elini eteğini çekip başı boş dolaşan. 2. Alçak gönüllü, gurur ve kibirden uzak, üstüne başına dikkat etmeyen bulduğu ile yetinen kimse.

KALGAY: (Tür.) Er. 1. İzci kumandanı. 2. Kırım hanlığında veliahta verilen unvan.

KALHAN: (Tür.) Er. 1. (Bkz. Kalgay). 2. Kahramanoğulları'nın han soyundan, ceddi de Kalhan adını taşımaktadır.

KAM: (Ar.) Er. 1. Hekim. 2. Düşünür. 3. Büyücü, sihirbaz.

KAMACI: (Tür.) Er. - Top kaması yapan ya da onaran kimse.

KAMANBAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Kamar).

KAMAN: (Tür.) Er. - Dağların doruğuna yakın olan yerler.

KAMARAN: (Ar.) Ka. - Kızıl Deniz'de Yemen kıyılan yakınında bir ada.

KAMBAY: (Tür.) Er. - Hekim, tabib, doktor.

KAMBER: (Ar.). 1. Sadık dost, köle. 2. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KAMBİN: (Fars.) Ka. - Mutlu, bahtiyar.

KÂME: (Fars.) Ka. - Kâm, istek, arzu.

KAMELYA: (Ar.) Ka. 1. Çaygillerden, büyük beyaz, kırmızı veya pembe renkte çiçekler açan dayanıklı yapraklı bir bitki. 2. Yabangülü, çingülü.

KAMER: (Ar.). 1. Ay. 2. Sadık hizmetkâr. 3. Mec. Parlak ve güzel anlamında. 4. Kur'an-ı Kerim'in 54. suresi. - Erkek ve kadın adı olarak

kullanılır.

KAMERŞAH: (Ar.) Er.- Ay gibi şah anlamında.

KAMİ: (Fars.) Er.- İstekli, arzulu anlamında.

KÂMİL: (Ar.) Er. 1. Bütün tam noksansız, eksiksiz. 2. Kemale ermiş olgun. 3. Yaşını başını almış terbiyeli, görgülü. 4. Alim, bilgin, geniş bilgili. - (Bkz. Kemal).

KÂMİLE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Kâmil).

KAMRAN: (Fars.) Er. - İsteğine kavuşmuş olan, mesut, mutlu.

KÂMURÂN: (Fars.). 1. Kâm sürücü, süren, arzusuna isteğine kavuşmuş mutlu. 2. Arzusuna erişen, bahtiyar, mutlu. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KÂMVER: (Fars.) Er. - İsteğine kavuşmuş, mutlu.

KANAAT: (Ar.) Er.- 1. Bir şeyden razı olma. 2. Az şeyle yetinme.

KANBER: (Ar.) Er. 1. Hz. Ali'nin sadık, vefakâr kölesi. 2. Bir evin gediklisi.

KANDEMİR: (Tür.) Er. - Güçlü soydan gelen.

KÂNİ: (Ar.) Er.- Dokunaklı söz söyleyen.

KANİ': (Ar.) Er. 1. Kanaat eden, yeter, bulup fazlasını istemeyen. 2. İnanmış kanmış.

KANİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Kani).

KANSU: (Tür.) Ka. 1. Çin'in kuzey batısında önemli bir sınır kenti. 2. Çin'de Müslümanların en çok bulunduğu eyalet.

KANTARA: (Ar.). 1. Köprü, özellikle taştan yapılmış. 2. Su yolu, bend, hisar anlamına da gelir. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KANUN: (Ar.) Er. 1. Devletin teşri, yasama kuvveti tarafından herkesçe uyulmak üzere konulan her türlü nizam, kaide kural. 2. Herhangi bir mevzu üzerindeki kanunu taşıyan kitap.

KANUNİ: (Ar.) Er. 1. Kanuna ait kararla ilgili. 2. Osmanlıların 10. padişahı Sultan 4. Süleyman'ın lakabı, Osmanlıların yükselme devrinin son padişahı. - Daha çok lakab olarak kullanılır.

KANVER: (Tür.) Er. - Kanını ver, asil.

KAPAR: (Tür.) Er. - Akıl, ruh.

KAPKIN: (Tür.) Er. - Uygun, düzenli.

KAPLAN: (Tür.) Vahşi kedigillerden, benekli, yırtıcı hayvan.

KAPLAN GİRAY: (Tür.) Er. -(1680-1738) yıllan arasında Kırım hanı oldu. 3 defa han olmuştur.

KAPSAM: (Tür.)- Şümul ihtiva, ihata, istiab, manalarına gelen uydurma bir kelime. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KAPTAN: (İtal). 1. Bir geminin sevk ve idare sorumlusu. 2. Şehirlerarası otobüs şoförü. 3. Baş pilot.

KARAALP: (Tür.) Er. - Esmer, kara yağız yiğit.

KARABEY: (Tür.) Er. - (Bkz. Karacabey).

KARABUĞRA: (Tür.) Er. - Esmer, erkek deve.

KARACA: (Tür.) Er. 1. Rengi karaya çalan, esmer, yağız. 2. Geyikgillerden, küçük, boynuzlu, güzel görünüşlü av hayvanı. 3. Üst kol.

KARACABEY: (Tür.) Er. - Esmer bey, rengi karaya çalan.

KARACAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Karaca).

KARAHAN: (Tür.) Er. - Esmer bey, Esmer hükümdar. Karahanlılar devletinin kurucusu.

KARAKAN: (Tür.) Er. - Bir tür dağ ağacı.

KARAMAN: (Tür.) Er. 1. Esmer, yağız insan. 2. Güneybatıda esen yel.

KARANALP: (Tür.) Er. - Karayağız, kahraman yiğit.

KARANFİL: (Ar.) Ka. - Bir çeşit kokulu çiçek.

KARANI: (Ar.) Er. 1. Orta Anadolu'da bir köy. 2. Veysel Karani'nin doğduğu yer.

KARASU: (Tür.) Er. 1. Ağır akan su. 2. Çoğunlukla gözün iç basıncının çoğalmasıyla kendini gösteren körlüğe neden olabilen bir göz hastalığı.

KARATEĞİN: (Tür.) Er. - Amuderya'yı vücuda getiren nehirlerden Surhab üzerinde önemli bir kent.

KARÇİÇEĞİ: (Tür.) Ka. - Süsengillerden, beyaz pembe çiçekler açan soğanlı bitki.

KARDELEN: (Tür.) Ka. 1. Çiğdem. 2. Nergisgillerden baharda çok erken çiçek açan soğanlı bir bitki.

KÂRDİDE: (Fars.). - İş bilir, uyanık, tecrübeli. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KARGIN: (Tür.) Er. 1. Taşkın su. 2. Bol, çok. 3. Doymuş, tok. 4. Erimiş buz ve kar parçalarının oluşturduğu akarsu. 5. Çağlayan.

KARGINALP: (Tür.) Er. - Coşkulu, taşkın, hareketli yiğit.

KARHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Kargın).

KARİN: (Ar.) Er.l. Yakın. 2. Nail olan. 3. Hısım komşu. 4. Mabeynci.

KARLUK: (Tür.) Er. - Türk boylarından biri.

KARLUKHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Karluk).

KARMEN: (Fars.) Ka. - Parlak kırmızı renk.

KARNEYN: (Ar.) Er. 1. İki boynuz. 2. Zülkarneyn: Kur'an-ı Kerim'de Kehf 83, 86, 94. ayetlerde adı geçen ve nebi mi, veli mi olduğunda tereddüt edilen zat. 3. Büyük İskender.

KARTAL: (Tür.) Er. 1. Kartalgillerden, beyazla karışık siyah tüylü, kıvrık ve kuvvetli gagalı, geniş kanatlı büyük yırtıcı kuş. 2. Yeniden diriliş ve güçlülük sembolü.

KARTAY: (Tür.). Er. - Yaşlı, pir.

KARTEKİN: - (Bkz. Kartay).

KARUN: (Ar.) Er. 1. Beni İsrail'de zenginliğiyle meşhur olan ve bu yüzden kendisini her şeyin sahibi gibi görmeye başlayıp Allah'a karşı büyüklenen, belki de dünya kapitalistlerinin en eskisi ve en büyüğü olan kişi. Hz. Musa dönemlerinde yaşamış bu müstekbir, ilahi kahır ve intikama uğrayarak bütün servetiyle birlikte ani bir zelzele ve tufan sonucu yerin dibine geçmiştir.

2. Hunnan ile Beni İsrail'e zulmeden Fir'avun'un müşrik nazırlarından.

3. Çok zengin kimse. (Tavsiye edilmeyen isimlerden.)

KARYE: (Ar.) Ka. - Köy küçük kasaba. Kabile reisi veya eşraftan birine oturduğu karyeyle aynı isim verilmektedir.

KASEM: (Ar.) Er. 1. Yemin etmek. 2. Bölmek.

KASIM: (Ar.) Er.- 1. Kırıcı, ezici. 2. Bölen, taksim eden. 3. Miladi 11. ayın adı.

KÂSİB: (Ar.) Er. - Kesbeden, kazanan, kazanç sahibi.

KÂSİBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Kasib).

KASIM: (Ar.) Er. 1. Taksim eden, ayıran bölen.

- Kasım b. Muhammed (s.a.): Hz. Muhammed (s.a.s)'in oğlunun ismi. Küçük yaşta vefat etmiştir.

2. Kinci, ezici, ufaltıcı. 3. Yılın 11. ayı. 4. Yılın kış bölümü.

KÂŞİF: (Ar.) Er. - Keşfeden, bulan, meydana çıkaran.

KÂŞİFE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Kâşif).

KATADE: (Ar.) Er. - 13 yy.'dan itibaren Mekke'de hâkim olan Şeriflerin atasına verilen ad.

KATİB: (Ar.) Er. 1. Yazıcı. Bir kuruluşta yazı işleriyle vazifeli kimse, sekreter.

2. Osmanlı devletinde divanın resmi yazılarını yazan vazifeli.

3. Devlet memuru.

- Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

- Katib Çelebi 1609-1658 yıllan arasında yaşamış ünlü bilgin. En mühim eseri Keşfü'z-Zünun'dur

KATİBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Katib).

KATİFE: (Ar.) Ka. 1. Kadife. 2. Bir nevi çiçek.

KATRE: (Ar.) Ka. 1. Damla. Damlayan şey.

KAVAS: (Ar.) Er. - Okçu, tüfekçi, tüfekli alet.

KAVİ: (Ar.) Er. 1. Yakar, yakıcı. 2. Kuvvetli, güçlü. 3. Sağlam inanılır. 4. Zengin varlıklı.

KAVİS: (Ar.) Er. 1. Yay. 2. Gökyüzü, ay, burcu.

KAVİY: (Ar.) Er. 1. Kuvvetli, güçlü, dayanıklı, metin muhkem, sağlam. 2. Şiddetli, zorlu. 3. Kudret sahibi her şeye gücü yeten. Cenab-ı Hakk'ın güzel isimlerinden biri. Kur'an-ı Kerim'de 10'dan fazla yerde geçer.

KAVRAM: (Tür.). 1. Bir nesnenin zihindeki soyut ve güzel tasarımı, mefhum. 2. Nesnelerin ya da olayların ortak özelliklerini kapsayan ve ortak bir ad altında toplayan genel tasarım.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KAVUŞUM: (Tür.). 1. Yeryuvarlağı bir uçta kalmak üzere yerin güneşin ve herhangi bir gezegenin bir doğru üzerine gelmeleri. 2. İçtima.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KAYA: (Tür.) Er. 1. Büyük ve sert taş kütlesi. 2. Kayalık sarp dağ.

KAYAALP: (Tür.) Er. - Kaya gibi güçlü er.

KAYACAN: (Tür.) Er. - Canı kaya gibi güçlü.

KAYAER: (Tür.) Er. - Kaya gibi güçlü er.

KAYAN: (Tür.) 1. Akarsu sel. 2. Yassı, düz, kat kat oluşmuş taşlar. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KAYANSEL: (Tür.) Er. - (Bkz. Kayan).

KAYGUN: (Tür.) Er. 1. Etkili, hüzünlü, dokunaklı. 2. Akdoğan.

KAYHAN: (Tür.) Er. - Sert, güçlü sesli okuyucu, kayayı bile delecek güçte sesi olan okuyucu.

KAYI: (Tür.) Er. 1. Yağmur, sağanak, bora. 2. Oğuz boylarından Osmanlı hanedanının mensup olduğu boy. 3. Sağlam, güçlü, sert.

KAYIHAN: (Tür.) Er. - Güçlü hükümdar.

KAYITBAY: (Tür.) Er. - Kayıtbay el-Zahiri: Ünlü Mısır ve Suriye sultanı.

KAYMAZ: (Tür.) Er. 1. Dağ eteği. 2. Güneydoğu'dan esen bir rüzgâr.

KAYNAK: (Tür.) 1. Bir suyun çıktığı yer, menşe. Bir haberin çıktığı yer.

2. Araştırma ve incelemede yararlanılan belge.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KAYRA: (Tür.)- Yüksek büyük tutulan ya da sayılan birinden gelen iyilik lütuf, ihsan atıfet, inayet. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KAYRAALP: (Tür.) Er. - İyiliksever, yiğit.

KAYRABAY: (Tür.) Er. - İyiliksever, saygın kimse.

KAYRAHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Kayraalp).

KAYRAK: (Tür.) Er. 1. Taşlı, kumlu, ekime elverişli olmayan toprak. 2. Kaygan toprak. 3. Bileği taşı.

KAYRAL: (Tür.) Er. - Kayrılan, himaye edilen (kimse).

KAYRAR: (Tür.) Er. 1. Orman içindeki ağaçsız kalan. 2. Kayan yer. 3. İnce çakıllı, kumlu toprak.

KAYS: (Ar.) Er. 1. Leyla ile Mecnun hikâyesinin erkek kahramanı olan Mecnun-i Amiri'nin asıl adı. 2. Umman Denizi'nde küçük bir ada.

KAYSER: (Ar.) Er. - Roma ve Bizans (Alman) imparatorunun lakabı. - Daha çok unvan olarak kullanılır.

KAYTUS: (Ar.)- Bir yıldız kümesi. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KAYYUM: (Ar.) 1. Gökleri, yeri ve her şeyi tutan. Her şeyin varlık sahibi olabilmesi için gerekeni veren. Allah'ın isimlerinden.

KAZA: (Ar.) Er. - Hüküm karar verme, emir tesbit vs.

KAZAK: (Tür.) Er. 1. Göçebe akıncı. 2. Rusya'da yaşayan bir Türk kavmi. 3. Genç, taze. 4. İnatçı.

KAZAKHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Kazak).

KAZAN: (Tür.) Er. 1. Su çevrisi, kayra. 2. Sazlık yerlerde dibi bulunmayan sulu yer. 3. Girdap.

KAZANHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Kazan).

KÂZIM: (Ar.) Er. 1. Öfkesini yenen kimse. Hırsını dizginleyen. 2. Kinini yenen.

KEBİR: (Ar.) 1. Büyük, ulu azim. 2. Yaşça büyük yaşlı. 3. Çocukluktan çıkmış genç. 4. Allah'ın isimlerinden. Abdülkebir şeklinde kullanılmalıdır.

KEBİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Kebir).

KEBUTER: (Fars.) Ka. - Güvercin.

KEFFARET: (Ar.) Ka. 1. Günahı örten anlamına gelir. 2. Günahların ödenmesi gereken bedeli.

KELAMİ: (Ar.) Er. - Söze ilişkin, sözle ilgili.

KELEBEK: (Tür.) Ka. 1. Vücudu kanatlan ince pullarla ve türlü renklerle örtülü, dört kanatlı, çok sayıda türü olan böcek. 2. Narin, ince kadın.

KELİM: (Ar.) Er. 1. Söz söyleyen, konuşan.

2. Kelimullah: Tur'u Sina'da Cenab-ı Hakla konuşmasıyla Hz. Musa'ya verilen unvan.

3. Sure-i Kelim: Taha suresi.

KELİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Kelim).

KEMAL: (Ar.) Er. 1. Olgunluk, yetkinlik, tamlık, eksiksizlik. 2. En yüksek değer, mükemmellik, değer baha. 3. Bilgi, fazilet. 4. Fazlalık, çokluk.

KEMALAT: (Ar.) Ka. - İnsanın bilgi ve ahlak güzelliği bakımından olgunluğu.

KEMALEDDİN: (Ar.) Er. 1. Dinde olgunluğa eren, dinin son derecesi. 2. Din bilgisi kuvvetli.

- Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

KEMANDAR: (Fars.) Er. - Yay tutan, yay tutucu.

KEMYAB: (Fars.) Ka. - Az bulunan, nadir.

KENAN: (Ar.) Er. 1. Hz. Ya'kub'un memleketi, Filistin. 2. Yusuf-i Kenan: Hz. Yusuf

- Pir-i Kenan: Hz. Ya'kub. Hz. Nuh'un iman etmeyen oğlunun adının da Kenan olduğu rivayet edilmektedir.

KENTER: (Tür.) Ka. - Şehirli, kentli.

KERAM: (Ar.) Er. - (Bkz. Kirami).

KERAMEDDİN: (Ar.) Er. 1. Kerem bağış ihsan lütuf sahibi.

2. Dinde üstün mertebelere ulaşan.

3. Keramet sahibi derviş veli.

- Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

KERAMET: (Ar.) Ka. 1. Birine karşı ikramda bulunmak. 2. Allah'ın bir kimseye cömertliği, lütfu, himayesi ve yardımı olarak ele alınır.

KERAMİ: (Ar.) Ka.- Soylu, cömert kişi.

KEREM: (Ar.) Er. 1. Asalet, asillik, soyluluk. 2. Cömertlik, el açıklığı lütuf, bağış, bahşiş.

KEREMŞAH: (Ar.) Er. - (Bkz. Kerem).

KERENÂY: (Fars.) Ka. - Eskiden kullanılan bir çeşit nefesli saz.

KERİM: (Ar.) Er. 1. Kerem sahibi, cömert, verimcil. 2. Ulu, büyük. 3. Lütfü, ihsanı bol, ihsan yönünden ulu. 4. Allah'ın isimlerinden, "abd" takısı alarak kullanılır, (Bkz. Abdülkerim).

KERİMAN: (Ar.) Ka. - (Bkz. Kerim).

KERİME: (Ar.) Ka. 1. (Bkz. Kerim). 2. Âyet. 3. Kız evlat.

KERİMHAN: (a.t.i.) Er. - (Bkz. Kerim).

KEŞİF: (Ar.) Er. - Açma, meydana çıkarma.

KEVÂR: (Ar.) Ka. - Büyük Sahra'da önemli bir vaha.

KEVKEB: (Ar.)- Yıldız gökyüzündeki parlak cisimleri ifade eden genel isim. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KEVNİ: (Ar.) Er. - Var olmayla, varlıkla ilgili.

KEVSER: (Ar.) Ka. 1. Maddi ve manevi çokluk, kalabalık nesil. 2. Cennette bir havuzun ırmağın adı. 3. Kur'an-ı Kerim'de en kısa sure.

KEYÂN: (Tür.) Er. - Büyük hükümdar, şah.

KEYFER: (Fars.) 1. Karşılık. 2. Mükafat veya mücazat.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KEYHAN: (Fars.)- Dünya. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KEYHÜSREV: (Fars.) Er. 1. Adil ve ulu padişah. 2. Keykavus'un torunu, Siyavuş'un oğlu olan meşhur hükümdar.

KEYKÂVUS: (Fars.) Er. 1. Adil, necip. 2. Keyaniyan'ın II. padişahı olup Keykubat'ın torunu ve halefidir. Key'lerin ikinci padişahı.

KEYKUBAD: (Fars.) Er. 1. Büyük ve ulu padişah. 2. Keykavus'un dedesi olan ünlü padişah. 3. Key'lerin ilk padişahı. - Türk dil kuralları açısından "d/t" olarak kullanılır.

KEYS: (Ar.) Er. - Zekâ, anlayış, kavrayış.

KEYVAN: (Fars.) Ka. - Satürn yıldızı.

KEYYİS: (Ar.) 1. Akıllı, anlayışlı, kavrayışlı. 2. İnce zarif.

KEYYİSE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Keyyis).

KEZBAN: (Fars.) Ka. 1. Bir yeri yöneten kadın kahya. 2. Ev kadını, evine ve kocasına bağlı kadın.

KEZER: (Fars.) Er. - Kahraman.

KILAVUZ: (Tür.) Er. - Yol gösteren, rehber.

KILIÇALP: (Tür.) Er. - Kılıç gibi keskin yiğit.

KILIÇASLAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Kılıçalp). İlk Selçuklu Sultanı Süleyman Şah'ın oğlu. Daha sonra O da Selçuklu hanedanının başına geçti.

KILIÇHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Kılıçalp).

KILINÇ: (Tür.) Er. 1. Çelikten silah. 2. Davranış, yaratılış, huy.

KINAY: (Tür.)- Çok çalışkan, etkin, faal. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KINCAL: (Tür.) 1. İnce zarif. 2. Aksi. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KINER: (Tür.) Er. - (Bkz. Kıncal).

KINIK: (Tür.) Er. 1. Kaynak, memba. 2. İstek, arzu, gayret. 3. Obur. 4. Oğuzların 24 boyundan biri.

KINIKASLAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Kınık).

KINNESRİN: (Ar.) Ka. - Kuzey Suriye'de bir şehir, eski Halep de denilmektedir.

KIRALP: (Tür.) Er. - Kır beyi, taşrada oturan.

KIRAY: (Tür.) Er. 1. Genç, delikanlı. 2. Ürün vermeyen arazi. 3. Eşkıya yol kesen.

KIRCA: (Tür.) Er. 1. Dolu. 2. Ufak ve sert taneli kar, rüzgârla karışık yağmur.

KIRDAR: (Tür.) Er. - Ölçülü davranış, soğukkanlılık.

KIRGIZ: (Tür.) Er. 1. Gezici, gezgin. 2. Kırgızistan'da oturan halk.

KIRTEKİN: (Tür.) Er. - (Bkz. Kıralp).

KISMET: (Ar.) Ka. 1. Bölme, pay etme, hisselere ayırma. 2. Talih, nasip, kader. 3. Şayi olan hisseyi tayin etme belirtme.

KIVANÇ: (Tür.). 1. Sevinç, memnuniyet. 2. Övünen, güvenen, iftihar eden. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KIYAM: (Ar.) Er. 1. Kalkma, ayağa kalkma, ayakta durma. 2. Namazda ayakta durma. 3. Bir işe başlama. 4. Ayaklanma. 5. Ölümden sonra dirilme, ayağa kalkma.

KIYAS: (Ar.) Er. 1. Bir şeyi başka şeye benzeterek hüküm verme. 2. Karşılaştırma, örnekseme. 3. Umum kaideye uyma.

KIYMET: (Ar.) Ka. 1. Değer. 2. Bedel, baha, tutar. 3. Şeref, onur, itibar.

KIZILÖZEN: (Tür.) Ka. - Kızılırmak, güney Azerbaycan'ı 2 defa katederek Gilan'da Hazer denizine dökülen ırmak.

KİBAR: (Ar.) Ka. 1. Duygu, davranış ve hareket bakımından ince, zarif, nazik, çelebi. 2. Büyük cömert, asil, zengin. 3. Şık, seçkin. 4. Büyükler, ulular. 5. Kibirli.

KİBARİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Kibar).

KİÇİHAN: (Tür.) Er. - Küçük hükümdar.

KİFAYET: (Ar.) Ka. 1. Yetişme, el verme, kafi gelme. 2. Bir işi yapabilecek yetenekte olma.

KİMEK: (Tür.)- X. yy. İrtiş'in orta bölgesinde yaşayan bir Türk kavmi. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KİRAM: (Ar.) Er. 1. Soydan gelenler, soyu temizler, ulular, sergeliler. 2. Cömertler, eli açıklar. Sahabenin lakabı olmuştur.

KİRAMİ: (Ar.) Er. 1. Cömertçe, eli açıklara özgü. 2. Soylular, ulular, şereflilerle ilgili.

KİRAZ: (Yun.) Ka. - Gülgillerden, yapraklanmadan önce çiçek açan, düz kabuklu ağaç ve bu ağacın yuvarlak sulu ve tek çekirdekli yemişi.

KİRMAN: (Fars.) Er. 1. Hisar, kale. 2. İran'da bir eyalet ve bu eyaletin bugünkü merkezi.

KİRMANŞAH: (Tür.) Er. - (Bkz. Kirman).

KİSRA: (Fars.) Er. - İran şahlarının adı.

KİŞVER: (Fars.) Ka. - Ülke.

KİTİARAZ: (Fars.) Ka. - Dünyayı süsleyen, dünyanın süsü olan.

KİYAN: (Fars.) Ka. 1. Yıldız. 2. Merkez.

KİYASET: (Ar.) Ka. - Uyanıklık, anlayışlılık.

KOCA: (Tür.) Er. 1. Eş. Ev ve ailenin yaşça en büyüğü. 2. İri, kocaman. 3. Akıllı, tedbirli yiğit.

KOCAALP: (Tür.) Er. - Yaşlı, ulu, yiğit

KOÇAK: (Ar.) Er. - Yürekli, eli açık. 2. Yüce gönüllü. 3. Konuk sever. 4. Yiğit, korkmayan kişi, savaşçı. 5.Açık kestane renginde olan.

KOÇAKALP: (Tür.) Er. - Cömert, kahraman, yiğit.

KOÇAKER: (Tür.) Er. - Cömert, kahraman kimse.

KOÇAŞ: (Tür.) Er. 1. Kılavuz, rehber. 2. Yağmur bulutu.

KOÇAY: (Tür.) Er. - Koç gibi güçlü.

KOÇER: (Tür.) Er. - Sağlıklı, yürekli er.

KOÇHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Koçer).

KOÇUBEY: (Tür.) Er. - Koçu arabasını kullanan kişi. Koçu: Gelin arabası.

KOCYİĞİT: (Tür.) Er. - Yürekli, cesur, kahraman.

KONGAR: (Tür.) Er. - (Bkz. Kongur).

KONGUR: (Tür.) Er. - San ile siyah karışımı bir renk, koyu kumral, kestane rengi.

KONGURALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Kongur).

KONGURTAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Konguralp).

KORUR: (Tür.) 1. Açık san, açık kestane renkli. 2. Kimseyi beğenmeyen gururlu, kendini beğenmiş. 3. Süslü, çalımlı, şık.

KONURALP: (Tür.) 1. Cesur, yiğit, er. Orhan Gazi'nin komutanlarından biri.

KORAL: (Fran.) Er. 1. Batı musikisinde dini şarkı. 2. Sınır muhafızı.

KORALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Koral).

KORAY: (Tür.) Er. - İyice kor rengine gelen ay.

KORÇAN: (Tür.) Er. - Ateşli, canlı, hareketli.

KORÇAN: (Tür.) Er. - Çağlayan.

KORGAN: (Tür.) Er. - Hisar kale.

KORHAN: (Tür.) Er. - Ateşli, canlı, güçlü hükümdar.

KORKUT: (Tür.) Er. 1. Büyük dolu tanesi. 2. Korkusuz, yavuz, heybetli. 3. Cin, şeytan.

KORKUTALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Korkut).

KORTAN: (Tür.) Er. 1. Yanan, sıcak ten. 2. Yalçın ve kesik kaya. 3. Pelikan kuşu.

KOTUZ: (Tür.) Er. - Gururlu, kibirli.

KOTUZHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Kotuz).

KOYAK: (Tür.) Er. 1. Vadi, dere. 2. Dağlar ve kayalıklar üzerindeki doğal

çukurlar. 3. Dağ yolu üzerindeki otluk. 4. Etkili, dokunaklı.

KOYAŞ: (Tür.) Er. - Güneş. - Erkek ve kadın adı olur.

KOYGUN: (Tür.) Er. 1. Etkili, hüzünlü, dokunaklı. 2. Akdoğan.

KOYTAK: (Tür.) Er. - Rüzgâr almayan çukur yer.

KOYTAN: (Tür.) Er. - Dağ bucağı.

KOZA: (Tür.) Ka. - İçinde tohum ya da krizalit bulunan koruncak.

KÖKEN: (Tür.) Er. 1. Bir şeyin çıktığı, dayandığı temel, biçim neden ya da yer. 2. Kavun, karpuz, kabak gibi bitkilerin toprak üstüne yayılan dalları. 3. Soy, asıl, ata.

KÖKER: (Tür.) Er. - Köklü soydan gelen kimse.

KÖKLEM: (Tür.) Er. - İlkbahar

KOKSAL: (Tür.) Er. - Yer altında geniş bir alana dağılan kök.

KÖKSAN: (Tür.) Er. - Tanınmış, ünlü ad.

KÖKŞİN: (Tür.) Er. 1. Gök renginde. 2. Yaşlı, koca.

KÖKTEN: (Tür.) Er. 1. Köklü, yüzeyde kalmayan, derine inen. 2. Soylu.

KÖRNES: (Tür.)- Ayna. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KÖSE: (Fars.) Er. - Sakalı bıyığı hiç çıkmayan veya seyrek olan. - Daha çok lakab olarak kullanılır.

KÖSEM: (Tür.) Ka. 1. Sürüler önünde rehber vaziyetinde giden. 2. Cildi temiz, pürüzsüz. 3. Kösem Sultan: IV. İbrahim'in annesi ve torunu zamanında Osmanlı iktidarında etkin olan Sultan.

KUBİLAY: (Tür.) Er. - Cengiz Han'dan sonra Moğol imparatorluğu tahtına çıkan büyük kağanların en meşhuru 35 yıl saltanat sürmüş ve 1294 yılında 80 yaşında ölmüştür.

KUDDUS: (Ar.) Er. 1. Temiz, pak. 2. Hatadan, gafletten, eksiklikten uzak. 3. Çok aziz, mübarek. - Allah'ın isimlerinden. "Abd" takısı alarak kullanılırsa daha iyi olur.

KUDDUSİ: (Ar.) Er. - 1. Kuddüs olan Allah'ın nimetine mazhar olan 2. 19. yy. Borlu meşhur mutasavvıf Türk şairi.

KUDRET: (Ar.) Ka. 1. Kuvvet, takat, güç.

2. Allah'ın ezeli gücü.

3. Varlık, zenginlik.

4. Allah yapısı, yaratılış, insan eliyle yapılamayan şeyler.

5. Ehliyet kabiliyet.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KUDRETULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın gücü.

KUDSİ: (Ar.) Er. - Kutsal, muazzez, mukaddes. - Allah'a mensup, ilahi.

KUDSİYYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Kudsi).

KUDÜS: (Ar.) Er. 1. Filistin'in merkezi olan şehir. - Ruhu'1- Kudüs: Cebrail, Hz. İsa'ya üfürülen ruh.

KUHİSTAN: (Fars.) Er. - Dağlık memleket, İran yaylasında dağların çok olduğu bölge.

KUHRUD: (Fars.)- Dağ ırmağı. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KÛHSAR: (Fars.) 1. Dağlık. 2. Dağ tepesi. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KULA: (Tür.) Er. 1. Kumral. 2. Sarışın, mavi gözlü. 3. Vücudu koyu sarı, kuyruğu ve yelesi siyah olan at.

KULAHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Kula).

KULAN: (Tür.) Er. 1. Anayurdu Asya olan at ile eşek arası görünüşte yabanıl bir at türü. 2. İki, üç yaşında dişi tay, kısrak. 3. Zafer kazanmış kişi.

KUMAN: (Tür.) Er. - XI. yy ile XIV. yy. arasında Güney Rusya bozkırlarında göçebe olarak yaşayan bir Türk boyu.

KUMANBAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Kuman).

KUMRU: (Fars.) Ka. - Güvercinlerden, uzunca kuyruklu boynunun yanlarında benekler bulunan ve güvercinlerden daha küçük olan boz renkli

kuş.

KUMRUL: (Fars.) Er. - (Bkz. Kumru).

KUMUK: (Tür.) Er. 1. Kılıç. 2. Kuzeydoğu Kafkasya ile Hazar denizinin batı kıyısında yaşayan bir Türk boyu.

KUMUKBAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Kumuk).

KUNT: (Tür.) Er. 1. Sağlam ve iri yapılı. 2. Ağır dayanıklı, kalın. 3. Bir tür güvercin.

KUNTAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Kunt).

KUNTER: (Fars.) Er. - Sağlam, kuvvetli.

KUNTMAN: (Tür.) Er. - Sağlam ve iri yapılı, sağlıklı kimse.

KURA: (Tür.) Er. 1. Cesur. 2. Çelik. 3. Toprak içinde bulunan büyük taş.

KURAL: (Tür.) Er. 1. Davranışlara ya da bir sanata bir bilime yön veren ilkeler. 2. Araç. 3. Silah.

KURAY: (Tür.) Er. - Ay gibi.

KURBAN: (Ar.) Er. 1. Allah'ın rızasını kazanmaya vesile olan şey. 2. Eti fakire parasız olarak dağıtılmak niyetiyle farz, vacib ve sünnet olarak kesilen hayvan. 3. Bir gaye uğruna feda olma.

KURÇEREN: (Tür.) Er. - Dayanıklı ve yiğit adam.

KUREYŞ: (Ar.) Er. - Hz. Peygamberin soyu.

KURMAN: (Tür.) Er. - Yüksek aşamalı, nitelikli kimse.

KURRE: (Ar.) Ka. Tazelik, parlaklık. - Mısır valiliği yapmış bir zatın adıdır.

KURTARAN: (Tür.) Er. - Kurtulmasını sağlayan.

KURTULUŞ: (Tür.) Er. 1. Kurtulmak fiili, kurtulma. 2. Tehlike, sıkıntı, zorluk veya esaretten, istiladan kurtulmuş olma hali, halas, necat, reha, selamet. 3. İstanbul'da bir semt adı.

KUSAY: (Ar.) Er. 1. Uzaklaşmak. 2. Peygamberin 5. dereceden atası olup İslamiyet’ten önce Mekke'de Kâbe’yi tamir ettirmiş ve yeniden düzenlemiştir.

KUSVA: (Ar.) Er. 1. Son derece bulunan. 2. Nihayet son. 3. Erişilecek son nokta son sınır. 4. Peygamber (s.a.s)'in devesinin adı.

KUŞEYR: (Ar.) Er. - Büyük beni Amir b. Şaşa'a grubuna dahil bir Arap kabilesi. Kuşeyri: İslam aleminin büyük sufi müelliflerinden. Kuşeyri Risalesi adıyla ünlü eseri bulunmakta.

KUTAL: (Tür.) Er. - Mutlu ol.

KUTALMIŞ: (Tür.) Er. - Mutlu olmuş, kutlu olmuş.

KUTALP: (Tür.) Er. - Kutlu, uğurlu, yiğit.

KUTAM: (Ar.) Er. - Akbabaya benzeyen.

KUTAN: (Tür.) Er. 1. Dua, yalvarma. 2. Saka kuşu. 3. Saban. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

KUTAY: (Tür.) Er. 1. Mübarek ay. 2. Borneo adasının doğu tarafından bir sultanlık.

KUTBAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Kutalp).

KUTBERK: (Tür.) Er. - (Bkz. Kutbay).

KUTCAN: (Tür.) Er. - Kutlu, uğurlu can.

KUTEL: (Tür.) Er. - Uğurlu el.

KUTER: (Tür.) Er. - Mutlu, uğurlu kişi.

KUTERTAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Kuter).

KUTHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Kuter).

KUTKAN: (Tür.) Er. - Saygın, kutlu soydan gelen.

KUTLAN: (Tür.) Er. - Kutlu, mutlu ol.

KUTLAR: (Tür.) Er. - Mutluluklar, uğurlar.

KUTLAY: (Tür.) Er. 1. Uğurlu kutlu ay. 2. Kır donlu at.

KUTLU: (Tür.) Er. 1. Uğurlu, hayırlı. 2. Mübarek. 3. Mesut, bahtiyar.

KUTLUALP: (Tür.) Er. - Uğurlu yiğit-

KUTLUAY: (Tür.) Er. - Uğurlu ay.

KUTLUBAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Kutlu).

KUTLUCAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Kutlu).

KUTLUĞ: (Tür.) Er. - Uğurlu, mutlu, şanslı, kutlu.

KUTLUĞHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Kutluğ).

KUTLUTEKİN: (Tür.) Er. - (Bkz. Kutlu).

KUTSAL: (Tür.) Er. - Kudsi, kutlu mübarek, mukaddes.

KUTSALAN: (Tür.) Er. - Uğur getiren, kutlu kimse.

KUTSALMIŞ: (Tür.) Er. - (Bkz. Kutsalan).

KUTSAN: (Tür.) Er. - Uğurlu, talihli ol.

KUTSEL: (Tür.) Er. - (Bkz. Kutsan).

KUTSOY: (Tür.) Er. - (Bkz. Kutsel).

KUTULMUŞ: (Tür.) Er. - Kurtulmuş, aydınlığa kavuşmuş.

KUTUN: (Tür.) Er. - Kutlu, kutsal.

KUTUNALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Kutun).

KUTUNER: (Tür.) Er. - (Bkz. Kutun).

KUTYAN: (Tür.) Er. - Uğurlu kimse.

KUVVET: (Ar.) Er. 1. Güç, kudret, takat, sıhhat, sağlamlık. 2. Bir hükümetin askeri gücü.

KUYAŞ: (Tür.) Er. 1. Güneş. 2. Çok sıcak, güneşin etkili vurması.

KÜBRA: (Ar.) Ka. 1. Büyük olan (Ekber'in müennesi). 2. Hadicetü'l-Kübra: Hz. Peygamberin ilk hanımı.

KÜLTİGİN: (Tür.) Er. - Göktürk prensi ve komutanı.

KÜLÜK: (Tür.) Er. 1. Meşhur ünlü. 2. Taşçı, çekici, balyoz.

KÜRBOĞA: (Tür.) 1. İri, güçlü, sarsılmaz boğa. Kuvvetli iri yapılı boğa. Selçuklu komutanı ve Musul emirinin adı.

KÜREMA: (Ar.) Er. 1. Kerim, asil, necip, iyiliksever, hayır sahibi cömert, eli açık kimseler. 2. Ulular, büyükler.

KÜRHAN: (Tür.) Er. Yiğit, yürekli han.

KÜRŞAD: (Tür.) Er. - Eski Türklerde yiğit, alp.

KÜRÜMER: (Tür.) Er. - topluluk, sürü.

KUŞAD: (Fars.) Er. 1. Açılış, açma.

2. Fetih, fethetme.

3. Açılış merasimi, küşad resmi.

4. Yayın gerilip bırakılması.

5. Musikide uvertür.

6. Bir cins tavla oyunu.

- Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

KÜŞADE: (Fars.) Ka. 1. (Bkz. Küşad). 2. Açık. 3. Ferah.

-L-

LÂCEREM: (Ar.) Ka. 1. Şüphesiz. 2. Besbelli, elbette.

LAÇİN: (Tür.). 1. Bir cins şahin. 2. Sarp, yalçın. 3. Şiddetli. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

LAHİB: (Ar.) Er. - Açık yol.

LÂHİK: (Ar.) Er. 1. Yetişip ulaşan. 2. Eklenen. 3. Yenisi.

LAHİKA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Lahik).

LÂHZA: (Ar.) Ka. 1. Bir bakış, bir göz atma. 2. Göz kırpacak kadar zaman an. 3. Bir kez göz kırpma.

LAJVERDİ: (Fars.) Ka. 1. Lacivert. 2. Koyu mavi değerli bir süs taşı.

LALE: (Fars.) Ka. 1. Zambakgillerden, uzun yapraklı, güzel ve çeşitli renklerde çiçekli soğanlı bir bitki. 2. Eskiden sucuların boyunlarına asılan iki ucu lale gibi kıvrak demir halka, pranga. 3. Ağaçtan meyve koparmaya yarayan ucu çatallı sırık.

LÂLEFAM: (Fars.) Ka. - Lale renginde.

LÂLEGUN: (Fars.) Ka. - Lale renginde.

LÂLEGÜL: (Fars.) Ka. - Türk musikisinde bir makam.

LALERUH: (Fars.) Ka. 1. Lale yanaklı, yanağı lale gibi kırmızı olan. 2. Türk müziğinde mürekkeb bir makam.

LÂLEVEŞ: (Fars.) Ka. - Lale gibi.

LÂLEZAR: (Fars.) Ka. - Lalelik, lale yetişen yer, lale bahçesi.

LÂMİ: (Ar.) Er. - Parlayan, parıldayan parlak.

- Lamii: 1472-1532 yılları arasında yaşayan Türk edebiyatında haklı bir ün kazanmış mutasavvıf ve sanatkâr.

LÂMİA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Lami).

LÂMİH: (Ar.) Er. 1. Hz. Nuh'un erkek kardeşi. 2. Parlayan, parıldayan,

parlak.

LÂMİİ: (Ar.) Er. – Parlaklıkla ilgili.

LÂMİHA: (Ar.) Ka. - (bkz, Lamih).

LAMİNUR: (Ar.)- Nur saçarak parlayan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

LÂNAZİR: (Ar.)- Eşsiz, benzersiz. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

LANE: (Fars.) Ka. - Yuva, ev, aşiyan.

LÂSİF: (Ar.) Er. - Parlayan, parlayıcı.

LÂTİF: (Ar.) Er. 1. Allah'ın isimlerindendir. 2. Yumuşak, hoş, güzel, nazik. 3. Bütün inceliklere vakıf. -"abd" takısı alarak kullanılabilir. (Abdüllatif).

LÂTİFE: (Ar.) Ka. - Güldürecek, tuhaf ve güzel söz ve hikâye şaka.

LÂTİME: (Ar.) Ka. - Misk, güzel koku.

LAVANTA: (İtal.) Ka. - Lavanta çiçeğinden elde edilen güzel koku.

LÂYEZAL: (Ar.)- Zevalsiz, bitimsiz. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılabilir.

LÂYİH: (Ar.) Er. 1. Parlak, parlayan. 2. Aşikâr, meydanda, hüveyda. 3. Hatıra gelen.

LÂYİHA: (Ar.) Ka. 1. Düşünülen bir şeyin yazı haline getirilmesi. 2. Tasarı.

LÂYİK: (Ar.) Er. - Yakışan, yakışıklı.

LÂZIM: (Ar.) Er. - Gerekli şey. Gerekçe.

LÂZIME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Lazım).

LEÂL: (Ar.) Ka. - İnciler.

LEBABE: (Ar.) Ka. - Akıl sahibi olma.

LEBÂBET: (Ar.)- Akıllılık, zeyreklik. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

LEBİB: (Ar.) Er. - Akıllı, zeki, fatin.

LEBİBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Lebib).

LEFİF: (Ar.) Er. - Durulmuş sarılmış.

LEMA: (Ar.)- Pırıltı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

LEMAN: (Ar.) Ka. - Parlama, parıltı.

LEMARİZ: (Fars.)- Parlayan, parıldayan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

LEMEAT: (Ar.) Ka. - Parıltılar.

LEMEHÂT: (Ar.) Ka. - Bir defa bakışlar, bir göz atışlar.

LEMİ: (Ar.) Er. - (Bkz. Leman).

LEMYEZEL: (Ar.) 1. Zail olmaz, baki, kalıcı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

LERZÂN: (Fars.) Ka. - Titrek, titreyen.

LERZE: (Fars.) Er. - Titretme.

LERZENDE: (Fars.) Ka. - Titreyen, titrek.

LETAFET: (Ar.) Ka. 1. Latiflik, hoşluk. 2. Güzellik. 3. Nezaket. 4. Yumuşaklık.

LEVAMİ: (Ar.)- Parlamalar, nurlar.

LEVEND: (Fars.) Er.- 1. Osmanlı donanmasında vazifeli asker denizci. 2. Eskiden Venediklilerin şark memleketlerinden maaşla topladıkları denizciler. 3. Yakışıklı, boylu poslu kimse. 4. Atak, gözü pek, hareketli ve çevik.

LEVENT: (Fars.) Er.- (Bkz. Levent)

LEVNİ: (Ar.) Er.- Renkli, boyalı.

LEVNİZ: (Ar.) Er. 1. Renk, boya, yüz. 2. Nevi, çeşit, Türk.

LEVZİ: (Ar.) 1. Badem biçiminde olan. 2. Bademle ilgili. - Erkek ve kadın

adı olarak kullanılır.

LEVZİYYE: (Ar.) Ka. 1. (Bkz. Levzi). 2. Badem erik, kayısı vişne, kiraz ve benzer meyvelerin içinde anıldıkları grup.

LEYAL: (Ar.) Ka. - Geceler.

LEYÂN: (Fars.) Ka. - Parlayan, parlayıcı, konforlu, lüks hayat.

LEYFUNNUR: (Ar.)- Geceyi aydınlatan nur, ışık.

LEYLÂ: (Ar.) 1. Çok karanlık gece. 2. Arabi ayların son gecesi. 3. Leyla ile Mecnun hikâyesinin kadın kahramanı.

LEYLÂK: (Ar.) 1. Zeytingillerden hoş kokulu salkım şeklinde mor ve beyaz renklerde çiçek açan bir bitki ve bitkinin çiçeği.

LEYS: (Ar.) 1. Yokluk. 2. Arslan, esed, haydar, gazanfer, şir.

LEZİR: (Fars.)- Akıllı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

LİSAN: (Ar.) 1. Dil. 2. Konuşulan dil. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

LİVA: (Ar.) Er. 1. Bayrak. 2. Mülki idarede kaza-vilayet arasında bir derece, sancak. 3. Tugay. 4. Tuğgeneral. 5. Livai saadet, Liva-i şerif. Hz. Muhammed (s.a.s)'in bayrağı Livaü'l-Hamd: Muhammed ümmetinin mahşer günü altında toplanacakları bayrak. Makam-ı Ahmedi.

LİYÂKAT: (Ar.) Ka. 1. Layık olan, değerlilik, yararlılık. 2. İktidar, hüner, fazilet.

LOKMAN: (Ar.) Er. 1. Eski kavimlerde, ahlaki öğütler veren hekim. 2. Kur'an-ı Kerim'de bir sure adı.

LULUBAR: (Ar.) Ka. - İnci yağmuru.

LUT: (Ar.) Er. 1. Hz. İbrahim'in peygamber yeğeni. 2. Kendisine itaat etmeyen ve eşcinsel olarak yaşamayı adet edinmiş olan Sodom ve Gomorrah halkına gelmiştir. Hanımı da helak olanlar arasındadır. Lut (a.s.) Kur'an'da adı geçen peygamberlerdendir.

LÜBBETÜLAYN: (Ar.) Ka. - Göz bebeği.

LÜTFİ: (Ar.) Er. - Hoşluk, güzellik, iyi davranış.

LÜTFİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Lütfı).

LÜTFULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın lütfü. Allah'ın iyi, hoş ve letafet sahibi kıldığı kişi demektir.

-M-

MABER: (Ar.) Er.- Geçilecek yer, geçit, köprü.

MACİD: (Ar.) Er. - Şan ve şeref sahibi olan kimse. İyi ahlaklı. Ulu. Türkçede d/t ye dönüşüp Macit olabilmektedir.

MACİDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Macid).

MAĞFİRET: (Ar.) Ka. - Allah'ın kullarının günahlarını bağışlaması, örtmesi.

MAĞRİB: (Ar.) Er.- Batı, garb tarafı anlamında. Türkçede b/p dönüşümü ile, Mağrip olarak da kullanılmaktadır.

MAĞRUR: (Ar.) Er.- Gururlu, öz güveni fazla olan.

MAHBUB: (Ar.) Er. 1. Muhabbet olunmuş, sevilmiş, sevilen, sevgili. 2. Mahbub-i Hûda, (Allah'ın sevgilisi) Hz. Muhammed (s.a.s).

MAHBUBE: (Ar.) Ka. - Muhabbet olunmuş, sevilmiş, sevilen. - (Bkz. Mahbub).

MAHDUM: (Ar.) Er. – 1. Efendi, bey, hükümdar. 2. Erkek evlat.

MAHFER: (Fars.) Ka. - Ay aydınlığı, ay ışığı.

MAHFİ: (Ar.) Er. - Gizli, saklı, kapalı.

MAHFUZ: (Ar.) Er. Korunmuş, gözetilmiş. Gizlenmiş, saklanmış.

MAHİN: (Ar.)- (Bkz. Hz. Peygamberin isimleri).

MAHİNEV: (Fars.) Ka. - Yeni ay, ayça, hilal.

MAHİNUR: (Fars.) Ka. 1. Ayın nuru, ışığı. 2. Ay yüzlü güzel.

MAHİR: (Ar.) Er. - Maharetli, hünerli, elinden iş gelir, becerikli.

MAHİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mahir).

MAHİZAR: (Fars.) Ka. - İnleyen ay.

MAHİZER: (Fars.) Ka. - San, altın renginde ay.

MAHMUD: (Ar.) Er. 1. Hamd olunmuş, sena edilmiş, övülmeye değer.

- Makam-ı Mahmud: Hz. Muhammed'in en büyük şefaat makamı, cennet.

2. Ebrehe'nin Kâbe’yi yıkmak üzere getirdiği filin adı.

3. Mahmud (Kaşgarlı) Karahanlılar'dan olan bu Türk bilgini "Divanu Lügati't-Türk" adlı eseriyle tanınmıştır.

4. Mahmudiye: 2. Mahmut devrinde basılan altın para.

MAHMUDE: (Ar.) Ka. - Bingör otu, sakmunya.

MAHMUR: (Ar.) Er. 1. Sarhoşluğun verdiği sersemlik. 2. Uyku basmış, ağırlaşmış, yan baygın göz.

MAHMURE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mahmur).

MAHPARE: (Fars.) Ka. - Ay parçası, çok güzel kadın.

MAHPERİ: (Fars.) Ka. - Ay gibi peri kadar güzel.

MAHPERVER: (Fars.) Ka. - Mehtap.

MAHPEYKER: (Fars.) Ka. 1. Yüzü ay gibi parlak, güzel, nurlu. 2. Kösem Sultan'ın adı.

MAHRA: (Ar.) Ka. 1. Elverişli, uygun şey. 2. Değerli kimse.

MAHRU: (Fars.) Ka. - Ay yüzlü, yüzü ay gibi olan güzel.

MAHSUD: (Ar.) Er.- İmrenilen.

MAHŞER: (Ar.) Er. - Huy, tabiat.

MAHSUN: (Ar.) Er. – 1. Hazinede saklana şey. 2. Tasalı, hüzünlü. 2. Güçlendirilmiş, güçlü.

MAHSUNE: (Ar.) Ka. - Kuşatılmış, sarılmış, çevrilmiş.

MAHSUT: (Ar.) Er. - Hasat edilmiş, ekini biçilmiş. Biçilmiş ekin.

MAHTER: (Fars.) Ka. - Yeni ay, ayça, hilal.

MAHUR: (Fars.)- Türk musikisinde rast perdesinde karar kılan bir makam. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MAİDE: (Ar.) Ka. 1. Üzerinde yemek bulunan sofra. Yemek, şölen. 2. Kur'an-ı Kerim'in 5. suresinin adı. 3. İsa ve Havarilerine gökten inen sofra (Maide-i Mesih).

MAİL: (Ar.) Er. 1. Bir yana eğilmiş, eğik. 2. Hevesli, istekli, yetenekli. Taraflı, içten istekli. 3. Andırır, benzer. 4. Tutkun.

MAİLE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mail).

MAKAL: (Ar.) Er. - Söz, lakırdı. Söyleme, söyleyiş.

MAKBUL: (Ar.) Er. - Kabul olunmuş, alınmış, alınan. Beğenilen, hoş karşılanan, geçer.

MAKBULE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Makbul).

MAKRUN: (Ar.)- Ulaşmış, kavuşmuş, yakın. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MAKSİM: (Ar.) Er. 1. Bir şeyim dallara bölünerek ayrıldığı yer. 2. Suyun kollara ayrılma yeri.

MAKSUD: (Ar.) Er. 1. Kast olunan, istenilen şey, istek. Maksad, niyet, murat. 2. Varılmak istenen yer.

MAKSUDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Maksud).

MAKSUM: (Ar.) Er. - Ayrılmış, bölünmüş. Kısmet. Rızk-ı Maksum; Allah tarafından takdir edilmiş rızık.

MAKSUME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Maksum).

MAKSUR: (Ar.) Er. 1. Kasrolunmuş, kısaltılmış, kasılmış. 2. Alıkonulmuş. Bir şeye ayrılmış.

MAKSURE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Maksur).

MAKUL: (Ar.) Er. - Akla uygun bulunan. Akıl ile bilinir, akılla kanıtlanan. Oldukça akıllı, sözü akla yakın.

MAKULE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Makul).

MÂLİK: (Ar.) Er. 1. Sahip, bir şeye sahip olan, bir şeyi olan.

- Malikii'l-Mülk, Allah.

2. Yedi cehennemin hâkimi ve kapıcısı olan melek.

3. Zebanileri idare eden melek.

-İmam Malik, Maliki mezhebinin kurucusu. Ashab bu ismi kullanmıştır.

MALİKE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Malik). 1. Mal sahibi olan kadın. 2. Peri, su perisi.

MALKOÇ: (Tür.) Er. - Akıncı ocağı reisi.

MALUM: (Ar.) Er. - Bilinen, belli. Herkesçe bilinen. Faili belli olan fiil.

MAMER: (Ar) Er.- Uzun ömürlü, uzun süre yaşayan.

MAMUR: (Ar.) Er. 1. Bayındır, şenlikli. 2. İmar edilmiş, işlenmiş yer. 3. Beyt-i mamur: Kâbe.

MANA: (Ar.) 1. Mana, anlam. 2. İç, içyüzü. 3. Rüya, düş. - (Bkz. Anlam).- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MANOLYA: (Frans.) Ka. - Manolyagillerden. Beyaz renkli ve güzel kokulu çiçekleri olan, süs bitkisi olarak yetiştirilen ağaç ve bu ağacın çiçeği.

MANSUR: (Ar.) Er. 1. Yardım olunmuş, Allah'ın yardımıyla galip, üstün gelmiş. 2. Türk musikisinde bir düzen. 3. Bir ney çeşidi.

MANSURE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mansur).

MANZUR: (Ar.) Er. - Bakılan, nazar olunan. Gözde olan, beğenilen.

MANZURE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Manzur).

MARAL: (Tür.) Ka. - Dişi geyik, ceylan, karaca.

MARİFET: (Ar.) Ka. 1. Herkesin yapamadığı ustalık, her şeyde görülmeyen hususiyet, ustalıkla yapılmış olan şey.

2. Bilme, biliş.

3. Hoşa gitmeyen hareket.

4. Vasıta aracı, ikinci el.

-Marifetname: İbrahim Hakkı Bey'in divan kültürüne ait hazırladığı meşhur eseri.

MÂRİYE: (Ar.) Ka. - Şen'un adında birinin kızı olup hicretin 7. yılında kızkardeşi Şirin ile birlikte, Mukavkıs tarafından Hz. Muhammed'e (s.a.s) hediye edilen kıbti bir cariye. Hz. Peygamberin hanımlarından küçük yaşta ölen oğlu İbrahim'in annesi.

MARUF: (Ar.) Er. 1. Herkesçe bilinen tanınmış belli. Meşhur ünlü. 2. Şeriatın emrettiği, uygun gördüğü.

MARUFE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Maruf).

MÂRUT: (Ar.)- Arkadaşı "Harut" ile meşhur olan bir melek olup büyü ile uğraştıklarından dolayı kıyamete kadar kalmak üzere Babil'de bir kuyu içerisine hapsedilmişlerdir. - İsim olarak kullanılmaz.

MASUM: (Ar.) Er. 1. Suçsuz, kabahatsiz, günahsız, ismet sahibi. 2. Saf, temiz. İmam-ı Rabbani'nin oğlu.

MASUME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Masum). İmamiye mezhebinde günahsız sayılan ehl-i beyt mensubu.

MASUN: (Ar.) Er. - Korunmuş, korunan.

MASUNE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Masun).

MAŞUK: (Ar.) Er. - Tutku ile sevilen, sevilmiş.

MAŞUKA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Maşuk).

MATLUB: (Ar.) Er. - İstenilen, aranılan, talep edilen şey.

MATLUBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Matvlub).

MATUK: (Ar.) Er. - Azat olunmuş, özgürlüğü bağışlanmış.

MATUKE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Matuk).

MAUN: (Ar.) Er. Zekât. Kur'an-ı Kerim'in 107. suresi.

MAVERA: (Ar.)- Ara, geri, bir şeyin ötesinde bulunan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MAVİYE: (Ar.) Ka. - Suya ait.

MAYE: (Fars.) Ka. 1. Maya, asıl ve gerekli madde. 2. Para, mal. İktidar güç. 3. Bilgi.

MAZHAR: (Ar.) Er. 1. Bir şeyin göründüğü çıktığı yer. 2. Nail olma, şereflenme. 3. Bazı tekkelerde oturarak uyurken dayanılan kısa değerde. 4. Bir çeşit tef.

MAZLUM: (Ar.) Er. 1. Zulüm görmüş. 2. Halim, selim, sakin, sessiz.

MAZMUN: (Ar.) Er. 1. Borçluluk, kefalet. 2. Ödenmesi gereken şey.

MAZYAR: (Ar.) Er. - Taberistan'daki Karini hükümdarlarının sonuncusu.

MEBDE: (Ar.)- Baş, başlangıç, ilke.- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MEBHUR: (Ar.) Er. - Soluyan, soluğan, nefes darlığına yakalanmış olan.

MEBHURE: (Ar.) Ka. (Bkz. Mebhur).

MEBRUK: (Ar.) Er. - Tebrike şayetse, kutlanmaya layık. Kutlu.

MEBRUKE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mebruk).

MEBRUR: (Ar.) Er. - Beğenilmiş, hayırlı, yararlı.

MEBRURE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mebrur).

MEBSUDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mebsut).

MEBSUT: (Ar.) Er. - Açılmış, yayılmış. Uzun uzadıya anlatılan.

MEBŞURE: (Ar.) Ka. - Yüzü beyaz, gösterişli güzel kadın.

MEBUS: (Ar) Er.- 1. Gönderilmiş. 2. Halk tarafından seçilerek parlamentoya gönderilmiş, milletvekili.

MECDEDDİN: (Ar) Er.- Dinin büyüğü, dinin yüce kişisi.

MECDİ: (Ar.) Er. - (Bkz. Mecid).

MECDİDE: (Ar.) Ka. - Rızkı bol, nasibi açık, bahtiyar.

MECDUD (Ar) Er.- Rızkı bol, nasibi açık.

MECERRE: (Ar.) 1. Samanyolu. 2. Harekete müsait yol, cadde veya yer. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MECİD: (Ar.) Er. - Çok ulu, yüce, şan ve şeref sahibi. Allah'ın sıfatlarından.

-Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

Abdülmecid, Allah'ın (Mecid'in) kulu.

MECİDDİN: (Ar.) Er. - Dinin ululuğu, büyüklüğü. - Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

MECİDE: (Ar.) Ka. - Büyük ulu. Şan ve şeref sahibi.

MECNUN: (Ar.) Er. 1. Cin tutmuş, cinlenmiş. 2. Delice seven, tutkun. 3. Leyla ile Mecnun hikâyesinin erkek kahramanı.

MECRA: (Ar.). - Suyun aktığı yatak, su yolu. Bir işin gidiş yolu. Bedendeki ahlatın alıştığı yol. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MECUT: (Ar.) Er. - Talihi açık, mutlu, şanslı kimse.

MED'UV: (Ar.) Er. - Davet olunmuş, çağırılmış, davetli. Hz. Peygamber (s.a.s)'in isimlerinden.

MEDÂ: (Ar.). Mesafe. Son. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MEDAR: (Ar.). 1. Dayanak. 2. Dönence. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MEDED: (Ar). Er.- (Bkz. Medet.)

MEDENİ: (Ar.) Er. 1. Medine'ye mensup, şehirli, şehir halkından olan. 2. Bir memleketle ilgili olan. 3. Terbiyeli, görgülü, nazik. Daha çok lakab olarak kullanılır.

MEDET: (Ar). Er.- Yardım, imdat.

MEDİD: (Ar.) Er. - Uzun, çok uzun süren. Arap aruzunun 2. bendi.

MEDİDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Medid).

MEDİH: (Ar.) Er. - Methetmeye, övmeye sebeb olan şey, övme mevzuu.

MEDİHA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Medih).

MEDİNE: (Ar.) Ka. - Arabistan'da bir şehir. Hz. Peygamberin kabrinin bulunduğu şehir. Hacıların Mekke'den sonra ziyaret ettikleri şehir.

MEFAHİR: (Ar.)- İftihar edilecek, övünülecek şeyler. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MEFHAR: (Ar.) Er. - Övünme. Övünmeye sebeb olan, güvenmeyi gerektiren.

- Mefhar-i kâinat: Muhammed (s.a.s).

MEFHARET: (Ar.) Ka. - İftihar duyma, övünme.

MEFKURE: (Ar.) Ka. - Ülkü, ideal.

MEFRUZ: (Ar.) Er. - Farz olunmuş, varsayılmış.

MEFRUZA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mefruz).

MEFTUH: (Ar.) Er. 1. Açılmış, açık. 2. Ele geçirilmiş.

MEFTUHA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Meftah).

MEFTUN: (Ar.) Er. 1. Fitneye düşmüş, sihirlenmiş. 2. Gönül vermiş, tutkun vurgun. Hayran olmuş, şaşmış.

MEFTUNE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Meftun).

MEHDİ: (Ar.) Er. 1. Kendisine rehberlik edilen. Allah tarafından hidayet verilmiş olan. - Doğru yolu tutan. 2. Şiilere göre 12 imamın sonu.

MEHDİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mehdi).

MEHİB: (Ar.) Er. 1. Heybetli, azametli, korkunç (mehub).

2. Arslan (Esed, gazanfer, haydar, şir).

MEHİR: (Fars.) Ka. - Ay.

MEHLİKA: (Fars.) Ka. - Ay yüzlü güzel.

MEHMED: (Ar.) Er. - Muhammed isminin Türkçesi. (Bkz. Muhammed).

MEHMET: (Ar.) Er. - Muhammed isminin Türkçesi. (Bkz. Muhammed).

MEHMETALİ: (Ar.) Er. – Çok övülmüş ulu kişi.

MEHMETCAN: (Af.i.) Er. – Benim Mehmedim, canım Mehmedim anlamında.

MEHMETCİK: (Ar) Er.- Mehmet ile (Tür) -cik takısından oluşmuş ad. Küçük Mehmet, sevimli Mehmet anlamında.

MEHMETHAN: (Ar) Er.- Mehmet ile (Tür) han'dan oluşmuş ad. Mehmet-han, çok methedilmiş, çok övülmüş han.

MEHPARE: (Fars.) Ka. - Ay parçası, çok güzel.

MEHRE: (Tür.) Ka. - Hind okyanusu sahili ile Hadramut arasında bir ülke.

MEHRU: (Fars.) Ka. - Ay yüzlü güzel.

MEHTAP: (Fars.) Ka. 1. Ay aydınlığı, ay ışığı. Dolunay. 2. Alay, eğlence, zevklenme.

- Türk dil kuralı açısından "b/p" olarak kullanılır.

MEHVEŞ: (Fars.) Ka. - Ay gibi, ay yüzlü, güzel.

MEKİN: (Ar.) Er. 1. Temekkün eden, oturan yerleşen. 2. Vakarlı, temkinli, vakar, iktidar sahibi. Hz. Peygamber (s.a.s)'in isimlerinden.

MEKİNE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mekin). 1. İktidar ve onur sahibi. 2. Yer tutup oturan, yerleşmiş.

MEKNUN: (Ar.) Er. - Saklı, gizli, iyice korunmuş.

MEKNUNE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Meknun).

MEKNUZ: (Ar.) Er. - Gömülü. Hazineye konulmuş, saklanmış.

MEKNUZE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Meknuz).

MEKREMET: (Ar.) Er. - Kerem, cömertlik. Saygı, ağırlama.

MEKŞUFE: (Ar.) Ka. - Açılmış, açık. Bilinmez değil, keşfolunmuş.

MELÂ: (Ar.) Ka. 1. Doluluk. 2. Topluluk. 3. Ova.

MELAHAT: (Ar.) Ka. - Güzellik, yüz güzelliği.

MELDÂ: (Ar.) Ka. - Genç, körpe ve nazik.

MELEK: (Ar.) Ka. 1. Allah'ın nurdan yarattığı varlıklar. Allah'ın emirlerine tam itaat eden varlıklar. 2. Halim, selim güzel huylu kimse.

MELEKNAZ: (a.f.i.) Ka. - (Bkz. Melek).

MELEKNUR: (Ar.) Ka. - (Bkz. Melek).

MELEKPER: (a.f.i.) Ka. - Melek kanatlı.

MELEKRU: (a.f.i.) Ka. - Melek yüzlü.

MELEKSİMA: (a.f.i.) Ka. - Melek şimali.

MELHUZ: (Ar.) Er. - Umulur, beklenir.

MELHUZA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Melhuz).

MELİH: (Ar.) Er. - Melahat sahibi, güzel, şirin, sevimli.

MELİHA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Melih).

MELİK: (Ar.) Er. 1. Padişah, hakan, hükümdar. 2. Mal sahibi. 3. Allah'ın isimlerinden, (Bkz. Abdülmelik). Melikşah: Sultan Sencer'in babası olan büyük Selçuklu hükümdarı.

MELİKANBER: (Ar.) Er. - Kudretli, nüfuzlu, Habeş köle. Melik ve anber isimlerinden birleşik isim.

MELİKE: (Ar.) Ka. - Kadın hükümdar. Hükümdar karısı.

MELİKSERVER: (Ar.) Er. - Doğu Sultanı hükümdar.

MELİKŞAH: (Ar) Er.- Melik ile (Fars) şah sözcüklerinden oluşmuş bileşik addır. 1. Hükümdarlar hükümdarı anlamındadır 2. Büyük Selçuklu imparatoru Sultan Sencer'in babasının adından.

MELODİ: (Yun.) Ka. - Nağme, ahenk, ezgi.

MELTEM: (Tür.) Ka. - Yazın düzenli olarak karadan denize doğru esen rüzgâr.

MEMDUD: (Ar.) Er. - Uzatılan.

MEMDUDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Memdud).

MEMDUH: (Ar.) Er. Övülmüş, övülecek.

MEMDUHA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Memduh).

MEMETALİ: (Ar.) Er. – (Bkz. Mehmetali.)

MEMNUN: (Ar.) Er. 1. Minnet altında bulunan. 2. Sevinmiş, sevinçli. Razı hoşnut, (Bkz. Dilşad).

MEMNUNE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Memnun). Sevinmiş, sevinçli.

MEMUL: (Ar) Er.- 1. Ümit olunan. 2. Olabilir, umulur. 3. Umut.

MEMUN: (Ar.) Er. - Emin bulunan, korkusuz, tehlikesiz, sağlam, (Bkz. Emin).

MENAF: (Ar.) Er. 1. Dağın sivri tepesi. 2. Cahiliye döneminde Arapların putu. - İsim olarak kullanılmaz.

MENAM (Ar) Er.- 1. Uyku. 2. Rüya, düş.

MENDERES: (Yun.) Er. - Akarsu yataklarının dolambaçlı kısmı. Ege bölgesindeki 3 akarsudan birisinin adı.

MENEKŞE: (Fars.) Ka. - Menekşegillerden birçok çeşitleri bulunan koyu mor çiçek açan süs bitkisi. Koyu mor renk.

MENGÜ: (Tür.)- Ebedi ölümsüz, bengi. Mengü suyu: Ab-ı hayat. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MENGÜALP: (Tür.) Er. - Ölümsüz, güçlü, kuvvetli, yiğit.

MENGÜBAY: (Tür.) Er. - Varlıklı kimse.

MENGÜBERT: (Tür.) Er. - Allah verdi.

MENGÜCEK: (Tür.) Er. - Erzincan, Kemah, Divriği ve Şebinkarahisar'ı içine alan bölgeyi fethederek XII. yy.'ın ilk yansına kadar elinde tutan Türk sülalesi.

MENGÜÇ: (Tür.) Er. - Yaşlı.

MENGÜER: (Tür.) Er. - (Bkz. Mengü).

MENGÜTAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Mengüer).

MENNAN: (Ar.) Er. - Çok ihsan eden, verici, ihsanı bol. - Abd takısı alarak kullanılır. Allah'ın isimlerinden (Bkz. Abdülmennan).

MENSUR: (Ar.) Er. - Saçılmış, dağılmış. Ölçüsüz, uyaksız, manzum olmayan söz.

MENSURE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mensur).

MENŞUR: (Ar.) Er. - Neşrolunmuş, dağıtılmış, yayılmış.

MENSURE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Menşur).

MENZUR: (Ar.) Er. - Adanmış, vadedilmiş. Adak olarak belirtilmiş.

MENZURE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Menzur).

MERAFİ: (Ar.) 1. Dağın sivri tepesi. 2. İslam'dan evvel Arapların putu. - İsim olarak kullanılmaz.

MERAHÂN: (Ar.) Er. 1. Ferah, sevinç. 2. Zayıf olma hali.

MERAL: (Tür.) Ka. - (Bkz. Maral).

MERAM: (Ar.) Ka. - Arzu istek. İçten tasarlanan niyet.

MERCAN: (Ar.) Selenterelerin mercanlar sınıfından olup kayalık yerlerde koloni meydana getirerek yaşayan, iskeleti kalkerli kırmızı renkli deniz hayvanı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MERD: (Fars.) Er. 1. Adam, insan. 2. Özü sözü doğru kabadayı, yiğit. - Türk dil kurallarına göre "d/t" değişmesiyle kullanılır.

MERDAN: (Fars.) Er. - Mertler, insanlar, erkekler, yiğitler.

MERDİ: (Fars.) Er. - Mertlik, erlik. Cesaret, yüreklilik. İnsanlık.

MERDÜM: (Fars.) 1. İnsan, adam. 2. Gözbebeği. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MEREVİŞ: (Tür.) Ka. - Terementi ağacının tohumu.

MERGUB: (Ar.) Er.- (Bkz. Mergub)

MERĞUB: (Ar.) Er. 1. İstenilen, sevilen. 2. Herkes tarafından sevilip aranılan.

MERĞUBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mergup).

MERİÇ: (Tür.)- Balkan yarımadasının güneydoğu kesiminden geçen akarsu. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MERİD: (Ar) Er.- Dik başlı, baş kaldıran. Tavsiye edilmeyen isimlerden…

MERİH: (Ar.) Er. - Güneş sisteminde güneşe olan uzaklığı bakımından dördüncü sırada yer alan gezegen. Mars.

MERKÜR: (Fran.) Er. - Güneşe en yakın gezegen.

MERSA: (Ar.) Ka. - Liman.

MERSED (Ar) Er.- Cömert, eli açık.

MERT: (Fars.) Er. 1. Özü, sözü doğru yiğit. 2. Erkek insan.

MERT: (Fars.) Er.- Sevgili, Mert, benim Mert'im anlamında.

MERTEL: (f.t.i.) Er. - (Bkz. Mert).

MERTER: (f.t.i.) Er. - (Bkz. Mert).

MERTKAL: (f.t.i.) Er. - Her zaman doğru kal.

MERTKAN: (f.t.i.) Er. - Mert soydan gelen.

MERTOL: (f.t.i.) Er. - Mert ile (Tür) ol sözcüklerinden oluşmuş ad. Her zaman sözünün eri ol.

MERVAN: (Ar.) Er. - Emevi sülalesinin Mervan kolu.

MERVE: (Ar.) Ka. - Mekke'de bir dağın adı olup hacılar, Merve ile Safa arasında Sa'y ederler yani 7 defa gidip gelirler.

MERYEM: (İbr.) Ka. - 1. Abid. İbadete düşkün insan. 2. Hz. İsa'nın annesi.

MERZAT: (Ar.) Er. - Rıza, hoşnutluk.

MERZUK: (Ar.) Er. - Rızıklandırılmış, rızık verilmiş.

MERZUKA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Merzuk).

MESERRET: (Ar.) Ka. - Sevinçler. Şenlik, sevinç.

MESİH: (Ar.) Er. 1. Üzerine yağ sürülmüş.

2. Mesholunmuş, başka bir şekle girmiş olan.

3. Acaip, tuhaf.

4. Ölmek.

- Mesih: Hz. İsa'nın elini sürdüğü hastaların derhal iyileşmesi dolayısıyla kendisine isim olarak verilmiştir.

MESRUR: (Ar.)- Sevinçli, memnun, sevinmiş meramına ermiş. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MESRURE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mesrur).

MESTUR: (Ar.) Er. - 1. Örtülü, kapalı. 2. Namuslu, açık gezmeyen.

MESUD: (Ar.) Er. - Saadetli, bahtlı, bahtiyar, kutlu. - Türk dil kurallarına göre "d/t" olarak kullanılır.

MESUDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mesud).

MESUL: (Ar) Er.- Sorulan, sorumlu.

MESUR: (Ar) Er.- Ünlü, itibarlı, beğenilir kimse.

MESUT: (Ar). Er.- (Bkz. Mesud.)

MEŞHED: (Ar.) Er. - Bir adamın şehit olduğu veya bir şehidin gömüldüğü yer. İran'da ziyaretgah olan meşhur şehir. Hz. Peygamber (s.a.s)'in

isimlerinden.

MEŞHUR: (Ar.) Er. - Ünlü, argın, tanınmış.

MEŞHURE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Meşhur).

MEŞKUR: (Ar.) Er. - Beğenilmiş, övülmüş. Teşekkür edilmeye değer olan.

MEŞKURE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Meşkur).

METE: (Tür.) Er. - Büyük Türk-Hun İmparatoru (M.Ö. 209-174).

METEHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Mete)

METHİYE: (Ar.) Ka. - Birini övmek maksadıyla yazılmış eser, kaide.

METİN: (Ar.) Er. 1. Metanetli, sağlam, dayanıklı. 2. Özü, sözü doğru, sebatkar, itimat edilir. Hz. Peygamber (s.a.s)'in isimlerinden.

METİNER: (Tür.) Er. - (Bkz. Metin).

MEVA: (Ar.) Ka. - Sığınılacak yer, yurt, mesken.

MEVCUD: (Ar.) Er. - Var olan, bulunan. Hazır olan, hazır bulunan. -Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

MEVCUDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mevcud).

MEVDUD: (Ar.) Er. – 1. Sevilmiş, sevilen. 2. Gaznelilerin bir hükümdarı.

MEVDUT: (Ar.) Er.- (Bkz. Mevdud)

MEVEDDET: (Ar.) Ka. - Sevgi, muhabbet. Dostluk.

MEVHİBE: (Ar.) Ka. - Vergi, ihsan, bağış.

MEVLÂ: (Ar). Er.- 1. Sahip, efendi. 2. Azatlı, azad edilmiş köle. 3. Tanrı. 4. Veli.

MEVLÂNA: (Ar). Er.- Efendimiz, sahibimiz.

–Mevlâna Celaleddin Rumi Hazretlerinin ismi.

MEVLİD: (Ar.) Er. 1. Doğma, dünyaya gelme. 2. Doğulan yer. 3. Doğulan zaman.

MEVLUD: (Ar.) Er. 1. Yeni doğmuş çocuk. 2. İhsanın doğduğu yer. 3. Doğulan zaman. Hz. Muhammed'in doğumunu anlatan manzum eser. - Türk dil kurallarına göre "d/t" olarak kullanılır.

MEVLUDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mevlud).

MEVSİM: (Ar.) Ka. 1. Yılın dört bölümünden biri. 2. Dağlamak suretiyle damga vurmak.

MEVSUL: (Ar.) Er. - Hz. Peygamber'in isimlerinden.

MEVSUNNE: (Ar.) Ka. 1. Bahar yağmuru yağmış toprak. 2. Baştan aşağı süslü zırh.

MEVZUN: (Ar.) Er. - Biçimli, yakışıklı, güzel.

MEVZUNE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mevzun).

MEYDAN: (Ar.) Er.- 1. Açık, düz yer. 2. Bir işin yapılma alanı. 3-Belli görünür. 4. Ortaklık.

MEYMUN: (Ar.) Er. - Uğurlu, bereketli, kutlu.

MEYMUNE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Meymun). Hz. Peygamberin en son hanımı.

MEYSERE: (Ar.) Er. - Ordunun sol kolu.

MEYSUR: (Ar.) Er.- Kolaylanmış, kolaylaştırılmış şeyler.

MEYSURE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Meysur).

MEZİD: (Ar.) Er. - Artmış, artırılmış, büyümüş. - Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

MEZİYET: (Ar.) Ka. - Bir kişiyi başkalarından ayıran ve yücelten vasıf, üstünlük, değerlilik yüksek karakter.

MİDHAT: (Ar.) Er. - Övme. - Türk dil kuralı açısından "d/t" değişmesiyle kullanılır.

MİFTAH: (Ar.) Er. 1. Anahtar. 2. Şifre cetveli. 3. Dil öğrenirken yapılacak tercüme ve meselelerin halledilmiş şekillerini gösteren kitap. 4. Hz. Peygamber (s.a.s)'in isimlerinden.

MİHİN: (Fars.) Er. - Büyük, ulu.

MİHİNE: (Fars.) Ka. - (Bkz. Mihin).

MİHNE: (Ar.)- Düzleştirmek. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MİHRACE: (Sanskritçe.) Ka. - Hindistan'da kral ve prenseslere verilen unvan.

MİHRAN: (Ar.)- Nehir. Pakistan'dan geçen İndus nehrine İslam müellifleri tarafından verilen isim. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MİHRİ: (Fars.) Er/Ka. 1. Güneş. 2. Güneşle ilgili. 3. Sevgi. 4. Eylül ayı. - Mihr ü mah, güneş ile ay.

MİHRİBAN: (Fars.) Ka. - Şefkatli, merhametli, muhabbetli, güleryüzlü, yumuşak huylu.

MİHRİCAN: (Fars.)- Sonbahar. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MİHRİMAH: (Ar.) Ka. - Güneş ile ay.

MİHRİNAZ: (Fars.) Ka. - Naz güneşi. Çok nazlı.

MİHRİNİSA: (Fars.) Ka. - Kadınlığın güneşi, erdemli, nitelikli kadın.

MİHRİNUR: (Fars.) Ka. - Işık saçan, aydınlatan güneş.

MİHRİŞAH: (Fars.) Ka. - Şahların güneşi.

MİHRİYE: (Fars.) Ka. - Güneşe ait, güneşle ilgili.

MİKAİL: (Ar.) Er. - Dört büyük melekten rızıkların taksimine memur melek.

MİKAT: (Ar.) Er. 1. Tesbit edilen yer ve zaman. 2. Mekke yolu üzerinde hacıların ihrama girdikleri yer.

MİKAYİL: (Ar.) Er. – (Bkz. Mikail)

MİMOZA: (Lat.) Ka. - Baklagillerden ince ve san yapraklı çiçek açan bir cins süs bitkisi, küstümotu.

MİNA: (Ar.) Ka. 1. Camın ana maddesi. 2. Liman, iskele. 3. Gökyüzü.

MİNE: (Fars.) Ka. 1. Maden ve çini üzerine vurulan camı andırır cila. 2. Dişlerin üzerindeki ince ve parlak tabaka. 3. İnce ve parlak nakış.

MİNŞAR: (Ar.) 1. Cennet. 2. Şişe sırça. 3. Zümrüt, zebercet. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MİR'AT: (Ar.) Ka. 1. Ayna. 2. Meşhur bir çeşit lali.

MİRAÇ: (Ar.). 1. Merdiven. 2. Göğe çıkan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır. Hz. Muhammed (s.a.s)'in göğe çıktığı gece ki, Recep ayının 27'sine rastlayan kandil gecesidir. O gecede 5 vakit namaz farz kılınmıştır.

MİRAN: (Fars.) Er. - Beyler.

MİRAY: (Fars.) Ka. - Ayın ilk günleri.

MİRCAN: (Fars.) Ka. - Canın içi.

MİRHAN: (Fars.) Ka. - (Bkz. Mircan).

MİRKELAM: (Fars.) Er. - Güzel, nazik konuşan kimse.

MİRNUR: (Fars.) Ka. - (Bkz. Mircan).

MİRZA: (Fars.) Er. 1. Emiroğlu beyi, hükümdar soyundan gelen. 2. Doğu Türk devletlerinde asalet unvanı. 3. Dubb-i Ekber yıldız kümesindeki parlak yıldız.

MİSAK: (Ar.)- Sözleşme, yemin, and, ahid. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MİSBAH: (Ar.) Er. - Aydınlatma cihazı, ışık çırağı. Hz. Peygamber (s.a.s.)'in isimlerinden.

MİTHAT: (Ar.) Er. – (Bkz. Midhat)

MİZAN: (Ar.) Er. 1. Terazi. 2. Sağlama.

MUADDAL: (Ar.) Er. - (Bkz. Hz. Peygamberin isimlerinden).

MUALLA: (Ar.) Ka. 1. Yüce, yüksek, (Bkz. Bülent). Makamı, rütbesi yüksek. 2. Bir yazı stili.

MUAMMER: (Ar.)- Ömür süren, yaşayan, yaşamış. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MUARRA: (Ar.) Ka. - Çıplak, soyulmuş. An, temizlenmiş.

MUATTAR: (Ar.). - Güzel kokulu, ıtırlı. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MUAVİYE: (Ar.) Er. - Emevi devletinin ilk hükümdarı olup Hind ve Ebu Süfyan'ın oğludur. Mekke'de doğmuştur. Hz. Peygamber (s.a.s.)'in kayınbiraderi ve vahiy katibidir.

MUAZ: (Ar.) Er. 1. Korunan, sığınan. 2. Çok aziz, izzet sahibi, saygı uyandıran, kıymetli, muhterem, sevgili. Muaz b. Cebel, sahabeden.

MUAZID: (Ar.) Er.- Yardım eden.

MUAZZEZ: (Ar.) Ka. - (Bkz. Muaz). - Ta'ziz edilmiş, izzetlendirilmiş. İzzet ve şeref sahibi. İkram ve izaz olunan, ağırlanan, hürmetle, saygı ile kabul olunan. Kıymetli, değerli, aziz.

MUBAHAT: (Ar.) Ka. - Günahı, sevabı olmayan, işlemesi ne haram ne de helal olan (mubah).

MUCİB: (Ar.) Er. 1. İcabet eden, uyan. İcap eden, gereken. 2. Sebeb olan, vesile teşkil eden. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

MUCİBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mucib).

MUCİD: (Ar.) Er. 1. Yaratıcı. 2. Bir buluş ortaya çıkaran kimse.

MUCİDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mucid).

MUCİZE: (Ar.) Ka. - Hayran bırakan, olağanüstü olay. İnsan aklının alamayacağı.

MUFADDAL: (Ar.) Er. - Faziletli, fazileti çok adam.

MUHABBET: (Ar.) Ka. 1. Sevme, sevgi. 2. Dostluk. Dostça konuşma.

MUHACCEL: (Ar.) Er. 1. Ayağı sekili beyaz at. 2. Gerdeğe konulmuş.

MUHACİR: (Ar.) Er. - Göç eden, göçmen.

MUHAFIZ: (Ar.) Er. - Muhafaza eden, değiştirmeyen, koruyan. Bekçi.

MUHAMMED: (Ar.) Er. 1. Birçok defalar hamdu sena olunmuş, tekrar tekrar övülmüş.

2. Birçok güzel huylara sahip.

Hz. Peygamber (s.a.s)'in isimlerindendir. Dedesi Abdülmuttalib tarafından, gökte hak yerde halk övsün niyetiyle bu ad konulmuştur. Kur'an'da dört yerde zikredilmiştir.

- Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

MUHARREM: (Ar.) Er. 1. Tahrim olunmuş, haram kılınmış. 2. Kamer takviminin birinci ayı aşura ayı. Müslümanlıktan önce bu ayda savaşmak yasak olduğu için bu ad verilmiştir. Bu ayın ilk 10 gününde Kerbela vakasının yıldönümünde matem yapılır. 10. gününde aşure pişirilir.

MUHBİR: (Ar.) Er. - Haber veren, haberci.

MUHDİN: (Ar.) Er. - (Bkz. Hz. Peygamberin isimlerinden).

MUHİB: (Ar.) Er. 1. Seven, sevgi besleyen, dost. 2. Tutkan, yer. 3. Bir tarikata intisap etmemekle birlikte yakınlığı olan.

MUHİBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Muhib).

MUHİDDİN: (Ar.)- Dini saran, çevreleyen. - Türk dil kuralları açısından "d/t" olarak kullanılır.

MUHLİS: (Ar.) Er. - Halis, katıksız. Dostluğu, samimiliği ve her hali içten gönülden olan.

MUHLİSE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Muhlis).

MUHSİN: (Ar.) Er. - İhsan eden, iyilikte, bağışta bulunan. Cenab-ı Allah’ın isimlerinden. Abdulmuhsin olarak da kullanılır.

MUHSİNE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Muhsin).

MUHTAR: (Ar.) Er. 1. İhtiyar eden, seçilmiş, seçkin. Hareketinde serbest olan, istediği gibi davranan, dilediğini yapan. 2. Köy veya mahalle işlerine bakmak üzere halkın seçtiği kimse. Hz. Peygamber (s.a.s)'in isimlerinden.

MUHTEREM: (Ar.) Er/Ka. – 1. İhtiram olunmuş. Saygıdeğer, sayılan. 2. Haram ve yasak olan.

MUHTEŞEM: (Ar.)- İhtişamlı, tantanalı, debdebeli, görkemli. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MUHYİ: (Ar.)- İhya eden, dirilten, canlandıran, hayat veren. - Allah'ın isimlerindendir. "Abd" takısı alarak kullanılır. Abdulmuhyi.

MUHYİDDİN: (Ar.) – Dini ihya eden, canlandıran. Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır, Muhyittin olarak da kullanılır.

MUİD: (Ar.) Er. - Öğretmen yardımcısı. Asistan.

MUİN: (Ar.) Er. - Yardımcı. Çırak.

MUİNE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Muin).

MUİZ: (Ar.)- Ağırlayıcı, izzet ve ikram edici. Allah'ın isimlerindendir. "Abd" takısı alarak kullanılır. Abdulmuiz.

MUKADDEMUN: (Ar.) Er. - (Bkz. Hz. Peygamberin isimlerinden).

MUKADDER: (Ar.) 1. Takdir olunmuş, kıymeti biçilmiş, kadri değeri bilinmiş, beğenilmiş. 2. Yazılı, yazılıp belirlenmiş ilahi taktir. 3. Yazılı olmayıp sözün gelişinden anlaşılan. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır. Hz. Peygamberin isimlerinden.

MUKADDES: (Ar.)- Takdis edilmiş, mübarek kutsal temiz. Mübarek, kutsal kitaplar, Kur'an, Tevrat, Zebur, İncil. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MUKAFFA: (Ar.) Er. - Uyaklı, kafiyeli. - (Bkz. Hz. Peygamberin isimlerinden).

MUKAYYET: (Ar.) Er. 1. Kayıtlı, bağlı, bağlanmış. 2. Ayağında zincir ve pranga bulunan. 3. Bir işe ehemmiyet veren. 4. Kaydolunmuş, deftere

geçmiş.

MUKBİL: (Ar.) Er. - İkballi, kutlu, mutlu, bahtiyar, mes'ud.

MUKBİLE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mukbil).

MUKİM: (Ar.) Er. - İkamet eden, oturan. Hz. Peygamberin isimlerinden.

MUKİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mukim).

MUKMİR: (Ar.) Er. - Ay ışıklı, mehtaplı.

MUKMİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mukmir).

MUKTEDİR: (Ar.) Er. - İktidarlı, gücü yeten, becerebilen.

MUKTEFİ: (Ar.) Er.- Ardına düşülmüş, kendisi örnek tutulmuş.

MUKTEFİ: (Ar.) Er. 1. İktifa eden. 2. Ardı sıra izinden gidilmiş örnek olan.
- Hz. Peygamber (s.a.s.)'in isimlerinden.

MUNGAR: (Tür.) Er. - Eli açık, cömert.

MUNİS: (Ar.) Er. - Ünsiyetli alışılan, yadırganmaz, alışılmış. Cana yakın sevimli. İnsandan kaçmayan.

MUNİSE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Munis).

MUNSİF: (Ar.) Er. – 1. İnsaflı. 2. Kötülükte aşırı gitmeyen.

MUNTEKA: (Ar.) Er. - (Bkz. Hz. Peygamberin isimlerinden).

MURAD: (Ar.) Er. - Arzu, istek, dilek. Maksat meram.

-Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

MURADİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Murad).

MURATHAN: (Ar.) Er. (Bkz. Murat).

MURTAZA: (Ar.) Er. 1. İrtiza edilmiş, beğenilmiş seçilmiş. Güzide. 2. Allah'ın razı olduğu kişi, kendisinden razı olunan kişi. - Aliyyü'l-Murtaza: Hz. Ali'nin lakabı.

MURTEZA: (Ar.) Er.- (Bkz. Murtaza)

MUS´AB: (Ar.) Er. - Zor. Güçlü, dayanıklı. Ashabdan ünlü şehid Mus'ab b. Umeyr'in adıdır.

MUSA: (Ar.) Er. - 1. Vasiyet edilmiş. Vasi nasbolunmuş, vasiyeti yerine getirmekle vazifelendirilmiş. Tavsiye olunmuş.

2. Sudan gelme.

3. Sina yarımadasında, Eymen vadisinde Tur dağında Allah'ın lütfuna mazhar olarak, kavmine "on emir" adı altında Allah'ın şeriatını bildiren büyük peygamber. Büyük kitaplardan Tevrat ona indirilmiştir.

MUSADDIK: (Ar.) Er. - Gerçekliğini ve geçerliliğini resmi yazı ile bildiren. Tasdik eden.

MUSLİH: (Ar.) Er. – 1. İslah eden, iyileştiren, düzeltici. 2. Arabulucu. Barıştıran. Bu kelime Kur'an'da birkaç defa zikredilmiştir.

MUSLİHİDDİN: (Ar.) Er. - Dinin salahı için çalışan.

MUSTAFA: (Ar.) Er. 1. Temizlenmiş, seçilmiş, güzide. 2. Hz. Peygamberin

isimlerinden. 3. Sa'd Suresi 47. ayette geçer.

MUŞTU: (Tür.) Er. - Müjde, sevindirici haber.

MUŞTUBEY: (Tür.) Er. - (Bkz. Muştu).

MUTA: (Ar.) Er. - İtaat olunan, boyun eğilen, başkalarının kendisine itaat ettikleri. Hz. Peygamberin isimlerinden.

MUTAHHAR: (Ar.)- Takdir edilmiş, temizlenmiş, temiz. Temiz mübarek. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MUTALİP: (Ar.) Er.- İsteyen, talep eden.

MUTALLA: (Ar.) Ka. - Yaldızlanmış, yaldızlı.

MUTARRA: (Ar.)- Çok taze, parlak. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MUTASIM: (Ar.) Er. 1. İtisam eden, eliyle tutan, yapışan. 2. Günahtan çekinen. 3. Allah'ın ipine sımsıkı sarılan.

MUTE: (Ar.) Er. - Ürdün'de Lut gölünün kuzeyinde verimli bir ova. Peygamberliğin son dönemlerinde Hristiyanlarla yapılan savaşın adı.

MUTEBER: (Ar.) Ka. 1. İtibarlı, hatırı sayılır, saygın. 2. İnanılır, güvenilir. 3. Yürürlükte olan geçer.

MUTENA: (Ar.) Ka. 1. Özenle dikkatle seçilmiş. 2. Önemli, seçkin. 3. Az bulunur.

MUTİ: (Ar.) Er. 1. İtaat eden, baş eğen, veren. Tabi, bağlı. 2. Rahat ve uslu.

MUTİA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Muti).

MUTLAY: (Tür.)- Mutlu, sevinçli ay. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MUTLU: (Tür.)- Talihli, uğurlu. Bahtiyar. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MUTLUALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Mutlu).

MUTLUER: (Tür.) Er. - (Bkz. Mutlu).

MUTLUGÜN: (Tür.) Er. - (Bkz. Mutlu).

MUTLUHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Mutlay).

MUTLUKANİ: (Tür.) Er. - (Bkz. Mutlu).

MUTLUTEKİN: (Tür.) Er. - (Bkz. Mutlay).

MUTTAKİ: (Ar.) Er. - İttika eden, sakınan, çekinen. Allah'tan korkan, abid, zahid. - Hz. Peygamberin isimlerinden.

MUTTALİB: (Ar.)- Talepte bulunan, isteyen, (Bkz. Abdülmuttalib)

MUTLUER: (Tür.) Er. - (Bkz. Mutlu).

MUVAFFAK: (Ar.) Er. 1. Allah'ın yardımına ulaşmış, işi rast gitmiş kimse. 2. Başaran, beceren.

MUVAHHİD: (Ar.). - Allah'ın birliğine inanan. Allah'tan başka hiçbir ilah ve kanun koyucu tanımayan, yalnız Allah'tan gelen emirleri kabul eden.- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MUVAKKAR: (Ar.) Er. - Tevkir edilmiş, ağırlanmış, saygı gösterilmiş olan. Vakarlı, ağırbaşlı.

MUZAFFER: (Ar.)- Zafer, üstünlük kazanmış, üstün. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MUZİ: (Ar.)- Işık veren parlayan parlak. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MUZAM: (Ar.) Er. - Bir şeyin en büyük kısmı.

MÜ'MİN: (Ar.)Er. - İman etmiş, İslam dinine inanmış, Müslüman.

MÜ'MİNE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mü'min).

MÜBAHAT: (Ar.) Ka. - Övünme, iftihar etme.

MÜBAREK: (Ar.) Er. 1. Bereketli, feyizli. Uğurlu, hayırlı, kutlu, mutlu. 2. Beğenilen, sevilen, kızılan şaşılan kimse. 3. Saygıya değer. 4. Bir şey hakkında sözleşme.

MÜBAREKE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mübarek).

MÜBECCEL: (Ar.) Ka. - Yücelmiş, saygı gösterilmiş yüce, ulu.

MÜBELLİĞ: (Ar.) Er. 1. Tebliğ eden, haber veren bildiren. 2. Büyük

camilerde imamın söylediğini tekrarlayan kimse. - Hz. Peygamberin isimlerinden.

MÜBERRA: (Ar.)- Temize çıkmış aklanmış, müstesna, azade, arınmış. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır. -Hz. Peygamberin isimlerinden.

MÜBEŞŞİR: (Ar.) Er. - Müjdeci, muştucu. - Hz. Peygamber (s.a.s)'in isimlerinden.

MÜBİN: (Ar.) Er. - 1. İyiyi kötüden, doğruyu yanlıştan, hayrı şerden ayıran. 2. Açık anlaşılır, aşikar, belli. 3. Kur'an'ı Kerim'i bazen de peygamber (s.a.s.)'i vasfetmek için kullanılmıştır.

MÜBİNE: (Ar.) Ka. - (bkz, Mübin).

MÜBŞER: (Ar.) Er. - İbşar olunmuş, müjdelenmiş, mübeşşer.

MÜBTEHİC: (Ar.) Er. - Sevinçli, sevinmiş, memnun, mesrur, şad. (Bkz. Behçet, Şadan).

MÜCAB: (Ar.) Er. - Kabul cevabı almış olan. Duası kabul olunan.

MÜCADELE: (Ar.) Er. 1. Uğraşma, savaşma, çatışma. 2. Kur'an surelerinden birisinin adı.

MÜCAHİD: (Ar.) Er. 1. Cihad eden, din düşmanlarıyla savaşan. Savaşan, uğraşan, savaşçı. 2. Gayret eden, çok çalışan. 3. Tasavvufta nefsine karşı gelerek kendini terbiye eden ve böylece manevi makamlara erişen kimse, derviş. - Türk dil kurallarına göre d/t olarak kullanılır.

MÜCAHİDDİN: (Ar.) Er. - Din savaşçısı, İslam askeri.

MÜCASIR: (Ar.) Er. – Cesaret eden.

MÜCD: (Ar.) Ka. - Kıvırcık, kıvrılmış, lülelenmiş saç.

MÜCEDDET: (Ar.) Ka. - Yeni, henüz kullanılmamış.

MÜCELLA: (Ar.) Ka. - Parlatılmış, parlak, cilalı.

MÜCEVHER: (Ar.) Ka. 1. Değerli süs eşyası. 2. Arap alfabesinde noktalı olan harf.

MÜCMEL: (Ar.)- Kısa ve az sözle anlatılmış, öz, özet. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MÜCTEBA: (Ar.) Er. - Seçilmiş, seçkin. Hz. Peygamberin isimlerinden.

MÜCTEHİD: (Ar.) Er. - İctihad eden, gücü yettiği kadar çalışan. Ayet ve hadislerden şer'i hükümler çıkaran din alimi. - İmam-ı Azam gibi.

MÜDAFİ: (Ar.) Er. - Müdafaa eden, koruyan. Savunan, dayanan.

MÜDEBBER: (Ar.) Ka. - Tedbir alınmış, düşünce ile hareket edilmiş.

MÜDRİK: (Ar.) Er. - İdrak eden, anlayan, aklı ermiş.

MÜDRİKE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Müdrik).

MÜEMMİL: (Ar.) Er. - Temin edilmiş, sağlanmış, emniyete alınmış. -Hz. Peygamberin isimlerinden.

MÜESSER: (Ar.) Ka. - Kendisine bir şey tesir etmiş olan.

MÜEYYED: (Ar.)- Teyid edilmiş, kuvvetlendirilmiş, sağlam. Doğrulanmış. Yardım gören. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MÜFAHİR: (Ar.) Er. - Övünen.

MÜFAHİRE: (Ar.) Ka. - Fahreden, övünen.

MÜFERREC: (Ar.) Er. 1. Meydanı olan, geniş. 2. Keder gideren.

MÜFERRİH: (Ar.). - Ferahlık veren, iç açan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MÜFİD: (Ar.) Er. 1. İfade eden, anlatan, manalı. 2. Faydalı. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

MÜFİDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Müfid).

MÜFİZ: (Ar.) Er. - Feyizlendiren, feyiz veren. Allah'ın isimlerinden. -"Abd" takısı alarak kullanılır. Abdulmufiz.

MÜFTEHİR: (Ar.) Er. 1. İftihar eden, övünen. Şanlı, şerefli. 2. Parasız işgören, fahri.

MÜGE: (Fran.) Ka. - İnci çiçeği.

MÜHEYMİN: (Ar.)- Birini korkudan koruyan. Allah'ın isimlerinden. - "Abd" takısı almadan kullanılmaz. Abdulmüheymin.

MÜHEYYA: (Ar.) Ka. - Hazır.

MÜHİB: (Ar.) Er. 1. Heybetli, korkunç, korkutan. 2. Tehlikeli ve saygı uyandıran.

MÜHİBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mühib).

MÜHRE: (Fars.) Ka. 1. Bir çeşit yuvarlak şey. 2. Cam boncuk. Mühre-i Zar: Güneş.

MÜJDAT: (Fars.) Er. - Müjdeler, sevinçli haberler.

MÜJDE: (Fars.) Ka. 1. Muştu, sevinç haberi, büşra. 2. Hayırlı, sevinçli bir haber getirene verilen bahşiş.

MÜJGÂN: (Fars.) Ka. - Kirpikler, kirpik.

MÜKÂFAT: (Ar.) Ka. - Ödül. Değerlendirici, sevindirici davranış.

MÜKAFİ: (Ar.) Er. - Eşit, beraber.

MÜKERREM: (Ar.)- Muhterem, aziz sayın, saygıdeğer, sayılan, onurlandıran, hürmet ve tazime erişmiş. -Erkek ve kadın adı olarak

kullanılır.

MÜKREM: (Ar.) Er. - Kerem ve şeref ile nitelenmiş olan.

MÜKREMİN: (Ar.) Er. - İkram olunmuş, ağırlanmış.

MÜKRİM: (Ar.) Er. - İkramcı, ikram eden, ağırlayan-ağırlayıcı, misafirperver.

MÜKRİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mükrim).

MÜLAYİM: (Ar.) Er. 1. Uygun, muvafık. 2. Yumuşak huylu, yavaş kimse. Pekliği olmayan.

MÜLAZIM: (Ar.) Er.- 1. Bir kimseye bağlı gibi olan. 2. Eskiden askerlikte yüzbaşıdan aşağı rutbelerin derecesi, unvanı.

MÜLHİM: (Ar.) Er. - İlham veren, içe doğduran, esinlendiren.

MÜLHİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mülhim).

MÜLKDAR: (Fars.) Er.- (Bkz. Mülkgir.)

MÜLKET: (Ar.) Er. - Ülke.

MÜLKGİR: (Fars.) Er.- Padişah, hükümdar.

MÜLTEKA: (Ar.)- Kavuşma, buluşma, birleşme yeri. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MÜLTEMİ: (Ar.) Er. - Parlayan, parıldayan.

MÜMİN: (Ar.) Er.- Allah'ın birliğine, Hz. Muhammed peygambere (s.a.v.) ve İslam dininin öteki temellerine inanan kişi, İslam.

MÜMTAZ: (Ar.) Er. - İmtiyaz tanınmış, ayrı tutulmuş, üstün tutulmuş. Seçkin.

MÜNCİ: (Ar.) Er. - İnca eden, kurtaran, halaskar. - Hz. Peygamberin isimlerinden.

MÜNEVVER: (Ar.) Ka. - Tenvir edilmiş, nurlandırılmış, aydınlatılmış, ışıklı. Aydın.

MÜNİB: (Ar.) Er. 1. İnabe eden, asiliği, azgınlığı bırakarak Allah'a yönelen. 2. Güzel yağan, faydalı yağmur. 3. Taze ve verimli bahar.

MÜNİBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Münib).

MÜNİF: (Ar.) Er. 1. Yüksek, ulu, büyük, ali, bülend. 2. Yüksek, büyük hükümler.

MÜNİFE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Münif).

MÜNİM: (Ar.) Er. - Nimet veren,

yedirip içiren. - Takı alarak kullanılır. Abdülmün'im.

MÜNİR: (Ar.) Er. 1. Nurlandıran, ışık veren, parlak, ziyalar. 2. Kur'an'da peygambere ve ilahi kitaplara sıfat olarak kullanılmıştır.

MÜNİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Münir).

MÜNŞİ: (Ar.) Er. - İnşa eden, yapan. Yapısı, üslubu güzel olan, iyi katib.

MÜNTEHA: (Ar.)- Son, nihayet, uç, en son, akıbet. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MÜNZİR: (Ar.) 1. Akıbetinin kötülüğünü söyleyerek korkutan. 2. Kafirleri ve münafıkları sapıklıklarından döndürmek için cehennem azabı ile korkutan. Resulullah için kullanılmıştır. Birçok sahabe de bu ismi kullanmıştır.

MÜRDÂZ: (Fars.)- İran güneş yılının 5. ayı.

MÜREN: (Tür.)- Akarsu, dere, ırmak. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MÜREVVA: (Ar.) Ka. - Aklı, fikri, düşünüşü görünüşü sağlam.

MÜRİD: (Ar.) Er. 1. İdare eden, emreden buyuran. 2. Bir şeyhe bağlı olan kimse. - Türk dil kurallarına göre "d/t" olarak kullanılır.

MÜRİDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mürid).

MÜRSEL: (Ar.) Er. 1. Gönderilmiş yollanılmış. Şeriat sahibi peygamberler. 2. Salıverilmiş suç. 3. Bir yazı sitili. Hz. Peygamberin isimlerinden.

MÜRŞİD: (Ar.) Er. 1. İrşad eden, doğru yolu gösteren kılavuz. 2. Tarikat şeyhi. Gafletten uyandıran.

MÜRŞİDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Mürşid).

MÜRÜVVET: (Ar.) Ka. - İnsaniyet, mertlik, yiğitlik. Cömertlik, iyilikseverlik.

MÜSEVVER: (Ar.) Ka. - Çevresine sur, duvar çevrilmiş korunmuş.

MÜSLİM: (Ar.) Er. - İslam dininde olan.

MÜSLÜM: (Ar.) Er.- (Bkz. Müslim.)

MÜSLİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Müslim).

MÜSTAKİM: (Ar.) Er. - Doğru, düz, dik. Temiz, namuslu.

MÜSTEAN: (Ar.)- Kendisinden yardım beklenen, yardım istenen. -Allah'ın sıfatlarındandır.

MÜSTEBŞİR: (Ar.) Er. - İstibşar eden, müjdeleyen. Müjde ile sevinen.

MÜSTECAB: (Ar.) Er. - İsticabe edilmiş, kabul olunmuş, (Bkz. Mücab).

MÜSTEKBİR: (Ar.) 1. Kibirlenen kendini büyük gören, büyüklenen. 2.

Alah'a karşı büyüklenen kafir ve mülhid. - İsim olarak kullanılmaz.

MÜSTEKFİ: (Ar.) Er. - Yetecek kadarını isteyen.

MÜSTENİR: (Ar.) Er. - Işıklı, parlak.

MÜSTENİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Müstenir).

MÜSTESNA: (Ar.) 1. İstisna edilen, kural dışı bırakılan, bırakılmış. 2. Bütün. 3. Ayrı tutulan, ayrık. 4. Benzerlerinden baskın. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MÜSTEZIM: (Ar.) Er. 1. İstizanı eden, büyük gören, büyük tutan, cömert. 2. Kibirli, gururlu.

MÜŞERREF: (Ar.)- Şereflendirilmiş kendisine şeref verilmiş, şerefli.

MÜŞFİK: (Ar.)- Şefkatli, merhametli, acıyan, seven. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MÜŞFİKA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Müşfik).

MÜŞİR: (Ar.) Er. 1. Haber veren, bildiren. 2. Emir ve işaret eden. 3.

Mareşal. - Daha çok lakab olarak kullanılır.

MÜŞTAK: (Ar.) Er. - İştiyaklı, özleyen, göreceği gelen, can atan.

MÜŞTEHİR: (Ar.)- İştihar eden, şöhret bulan, meşhur. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MÜTAKKİ: (Ar.) Er.- (Bkz. Muttaki.)

MÜTEÂL: (Ar.) Er. - Yüksek, yüce. (Bkz. Bülend).

MÜTİM: (Ar.) Er. - Tamamlayan, tamamlayıcı, tamamlamaya yarayan.

MÜTTAKİ: (Ar.) Er.- (Bkz. Muttaki.)

MÜVEDDET: (Ar.) Ka. - Sevgi, muhabbet, dostluk.

MÜVELLÂ: (Ar.)- Bir davanın veya anlaşmazlığın halli, bir işin araştırılması konusuna şeriatça vazifelendirilmiş şahıs.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

MÜYESSER. (Ar.) Ka. - Kolayı bulunup yapılan, kolay gelen, kolaylıkla olan.

MÜZAHİR: (Ar.) Er. - Zahir olan, arka çıkan, yardım eden, koruyan.

MÜZDÂD: (Ar.) Er. - Ziyadeleşmiş, artmış, çoğalmış.

- Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

MÜZEHHER: (Ar.) Ka. - Çiçekli, çiçeklenmiş, çiçek açmış. - (Bkz. Zühre).

MÜZEKKİR: (Ar.) Er. - Zikreden hatıra getiren anan. Zikreden ibadet eden. - Hz. Peygamberin isimlerinden.

MÜZEMMİL: (Ar.) Er. 1. Bir şeye sarılmış sargılanmış. 2. Kur'an-ı Kerim'de bir sure adı.

MÜZEYYEN: (Ar.) Ka. - Zinetlendirilmiş, süslenmiş, süslü.

-N-

NABİ: (Ar.) Er. 1. Haberci, haber veren. 2. Yüksek, yüce. 3. Büyük Türk şairidir. 17. asrın ikinci yarısında yaşamıştır.

NABİGA: (Ar.) Er. 1. Ulu, şerefli kimse. 2. Sonradan şair olan.

NABİA: (Ar.) Ka. - Yerden çıkıp fışkıran, kaynayan, akan.

NABİYE: (Ar.) Ka. 1. Ulu, şerefli kimse. 2. Sonradan şair olan kimse. 3. Haberci, haber veren.

NACİ: (Ar.) Er. – 1. Necat bulan, kurtulan, selamete kavuşan. 2. Cehennemden kurtulmuş, cennetlik.

NACİL: (Ar.) Er. - Soyu sopu temiz olan kimse.

NACİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Naci).

NADAN: (Fars.) Ka. - Kaba, dobra.

NADİ: (Ar.) Er. 1. Nida eden, haykıran, çağıran. 2. Toplantı, meclis, (Bkz.

Nida).

NADİDE: (Fars.) Ka. - Görülmemiş görülmedik. Pek seyrek bulunan, çok değerli.

NADİM: (Ar.) Er. - Pişmanlık duyan, pişman. Tevbe eden.

NADİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Nadim).

NÂDİR: (Ar.) Er. - Seyrek, az, ender bulunur.

NÂDİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Nadir).

NÂDİREDAN: (Fars.) Er. - Bilgili ve zarif kimse.

NÂDİRTAÇ: (Ar.) Er. – Nadir, az bulunur taç.

NADİYE: (Ar.) Ka. 1. Bağırıp, çağıran, seslenen. 2. Toplantı, meclis.

NÂFERİZ: (Fars.) Er. 1. Göbek düşüren. 2. Koku saçan.

NAFİ': (Ar.)- Yararlı, kârlı. Şifalı, hayır ve fayda verici şeyler yaratan Allah. - Esmaü'l-Hüsna'dandır. "Abd" takısı alarak kullanılır.

NÂFİA: (Ar.) Ka. - Bayındırlık işleri.

NAFİH: (Ar.) Er. - Üfleyen, üfleyici.

NAFİLE: (Ar.) Ka. - Mal, ganimet, ihsan bağış.

NAFİZ: (Ar.) Er. 1. Delen, delip geçen. İçeriye giren, işleyen. 2. Tesir eden, sözü geçen.

NAFİZE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Nafiz).

NÂGEHAN: (Fars.) Ka. - Ansızın, birdenbire.

NAĞME: (Ar.) Ka. - Ahenk güzel ses. (Bkz. Ezgi).

NAHİD: (Fars.) Er. – 1. Venüs (Zühre) gezegeni. 2. (Arapçada) Yeni yetişen kız. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

NAHİDE: (Fars.) Ka. - (Bkz. Nahid).

NAHİRE: (Ar.) Ka. - Ayın ilk günü ya da son gecesi.

NAİB: (Ar.) Er. - 1. Vekil, birinin yerine geçen, kadı vekili, Şeriata göre hükmeden hâkim. 2. Nöbet bekleyen, nöbetle gelen.

NAİBE: (Ar.) Ka. - Vekil, birinin yerine geçen.

NAİL: (Ar.) Er. - Muradına eren, ermiş, ele geçiren. Naili: Divan edebiyatı şairlerinden olup asıl adı Salih'tir. Manastır'da doğmuş, Mısır'da vefat etmiştir.

NAİLE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Nail).

NAİM: (Ar.) Er. 1. Bollukta yaşayış. 2. Uyuyan, uykuda olan. 3. Cennetin bir kısmı. Daru'n-Naim: Cennet.

NAİMA: (Ar.) Er. - Haleb'te doğmuş, asıl adı Mustafa Naim'dir. Naima tarihiyle meşhurdur.

NAİME: (Ar.) Ka. - Güzel zarif kadın. Nazlı büyütülmüş kadın.

NAİRE: (Ar.) Ka. - Ateş, alev, sıcaklık.

NAKİ: (Ar.) Er. 1. Temiz, pak. 2. Çok ince, çok güzel, zarif.

NAKİB: (Ar.) Er. - Bir kavim veya kabilenin reisi veya vekili. Bir tekkede, şeyhin yardımcısı olan ve en eski derviş veya dede.

NAKİBE: (Ar.) Ka. 1. İnsan ruhu. 2. Akıl.

NAKİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Naki).

NAKŞİDİL: (Ar.) Ka. - Gönül resmi, gönül süsü.

NÂLÂN: (Fars.) Ka. - İnleyen, inleyici, ağlayan, feryad eden. Manası dolayısıyla isim olarak kullanılmamalıdır.

NALE: (Fars.) Ka. - İnleme, inilti.

NALEZEN: (Fars.) Ka. - İnleyen, inildeyen.

NAMAL: (Tür.) Er. - Adın duyulsun, ün kazan.

NAMAZ: (Ar.) Er. – İslam'ın beş şartından biri; Allah'a fiilen ve bedenen

yapılan ibadet.

NAMDAR: (Fars.) Er. - Namlı, ünlü.

NAME: (Fars.) Ka. - Sevgiliye ve aşka ait yazılmış mektup. Mektup. Kitap, dergi.

NAMİ: (Fars.) Er. - Namlı, şöhretli ünlü.

NAMIK: (Ar.) Er. – 1. Yazıcı, katip, yazar. 2. Ünlü şairimiz Namık Kemal'in adından.

NAMIKA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Namık).

NAMİ: (Fars.) Er. – Ünlü, sanlı kimde.

NAMİYE: (Ar.) Ka. - Olma, yerden bitme kuvvetli, gelişme yetişme.

NAMUS: (Ar.). 1. Kanun nizam. 2. Ar, edep, haya, ırz. 3. Temizlik, doğruluk. 4. Allah'a yakın olan büyük melek.

NAMVER: (Fars.) Er. - Adlı, ünlü.

NARAY: (F.t.i.) Nar: Kor ateş ile ay (Tür.) kelimelerinden oluşur. Kor ateş gibi kızıl renk almış ay.

NARDAN: (Fars.) Ka. 1. Nar taneleri. 2. Gözyaşı damlaları.

NARDANE: (Fars.) Ka. - Nar tanesi.

NARDİN: (Fars.) Ka. - Bir çeşit sümbül.

NARGÜL: (Fars.) Ka. - Ateş renginde, kırmızı gül.

NARİN: (Fars.) Ka. - İnce, zarif yapılı, nazik. Zayıf çelimsiz.

NARİYE: (Ar.) Ka. - Ateşle ilgili, cin peri. - İsim olarak kullanılmaz.

NASIH: (Ar.) Er. - Nasihat eden, öğüt veren. - Nasıh-ı Emin: Hz. Nuh (a.s.).

NÂSIHA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Nasıh).

NASIR: (Ar.) Er. - Yardımcı, yardım eden (muin). "Abd" takısı alarak kullanılırsa daha iyi olur. Abdünnasır.

NASİB: (a.i) Er. – 1. Pay hisse. 2. Birinin elde ettiği şey. 3. Allah'ın kısmet ettiği şey. - Türk dil kuralına göre "b/p" olarak kullanılır.

NASİBE: (Ar.) Ka. - Dikili taş. Yollara nişan için dikilen taş.

NASİH: (Ar.) Er. – (Bkz. Nasıh.)

NASR: (Ar.) Er. - Yardım. - Üstünlük (zafer). - Kur'an-ı Kerim'in 110. suresi. Nasrullah: Allah'ın yardımı.

NASRUDDİN: (Ar.) Er. - Dine yardımı dokunan. - Dilimizde "Nasreddin" şeklinde kullanılır. Ünlü güldürü ustamız Nasrettin Hoca'nın adı.

NASRULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın nusreti, yardımı.

NASUH: (Ar.) Er. 1. Nasihatçı, öğütçü. 2. Halis, temiz. 3. Kesin, kati.

NASUHİ: (Ar.) Er. - Bozulmaz şekilde tevbe edici.

NÂŞİD: (Ar.) Er. - Şiir okuyan, şiir söyleyen, şiir yazan.

NÂŞİDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Naşid).

NAŞİR: (Ar.) Er. - Neşreden, dağıtan, yayan, yayınlayan.

NATIK: (Ar.) Er. 1. Söyleyen konuşan. 2. Düşünen. 3. Bildiren, bildirici.

NATIS: (Ar.) Er.- Bilgili ve faziletli kişi.

NATIKA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Natık).

NAVEK: (Fars.) Er.- Ok.

NÂYAB: (Fars.)- Bulunmaz. Benzeri olmaz. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

NAYİL: (Ar.) Er.- Bahşiş, hediye.

NAYMAN: (Moğ.) Er. - Sekiz. Batı Moğolistan'da yaşayan sekiz kabileden oluşan Türk topluluğu.

NAZ: (Fars.) Ka. 1. Kendini beğendirmek için takınılan yapmacık cilve, işve. 2. Bir şeyi beğenmiyormuş gibi gözükme. Şımarıklık. 3. Yalvarma, rica.

NAZAN: (Fars.) Ka. - Nazlı.

NAZENDE: (Fars.) Ka. - Naz edici, nazlı, hoş edalı.

NAZENİN: (Fars.) Ka. 1. Cilveli, oynak. Çok nazlı yetiştirilmiş, şımarık. 2. Narin ince yapılı.

NAZIDİL: (Fars.) Ka. - Gönül nazı, gönül cilvesi.

NAZIM: (Ar.) Er. - Tanzim eden, düzenleyen. Sıra sıra, dizi dizi olan şey.

NÂZIME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Nazım).

NAZIR: (Ar.) Er. 1. Nazar eden, nezaret eden, bakan, gözeten. 2. Vekil bakan. 3. Bir yüzü bir tarafa yönelik olan.

NAZİF: (Ar.) Er. - Temiz, pak, nazik, zarif ve şık giyimli.

NAZİFE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Nazif).

NAZİK: (Fars.) Ka. 1. İnce, narin. 2. Terbiyeli, saygılı. 3. Güzel zarif.

NAZİL: (Ar.) Er. - Yukardan aşağıya inen. Bir yere konan, bir yerde konaklayan.

NAZİLE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Nazil).

NAZİR: (Ar.). - Er. 1. Taze. 2. Altın. 3. Benzer eş. 4. Mühlet vermek, tehir etmek.

NAZİRE: (Ar.) Ka. 1. Örnek karşılık. 2. Manzum eserde ayrı vezin ve kafiyede benzer olma hali.

NAZLAN: (Tür.) Ka. - Kendini beğendir, nazlı ol.

NAZLI: (Tür.) Ka. - Naz yapan, kendini ağıra satan. Değer verilen sevgili.

NAZLIGÜL: (Tür.) Ka. - (Bkz. Nazlı).

NAZLIHAN: (Tür.) Ka. - (Bkz. Nazlı.)

NAZMİ: (Ar.) Er. - Dizme, tertib etme, sıraya koyma. Sıra, tertip. - Vezinli, kafiyeli söz.

NAZMİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Naz-mi).

NAZRA: (Ar.) Ka. - Bir tek bakış.

NAZRET: (Ar.)- Tazelik. 2. Bakma, bakış. 3. İdare, reislik. 4. Nazırlık. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

NEBA: (Ar.)- Haber. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

NEBAHADDİN: (Ar.) Er. - Dinin şanı ve şerefi. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

NEBÂHAT: (Ar.) Ka. 1. Şan, şeref, onur. 2. Şan, şeref sahibi.

NEBÂLET: (Ar.) Ka. 1. Zekilik. 2. Büyüklük, ululuk. 3. Cömertlik.

NEBİ: (Ar.) Er. - Haberci. Peygamber.

NEBİH: (Ar.) Er. - Namlı, şerefli.

NEBİHE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Nebih).

NEBİL: (Ar.) Er. 1. Yüksek meziyet ve onur sahibi. 2. Akıllı, anlayışlı. Bilgili, faziletli.

NEBİLE: (Ar.) Ka. - (bkz, Nebil).

NEBİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Nabiye).

NECÂBET: (Ar.) Er. - Soyluluk, soy temizliği.

NECAETTİN: (Ar.) Er. - Dine girip hidayete eren, kurtulan.

NECÂH: (Ar.) Er. - İsteğine ulaşma. Kurtulma. İhtiyaçlarını temin edebilmek.

NECAT: (Ar.) Er. - Kurtulma, kurtuluş. Selamet.

NECATİ: (Ar.) Er. - Kurtulmaya mensup, kurtuluşla ilgili. Necati: 15 asır meşhur Osmanlı şairi olup asıl adı İsa'dır.

NECCAR: (Ar.) Er. - Dülger. Marangoz. - Daha çok lakab olarak kullanılır.

NECDET: (Ar.) Er. - Kahramanllık yiğitlik, efelik. Korkusuz olmak.

NECEF: (Ar.) Er. - Yüksek, sırt tepe, tümsek. Kufe civarlarında Hz. Ali'nin türbesinin bulunduğu yer.

NECİB: (Ar.) Er. 1. Soyu sopu temiz pak olan kimse. 2. Asilzade, kıymetli, üstün. 3. Güzel ahlak sahibi. - Türk dil kuralı açısından "b/p" olarak kullanılır.

NECİBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Necip).

NECİD: (Ar.). - Yüksek yayla. Arabistan'ın sahil ovasına ve çukur sahaya zıt olan yüksek kısım. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

NECİL: (Ar.) Er. - Soylu, soyu sopu temiz, kişizade. Asıl.

NECİLE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Necil).

NECİY: (Ar.) Er. - Sırdaş.

NECİYULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın kurtuluş verdiği kişi. Hz. Peygamberin isimlerinden.

NECLA: (Ar.) Ka. - Çocuk, evlat. Kuşak, soy, nesil.

NECMİ: (Ar.) Er. - Yıldızla ilgili. Necmüddin: Dinin yıldızı. - Dilimizde "Necmettin" şeklinde kullanılmaktadır.

NECMİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Necmi).

NECVE: (Ar.) Ka. - Tümsek ve yüksek yer.

NEDA: (Ar.). - Çiğ, nem rutubet, (Bkz. Şebnem). - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

NEDİM: (Ar.) Er. 1. Meclis arkadaşı, sohbet arkadaşı. 2. Büyükleri fıkra ve hikâyeleri ile eğlendiren. Güzel hikâyeler anlatan, tatlı konuşan.

- Nedim: Osmanlı şairlerinden. Asıl adı Ahmed'tir. Lale devri şairlerindendir.

NEDİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Nedim). -Zengin veya itibarlı bir kadının arkadaşı. Saray hayatında Sultan hanımlarının yardımcıları.

NEDRET: (Ar.). - Azlık, seyreklik, az bulunurluk. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

NEDVE: (Ar.) Er. - Görüşme konuşma. Daru'n-Nedve'. Cahiliyye zamanında Mekke'de, kabile işlerini konuşmak için yapılmış olan meşhur

bina.

NEFASET: (Ar.) Ka. - Nefislik, nefis olma hali. Kıymetlilik.

NEFER: (Ar.) Er. 1. Bir adam, tek kişi. 2. Er, asker.

NEFİ: (Ar.) Er. - Çıkar ile ilgili faydacı, menfaat, kâr. - Nefi', Divan edebiyatının başarılı şairlerindendir. 4. Murad zamanında yaşamıştır.

NEFİS: (Ar.) Ka. - Çok hoş, hoşa giden, beğenilen.

NEFİSE: (Ar.) Ka. - Pek hoş, çok hoşa giden, en güzel, çok beğenilen.

NEHÂR: (Ar.) Ka. -Gündüz.

NEHİB: (Ar.) Er. 1. Dehşet, korku. 2. Yağmacı, çapulcu. - Türk dil kuralına göre "b/p" olarak kullanılır.

NEHİR: (Ar.) Ka. - Akarsu, ırmak. Çok bol su.

NEHİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Nehir).

NEHRİ: (Ar.) Er. - Nehirle ilgili, nehire ait.

NEJAD: (Fars.) Er. - Soy, nesil.

NEMA: (Ar.) Ka. 1. Artma, çoğalma. 2. Büyüme, uzanma. 3. Faiz.

NEMİR: (Ar.) Ka. - Tatlı su.

NEMRUD: (Ar.) Er. - Babil'in kurucusu olduğu sanılan hükümdar. M.Ö. 2640'ta yaşamış Hz. İbrahim'i ateşe attırmıştır. Babil kulesinin onun zamanında yapıldığı söylenmektedir. -İsim olarak kullanılmaz.

NEPTÜN: (Lat.) Er. - Güneşe yakınlığı 8. sırada olan gezegen.

NERGİS:(Fars.) Ka. - Nergisgillerden çiçekleri ayrı veya bir köksap üzerinde şemsiye vaziyetinde bulunan ve beyaz san nevilesi de olan bir süs çiçeği.

NERİM: (Fars.) Er. - Pehlivan, yiğit, bahadır.

NERİMAN: (Fars.) Ka. - (Bkz. Nerim). - Rüstem'in dedesi olan Şam'ın babası.

NERMİ: (Fars.) Er. - Yumuşak, gevşeklik.

NERMİN: (Fars.) Ka. - Yumuşak.

NESEFİ: (Ar.) Er. - Yapı ustası.

NESİB: (Ar.) Er. - Soylu, soyu temiz baba.

NESİBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Nesib).

NESİF: (Ar.) Er. - İki kişi arasında olan sır.

NESİL: (Ar.) Er. - Aynı çağda, aynı yaşta bulunan kimselerin tümü, kuşak.

NESİM: (Ar.) Er. 1. Hafif rüzgâr. 2. Hoş, mülayim insan.

NESİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Nesim).

NESLİ: (Ar.) Ka. - Nesle ait, soya ait.

NESLİGÜL: (a.f.i.) Ka. - Gül soyu, gül gibi güzel soydan gelen.

NESLİHAN: (a.f.i.) Ka. - Han nesline ait, hanın soyundan.

NESLİŞAH: (a.f.i.) Ka. - Şah soyundan gelen.

NESRİN: (Fars.) Ka. - Yaban gülü Ağustos gülü. Mısır gülü. Van gülü.

NEŞTERİN: (Fars.) Ka. - Ağustos gülü, yaban gülü.

NEŞAT: (Ar.) Er. - Sevinç, neşe, şenlik, keyif. İran şairlerinden birisinin adı.

NEŞET: (Ar.) Er. 1. Meydana gelme, gelişme. 2. Kaynak olma, bir mecradan çıkış. Neşet: 19. yy. Türk şairlerinden biri.

NEŞE: (Ar.) Ka. - Neşe keyif, sevinç. Az sarhoşluk, çakırkeyif.

NEŞECAN: (a.t.i.) Ka. - Canın neşesi, mutluluğu.

NEŞEGÜL: (a.f.i.) Ka. - (Bkz. Neşe).

NEŞENUR: (Ar.) Ka. - Işık saçan neşe, sevinç. - (Bkz. Neşe).

NEŞEVER: (a.t.i.) Ka. - Çok neşeli.

NEŞİD: (Ar.) Er. - (Bkz. Neşide).

NEŞİDE: (Ar.) Ka. - Manzum şiir. Atasözü derecesinde kullanılan meşhur beyit veya mısra.

NEŞVE: (Ar.) Ka. - Sevinç.

NEVA: (Fars.) Ka. 1. Ses, şada, makam, ahenk, name. 2. Refah, zenginlik. Güç, kudret. 3. Doğu müziğinde bir makam.

NEVADİR: (Ar.) Er/Ka.- Az bulunan şeyler.

NEVÂL: (Ar.). 1. Talih, kısmet. 2. Bahşiş, bağış. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

NEVAZ: (Fars.) Er. - Okşayan, okşayıcı.

NEVBAHAR: (Fars.) Ka. - İlkbahar. Yeni bahar.

NEVBAHT: (f.a.i.) Ka. - Yeni şansı açılmış, şansı açık.

NEVBAR: (Fars.) Ka. 1. Genç kız. 2. Turfanda çıkan meyve ve çiçek.

NEVBARE: (Fars.) Ka. - Turfanda yemiş. Taze yeşillik.

NEVCİ: (Fars.) Er. - Makam, ahenk ve nasip ile ilgili. Ali Şakir'in lakabı.

NEVCİVAN: (Fars.) Er. - Genç, delikanlı.

NEVEDA: (Fars.) Ka. - Yeni tavır, yeni eda. "Nev" ve "eda" kelimelerinden birleşik isim.

NEVESER: (Fars.). - Türk müziğinde birleşik bir makam. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

NEVFEL: (Ar.) Er. - Deniz. (Bkz. Derya). Sahabe isimlerindendir.

NEVGÜL: (Fars.) Ka. - Yeni açılmış gül.

NEVHAYAT: (f.a.i.) Ka. - Yeni hayat, yeni yaşam.

NEVHİZ: (Fars.) Er. - Genç. Yeni yetişmiş, yeni çıkmış.

NEVİDE: (Ar.) Ka. - İyi, sevinçli haber.

NEVİN: (Fars.) Ka. - Yepyeni, yeni şey, yeni olan.

NEVİNUR: (Fars.) Ka. - Renk ışık.

NEVİR: (Ar.) Ka. 1. Parlaklık. 2.Ağaç çiçeği.

NEVİT: (Fars.) Er. - İyi, sevinçli haber, müjde.

NEVNİHAL: (Fars.) Ka. - Taze fidan, ağacın taze sürgünü.

NEVRA: (Ar.) Ka. 1. Işıklı olma, parlaklık. 2. Çiçek, özellikle beyaz çiçek.

NEVRED: (Fars.) Er/Ka.- Gezen, dolaşan, yol alan.

NEVREDDİN: (Ar.) Er. - Dinin ışığı, aydınlığı. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

NEVRES: (Fars.). - Yeni yetişen, yeni biten. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

NEVRESTE: (Fars.) Ka. - (Bkz. Nevres).

NEVRİYE: (Ar.) Ka. - Işıkla, parlaklıkla, aydınlıkla ilgili.

NEVRUZ: (Fars.) Ka. 1. Yeni gün. 2. İlkbahar başlangıcı. 3. Türk müziğinin makamlarından.

NEVSAL: (Fars.) Er. - Yeni yıl.

NEVSALE: (Fars.) Ka. - Genç, taze, küçük.

NEVŞAH: (Fars.) Er. 1. Yeni dal. 2.Yeni bilmiş geyik boynuzu.

NEVZAD: (Fars.) Er. - Yeni doğmuş. Yeni doğan. - Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

NEVZAR: (Fars.). - Yeni ağlayış, ağlaması güzel olan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

NEVZENİN: (Fars.). - Yeni tarz yeni yöntem. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

NEYYİR: (Ar.) Er. - Nurlu, parlak. Işıklı cisim. Güneş.

NEYYİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Neyyir).

NEYZEN: (Fars.) Er. - Ney çalan kimse.

NEZAFET: (Ar.) Ka. - Temizlik, paklık.

NEZÂHAT: (Ar.) Ka. - Temizlik, paklık. İncelik, rikkat.

NEZÂKET: (Fars.) Ka. 1. Naziklik. 2. Zariflik, incelik. 3. Terbiye. 4. Ehemmiyet.

NEZİH: (Ar.) Er. - Temiz, pak.

NEZİHE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Nezih).

NEZİHİ: (Ar.) Er. - Temizlik, saflık, incelikle ilgili.

NEZİR: (Ar.) Er. 1. Birini doğru yola (Sırat-ı Müstakim'e) yöneltmek için Allah'ın azabıyla gözdağı vererek korkutmak. 2. (Fıkıh'ta) Adak, dilek, tahsis. 3. Kendisini Allah yoluna adayan kişi. Kur'an'da 40'tan fazla yerde geçmektedir. Hz. Peygamberin isimlerinden.

NEZİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Nezir).

NEZZAM: (Ar.) Er. - Nizam veren düzenleyen.

NİDA: (Ar.) Ka. 1. Çağırma, bağırma, seslenme. 2. Ses verme.

NİGAH: (Fars.) Ka. 1. Bakış, bakma. 2. Göz.

NİGAR: (Fars.) Ka. 1. Resim. 2. Resmedilmiş, resmi yapılmış. Put. 3. Sevgili. 4. Türk musikisinde bir makam.

-Nigâr Hanım: Meşhur kadın şairlerdendir. Osman Paşa'nın kızıdır.

NİHAD: (Fars.) Er. - Tabiat huy, yaratılış, kişilik, bünye.

- Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

NİHAL: (Fars.) Ka. 1. Sevgili. 2. Taze, düzgün fidan, sürgün.

NİHALE: (Ar.) Ka. 1. Yeni yetişmiş, düzgün, fidan. 2. Avcı, korkuluğu. 3. Döşeme, döşenecek şey.

NİHAN: (Fars.) Ka. - Gizli, saklı. Bulunmayan, görünmeyen.

NİHAVEND: (Fars.) Ka. 1. İran'ın batı yöresinde ünlü bir kent. 2. Musikide bir makam.

NİHAYET: (Ar.). 1. Son. Sonunda. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

NİJAD: (Fars.) Er. - Soy, nesil, ne-seb. Tabiat, cibilliyet, (Bkz. Nejad).

NİKÂN: (Fars.)- İyiler, hoşlar. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

NİKBİN: (Fars.) Ka. - İyimser.

NİKHU: (Fars.)- İyi huylu, huyu güzel. - Kadın ve erkek adı olarak kullanılır.

NİL: (Ar.) Ka. 1. Çivit otu. 2. Mısır'dan geçen Akdeniz'e dökülen meşhur nehir.

NİLAY: (Ar.) Ka. - İki nil. Seyhan ve Ceyhan nehirleri. Fırat ve Dicle nehirleri.

NİLGÜN: (Fars.) Ka. - Çividî, çivit renginde, lacivert.

NİLHAN: (Ar.) Ka. - Nil havzası hanlarından.

NİLSU: (Tür.) Ka. - (Bkz. Nil).

NİLÜFER: (Fars.) Ka. - Çiçek adı.

NİMET: (Ar.) Ka. 1. İyilik, lütuf, ihsan, bahşiş. 2. Azık, yiyeceğe, içeceğe dair şeyler. 3. Saadet, mutluluk.

-Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

NİMETULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın nimeti.

NİMRE: (Ar.) Ka. - Dişi kaplan.

NİSA: (Ar.) Ka. 1. Kadınlar. 2. Kur'an-ı Kerim'in 4. suresi.

NİSAN: (Süry.) Ka. 1. Bolluk, bereket, cömertlik. 2. İlkbaharın 4. ayı.. 3. Sur.

NİŞAN: (Fars.) Er. 1. İm, iz, belirti. 2. Amaç, hedef. 3. Tuğra, madalya.

NİŞANBEY: (f.t.i.) Er. - (Bkz. Nişan).

NİYAZ: (Fars.) Er. 1. Yalvarma, yakarma. Dua. 2. Bazı tarikatlarda küçüğün büyüğe karşı olan selam, saygı ve duası. 3. İhtiyaç, muhtaçlık.

NİYAZİ: (Fars.) Er. 1. (Bkz. Niyaz). 2. Yalvarıcı, niyaz edici. Sevgili. Türk mutasavvıflarından birisi. 18. yy.'da yaşamıştır.

NİZAM: (Ar.) Er. 1. Dizi, sıra. Düzen, usul, tertip, yol, kaide. 2. Kanunlar. 3. Hindistan'daki küçük devletlerin hükümdarlığı. Nizamüddin: Dinin nizamı, düzeni. - Dilimizde "Nizamettin" olarak kullanılır.

NİZAMİ: (Ar.) Er. 1. Usulüne uygun, terkipli, düzenli. 2. Kanun ve nizama ait, onunla ilgili. Nizami; İran'ın en büyük şairlerinden olup, Genceli'dir.

NUH: (Ar.) Er. - Nuh peygamber. Kur'an-ı Kerim'de ismi geçen 25 peygamberden baştan 3. sırada gelen kişi. Zamanında Nuh tufanı olmuştur. Kur'an-ı Kerim'in 71. suresinin adı.

NUHAYLE: (Ar.) Er. - İrak'ta, Kufe'ye yakın bir mevki.

NUHBE: (Ar.) Ka. - Herşeyin seçilmişi, seçkin, seçilmiş, aydınlanmış.

NUHCAN: (a.t.i.) Er. - (Bkz. Nuh).

NUHİ: (Ar.) Er. - Nuh'a ait, Nuh ile ilgili. Pek eski.

NUMAN: (Ar.). 1. Kan. 2. Gelincik. Hanefi Mezhebi'nin imamı, Nu'man b. Sabit.

NUR: (Ar.) Ka. 1. Aydınlık, parıltı, parlaklık, niran. 2. Mekke'deki Hıra dağı. Işığın bir şeye yansımasından meydana gelen parlaklık. Zünnureyn: Hz. Peygamberin 2 kızıyla evlendiği için Hz. Osman'a verilen unvan, onur sahibi. Kur'an-ı Kerim'in 24. suresinin adı.

NURAL: (a.t.i.) Ka. - Nur, ışık al, ışıklı ol.

NURALEM: (Ar.) Ka. - Evrenin nuru, alemi aydınlatan.

NURALP: (a.t.i.) Er. - Nurlu, yiğit.

NURAN: (Fars.) Ka. - Işıklı. Nurlu, nura ait.

NURANİ: (Fars.) Er. - Işıklı, ışık saçan. Saygı uyandıran, nurlu.

NURATAY: (a.t.i.) Er. - (Bkz. Nuralp).

NURAY: (a.t.i.) Ka. - Işık saçan ay. Ayın en çok ışık saçtığı dönem.

NURBAKİ: (Ar.) Er. - Sürekli aydınlık olan, nurlu sabah.

NURBANU: (a.f.i.) Ka. - Nur yüzlü hanım, gelin, prenses. - Nur ve ba-nu'dan birleşik isim.

NURBAY: (a.t.i.) Er. - Nurlu, aydınlık kimse.

NURCAN: (a.t.i.) Ka. - Canlı, neşeli, hayat dolu.

NURCİHAN: (a.f.i.) Ka. - Cihan'ın nuru, ışığı. Dünyaya ışık saçan. Türk-Hind imparatoru Cihangir'in zevcesi.

NURCİVAN: (a.f.i.) Er. 1. Parlak, neşeli, genç. 2. Mert, gözüpek, genç.

NURÇİN: (a.f.i.) Ka. - Nur toplayan, ışık derleyen,

NURDAĞ: (a.t.i.) Er. - Nurdağı, Nurdan dağ.

NURDAN: (a.t.i.) Ka. - Nur'a ait, nurdan yapılmış.

NURDANAY: (a.t.i.) Ka. - (Bkz. Nurdan).

NURDİL: (a.f.i.) Ka. - Nurlu, ışıklı gönül.

NURDOĞAN: (a.t.i.) Ka. - Nurlu insan.

NUREDDİN: (Ar.) Er. - Dinin nuru, ışığı.

NUREFŞAN: (a.f.i.) Ka. - Aydınlık veren, ortalığı ışık içinde bırakan. -Nur ve efşan kelimelerinden birleşik isim.

NUREL: (a.t.i.) Ka. - Nurlu el.

NURER: (a.t.i.) Er. - Nurlu insan.

NURERSİN: (a.t.i.) Er. - (Bkz. Nurer).

NURFER: (a.f.i.) Ka. - Işık ve aydınlık.

NURFİDAN: (a.f.i.) Ka. - Taze ve pırıl pırıl genç, zarif hanım.

NURGÖK: (a.t.i.) Ka. - Nurlu, aydınlık gökyüzü.

NURGÜL: (Fars.) Ka. - Gülün en parlak olanı.

NURGÜN: (a.t.i.) Ka. 1. Nurlu gün, ışıklı gün. 2. Günün ve bütün hayatın nurlu parlak olması.

NURHAN: (a.t.i.) Ka. - Nur'un yöneticisi, hâkimi.

NURHİLAL: (Ar.) Ka. - (Bkz. Nuray).

NURİ: (Ar.) Er. - Nura ait, nurla ilgili.

NURİNİSA: (Ar.) Ka. - Nurlu kadın.

NURIŞIK: (a.t.i.) Ka. - Bol ışık, aydınlık.

NURİYYE: (Ar.) Ka. - Rufai tarikatı şubelerinden biri.

NURKAN: (a.t.i.) Er. - Temiz, berrak soydan gelen.

NURKUT: (a.t.i.) Er. - (Bkz. Nurkan).

NURMAH: (Fars.) Ka. - Işıklı ay, ay gibi güzel ve nurlu.

NURMELEK: (Ar.) Ka. - (Bkz. Melek).

NURNİGAR: (a.f.i.) Ka. - Işıklı, aydınlık, sevgili.

NUROL: (a.t.i.) Er. - Nurlu ol, ışıklı ol.

NURPERİ: (a.f.i.) Ka. - Işıklı, peri kadar güzel.

NURSABAH: (Ar.) Ka. - Aydınlık sabah.

NURSAÇ: (a.t.i.) Ka. - Işık saç, aydınlat.

NURSAL: (a.t.i.) Er. - Işık saç, aydınlat.

NURSEL: (a.t.i.) Ka. - Nur, ışık seli akışı.

NURSELİ: (a.t.i.) Ka. - (Bkz. Nursel).

NURSEMA: (Ar.) Ka. - Işıklı, aydınlık gökyüzü.

NURSEN: (a.t.i.) Ka. - Nurlu, ışıklı, kişi, insan.

NURSENİN: (a.t.i.) Ka. - (Bkz. Nursen).

NURSER: (a.f.i.) Ka. - Nurlu, aydınlık, münevver kafalı insan.

NURSEREN: (Ar.) Ka. - (Bkz. Nurser).

NURSEV: (a.t.i.) Ka. - Işığı sev.

NURSEVİL: (a.t.i.) Ka. - (Bkz. Nursev).

NURSİM: (Fars.) Ka. - Aydınlık ve gümüş gibi parlak.

NURSİMA: (Fars.) Ka. - Işıklı, aydınlık yüz.

NURSİNE: (Fars.) Ka. - Işıklı, aydınlık yürek.

NURSU: (a.t.i.) Ka. - Nurlu su.

NURSUN: (a.t.i.) Ka. - (Bkz. Nurser).

NURŞAH: (Fars.) Er. - Parlak hükümdar.

NURŞEN: (Fars.) Ka. - Çok çok ışıklı, neşeli insan.

NURTAÇ: (a.t.i.) Er. - Nurdan taç.

NURTAN: (a.t.i.) Er. - Işıklı tan.

NURTANE: (a.t.i.) Ka. - Nurlu, biricik insan.

NURTEK: (a.t.i.) Ka. - (Bkz. Nurtane).

NURTEKİN: (a.t.i.) Er. - Aydın ve güvenilir, emin.

NURTEN: (a.t.i.) Ka. - Beyaz, parlak, ten.

NURULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın nuru.

NURVER: (a.t.i.) Ka. - (Bkz. Nursun).

NURVEREN: (a.t.i.) Ka. - (Bkz. Nursun).

NURZAT: (Tür.) Er. - Nurlu, aydınlık kişi.

NURZEN: (a.f.i.) Ka. - Nurlu, ışıklı kadın.

NURZER: (Ar.) Ka. - Altın gibi parlak ışık, altın ışık.

NUSRET: (Ar.). 1. Yardım. 2. Allah'ın yardımı. 3. Zafer, muzafferiyet. Basan, üstünlük. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

NUSRETTİN: (Ar.) Er. 1. Dinin yardım ettiği. 2. Dinin başarılı temsilcisi.

NUŞAT: (Fars.) Er. - İçkiden sarhoş olmuş, mest olmuş.

NUŞİN:: (Fars.) Er. - Tatlı, hoş, güzel.

NUŞİREVAN: (f.h.i.) Er. - İran'da 531-579 yıllan arasında hükümdarlık etmiş ve doğruluğuyla şöhret bulmuş olan Sasani Şahı, "adil" lakabıyla anılır.

NUTKİ: (Ar.) Er. - Söz, lakırdı, konuşma. Nutuk, söylev, söyleyen.

NUYAN: (Fars.) Er. - Şehzade, prens.

NÜKHET: (Ar.) Ka. 1. Nükteler, herkesin anlayamayacağı ince, zarif, manalı sözler. 2. Koku.

NÜVE: (Ar.). - Çekirdek. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

NÜVEYT: (Ar.). - Çekirdekçik. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

NÜVİD: (Fars.) Ka. - Müjde, muştu. Hayırlı haber. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır. Türk dil kuralı açısından son harf olan "d/t" olarak kullanılır.

NÜVİDE: (Fars.) Ka. - (Bkz. Nüvid).

NÜZHET: (Ar.). 1. Neşe, eğlence, eğlence yerlerini seyredip gezme. 2, Sevinç, ferahlık.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

-O-

OBA: (Tür.) Er. 1. Çadırlarda yaşayan göçebe ailelerin meydana getirdiği topluluk. 2. Genellikle bölmeli göçebe cadın. 3. Yabancı. 4. Zekâ ya da yetenekleri olağanüstü işler başaracak kadar üstün olan kimse, dahi. 5. Ova.

OBUZ: (Tür.) Er. 1. Su kaynağı. 2. Akarsulardan oluşan küçük derecik. 3. İki derenin birleştiği dar yer. 4. Karların erimesiyle oluşan ufak dere.

ODHAN: (Tür.) Er. - Atak, hareketli ve canlı lider.

ODKAN: (Tür.) Er. 1. Canlı, coşkulu kimse. 2. Ateş kanlı. 3. Atak. Delidolu

ODMAN: (Tür.) Er. - Ateş gibi canlı, coşkulu, hareketli kimse.

OFLAS: (Tür.) Er. - (Bkz. Oflaz).

OFLAZ: (Tür.). 1. İyi, güzel, eksiksiz, tam. 2. Gürbüz, yakışıklı, güzel giyinen. 3. Becerikli. 4. Eflatun rengi. 5. İşe yarar uygun. 6. Cesur kabadayı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

OFLAZER: (Tür.) Er. - Oflaz er. Gürbüz, becerikli, eksiksiz, yiğit.

OGAN: (Tür.). - (Bkz. Okan).

OGANER: (Tür.) Er. - Oğan er.

OGÜN: (Tür.). - Anımsanan belirli bir günde doğan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

OĞANER: (Tür.) Er. - Oğan er.

OĞANSOY: (Tür.) Er. - Oğan soy.

OĞUÇ: (Tür.) Er. 1. Oymak. Hısım, akraba. 2. Bereket.

OĞUR: (Tür.) Er. 1. Uğur. 2. Samimi, içten dost. 3. Bir şey yapabilmek için ele geçen zaman ya da elverişli durum.

OĞURALP: (Tür.) Er. - Samimi, içten yiğit.

OĞURATA: (Tür.) Er. - Uğurlu ata.

OĞUŞ: (Tür.) Er. - Erkek çocuk.

OĞUZ: (Tür.) Er. 1. Mübarek, saf ve iyi yaratılışlı. 2. Genç, sağlam, güçlü. 3. Anlayışı kıt, bön. 4. Köylü. Tosun. 5. Türk efsanelerinde geçen büyük bir kahraman. Büyük bir Türk boyu.

OĞUZALP: (Tür.) Er. - Oğuz boyundan, yiğit, savaşçı.

OĞUZATA: (Tür.) Er. 1. Oğuz'a mensup, güçlü yiğit baba. 2. Oğuz kahramanı.

OĞUZBALA: (Tür.) Er. 1. Oğuz çocuğu. 2. Yiğit gürbüz çocuk.

OĞUZBAY: (Tür.) Er. - Oğuz bay.

OĞUZCAN: (Tür.) Er. - Oğuz can.

OĞUZER: (Tür.) Er. - Oğuz er.

OĞUZHAN: (Tür.) Er. 1. Yiğit han, hakan. 2. Oğuz boylarının efsanevi kahramanı.

OĞUZKAN: (Tür.) Er. - Damarlarında Oğuz kanı taşıyan.

OĞUZMAN: (Tür.) Er. - Güçlü, sağlam, iyi yürekli, dost kimse.

OĞUZTAN: (Tür.) Er. - Görkemli, aydınlık.

OĞUZTÜZÜN: (Tür.) Er. 1. Sağlam, yiğit. 2. Yumuşak huylu, sakin.

OKAN: (Tür.) Er. 1. Anlayışlı. Anlama, öğrenme. 2. Tanrı, oğuz.

OKANALP: (Tür.) Er. 1. Anlayışlı yiğit. 2. Tanrısal gücü olan yiğit.

OKANAY: (Tür.) Er. - Okan ay.

OKANDAN: (Tür.) Er. - Tanrı'dan gelen, Tanrı'nın verdiği.

OKANER: (Tür.) Er. - (Bkz. Okanalp).

OKATAN: (Tür.) Er. - Ok atan.

OKATAY: (Tür.) Er. - Ok atay.

OKAY: (Tür.). 1. Baht, talih, şans. 2. Bahtlı, talihli. 3. Beğenme. 4. Satürn

gezegeni. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

OKBAŞ: (Tür.) Er. - Ok baş.

OKBOĞA: (Tür.) Er. - Hızlı ve boğa gibi güçlü.

OKBUDUN: (Tür.) Er. - Birlik içinde olan. Dürüst soya mensup.

OKCAN: (Tür.) Er. - Canlı, hareketli canı tez.

OKÇUN: (Tür.) Er. - Uzak, öte, uzakta bulunan.

OKDAĞ: (Tür.) Er. - Ok dağ.

OKDEMİR: (Tür.) Er. 1. Demir gibi sağlam ve atak. 2. Demirden yapılmış ok.

OKER: (Tür.) Er. - Hızlı, canlı, hareketli kimse.

OKERGÜN: (Tür.) Er. - Ok ergin.

OKGÜÇ: (Tür.) Er. - Ok gibi güçlü ve hızlı.

OKHAN: (Tür.) Er. - Hızlı, atak ve güçlü lider, han.

OKKAN: (Tür.) Er. - Ok kan.

OKMAN: (Tür.) Er. 1. Ok gibi hızlı, güçlü kimse. 2. Okçu. Kemankeş.

OKSAL: (Tür.) Er. - Ok sal.

OKSALMIŞ: (Tür.) Er. - Ok atmakla meşhur.

OKSAR: (Tür.) Er. - Ok atışına hazırlan.

OKSAY: (Tür.) Er. - Ok ve Say'dan birleşik isim.

OKSEV: (Tür.) Er. - Ok ve Sev'den birleşik isim.

OKSEVEN: (Tür.) Er. - Ok seven.

OKSU: (Tür.) Er. - Hızlı ve düzenli akan su.

OKŞAK: (Tür.) Er. 1. Benzeyiş. 2. Benzeyen, andıran.

OKŞAN: (Tür.) Ka. - Daima övülen, beğenilen insan ol.

OKTAN: (Tür.) Er. - Ok tan.

OKTAR: (Tür.) Er. - Ok tar.

OKTAY: (Tür.) Er. - Öfkeli, sinirli, kızgın.

OKTUĞ: (Tür.) Er. - Ok tuğ.

OKTUNA: (Tür.) Er. - Ok tuna.

OKTÜRE: (Tür.) Er. - Ok türe.

OKTÜREMİŞ: (Tür.) Er. - Ok türemış.

OKUŞ: (Tür.) Er. 1. Zeka, akıl, anlayışlılık (Öküs'ten). 2. Çağrı, davet.

OKUŞLU: (Tür.) Er. - Zeki, akıllı, anlayışlı.

OKUTAN: (Tür.) Er. - Eğitici, öğretmen.

OKUTMAN: (Tür.) Er. - Okutan, öğreten, öğretmen.

OKUYAN: (Tür.) Er. 1. Okumayı seven. 2. Çağıran, davet eden.

OKYALAZ: (Tür.) Er. - Ateş gibi canlı ve çabuk.

OKYAN: (Tür.) Er. - Ok yan.

OKYANUS: (Yun.)- Ana karaları birbirinden ayıran büyük deniz. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

OKYAR: (Tür.) Er. - Ok yar.

OKYAY: (Tür.) Er. - Ok yay.

OLCA: (Tür.)- Savaşta düşmandan ele geçirilen mal, ganimet. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

OLCAY: (Tür.) Ka. - Baht, talih, ikbal.

OLCAYTU: (Tür.) Er. - Bahtlı, şanslı, talihli.

OLCAYTUĞ: (Tür.) Er. - (Bkz. Olcaytu).

OLCUM: (Tür.) l. Eli işe yatkın, becerikli, usta. 2. Kendini olduğundan üstün gösteren. 3. Hekimlik taslayan kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

OLDAÇ: (Tür.) Er. - Şişman, büyümeye, gelişmeye elverişli olan.

OLGAÇ: (Tür.) Er. - Olgun, yetişkin, iyi gelişmiş.

OLGUN: (Tür.)- Bilgi, görgü ve hoşgörüsü gelişmiş kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

OLGUNAY: (Tür.)- Olgunay, dolunay. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır

OLGUNER: (Tür.) Er. - Olgun er. Yetişmiş, iyi gelişmiş kimse.

OLGUNSOY: (Tür.) Er. - Tanınmış soydan gelen.

OLGUNSU: (Tür.) Er. - Olgunsu

OLSAR: (Tür.) Er. - Adın duyulsun.

OMAÇ: (Tür.)- Hedef, gaye, amaç. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

OMAY: (Tür.) 1. Seçkin, seçilmiş. 2. Özet, öz. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ONAR: (Tür.)- Daha iyi bir duruma giren, mutlu olan. Hastalıktan, dertten kurtulan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ONARAN: (Tür.) Er. 1. Düzelten, yararlı bir duruma getiren. İyileştiren, tedavi eden. 2. Başaran, bitiren.

ONAT: (Tür.) 1. İyi, güzel, düzgün. 2. İyi yaratılışlı. 3. Doğru, dürüst nitelikli. 4. Kolay. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ONATKAN: (Tür.) Er. - Onat kan. Temiz, dürüst soydan gelen.

ONATSÜ: (Tür.) Er. - Güzel, dürüst asker. Nitelikli asker.

ONAY: (Tür.). -Uygun bulma, onaylama. Uygun yerinde. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ONBULAK: (Tür.) Er. - On bulak.

ONGAR: (Tür.) Er. - Kurtuluş.

ONGAY: (Tür.) Er. - Kolay.

ONGU: (Tür.) Ka. 1. Gönül rahatlığı, mutluluk, sağlık. 2. Bayındırlık, gelişmişlik.

ONGUN: (Tür.) 1. Eksiksiz, tam. 2. Verimli, bol, Bayındır. 3. Kutlu, uğurlu, beğenilen. 4. Kurtulmuş, onmuş. 5. Gelişmiş, gürbüz. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ONGUNALP: (Tür.) Er. - Kutlu, uğurlu, beğenilen yiğit.

ONGUNER: (Tür.) Er. - Gelişmiş, gürbüz genç.

ONGUNSU: (Tür.) Er. - Bol ve gür akan su.

ONGÜNER: (Tür.) Er. - Ongün-er.

ONGÜNEŞ: (Tür.) Er. - Ongün-eş.

ONUK: (Tür.) Er. - Sevgili, aziz.

ONUKER: (Tür.) Er. - Onuk er. Sevilen, sevgili insan, saygı değer.

ONUKTEKİN: (Tür.) Er. - Sevilen, sayılan güvenilir, emin insan.

ONUL: (Tür.)- İyileş, iyi ol, sağlıklı ol. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ONULTAN: (Tür.) Er. - İyileştiren, düzelten, sağlığına kavuşturan.

ONUR: (Tür.) Er. 1. İnsanın kendisine karşı duyduğu saygı. 2. Başkalarının gösterdiği saygının dayandığı değer, şeref.

ONURAD: (Tür.) Er. - Onuruyla tanınmış ad.

ONURAL: (Tür.) Er. - Şan, şeref kazan.

ONURALP: (Tür.) Er. - Onuruyla tanınmış kimse. Yiğit ve onurlu.

ONURHAN: (Tür.) Er. - Onurlu han, hükümdar.

ONURKAN: (Tür.) Er. - Onurlu, soylu kandan gelen.

ONURSAL: (Tür.) Er. - Onurla ilgili. Saygı için verilen san.

ONURSAN: (Tür.) Er. - Onuruyla tanınmış, şerefli.

ONURSAY: (Tür.) Er. - Onur say.

ONURSEV: (Tür.) Er. - Onur sev.

ONURSOY: (Tür.) Er. - Onurlu soydan gelen.

ONURSU: (Tür.) Er. - Onur su.

ONURSÜ: (Tür.) Er. - Onurlu asker.

ORAK: (Tür.) Er. 1. Ekin biçme zamanı, hasat. 2. Ekin biçme aracı.

ORAL: (Tür.) Er. - Kuleyi, şehri ele geçir, zaptet.

ORALMIŞ: (Tür.) Er. Kale, şehir almış.

ORAN: (Tür.) Er. 1. Ölçü, nispet, derece. Ölçülü, hesaplı. 2. Tahmin. 3. Anlayışlı. 4. Abartma, abartı. 5. Özel işaret, nişan.

ORAY: (Tür.) 1. Ateş gibi kızıl renkte ay. 2. Şehirli, şehirde yaşayan. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ORBAY: (Tür.) Er. - Ordu komutanı. Ordu beyi.

ORBEK: (Tür.) Er. - Şehir beyi.

ORBEY: (Tür.) Er. - Bekçi muhafız.

ORCAN: (Tür.) Er. 1. Bey can. 2. Üstün, kıdemli kişi.

ORCANER: (Tür.) Er. - (Bkz. Orcan).

ORÇUN: (Tür.) Er. - Ardıllar, halefler.

ORGUN: (Tür.) Er. - Gizli saklı.

ORGUNALP: (Tür.) Er. - Orgun alp.

ORGUNTAY: (Tür.) Er. - Orgun tay.

ORGÜL: (Tür.) Ka. - Ateş gibi kırmızı renkte gül.

ÖRGÜN: (Tür.) Er. - Sıcak gün.

ORGUNALP: (Tür.) Er. - Örgün alp.

ORHAN: (Tür.) Er. - Şehrin yöneticisi, hâkimi. Orhan Gazi: Osmanlı imparatorluğunun ikinci padişahı.

ORHON: (Tür.) Er. - (Bkz. Orhun).

ORHUN: (Tür.) Er. 1. Orta Asya'da bir ırmak. 2. Orta Asya Türklerinin kullandığı en eski yazı. 3. Yüksek, yüce Hun anlamında.

ORKAN: (Tür.) Er. - Or kan.

ORKİDE: (Fran.) Ka. - Çiçeklerinin güzelliği nedeniyle seralarda yetiştirilen değerli bir süs bitkisi.

ORKUN: (Tür.) Er. - (Bkz. Or hun).

ORKUT: (Tür.) Er. - Kutlu, uğurlu şehir.

ORKUTAY: (Tür.) Er. - Or kut ay.

ORTAÇ: (Tür.) Er. 1. Tepe, ozanların bulunduğu. 2. Mirasçı. 3. Veliaht. 4. Sıfat fiiller.

ORTAN: (Tür.) Er. - Ateş renginde kızıl tan.

ORTANCA: (Tür.) 1. Pek çok türü bulunan süs bitkisi. 2. Yaş bakımından üç kardeşin büyüğü ile küçüğü arasındaki kardeş. İsim olarak kullanılmaz.

ÖRTÜN: (Tür.) Er. - Ortanca kardeş.

ORTUNÇ: (Tür.) Er. - Ateş renginde tunç.

ORUÇ: (Tür.) Er. - İslam'ın beş şartından birisidir. Tan yerinin ağarmasından güneş batana kadar Allah rızası için yiyip içmekten cinsi

münasebetten sakınmak. İbadet. Savm.

-Oruç Reis; Önceleri Cezayir'de olup daha sonra Osmanlı donanmasına katılan ünlü denizci.

ORUK: (Tür.) Er.l. Aile, oymak. Göçmen olarak gelip bir yere yerleşen. 2. Yol, çare, imkân.

ORUN: (Tür.) Er. 1. Özel, yer. Önemli bir görevlinin çalıştığı yer, makam. 2. Gizli, habersiz. 3. Huy, yaratılış.

ORUS: (Tür.) Er. - Eski uygur adlarındandır. "Talih, baht, saadet" anlamındadır.

ORUZ: (Tür.) Er. - Düşün, düşünce.

OSKAN: (Tür.) Er. - Akıllı.

OSKAY: (Tür.)- Neşeli, mutlu.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

OSMAN: (Ar.) Er. 1. Bir tür kuş ya da ejderha. 2. Hz. Muhammed (s.a.s)'in

damadı ve Hz. Ömer'den sonra devlet başkanı olan III. halife. 3. Osmanlı devletinin kurucusu, Osman Gazi.

OTAC: (Tür.). - Hekim, doktor. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

OTARAN: (Tür.) Er. - Hayvanları otlatan çoban.

OTAY: (Tür.)- Ateş renginde ay. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

OYA: (Tür.) Ka. 1. Genellikle ipek ibrişim kullanılarak iğne, mekik, tığ ya da firkete ile yapılan ince dantel.

2. İnce, güzel, nazik.

OYAL: (Tür.)- Oy al. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

OYALP: (Tür.) Er. - Oy alp.

OYANALP: (Tür.) Er. - Oğan alp. Güçlü yiğit.

OYHAN: (Tür.) Er. - Oy han.

OYKAN: (Tür.) Er. - Oy kan.

OYKUT: (Tür.) Er. - Oy kut.

OYLUM: (Tür.) 1. Vadi, koyak. Çukur, oyuk.

2. Bir cismin uzayda kapladığı boşluk.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

OYMAN: (Tür.) Er. - Görüş, düşünce sahibi.

OYTUN: (Tür.) 1. Kutsal, mübarek.

2. Beğenilen, güzel yer. Alçak yer, ova.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

OYTUNÇ: (Tür.) Er. - Oy tunç.

OYUM: (Tür.)- Oymak işi. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

OZAN: (Tür.) Er. 1. Şiir yazan, şair. Halk şairi.

2. Şakacı, tatlı, güzel konuşan.

OZANALP: (Tür.) Er. - Şiir söyleyen tatlı dilli yiğit.

OZANER: (Tür.) Er. - Ozan er.

OZANSOY: (Tür.) Er. - Güzel konuşan, şiir yazan bir soydan gelen.

OZANSÜ: (Tür.) Er. - Güzel konuşan, şiir yazan asker.

OZGAN: (Tür.) Er. - Öne geçen, kazanan, başarılı.

-Ö-

ÖCAL: (Tür.) Er.- Yapılan kötülüğün acısını çıkar, öcünü al.

ÖCALAN: (Tür.) Er. - İntikam alan.

ÖDÜL: (Tür.) l Bir basan ya da iyilik karşısında verilen armağan. 2. Yarışma veya müsabakalarda bir tarafın, kazanana verdiği hediye, mükafat. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖGE: (Tür.) 1. Çok akıllı. Yaşlı kimse. 2. Bir ulusun büyüğü, ileri geleni. 3.. Hekim. 4. Ün, şöhret.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖGEDAY: (Tür.) Er. 1. Çok akıllı, bilgili. 2. Moğol hükümdarı Cengiz Han'ın oğlu.

ÖGER: (Tür.) Er. - Akıllı, bilgili kimse.

ÖGET: (Tür.)- Beğenilen, aranılan, övülen, iyi güzel. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖGETÜRK: (Tür.) Er. - Akıllı, bilgili Türk.

ÖĞÜN: (Tür.) 1. Kendini yücelt, gurur duy. 2. Zaman vakit. 3. Kez, defa. 4. Önde, ileride olan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖĞÜT: (Tür.)- Bir kimseye yapması ya da yapmaması gereken şeyler için söylenen söz.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖKE: (Tür.) Er. - (Bkz. Öge).

ÖKER: (Tür.) Er. - Akıllı kimse.

ÖKKEŞ: (Ar.) Er. 1. Erkek örümcek. 2. Bir dağ adı.

ÖKLÜ: (Tür.) Er. - Akıllı.

ÖKMEN: (Tür.) Er. - Akıllı, zeki, bilgili kimse.

ÖKMENER: (Tür.) Er. - Akıllı, bilgili kimse.

ÖKTEM: (Tür.) Er. - Güçlü, onurlu, gösterişli, korkusuz.

ÖKTEMER: (Tür.) Er. - (Bkz. Öktem).

ÖKTEN: (Tür.) Er. - Akıllı, bilgili, fazıl, kahraman, cesur.

ÖKTÜRK: (Tür.) Er. - Akıllı, güçlü Türk.

ÖMER: (Ar.) Er. - İslam Devleti'nin II. Halifesi Ömer b. Hattab. Dünya durdukça adaletinden dolayı ondan bahsedilecek. Cennetle müjdelenmiştir. Hak ile Batılı çok iyi ayırt edebilen bir alim olduğu için Ömeru'1-Faruk adını almıştır.

ÖMÜR: (Ar.) 1. Hayat müddeti, yaşama süresi. 2. Hayat, dirilik. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖMÜRAL: (a.t.i.) Er. - Uzun ömürlü ol.

ÖMÜRCAN: (a.t.i.)- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖNAL: (Tür.) Er. - İleri git, lider ol anlamında.

ÖNAY: (Tür.)- Ayın ilk günlerindeki hali, hilal. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖNAYDIN: (Tür.) Ka. - Ön aydın.

ÖNCEL: (Tür.) 1. Birine göre kendinden önce yerini tutmuş olan kimse. 2. Bizden önce yaşamış olanlar. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖNCÜBAY: (Tür.) Er. - Klavuz, rehber, önder kişi.

ÖNDER: (Tür.)- Bir davada, fikri siyasi bir harekette önde giden, önayak olan, kitleyi idare eden kimse, lider, şef. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖNEL: (Tür.)- Bir işin tamamlanması için verilen süre, vade, mühlet. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖNEN: (Tür.)- Hak, adalet. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖNER: (Tür.) 1. Önde gelen, başta gelen. 2. Yön. 3. Sıra. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖNGAY: (Tür.)- Jüpiter gezegeni. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖNGEL: (Tür.) Er. - Ağır başlı.

ONGEN: (Tür.)- Basan, zafer. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖNGÜ: (Tür.) Er. 1. İlk, önce, önceki. 2. Direnme, inat.

ÖNGÜL: (Tür.) 1. Direnen, inatçı kimse. 2. Ön ayak olan, teşvik eden. 3. Kılavuz. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖNGÜT: (Tür.) Er. 1. Saklanarak yanaşma, izinden yürüme. 2. Hücum etmek için elverişli yer.

ÖNKAL: (Tür.) Er. - Ön kal.

ÖNNUR: (Tür.) Ka. - Ön nur.

ÖNSAL: (Tür.) Er. - Ön sal.

ÖNSOY: (Tür.) Er. - İlk soy.

ÖNÜR: (Tür.)- Kendinden önceki, eski. Öne geçen, ileriye giden. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖREN: (Tür.) 1. Eski yapı ya da kent kalıntısı. 2. Şehir kent. Köy. 3. Bitek ova. 4. Ormanlık yer. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖRENEL: (Tür.) Er. - Cömert ve geniş el.

ÖRENER: (Tür.) Er. - Geniş, güven veren yiğit.

ÖRENGÜL: (Tür.) Er. - Yaban gülü.

ÖRGEN: (Tür.) Er. 1. Organ. 2. İnce halat, urgan.

ORSAN: (Tür.) Er. - Yüce adı olan.

ÖRSEL: (Tür.) Er. - Ör sel.

ÖTÜKEN: (Tür.) Er. 1. Oğuz destanında Tiyenşan dağlarıyla Orhun havzası arasında bulunduğu belirtilen, ormanlık kutsal bölge. 2. Moğolca'da yer Tanrıçası. - İsim olarak kullanılmaz.

ÖVEÇ: (Tür.) Er. - 2, 3 yaşındaki erkek koyun.

ÖVÜNÇ: (Tür.)- Övünmeye yol açan, övünülecek şey. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖYMEN: (Tür.) Er. - Evcimen, evine bağlı.

ÖZ: (Tür.) 1. Bir kimsenin betiği, manevi varlığı. 2. Bir şeyin temel öğesi. 3. Kan bağı ile bağlı olan. 4. Katıksız, an. 5. Çay, dere. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZAK: (Tür.) Er. - Öz ak. Özü temiz, doğru kimse.

ÖZAKAN: (Tür.) Er. - Öz akan.

ÖZAKAY: (Tür.)- Öz akay. Özü temiz kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZAKIN: (Tür.) Er. - Öz akın.

ÖZAKINCI: (Tür.) Er. - Öz akıncı.

ÖZAKTUĞ: (Tür.) Er. - Beyaz tuğ.

ÖZAL: (Tür.) Er. - Öz al.

ÖZALP: (Tür.) Er. - Özünde yiğit olan kimse.

ÖZALPMAN: (Tür.) Er. - Özünde yiğit olan kimse.

ÖZALPSAN: (Tür.) Er. - Yiğitliğiyle tanınan kimse.

ÖZALTAN: (Tür.)- Sabah seher vöaktinde göğün kızıllaşarak aydınlanması. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZALTAY: (Tür.) Er. - Altaylara mensup. Öztürk.

ÖZALTIN: (Tür.)- Özü altın gibi değerli olan kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZALTUĞ: (Tür.) Er. - Kırmızı tuğ.

ÖZAN: (Tür.) Ka. - Öz an.

ÖZARI: (Tür.)- Arı gibi çalışkan kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZARKIN: (Tür.) Er. - Öz arkın.

ÖZASLAN: (Tür.) Er. - Aslan gibi güçlü, soylu kimse.

ÖZATA: (Tür.) Er. - Ata ve Öz kelimelerinden birleşik isim.

ÖZATAY: (Tür.) Er. - Özü herkesçe tanınan kimse.

ÖZAY: (Tür.). - Özü ay gibi temiz, parlak, aydınlık kimse.

ÖZAYDIN: (Tür.)- Özü temiz, aydınlık kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZBAL: (Tür.) Er. - Balın özü. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZBALA: (Tür.) Er. - Öz çocuk.

ÖZBAŞ: (Tür.) Er. - Öz baş.

ÖZBAŞAK: (Tür.) Ka. - Öz başak.

ÖZBATU: (Tür.) Er. - Öz batu.

ÖZBAY: (Tür.) Er. - Yiğit, Türk Alpi.

ÖZBEK: (Tür.) 1. Yiğit, cesur, özü güçlü. 2. Orta Asya'da yaşayan bir Türk boyu ve bu boydan olan kimse. 3. Dere, çay. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZBEKKAN: (Tür.) Er. - Özbek soyundan gelen.

ÖZBEN: (Tür.)- Soyluluk ve asalette öz, temel. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZBERK: (a.f.i.) Er. - Özü güçlü kimse.

ÖZBEY: (Tür.) Er. - (Bkz. Özbay).

ÖZBİL: (Tür.)- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZBİLEK: (Tür.)- Güçlü bilek. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZBİLEN: (Tür.)- Kendisi bilen, kendiliğinden bilen. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZBİLGE: (Tür.)- Bilgelik taşıyan. Doğasında bilgelik bulunan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZBİLGİN: (Tür.)- Öz bilgin. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZBİLİR: (Tür.)- Asıl bilgiye ulaşan, temel bilgi sahibi. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZBİR: (Tür.) Er. - Soy, temel, asıl birliği.

ÖZBOĞA: (Tür.) Er. - Öz boğa.

ÖZCAN: (Tür.)- Candan, samimi, içten. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZCANAN: (t.f.i.) Ka. - Kişiye en yakın, sevgili.

ÖZCEBE: (Tür.) Er. - Zırh, cevşen, silah, mühimmat işleriyle uğraşan.

ÖZÇAM: (Tür.) Er. - Öz çam.

ÖZÇELİK: (Tür.) Er. - Özü çelik gibi sert ve güçlü.

ÖZÇEVİK: (Tür.) Er. - Canlı, çevik, hareketli kimse.

ÖZÇIN: (Tür.) Er. - Özü doğru, saf, temiz kimse.

ÖZÇINAR: (Tür.) Er. - Öz çınar.

ÖZDAĞ: (Tür.) Er. - Öz dağ.

ÖZDAL: (Tür.)- Öz dal. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZDAMAR: (Tür.) Er. - Öz damar.

ÖZDEĞER: (Tür.) Er. - Bir şeyin gerçek değeri.

ÖZDEK: (Tür.) Er. 1. Temel, esas, kök. 2. İç, öz, çekirdek. 3. Madde.

ÖZDEL: (Tür.)- Hediye. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZDEMİR: (Tür.) Er. - Özü demir gibi güçlü.

ÖZDEN: (Tür.) 1. Soyca temiz, köleliği olmayan, özgür. 2. Özle, özvar-lıkla, gerçekle ilgili. 3. Suların geçtiği yer, su geçidi. 4. Özsu. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZDENER: (Tür.) Er. - Özden er.

ÖZDEREN: (Tür.) Ka. - Öz deren.

ÖZDEŞ: (Tür.)- Her türlü nitelik bakımından eşit olan, benzer olan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZDİL: (Tür.) Er. - Gönülden, içten.

ÖZDİLEK: (Tür.)- Candan dilenen dilek. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZDİLMAÇ: (Tür.) Er. - Tercüman, çevirmen.

ÖZDİNÇ: (Tür.) Er. - Özlü, canlı, dinç olan kimse.

ÖZDİNÇER: (Tür.) Er. - Özü canlı, dinç olan kimse.

ÖZDOĞA: (Tür.) Er. - Gerçek, bozulmamış tabiat.

ÖZDOĞAL: (Tür.) Er. - Öz doğal.

ÖZDOĞAN: (Tür.) Er. - Öz doğan.

ÖZDOĞRU: (Tür.) Er. - Özünden temiz, dürüst kimse.

ÖZDORU: (Tür.) Er. - Öz doru.

ÖZDORUK: (Tür.) Er. - Zirve. Yüksek şahsiyet.

ÖZDURAN: (Tür.) Er. - Öz duran.

ÖZDURDU: (Tür.) Er. - Öz durdu.

ÖZDURU: (Tür.) Er. - Özü duru, katıksız olan.

ÖZEK: (Tür.) 1. Güç. 2. Çalışkan. 3. Küçük dere. 4. Ağacın, bitkinin özü, içi. Bitki filizi. 5. Bir şeyin ortası. 6. Sel yarıntısı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZEKAN: (Tür.) Er. - Öze kan.

ÖZEL: (Tür.)- Öz el. l. Yalnız bir kişiye, bir şeye ait ya da ilişkin olan. Devlete değil, kişiye ait olan. 2. Her zaman görülenden, olağandan farklı, dikkate değer. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZEN: (Tür.) 1. Bir işin elden geldiğince iyi olması için gösterilen çaba.

2. İçerlek, tam orta, en içeride olan.

3. İlk söz.

4. Birbirine yakın iki dağın arasındaki uzaklık, ara. Dere, ırmak.

-Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZENAY: (Tür.) Ka. - Özen ay.

ÖZENDER: (Tür.) Er. - Ender bulunan yaratılışta olan, değerli.

ÖZENGİN: (Tür.) Er. - Özü engin, geniş ve derin.

ÖZENGÜL: (Tür,) Ka. - Özen gül.

ÖZENİR: (Tür.) Ka. - Çaba gösteren, en iyisini yapmaya çalışan.

ÖZENLİ: (Tür.) Er. - Özenle çalışan kimse.

ÖZER: (Tür.)- Yiğit, doğru kimse. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZERCAN: (Tür.) Er. - Özer can.

ÖZERDAL: (Tür.) Er. - Öz er dal.

ÖZERDEM: (Tür.) Er. - Bütün erdemleri özünde toplayan.

ÖZERDİM: (Tür.) Er. - Özüne erdim, ulaştım.

ÖZERDİNÇ: (Tür.) Er. - Özünde canlı, dinç olan erkek.

ÖZEREK: (Tür.) Er. - Asıl amaç, ulaşılmak istenen şey.

ÖZERHAN: (Tür.) Er. - Yiğit, cesur han.

ÖZERK: (Tür.) Er. - Kendi kendini yönetme yetkisi olan.

ÖZERKİN: (Tür.) Er. - Özgür, güçlü kimse.

ÖZERKMEN: (Tür.) Er. - Özünde güçlü olan.

ÖZERMAN: (Tür.) Er. - 1. Bir şeyi çok isteyen. 2. Pişmanlık duyan.

ÖZEROL: (Tür.) Er. - Gerçek yiğit ol.

ÖZERTAN: (Tür.) Er. - Öz ertan.

ÖZERTEM: (Tür.) Er. - Özünde erdemli olan.

ÖZGE: (Tür.). 1. Başka, gayrı, diğer. Yabancı, ağyar. 2. İyi, güzel. 3. İki dağ arasındaki dereciklerin birleştiği yer, derenin başlangıcı. 4. Şakacı. 5. Cana yakın, sıcakkanlı. 6. Yürekli, gözü pek. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZGEBAY: (Tür.) Er. - İyi, güzel, yürekli erkek.

ÖZGEER: (Tür.) Er. - İyi güzel erkek.

ÖZGEN: (Tür.)- Özü geniş, rahat, sakin kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZGENALP: (Tür.) Er. - Sakin, ağırbaşlı yiğit.

ÖZGENAY: (Tür.)- (Bkz. Özgenay). - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZGENÇ: (Tür.) Er. - Öz genç.

ÖZGENER: (Tür.) Er. - (Bkz. Özgenalp).

ÖZGER: (Tür.)- İyi, güzel kimse. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZGİRAY: (Tür.) Er. - Kuvvetli, kudretli yiğit. Kırım hanlarının kullandığı isimlerden.

ÖZGÜ: (Tür.) 1. Kutsal. 2. Özellikle birine ya da bir şeye ait olan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZGÜÇ: (Tür.) Er. - Temel güç. Ana kuvvet.

ÖZGÜL: (Tür.) Ka. 1. Özü gül gibi olan. 2. Özellikle bir türe ait olan.

ÖZGÜLAY: (Tür.) Ka. - Öz gül ay.

ÖZGÜLEÇ: (Tür.)- Güler yüzlü, içten gülen kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZGÜLER: (Tür.) Ka. - Öz güler.

ÖZGÜLÜM: (Tür.) Ka. - Öz gülüm.

ÖZGÜN: (Tür.)- Nitelikleri bakımından benzerlerinden ayrı ve üstün olan. Yalnız kendine özgü bir nitelik taşıyan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZGÜNAY: (Tür.) Özgün ay. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZGÜNEL: (Tür.) Ka. - Üstün, kerem sahibi cömert el.

ÖZGÜNER: (Tür.) Er. - Öz güner.

ÖZGÜNEŞ: (Tür.)- Güneş gibi parlak ve kapsamlı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZGÜR: (Tür.) 1. Kendi kendine hareket etme, davranma karar verme gücü olan. 2. Tutuklu olmayan, hür. Başkasının kölesi olmayan. Bağımsız. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZGÜRCAN: (Tür.) Er. - Özgürlüğüne düşkün kimse.

ÖZGÜREL: (Tür.) Er. - Özgür davranan kimse.

ÖZGÜVEN: (Tür.)- Kendine güvenen. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZHAKAN: (Tür.) Er. - Hakan soyundan gelen.

ÖZHAN: (Tür.) Er. - Hükümdar soyundan gelen.

ÖZİL: (Tür.)- Gerçek ülke. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZİLHAN: (Tür.) Er. - Ülkenin hanı, reisi.

ÖZİLTER: (Tür.) Er. - Yurdun gerçek savunucusu, koruyucusu.

ÖZİNAL: (Tür.) Er. - Gerçek arkadaş, dost.

ÖZİNAN: (Tür.)- Özden gelen inanç, iman. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZKAN: (Tür.) Er. - Temiz kan, soylu kimse.

ÖZKAR: (Tür.) Er. - Öz kar.

ÖZKAYA: (Tür.) Er. - Öz kaya.

ÖZKAYRA: (Tür.) Er. - İçten gelen bağış, iyilik.

ÖZKE: (Tür.)- Sağlam, sağlıklı. Temiz yürekli. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZKENT: (Tür.) Er. - Öz kent.

ÖZKER: (Tür.) Er. - Sağlam, temiz yürekli er.

ÖZKOÇ: (Tür.) Er. - Cesur, savaşkan yapılı..

ÖZKÖK: (Tür.) Er. 1. Esas, temel, kaynak. 2. Neslin geldiği soy ağacı.

ÖZKUL: (Tür.) Er. - Gerçek kul. Hakkıyla ibadet eden kul.

ÖZKURT: (Tür.) Er. - Öz kurt.

ÖZKUT: (Tür.) Er. - Kutsanmış, kadr sahibi.

ÖZKUTAL: (Tür.) Er. - Gerçek mutluluk senin olsun.

ÖZKUTAY: (Tür.) Er. - Özü uğurlu ve ay gibi parlak olan.

ÖZKUTLU: (Tür.) Er. - Kutlu olan şeyin kendisi. Özü kutlu, uğurlu olan.

ÖZKUTSAL: (Tür.) Er. - Öz kutsal.

ÖZLEK: (Tür.) 1. Toprağın özlü, verimli yeri. 2. Zaman. 3. Doğa üstü güç, felek. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZLEM: (Tür.) Ka. - Yeniden görme, tekrar kavuşma arzusu, hasret tahassür. Bir şeye karşı duyulan istek, meyil.

ÖZLEN: (Tür.) 1. Su kaynağı. Küçük dere. 2. Ağaç kökü. 3. Özlenecek kadar sevilen bir kişi ol. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZLÜ: (Tür.) Er. 1. Özü benliği olan. 2. İçten gerçek. 3. Verimli.

ÖZLÜER: (Tür.) Er. - Şahsiyet sahibi, olgun kişi.

ÖZMEN: (Tür.)- Özlü kimse, özü iyi, sağlam kişilikli. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZMERT: (Tür.) Er. - Mert yapılı.

ÖZMUT: (Tür.) Er. - Yapısında mutluluk olan.

ÖZNUR: (Tür.)- Özü ışıklı, aydınlık kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZOĞUL: (Tür.) Er. - Öz oğul.

ÖZOĞUZ: (Tür.) Er. - Oğuz'a mensup. Oğuz'a ait.

ÖZOK: (Tür.) Er. - Özü ok gibi güçlü olan.

ÖZOL: (Tür.) Er. - Özün değişmesin, göründüğün gibi ol.

ÖZOZAN: (Tür.) Er. - Gerçek şair.

ÖZÖĞE: (Tür.) Er. - Bir şeyin aslı, özü.

ÖZÖNDER: (Tür.) Er. - Gerçek önder.

ÖZÖZ: (Tür.)- Gönlü geniş kimse. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZPALA: (Tür.) Er. - Pala gibi sert ve keskin kişilikli.

ÖZPEKER: (Tür.) Er. - Özünde çok güçlü olan yiğit.

ÖZPINAR: (Tür.)- Öz pınar. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZPOLAT: (Tür.) Er. - Özü çelik gibi sağlam olan.

ÖZPULAT: (Tür.)- (Bkz. Özpolat).

ÖZSAN: (Tür.)- Adı duyulmuş ünlü. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZSEL: (Tür.). - Özle ilgili, öze ilişkin. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZSELEN: (Tür.)- Gerçek haber. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZSEVİ: (Tür.)- İçten gelen sevgi. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZSU: (Tür.)- Bitki ve hayvan dokularında bulunan sıvılara verilen ad. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZSUNGUR: (Tür.) Er. - Sakin, soğukkanlı yapısı olan.

ÖZSÜ: (Tür.) Er. - Gerçek asker. Askeri kişilik ve yapı sahibi.

ÖZSÜER: (Tür.) Er. - (Bkz. Özsü).

ÖZŞAHİN: (Tür.) Er. - Şahin gibi güçlü, atak, çabuk yapılı.

ÖZŞAN: (Tür.) Er. - Öz şan.

ÖZŞEN: (Tür.) Er. - Şen yapılı.

ÖZTAN: (Tür.) Er. - Karanlığı bitiren, aydın başlangıç.

ÖZTANIR: (Tür.) Er. - Gerçeği ayırabilen.

ÖZTARHAN: (Tür.) Er. - 1. Büyük nüfuz sahibi. 2. Komutan, han. 3. Toprak zengini. - (Bkz. Tarhan).

ÖZTAŞ: (Tür.) Er. - Öz taş.

ÖZTAY: (Tür.) Er. - Öz tay.

ÖZTAYLAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Taylan).

ÖZTEK: (Tür.) Er. - Öz tek.

ÖZTEKİN: (Tür.) Er. - Yapısında emniyet ve güven taşıyan.

ÖZTEN: (Tür.) Ka. - Öz ten.

ÖZTİMUR: (Tür.) Er. - Özü demir gibi güçlü.

ÖZTİN: (Tür.) Er. - Ruhun özü. Sağlam bir ruh yapısı olan.

ÖZTİNEL: (Tür.) Er. - Öz tinel.

ÖZTİNER: (Tür.) Er. - Ruhsal yönden sağlıklı erkek. (Bkz. Tiner).

ÖZTOYGAR: (Tür.) Er. - (Bkz. Toygar).

ÖZTUNA: (Tür.)- (Bkz. Tuna). - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZTUNÇ: (Tür.) Er. - Özü tunç gibi güçlü olan.

ÖZÜAK: (Tür.) Er. - Özü tertemiz olan kişi

ÖZÜDOĞRU: (Tür.) Er. - Dürüst ve doğruluğu ilke edinen.

ÖZÜM: (Tür.)- Kardeş gibi tutulup sevilen. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZÜN: (Tür.) 1. Hakkıyla kazanılmış ün. 2. Şiir. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZÜPEK: (Tür.) Er. - Ruhen güçlü.

ÖZVER: (Tür.) Er. - Öz ver.

ÖZVERDİ: (Tür.) Er. - Öz verdi.

ÖZVEREN: (Tür.) Er. - Özveride bulunan, fedakar.

ÖZVERİ: (Tür.)- Bir amaç ya da kişi için kendi yararlarından vazgeçme, fedakârlık. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZYAY: (Tür.)- Yay gibi çevik ve atılgan yapılı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZYURT: (Tür.)- Anavatan, anayurt. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZYUVA: (Tür.)- Ata evi, dönülecek asıl yer. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÖZYÜREK: (Tür.) Er. - Güçlü korkusuz.

-P-

PADİŞAH: (Fars.)- Hükümdar.

PAHA: (Tür.)- Değer, fiyat, eder, tutar. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

PAKALIN: (f.t.i.) Er. - Dürüst, doğru iyi tanınmış kimseler.

PAKAN: (Fars.) Er. 1. Temizler, anlar. 2. Veliler, ermişler, evliya.

PAKEL: (f.t.i.) Er. - İyi işler yapan, doğru kimse.

PAKER: (f.t.i.) Er. - Temiz, dürüst, iyi kimse.

PAKİZE: (Fars.) Ka. - Temiz, saf, halis, lekesiz.

PAKKAN: (f.t.i.) Er. - Temiz soydan gelen kimse.

PAKSAN: (f.t.i.) Er. - Temiz, doğru namuslu tanınmış kimse.

PAKSOY: (f.t.i.) Er. - Temiz soydan gelen.

PAKSU: (f.t.i.) Er. - Temiz su. Billur gibi arı duru, şahsiyetli.

PAKSÜT: (f.ı.i.) Er. - Sütü temiz.

PALA: (Tür.) Er. - Kısa ve geniş kılıç.

PALATEKİN: (Tür.) Er. - Emniyet, güven ve cesaret telkin eden kişi.

PALATİMUR: (Tür.) Er. - Demir pala. Sert ve katı yapılı, güçlü.

PALAY: (Fars.) Er. - Yedek at.

PALAZ: (Tür.) Er. 1. Kimi kuş yavrularının civcivlikten sonraki durumu. 2. Güzel, canlı, gürbüz, şişman. 3. Dağınık.

PALMİYE: (Fran.) Ka. - Süs olarak kullanılan bir nevi hurma ağacı.

PAMİR: (Tür.) Er. 1. Orta Asya'da yükseltisi 7000 m'yi geçen yüksek dağlık külle. 2. (Fars.) Dünyanın çatısı.

PAMİRHAN: (Tür.) Er. - Pamir han.

PAPATYA: (Tür.) Ka. - İlkbaharda çiçek açan, taç yapraklı, beyaz, ortası sarı kümeçli bir kır çiçeği.

PARLA: (Tür.) Ka. 1. Işık saç, ışılda. 2. Ün kazan, tanın.

PARLAK: (Tür.) Ka. 1. Parlayan, ışıldayan. Temiz. 2. Çok başarılı.

PARLANUR: (Tür.) Ka. - Nur gibi parla. Parla nur.

PARLAR: (Tür.) Ka. - Işık saçar, ışıldar, aydınlık verir.

PARSA: (Fars.) Er. 1. Sofu, dinine bağlı. 2. İffetli, namuslu, temiz, doğru.

PARSBAY: (f.t.i.) Er. - Pars gibi güçlü ve çevik.

PARSHAN: (f.t.i.) Er. - (Bkz. Parsbay).

PARSKAN: (f.t.i.) Er. - Kanında atılganlık, cesaret ve saldırganlık taşıyan.

PAŞA: (Tür.) Er. 1. Osmanlı devletinde yüksek rütbeli askerlere verilen unvan. General. 2.Uslu, ağırbaşlı.

PAYAM: (Tür.) Er. - Badem.

PAYAN: (Fars.)- Son nihayet. Uç, kenar. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

PAYE: (Fars.) 1. Aşama, rütbe, derece. 2. Basamak, merdiven basamağı. 3.. İkizlerin bir yıldızı, cevza burcu. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

PAYİDAR: (Fars.) 1. Saygın, rütbeli. 2. Sağlam, sürekli. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

PAYİZ: (Fars.) Er. - Güz, sonbahar. Yaşlılık.

PAYZEN: (Fars.) Er. 1. Tutsak, esir. Suçlu. Ayağına pranga vurulmuş kimse. 2. Rençber.

PAZVANTI: (Fars.) Er. - Osmanlı devletinde, Rumeli bölgesinde gece bekçilerine verilen ad.

PEDÜK: (Tür.) Er. - Yüce, yüksek.

PEHLEVİ: (Fars.) Er. 1. Şehir. 2. Kahraman, yiğit.

PEHLİVAN: (Fars.) Er. 1. Güreşçi. 2. Boylu boslu, iri yan, güçlü kimse, yiğit.

PEKAL: (Tür.) Er. - Pek al.

PEKALP: (Tür.) Er. - Güçlü, sert, kahraman yiğit.

PEKART: (Tür.) Er. - Sağlam dönülmez yemin. Pek ant.

PEKAY: (Tür.) Ka. - Pek ay.

PEKDEĞER: (Tür.)- Çok değerli, çok kıymetli. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

PEKDEMİR: (Tür.) Er. - Sert, sağlam, demir gibi.

PEKEL: (Tür.) Er. - Güçlü el. Pek el.

PEKER: (Tür.) Er. - Güçlü kimse. Gözüpek, cesur yapılı.

PEKERGİN: (Tür.) Er. - Olgun kimse.

PEKGÖZ: (Tür.) Er. - Cesur, yiğit.

PEKİN: (Tür.) Er. - Üzerinde kuşku duyulmayan, kesinlikle bilinen, kesin.

PEKİNER: (Tür.) Er. - (Bkz. Pekin).

PEKİNTÜRK: (Tür.) Er. - Pekin Türk.

PEKKAN: (Tür.) Ka. - Sağlam temiz kandan gelen. Soylu.

PEKOL: (Tür.) Er. - Sert, sağlam, dayanıklı ol.

PEKÖZ: (Tür.)- Özü sağlam kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

PEKŞEN: (Tür.)- Neşeli, şen-şakrak, mutlu kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

PEKTAŞI: (Tür.) Er. - Güçlü, sert taş.

PEKTAY: (Tür.) Er. - Güçlü, sağlam tay.

PEKTÜRK: (Tür.) Er. - Sağlam ve güçlü Türk.

PEKÜN: (Tür.) Er. - Tanınmış güçlü isim.

PEKÜSTÜN: (Tür.) Er. - Çok üstün, üstünlükte en iyi seviyede olan.

PELİN: (Tür.) Ka. - Birleşikgillerden, keskin ve güzel kokulu, bir çeşit bitki.

PELİT: (Tür.)- Çınar, meşe vb. ağaçların meyvesi. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

PEMBE: (Tür.) Ka. - Beyaz ve kırmızının karışmasından oluşan açık renk.

PEMBEGÜL: (Tür.) Ka. - Pembe gül.

PERÇEM: (Fars.) Ka. 1. Kâkül. Yele. 2. Mızrak, bayrak gibi şeylerin başlarına konan püskül.

PERDAH: (Fars.) Er. 1. Cila, parlaklık, parlama. Parlatma, parlaklık verme. 2. Budanmış asmadan yeni süren çubuk.

PEREN: (Fars.) Ka. - Ülker yıldızı, pervin, Süreyya.

PERİ: (Fars.) Ka. 1. Dişi cin (güzel ve iyilik severlik sembolü olarak kabul edilirler). 2. Güzel kadın veya kız.

PERİCAN: (Fars.) Ka. - (Bkz. Peri).

PERİDE: (Fars.) Ka. - Uçmuş, soluk, solmuş.

PERİHAN: (Fars.) Ka. - Peri padişahı. Büyücü.

PERİNÇEK: (Tür.) Er. - Özverili, fedakâr, sadık.

PERİRU: (Fars.) Ka. - Peri yüzlü, çok güzel.

PERİVEŞ: (Fars.) Ka. - Peri gibi, çok güzel.

PERİZ: (Fars.) Er. 1. Bağırma, haykırma. 2. Su kenarında yetişen yeşil saz, ot.

PERİZAT: (Fars.) Ka. 1. Peri çocuğu. 2. Güzel, çok güzel.

PERİZE: (Fars.) Ka. 1. Kırmızı altın. 2. Ateşte pişirilen ekmek.

PERK: (Tür.) Er. - Katı, sert, güçlü berk.

PERKEL: (Tür.) Er. - Güçlü er.

PERKER: (Tür.) Er. - Güçlü kimse.

PERKİN: (Tür.) Er. - Çok güçlü kuvvetli, sağlam kimse.

PERMUN: (Fars.) Ka. - Bezek, süs.

PERRAN: (Fars.) Ka. - Uçan, uçucu.

PERRİN: (Fars.) Ka. - Nezaket, nazlılık.

PERTAV: (Fars.) Er. 1. Atılma, sıçrama. 2. Uzağa düşen ok.

PERTEV: (Fars.) Er. - Işık. Parlaklık.

PERVA: (Fars.) 1. Korku. Çekingenlik. 2. İlgi, bağ.

PERVER: (Fars.) Er. - Besleyen, besleyici, yetiştiren, yetiştirici, koruyan, terbiye eden.

PERVİN: (Fars.) Ka. - Ülker süreyya.

PERVİZ: (Fars.) Er. 1. Üstün. 2. Elek. Süzgeç. 3. Balık. 4. Güzellik. Cilve. 5. İran hükümdarı Hüsrev'in lakabı.

PESEN: (Tür.) Kırağı, çiğ. Sis. İnce ince yağan kar, çisenti. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

PESENT: (Fars.) Ka. 1. Beğenen, beğenmiş. Beğenme, seçme. 2. Esmerleşmiş. 3. Altın, mat altın.

PESİN: (Fars.)- Sonraki, en son. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

PEŞİN: (Fars.) Er. - Keykubat'ın üçüncü oğlu.

PEŞREV: (Fars.) Er. 1. Türk müziğinin en meşhur saz eseri formu. 2. Güreşten önce güreşçilerin yaptıkları gösteri.

PETEK: (Tür.) Ka. 1. Kovanda arıların içine bal yaptıkları göz, mum tekerleği. Kovan. 2. Minarenin şerefe ile külah arasındaki kısmı. Bacalarda külahın altındaki çıkıntılı kısım.

PEYAM: (Fars.) Er. - Haber, başkasından alınan bilgi, nebe.

PEYAMİ: (Fars.) Er. - Haberle, bilgi ile ilgili.

PEYDA: (Fars.) Ka. - Meydanda açıkta. Hazır, mevcut.

PEYGAMBER: (Fars.)- Allah tarafından kullarına haber götürmekle görevlendirilmiş seçkin insan. Nebi, Rasul. - Yalnız Peygamberlere mahsus bir isimdir.

PEYKAN: (Fars.) Er. - Temren, başak, okun ucundaki sivri demir.

PEYKE: (Fars.) Ka. - Kuru kanepe, tahta sedir.

PEYKER: (Fars.) Ka. - Yüz, surat.

PEYMA: (Fars.) Ka. - Ölçen, ölçücü.

PEYMAN: (Fars.) Er. - Yemin, and, ahd.

PEYMANE: (Fars.) Ka. - Büyük kadeh, şarap bardağı.

PEYREV: (Fars.). - Ardı sıra giden. Arkasından giden, izinden yürüyen. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

PEYZAJ: (Fran.) Ka. - Kır resmi.

PINAR: (Tür.) Ka. - Yerden kaynayıp çıkan su, kaynak, çeşme. Bir suyun çıktığı yer, su başı. Kaynak suyunun devamlı aktığı yer.

PIRILTI: (Tür.) Ka. - Parıldayan şeyin çıkardığı ışık. Anlık ışık geçişi.

PIRLANTA: (hal.) Ka. - Değerli bir tür elmas.

PIRNAL: (Tür.) Ka. - Meşe ağacı çalısı.

PITIRCA: (Tür.) Ka. - Koyu pembe renkli bir bahar çiçeği.

PİNHAN: (Fars.) Ka. - Gizli.

PİRANE: (Fars.) Er. - Yaşlılara yakışır şekilde, olgunca tavır.

PİRAYE: (Fars.) Ka. - Süs, zinet.

PİRUZ: (Fars.) Er. - Kutlu, hayırlı, uğurlu.

PİRUZE: (Fars.) Ka. - Mavi renkli ve değerli bir süs taşı.

PİYALE: (Fars.) Ka. - Kadeh, şarap bardağı.

PLATİN: (Lat.) Ka. - Beyaz ve çok değerli bir maden.

POLAT: (Fars.) Er. - Çelik. Güç, kuvvet.

POLATALP: (Tür.) Er. - Çelik gibi güçlü yiğit.

POLATHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Polatalp).

POLATKAN: (Tür.) Er. - Çelik gibi güçlü soydan gelen.

POLATKILIÇ: (Tür.) Er. - İyi cins çelikten yapılma kılıç.

POYRAZ: (Yun.) 1. Kuzeydoğudan esen soğuk rüzgâr. 2. Kuzey. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

POZAN: (Tür.) Er. - Üzüm bağı.

PÜRÇEK: (Tür.) Ka. - Şakaklardan sarkan saç, zülüf. Ağaç ve bitkilerin saçak gibi ince kökleri. Oya, püskül, saçak.

PÜRÇİN: (Fars.) Ka. - Çok düşünceli, öfkeli. Kırışık.

PÜRDİL: (Fars.) Er. - Yürekli, cesur.

PÜREN: (Tür.) Ka. - Kimi ağaçlarda yapraklardan ayrı olarak süren ince yaprak. Çalılık ve sık otlu yerler. Sarı, kırmızı, çiçek açan ufak yapraklı anların çok sevdiği bir tür ot. Meşe ağacı filizi.

PÜRFER: (Fars.) Ka. - Çok parlak, aydınlık.

PÜSER: (Fars.) Er. - Oğul, erkek çocuk.

-R-

RABBANİ: (Ar.) Er. 1. Allah'la ilgili. 2. Kendini bütün varlığıyla Allah'a teslim eden. Putçu inanıştan uzak, şalin amel işleyen, Allah'tan geleni kabul edip, O'nun dinine muhalif olana karşı çıkan.

RABIT: (Ar.) Er. - Rapteden, bağlayan, birleştiren. Nefsini dünyadan menedip ahirete bağlamış olan.

RABITA: (Ar.) Ka. 1. İki şeyi birbirine bağlayan şey, bağ. 2. Münasebet, ilgi. 3. Bağlılık, mensup olma. 4. Sıra, tertip, usul, düzen.

RABİ: (Ar.) Er. - Dördüncü.

RABİA: (Ar.) Ka. 1. Dördüncü. Saatteki salisenin 2. Tanzimat'tan sonra memurlukta kolağası derecesinde bir rütbe. 3. Ünlü kadın mutasavvıf.

RABİH: (Ar.) Er. - Yararlı, kazançlı, karlı.

RÂCİ: (Ar.) 1. Rica eden, yalvaran, dileyen. 2. Dönen, geri gelen. 3. Nis-bet ve ilgisi bulunan, dokunan.

RACİFE: (Ar.) Ka. - Sur'un kıyamette bütün canlıları öldürecek olan ilk

üflenişi.

RACİH: (Ar.) Er. - Değerli, üstün. Fıkıhta: Delil ve Burhanların tercihinde delili öncelik kazanan taraf.

RACİYE: (Ar.) Ka. 1. Rica eden, yalvaran. 2. Umutlu.

RADİ: (Ar.) Er. - Boyun eğen, kabul eden, rıza gösteren.

RADİFE: (Ar.) Ka. - Kıyamette üfürülecek surun ikincisi

RADİYE: (Ar.) Ka. - Rıza gösteren, kabul eden, boyun eğen.

RAFET: (Ar.) Er. - Acıma, merhamet etme, esirgeme anlamında. Kur'an-ı Kerim'de Nur suresi 2. ayet. Hadid suresi 27. ayette geçmekledir.

RAFEDDİN: (Ar.) Er. - İslam dininin vermiş olduğu acıma, esirgeme duygusu. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

RAFIZ: (Ar.) Er. - Bırakan, salıveren.

RÂFİ: (Ar.) Er. - Kaldıran, yücelten, yükselten. Allah'ın isimlerinden, (Bkz. Abdürrafi'). Rafi' b. Hadic, sahabeden.

RAFİA: (Ar.) Ka. - Her çeşit ayaklık ve destek.

RAFİH: (Ar.) Er. - Rahat ve huzurlu yaşayan.

RAĞIB: (Ar.) Er. - Arzulu, isteyen, rağbet eden. - Türk dil kuralına göre "b/p" olarak kullanılır.

RAĞİBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Rağıb).

RAĞBET: (Ar.) Ka. - İstek, arzu. İstekle karşılama.

RAHATEFZA: (a.f.i.)- Rahat artıran. Türk müziğinin bileşik makamlarından. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

RAHDAN: (Fars.) Er. - Yol bilen.

RAHE: (Ar.) Ka. - Avuç içi, el ayası.

RAHİ: (Ar.) Er. - Rahat, huzurlu, dingin.

RAHİLE: (Ar.) Ka. - Rahat, sakin.

RAHİM: (Ar.) Er. - Esirgeyen, acıyan, koruyan, merhametli. Kur'an'da 220 yerde zikredilmiştir. Allah'ın isimlerinden, (Bkz. Abdürrahim).

RAHİME: (Ar.) Ka. - Hafif sesli, latif konuşan kadın demektir, (Bkz. Rahim).

RAHİYE: (Ar.) Ka. - Bal arısı.

RAHMAN: (Ar.) Er. - Bütün canlılara merhamet eden, koruyan. Kur'an-ı Kerim'de 55'ten fazla yerde zikredilmiştir. Yine Kur'an-ı Kerim'in 55. suresinin adıdır. - Allah'ın isimlerinden "abd" takısı alarak isim olarak kullanılır, (Bkz. Abdürrahman).

RAHMANİ: (Ar.) Er. - Allah'tan gelen, kutsal, Allah'a özgü.

RAHMET: (Ar.). - Acıma, esirgeme, koruma, yarlıgama.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

RAHMETİ: (Ar.) Er. - Rahmetle ilgili.

RAHMETULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın esirgemesi, koruması.

RAHMİ. (Ar.) Er. - Acımayla ilgili.

RAHMİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Rahmi).

RAHŞAN: (Fars.) Ka. - Parıltılı. Işıltı.

RAHŞENDE: (Fars.) Ka. - Parıldayan, parıldayıcı.

RAİD: (Ar.) Er. - Gürleyen, gürüldeyen.

RAİDE: (Ar.) Ka. - Gürleyen bulut.

RAİF: (Ar.) Er. - Acıması olan, merhametli.

RAİFE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Raif).

RAİK: (Ar.) Er. - Sade, saf, halis.

RAİKA: (Ar.) Ka. - Sade, saf, katışıksız.

RAKIM: (Ar.) Er. - Yazan, çizen. -Yükselti.

RAKİ: (Ar.) Er. - Namazda eğilen, rükû' eden. Kur'an-ı Kerim'de 4 yerde bu anlamda zikredilmiştir.

RAKÎB: (Ar.) Er. - Herhangi bir alanda üstünlük sağlamaya çalışan taraflardan herbiri. Koruyucu. "Görüp gözeten" Allah'ın isimlerinden.

RAKİD: (Ar.) Er. - Hareketsiz, durgun, yavaş.

RAKİDE: (Ar.) Ka. - Durgun, sessiz, hareketsiz.

RAKİK: (Ar.) Er. 1. İnce. Yufka yürekli. 2. Köle veya cariye.

RAKİKA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Rakik).

RAM: (Fars.) Er. - İtaat eden, boyun eğen, kendisini başkasının emrine bırakan. -İki isimlerde kullanılır. Ramcan, Ramcanan gibi.

RAMAZAN: (Ar.) Er. - Hicri (kameri) ayların dokuzuncusu, oruç ayı. Kur'an'da Bakara suresi 185. ayette ismi geçen ay ismi.

RAMİ: (Ar.) Er. - Atan, atıcı.

RAMİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Rami).

RAMİZ: (Ar.) Er. 1. Akıllı, zeki. 2. İşaretlerle simgelerle gösteren.

RAMİZE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Ramiz).

RÂNÂ: (Ar.) Ka. 1. Güzel, hoş latif, parlak. Çok iyi, çok ala. 2. Arapça'da "er'an" kelimesinin mücnnesi olup "ahmak, sünepe kadın" demektir. Erkek adı olarak da kullanılır.

RASÂFET: (Ar.) Ka. - Sağlamlık, dayanıklılık.

RASÂNET: (Ar.) Ka. - Sağlamlık, dayanıklılık, melanet.

RASİ: (Ar.) Er. - Kımıldamayan, oynamayan, sabit. Lenger atmış olan, demir üzerinde bulunan gemi.

RASİA: (Ar.) Ka. - Kabara. Kabara gibi yer yer konulan süs.

RASİF: (Ar.) Er. 1. Sağlam dayanıklı. 2. Denizin yüzüne çıkmış kayalar. 3. Taş, temel, rıhtım.

RASİFE: (Ar.) Ka. - Rıhtım, su içine yapılan set.

RASİH: (Ar.) Er. 1. Sağlam, temeli güçlü, dayanıklı. 2. Bir bilimde, özellikle din alanında çok derinleşmiş olan (kimse). Kur'an'da Rasihûn olarak geçer.

RASİHA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Rasih).

RÂSİM: (Ar.) Er. - Resim yapan.

RÂSİME: (Ar.) Ka. 1. Âdet, töre. Merasim, tören. 2. Formalite.

RASİN: (Ar.) Er. - Sağlam, dayanıklı, güçlü.

RASİYE: (Ar.) Ka. - Büyük dağ.

RAST: (Fars.) 1. Sağ. 2. Haklı, doğru. Uygunluk. 3. Türk müziğinin en eski makamlarından. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

RASTAN: (Fars.) Er. - Doğru olanlar, haklı olanlar, haklılar.

RASTBİN: (Fars.)- Herşeyin doğrusunu gören. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

RASTİ: (Fars.) Er. - Doğruluk, gerçeklik, istikamet.

RASTKÂR: (Fars.) Er. - Doğru adam.

RAŞAN: (Ar.) Ka. - Titreme, titreyiş.

RAŞİD: (Ar.) Er. 1. Olgun, ergin, akıllı. 2. Doğru yolda olan. 3. Hak din olan İslam'ı kabul eden. Kur'an'da Hucurat suresi ayet 7'de geçmektedir. Ayrıca 4 halife için Raşid halifeler denmiştir.

- Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

RAŞİDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Raşid).

RATİB: (Ar.) Er. 1. Sıralayan, düzenleyen (kimse). 2. Sabit, sağlam, yerleşmiş. - Türk dil kuralına göre "b/p" olarak kullanılır.

RATİBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Ratib).

RAUF: (Ar.) Er. - Esirgeyen acıyan, çok merhametli. - Allah'ın isimlerinden. "Abd" takısı alarak kullanılır. - (Bkz. Abdürrauf). Kur'an-ı Kerim'de 10'dan fazla yerde geçmektedir.

RAUFE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Rauf).

RAVEND: (Fars.) Er. - Kökleri ve sapları ilaç olarak kullanılan karabuğdaygillerden bir bitki.

RAVZA: (Ar.) Ka. - Çimeni, ağacı bol olan yer, bahçe.

-Ravza-i Mutahhara; Resulullah'ın medfun olduğu mekân.

RAYET: (Ar.)- Bayrak. Sancak. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

RAYİHA: (Ar.) Ka. - Güzel koku.

RAYİHAN: (a.f.i.) Er. - Han bayrağı, han sancağı.

RÂZÎ: (Ar.) Er. - Boyun eğen, kabul eden, rıza gösteren. İslam dünyasında meşhur bir isimdir.

RAZİYE: (Ar.) Ka. - Kabul eden, rıza gösteren, boyun eğen.

REBAB: (Fars.) Ka. 1. Bir çeşit kemençe. 2. Arapça'da dostlar anlamına

gelir. Hz. Hüseyin'in hanımının ismidir

REBİ: (Ar.) Er. - Bahar, ilkyaz.

REBİA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Rebi).

REBİYE: (Ar.) Ka. 1. Kış sonlarında yapılan ekim. 2. Eskiden ozanların bahara girerken büyüklere sundukları kaside.

RECA: (Ar.) Er. - Umut, umma. İstek, dilek.

RECAİ: (Ar.) Er. - İsteyen, rica eden, yalvaran. Allah'a yalvaran. As-hab'ın kullandığı isimlerdendir.

RECEP: (Ar.) Er. 1. Hicri kameri ayların yedincisi, üç ayların ilki. 2. Gösterişli, haybetli.

REFAH: (Ar.) Ka. - Bolluk, rahatlık, sıkıntı içinde olmamak.

REFAHET: (Ar.) Ka. - Bolluk, gürlük.

REFAKAT: (Ar.) Ka. - Refildik arkadaşlık, yoldaşlık.

REFET: (Ar.) Er. - Acıma, merhamet etme, esirgeme. Kur'an-ı Kerim'de Nur suresi ayet 2 ve ve Hadid suresi 27. ayette geçmektedir.

REFETTİN: (Ar.) Er. - (Bkz. Rafeddin).

REFHAN: (Ar.) Ka. - Varlık içinde yaşayan.

REFİ: (Ar.) Er. - Yüksek, yüce, saygın.

REFİA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Refı).

REFİG: (Ar.) Er. - Bolluk ve rahat içinde geçinen.

REFİH: (Ar.) Er. - (Bkz. Refhan).

REFİHA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Refih).

REFİK: (Ar.) Er. 1. Arkadaş, yol arkadaşı, yoldaş. Muavin, yardımcı. 2. Koca. 3. Ortak. 4. Mesleğe yeni giren kimsenin rehber olarak tanıdığı kişi. Kur'an'da geçen bir isimdir.

REFİKA: (Ar.) Ka. - Eş, kan, zevce.

REFREF: (Ar.) 1. İnce, yumuşak kumaş. 2. Kenar saçağı. 3. Döşek, döşeme, minder, yastık. 4. Kuşu çok olan çimenlik. 5. Dallan salkım salkım olan ağaç. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

REFTAR: (Fars.) Ka. - Salınarak, edalı yürüyüş.

REGAİP: (Ar.) 1. Çok istek gören, beğenilen. 2. Armağanlar. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

REHA: (Fars.) Er. 1. Kurtulma, kurtuluş. 2. (Ar.) Bolluk, genişlik, varlık.

REHAMET: (Ar.) Ka. - Sesin ince, yavaş ve tatlı olması.

REHASET: (Ar.) Ka. 1. Tazelik, yumuşaklık. 2. Ucuzluk.

REHAVİ: (Fars.) Er. - Türk müziğinin en eski birleşik makamı.

REHAYİ: (Fars.)- Kurtulma, necat. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

REHBER: (Fars.) Er. - Yol gösteren, kılavuz.

REİS: (Ar.) Er. - Başkan, baş.

REKÂNET: (Ar.) Ka. - Ağırbaşlılık, gururluluk.

REKİN: (Ar.) Er. - Gururlu, ağırbaşlı. Yüce, yüksek.

REKİNE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Rekin).

REKİZ: (Ar.) Er. 1. Gizli, gömülü define. 2. Sağlam, adamakıllı.

REMİDE: (Fars.) Ka. - Ürkmüş, korkmuş.

REMİZ: (Ar.) Er. l. İşaret, meramını isteğini işaretle ifade etme. 2. Alamet, amblem.

REMZİ: (Ar.) Er. - Remizle ilgili, remze ait, sembolik, simgesel.

REMZİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Remzi).

RENÂN: (Ar.) Er. - İnleyen, çınlayan.

RENGİDİL: (Fars.) Ka. - Türk müziğinde bir makam.

RENGİN: (Fars.) Ka. 1. Renkli, parlak renkli. 2. Güzel, hoş. Süslü.

RENGİNAR: (Tür.) Ka. - Nar renginde olan.

RESÂ: (Fars.) Ka. - Yetişen, yetiştiren, erişen.

RESAİ: (Ar.) Er. - Süsler, süs.

RESAN: (Fars.)- Erişenler, yetişenler, ulaşanlar. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

RESANE: (Fars.) Ka. - Özlem, hasret.

RESANET: (Ar.) Ka. - Sağlamlık, metanet.

REŞAT: (Fars.) Er. - Layık, değer, yakışır.

REŞİDE: (Fars.) Ka. - Yetişmiş, olgunlaşmış, ermiş.

RESMİ: (Ar.) Er. 1. Devletle ilgili olan. 2. Törenle yapılan. 3. Çok ciddi.

RESMİGÜL: (Fars.) Ka. - Gül gibi güzel, gül biçiminde.

RESMİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Resmi).

RESUL: (Ar.) Er. - Bir kimsenin sözünü başka bir kimseye tebliğ eden kişi. Elçi, Allah elçisi peygamber. Yeni bir kitap ve şeriatle gönderilen peygamber.

RESULHAN: (a.f.i.) Er. - Hükümdarların elçisi.

REŞAD: (Ar.) Er. 1. Doğru yolda, hak yolda yürüme. 2. Sultan Reşad; Osmanlı son dönem padişahlarındandır. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

REŞİD: (Ar.) Er. 1. Cenab-ı Hakk'ın isimlerinden. 2. İyi ve doğruyu seçebilen, malını idare gücü olan, rüşd yaşına ulaşmış akil ve baliğ (kişi) ergin, erişkin. 3. Akıllı hareket eden doğru yolda giden. - Abdürreşid olarak kullanılır.

-Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

REŞİDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Reşid).

REŞİDUDDİN: (Ar.) Er. - Dinin akıllı kişisi, dini olgunluğa ulaşmış kişi.

REŞİK: (Ar.) Er. - Uzun boylu, yakışıklı.

REVA: (Fars.) Er. - Yakışır, uygun, yerinde.

REVAH: (Ar.) Er. 1. Bir şeyi elde etmeden doğan neşe. 2. Güneş battıktan sonra gece oluncaya kadar geçen zaman.

REVAHA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Revah). Ünlü sahabe Abdullah b, Revaha'nın babası.

REVAHİ: (Ar.) Er. - Bal arıları.

REVAİD: (Ar.) Er. - Gürleyen bulutlar.

REVAN: (Fars.) 1. Akan, su gibi akıp giden. 2. Ruh, can. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

REVHA: (Ar.) Er. - Rahatlık. Gönül rahatlığı.

REVİŞ: (Fars.) Er. - Biçim, tarz, üslup. Tutum, davranış, yol.

REVNAK: (Ar.) Ka. - Parlaklık, güzellik, tazelik, süs.

REVZEN: (a.f.i.) Ka. - Pencere.

REYAN: (Ar.). - Herşeyin evveli, ilk zamanı, tazelik zamanı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

REYHAN: (Ar.) Ka. 1. Fesleğen, güzel kokulu bir süs bitkisi. 2. Rızık, geçimlik, rahmet anlamına da gelir.

REYYA: (Ar.) Ka. - Güzel koku, reyhan.

REYYAN: (Ar.)- Suya kanmış, suya doymuş. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

REZAN: (Ar.) Er. - Ağırbaşlı, gururlu.

REZZAK: (Ar.) Er. - Bütün canlıların rızkını veren , onları nimetlendiren anlamında. Allah'ın isimlerinden. "Abd" takısı alarak kullanılır, (Bkz. Abdürrezzak).

REZZAN: (Ar.) Ka. - Ağırbaşlı, ağır, onurlu.

RIDVAN: (Ar.) Er. 1. Rıza, razılık, razı olma. 2. Cennet kapısında bekleyen melek. Kur'an'da 10'dan fazla yerde geçmektedir.

RIFAT: (Ar.) Er. - Yükseklik, yücelik, itibar, yüksek mertebe.

RIFKI: (Ar.) Er. - Yumuşaklık, mülayimlik, yumuşak başlılık, naziklik, tatlılık.

RIFKIYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Rıfkı).

RIZA: (Ar.) Er. - Razılık, razı olma, hoşnutluk, memnuniyet, muvafakat, kabul. Bir şeyin olmasına muvafakat etme. Kadere mukadderata boyun eğme.

RIZKULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın verdiği nimet. Nimetler veren Allah'ın kulu.

RİAYET: (Ar.) 1. Gütme, gözetme. 2. Sayma, saygı, itibar. 3. Ağırlama. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

RİCAL: (Ar.) Er. 1. Erkekler. 2. Onur sahibi kimseler.

RİKAB: (Ar.) Er. - Büyük, saygın bir kimsenin huzuru, önü. - Türk dil kuralına göre "b/p" olarak kullanılır.

RİKKAT: (Ar.) Ka. - İncelik, naziklik. Sevecenlik, acıma duygusu.

RİMAYET: (Ar.) Ka. - Atıcılık, ok, kurşun, gülle gibi şeyleri almada usta.

RİNDAN: (Fars.) Ka. - Dünya işini boş görenler, alçakgönüllüler, kalenderler.

RİSALE: (Ar.) Ka. 1. Mektup. 2. Kısa yazılmış, küçük kitap. 3. Dergi, mecmua.

RİSALEDDİN: (Ar.) Er. - Dinin elçisi, peygamberi. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

RİSALET: (Ar.) Er. - Elçilik. Peygamberlik.

RİVA: (Ar.)- Suya kanmışlar. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

RİYASET: (Ar.)- Reislik, başlık, baş olma, başkanlık.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

RİYAZ: (Ar.) Er. - Bahçeler, ağaçlık çimenlik yerler, ravza.

RİYAZET: (Ar.)- Nefis kırma, dünya lezzetlerinden ve rahatından sakınma, perhizle, kanaatle yaşama. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

RUHAN: (Fars.) Ka. - Güzel kokan, güzel kokulu.

RUHANİ: (Fars.) Er. - Ruhla ilgili. Gözle görülmeyen.

RUHCAN: (Tür.) Er. - Ruh ve can isimlerinden bileşik isim.

RUHFEZA: (Tür.) Ka. - Yükselen ruh, yüksek ruh.

RUHİ: (Ar.) Er. - Ruhsal, ruhla ilgili.

RUHİDDİN: (Ar.) Er. - Dinin ruhu, özü. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

RUHİNUR: (f.a.i.) Ka. - Nurlu, aydınlık yüzlü.

RUHİŞEN: (a.f.i.) Ka. - Şen, neşeli, canlı kimse.

RUHİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Ruhi).

RUHNEVAZ: (Fars.) Ka. 1. Ruh okşayan. 2. Türk müziğinde bir makam.

RUHSADE: (Fars.) Ka. - Yanağını, yüzüne süren, yüzünü sürmüş.

RUHSAL: (Tür.) Ka. - Ruhla ilgili olan, ruhi.

RUHSAR: (Fars.) Ka. - Yanak. Yüz, çehre.

RUHSARE: (Fars.) Ka. - (Bkz. Ruhsar).

RUHSAT: (Ar.)- İzin, müsaade. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

RUHŞAN. - (Ar.) Er. - Yüce, üstün, şanlı, ruh.

RUHŞEN: (a.f.i.) Ka. - (Bkz. Ruhişen).

RUHUGÜL: (Ar.) Ka. - Güzel, temiz, latif kimse, gül ruhlu.

RUHUNUR: (Tür.) Ka. - (Bkz. Ruhinur).

RUKİYE: (Ar.) Ka. - Büyüleyici, sihirleyici, efsun. Peygamberimizin kızlarından birinin adıdır.

RUŞEN: (Fars.) Er. - Aydın, parlak. Belli, aşikar.

RUŞENİ: (Fars.) Er. 1. Aydınlık, açıklık. Belli olma. 2. Bir tarikatın adı. Halvetiyyenin Ruşeni kolunun kurucusu olan Aydınlı Ömer Dede'dir.

RUZAN: (Fars.) Ka. - Günler, gündüzler.

RUZİ: (Fars.) Er. 1. Gündüze ait, gündüzle ilgili. 2. Rızık, azık, kısmet, nasip.

RUZİYE: (Fars.) Ka. - Gündüze ait, gündüzle ilgili.

RÜCUM: (Ar.) Er. - Akan yıldız.

RÜÇHAN: (Ar.) Er. - Üstünlük, üstün olma.

RÜKNEDDİN: (Ar.) Er. - Dinin temel direği. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

RÜKNİ: (Ar.) Er. l. Bir şeyin en sağlam yanı. 2. Saygın, güçlü, önemli kimse

RÜKUNET: (Ar.) Ka. - Ağırbaşlılık, gururluluk.

RÜSTEM: (Fars.) Er. - Yiğit, kahraman. İran'ın ünlü pehlivanı ve savaşçısı.

RÜSTİ: (Fars.) Er. - Yiğitlik. Üstünlük. Kuvvet.

RÜSUHİ: (Ar.) Er. 1. Sağlam, güçlü. 2. Becerikli, yetenekli.

RÜŞTÜ: (Ar.) Er. - Doğru yolda olan. Akıllı, ergin.

RÜVEYDA: (Ar.) Ka. - Hoş, ince, nazik, Rüveyde.

RÜVEYDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Rüveyda).

RÜVEYHA: (Ar.) Ka. - Zariflik, incelik.

RÜVİDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Rüveyde).

RÜYA: (Ar.) Ka. 1. Uyku sırasında görülen şey, düş. 2. Hayal, umut.

RÜYET: (Ar.)- Görme, seyretme, bakma, görüş. Basiret, isabetli düşünme hassası. Kalp gözüyle manevi alemi görme, müşahade. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

RÜZGÂR: (Fars.) Er. 1. Zaman, devir. 2. Dünya, alem. 3. Talih.

-S-

SAAD: (Ar.) Er. - Mutluluk, kutluluk.

SAADEDDİN: (Ar.) Er. - Dinin uğurlu ve kutlu kişisi. - Türk dil kuralı açısından "d/l" olarak kullanılır.

SAADET: (Ar.) Ka. - Mutluluk, kutluluk, bahtiyarlık.

SABA: (Ar.) Er. - Gündoğusundan esen hafif rüzgâr. Türk müziğinin en eski makamlarından.

SABAH: (Ar.)- Gündüzün ilk saatleri, günün başlangıcı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SABAHADDİN: (Ar.) Er. - Dinin güzelliği. - Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

SABÂHAT: (Ar.) Ka. - Güzellik, letafet.

SABAHNUR: (Ar.) Ka. - Sabah ışığı, aydınlığı.

SABBAR: (Ar.). 1. Çok sabırlı. 2. Atlas çiçeği. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SABİ: (Ar.) Er.-Yedinci.

SABİA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Sabi).

SABİH: (Ar.) Er. - Güzel, şirin.

SABİHA: (Ar.) Ka. - Güzel, latif, şirin.

SABİHAT: (Ar.) Ka. 1. Gemiler. 2. Yıldızlar. 3 İmanlıların ruhları.

SABİR: (Ar.) Er. 1. Sabreden, tahammül eden, Katlanan sabırlı. 2. Acele etmeyen.

SÂBİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Sabır).

SABİT: (Ar.) Er. 1. Değişmeyen, kımıldamayan. 2. Kanıtlanmış, anlaşılmış.

SABİTE: (Ar.) Ka. 1. Hareket etmeyen yıldız, gezegen olmayan yıldız. 2. Matematik formülünde değeri değişmeyen miktar.

SABİYE: (Ar.) Ka. - Küçük kız çocuğu, küçük kız.

SABRİ: (Ar.) Er. - Sabırla ilgili, sabra ilişkin.

SABRİNNİSA: (Ar.) Ka. - Kadınların sabırlısı.

SABRİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Sabri).

SACİD: (Ar.) Er. - Secde eden, alnını yere koyan.

SACİDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Sacid).

SAÇI: (Tür.) Ka. - Düğün armağanı. Gelinin başına saçılan şeker, arpa, para gibi şeyler.

SA'D: (Ar.) Er. - Kutlu, uğurlu. İyilik, kuvvetlilik.

-Ashab isimlerinden, Sa'd b. Ebi Vakkas. Aşere-i Mübeşşere/ Cennetle müjdelenmiş olanlardandır.

SADA: (Ar.) Ka. - Ses, yankı.

SADAK: (Tür.) Er. 1. Ok koymaya yarayan meşin torba. 2. Sabah yeli.

SADAKAT: (Ar.) Dostluk, içten bağlılık, doğruluk, vefalılık. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SADBERK: (Fars.) Ka. 1. Yüz yapraklı, katmerli. 2. Katmerli bir gül türü.

SADEDDİN: (Ar.) Er. - (Bkz. Saadeddin).

SADEDİL: (a.f.i.) Ka. 1. Temiz yürekli. 2. Saf, bön.

SADEGÜL: (a.f.i.) Ka. - Bir gül kadar sade, temiz ve güzel.

SÂDERU: (a.f.i.) Er. - Genç delikanlı.

SADEYN: (Ar.). 1. "İki uğurlular". 2. Venüs (Zühre) ile Jüpiter (Müşteri) gezegenleri. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SÂDIK: (Ar.) Er. - Doğru gerçek hakiki, yalan olmayan, sahte olmayan. Sadakatli, samimi, bağlı.

SÂDIKA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Sadık).

SÂDIR: (Ar.) Er. - Hayrette kalan, şaşıran.

SADIRAY: (Ar.) Er. - (Bkz. Sadır).

SADİ: (Ar.) Er. - Mutlulukla, uğurla ilgili, uğurlu.

SADİS: (Ar.) Er. - Altıncı.

SADİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Sadi).

SADREDDİN: (Ar.) Er. - Dinin önderi, başı, ileri kişisi.

SADRİ: (Ar.) Er. 1. Göğüsle ilgili, göğse ait. 2. Anneye nispetle çocuk.

SADRİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Sadri).

SADULLAH: (Ar.) Er. - Tanrının talihli kıldığı kimse.

SADUN: (Ar.) Er. - Mübarek, kutlu, uğurlu.

SAFA: (Ar.) Er. 1. Üzüntü ve kederden uzak olma, endişesizlik, rahat huzur, iç ferahlığı. 2. Eğlence. 3. Saflık, berraklık.

SAFBESTE: (a.f.i.) Er. - Saf bağlanmış, sıra sıra dizilmiş.

SAFDER: (Ar.) Er. - Düşman saflarını yaran, yiğit.

SAFER: (Ar.) Er. l. Hicri takvimde ikinci ay, sefer. 2. Temiz yürekli, dürüst kimse.

SAFEVİ: (Ar.) Er. - Safı adındaki kimsenin soyundan olan, Fars hükümdarı Şah İsmail'in soyu.

SAFFET: (Ar.) Er. - Saflık, temizlik, arılık, (Bkz. Safvet).

SAFİ: (Ar) Er. 1. Katışıksız, katıksız, halis, temiz. 2. Yalnız, sadece, sırf. 3. Kesintilerden sonra kalan kısım, net.

SAFİGÜL: (a.f.i.) Ka. - Gül gibi, katıksız, saf, duru, temiz.

SAFİH: (Ar.) Er. 1. Gökyüzü. 2. Yassı ve düz halde bulunan şey.

SAFİHA: (Ar.) Ka. - Yassı düz ve geniş yüz, levha. Levha halinde bulunan maden, saç.

SAFİNAZ: (Fars.) Ka. - Çok nazlı, çok naz eden.

SAFİNUR: (Ar.) Ka. - Çok nurlu, çok aydınlık, temiz kimse.

SAFİR: (İbr.)- Mavi renkli, değerli bir süs taşı, göktaşı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SAFİRE: (Ar.) Ka. 1. İnce güzel ses. 2. Islık.

SAFİYE: (Ar.) Ka. - Katışıksız, katıksız, halis, temiz. Saflık, halislik.

SAFİYET: (Ar.) Ka. - Saflık, temizlik, masumluk.

SAFİYULLAH: (Ar.) Er. 1. Temiz yürekli. 2. Hz. Âdem'in lakabı.

SAFİYÜDDİN: (Ar.) Er. - Dini temiz, dini pak.

SAFVET: (Ar.) Er. - Saflık, temizlik, paklık, arılık, halislik.

SAFVETULLAH: (Ar.) Er. - Hz. Muhammed (s.a.s)'in isimlerinden.

SAFZEN: (a.f.i.) Er. - (bkz, Safder).

SAĞAN: (Tür.) Er. - Hızlı uçan, uzun dar kanatlı küçük kuş.

SAĞANALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Sağan).

SAĞBİLGE: (Tür.) Er. - Hekim, doktor.

SAĞCAN: (Tür.) Er. - Sağlıklı kimse.

SAĞINÇ: (Tür.) Er. - Emel, istek, amaç, düşünce.

SAĞIT: (Tür.) Er. - Silah.

SAĞLAM: (Tür.) Er. 1. Hasta veya sakat olmayan. Kolayca hasara uğramayan, bozulmayan, dayanıklı. 2. Doğru, gerçek, sahih. 3. Güvenilir, emin. 4. Mutlaka, muhakkak, herhalde.

SAĞLAMER: (Tür.) Er. - (Bkz. Sağlam).

SAĞMAN: (Tür.) Er. - Sağlıklı kimse. Eksiksiz, kusursuz, güvenilir kimse.

SAĞUN: (Tür.) Er. - Saygın, kutsal.

SAHABE: (Ar.) Er. 1. Sahipler, sahip çıkanlar, tutanlar. 2. Asr-ı saadet döneminde yaşamış ve Hz. Muhammed'i görmüş mü'min kimse.

SAHABET: (Ar.) Ka. - Sahip çıkma. Koruma, arka olma, yardım etme.

SAHAVET: (Ar.) Er. - El açıklığı, cömertlik.

SAHBA: (Ar.) Ka. 1. Al, kızıl. 2. Şarap, kırmızı şarap.

SAHİBE: (Ar.) Ka. 1. Sahip. Koruyan, gözeten. 2. Bir iş yapmış olan. 3. Herhangi bir niteliği olan.

SAHİBKIRAN: (f.a.i.) Er. 1. Her zaman basan, üstünlük kazanan hükümdar. 2. Ünlü bir çeşit lale.

SAHİL: (Ar.) Ka. - Deniz, nehir, göl kıyısı.

ŞAHİN: (Ar.) Er. 1. Kadın. 2. Sık. Katı, pek.

ŞAHİNE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Şahin).

SAHİR: (Ar.) Er. - Gece uyumayan, uykusuz.

SAHİRE: (Ar.) Ka. 1. Geceleri uyumayan, uykusuz. 2. Büyücü, büyüleyici güzel.

SAHRA: (Ar.) Ka. - Kır, ova, çöl.

SAHRE: (Ar.) Er. - Kaya. Kütle.

SAHRETULLAH: (Ar.) Er. - Beytü'l-Makdis'de Beni İsrail peygamberlerinin ibadet ettikleri meşhur kaya. Hz. Peygamber (s.a.s) Miraç gecesinde semaya buradan çıkmıştır.

SAHUR: (Ar.) Er. 1. Gece uyanıklığı, uykusuzluk. 2. Ay ağılı, hale. Dünya'nın Ay'a düşen, Ay tutulmasını meydana getiren gölgesi.

SAİB: (Ar.) Er. - Hedefe doğru ulaşan. İsabetli olan, doğru olan, hata etmeyen. - Türk dil kuralı açısından "b/p" olarak kullanılır.

SAİD: (Ar.) Er. - Mübarek, kutlu, uğurlu. Mübarek, mesut. Sevap kazanmış, Allah katında makbul tutulmuş. Sahabe isimlerinden

SAİDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Said).

SAİK: (Ar.) Er. - Sevk eden, götüren. Süren sürücü.

SAİKA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Saik).

SÂİM: (Ar.) Er. - Oruç tutan kimse, oruçlu.

SÂİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Saim).

SAİR: (Ar.) Er. - Seyreden, hareket eden, yürüyen.

SAİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Sair).

SÂKIB: (Ar.) Er. 1. Delen, delik açan. 2. Çok parlak. - Türk dil kuralı açısından "b/p" olarak kullanılır.

SAKIBA: (Ar.) Ka. 1. Parlak, ışıklı. 2. Delen, delik açan.

SAKİ: (Ar.) Er. - Su veren, su dağıtan. Kadehle içki sunan.

SAKİN: (Ar.) Er. 1. Hareketsiz olan, oynamayan. 2. Uslu kendi halinde yavaş. 3. Bir yerde yerleşen, oturan.

SAKİNE: (Ar.) Ka. 1. Hareketsiz, kımıltısız, durgun. Sessiz. 2. Heyecanı veya kızgınlığı olmayan.

SAKMAN: (Tür.) Er. 1. Uyanık, akıllı kimse. 2. Sessiz sakin kimse.

SALABET: (Ar.) 1. Peklik, katılık, sağlamlık. 2. Manevi kuvvet, dayanma. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SALAH: (Ar.) Er. 1. Düzelme, iyileşme, iyilik. 2. Barış. 3. Dine olan bağlılık.

SALAHADDİN: (Ar.) Er. - Dinine bağlı kimse.

- Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılmakladır.

SALAR: (Fars.) Er. - Baş, kumandan, başbuğ, önder.

SALÂT: (Ar.) Er. - Namaz.

SALCAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Salar).

SALDAM: (Tür.) Er. - Ciddilik, ağırbaşlılık.

SALİH: (Ar.) Er. 1. Yarar, yakışır, elverişli, uygun. Salahiyeti bulunan, yetkili. 2. Dinin emir ve yasaklarına uyan, iyi ahlak sahibi, muttaki.

SÂLİHA: (Ar.) Ka. - Dinin emir ve yasaklarına uyan, iyi ahlak sahibi (kadın). - (Bkz. Salih).

SALIK: (Tür.) Er. - Haber, bilgi. Haberci.

SALIKBEY: (Tür.) Er. - (Bkz. Salık).

SALİM: (Ar.) 1. Hasta veya sakat olmayan, sağlam. 2. Ayıpsız, kusursuz, noksansız. 3. Korkusuz, endişesiz, emin. 4. Aruzda cüzlerinden hiçbiri zihafa uğramayan vezin.

SALİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Salim).

SALİSE: (Ar.) Ka. 1. Üçüncü. 2. Saniyenin altmışta biri. 3. Binbaşılık derecesinde mülki rütbe.

SALKIM: (Tür.) Ka. - Üzüm gibi birçoğu bir sap üzerinde bir arada bulunan yemiş. Üzerinde kısa saplı dallar bulunan çiçek. Akasya.

SALMAN: (Tür.) Er. - Başıboş, serbest, özgür.

SALTAR: (Tür.) 1. Tek, yalnız. 2. Yalnız başına giden. 3. Temiz, saf. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SALTI: (Tür.) Er. - Gezgin, yolculuk eden.

SALTIK: (Tür.) Er. 1. Kendi başına var olan, bağımsız, koşulsuz, mutlak. 2. Salıverilmiş, bırakılmış, azat edilmiş, özgür.

SALTUK: (Tür.) Er. - Erzurum ve yöresinde Selçuklular devrinde Saltuklular beyliğini kuran Türk beyi Emir Saltuk (1072).

SALTUKALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Saltık).

SALUR: (Tür.) Er. 1. Kılıç. 2. Oğuzların Üçok boyuna bağlı bir Türk kabilesi.

SALVECÂR: (Ar.) Er. - Çevgan, cirit oynanılan eğri sopa.

SAMAHAT: (Ar.) Ka. - Cömertlik, el açıklığı, iyilikseverlik, (Bkz. Semahat).

SAMAN: (Fars.) Er. 1. Zenginlik. Rahat, dinç. 2. Düzen.

SAMED: (Ar.) Er. - Ezeli, ebedi ve yüce olan ve hiç kimseye veya şeye ihtiyacı olmayan, mutlak malik olan yüce Allah. - Allah'ın isimlerindendir. "abd" takısı almadan kullanılmaz. Abdüssamed.

SAMİ: (Ar.) Er. 1. İşiten, duyan dinleyen. Dinleyici. 2. Yüksek, yüce.

SÂMİA: (Ar.) Ka. - İşitme duygusu, hissi.

SAMİH: (Ar.) Er. - Cömert, eli açık.

SAMİHA: (Ar.) Er. - (Bkz. Samih).

SAMİM: (Ar.) Er. - Bir şeyin merkezi, içi, asli kısmı.

SAMİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Samim).

SAMİN: (Ar.) Er. - Sekizinci.

SAMİR: (Ar.) Er. - (Bkz. Samire).

SAMİRE: (Ar.) Ka. - Meyveli, meyva veren.

SAMİYE: (Ar.) Ka. - Yüksek, yüce.

SANAÇ: (Tür.)- Dağarcık. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SÂNAHÂT: (Ar.)- Çok düşünmeden fikre doğan, akla gelen şeyler. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SANAK: (Tür.) Er. 1. Kısa zaman, az süre. 2. Fikirsiz, düşüncesiz.

SANAL: (Tür.) Adın duyulsun, ün kazan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SANALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Sanal).

SANAT: (Ar.)- Sanat, ustalık, hüner, marifet. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SANAY: (Tür.)- Ay san. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SANBAY: (Tür.) Er. - Ünlü kimse.

SANBERK: (Tür.) Er. - Gücüyle tanınmış, ün yapmış.

SANCAKTAR: (Tür.) Er. - Sancak taşıyan kimse. Sancak taşıma görevlisi.

SANCAR: (Tür.) Er. 1. Kısa kama. 2. Saplar, batırır, yener. 3. Selçuklu sultanlarından birisinin adı.

SANEM: (Ar.) 1. Put. 2. Çok güzel kadın. - İsim olarak kullanılmaz.

SANER: (Tür.) Er. - Ünlü, tanınmış kimse.

SANEVBER: (Ar.) Ka. 1. Çam fıstığı. Çam fıstığı kozalağı. 2. Sevgilinin boyu-posu.

SÂNEVİ: (Ar.) Er. - İkinci.

SANİ: (Ar.) Er. 1. İkinci. 2. Yapan, işleyen, meydana getiren. 3. Yaratan. Allah'ın isimlerinden. Saniullah veya Abdüssani şeklinde isim olur.

SANİA: (Ar.) Ka. - Düzme, uydurma iş, tuzak, hile.

SANİH: (Ar.) Er. - Zihin ve düşüncede oluşup çıkan, fikre doğan.

SANİHA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Sanih).

SANİYE: (Ar.) Ka. 1. Bir dakikanın veya derecenin altmışta biri. 2. İkinci derecede mülki rütbe.

SANNUR: (Tür.) Ka. - Nurlu, ışıklı, güzel.

SANVER: (Tür.) Er. - (Bkz. Sanal).

SARA: (İbr.) Ka. 1. Prenses. 2. (Fars.) Hz. İbrahim'in hanımı. 3. Halis, katkısız, temiz.

SARAÇ: (Ar.) Er. 1. Koşum, eğer takımlarıyla benzeri şeyler yapan veya satan kimse. Meşin üzerine süsleme yapan kimse. 2. Sirac kelimesinin değişikliğe uğramış şekli. Kandil.

SARAHAT: (Ar.)- Açıklık, ibarede açıklık. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SARÂMET: (Ar.) Er. - Yiğitlik.

SÂRBAN: (Fars.) Er. - Deve sürücüsü. Deveci.

SARÇE: (Fars.) Ka. - Serçe.

SARDUÇ: (Tür.) Er. - Bülbül.

SARGAN: (Tür.) Er. 1. Çorak yerlerde biten bir ot. 2. Bir tür balık.

SARGIN: (Tür.) 1. Candan, içten, yürekten. 2. Çekici cazibeli. 3. Kapalı, puslu hava. 4. İstekli, hevesli. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SARGINAL: (Tür.) Er. - (Bkz. Sargın).

SARGUT: (Tür.) Er. - İhsan, bağış, ödül.

SARIALP: (Tür.) Er. - Sarışın yiğit. Ruhi Sarıalp', Türk atlet ve yönetici.

SARICABAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Sarıalp).

SARIÇİÇEK: (Tür.) Ka. 1. Sarı renkli çiçek. 2. Artvin ve çevresinde oynanan bir tür halk oyunu.

SÂRİF: (Ar.) Er. - Sarfeden, harcayan. Değiştiren.

SARİFE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Sarif).

SARİH: (Ar.) Er. 1. Açık, meydanda. Belli, hüveyda. 2. Saf, halis. Saf, halis Arap kanı (at).

SARİHA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Sarih).

SARİM: (Ar.) Er. - Keskin, kesici.

SÂRİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Sarim).

SARKAN: (Tür.) Er. - Kovan.

SARMAŞIK: (Tür.) Ka. - Koyu yeşil renkli, değişik biçimli yapraklan olan tırmanıcı bir bitki.

SARP: (Tür.) Er. 1. Çetin, sert, şiddetli. 2. Dik, çıkılması ve geçilmesi zor.

SARPER: (Tür.) Er. - Sert, güçlü erkek.

SARPHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Sarper).

SARPKAN: (Tür.) Er. - Sert, güçlü soydan gelen.

SARRA: (Ar.) Ka. - Sevindirici, sevinçli.

SARTIK: (Tür.) Er. - Azad olunmuş, salıverilmiş, özgür.

SARU: (Tür.) Er. - Sarı benizli, tenli insan.

SARUBATU: (Tür.) Er. - Osman Beyin kardeşi.

SARUCA: (Tür.) Er. - (Bkz. Sarıca).

SARUHAN: (Tür.) Er. - Harizm'den gelip Anadolu'ya yerleşen Saruhanoğulları beyliğinin kurucusu.

SARVAN: (Tür.) Er. - Deve süren, deveci.

SATI: (Tür.) Ka. 1. Satma, satış. Alışveriş. 2. Düğün armağanı.

SATIBEY: (Tür.) Er. - (Bkz. Satı).

SATIGÜL: (Tür.) Ka. - (Bkz. Satı).

SATIKBUĞRA: (Tür.) Er. - (Bkz. Satılmış, Buğra).

SATILMIŞ: (Tür.) Er. - Uzun ömürlü olması için doğumundan önce ermişlere adanan çocuk, satı.

SATUK: (Tür.) Er. - (Bkz. Satılmış).

SATVET: (Ar.) Er. - Ezici kuvvet, zorluluk.

SAV: (Tür.) 1. Söz, haber, dedikodu. İleri sürülerek savunulan düşünce. 2. Sağlam. 3. Şöhret, ün. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SAVAŞ: (Tür.) Er. - İki taraf teşkilat, ülke veya ülkeler topluluğu arasında meydana gelen silahlı vuruşma, cenk, muharebe, harb. Doğuş, kavga. Mücadele uğraş.

SAVAŞER: (Tür.) Er. - Savaşan asker, insan, savaşçı.

SAVAT: (Tür.) Er. - Gümüş üstüne yapılan çizgiler, süsler.

SAVER: (Tür.) Er. - Sağlam, zinde, güçlü erkek.

SAVGAT: (Tür.) Er. - Hediye, armağan, bahşiş, ihsan.

SAVLET: (Ar.) Er. - Şiddetli saldırı, hücum.

SAVNİ: (Ar.) Er. - Koruma, gözetme ile ilgili.

SAVTEKİN: (Tür.) Er. - (Bkz. Sav).

SAVTUNA: (Tür.) Er. - Sözünde duran kimse.

SAVTUR: (Tür.) Er. - Sağlıklı kal, hoşça kal.

SAYAR: (Tür.)- Saygılı, hürmet eden. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SAYE: (Fars.) 1. Gölge. 2. Sahip çıkma, koruma, siyanet. Yardım. - Erkek

ve kadın adı olarak kullanılır.

SÂYEBÂN: (Fars.) Ka. 1. Sayvan, gölgelik. Büyük çadır. 2. Koruyan.

SÂYEDÂR: (Fars.) Er. 1. Gölgeli, gölgesi olan, gölge eden. 2. Koruyan, sahip çıkan.

SÂYEZÂR: (Fars.) Ka. - Gölgelik.

SAYFİ: (Ar.) Er. - Yaza ait, yazla ilgili.

SAYFİYYE: (Ar.) Ka. - Yazlık, yazlık ev.

SAYGI: (Tür.)- İnsanlara karşı dikkatli, ölçülü, özenli davranmaya neden olan sevgi duygusu değer yargısı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SAYGIN: (Tür.)- Saygı gören, sayılan, hatırlı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SAYGUR: (Tür.) Er. - (Bkz. Saygın).

SAYGÜL: (Tür.) Ka. 1. (Bkz. Saygın). 2. Nadir, eşsiz gül, sayılı gül.

SAYHAN: (Tür.) Er. - Adaletli yönetici, hükümdarların adili, ölçülüsü.

SAYIL: (Tür.)- Saygı gör, sözün dinlensin, değerin artsın. Değerli, saygıdeğer. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SAYILGAN: (Tür.) Er. - Kendini saydıran, saygın kimse.

SAYINBERK: (Tür.) Er. - Kendisine saygı gösterilen insan.

SAYINER: (Tür.) Er. - Değerli, saygı duyulan kimse.

SAYKAL: (Tür.) Er. - Düz, düzgün, pürüzsüz. Gösterişli.

SAYKUT: (Tür.) Er. - Uğurlu, kutlu, saygıdeğer kimse.

SAYMAN: (Tür.) Er. - Hesap işleriyle uğraşan kimse.

SAYRAÇ: (Tür.)- Öten, cıvıldayan, şakıyan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SAYRAK: (Tür.)- (Bkz. Sayraç). -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SAYYAD: (Ar.) Er. - Avcı. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

SAZAK: (Tür.) Er. 1. Kuvvetli ve soğuk esen yel. Soğuk yelle birlikte yoğun hafif kar. 2. Bataklık, sazlık. 3.Küçük pınar, kaynak.

SAZAN: (Tür.) Er. - Göllerde ve sazlık yerlerde yaşayan bir tatlısu balığı.

SÂZKÂR: (Fars.) Er. 1. Uygun, münasip. 2. Türk müziğinde birleşik bir makam. 3. Saz çalan sanatkar.

SEBA: (Ar.) Ka. - Yedi. İslam öncesi Sami ve Arap kavimleri yedi sayısının kutsal bir nitelik taşıdığına inanırlardı, "yedi" sayısı.

SEBAHAT: (Ar.) Ka. - (Bkz. Sabahat).

SEBAT: (Ar.) Er. - (Bkz. Sabit).

SEBATI: (Ar.) Er. - Sebatlık, sözünde kararında durma. Sebatlı, sözünde duran.

SEBİH: (Ar.) Er. - Yüzme, yüzüş.

SEBİL: (Ar.) 1. Yol, büyük cadde. 2. Su dağıtılan yer. Hayır için parasız dağıtılan su. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SEBLA: (Ar.) Ka. - Uzun, kirpikli göz.

SEBRE: (Ar.) Er. - Ölçülü, deneyimli. Sahabeden bu ismi taşıyanlar olmuştur.

SEBUÇE: (Fars.) Ka. - Küçük kap. Küçük testi.

SEBÜK: (Tür.) Er. 1. Hafif, yeğni. Çabuk hızlı. Ağırbaşlı olmayan. 2. Sevgili, aziz.

SEBÜKALP: (Tür.) Er. - Hızlı, atak, yiğit.

SEBÜKTEKİN: (Tür.) Er. - (Bkz. Sebük).

SECAHAT: (Ar.) Er. -Yumuşak huyluluk.

SECÂVEND: (Fars.) Er. - Kur'an-ı Kerim'i manasına uygun olarak okumak için konulan durak işaretleri.

SECCAC: (Ar.). - Çağlayan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SECİYE: (Ar.) Er. - Yaratılış, huy, karakter tabiat. İyi huy.

SEÇGÜL: (Tür.) Ka. - Seçilmiş gül.

SEÇİL: (Tür.) Ka. - Benzerleri arasından seçil, beğenil, üstün ol, sevgi ve saygı gör.

SEÇKİN: (Tür.) Er. - Seçilmiş, ayrılmış benzerlerinden üstün olduğu için ayrılmış, mümtaz, güzide.

SEÇKİNER: (Tür.) Er. - (Bkz. Seçkin).

SEDA: (Ar.) Ka. - Ses. Yankı.

SEDACET: (Ar.) Ka. - Sadelik.

SEDAD: (Ar.) Er. - Doğruluk, hak. Doğru ve haklı. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

SEDEF: (Ar.) Ka. 1. Bazı deniz hayvanlarının (midye, istiridye gibi) sert, beyaz ve parlak kabuğu. 2. Bu kabuktan yapılmış veya süslenmiş eşya.

SEDEN: (Tür.) Ka. - Uyanık, tetikte, gözü açık olan.

SEDİD: (Ar.) Er. - Doğru hak. (Bkz. Sedad).

SEFA: (Ar.) Er. 1. Gönül rahatlığı, rahatlık, kaygısız ve sakin olma. 2. Eğlence, zevk, neşe.

SEFER: (Ar.) Er. 1. Bir yerden bir yere gitme, yolculuk, seyahat.

2. Savaş hazırlığı. Savaşa gitme. Harp, savaş.

3. Gemilerin kalktıkları limana tekrar dönünceye kadar yaptıkları fiil.

4. Istılahta: Şer'i bakımdan üç gün üç gecelik (veya onsekiz saatlik) yola gitmek için kişinin oturduğu yerden ayrılması.

5. Defa, kere.

6. Arabî ayların ikincisi.

SEFFAH: (Ar.) Er. - Güzel söz söyleyen, hatip. Cömert, eli açık.

SEFİNE: (Ar.) Ka. 1. Vapur, gemi. 2. Uzayın güney yarımı.

SEFİR: (Ar.) Er. - El içi. Yabancı diplomat

SEGBAN: (Fars.) Er. 1. Seymen, yeniçeri ocağına bağlı asker. 2. Osmanlı saraylarında av köpeklerine bakan bakıcı.

SEHÂ: (Ar.) Er. - Sehavet, kerem, cömertlik.

SEHÂB: (Ar.) 1. Bulut. 2. Karanlık. 3. Bulut gibi uçan böcekler. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SEHÂBE: (Ar.) Ka. - Tek bulut.

SEHAVET: (Ar.) Er. - Cömertlik, (Bkz. Sahavet).

SEHER: (Ar.) Ka. - Sabahın gün doğmadan önceki zamanı, tan ağartısı.

SEHHAR: (Ar.) Er. - Kuvvetle kendine çeken, büyüleyici.

SEHHARE: (Ar.) Ka. - Çok güzel, büyüleyici kadın.

SEHL: (Ar.) Er. - Kolay, sade. Sahabe isimlerindendir.

SEHLE: (Ar.) Ka. - 1. Yumuşak. 2. Kolay. 3. Taze, körpe. Habeşistan'a hicret eden kadın sahabelerden.

SEHRAN: (Ar.) Er. - Geceleri uyanık duran.

SEKİNE: (Ar.) Ka. - Sakin olma, sükûnet. Huzur, gönül rahatlığı.

SELAHADDİN: (Ar.) Er. - Dinine bağlı kimse.

- Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

SELAM: (Ar.) Er. 1. İnsanların birbirleriyle karşılaştıklarında kullandıkları yakınlık dostluk, saygı ifade eden söz, yaptıkları işaret veya hareket.

2. Emniyet, huzur, selamet, esenlik, sağlık, sağlamlık.

3.Selam: Yüce Allah'ın isimlerinden, Fani olmama, zevalsizlik, her çeşit arıza ve hadiseden salim olmak. Her türlü tehlikeden koruyup selamete çıkaran.

SELAME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Selam).

SELAMEDDİN: (Ar.) Er. - Dinin kurtuluşu. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

SELAMET: (Ar.) Esenlik. Her türlü korku, tasa ve tehlikeden uzak, güvenlik içinde olma. Kurtulma, kurtuluş. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SELAMİ: (Ar.) Er. - İyilik, barış ve rahatlıkla ilgili.

SELAMULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın selamı.

SELATİN: (Ar.) Er. - Sultanlar.

SELCAN: (Tür.)- Coşkun, taşkın yaratılışlı kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SELÇUK: (Tür.) Er. 1. Güzel konuşma yeteneği olan. 2. XI. Anadolu, Kafkaslar ve Orta Doğu'da imparatorluk kuran Türk topluluğunun hükümdarı.

SELDA: (Tür.) Ka. - Sel, taşkın su.

SELDAĞ: (Tür.) Ka. - Dağları aşan sel, coşku.

SELDANUR: (Tür.) Ka. - Nur seli.

SELEN: (Tür.)- Sel gibi coşkun, taşkın kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SELİKA: (Ar.)- Güzel konuşma ve yazma kabiliyeti. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SELİL: (Ar.) Er. - Yeni doğmuş erkek çocuğu, ilker.

SELİLE: (Ar.) Ka. - Yeni doğmuş ilk kız çocuğu.

SELİM: (Ar.) Er. 1. Kusuru, noksanı olmayan, sağlam, doğru. 2. Tehlikesiz, zararsız, kurtulmuş. 3. Temiz, samimi.

SELİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Selim).

SELİN: (Tür.) Ka. 1. Gür akan su. 2. Orta Asya'da yetişen, bodur, sürekli yeşil kalan bitki.

SELİS: (Ar.) Er. 1. Kolay yumuşak. 2. Bağlı, boyun eğmiş.

SELLEM: (Ar.)- "Selamete erdirsin" manasıyla dualarda geçen. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SELMA: (Ar.) Ka. 1. Barış içinde bulunma, huzur, erinç. 2. Güzel, hoş (kadın).

SELMAN: (Ar.) Er. - Barış içinde bulunma, huzur, erinç.

SELMANİ: (Ar.) Er. - Niyaz kabul eden derviş. İran İsfahan'ından olup, Resulullah'la birlikte İslami mücadelede üzerine düşeni fazlasıyla yapmış büyük mücahid ve sahabe. Selman-ı Farisi'ye nispetle bu ad kullanılmıştır.

SELMİ: (Ar.) Er. - Barışla ilgili, barışçıl.

SELMİN: (Ar.) Ka. - Barış yanlısı, barış ve sevgi duygusuyla dolu.

SELNUR: (Tür.) Ka. - Nur seli, ışık seli.

SELSAL: (Ar.)- Tatlı, lezzetli, hafif su. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SELSEBİL: (Ar.) 1. Tatlı ve hafif su. 2. Cennette bir çeşmenin adı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SELVA: (Ar.) Ka. 1. Bal. 2. Büyük bıldırcın. Tih çölünde bulundukları sürece, israiloğullarına Allah tarafından kudret helvasıyla birlikte, karınlarını doyurmak için gönderilen kuş. 3. (İsp.) Ekvator da sık balta girmemiş orman

SELVET: (Ar.) Ka. - Gönül rahatı.

SEM´AN: (Ar.) Er. - İşiterek. Dinleyerek.

SEMA: (Ar.) Ka. 1. İşitme, duyma. Musiki dinleme. 2. Gökyüzü. 3. Felek. 4. Mevlevilikte musiki eşliğinde icra edilen dönme hareketi.

SEMAHAT: (Ar.)- Cömertlik, el açıklığı, iyilikseverlik. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SEMAÎ: (Ar.) Er. 1. Semaya, göğe havaya ait. 2. Gökten düşmüş. Allah tarafından olan, ilahi. 3. İşitme esasına dayalı olarak öğrenilen, (Bkz. Semavi).

SEMÂN: (Fars.) Er. 1. Gökyüzü. 2. Güneş ayının 27. günü. 3. Bıldırcın.

SEMÂNE: (Fars.) Ka. - (Bkz. Seman).

SEMANİYE: (Ar.) Ka. - Sekiz. (Bkz. Seman).

SEMÂVÂT: (Ar.) Ka. - Gökler.

SEMAVİ: (Ar.) Er. - Semaya mensup, sema ile ilgili.

SEMÂZEN: (a.f.i.) Er. - Sema yapan, törenle dönen mevlevi.

SEMEN: (Fars.) Ka. - Yasemin.

SEMENBER: (Fars.) Ka. - Göğsü yasemin gibi beyaz olan.

SEMENBU: (Fars.) Ka. - Yasemin kokulu.

SEMENTEN: (Fars.) Ka. - Yasemin renkli.

SEMERAT: (Ar.) Ka. 1. Yemişler, meyveler. Faydalar, verimler. 2. Neticeler. 3. Devlete ait mülklerden alınan vergiler.

SEMERE: (Ar.) Er. - (Bkz. Semerat).

SEMİ: (Ar.) Er. - İşiten, işitme kuvveti olan. Allah'ın isimlerinden, (Bkz. Abdüssemi).

SEMİH: (Ar.) Er. - Eli açık, cömert.

SEMİHA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Semih).

SEMİN: (Ar.) Er. - Pahalı, kıymetli. Çok değerli.

SEMİNE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Semin).

SEMİR: (Ar.) Er. 1. Arkadaş. 2. Nitelikli. 3. Yamaç, dağ silsilesi.

SEMİRAMİS: (İbr.) Ka. - Doğu mitolojisinde adı geçen, dünyanın 7 harikasından biri olan Babil'in asma bahçelerini kurduran Asur kraliçesi.

SEMİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Semir).

SEMİULLAH: (Ar.) Er. - (Bkz. Abdüssemi).

SEMRA: (Ar.) Ka. - Esmer.

SEMURE: (Ar.) Ka. - Çoğalan, zengin olan, meyve veren verimli. Ashabın kullandığı isimlerden.

SENA: (Ar.) 1. Övgü ile ilgili. 2. Şimşek parıltısı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SENABİL: (Ar.) Ka. - Başaklar.

SENAHAN: (a.f.i.) Öven, metheden. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SENAN: (Ar.) Ka. - Işıklı, parlak.

SENÂVER: (a.f.i.) Ka. - Öven, metheden.

SENAY: (Tür.) Ka. - Sen aysın, ay gibi güzelsin.

SENEM: (Ar.)- Put. İsim olarak kullanılmaz, (Bkz. Sanem).

SENEVÂT: (Ar.) Ka. - Seneler, yıllar, sinin.

SENEVİ: (Ar.) Er. - Seneye mensup, sene ile ilgili, bir yıllık.

SENGÜL: (Tür.) Ka. - Sen gülsün, gül gibi güzelsin.

SENİH: (Ar.) Er. 1. Süs, bezek. 2. İnci.

SENİHA: (Ar.) Ka. - İnciler, süs, bezek.

SENİYE: (Ar.) Ka. - Yüksek, yüce, ali, bülend.

SEPİD: (Fars.) Er. - Beyaz, ak, beyza.

SEPİDE: (Fars.) Ka. - Tan vakti.

SERA: (Fars.) Ka. - Saray. Büyük konak. Köşk.

SERAB: (Fars.) Ka. - Çöllük arazide, ışık kırılması sonucu görülen aldatıcı gerçek olmayan hayal, ılgım, salgım.

- Türk dili açısından "b/p" olarak kullanılır.

SERÂÇE: (Fars.) Ka. - Saraycık, küçük saray, konak.

SERALP: (Tür.) Er. - Baş yiğit.

SERAN: (Ar.) Ka. - Işıklı, parlak.

SERÂSER: (Fars.) Er. 1. Baştan başa, büsbütün. 2. Altın veya gümüş telle dokunmuş kıymetli bir çeşit kumaş.

SERAY: (Fars.) Ka. 1. Ay gibi güzellerin başı. 2. Büyük konak. Saray.

SERAYA: (Ar.) Er. - Düşman üzerine gönderilen küçük süvari müfrezeleri.

SERAZAT: (Fars.) Er. - Serbest, özgür. Rahat, dertsiz.

SERBÜLEND: (Fars.) Er. - Başta gelen, yüce üstün. - Türk müziğinde eski bir makam, zamanımızda örneği yoktur.

SERCAN: (Tür.) Er. - Sevgili, sevilen, başcan.

SERDAR: (Fars.) Er. - Başkumandan, başbuğ. Sefer zamanında padişah yerine ordunun başında sefere giden veziri azamlara verilen unvan, serdar-ı ekrem.

SERDENGEÇTİ: (Tür.) Er. - Fedai, akıncı, yiğit.

SERDİL: (Fars.) Ka. - Baş, gönül.

SERDİNÇ: (f.t.i.) Er. - Başı dinç, sakin, rahat, huzurlu.

SEREN: (Tür.) Er. 1. Uzun, kalın ve silindir şekilli çam kerestesi. Yelkenlilerde ana direğe dik şekilde tutturulan ve yelken germeye yarayan ağaç. Seren yapılan köknar kerestesi. 2. Orun, makam.

SERENGÜL: (Tür.) Ka. - (Bkz. Serendil). - Baş gül. Güllerin birincisi.

SERGEN: (Tür.) Er. 1. Laf. 2. Vitrin. 3. Tepelerdeki düzlük yer. 4. Yorgun, perişan.

SERHAD: (f.a.i.) Er. - Hudut, sınır, sınırbaşı; iki devlet arasındaki sınır boyu. - Türk dil kuralına göre "d/t" getirilerek de kullanılır.

SERHAN: (Ar.) Er. 1. Kurt, canavar. 2. Baş okuyucu, şarkıcı başı.

SERHENK: (Fars.) Er. 1. Çavuş. 2. Türk müziğinde çok eski birleşik makam.

SERHUN: (Fars.) Er. - Asil kan, soylu kan.

SERİ: (Ar.) Er. - Çabuk, hızlı.

SERİM: (Tür.). 1. Serme işi. 2. Sabırlı. 3. Genellikle öykülerde başlangıç bölümüne verilen ad. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SERİMER: (Tür.) Er. - Sabırlı kimse.

ŞERİR: (Ar.) Er. Taht. Yatacak yer.

SERİYE: (Ar.) Ka. - Hz. Peygamber (s.a.s)'in bulunmadığı küçük askeri birliklere verilen ad.

SERKAN: (f.t.i.) Er. - Soylu kan, başkan.

SERKIZ: (f.t.i.) Ka. - Baş kız, kızların, güzellerin başı.

SERKUT: (Fars.) Er. - Mutlu, talihli, kutlu insan.

SERMA: (Fars.) Ka. - Soğuk kış.

SERMED: (Ar.) Er. - Ebedilik, ebediyet, sonsuzluk. - Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

SERMELEK: (Fars.) Ka. - Meleklerin başı, melek kadar güzel ve iyi.

SERMİN: (Tür.) Ka. - Nermin, Şermin gibi adlara benzetilerek yapılmıştır.

SERNAZ: (Fars.) Ka. - Çok nazlı.

SERNEVAZ: (Fars.) Ka. - Baş okşayan, sevecen.

SERNUR: (Fars.) Ka. - Baş ışık. İlk ışık.

SEROL: (f.t.i.) Er. - Önder ol, baş ol.

SERPİL: (Tür.) Ka. - İyi geliş, büyü, güzelleş.

SERPİN: (Tür.) Ka. - Yağmur.

SERRA: (Ar.) Ka. - Genişlik, kolaylık.

SERRAÇ: (Fars.) Ka. 1. Çok sevilen, sayılan kimse, baştacı. 2. (Ar.) Saraç.

SERTAÇ: (Fars.) Er. - Baştacı, çok sevilen, sayılan.

SERTAP: (Tür.) Er. - İnatçı, direngen.

SERTEL: (Tür.) Er. - Sert, katı, acımasız el.

SERTER: (Tür.) Er. - Katı, sırt, acımasız.

SERTUĞ: (Tür.) Er. - Baş tuğ.

SERVA: (Fars.) Ka. - Söz, masal.

SERVER: (Fars.) Er. - Baş, başkan, reis, ulu.

SERVET: (Ar.)- Zenginlik, varlık. Zenginliği meydana getiren mal, mülk, para. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SERVİ: (Fars.)- Koyu yeşil yapraklı, ince uzun bir ağaç türü. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SERVİNAZ: (Fars.) Ka. 1. Dallan yana sarkan servi. 2. Uzun boylu sevgili.

SETTAR: (Ar.) Er. - Örten. Günahları örten, Allah. - Allah'ın isimlerinden "abd" takısı alarak kullanılır. Abdüssettar.

SEVA: (Ar.) Er. - Denklik, beraberlik, beraber olma.

SEVAD: (Ar.) Er. - Esmerlik, kara renkli adam. - Sahabe isimlerindendir.

SEVAL: (Tür.) Ka. - Severek al, hep sev.

SEVAN: (Tür.)- Severek al, hatırla. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SEVAY: (Tür.) Ka. - Sevimli ay.

SEVBAN: (Ar.) Ka. - Giyinen, kuşanan. Hz. Peygamber'in azatlısının adı.

SEVCAN: (Tür.)- Sevgili insan, sevimli Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SEVDA: (Ar.) Ka. 1. Bir şeye karşı hissedilen şiddetli arzu. 2. Şiddetli sevgi, aşk. 3. Aşırı istek, heves. 4. Kara sevda, mali hülya, melankoli. 5. Hüzün. İptila.

SEVDEKAR: (a.f.i.) Ka. - Sevdalı.

ŞEVDE: (Ar.) Ka. - Siyah, esmer, esmer güzeli. Mü'minlerin annelerinden birisi Hz. Sevde.

SEVEN: (Tür.)- Sevgi duyan, sevgi dolu kimse. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SEVENAY: (Tür.) Ka. - (Bkz. Sevay).

SEVENCAN: (Tür.) Ka. - (Bkz. Sevcan).

SEVENER: (Tür.) Er. - Sevgi duyan, sevgi dolu kimse.

SEVENGÜL: (Tür.) Ka. - Sevimli gül, sevgiyi hatırlatan gül.

SEVENGÜN: (Tür.) Ka. - (Bkz. Sevgün).

SEVGEN: (Tür.) Er. - Sevmiş, seven.

SEVGİ: (Tür.) Ka. - Sevme hissi, aşk muhabbet.

SEVGİNAZ: (Tür.) Ka. - Çok nazlı, sevgili.

SEVGÜR: (Tür.)- Çok seven. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SEVİK: (Tür.) Er. 1. Dost, arkadaş. 2. Unutkan, saf kimse. 3. Sevgili, sevilen.

SEVİL: (Tür.) Ka. - Her zaman sevilen, beğenilen biri olma temennisi.

SEVİLAY: (Tür.) Ka. - Ay gibi her zaman sevil.

SEVİM: (Tür.) Ka. 1. Sevme, muhabbet. 2. Başkalarının sevmesine sebeb olan vasıf, cazibe.

SEVİNÇ: (Tür.) Ka. - Bir halden hoşnut olmanın doğurduğu heyecan.

SEVKAN: (Tür.)- Sevgili, asil kan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SEVNAZ: (Tür.) Ka. - Çok nazlı sevgili.

SEVNUR: (Tür.) Ka. - Sevgi nuru, ışığı, aygınlığı.

SEVTAP: (Tür.) Ka. - Tapılacak kadar sevgi duyulan.

SEVÜKTEKİN: (Tür.) Er. - Çok sevilen, tek tutulan.

SEYEHÂT: (Ar.) Er. 1. Seyahat, gezi. 2. Gölgenin güneşle beraber dönmesi.

SEYFEDDİN: (Ar.) Er. - Dini koruyan, dinin kılıcı. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

SEYFİ: (Ar.) Er. 1. Kılıçla ilgili kılıç şeklinde. 2. Askerlikle ilgili. Askeri.

SEYFİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Seyfı).

SEYFULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın kılıcı. - Ali (r.a.)'nin ve Hz. Halid b. Velid'in lakabı.

SEYHAN: (Ar.) 1. Ürdün'ün ötesinde Hz. Musa'nın mezarının bulunduğu şehir. 2. Adana ovasını yararak İskenderun körfezine dökülen nehir. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SEYHUN: (Tür.) Er. - (Bkz. Seyhan).

SEYİDHAN: (Ar.) Er. - Hanların başı, önderi.

SEYLÂB: (Fars.) Er. - Sel, sel suyu. -Türk dil kuralına göre "b/p" olarak

kullanılır.

SEYLAN: (Ar.)- Akma, akış. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SEYRAN: (Ar.)- Gezme, bakıp seyretme. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SEYYÂL: (Ar.) Ka. - Akan, akıcı, akışkan.

SEYYARE: (Ar.) Ka. - Güneşin çevresinde belli bir eğri çizerek dolaşan yıldız, gezegen.

SEYYİD: (Ar.) Er. 1. Bir topluluğun ileri gelen kişisi, lider. 2. Hz. Peygamber'in soyundan olan kimse. -Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

SEYYİDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Seyyid). - Muhterem (kadın).

SEZA: (Fars.) Er. - Münasip, uygun, yaraşır.

SEZAİ: (Fars.) Er. - Uygun yaraşan, münasip.

SEZAL: (Tür.) Er. - Sezgili.

SEZAN: (Tür.) Ka. - Sezgili.

SEZAVAN: (Fars.) Er. - Münasip uygun, yaraşır.

SEZAY: (Tür.) Ka. - (Bkz. Sezan).

SEZCAN: (Tür.)- (Bkz. Sezal). - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SEZEK: (Tür.)- Çabuk sezen, duyarlı, hassas. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SEZEN: (Tür.)- Duyan, hisseden, anlayan, sezgili. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SEZER: (Tür.)- Duyar, hisseder, anlar. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SEZGEN: (Tür.)- Sezen, hisseden, duyan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SEZGİ: (Tür.) 1. Sezme kabiliyeti, seziş. 2. Deneme ve akıl yürütme sonucu olmayıp doğrudan bilme, anlama ve kavrama, tahaddüs. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SEZGİN: (Tür.)- Sezme yeteneği olan, duygulu anlayışlı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SEZGİNAY: (Tür.)- (Bkz. Sezgin). -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SEZİN: (Tür.) Ka. - (Bkz. Sezgin).

SEZMEN: (Tür.) Er. - Sezen, anlayan kimse.

SIBGATULLAH: (Ar.) Er. - Yaratıcı gücü, kuvveti olan Allah'ın kulu.

SIDAL: (Tür.) Er. 1. Güç, kuvvet, dayanıklılık. 2. Olgunlaşmaya, erginleşmeye başlayan. 3. Öfkeli, sinirli.

SIDAM: (Tür.) Er. - Sade, yalın, düz, süssüz.

SIDAR: (Tür.) Er. - Dayanıklı.

SIDDIK: (Ar.) Er. 1. Çok doğru olan, hiç yalan söylemeyen. Hakikati kabul eden ve onaylayan kişi. 2. Kur'an'da peygamberleri vasfetmek, iman edenlerin sıfatı ve şehitlikten önde gelen makam kastedilerek zikredilmiştir. Ebu Bekir Sıddık: Hz. Ebu Bekir'in lakabı.

SIDIKA: (Ar.) Ka. - Çok doğru, yalan söylemeyen. Hz. Aişe ve Hz. Meryem'in lakabı.

SIDK: (Ar.) Er. 1. Doğruluk, gerçeklik. 2. Temiz kalplilik, halisiyet. 3. Sadakat.

SIDKI: (Ar.) Er.- İç, yürek temizliğiyle, doğrulukla ilgili. -Türk dil kuralı açısından "d/t" olarak kullanılır.

SIDKİYE: (Ar.) Ka.- İç yürek temizliğiyle doğrulukla ilgili, (Bkz. Sıdıka).

SILA: (Ar.). - Doğup büyüdüğü yere gidip ayrı kaldığı yakınlarına kavuşma. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SINGIN: (Tür.) Er. 1. Kırık, dökük. 2. Dağınık. 3. Sıkıntılı, kederli. 4. Çekingen, gözü korkmuş.

SIRALP: (Tür.) Er. - Sır saklayan yiğit-

SIRAT: (Ar.) Er. - Yol, tarik.

SIRATULLAH: (Ar.) Er. - Dosdoğru yol. Allah'ın yolu.

SIRMA: (Tür.) Ka. 1. Altın yaldızlı veya yaldızsız ince gümüş tel. 2. Rütbe gösteren sarı şerit. Sırmadan yapılmış.

SIRRI: (Ar.) Er. 1. Sırla ilgili, sırra ait. 2. Mistik.

SIRRİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Sırrı).

SIYANET: (Ar.) Ka. - Koruma, korunma.

SİYAMI: (Ar.) Er. - Oruç tutan, oruçlu, kötülükten kaçınan.

SİBEL: (Tür.) Ka. 1. Buğday başağı. 2. Henüz yere düşmemiş yağmur damlası. 3. Eski Türklerdeki bir tanrıça.

SİDRE: (Ar.) Ka. - Arabistan kirazı.

SİKA: (Ar.) Er. - Güven, emniyet. İnanılır, güvenilir kimse.

SİKAYE: (Ar.) Ka. - Su içecek kab. İçilecek suyun toplanması için yapılan yer.

ŞİKAYET: (Ar.) Ka. 1. Birine içecek su verme vazifesi. 2. Ka'be sakalığı, Mekke'de hacılara zemzem dağıtma işi.

SİMA: (Fars.) Ka. 1. Yüz, çehre, beniz. 2. Kimse, insan, tip.

SİMAVİ: (Fars.) Er. - Yüz, çehre, benizle ilgili.

SİMAY: (Tür.) Ka.- Gümüşten ay, gümüş gibi parlak ay.

SİMBER: (Fars.) Ka. - Göğsü gümüş gibi olan.

SİMGE: (Tür.) Ka. - İşaret, sembol.

SİMİN: (Fars.) Ka. - Gümüşten, gümüş gibi, gümüşe benzeyen parlak ışıltı.

SİMRUY: (Fars.) Ka. - Gümüş yüzlü, gümüş gibi parlak, ışıltılı yüzü olan.

SİMTEN: (Fars.) Ka. - Teni gümüş gibi güzel, parlak olan.

SİMURG: (Fars.) Er. - Anka kuşu, masal kuşu.

SİNA: (Ar.) Er. 1. Arap yarımadasının Mısır ile birleştiği yerde bir üçgen oluşturan yanmada. 2. Bu yarımadada bulunan dağ. 3. Hz. Musa'ya Allah'tan levhaların (sözlerin) geldiği dağ.

SİNAN: (Ar.) Er. - Mızrak, süngü vb. silahların sivri ucu.

SİNCAN: (Tür.) Ka. - Gülgillerden, Doğu Anadolu bölgesinde yetişen, kırmızı ya da kan kırmızısı renkte çiçekleri olan çok yıllık ıtırlı bir bitki.

SİNE: (Fars.) Ka. 1. Göğüs. 2. Gönül, yürek. İç derinlik.

SİNEM: (f.t.i.) Ka. - Gönlüm, yüreğim, çok sevdiğim.

SİPAHİ: (Fars.) Er. - Osmanlı İmpa-ratorluğu'nda tımar sahibi bir sınıf atlı asker.

SİPAR: (Fars.) Ka. 1. Feda eden, veren. 2. Suya kanmış. 3. Taze, körpe.

SİPÂS: (Fars.). - Şükretme, dua etme. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SİRAC: (Fars.) Er. 1. Işık meşale, kandil, çerağ. 2. Nur saçan anlamında Resulullah için kullanılmıştır.

SİRACEDDİN: (Ar.) Er. - Dinin kandili, dinin verdiği aydınlık, ışık, ışıklandıran, aydınlatan. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

ŞİRAN: (Ar.) Er. - Kaleler, hisarlar.

SİREN: (Tür.) Ka. - Mitolojide geçen, denizde kayalar üzerinde gemicilere şarkılar söyleyen, belden aşağısı balık biçiminde kadın, deniz kızı.

SİRET: (Ar.) Er. Bir kimsenin manevi durumu, hal ve hareketleri, tabiatı ahlak ve karakteri. Hal ve gidiş. Hal tercümesi. - Hz. Muhammed'in hal tercümesi.

SİRFİRAZ: (Fars.) Ka. - Başını yukarı kaldıran yükselten, benzerlerinden üstün olan. Aslı Serfıraz'dır.

SİTÂRE: (Fars.) Ka. - Yıldız.

SİTAREGÂN: (Fars.) Ka. - Yıldızlar.

SİVA: (Ar.) Ka. - Başka, gayrı özge.

SİYADET: (Ar.) Ka. 1. Efendilik, beylik, seyyidlik, sahiplik. 2. Hz. Hasan vasıtasıyla Hz. Peygamber soyundan olma. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SİYASET: (Ar.) 1. Seyislik, at idare etme, at işleriyle uğraşma. 2. Memleket idaresi. 3. Ceza, idam cezası. 4. Politika. Diplomatlık. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SOHBET: (Ar.) Ka. - Görüşüp, konuşma, arkadaşlık.

SOLAY: (Tür.)- Ay ışığının azalması, solması. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SOLMAZ: (Tür.) Ka.- Her zaman taze, körpe ve genç.

SOMAY: (Tür.)- Ay gibi kusursuz, eksiksiz güzel. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SOMEL: (Tür.) Er. - Doğru, katışıksız, güçlü el.

SOMER: (Tür.) Er. - Doğru, katışıksız güçlü kimse.

SONALP: (Tür.) Er. - Sonuncu, son doğan yiğit, erkek çocuk.

SONAT: (Tür.) Er. - Bir ya da iki çalgı için yazılmış, üç ya da dört bölümden oluşan müzik yapıtı.

SONAY: (Tür.)- Ay'ın son günleri. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SONER: (Tür.) Er. - (Bkz. Sonalp).

SONGUR: (Tür.) Er. 1. Şahin. 2. Ağır, hantal.

SONGURHAN: (Tür.) Er. - (Bkz.Songur).

SONGÜL: (Tür.) Ka. - Sonbahar'ın sonlan, kış başlangıcında uçan gül.

SONGÜN: (Tür.) Er. - Sonuncu, son olan. Eğilim, yetenek.

SONNUR: (Tür.)- (Bkz. Sonay).

SONTAÇ: (Tür.) Ka. - Eşsiz taç.

SONVER: (Tür.) Ka. - Son olması istenen çocuklara verilen isimlerden.

SORGUN: (Tür.) Er. 1. Bir tür söğüt ağacı. 2. Sıtkı, sert. 3. Çok uzun ve güzel saç.

SOYHAN: (Tür.) Ka. - Han soyundan gelen.

SOYKAN: (Tür.) Ka. - Asil, soylu.

SOYSAL: (Tür.) Er. - Uygar, medeni.

SOYSALDI: (Tür.) Er. - Soyu genişledi, tanındı.

SOYSALTÜRK: (Tür.) Er. - Uygar Türk.

SOYSAN: (Tür.) Er. - Tanınmış soy.

SOYSELÇUK: (Tür.) Er. - Selçuklu soyundan.

SOYTEKİN: (Tür.) Er. - Cesur, yiğit. - (Bkz. Tekin).

SOYUER: (Tür.) Er. - Yiğit soydan gelen.

SOYURGAL: (Tür.) Er. - İhsan, bağış, hediye, armağan.

SÖKMEN: (Tür.) Er. - Yiğitlere verilen san. Selçuklulara bağlı Hasankeyf Artuklu Beyliğinin kurucusunun adı.

SÖKMENER: (Tür.) Er. - Yiğit kimse.

SÖKMENSU: (Tür.) Er. - Yiğit asker, yiğit subay.

SÖNMEZ: (Tür.)- Parlaklığım, ışığını hiç yitirmeyen, her zaman canlı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SÖNMEZALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Sönmez alp).

SÖNMEZAY: (Tür.) Ka. - Işığı hiç sönmeyen ay.

SÖZEN: (Tür.) Er. - Söylev veren, güzel konuşan hatib.

SÖZER: (Tür.) Er. - Sözünde duran.

SÖZMEN: (Tür.)- Güzel, etkili konuşan kimse.

SUAD: (Ar.) Ka. - Mutlulukla, saadetle ilgili, mutlu. Sa'd isminin müennesidir.

SUAVİ: (Ar.) Er. - Herkesin işine koşan, yardım eden.

SUAY: (Tür.)- Suya düşen ay. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SUBAHİ: (Ar.) Er. - (Bkz. Subhi).

SUBHİ: (Ar.) Er. - Sabah vakti, şafak ile ilgili. - Türk dil kuralına göre "b/p" olarak kullanılır.

SUBHİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Subhi).

SUBUTAY: (Tür.) Er. - Cengiz Han'ın ünlü Moğol generalinin adı.

SUCA: (Tür.) Er. - Uzun düzgün boy.

SUDAN: (Tür.) Ka. - Su gibi güzel, parlak.

SUDEKA: (Ar.) Er. - Doğru, hakiki dostlar.

SUDİ: (Ar.) Er. - Yararlı, faydalı, kazançlı.

SUDİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Sudi).

SUDUR: (Ar.) Er. 1. Göğüsler. 2. Sadrazamlar. 3. Kazasker. 4. Sadır olma, meydana gelme.

SUFİ: (Ar.) Er. - Tasavvuf erbabı, mutasavvıf.

SUĞRÂ: (Ar.) Ka. - Daha, pek, en küçük.

SUHAN: (Tür.) Er. - Suyun hâkimi, su kaynaklarının yönetimini elinde bulunduran.

SUHANSERÂ: (Fars.) Ka. - Ahenkli söz söyleyen.

SUHEYB: (Ar.) Er. - Arkadaş, dost. Resulullah'ın azatlısının adı.

SUKA: (Ar.) Er. - Çarşı adamı, esnaf.

SÜKUTİ: (Ar.) Er. - Susmayı seven, az konuşan.

SULBİ: (Ar.) Er. - Birinin sulbünden gelme, kendi evladı, oğlu.

SULBİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Sulbi).

SULEHÂ: (Ar.) Ka. - Salih, iyi, yarar, selahiyet, günah işlemeyen.

SULHİ: (Ar.) Er. - Barışa özgü, barışla ilgili, barışçı.

SULHİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Sulhi).

SULTAN: (Ar.) Ka. - Padişah, hükümdar.

SUNA: (Tür.) Ka. - Erkek ördek. Görünüşündeki zerafet sebebiyle bayan ismi olarak kullanılmıştır.

SUNAR: (Tür.) Ka. - Saygılı bir biçimde verir, takdim eder.

SUNAY: (Tür.)- Ay'ı sun, getir. Sun ve ay kelimelerinden birleşik isim. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SUNER: (Tür.) Er. - Sunucu, sunan.

SUNGU: (Tür.)- Armağan, bağış, ihsan. - Erkek ve kadın adı olarak

kullanılır.

SUNGUN: (Tür.) Er. 1. Yetenek. 2. Bağış, ihsan.

SUNGUR: (Tür.) Er. 1. Sakin, soğukkanlı (kimse). 2. Akdoğan.

SUNGURALP: (Tür.) Er. - Soğukkanlı ve doğankuşu gibi güçlü, yiğit.

SUNGURBAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Sunguralp).

SUNGURTEKİN: (Tür.) Er. - (Bkz. Sunguralp).

SUNUHİ: (Ar.) Er. - Hatırlayan, gönül alan, kolay anlayan.

SUNULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın yarattığı.

SUUD: (Ar.) Er. 1. Kutsal sayılan yıldızlar. 2. Yukarı çıkma, yükselme. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

SUUDİ: (Ar.) Er. - (Bkz. Suud).

SUYURGAL: (Tür.) Er. - İhsan, bağış, hükümdarca bağışlanan dirlik.

SUYURGAMIŞ: (Tür.) Er. Lütufta, ihsanda bulunan, bağış yapan kimse. Acıyan, merhamet eden.

SUYURGAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Suyurgamış).

SUZAN: (Fars.) Ka. - Yakan, yakıcı. Yanan, yanıcı.

SÜZEN: (Fars.) Er. - Topluca yapılan av.

SUZİ: (Fars.) Er. 1. Yanma, tutuşma ile ilgili. 2. (Mecazen): Ateşli kimse.

SUZİDİL: (Fars.) Ka. 1. Türk musikisinin şed makamlarından biri. 2. Gönül ateşi, gönül sıcaklığı.

SUZNÂK: (Fars.) Ka. 1. Yakan, yakıcı. Dokunaklı. 2. Türk müziğinde basit bir makam.

SÛZÜLAY: (Tür.) Ka. - Gökte süzülen ay.

SUALP: (Tür.) Er. - Güçlü, yiğit asker.

SÜEDA: (Ar.) Ka. - Kutlu, uğurlu insanlar.

SÜEL: (Tür.) Er. - Asker eli.

SÜER: (Tür.) Er. - Yiğit asker.

SÜERDEM: (Tür.) Er. - Erdemli asker.

SUERGİN: (Tür.) Er. - Olgun asker.

SÜERKAN: (Tür.) Er. - Soylu kandan gelen asker.

SÜERSAN: (Tür.) Er. - Yiğitliğiyle ünlü asker.

**SÜFYAN: (Ar.) Er. - Ashab-ı kiramın meşhurlarından bazılarının ismi.
Süfyan-ı Sevri: Kelamcı, muhaddis, alim.**

SÜHA: (Ar.) Er. - Büyükayı takım yıldızının en küçük yıldızı.

SÜHAN: (Fars.) Er. - Söz, lakırdı. Şiir.

SÜHANDAN: (Fars.) Ka. - Söz sahibi, güzel söz söyleyen.

SÜHEYL: (Ar.) Er. - Sema'nın güney yarımküresinde bulunan sefineyi Nuh burcundaki parlak ve büyük yıldızın adı.

SÜHEYLA: (Ar.) Ka. - Yumuşak, iyi huylu kadın.

SUHULET: (Ar.) Er. 1. Kolaylık. Yumuşaklık. Mülayemet. 2. Uygunluk. Elverişlilik.

SÜHUNET: (Ar.)- Sıcaklık. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SÜKAR: (Tür.) Er. - Asker soyundan gelen, yiğit yürekli asker.

SÜKEYNE: (Ar.) Sessiz, sakin, ağırbaşlı, onurlu. Hz. Hüseyin (r.a.)'in kızının adıdır.

SÜLASİ: (Ar.) Er. - Üçlü, üç şeyden meydana gelen.

SÜLEYMAN: (Ar.) Er. 1. İbranice "huzur, sükûn". 2. Kur'an-ı Kerim'de ismi geçen peygamberden biri. Ulu'l-Azm peygamberlerdendir.

SÜLÜNAY: (Tür.) Ka. - Ay gibi güzel, uzun boylu, endamlı.

SÜLÜNBİKE: (Tür.) Ka. - Sülün gibi boylu endamlı kadın.

SÜLVAN: (Ar.) Er. - Yüreğe ferahlık veren ruh, iç açıcı ilaç.

SÜLVANE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Sülvan).

SÜMBÜL: (Fars.) Ka. l. Zambakgillerden, salkım çiçekli, keskin kokulu, soğanlı otsu bitki. 2. Güzellerin saçı.

SÜMBÜLVEŞ: (Fars.) Ka. - Sümbüle benzeyen, sümbül gibi güzel.

SÜMER: (Tür.)- Eski tarihlerde aşağı Mezopotamya'da yaşamış olan bir kavim. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SÜMEYRE: (Ar.) Ka. 1. Meyve çağlası. 2. Kıvrılmış yaprak.

SÜMEYYE: (Ar.) Ka. - İslam'ın ilk şehidi. Ammar b. Yasir'in annesi ve ilk Müslüman olan hanım sahabelerden.

SÜMRE: (Ar.) Er. - Esmerlik, karayağızlık.

SÜMRET: (Ar.) Ka. - (Bkz. Sümre).

SÜNDÜS: (Ar.) Ka. - Eskiden altın veya gümüş tellerle nakışlı olarak dokunan bir çeşit ipekli kumaş. Kur'an'da cennet elbisesi anlamında Kehf: 31, Duhan: 53, İnsan suresi 21. ayetlerde mezkurdur.

SÜNNET: (Ar.) Er. 1. İyi ahlak, iyi tabiat. 2. Hz. Muhammed'in sözleri, işleri ve tasvipleri.

SÜNNETULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın koyduğu nizam.

SÜPHAN: (Tür.) Er. - Doğu Anadolu'da Van gölünün kuzey kıyısındaki sönmüş volkan.

SÜREHA: (Ar.) Er. - Saf ırklar.

SÜREYYA: (Ar.)- Ülker yıldızı, pervin. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

SÜRRE: (Ar.) Er. 1. Para kesesi. 2. Hediye. 3. Osmanlı devletinde halifelik makamınca Mekke ve Medine fakirleri ile alimlerine gönderilen para.

SÜRSOY: (Tür.) Er. - Soyun sürsün, soyun genişlesin.

SÜRÜR: (Ar.) Er. - Sevinç.

SÜRURİ: (Ar.) Er. Sevinçle, neşeyle ilgili. - VIII. yy.'ın ünlü Osmanlı şairi.

SÜSEN: (Tür.) Ka. - Çiçekleri iri, güzel görünüşlü ve kokulu bir süs bitkisi. Zambak.

SÜVARİ: (Fars.) Er. 1. Atlı. Atlı asker. 2. Gemi kaptanı.

SÜVEYDA: (Ar.) Ka. 1. Kalbin ortasında var kabul edilen siyah nokta. 2. Tohumun ortasında bulunan tanecik. 3. Kalpteki gizli günah. - İsim olarak kullanılması uygun değildir.

-Ş-

ŞABAN: (Ar.) Er. 1. Aralık, fasıla. 2. Hicri, Kameri ayların sekizincisi, üç ayların ikinci ayı.

ŞABEDDİN: (Ar.) Er. - Din topluluğu, cemaati.

- Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

ŞÂDÂB: (Fars.) Er. - Suya kanmış, sulu, taze.

ŞÂDÂN: (Fars.) Ka. - Keyifli, neşeli, sevinçli.

ŞADİ: (Fars.) Er. - Sevinç, mutluluk.

ŞADİYE: (Ar.) Ka. 1. Memnunluk, sevinç, gönül ferahlığı. 2. Güzel sesle şarkı okuyan, şiir söyleyen.

ŞADKÂM: (Fars.) Ka. - Çok sevinçli.

ŞÂDNÂK: (Fars.) Ka. - Gönlü memnun.

ŞADUMAN: (Ar.) Ka. - Sevinçli, neşeli, memnun.

ŞAFAK: (Ar.)- Güneş doğmadan az önce ufukta beliren aydınlık. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞAFAKGÜN: (a.t.i) Er. - Şafak renkli, kızıl.

ŞAFAKNUR: (Ar.) Ka. - Şafak aydınlığı.

ŞAFİ: (Ar.) Er. 1. Suçlunun bağışlanması için araya girip yalvaran kimse. 2. İyileştiren, şifa veren. 3. İnandırıcı, inandıran.

SAFİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Şafi).

ŞAH: (Fars.) Er. 1. Hükümdar. - Birleşik isimlerde 1. ve 2. isim olarak da kullanılır: Şahbanu- Selimşah gibi.

ŞAHABEDDİN: (Ar.) Er. - Dinin yıldızı. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

ŞAHADEDDİN: (Ar.) Er. - Dinin tanıklığı. Dinin belirtisi, işareti. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

ŞAHADET: (Ar.). 1. Şahitlik etme, şahitlik, tanıklık, Kelime-i şehadet. 2. Açık, belirti. 3. Şehit olma, şehidlik.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞAHAMET: (Ar.) Er. - Şişmanlık, topluluk.

ŞÂHÂN: (Fars.) Er. 1. Şahlar. 2. Oldukça büyük boylu, yırtıcı bir kuş. (Bkz. Şahin).

ŞAHANDE: (Fars.) Ka. - Mutlu, memnun.

ŞAHANE: (Fars.) Ka. - Hükümdarlara yakışacak kadar güzel, eksiksiz olan.

ŞAHAP: (Ar.) Er. 1. Alev, ateş parçası. 2. Kayan yıldız, akan yıldız. 3. Cesur yürekli kimse.

ŞAHAT: (f.t.i.) Er. - Güçlü, güzel cins at, atların şahı.

ŞAHBANU: (Fars.) Ka. - Hükümdar eşi, şah hanımı.

ŞAHBAZ: (Fars.) Er. 1. Beyaz ve iri doğan. 2. Yakışıklı. Yiğit, serdengeçti. 3. Kabadayı. 4. Cömert. 5. Büyük, gösterişli, güzel mükemmel.

ŞAHBENDER: (Fars.) Ka. - Konsolos.

ŞAHBEY: (f.t.i.) Er. - Üstün nitelikli, saygın, yüce.

ŞAHDANE: (Fars.) Ka. - İri inci tanesi.

ŞAHDAR: (Fars.) Er. - Dallı, budaklı ağaç.

ŞAHESER: (Fars.) Ka. - Değerli, üstün nitelikli. Kalıcı, değerli, üstün yapıt.

ŞAHHANIM: (Fars.) Ka. - Hanım sultan. - Şah ve hanım kelimelerinden birleşik isim.

ŞAHİ: (Fars.) Er. - Şah'a hükümdara mensup, şah ile ilgili. Şahlık hükümdarlık.

ŞAHİD: (Ar.) Er. 1. Bir yerde bulunan, bir şeyi gören ve gördüğü ve bildiği şeyler konusunda bilgi veren kimse, tanık. 2. Bir akdin yapılması sırasında taraflardan birinin yanında hazır bulunan. 3. Doğrulayan, isbat eden. 4. Hz. Muhammed'in sıfatlarından.

ŞAHİDÜDDİN: (Fars.) Er. - İslam'ı seçmiş olan ve İslam'ın hak din olduğuna şahidlik eden.

ŞAHIGÜL: (Fars.) Ka. - Gül dalı.

ŞAHİKA: (Ar.) Ka. - Zirve, doruk, dağ tepesi.

ŞAHİN: (f.t.i.) Er. - Büyük boylu, kanca gagalı, yırtıcı bir kuş.

ŞAHİNALP: (f.t.i.) Er. - Şahin gibi güçlü yiğit, cesur.

ŞAHİNER: (f.t.i.) Er. - Şahin gibi güçlü, yiğit er.

ŞAHİNHAN: (f.t.i.) Er. - Güçlü, yiğit kimse.

ŞAHİNKAN: (f.t.i.) Er. - Yiğit soydan gelen, güçlü, kahraman.

ŞAHİNTER: (Fars.) Er. - Çok yiğit, kahraman, şahin gibi.

ŞAHİSTAN: (Fars.) Er. - Şah ülkesi.

ŞAHKAR: (Fars.). - Baş eser, en güzel eser. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞAHMELEK: (f.a.i.) Ka. - Melekler kadar güzel, güzellikte lider.

ŞAHNAZ: (Fars.) Ka. - Çok nazlı.

ŞAHNİSA: (f.a.i.) Ka. 1. Hükümdar kadın, hükümdar karısı. 2. Kadınların şahı, üstün nitelikli, değerli kadın.

ŞAHNUR: (a.f.i.) Ka. 1. Kaynak, ışık kaynağı. 2. Münevver.

ŞAHRAH: (Fars.) Er. 1. Büyük işlek yol, ana yol, cadde. 2. Şaşırılması mümkün olmayan doğru ve açık yol.

ŞAHRUH: (f.a.i.) Er. - Yüce ruhlu, görkemli, üstün kişilikli kimse.

ŞAHSAR: (Fars.). - Dallık, ağaçlık, koruluk. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞAHSINUR: (Ar.) Ka. - Nurlu kişi, aydınlık kimse.

ŞAHSUVAR: (Fars.) Er. - İyi ata binen yiğit kimse.

ŞAHVAR: (Fars.) Er. 1. Şaha, hükümdara yakışacak surette. 2. İri ve iyi cins inci.

ŞAHVELET: (f.a.i.) Er. - Hükümdar çocuğu.

ŞAHZAT: (f.a.i.) Er. - Saygıdeğer kimse. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

ŞÂHZÂDE: (Fars.) Er. - Şehzade, şah oğlu, hükümdar çocuğu.

ŞAİK: (Ar.) Er. - İstekli, hevesli.

SAİKA: (Ar.) Ka. - İstekli, hevesli, şevkli.

ŞAİR: (Ar.) Er. - Şiir yazan kimse, ozan.

ŞAİRE: (Ar.) Ka. - Kadın şair, daha çok unvan olarak kullanılır.

ŞAKAR: (Tür.)- Yiğit, cesur. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞAKAYIK: (Ar.) Ka. - Bahçelerde yetiştirilen, pembe, kırmızı alaca çiçekler

açan, çok yıllık süs bitkisi.

ŞAKİR: (Ar.) Er. - Şükreden, durumundan memnun olan. Allah'a şükreden. Kur'an'da çok sık geçen kelimelerden biridir.

ŞAKİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Şakir).

ŞAKRAK: (Ar.) Er. - San asma nevinden bülbül gibi öten bir kuş.

ŞAMİH: (Ar.) Er. - Yüksek, görkemli.

ŞAMİHA: (Ar.) Ka. 1. Yüksek, gösterişli. 2. Kibirli.

ŞAMİL: (Ar.) Er. - Şümulü bulunan, içine alan, kaplayan, havi. Ünlü Kafkas Türk liderlerinden Dağıstan aslanı Şeyh Şamil.

ŞAMİLE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Şamil).

ŞANAL: (Tür.)- Ünün yayılsın, tanınmış şanlı bir insan ol. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞANALP: (Tür.) Er. - Ünlü, şanlı, tanınmış kimse.

ŞANER: (Tür.) Er. - Ünlü kimse.

ŞANLI: (Tür.) 1. Ün, şöhret. 2. Hal durum. 3. Debdebe, gösteriş, haşmet. 4. Yüksek makam rütbe. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞANLIBAY: (Tür.) Er. - Tanınmış, ünlü kimse.

ŞANVERİ: (Fars.) Ka. 1. İri ve iyi cins inci. 2. Hükümdara yakışan, hükümdara uygun.

ŞAPÛR: (Fars.) Er. - İran hükümdarlarından üç şahsın adıdır.

ŞARANİ: (Ar.) Er. - Gür ve uzun saçlı kimse. İslam tarihinde bu isimde birçok meşhur vardır.

ŞARBAY: (Tür.) Er. - Kentli, şehirli kimse.

ŞARIK: (Ar.) Er. - Doğup parlayan, parlak.

ŞÂTİ: (Ar.) Er. - Kıyı, kenar.

ŞATIR: (Ar.) Er. 1. Neşeli, şen. 2. Büyük bir kimsenin atı yanında gitmekle vazifeli ağa.

ŞAYAN: (Fars.) Ka. - Uygun, yakışır, münasip, layık.

ŞÂYESTE: (Fars.) Ka. - Layık uygun, münasip.

ŞÂYGÂN: (Fars.) Ka. 1. Layık, yakışır, münasip, yansır. 2. Ucuz, bol, çok.

ŞAYLAN: (Tür.). 1. Çok övünen, gururlu kimse. 2. Sevinçli, neşeli. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞAZİ: (Fars.) Er. - (Bkz. Şadi).

ŞAZİMET: (Ar.) Ka. - Kimseye benzemeyen, farklı, tek, eşsiz.

ŞAZİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Şadiye).

ŞEBAB: (Ar.) Er. - Gençlik, tazelik. -Türk dil kuralına göre "b/p" olarak kullanılır.

ŞEBEFRUZ: (Fars.)- Geceyi aydınlatan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞEBİB: (Ar.) Er. - Gençlik, tazelik.

ŞEBHAN: (Fars.) Er. - Gece öten bir cins bülbül.

ŞEBNEM: (Fars.) Ka. - Havada buhar durumundayken gecenin serinliğiyle yerde ya da bitkilerin üzerinde toplanan su damlacıkları, çiğ.

ŞEBNUR: (a.f.i.) Ka. - Gecenin nuru, gecenin ışığı, aydınlığı.

ŞEBYELDA: (Fars.) Ka. - Yılın en uzun gecesi (22 Aralık).

ŞECAAT: (Ar.) Er. - Yiğitlik, cesurluk, korkusuzluk, kalb metinliği.

ŞECAADDİN: (a.b.i.) Er. - Dinin kahramanı, dinin yiğidi.

ŞECİ: (Ar.) Er. - Cesur, yürekli, yiğit.

ŞECİA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Şeci).

ŞEFAADDİN: (Ar.) Er. - Dinin, Allah ile kul arasınadaki aracılığı, dinin şefaati. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

ŞEFAAT: (Ar.)- Birinin suçunun bağışlanması ya da dileğinin yerine getirilmesi için o kimseyle başkası arasında yapılan aracılık, dua. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞEFAATİ: (Ar.) Er. - Şefaatle ilgili.

ŞEFAKAT: (Ar.) Ka. - Şefkat, acıyarak ve esirgeyerek sevme.

ŞEFİ: (Ar.) Er. - Şefaat eden. (Bkz. Şafi).

ŞEFİK: (Ar.) Er. - Şefkatli, acıması olan, esirgeyici.

ŞEFİKA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Şefik).

ŞEFKAT: (Ar.). - Sevecenlik, acıma ve sevgi duygusu. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞEHADET: (Ar.). - (Bkz. Şahadet).

ŞEHALEM: (f.a.i.) Er. - Evrenin hükümdarı.

ŞEHAMET: (Ar.) Er. - Zekâ ve akılla birlikte olan yiğitlik, cesaret.

ŞEHBA: (Ar.) Er. 1. Kır, akçıl. 2. Haleb şehri.

ŞEHBAL: (Fars.) Ka. - Kuş kanadının en uzun tüyü.

ŞEHİD: (Ar.). 1. Allah yolunda canını feda eden Müslüman, İslam uğruna ölen Müslüman, şehadet mertebesine erişen kimse.

2. Fikri, inancı, ülkesi uğruna ölenler için de teşmilen kullanılmaktadır. Vatan şehidi.

3. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır. Ayrıca isimlerde ek yapılabilir. Şehidcan, Şehidnur, Şehidhan.

- *Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.*

ŞEHİM: (Ar.) Er. - Akıllı ve kurnaz yiğit.

ŞEHİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Şehim).

ŞEHİNŞAH: (Fars.) Er. 1. Şahların şahı, en büyük hükümdar. 1. Daha çok unvan olarak verilir.

ŞEHLÂ: (Ar.) Ka. 1. Koyu mavi ela göz. 2. Hafif, tatlı şaşı.

ŞEHLEVENT: (Fars.) Er. - Leventlerin şahı, boylu poslu, canlı, yakışıklı.

ŞEHMUZ: (Fars.) Er. - Şah, hükümdar soyundan gelen.

ŞEHNAZ: (Fars.) Ka. 1. Türk musikisinde mürekkep bir makam ve perde. 2. Çok nazlı.

ŞEHPER: (Fars.) Ka. - Kuş kanadının en uzun tüyü.

ŞEHRAR: (Fars.). - Şehri süsleyen, şehre süs veren. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞEHRAZAT: (Fars.) Ka. - Kendi kendine yaşayan, özgür.

ŞEHRİ: (Fars.). 1. Şehirli. 2. Nazik, terbiyeli. 3. Aya ait, aylık. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞEHRİBAN: (Fars.) Er. - Şehrin büyüğü, ileri geleni.

ŞEHRİNAZ: (Fars.) Ka. - Türk müziğinin en eski makamlarından.

ŞEHRİYAR: (Fars.). - Padişah, hükümdar. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞEHRUD: (Fars.) Er. - Büyük çay, nehir.

ŞEHZAT: (Fars.) Er. - (Bkz. Şahzat).

ŞEKİB: (Fars.) Er. - Sabır, tahammüllü, dayanıklı. - Türk dil kuralına göre "b/p" olarak kullanılır.

ŞEKİBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Şekib).

SEKİME: (Ar.) Ka. - Dayanıklılık, dayanma, karşı koyma.

ŞEKÛR: (Ar.) Er. - Şükreden, şükredici. Allah'ın isimlerinden, (Bkz. Abdüşşekûr).

ŞEKÛRE: (Ar.) Ka. - Çok şükreden, şükredici, değer bilen.

ŞELALE: (Ar.) Ka. - Büyük bir akarsuyun yüksekten düşmesiyle meydana gelen büyük çağlayan, çavlan.

ŞEMAİL: (Ar.) Er. 1. Huylar, davranışlar, alışkılar. 2. Bir kimsenin dış görünüşünün özellikleri.

ŞEMDİN: (Ar.) Er. - Dinin mumu, dinin aydınlığı.

ŞEMİ: (Ar.) Er. 1. Mumla, ışıkla ilgili, ışıklı. 2. Mum yapan ya da satan kimse.

ŞEMİM: (Ar.) Er. - Güzel kokan, güzel kokulu, güzel koku.

ŞEMİME: (Ar.) Ka. - Güzel kokulu şey.

ŞEMİNUR: (Ar.) Ka. - Mum ışığı, mum aydınlığı.

ŞEMS: (Ar.) Er. - Güneş.

ŞEMSEDDİN: (Ar.) Er. - Dinin güneşi, dinin insanlara verdiği aydınlık. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır (Şemsettin).

ŞEMSİ: (Ar.) Er. - Güneşe ait, güneşle ilgili.

ŞEMSİFER: (a.f.i.) Güneşin aydınlığı, parlaklığı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞEMSİNİSA: (f.a.i.) Ka. - Kadınların güneşi. Güneş gibi kadın.

ŞEMSİNUR: (Ar.) Ka. - Güneşin ışığı, nuru.

ŞEMSPARE: (a.f.i.)- -Güneş parçası. Çok parlak. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞEN: (Fars.) Ka. - Neşeli, sevinçli. -Daha çok iki isimlerde kullanılır. Şener, Şenol.

ŞENAL: (f.t.i.) Er. - (Bkz. Şen).

ŞENALP: (f.t.i.) Er. - Neşeli, canlı yiğit.

ŞENALTAN: (f.t.i.) Er. - (Bkz. Altan).

ŞENBAY: (f.t.i.) Er. - Neşeli, sevinçli, mutlu, varlıklı kimse.

ŞENCAN: (f.t.i) -Canlı, neşeli, hareketli yapısı olan kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞENDOĞAN: (f.t.i.)- Sevinçli, neşeli ol. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞENDUR: (f.t.i.) Er. - Neşeli, sevinçli olması devam etti, sürdü.

ŞENEL: (f.t.i.) Er. - Şen ve mutlu ev. Bölge, il.

ŞENER: (f.t.i.)- Mutlu, neşeli kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞENGİL: (f.t.i.) Er. - İyi yürekli, hoş sohbet kimse.

ŞENGÜL: (f.t.i.) Ka. - Gülün en güzel hali.

ŞENGÜN: (f.t.i.) Ka. - Sevinçli, ferah gün.

ŞENAY: (f.t.i.) Ka. - Ayın parlaklığı, güzelliği.

ŞENİZ: (Fars.). - Sevinçli, mutlu iz, hatıra. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞENKAL: (f.t.i.). - Her zaman neşeli kal.- Erkek ve kadın adı olarak

kullanılır.

ŞENNUR: (f.a.i.)- Neşeli ve nurlu insan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞENOL: (f.t.i.) Ka. - Şen ve mutlu ol. - (Bkz. Şenel).

ŞENSAL: (f.t.i.) Er. - Neşeni çevrene yay, herkes neşelensin.

ŞENSOY: (f.t.i.) Er. - Neşeli soydan gelen kimse.

ŞENTÜRK: (f.t.i.) Er. - Neşeli, canlı, mutlu türk.

ŞENYAŞAR: (f.t.i.) Er. - Yaşamı, neşeli mutlu geçen kimse.

ŞENYURT: (f.t.i.) Er. - Neşeli, mutlu insanların yurdu; ülkesinde yaşayan.

ŞERAFEDDİN: (Ar.) Er. - Dinin şereflisi, büyüğü.

- Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

ŞERAFET: (Ar.) Er. - Şerefli olma hali. Soydanlık, asalet. Hz. Muhammed

(s.a.s)'in soyundan olma.

ŞERARE: (Ar.) Ka. - Kıvılcım.

ŞEREF: (Ar.) Er. 1. Yücelik, ululuk, izzet, seçkinlik. İyi ahlak ve faziletler sonucu meydana gelen manevi yücelik. 2. İyi ün. İftihar edilecek şey.

ŞEREFHAN: (a.t.i.) Er. - Büyük, yüce hükümdar.

ŞEREFNAZ: (a.f.i.) Ka. - Çok nazlı.

ŞEREN: (Tür.) Er. - Tezcanlı, çevik.

ŞERİF: (Ar.) Er. - Şerefli, kutsal. Soylu temiz.

ŞERİFE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Şerif).

ŞERMENDE: (Fars.) Ka. - Utangaç, çok utanan, mahcup.

ŞERMİN: (Fars.) Ka. - Utangaç, mahcup.

ŞETARET: (Ar.) Ka. - Neşe, sevinç, şenlik.

ŞEVKET: (Ar.) Er. - Azamet, büyüklük, ululuk, debdebe, haşmet.

ŞEVKİ: (Ar.) Er. - Şevkle ilgili, şevke ait, neşeli.

ŞEVKİDİL: (a.f.i.) Ka. - Gönül neşesi, gönül sevinci.

ŞEVKİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Şevki).

ŞEVVAL: (Ar.). - Hicri takvime göre yılın 10. ayı, ilk üç günü şeker bayramıdır. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞEYBAN: (Ar.) Er. - Saçlarına ak düşmüş yaşlı kimse. Moğol hükümdarlarından birisi.

ŞEYBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Şeyban).

ŞEYDA: (Fars.) Ka. - Aşk çılgını, çok tutkun, aşık.

ŞEYDAGÜL: (Fars.) Ka. - (Bkz. Şeyda).

ŞEYDANUR: (f.a.i.) Ka. - (Bkz. Şeyda).

ŞEYH: (Ar.) Er. 1. Yaşlı adam, ihtiyar. 2. Kabile ve aşiret reisi. 3. Bir sahada üst seviyeye gelmiş, otorite. 4. Tekke ve zaviye reisi.

ŞEYMA: (Ar.) 1. Bedeninde ben veya benzer bir izi olanlar. 2. Hz. Peygamber'in süt kardeşi.

ŞEZA: (Ar.) Ka. - Kokulu şeylerin kokusu.

ŞEZERÂT: (Ar.) Ka. - İşlenmeden maddenin içinde toplanan altın parçaları. Süs olarak kullanılan inci ve altın taneleri.

ŞEZRE: (Ar.) Er. - İşlenmemiş ham altın. Süs için asılan inci ve altın.

ŞİDE: (Fars.) Er. - Parlak, ışıklı, güneş.

ŞİFA: (Ar.) Ka. - İyi olma, kurtulma.

ŞİHAB: (Ar.) Er. 1. Kıvılcım. Akan yıldız. 2. Cesur, yürekli.

ŞİHBAN: (Ar.) Ka. 1. Kıvılcımlar. 2. Akan yıldızlar.

ŞİHABEDDİN: (Ar.) Er. - Dinin parlak yıldızı.

ŞİMŞEK: (Tür.) Er. 1. Yağmurlu havada, buluttan buluta ya da yere elektrik boşalırken oluşan, geçici ve şiddetli elektrik akımı. 2. Canlı, hızlı, coşkulu, hareketli kimse.

ŞİMŞEKER: (Tür.) Er. - Çok hareketli, canlı, hızlı kimse.

ŞİMŞEKHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Şimşekkan).

ŞİMŞEKKAN: (Tür.) Er. - Hareketli, canlı soydan gelme.

ŞİNAS: (Fars.) Er. - Anlayan, tanıyan, bilen.

ŞİNASİ: (Fars.) Er. 1. Tanımaya, anlamaya özgü, tanımak, bilmekle ilgili. 2. Tanzimat döneminin ünlü şairi ve gazetecisi.

ŞİNAVER: (Fars.) Er. - Suda yüzen, yüzücü.

ŞİNİD: (Fars.) Er. - İşitme, semi.

ŞİRAZ: (Fars.) Er. - Türk müziğinde eski bir makam.

ŞİRAZE: (Fars.) Ka. 1. Kitap ciltlerinin iki ucunda bulunan ve yaprakları muntazam tutan, ibrişimden örülmüş ince şerit. 2. Pehlivan kispetinin parçası. 3. Esas, düzen, nizam.

ŞİRİN: (Fars.) Ka. - Sevimli, cana yakın.

ŞİRVAN: (Fars.) Er. 1. İran'da bir kent adı. 2. Aslan barınağı.

ŞİRZAT: (a.f.i.) Er. - Aslan gibi güçlü, kişilikli kimse.

ŞİVE: (Fars.) Ka. - Naz, eda.

ŞİVEKAR: (Fars.) Ka. - Nazlı, edalı, işveli.

ŞÖHRET: (Ar.) Ka. - Şöhretli, ünlü, şöhreti ağızlarda dolaşan.

ŞÖLEN: (Tür.). - En üst idareci tarafından bütün halka verilen, dini ve içtimai fonksiyonları olan yemek, ziyafet. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞÜLE: (Ar.) Ka. - Alev, yalım. Alevli ateş.

ŞÜCA: (Ar.) Er. 1. Cesaretli, cesur, yiğit. 2. Aslan ve yengeç arasında yıldız kümesi.

ŞÜCEYNE: (Ar.) Ka. - Ağaçcık, nihal.

ŞÜKRAN: (Ar.). - İyilik bilme, gönül borcu, minnettarlık. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ŞÜKRİYE: (Ar.) Ka. - İyilik bilme, minnettarlıkla ilgili, iyilik bilen.

ŞÜKRÜ: (Ar.) Er. - Şükretme, minnettarlıkla ilgili.

ŞÜKUFE: (Fars.) Ka. - Çiçek. Süslemede çiçek motiflerine dayanan bir tarz.

-T-

TABDAN: (Fars.) Ka. -Işıklı, parlak.

TABENDE: (Fars.) Ka. - Parlayan, ışık veren

TABERİ: (Ar.) Er. - Büyük İslâm tarihçilerinden biri.

TABİSTAN: (Fars.) Ka. - Yaz.

TABİYE: (Ar.) Ka. - Yerli yerine koyup hazırlama, düzenleme.

TABNAK: (Fars.) Ka. - Parlak.

TACAL: (Tür.) Er. - Üstün ol, baş ol.

TACAVER: (Fars.) Er. - Padişah, hükümdar.

TACEDDİN: (Ar.) Er. - Dinin tacı. Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

TACISER: (Ar.) Ka. - Baş tacı, en çok sevilen, sayılan.

TACİ: (Ar.) Er. - Taçla ilgili.

TACİK: (Fars.) Er. - İran ve Türkistan'da yaşayan İran asıllı, Farsça konuşan halktan olan kimse.

TACİM: (Ar.) Er. - Noktalama, noktalatma.

TACİR: (Ar.) Er. - Ticareti meslek edinmiş olan,

TACİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Tacir).

TAÇKIN: (Tür.) Er. - Gurur.

TAÇNUR: (Ar.) Ka. - Işıktan nurdan taç.

TAFDİL: (Fars.)- Birini diğerinden üstün tutma. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TAFLAN: (Tür.)- Gülgillerden kışın yaprağını dökmeyen bir bitki. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TAFRA: (Ar.) Er. 1. Yukarıya sıçrama, atlama. 2. Yukarıdan atıp tutma, gururlu davranış. 3. İlmiyede rütbe, derece alma.

TAFTE: (Fars.) 1. Bükülmüş, katlanmış. 2. Yanmış, yanık. 3. Aydınlık, parlak. 4. Üzgün, ciğeri yanmış, aşık. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TAFTİN: (Ar.) Er. - Akıl erdirme, anlama, tefhim.

TAĞALAP: (Tür.) Er. - Dağ alp. Dağ gibi güçlü, gösterişli, heybetli yiğit.

TAĞAR: (Tür.) Er. - Kapı, çanak, çömlek.

TAĞMAN: (Tür.) Er. - Dağ gibi iriyarı, gösterişli.

TAHA: (Ar.) Er. - Kur'an-ı Kerim'in 20. suresi. - Hz. Ömer'e Müslüman olmadan önce okunan ilk sure. Hz. Ömer bu sureden etkilenmiş ve Müslüman olmuştur.

TAHİR: (Ar.) Er. 1. Temiz, pak. 2. Türk musikisinde basit bir makam. 3. Her türlü günah ve ayıptan arı olduğundan Resulullah (s.a.s)'a bu isim verilmiştir.

TAHİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Tahir).

TAHİYYE: (Ar.) Ka. 1. "Allah ömür versin" demek. Selam verme, hayır dua etmek. 2. Mülk, malikiyyet.

TAHRİM: (Ar.) Er. 1. Haram kılma, kılınma. 2. Kur'an-ı Kerim'in 66. sûresi.

TAHRİME: (Ar.) Ka. - Namaza başlarken "Allahu ekber" deme.

TAHSİN: (Ar.) Er. - Güzel bulma, beğenme. Aferin deme alkışlama.

TAKSİNE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Tahsin).

TAHSİR: (Ar.) Er. - Hasret bırakma, bırakılma. Hasret etme, edilme.

TAHUR: (Ar.) Er. - Pek temiz, temizleyici.

TAHZİR: (Ar.) Er. - Yeşil renk verme.

TAHZİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Tahzir).

TAİB: (Ar.) Er. - Tevbe eden. Günahlarından dolayı pişmanlık duyup

Allah'tan af dileyen, Müslüman.

- Türk dil kuralına göre "b/p" olarak kullanılır.

TAİBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Taib).

TAİF: (Ar.) Er. - Tavaf eden. Dönen, dolaşan.

TAİFE: (Ar.) Ka. - Bölük, takım, güruh, fırka. Kavim, kabile. Tayfa.

TAİL: (Ar.) Er. - Fayda, yarar.

TAİR: (Ar.) Er. - Uçan, uçucu.

TAİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Tair).

TAKAT: (Ar.) Er. - Güç, kuvvet.

TAKDİR: (Ar.) Er. 1. Beğenme, değer verme. 2. Allah'ın isteği, Allah'ın yazdığı. İnsan için tesbit edilen hayat çizgisi.

TAKDİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Takdir).

TAKİ: (Ar.) Er. - Günahtan haramdan kaçınan, dinine bağlı.

TAKİYYUDDİN: (Ar.) Er. - Dinde muttaki, Allah'tan hakkıyla korkan kişi.

TAKRİN: (Ar.) Er. - Beraber bulundurma, yaklaştırma.

TAKRİNE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Takrin).

TAKVA: (Ar.). - Allah korkusuyla dinin yasak ettiği şeylerden çekinme. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TALAC: (Fars.) Er. 1. Ses, seda, çığlık. 2. Meşale. 3. Kavga.

TALAŞ: (Tür.) Er. 1. Yelin kaldırdığı toz. Fırtına, kasırga. 2. Can sıkıntısı. 3. Köşe. 4. Oğuzların 24 boyundan biri.

TALAT: (Ar.)- Yüz, çehre. Yüz güzelliği. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TALAY: (Tür.) Er. 1. Deniz, büyük nehir, taloy. 2. Çok fazla.

TALAYER: (Tür.) Er. - Deniz eri, denizci.

TALAYHAN: (Tür.) Er. - Denizlerin hakanı, hükümdarı.

TALAYKAN: (Tür.) Er. - Denizci kanı taşıyan.

TALAYKUT: (Tür.) Er. - Kutsal deniz.

TALAYMAN: (Tür.) Er. - Deniz adamı, denizci.

TALAZ: (Tür.) Er. - Kasırga, fırtına.

TALHA: (Ar.) Er. 1. Zamk ağacı. 2. Talha b. Ubeydullah. İslam dinini kabul eden ilk 10 kişiden biri, cennetle müjdelenmiştir.

TALİA: (Ar.) Ka. 1. Tulu eden, öncü. 2. Talih, şans, kısmet.

TALİB: (Ar.) Er. 1. Talep eden arayan, isteyen; istekli. 2. Alıcı müşteri. 3. Medrese talebesi, talebe. - Türk dil kuralına göre "b/p" olarak kullanılır.

TALİBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Talib).

TALİH: (Ar.) Er. - Şans, talih, kader.

TALİHA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Talih).

TALİK: (Ar.) Er. 1. Güleryüzlü. 2. Düzgün söz söyleyen.

TALİYE: (Ar.) Ka. 1. Sonradan gelen, bir şeyin arkası sıra giden. İkinci derecede olan. 2. Kur'an okuyan.

TALU: (Tür.). 1. Seçkin, seçilmiş, güzel. 2. İki kürek kemiği arası. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TALUY: (Tür.) Er. - Deniz, okyanus, talay.

TALUT: (İbr.) Er. - Bakara suresinde İsrailoğulları hükümdarlığına Allah tarafından tayin edilen ve az bir askerle Calut'un ordularını yok eden komutan.

TAMAY: (Tür.). - Dolunay, ayın ondördü. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TAMER: (Tür.) Er. - Nitelikli, saygın kişi.

TAMERK: (Tür.) Er. - Güçlü, kuvvetli kimse.

TAMERKİN: (Tür.) Er. - (Bkz. Tamerk).

TAMKOÇ: (Tür.) Er. - Koç gibi güçlü.

TAMKUT: (Tür.) Er. - Çok mutlu, talihli kimse.

TAN: (Tür.) 1. Güneş doğmadan önceki alacakaranlık, şafak vakti. 2. Sabah, akşam esen serin esinti. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TANAÇAN: (Tür.) Er. - Sabah alacakaranlık.

TANAK: (Tür.) Er. - Garip, tuhaf, şaşırtıcı.

TANALP: (Tür.) Er. - Aydın, bilge yiğit.

TANALTAN: (Tür.) Er. - Tan - altan.

TANALTAY: (Tür.) Er. - Tan - altay.

TANAY: (Tür.)- Şafak ve ay. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TANAYDIN: (Tür.) Er. - Aydınlık şafak.

TANBAY: (Tür.) Er. - Tan- bay.

TANBEK: (Tür.) Er. - Aydın Bey.

TANBERK: (Tür.) Er. - 1. Şafak çizgisi. 2. Parlayan şimşek.

TANBEY: (Tür.) Er. - Şafak gibi aydınlık kimse.

TANBOLAT: (Tür.) Er. - Tan renginde çelik.

TANCAN: (Tür.) Er. - Önü aydınlık kimse.

TANDAN: (Tür.)- Tan vaktinde doğan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TANDOĞAN: (Tür.) Er. - Ağaran şafak.

TANDOĞDU: (Tür.) Er. - Tan vakti doğan kimseye verilen isim.

TANDORUK: (Tür.) Er. - Dorukların ilk ışıklarla aydınlanması.

TANEGÜL: (Tür.) Ka. - Biricik gül.

TANER: (Tür.) Er. - (Bkz. Tan).

TANFER: (t.f.i.) Er. - Tan vaktinin yan aydınlığı.

TANGÜN: (Tür.) Er. - Şafakla başlayan aydınlık gün.

TANIN: (Tür.) Er. - Herkesçe adın duyulsun, ünlen.

TANIR: (Tür.) Er. - Anımsar, bilir. Bilip ayıran, seçen.

TANIRCAN: (Tür.) Er. - Cana yakın. Çabuk tanışıp yaklaşan.

TANIRER: (Tür.) Er. - (Bkz. Tanır-can).

TANJU: (Tür.) Er. - Türk hükümdarlarına Çinliler tarafından verilen unvan.

TANKAN: (Tür.) Er. - Şafak gibi aydınlık, temiz soydan gelen.

TANKOÇ: (Tür.) Er. - Tan koç.

TANKUT: (Tür.) Er. - Kutlu, uğurlu sabah.

TANÖREN: (Tür.) Er. - Şafakta çalışan.

TANPINAR: (Tür.) Er. - Tan pınar.

TANSAN: (Tür.) Er. - Tan gibi aydınlık, temiz adı olan.

TANSEL: (Tür.) Ka. - Tan sel.

TANSELİ: (Tür.) Ka. - Tan seli.

TANSIK: (Tür.) Er. 1. İnsanın aklının alamayacağı, şaşırtıcı, olağanüstü olayı mucize. 2. Özlem, hasret. 3. Değerli, kıymetli. 4. Tatlı, nefis.

TANSOY: (Tür.) Er. - Şafak gibi aydınlık soyu olan.

TANSU: (Tür.)- Şafağın aydınlattığı su.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TANUĞUR: (Tür.) Er. - Uğurlu, mübarek sabah vakti.

TANVER: (Tür.) Er. - Şafak gibi ışık saç, aydınlat.

TANYEL: (Tür.)- Şafak vakti esen rüzgâr.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TANYELİ: (Tür.)- Tan vakti esen yel. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TANYERİ: (Tür.)- Güneş doğmak üzereyken, ufukta hafifçe aydınlanan yer. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TANYILDIZ: (Tür.)- Çoban Yıldızı.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TANYOL: (Tür.) Er. - Şafak yolu, aydınlık yol.

TANYOLAÇ: (Tür.) Er. - Aydınlığa götüren, yol açan.

TANZER: (Tür.)- San, altın renginde tanyeri. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TAPGAÇ: (Tür.) Er. - Ünlü. Aziz.

TAPIK: (Tür.) Er. 1. Saygı, hürmet. 2. İkram, hizmet.

TARA: (Fars.)- Yıldız, necim. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TARAB: (Ar.)- Sevinç, şenlik. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TARABENGİZ: (Fars.) Ka. - Sevindirici, coşturucu.

TARAİF: (Ar.) Ka. - Az bulunur, ince şeyler.

TARAN: (Tür.) Er. 1. Geniş alan. 2. İn. 3. Kuş ya da balık kümeleri.

TARANCI: (Tür.) Er. - Rençper, çiftçi.

TARAVET: (Ar.) Ka. - Güzellik, tazelik, genç.

TARDU: (Tür.)- Armağan, hediye. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TARHAN: (Tür.) 1. Oğuzlarda demirci ve zanaatçı ustaları. 2. Esnaf temsilcileri. 3. Büyük toprak sahipleri, büyük tüccarlar. 4. Han ve komutan unvanı.

TARHUN: (Ar.)- Hekimlikte kullanılan ıtırlı bir bitki. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TÂRIK: (Ar.) Er. - Sabah yıldızı, zühre, venüs, yol. Tarık b. Ziyad (Öl. Şam 720): Berberi asıllı İslam komutanı. Cebeli Tarık'ı geçip İspanya'yı fethetti. İslam egemenliğini sağlayıp Endülüs İslam Devleti'nin kurulmasını sağladı.

TARIM: (Tür.) 1. Göllere, kumluklara dökülen çay kollan. 2. Verim almak için toprak üzerinde yapılan çalışmaların tümü. 3. (Uygurca'da) kadınlara verilen bir unvan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TARIMER: (Tür.) Er. - Tarımla uğraşan kimse.

TARKAN: (Tür.) Er. 1. İslam'dan önce Türklerin kullandığı, vekil, vezir, bey gibi unvan. 2. Ayrıcalıklı, saygın kişi.

TARİM: (Fars.) Ka. 1. Çardak. Kubbe. 2. Gökyüzü.

TASVİR: (Ar.) Ka. 1. Betimleme. 2. Resim.

TAŞAN: (Tür.)- Coşkulu, taşkın. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TAŞBOĞA: (Tür.) Er. - Taş gibi sert, boğa gibi güçlü kimse.

TAŞCAN: (Tür.) Er. - Taş gibi sağlam kimse.

TAŞDEMİR: (Tür.) Er. - Taş ve demir gibi güçlü, sağlıklı.

TAŞEL: (Tür.) Er. - Sağlam güçlü el.

TAŞER: (Tür.) Er. - Sağlam güçlü kimse.

TAŞGAN: (Tür.)- Pınar, kaynak. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TAŞKAN: (Tür.) Er. - Sağlam, güçlü soydan gelen.

TAŞKIN: (Tür.) Er. 1. Taşmış halde bulunan. Coşkun. Aşırı. 2. Akarsuların yatağa sığmayacak miktarda su taşıması sırasında meydana gelen su yayılması olayı.

TAŞKINAY: (Tür.)- (Bkz. Taşkın). -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TAŞKINER: (Tür.) Er. - Coşkulu, coşkun kimse.

TAŞTEKİN: (Tür.) Er. - Emin, dayanılır, sağlam kişi.

TATAR: (Tür.) 1. Bir Türk kavmi. 2. Posta sürücüsü. 3. Gül zambak gibi çiçeklerin açılmamış goncaları. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TATU: (Tür.)- Barış, sulh. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TAVGAÇ: (Tür.) Er. - Çekicilik, cazibe.

TAVİL: (Ar.) Er. 1. Uzun. Çok süren. 2. Aruzda bir ölçek.

TAYBARS: (Tür.) Er. - Pars gibi güçlü tay (çocuk).

TAYBE: (Ar.)- Medine-i Münevvere. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TAYCAN: (Tür.) Er. - Genç ve güçlü kimse.

TAYF: (Ar.) 1. Görüntü. 2. Bileşik bir ışık demetinin bir pirizmadan geçtikten sonra ayrıldığı basit renklerden oluşmuş görüntü. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TAYFUN: (Tür.) Er. - Büyük okyanus ve Çin Denizi'nde görülen şiddetli fırtına.

TAYFUR: (Ar.) Er. 1. Küçük bir kuş türü. 2. Tayfuriye tarikatını kuran Beyazıd Bestami Ebu Zeyd Tayfur'un adı.

TAYGAR: (Ar.) Er. - Uçan uçucu. Gaza dönüşen.

TAYGUN: (Tür.) Er. - Çocuk, torun.

TAYGUNER: (Tür.) Er. - Erkek torun

TAYI: (Ar.) Er. - Bir işi kendi isteğiyle yapan.

TAYKARA: (Tür.) Er. - Esmer, kara yağız çocuk.

TAYKOÇ: (Tür.) Er. - Tay- koç.

TAYKURT: (Tür.) Er. - Tay- kurt.

TAYKUT: (Tür.) Er. - Kutlu uğurlu çocuk.

TAYLAK: (Tür.) Er. 1. Yeni doğmuş at yavrusu. Biniye gelmiş iki yaşında at yavrusu. Deve yavrusu. 2. Yaramaz çocuk.

TAYLAN: (Tür.) 1. İnce, kibar, güzel, boylu boslu kimse. 2. Çok yağmur yağdığı halde işlenebilir toprak. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TAYMAN: (Tür.) Er. - Genç, taze, toy kimse.

TAYMAZ: (Tür.) Er. - Düşmeyen, kaymayan, dengeli kimse.

TAYUK: (Tür.) Er. - İnce, kibar genç.

TAYYİB: (Ar.) Er. 1. İyi, hoş, güzel ala. 2. Helal, çok temiz. - Türk dil

kuralına göre "b/p" olarak kullanılır.

TAYYİBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Tayyib).

TAZE: (Fars.) Ka. - Körpe, genç.

TAZEGÜL: (Fars.) Ka. - Yeni açan gül.

TAZİM: (Ar.) Er. - Ululama, büyük sayma. Saygı gösterme, ikram etme.

TAZİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Tazim).

TEALİ: (Ar.) Er. - Yükselme, ululanma.

TEBAR: (Fars.) Er. - Soy.

TEBER: (Fars.) Er. - Küçük balta. Dervişlerin kullandıkları uzun saplı küçük balta. Meşin kesmek için kullanılan araç.

TEBERHUN: (Fars.) Er. - Kızıl söğüt, tarhun.

TEBESSÜM: (Ar.) Ka. - Gülümseme.

TEBŞİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Tebşir).

TECELLA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Tecelli).

TECELLİ: (Ar.) Er. 1. Görünme, belirme. 2. Kader, talih. 3. Allah'ın lütfuna erişme.

TECEN: (Tür.)- Mağrur, gururlu. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TECER: (Tür.) 1. Becerikli. 2. İç Anadolu'da sıradağ. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TECİK: (Tür.) Er. - Tutumlu, idareli tasarruflu.

TECİMEN: (Tür.) Er. - Ticaret adamı, tüccar. 2. Tutumlu, idareli.

TECİMER: (Tür.) Er. - Tüccar.

TECMİL: (Ar.) Er. - Süs, tezyin.

TEDÜ: (Tür.)- Bilge, zeki, anlayışlı kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TEFHİM: (Ar.) Er. - Anlatma, bildirme.

TEHEMTEN: (Fars.) Er. - İri yan, boylu boslu yiğit. Eski İran kahramanı Zaloğlu Rüstem'in lakabı.

TEHİYYE: (Ar.) Ka. 1. Selam. Selam verme. 2. Hayır dua etme. 3.. Beka. 4. Mülk, malikiyyet.

TEKALP: (Tür.) Er. - Eşsiz, benzersiz yiğit.

TEKAY: (Tür.) Er. - Eşsiz ay.

TEKCAN: (Tür.) Er. - Çok değerli, eşsiz kimse.

TEKDOĞAN: (Tür.) Er. - Eşsiz, benzersiz doğmuş olan.

TEKECAN: (Tür.) Er. 1. Mert, sözünde duran. Özü sağlam kimse. 2. Çayırlarda biten bir bitki.

TEKGÜL: (Tür.) Ka. - Gül ailesi içinde benzeri olmayan güzellikte. Yalnız

gül.

TEKİN: (Tür.) Er. 1. Boş, ıssız. 2. Sakin, rahat, uslu. İçinde kötülük bulunmayan. 3. Tek, eşsiz. 4. Uyanık, tetikte. 5. Şehzade, prens. 6. Uğurlu.

TEKİNALP: (Tür.) Er. - Tek ve eşsiz yiğit.

TEKİNAY: (Tür.) Er. - Biricik ve hayırlı ay.

TEKİNDAĞ: (Tür.) Er. - Uğurlu dağ.

TEKİNEL: (Tür.) Er. - Hayırlı el.

TEKİNER: (Tür.) Er. - Tek, eşsiz ve hayırlı kimse.

TEKİNSOY: (Tür.) Er. - İyi soydan gelen kimse.

TEKMİL: (Ar.) Er. - Kemale erdirme. Bitirme, bitirilme, tamamlanma, tamamlama. Tam, eksiksizce, bütün, hep.

TEKMİLE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Tekmil).

TEKRİM: (Ar.) Er. - Ululama, saygı gösterme.

TEKRİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Tekrim).

TEKSEN: (Tür.)- Sen teksin, eşsizsin anlamında. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TEKSOY: (Tür.) Er. - Eşsiz bir soydan gelen.

TELMİYE: (Ar.) Ka. 1. Parıldatma, renk renk yapma. 2. Dizeleri başka başka dillerde olan koşuk, manzume yapma.

TELVİN: (Ar.) Ka. - Renk verme, boyama.

TEMAŞA: (Ar.) Ka. 1. Hoşlanarak bakma, seyretme. 2. Gezme, gezi.

TEMCİT: (Ar.) Er. 1. Ululama, ağırlama. 2. Sabah ezanından sonra okunan, Allah'ın ululuğunu anlatan dua.

TEMDİH: (Ar.) Er. - Çok övme.

TEMDİHA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Tem-dih).

TEMEL: (Yun.) Er. 1. Yapılardan toprak içinde kalan ve yapıya dayanak teşkil eden duvar ve taban kısımları, koyuk. Bu kısımların yapılması için açılan çukur. 2. Asıl, esas. 3. Dayanak. 4. Belli, başlı en mühim.

TEMENNA: (Ar.) Ka. - El ile selam verme. - (Bkz. Temenni).

TEMENNİ: (Ar.) Ka. - Dileme, istek, dilek.

TEMİM: (Ar.) Er. 1. Nazar boncuğu, nazarlık. 2. Beşinci Fatımî halifesi el-Aziz'in kardeşinin adı.

TEMİME: (Ar.) Ka. - Nazar boncuğu, nazarlık.

TEMİRCAN: (Tür.) Er. - Demir gibi sağlam kimse.

TEMİRHAN: (Tür.) Er. - Demir gibi sağlam güçlü hükümdar. - Timur han.

TEMİRKUT: (Tür.) Er. - Demir gibi güçlü ve uğurlu.

TEMİZALP: (Tür.) Er. 1. İyi ahlaklı kimse. 2. Temiz yapılı ve yiğit.

TEMİZCAN: (Tür.) Er. - İçi temiz olan kimse.

TEMİZEL: (Tür.) Er. - Dürüst kimse.

TEMİZER: (Tür.) Er. - Dürüst kimse.

TEMİZHAN: (Tür.) Er. - İyi vasıflı lider.

TEMİZKAL: (Tür.) Er. - Her zaman doğru ve dürüst kal.

TEMİZKAN: (Tür.) Er. - Temiz soydan gelen.

TEMİZÖZ: (Tür.) Er. - Özü temiz, dürüst olan.

TEMİZSAN: (Tür.) Er. - Doğruluğu ve dürüstlüğüyle tanınan kimse.

TEMİZSOY: (Tür.) Er. - Temiz ve dürüst soydan gelen.

TEMRE: (Ar.) Ka. - Hurma.

TEMREN: (Tür.) Er. - Ok, kargı gibi delici silahların ucundaki sivri demir.

TEMÜR: (Tür.) Er. - Demir.

TENAY: (Tür.) Ka. - Ay gibi beyaz, parlak tenli.

TENDUBAY: (Tür.) Er. - Yiğit, cesur erkek.

TENDÜ: (Moğ.i). - Yiğit, cesur. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TENGİZ: (Tür.) Er. - Deniz.

TENGİZALP: (Tür.) Er. - Denizci yiğit.

TENNUR: (Tür.) Ka. - Teni nur gibi aydınlık, berrak olan güzel.

TENŞİT: (Ar.) Er. - Şenlendirme, keyiflendirme.

TENVİR: (Ar.) Er. - Aydınlatma, ışıklandırma.

TENZİL: (Ar.) Er. - İndirme, aşağı düşürme. Azar azar indirme (Kur'an'ın).

TENZİLE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Tenzil).

TEOMAN: (Tür.) Er. - Hun imparatoru Mete'nin babası.

TERAKKİ: (Ar.) Er. - İlerleme, yükselme, gelişme.

TERCAN: (Tür.) 1. Genç, taze, delikanlı. 2. Kırmızı buğday. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TEREN: (Fars.) Ka. - Nesteren denen gül.

TERİM: (Tür.)- Bilim ve sanat kavramlarından birini anlatan sözcük. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TERLAN: (Tür.) Er. - San renkli, büyük pençeli, kartala benzeyen bir kuş.

TESLİYE: (Ar.) Ka. - Teselli verme, avutma.

TESMİ: (Ar.) Er. - İşittirme, işittirilme, duyurma.

TESMİN: (Ar.) Er. 1. Sekizleme, sekize çıkarma. 2. Paha biçme, biçtirme.

TESNİM: (Ar.) Ka. - Cennet suyu, cennetteki ırmaklardan birinin adı.

TESRİR: (Ar.)- Sevindirme, sevindirilme. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TESRİYE: (Ar.) Ka. - Sıkıntıyı, gamı, kederi yok etme.

TEŞCİ: (Ar.) Er. - Yüreklendirme.

TEŞERRU: (Ar.)- Şeriata göre davranma. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TEŞERRÜF: (Ar.). - Şereflenme, şeref bulma. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TEŞNE: (Fars.) Er. - Susamış. Çok istekli.

TEŞNEDİL: (Fars.) Ka. - Can ve gönülden istekli.

TEŞRİFE: (Ar.) Ka. - Şereflendirme, onurlandırma.

TETİKER: (Tür.) Er. - Uyanık, çevik, becerikli kimse.

TEOMAN: (Tür.) Er. - Oğuz Han'ın babası.

TEVEKKÜL: (Ar.) Er. - Her şeyi Allah'a bırakarak, yargıya boyun eğme.

TEVFİK: (Ar.) Er. 1. Uydurma, uygun düşürme. 2. Başarıya ulaştırma. 3. Allah'ın yardımına kavuşma.

TEVFİKA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Tevfik).

TEVHİD: (Ar.) Er. 1. Birkaç şeyi bir araya getirme. 2. Allah'ın birliğine inanma. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

TEVHİDDİN: (Ar.) Er. - Dinin birliği, birleştiriciliği. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

TEVHİDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Tevhid).

TEVİL: (Ar.) Er. - Durum, biçim. Süs.

TEVİLE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Tevil).

TEYMİN: (Ar.) Er. - "Uğurlu olsun" demek.

TEYMULLAH: (Ar.) Er. - Allah'a hizmet eden, itaat eden.

TEZAL: (Tür.) Er. - Çabuk ol.

TEZALP: (Tür.) Er. - Çabuk, hızlı yiğit.

TEZAY: (Tür.)- (Bkz. Tezal). - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TEZCAN: (Tür.)- Telaşlı, heyecanlı, beklemeye dayanamayan, sabırsız. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TEZEHHÜR: (Ar.) Ka. - Çiçeklenme.

TEZEL: (Tür.)- Çabuk iş gören, becerikli. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TEZER: (Tür.) Er. - Çabuk hızlı, çevik kimse.

TEZEREN: (Tür.) Er. - Çabuk ulaşan, erişen.

TEZKAN: (Tür.) Er. - Kanı kaynayan, heyecanlı kimse.

TEZVEREN: (Tür.) Er. - Duyarlı, reaksiyoner.

TINAL: (Tür.) Er. - Soluk al, yaşamını sürdür.

TINAZ: (Tür.) Er. - Ot ya da saman yığını.

TIRAZ: (Ar.) 1. İpek ve sırma ile işleme. Elbiselere nakışla yapılan süs. 2. Üslup, tutulan yol. 3. Döviz. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TİBET: (Tür.) Er. - Çin'in batısında bağımsız bir bölge.

TİCAN: (Ar.) Ka. - Taçlar.

TİGİN: (Tür.) Er. - (Bkz. Tekin).

TİHAME: (Ar.)- Mekke-i Mükerreme. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TİLAL: (Ar.) Er. - Tepeler.

TİLMAÇ: (Tür.) Er. - Dilmaç, çevirmen.

TİMUÇİN: (Tür.) Er. 1. Moğol imparatorluğunun kurucusu Cengiz'in asıl adı. 2. Katı, sağlam demir.

TİMUR: (Tür.) Er. 1. Demir. 2. Türk- Moğol imparatoru.

TİMURCAN: (Tür.) Er. - Demir gibi sağlam ve güçlü.

TİMURHAN: (Tür.) Er. - (Bkz. Timur).

TİMURKAN: (Tür.) Er. - Demir gibi güçlü soydan gelen.

TİMURÖZ: (Tür.) Er. - Özü demir gibi güçlü ve sağlam olan.

TİMURTAŞ: (Tür.) Er. 1. Demir ve taş gibi güçlü ve sert olan. 2. Mardin Artuklular'ın 2. Emiri.

TİNER: (Tür.) Er. - Sağlam, güçlü, canlı kimse.

TİNKUT: (Tür.) Er. - Özü uğurlu, kutlu, şanslı kimse.

TİTİZ: (Tür.) 1. Çok dikkatli ve özenli davranan. 2. Prensiplerine aşın düşkün. 3. Huysuz, öfkeli. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TOĞAN: (Tür.) Er. - Doğan, şahin.

TOĞAY: (Tür.)- Fundalık. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TOHUM: (Tür.)- Kendisinden bitki üreyen tane. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TOKAL: (Tür.) Er. - Erişkin, olgun.

TOKALAN: (Tür.) Er. - Olgunlaşmış, erginleşmiş.

TOKALP: (Tür.) Er. 1. Doymuş aç olmayan kimse. 2. Kalın ve gür sese sahip. 3. Kibirli.

TOKCAN: (Tür.) Er. - Gönlü tok olan. -

TOKDEMİR: (Tür.) Er. - Sağlam demir.

TOKER: (Tür.) Er. - Tok er.

TOKGÖZ: (Tür.) Er. - Aç gözlü olmayan.

TOKHAN: (Tür.) Er. - Tok han.

TOKKAN: (Tür.) Er. - Cömert soylu.

TOKÖZ: (Tür.) Er. - Cömert ve kerem sahibi.

TOKTAHAN: (Tür.) Er. - Yerleşik yaşayan han.

TOKTAMIŞ: (Tür.) Er. - Bir yere yerleşmiş, oturmuş (kimse). Dinmiş, sakinleşmiş.

TOKTAŞ: (Tür.) Er. - Tok taş.

TOKTİMUR: (Tür.) Er. - Tok timur.

TOKTUĞ: (Tür.) Er. - Tok tuğ.

TOKUR: (Tür.) Er. - Eski Türk erkek adlarından.

TOKUŞ: (Tür.) Er. - Savaş.

TOKUŞHAN: (Tür.) Er. - Savaşçı lider, hakan.

TOKUZ: (Tür.) Er. 1. Dokuz. 2. Kalın ve sık dokunmuş kumaş.

TOKUZER: (Tür.) Er. - Dokuz er. Dayanışmacı, tutkun yiğit.

TOKUZTUĞ: (Tür.) Er. - Dokuz tuğ.

TOKYAY: (Tür.) Er. - Tok yay.

TOKYÜREK: (Tür.) Er. - Yürekli, cesur.

TOKYÜZ: (Tür.) Er. - Tok yüz.

TOLA: (Tür.) 1. Dolu, boş olmayan. 2. Keyif, neşe. 3. Güçlü korkusuz. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TOLAY: (Tür.)- Topluluk, cemiyet. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TOLGA: (Tür.) Er. - Demir harp başlığı. Savaşçıların başlarına giydikleri demir başlık. Miğfer.

TOLGAHAN: (Tür.) Er. - Güçlü ve çevreli lider, han.

TOLGAN: (Tür.) Er. - Dolanma, dolaşma.

TOLGAY: (Tür.) Er. - Çevre, dolay.

TOLGUNAY: (Tür.) Er. - Dolunay.

TOLUN: (Tür.) Er. - Dolun, bedir, ayın ondördü.

TOLUNAY: (Tür.)- Ayın ondördü, mehtap, dolunay. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TOLUNBAY: (Tür.) Er. - Birikimli, kişiliği gelişmiş.

TOMRİS: (Yun.) Ka. 1. Tarihte, Pers kralı II. Keyhüsrev'le savaşmış olan Massagetlerin ünlü kraliçesi. 2. Demir.

TOMURCUK: (Tür.) Ka. - Bitkinin üzerinde bulunan, çiçek ya da yaprak verecek olan filiz.

TONGAL: (Tür.) Er. 1. Zengin kimse. 2. Yaşlı erkek.

TONGAR: (Tür.) Er. 1. Büyük, güçlü. 2. Yaşlı.

TONGUÇ: (Tür.) Er. 1. En büyük çocuk. 2. Bir tür kuş, baykuş.

TOPAY: (Tür.)- Dolunay. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TOPÇAM: (Tür.) Er. - Top çam.

TOPÇAY: (Tür.)- Topçay. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TOPDEMİR: (Tür.) Er. - Top demir.

TOPEL: (Tür.) Er. - Top el.

TOPER: (Tür.) Er. - Top er.

TOPRAK: (Tür.) 1. Yerkabuğunun canlılara yaşama ortamı sağlayan yüzey bölümü.

2. Ülke, memleket.

3. İşlenmiş arazi.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TOPUZ: (Tür.) Er. 1. Bir ucu top gibi olan silah. 2. Kısa boylu kimse. 3. Balyoz.

TOR: (Tür.) Er. 1. Toy, deneyimsiz. 2. Ürkek, çekingen, utangaç. 3. Mağrur, gururlu. 4. Fidan. 5. Toksöz. 6. Balık ağı.

TORALP: (Tür.) Er. - Gururlu, yiğit.

TORAMAN: (Tür.) Er. - Güçlü kuvvetli.

TORAN: (Tür.) Er. 1. Güçlü, kuvvetli, iri yan kimse. 2. Yiğit, kahraman.

TORCAN: (Tür.) Er. - Çekingen, utangaç.

TORGAY: (Tür.) Er. - Serçe, tarla kuşu.

TORHAN: (Tür.) Er. - Gururlu hükümdar.

TORKAL: (Tür.) Er. - Hep utangaç ve çekingen ol.

TORKAN: (Tür.) Er. - Gururlu ve tok sözlü soydan gelen.

TORLAK: (Tür.) Er. 1. Güzel, genç, yakışıklı. 2. İyi gelişmiş ağaç fidanı.

TORUMTAY: (Tür.) Er. - Yırtıcı bir kuş türü.

TOTUK: (Tür.) Er. - Eski Türkler'de askeri vali.

TOYBOĞA: (Tür.) Er. - Genç boğa.

TOYCAN: (Tür.) Er. - Çok genç ve tecrübesiz.

TOYDEMİR: (Tür.) Er. - Toy- demir.

TOYDENİZ: (Tür.) Er. - Toy- deniz.

TOYGAR: (Tür.) Er. - Tarla kuşu, turgay.

TOYGUN: (Tür.) Er. 1. Genç, delikanlı. 2. Çakırdoğan.

TOYKA: (Tür.) Er. - Büyük, kalın sopa.

TOZAN: (Tür.) Er. 1. İnce toz tanesi. 2. Tozu çok olan yer. 3. Kar fırtınası.

TOZUN: (Tür.) Er. - Soylu, asil.

TÖKEL: (Tür.) Er. - Çok.

TÖRE: (Tür.) 1. Eğitim, görgü, gelenek. 2. Soyluluk, asalet. 3. Eksiksiz, mükemmel. 4. Geline verilen armağan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TÖREGÜN: (Tür.) Er. - Geleneksel, geleneğe uygun, gündemde.

TÖREHAN: (Tür.) Er. - Görgülü er.

TÖREL: (Tür.) Er. - Töreye uygun olan, töre ile ilgili.

TORUM: (Tür.)- Yaratılış. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TÖZ: (Tür.)- Kök, asıl, cevher. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TÖZÜM: (Tür.)- Sabırlı, alçak gönüllü. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TRAJE: (Fars.) Ka. - Gökkuşağı.

TUBA: (Ar.) Ka. 1. Kökü yukarıda, dallan aşağıda cennet ağacı. 2. En güzel, en iyi, hoş. 3. Baht, mutluluk, müjde. 4. Efdal olan. Kur'an'da Ra'd suresi 29. ayette zikredilmiştir.

TUFAN: (Ar.) Er. 1. Hz. Nuh zamanında Allah'ın kötülüğe sapmış insanları cezalandırmak için gönderdiği bütün dünyayı su ile kaplayan yağmur. 2. Şiddetli yağmur ve sel.

TUFEYL: (Ar.) Er. - Asalak, parazit. - Sığıntı. İsim olarak kullanılmaz.

TUGAY: (Tür.) Er. - İki alaydan oluşan askeri birlik, liva.

TUĞ: (Tür.) Er. - Eskiden paşalara verilen at kılından yapılmış sorguç.

TUĞAL: (Tür.) Er. - Sancaktar. Tuğ taşıyan.

TUĞALP: (Tür.) Er. - Milli lider.

TUĞALTAN: (Tür.) Er. - Tuğ- altan.

TUĞALTAY: (Tür.) Er. - Altay'a özgü, Altay simgesi.

TUĞBAY: (Tür.) Er. - Eskiden tugay komutanlığı yapan albay.

TUĞCU: (Tür.) Er. - At kılından yapılmış tuğlaları taşıyan kimse.

TUĞKAN: (Tür.) Er. - Tuğ kan.

TUĞKUN: (Tür.) Er. - İzinsiz yanına varılmayan varlıklı, saygın.

TUĞLU: (Tür.) Er. 1. Bayraklı, sancaklı. 2. Şımarık.

TUĞRA: (Tür.) Er. - Osmanlı padişahlarının imza yerine kullandıkları özel biçimi olan simge. Mühür.

TUĞRUL: (Tür.) Er. 1. Ak doğan, çakırdoğan, yırtıcı kuşlardan bir kuş (Bin kez öldürür, bir tanesini yer).

2. Selçuklu Devleti'nin kurucusu, Tuğrul Bey.

TUĞSAN: (Tür.) Er. - Tuğ san.

TUĞSAV: (Tür.) Er. - Tuğ sav.

TUĞSAVAN: (Tür.) Er. - Tuğ savan.

TUĞSAVAŞ: (Tür.) Er. - Tuğ savaş.

TUĞSEL: (Tür.) Er. - Tuğ sel.

TUĞSER: (Tür.) Er. - Baştuğ.

TUĞTAŞI: (Tür.) Er. - Tuğ taş.

TUĞTEKİN: (Tür.) Er. - 1. Biricik, uğurlu tuğ. 2. Büyük Selçuklu'ya bağlı Börüler Hanedanı'nın kurucusu.

TUĞYAN: (Ar.) 1. Coşma, taşma. İsyan. 2. Kur'an'da, Allah'a asi olanların yaptıkları eylemin adı. Tuğyancıların vasfedilişi de tağut kelimesiyledir. İsim olarak kullanmak uygun değildir.

TUHFE: (Ar.)- Armağan, hediye. Hoşa giden, güzel şey. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TULÜ: (Ar.)- Doğma, doğuş. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TULÜN: (Tür.) Er. - Dolun.

TUNA: (Tür.) 1. Çok bol. 2. Yavru. 3. Görkemli, gösterişli. 4. Karaormanlardan doğan, Karadeniz'e dökülen, Avrupa'nın Volga'dan sonra en uzun ırmağı.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TUNCA: (Tür.)- Balkan Yarımada-sı'nda Meriç ırmağının kolu. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TUNCAL: (Tür.) Er. - Al renginde tunç.

TUNCALP: (Tür.) Er. - Tunç gibi güçlü, kuvvetli yiğit.

TUNCAY: (Tür.)- Tunç renginde ay. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TUNCEL: (Tür.) Er. - Tunç gibi güçlü el.

TUNCER: (Tür.) Er. - Tunç gibi güçlü kimse.

TUNÇ: (Tür.) Er. - Bakır, çinko, kalay karışımı.

TUNÇAL: (Tür.) Er. - Tunç al.

TUNÇALP: (Tür.) Er. - Güçlü yiğit.

TUNÇARAL: (Tür.) Er. - Tunç aral.

TUNÇASLAN: (Tür.) Er. - Tunçaslan.

TUNCAY: (Tür.) Er. - Tunç ay.

TUNÇBAY: (Tür.) Er. - Tunç bay.

TUNÇBİLEK: (Tür.) Er. - Tunç bilek.

TUNÇBOĞA: (Tür.) Er. - Tunç gibi sağlam, boğa kadar güçlü.

TUNÇBÖRÜ: (Tür.) Er. - Tunç gibi sağlam, kurt kadar güçlü.

TUNÇÇAĞ: (Tür.) Er. - Tunç dönemi.

TUNÇDAĞ: (Tür.) Er. - Tunçtan oluşan, dağ gibi güçlü.

TUNÇEL: (Tür.) Er. - Tunç gibi güçlü el.

TUNÇER: (Tür.) Er. - Tunç gibi güçlü kimse.

TUNÇHAN: (Tür.) Er. - Tunç han.

TUNÇKAN: (Tür.) Er. - Güçlü soydan gelen. Tunç kanından.

TUNÇKAYA: (Tür.) Er. - Tunç kaya.

TUNÇKILIÇ: (Tür.) Er. - Tunç kılıç.

TUNÇKOL: (Tür.) Er. - Güçlü kuvvetli kimse.

TUNÇKURT: (Tür.) Er. - Tunç kurt.

TUNÇÖVEN: (Tür.) Er. - Tunç öven.

TUNÇSOY: (Tür.) Er. - Kökü güçlü soydan gelen kimse.

TUNÇTÜRK: (Tür.) Er. - Sağlam ve güçlü Türk.

TUR: (Ar.) Er. 1. Dağ. 2. Delikanlı genç. 3. Gelir, kazanç, verim. 4. Devir, dolaşma.

TURA: (Tür.) Er. 1. Tuğra. 2. Kalkan, siper. Turahan: Osmanlı komutanlarından.

TURAÇ: (Tür.)- Keklik cinsinden eti yenir bir av kuşu. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TURALP: (Tür.) Er. - Genç, delikanlı yiğit.

TURAN: (Tür.) Er. - Eski İranlılara göre Türk ülkesi. Bütün Türkler'in ve Turan kavimlerinin birleşmesiyle meydana gelecek devlet.

TURATEKİN: (Tür.) Er. - Emin, zararsız ve koruyucu yiğit.

TURAY: (Tür.) Er. - Tur ay.

TURBAY: (Tür.) Er. - Tur bay.

TURCAN: (Tür.) Er. - Genç, delikanlı.

TURFA: (Tür.) Ka. - Az bulunur, nadir.

TURGAY: (Tür.) Er. - Boz renkli, küçük ötücü, tarlalarda yuva yapan bir tür serçe, torgay.

TURGUT: (Tür.) Er. 1. Konut, oturulacak yer. 2. Ünlü Türk denizcisi Turgut Reis'in adı.

TURHAN: (Tür.) Er. Soylu ve seçkin kimse. Eski Türklerde vergi ödemeyen, hükümdar huzuruna izinsiz girebilen, saygın kimse. Turahan.

TÜRKAN: (Tür.) Er. - Koruyucu, muhafız.

TURRE: (Ar.) Ka. - Alın saçı, kıvırcık, saç lülesi.

TUTİ: (Fars.) Ka. l. Papağan türünden bir kuş. 2. Konuşmayı seven, konuşkan.

TUTKU: (Tür.)- Güçlü istek ve coşku. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TUTKUN: (Tür.) 1. Bir şey ya da birine düşkün bağlı. 2. Bol, verimli. 3. Esir, tutsak. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TUTUN: (Tür.) Er. - Ev, aile.

TUTUŞ: (Tür.) Er. - Çekişme, tartışma. Savaş, mücadele.

TUYAN: (Tür.) Er. 1. Semiz, şişman. 2. Zengin. 3. Kibirli, gururlu.

TUYGUN: (Tür.) Er. 1. Genç, güçlü. 2. Çılgın, şımarık. 3. Duygulu, hassas.

TUYUĞ: (Tür.)- Şiir, şarkı, türkü. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TUZ: (Tür.) Er. - Güzellik, şirinlik.

TUZER: (Tür.) Er. - Şirin delikanlı.

TÜBLEK: (Tür.)- Soylu, asil. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TÜKEL: (Tür.) Er. - Tam, bütün, mükemmel.

TÜKELALP: (Tür.) Er. - Kusursuz yiğit.

TÜKELAY: (Tür.)- Dolunay. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TÜLAY: (Tür.) Ka. - İncelikle, düşle ilgili.

TÜLEK: (Tür.) Er. 1. Kurnaz, açıkgöz, düzenci. 2. Efe. 3. Çok genç, delikanlı. 4. Zengin. 5. Saygın kimse. 6. Sakin, gururlu.

TÜLİN: (Tür.) Ka. 1. Ayın çevresinde oluşan dairesel hale. 2. Ayna.

TÜLÜN: (Tür.) Ka. - Ay ağıl, hale. (Bkz. Tülin).

TÜMAY: (Tür.)- Dolunay. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TÜMBAY: (Tür.) Er. - Tüm bay.

TÜMCAN: (Tür.) Er. - Tüm - can.

TÜMEL: (Tür.) Er. - Temel.

TÜMEN: (Tür.) Er. 1. On bin. 2. Pek çok. 3. Yığın, küme, sürü.

TÜMENBAY: (Tür.) Er. - Tümen komutanı onbin kişilik grubun lideri.

TÜMER: (Tür.) Er. - Tam erkek, yiğit.

TÜMERDEM: (Tür.) Er. - Çok erdemli.

TÜMERK: (Tür.) Er. - Güçlü, kuvvetli.

TÜMERKAN: (Tür.) Er. - Yiğit kandan gelen.

TÜMERKİN: (Tür.) Er. - Olgun.

TÜMKAN: (Tür.) Er. - Kanlı, canlı, sağlıklı.

TÜMKURT: (Tür.) Er. - Tüm- kurt.

TÜMKUT: (Tür.) Er. - Çok talihli, kutlu.

TÜN: (Tür.)- Gece. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TÜNAK: (Tür.)- Işıklı, mehtaplı gece. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TÜNAL: (Tür.)- Tün- al. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TÜNAY: (Tür.)- Tün- ay. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TÜNER: (Tür.) Er. - Tün- er.

TÜNEY: (Tür.) Er. - Öğle güneşi alan yer. Güneş battıktan sonraki zaman. Güneşli yer.

TÜRABI: (Ar.) Er. - Toprakla ilgili. Topraktan.

TÜRE: (Tür.) 1. Görenek, gelenek, töre. 2. Subay, komutan. 3. Hak ve hukuka uygunluk, adalet. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TÜREGÜN: (Tür.) Er. - Türe- gün.

TÜREHAN: (Tür.) Er. - Türe- han.

TÜREK: (Tür.) Er. - Tepelerin ortasındaki çıkıntı.

TÜREL: (Tür.) Er. - Hukuksal, hukukla ilgili.

TÜRELİ: (Tür.)- Güzel. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TÜREMEN: (Tür.) Er. - Yasa adamı, hukukçu.

TÜREV: (Tür.)- Oluşan, ortaya çıkan, türeyen. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TÜRKÂN: (Tür.) Ka. - Saltanat ve idarede yönetime etki eden prenses.

TÜRKAY: (Tür.) Er. - Ay gibi parlak, aydınlık Türk.

TÜRKCAN: (Tür.) Er. - Sevilen Türk.

TÜRKDOĞAN: (Tür.) Er. - Türk soyuna mensup.

TÜRKER: (Tür.) Er. - Türk er.

TÜRKEŞ: (Tür.) Er. - Oğuz yazıtlarında adı geçen bir kahramanın adı.

TÜRKMEN: (Tür.) Er. 1. Oğuzların bir kolu. Bu koldan olan. 2. Tam göçebe olmayan fakat mevsiminde yaylaya veya yazıya çıkan.

TÜRKOĞLU: (Tür.) Er. - Türk oğlu.

TÜRKOL: (Tür.) Er. - Türk ol.

TÜRKÖZ: (Tür.) Er. - Özü, aslı Türk olan.

TÜRKSAN: (Tür.) Er. - Adı duyulmuş, Türk gibi ünlü.

TÜRKŞEN: (Tür.) Er. - Şen ve mutlu Türk anlamında.

TÜRKYILMAZ: (Tür.) Er. - Direnişçi, sebat eden.

TÜRÜNK: (Tür.)- Çalışan, etkin. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TÜVÂN: (Fars.) Er. - Güç, kuvvet.

TÜVANA: (Fars.) Ka. - Güçlü.

TÜVANGER: (Fars.) Er. - Zengin, mülk sahibi, varsıl.

TÜZEL: (Tür.)- Adalet, hukuk. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TÜZEMAN: (Tür.) Er. - Adaletli kimse. Yasa adamı, hukukçu.

TÜZENUR: (Tür.) Ka. - Tüze nur.

TÜZMEN: (Tür.) Er. - Doğru, adil, güvenilir kimse.

TUZUN: (Tür.)- Yumuşak huylu, sakin kimse, soylu, asil.- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

TÜZÜNALP: (Tür.) Er. - Yumuşak başlı, sakin, asil yiğit.

TÜZÜNER: (Tür.) Er. - Tuzun er.

-U-

UBAB: (Ar.) Er. 1. Pek taşkın, coşkun. 2. Delice akan sel.

UBEYD: (Ar.) Er. - (Bkz. Ubeyde).

UBEYDE: (Ar.) Ka. - Küçük köle, kölecik. Ashabın kullandığı isimlerdendir. Ubeyde b. el-Cerrah.

UBEYDULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın kulu.

UCAER: (Tür.) Er. - Değerli, yüce kimse.

UCATEKİN: (Tür.) Er. - Yücelikte eşsiz kimse.

UÇANAY: (Tür.) Er. - Ay gibi yüksek anlamında.

UÇANOK: (Tür.) Er. - Hızlı, atak, yiğit.

UÇAR: (Tür.) Er. - Uçan, uçucu.

UÇARER: (Tür.) Er. - Uçar er.

UÇBAY: (Tür.) Er. - Sınır beyi.

UÇBEYİ: (Tür.) Er. - Selçuklu ve Osmanlılarda sınırlardaki askeri güçlerin kumandanlarına verilen ad.

UÇHAN: (Tür.) Er. - Sınır şehir hanı.

UÇKAN: (Tür.) Er. - Deli dolu, havai, toy.

UÇKUN: (Tür.) 1. Kıvılcım. 2. Pahalı, yüksek. 3. Uçan, çapkın. 4. Becerikli, eli tez. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UÇMA: (Tür.) Er. 1. Dağın karlarla örtülmüş dik yamacı.

UÇMAN: (Tür.) Er. - Uçan uçucu.

UÇUK: (Tür.) Er. 1. Uçmuş, soluk renk. 2. Çökmüş yer, toprak. 3. İyi. 4. Sivri dağ tepesi.

UÇUR: (Tür.) Er. 1. Vakit, an, fırsat. 2. Mevsim.

UFKİ: (Ar.) Er. - Ufka ait, ufukla ilgili.

UFUK: (Ar.) 1. Düz arazide ya da açık denizde gökle yerin birleşir gibi göründüğü yer. 2. Anlayış, kavrayış, görüş, düşünce gücü. 3. Çevre, dolay. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UFUKTAN: (a.t.i.) Er. - Sabah aydınlığının ufukla birleştiği nokta.

UĞAN: (Tür.)- Yüce, yüksek, güçlü. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UĞANBİKE: (Tür.) Ka. - Uğan bike.

UĞRAŞ: (Tür.)- Güçlük ve kötülükle uğraşma, mücadele. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UĞUR: (Tür.) 1. İyilik, şans, talih, baht. Fırsat, tesadüf. 2. Kimi olaylarda görülen ve insana iyilik getirdiğine inanılan iyilik kaynağı. - İslam'da bu tür düşüncelere itibar edilmez. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UĞURAL: (Tür.) Er. - Uğur- al.

UĞURALP: (Tür.) Er. - Hayırlı yiğit.

UĞURATA: (Tür.) Er. - Hayırlı ata.

UĞURAY: (Tür.)- Uğurlu ay. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UĞURCAN: (Tür.)- İyilikçi ve candan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UĞUREL: (Tür.) Er. - Eli uğurlu olan.

UĞURHAN: (Tür.) Er. - Hayırlı lider.

UĞURLU: (Tür.)- Uğurlu olan, iyilik getirdiğine inanılan, kutsal kutlu. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UĞURLUBAY: (Tür.) Er. - Uğurlu -bay.

UĞURLUBEY: (Tür.) Er. - Uğurlu -bey.

UĞURSAL: (Tür.) Er. - Uğurla ilgili, uğurlu.

UĞURSAN: (Tür.)- Uğuruyla tanınmış olan. - Erkek ve kadın adı olarak

kullanılır.

UĞURSAY: (Tür.) Er. - Uğur say.

UĞURSEL: (Tür.)- Uğur sel. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UĞURSOY: (Tür.)- Uğurlu soydan gelen. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UĞURTAN: (Tür.) Er. - Uğur tan.

UĞURTAY: (Tür.) Er. - Uğurlu genç. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UĞUŞ: (Tür.) 1. Anlayış, zekâ, bekleyiş. 2. Benzeyiş. 3. Soy, kabile, soysop. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UĞUZ: (Tür.) Er. - Kutsal, mübarek. Saf, temiz.

UHRA: (Ar.)- Başka, diğer. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UKAB: (Ar.) Er. 1. Karakuş, kartal, tavşancıl kuşu. 2. Hz. Muhammed'in (s.a.s) (bayrak) sancaklarından birinin adı. 3. Nesir burcu, kartal takım yıldızı.

UKBE: (Ar.) Er. - Ashabın meşhurlarından: Ukbe b. Nafı.

UKDE: (Ar.) Er. 1. Düğüm. Zor, karışık, iş. 2. Bir gezegen yörüngesinin her iki ucu.

UKHUVAN: (Ar.) Ka. - Papatya.

UKNUM: (Ar.) Er. 1. Asıl, temel. 2. Hıristiyanlıktaki teslis inancını meydana getiren üç unsurdan her biri.

UKUL: (Ar.) Er. - Akıl, us.

UKUŞ: (Tür.) Er. - (Bkz. Uğuş).

ULA: (Ar.) 1. Birinci. 2. Şan ve şeref sahibi kimse.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ULAÇ: (Tür.) Er. - Bağlayan, bağlayıcı. Sınır.

ULAÇHAN: (Tür.) Er. - Sınır hanı.

ULAĞ: (Tür.) Er. - Ulak.

ULAŞ: (Tür.)- Amacına eriş, isteğine kavuş. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ULU: (Tür.) Er. 1. Erdemleri bakımından çok büyük, yüce. 2. Zengin, saygın.

ULUALP: (Tür.) Er. - Çok erdemli, yüce yiğit.

ULUANT: (Tür.) Er. - Kutsal, büyük yemin.

ULUBAŞ: (Tür.) Er. - Yüce, saygın kimse.

ULUBAY: (Tür.) Er. - Yüce, saygın, erdemli kişi.

ULUBEK: (Tür.) Er. - Saygınlığı olan bey.

ULUBERK: (Tür.) Er. - Saygın kişilikli yiğit..

ULUCAN: (Tür.) Er. - Erdemli, saygın, yüce kişi.

ULUÇ: (Tür.) Er. 1. Selçuklular döneminde Türk beylerine verilen unvan. 2. Ünlü Türk denizcisi Uluç (Kılıç) Ali Paşa'nın adı.

ULUÇAĞ: (Tür.) Er. - Hayırlı, uğurlu dönem.

ULUÇAM: (Tür.) Er. - Ulu - çam.

ULUÇKAN: (Tür.) Er. - Uluç - kan.

ULUDAĞ: (Tür.) Er. - Çok büyük, yüce dağ.

ULUDOĞAN: (Tür.) Er. - Doğuştan yüce, uğurlu kimse.

ULUER: (Tür.) Er. - Saygın, uğurlu, yüce kimse.

ULUERKAN: (Tür.) Er. - Saygın, yüce, soylu kimse.

ULUĞ: (Tür.) Er. - Ulu, büyük, saygın.

ULUHAN: (Tür.) Er. - Büyük, saygın hükümdar.

ULUKAAN: (Tür.) Er. - Büyük, saygın hükümdar.

ULUKAN: (Tür.) Er. - Soylu yüce kandan gelen.

ULUKUT: (Tür.) Er. - Çok uğurlu, kutlu kimse.

ULUM: (Tür.)- Ululuk, haşmet, büyük gösteriş. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ULUMAN: (Tür.) Er. - Ulu, yüksek, saygın kimse.

ULUMERİÇ: (Tür.) Er. - Ulu meriç.

ULUN: (Tür.) 1. Büyük, ulu. 2. Temrensiz ok. 3. Buğday, arpa kökü. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ULUNAY: (Tür.)- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ULUÖZ: (Tür.) Er. - Özü yüce, saygın kimse.

ULUS: (Tür.) 1. Millet, halk, insan topluluğu. 2. Göçebe. 3. Oba, aşiret,

kavim. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ULUSAN: (Tür.) Er. - Adı yüce tanınmış kimse.

ULUSOY: (Tür.) Er. - Ulu, yüce, soylu.

ULUSU: (Tür.) Er. - Yüce, kutlu su.

ULUŞAHİN: (Tür.) Er. - Ulu şahin.

ULUSAN: (Tür.) Er. - Yüce şanlı kimse.

ULUTAN: (Tür.) Er. - Ulu tan.

ULUTAŞ: (Tür.) Er. - Ulu taş.

ULUTAY: (Tür.) Er. - Ulu tay.

ULUTEKİN: (Tür.) Er. - Yüksek şahsiyetli ve sakin kişilikli.

ULVİ: (Ar.) Er. - Yüksek, yüce, manevi yapısı ön plana çıkabilen.

ULVİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Ulvi).

UMA: (Tür.) Er. 1. Hediye, armağan. 2. Konuk, misafir.

UMAN: (Tür.) Er. - Umudu olan, bekleyen, umutlu.

UMAR: (Tür.)- Çare, çıkar yol. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UMAY: (Tür.) 1. Orhun yazıtlarında geçen, çocukları ve hayvanları koruduğuna inanılan Tanrıça. 2. Devlet kuşu. - İsim olarak kullanılmaz.

UMMAN: (Ar.)- Ulu, büyük, engin deniz, okyanus. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UMRAN: (Ar.) 1. Bayındırlık, mamurluk. 2. Uygarlık, ilerleme, refah ve mutluluk. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UMUR: (Tür.)- Görgü, bilgi, deneyim. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UMURAL: (Tür.) Er. - Görgü, bilgi, deneyim kazan.

UMURALP: (Tür.) Er. - Görgülü, bilgili, yiğit.

UMURBAY: (Tür.) Er. - Görgülü, bilgili, saygın kişi.

UMURBEY: (Tür.) Er. - Görgülü, bilgili, kişi.

UMUT: (Tür.)- Ummaktan doğan, güven duygusu, ümit. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UNAN: (Tür.) 1. Sadakat, bağlılık. 2. Hak. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UNAT: (Tür.)- Doğru yolu tutan. Akıllı. Ergin. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UNGAN: (Tür.) Er. 1. Onmuş kişi, mutlu. 2. Yürekli, yiğit kişi.

UNSUR: (Ar.). - Öğe, ilke, eleman. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

URAL: (Tür.) Er. - Hazar denizine dökülen, ırmak ve sıradağ.

URALP: (Tür.) Er. - Kentli yiğit.

URALTAN: (Tür.) Er. - Ur- altan.

URALTAY: (Tür.) Er. - Ur- altay.

URAM: (Tür.) Er. - Büyük, geniş yol.

URAN: (Tür.)- Yetenekli, usta, becerikli. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

URANDU: (Tür.) Er. 1. Seçkin, seçilmiş. 2. Hayırlı.

URANGU: (Tür.) Er. - Savaşçı, savaşkan.

URAZ: (Tür.) Er. - Şans, talih.

URAZA: (Ar.) Er. 1. Hediye, armağan. 2. Konuğa çıkarılan yiyecek.

URGUN: (Tür.) Er. 1. Vurulan, vurulmuş. Vurgun, aşık. 2. Gizli.

URHAN: (Tür.) Er. - Yüksek rütbeli han.

URKAN: (Tür.) Er. 1. Kale hendeği. 2. Şehir, kent. 3. Yüksek ve korunaklı yer.

URLUK: (Tür.) Er. - Aile, soy sop. Tohum.

URUÇ: (Ar.)- Yukarı çıkma, yükselme, ağma. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

URUK: (Tür.) Er. 1. Tane, tohum. 2. Nesil, kuşak, soy.

URUZ: (Tür.) Er. - Hedef, amaç, gaye.

URVE: (Tür.)- Kulp, sağlam. Urvetü'l-Vuska, sağlam kulp. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır. Sahabe adlarındandır: Urve b. ez-Zübeyr.

URZA: (Ar.)- Hedef, amaç. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

USAL: (Tür.) Er. 1. Gamsız, kedersiz, keyfine düşkün. 2. Önemsiz.

USALAN: (Tür.) Er. - Akıl alan, akıllı.

USALP: (Tür.) Er. - Akıllı yiğit.

USARE: (Tür.) Ka. - Özsu.

USBAY: (Tür.) Er. - Akıllı, saygın kişi.

USBERK: (Tür.) Er. - Şimşek gibi parlak akıllı kimse.

USBEY: (Tür.) Er. - Akıllı kişi.

USER: (Tür.) Er. - Akıllı kişi.

USHAN: (Tür.) Er. - Akıllı hükümdar.

USKAN: (Tür.) Er. - Akıllı soydan gelen.

USLU: (Tür.)- Akıllı, zeki, uysal, sakin kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

USLUER: (Tür.) Er. - Akıllı, olgun kişi.

USMAN: (Tür.) Er. - Akıllı, zeki kimse.

USUM: (Tür.) Er. - Akıllı.

USUN: (Tür.)- Hüzün. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

USUNBİKE: (Tür.) Ka. - Hüzünlü hanım.

UTARİD: (Ar.)- Merkür. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

- Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

UTBE: (Ar.) Er. - Meşhur sahabelerden bazılarının ismi.

UTKAN: (Tür.) Er. 1. Zafer kazanmış, muzaffer. 2. Şerefli, onurlu soydan gelen.

UTKU: (Tür.)- Birçok emek ve tehlikelerden sonra ulaşılan, mutlu sonuç, zafer. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UTMAN: (Tür.) Er. - Şerefli, edepli, terbiyeli kimse.

UYAR: (Tür.) Er. 1. Uygun yerinde. 2. Boyun eğen, uysal, nazik kimse.

UYARALP: (Tür.) Er. - Uysal, nazik yiğit.

UYAREL: (Tür.) Er. - Uyar el.

UYGAN: (Tür.) Er. - Uyumlu, uyan.

UYGAR: (Tür.)- Kültürlü, eğilimli, görgülü, medeni. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UYGU: (Tür.)- Uyum, uygunluk. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UYGUN: (Tür.) 1. Yakışır, yaraşır, elverişli, yararlı. 2. Oranlı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UYGUNEL: (Tür.) Er. - Uygun el.

UYGUNER: (Tür.) Er. - Uygun uyumlu, olumlu.

UYGUR: (Tür.) 1. Orta Asya'da büyük devlet ve uygarlık kurmuş, yazılı anıtlarla sanat yapıtları bırakmış olan bir Türk ulusu. 2. Uygar, medeni. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UYGURALP: (Tür.) Er. - Uygar yiğit. Uygur'a mensup kişi.

UYSAL: (Tür.)- Yumuşak başlı, uyumlu, boyun eğen. Terbiyeli. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UYUN: (Ar.)- Gözler. Pınarlar, kaynaklar. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UZ: (Tür.) 1. İyi, güzel. Uygun, doğru. 2. Usta. 3. Temiz, dikkatli. Becerikli, akıllı, anlayışlı. 4. Yakın, içten. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UZALP: (Tür.) Er. - İyi, temiz, akıllı, anlayışlı yiğit.

UZAY: (Tür.)- Bütün varlıkların içinde bulunduğu sonsuz boşluk. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UZBAY: (Tür.) Er. - İyi, becerikli, temiz, akıllı ve saygın kişi.

UZCAN: (Tür.) Er. - Uysal, uyumlu, iyi insan.

UZEL: (Tür.)- Usta, becerikli kişi. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UZER: (Tür.) Er. - Becerikli, akıllı kişi.

UZGÖREN: (Tür.) Er. - Gerçeği önceden görebilen.

UZHAN: (Tür.) Er. - Ülke ve halkına faydalı olan.

UZKAN: (Tür.) Er. - Erdemli soydan gelen.

UZLET: (Ar.) Er. - Bir kenara çekilip toplum yaşayışından ayrı kalma.

UZMA: (Ar.)- Büyük, en büyük. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UZMAN: (Tür.)- Belli bir iş ya da konuda bilgi, görüş ve becerisi olan kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

UZSAN: (Tür.) Er. - Becerisi ve diğer iyi nitelikleriyle tanınan.

UZSOY: (Tür.) Er. - İyi nitelikli soydan gelen.

UZTAN: (Tür.) Er. - Uz- tan.

UZTAŞ: (Tür.) Er. - Uz- taş.

UZTAV: (Tür.) Er. - Uz- tav.

UZTAY: (Tür.) Er. - Uz- tay.

UZTEKİN: (Tür.) Er. - Uz- tekin.

-Ü-

ÜBAB: (Ar.) Er. - Şiddetli, taşkın sel suyu.

ÜBABE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Übab).

ÜBEY: (Ar.) Er. - Sahabedendir. Übey b. Ka'b.

ÜBEYDULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın kulu.

ÜBEYD: (Ar.) Er. Köle, kölecik, kul.- Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

ÜBEYDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Übeyd).

ÜBHET: (Ar.) Er. - Büyüklük, ululuk.

ÜÇEL: (Tür.) 1. Yüce, yüksek. 2. Arka. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜÇER: (Tür.) Er. - Üç er.

ÜÇGÜL: (Tür.) Ka. 1. Yaban yoncası. 2. Üç gül.

ÜÇOK: (Tür.) Er. - Oğuz destanına göre sol kolda bulunan 12 Oğuz boyuna verilen ad.

ÜFTADE: (Fars.) Ka. 1. Düşmüş, düşkün. 2. Aşık.

ÜFTADEGİ: (Fars.) Er. - Düşkünlük.

ÜGE: (Tür.)- Ünlü, şöhretli. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜKE: (Tür.)- Onur, şeref. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜKSÜM: (Ar.) Ka. - Çayırı, çimeni çok güzel bahçe.

ÜLEZ: (Tür.) 1. Batmakta olan güneş. 2. Salgın. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜLFER: (Ar.)- Büyük su, ırmak. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜLFET: (Ar.) 1. Alışma, kaynaşma. 2. Görüşme, konuşma. 3. Dostluk,

arkadaşlık. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜLGEN: (Tür.) 1. Yüce, yüksek, ulu. 2. İyilik tanrısına verilen ad. - İsim olarak kullanılmaz.

ÜLGENALP: (Tür.) Er. 1. Yüce, ulu, yiğit. 2. Ülgen- alp.

ÜLGENER: (Tür.) Er. Yüce, ulu kimse. - Ülgen- er.

ÜLGER: (Tür.)- Kumaş vb. şeylerdeki ince tüy. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜLGÜ: (Tür.) Er. 1. Yakışıklı kimse. 2. Pay, hisse. 3. Tutum, tavır.

ÜLKE: (Tür.) 1. Bir devletin egemenliği altında bulunan yerlerin tümü. 2. Yurt, vatan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜLKEM: (Tür.) Yurdum, vatanım. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜLKEN: (Tür.)- Senin yurdun, senin vatanın. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜLKENUR: (Tür.)- Yurdunu aydınlatan ışık. - Erkek ve kadın adı olarak

kullanılır.

ÜLKER: (Tür.)- Boğa burcunda yedi yıldızdan biri. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜLKÜ: (Tür.)- Amaç edinilen, ulaşılmak istenilen şey. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜLKÜM (Tür.)- Amacım, ulaşmak istediğim şey. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜLKÜMEN: (Tür.) Er. - Ülküsü olan, bir ülküye bağlı olan kimse.

ÜLKÜSEL: (Tür.)- Ülkü ile ilgili, ülkü niteliğinde. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜLMEN: (Tür.) Er. - Denizci, deniz adamı.

ÜMERA: (Ar.) Er. - Beyler, emirler.

ÜNAN: (Ar.)- İnleme, nalan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜNSA: (Ar.) Ka. - Kadın, kız, nisa.

ÜMİT: (Fars.)- (Bkz. Umut). - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜMMET: (Ar.)- Bir peygambere inananların hepsi. İslam dinine bağlı olanların hepsine verilen ad.

ÜMMİYE: (Ar.) Ka. - Anneye ait, anneyle ilgili.

ÜMMÜHAN: (Ar.) Ka. - Hükümdar anası.

ÜMNİYE: (Ar.) Ka. 1. Umut. 2. İstek, arzu. 3. Niyet.

ÜMRAN: (Tür.)- (Bkz. Ümran). -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜNAL: (Tür.) 1. Adın duyulsun, tanın, ün kazan. 2. Ün al.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜNALAN: (Tür.) Er. - Adı duyulmuş, ün kazanmış.

ÜNALDI: (Tür.) Er. - Ün aldı.

ÜNALMIŞ: (Tür.) Er. - Ün ve şan kazanmış.

ÜNALP: (Tür.) Er. - Tanınmış, ünlü, yiğit.

ÜNAY: (Tür.)- Ay gibi tanınmış, ünü parlak, şöhretli.

ÜNEK: (Tür.) Er. 1. Kahraman, yiğit. 2. Ünlü tanınmış.

ÜNER: (Tür.) Er. - Tanınmış, ünlü yiğit.

ÜNGÖRMÜŞ: (Tür.) Er. - Ün görmüş.

ÜNGÜN: (Tür.) Er. - Ün gün.

ÜNGÜR: (Tür.) Er. - Mağara.

ÜNKAN: (Tür.) Er. - Tanınmış soydan gelen, soylu kan.

ÜNLEM: (Tür.)- Ses, seda, çağrı. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜNLÜ: (Tür.)- Tanınmış, adı duyulmuş şöhretli, şanlı.

- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜNLÜER: (Tür.) Er. - Tanınmış, ünlü kimse.

ÜNLÜOL: (Tür.) Er.- Adın duyulsun, ün kazan.

ÜNLÜSOY: (Tür.) Er. - Tanınmış soydan gelen.

ÜNSAÇ: (Tür.) Adın duyulsun, ünlen. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜNSAL: (Tür.)- Adın duyulsun. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜNSAN: (Tür.)- (Bkz. Ünsal). - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜNSEV: (Tür.)- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜNSEVEN: (Tür.)- Ün seven. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜNSEVER: (Tür.)- Ün sever. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜNSEVİN: (Tür.)- Ün sevin. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜNSİ: (Ar.) Er. 1. Alışmış, sokulgan. 2. Arkadaş, dost.

ÜNSİYYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Ünsi).

ÜNÜVAR: (Tür.) 1. Ünü var. 2. Ünlü tanınmış. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜNVER: (Tür.)- Ünlen, tanınmış ol, insan ol. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜNVERDİ: (Tür.) Er. - Ün verdi. - (Bkz. Ünver).

ÜNVEREN: (Tür.) Er. - Ün veren.

ÜNZİL: (Ar.) Er. - Gönderilmiş, indirilmiş, inzal olunmuş.

ÜNZİLE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Ünzil).

ÜRMEGÜL: (Tür.) Ka. - Sarmaşık.

ÜRÜN: (Tür.) 1. Üretilen, yararlı şey, topraktan elde edilen. 2. Yapıt, eser. 3. Sık orman. 4. Çokluk, bolluk. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜRÜNAY: (Tür.) Ka. - Ürün ay.

ÜRÜNDÜ: (Tür.) Er. - Seçilmiş, seçkin.

ÜRÜNDÜBAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Üründü).

ÜSGEN: (Tür.) Er. 1. Yüksek. 2. Gelişmiş.

ÜSTAM: (Ar.) Er. 1. Altın veya gümüşten yapılmış at eyeri. 2. Emin, güvenilir.

ÜSTAY: (Tür.) Er. - Ay gibi yüksek yüce.

ÜSTEK: (Tür.) Er. - Yüksek, yüce.

ÜSTEL: (Tür.) Er. - (Bkz. Üstek).

ÜSTER: (Tür.) Er. - Çok değerli kimse.

ÜSTÜN: (Tür.) 1. Benzerlerine göre daha yüksek bir düzeyde olan, onları geride bırakan. 2. Yenen, galip gelen. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ÜSTÜNBAY: (Tür.) Er. 1. Üstün bay. 2. Seçkin, başarılı kimse.

ÜSTÜNDAĞ: (Tür.) Er. - Üstün dağ.

ÜSTÜNER: (Tür.) Er. - Üsten- er.

ÜVEYS: (Ar.) Er. - İsteyen, arzu eden.

ÜZER: (Tür.) Er. 1. Üst. 2. Kaymak. 3. Faiz. - Can sıkıcı, üzücü.

ÜZEYİR: (Ar.) Er. - Kur'an-ı Kerim'de adı geçen, peygamber olup olmadığı konusunda ihtilaflı görüşler bulunan kişi. Tevbe suresi 30. ayette ismi geçer.

ÜZÜM: (Tür.) Ka. - Asmanın taze ya da kuru olarak yenen ve salkım durumunda bulunan meyvesi.

-V-

VABİL: (Ar.) Er. - İri damlalı yağmur.

VABİLE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Vabil)

VACİB: (Ar.) Er. 1. Dini (şer'i) bakımdan terkedilmesi doğru ve uygun olmayan, kesinlik bakımından farzdan sonra gelen. 2. Çok lüzumlu, bırakılması mümkün olmayan zaruri. -Türk dil kuralına göre "b/p" olarak kullanılır.

VACİBE: (Ar.) Ka. - Yapılması gerekli olan.

VACİD: (Ar.) Er. - Yaratan, meydana çıkaran. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

VACİDE: (Ar.) Ka. 1. Meydana getirici, yaratıcı. 2. Varlıklı, zengin.

VAFE: (Fars.) 1. Nasip, kısmet. 2. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

VAFİ: (Ar.) Er. - Yeter, tam. Sözünde duran, sözünün eri.

VAFİD: (Ar.) Er. - Elçi, temsilci, resul.

VAFİR: (Ar.) Er. - Çok, bol.

VAFİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Vafir).

VAFİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Vafi).

VAHA: (Ar.)- Çöllerin su bulunan kesimlerinde oluşan bitkili alan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

VAHAB: (Ar.) Er. - Bağışlayan, ihsan eden.

- Türk dil kuralına göre "b/p" olarak kullanılır.

"Abd" takısı alarak kullanılırsa daha iyi olur: Abdülvahab.

VAHAT: (Ar.) Er. - Çöl ortasında suyu ve yeşilliği olan yerler. Vahalar.

VAHDEDDİN: (Ar.) Er. - Dinin tekliği, birliği.

- Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

VAHDET: (Ar.) Er. 1. Yalnızlık, teklik, birlik. 2. Allah'ı birlemek, şirkten uzaklaşmak. 3. Hâkimiyet ve teşri'i (yasa koyuculuğu) yalnız Allah'a ait olarak görmek.

VAHİB: (Ar.) Er. - Bağışlayan, bağışlayıcı. - Türk dil kuralına göre "b/p" olarak kullanılır.

VAHİBE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Vahib).

VAHİD: (Ar.) Er. - Bir, tek, yalnız. Allah'ın sıfatlarındandır. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

VAHİDDİN: (Ar.) Er. - Tek din, dinin tekliği.

VAHİDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Vahid).

VAİD: (Ar.) Er. - Birini iyiliğe sevk ve kötülükten uzaklaştırmak için korkutma, yıldırma.

VAİL: (Ar.) Er. - Sığınan, kurtulan. Sahabe adlarındandır: Vail b. Hucr.

VAİZ: (Ar.) Er. - Dinsel öğütlerde bulunan kimse.

VAİZE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Vaiz).

VAKAR: (Ar.)- Ağırbaşlılık, haysiyetini koruma, temkin sabır, heybet. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

VAKİ: (Ar.) Er. l. Vuku bulan, olan, düşen, olagelen, rastlayan. 2. Geçen, geçmiş olan.

VAKIA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Vaki).

VAKIF: (Ar.) Er. 1. Bir şeyi elde eden, bir işten haberli olan. 2. Duran, ayakta duran. Arafat'ta vakfe yapan.

VAKKAS: (Ar.) Er. - Okçu, savaşçı. Sahabe isimlerindendir.

VAKUR: (Ar.) Er. - Ağırbaşlı, temkinli.

VALA: (Fars.)- Yüksek, yüce. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

VALAŞAN: (Fars.) Er. - Şanı yüce, şanlı.

VALAY: (Fars.)- Yükseklik, yücelik. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

VALİ: (Ar.) Er. - Bir vilayeti idare eden en büyük memur.

VALİH: (Ar.) Er. - Şaşakalmış, hayret etmiş, hayran.

VALİHE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Valih).

VAMIK: (Ar.) Er. 1. Seven, aşık. 2. Vamık ile Azra öyküsünün erkek kahramanı.

VAMIKA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Vamık).

VARAKA: (Ar.) Er. 1. Tek yaprak, tek kağıt. Yazılı kağıt. 2. İlk vahyin gelmesi üzerine Hz. Hatice'nin Hz. Peygamber'i alıp götürdüğü meşhur kişi: Varaka b. Nevfel. 3. Varaka ile Gülşah hikâyesinin erkek kahramanı.

VARESTE: (Fars.) 1. Kurtulmuş. Serbest, rahat, azade. 2. İlişiksiz. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

VARGIN: (Tür.)- Ulaşan, isteğine kavuşan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

VÂSIF: (Ar.) Er. 1. Vasfeden, vasıflandıran. Bir kimse veya şeyi başkalarından ayıran kendine has hal, nitelik hususiyet. 2. Bir şeyin mahiyeti, sıfatı, tabiatı, karakteri ile bunların tarif ve sayılması.

VASIFE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Vasıf).

VASIK: (Ar.) Er. - Güvenilen, emin, mutemed. Abbasi halifelerinden birinin unvanı.

VASIL: (Ar.) Er. - Ulaşan, kavuşan, yetişen.

VASILA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Vasıl).

VARİD: (Ar.) Er. 1. Gelen, vasıl olan, erişen. 2. Bir şey hakkında çıkan, söylenen.

VARİDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Varid).

VARİS: (Ar.) Er. - 1. Cenab-ı Hakk'ın 99 isminden birisi. Mal ve mülkün, bütün değerlerin son ve gerçek sahibi yüce Allah. 2. Varis kelimesi, Müslümanlar kastedilerek de kullanılmıştır. 3. Mirasçı, kendisine miras düşen.

VARIŞ: (Tür.) Er. - Zekâ, anlayış, akıl.

VARLIK: (Tür.)- Yaşam, hayat. Var olan herşey. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

VAROL: (Tür.) Er. - Yaşa, uzun ve sağlıklı bir yaşamın olsun.

VASFİ: (Ar.) Er. - Vasıfla ilgili, vasfa ait. Nitelikli.

VASFİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Vasfı).

VASİ: (Ar.) Er. 1. Vasiyeti yerine getiren, vesayeti yüklenen kimse, henüz reşid olmamış çocuğun işlerine bakmakla mükellef kimse. 2. Geniş, açık, enli, bol, kapsayıcı. 3. Her şeyi ihata edici. Bilgisinin boyutları sınırsız. 4. Allah'ın isimlerinden (Bkz. Abdülvasi). Kur'an-ı Kerim'de zikredilen isimlerdendir.

VASİLE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Vasıl).

VASSAF: (Ar.) Er. - Niteliklerini bildirerek anlatan ya da öven. Vassaf el-Hazrat. İranlı tarihçi, yazar.

VASSAL: (Ar.) Er. 1. Vasleden, ulaştıran, birleştiren. 2. Sayfalan yapışan, eski yazılı bir kitabın sayfalarını ayıran sanatkâr.

VASSALE: (Ar.) Ka. - (Eski) yazma eserlerin kenarlı kısmına kâğıt ilavesi suretiyle yapılan tamir şekli.

VATAN: (Ar.) Er. - Yurt, ülke.

VAZAH: (Ar.) Er. - Beyaz, güzel yüzlü adam.

VAZAHAT: (Ar.) Ka. - Vazıhlık, açıklık.

VECAHEDDİN: (Ar.) Er. - Dinin yüceliği, onuru. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

VECAHET: (Ar.) Ka. 1. Güzel yüzlülük, gösterişlilik, güzel yüz. 2. Saygınlık, onur.

VECAZET: (Ar.) Ka. - Sözün, veciz kısa oluşu.

VECDET: (Ar.) Er. - Zenginlik, varsallık.

VECDİ: (Ar.) Er. - Coşkunlukla ilgili, coşkunlukla oluşan.

VECDİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Vecdi).

VECHİ: (Ar.) Er. - Yüzle ilgili, yüze ait.

VECHİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Vechi).

VECİBE: (Ar.) Ka. - Ödev, boyun borcu, vazife.

VECİD: (Ar.) Er. 1. Bir şeyin güzelliği karşısında kendini kaybedecek dereceye gelmek, coşkulanmak. 2. Tanrı sevgisinden dolayı duyulan coşkunluk, sevinç.

VECİH: (Ar.) Er. 1. Yüz, çehre. 2. Tarz, üslup. 3. Sebeb, vesile.

VECİHE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Vecih).

VECİHİ: (Ar.) Er. 1. Güzellik, hoşluk, uygunlukla ilgili.2. Bir kavmin önderi, şeref ve mevki sahibi. Vecihi: Türk tarihçisi. (Kırım 1620).

VECİZ: (Ar.) Er. - Kısa, derli toplu.

VECİZE: (Ar.) Ka. - Derin anlamlı, özlü, güzel söz.

VECNE: (Ar.) Ka. - Yanak yumrusu, elmacık.

VEDA: (Ar.) Ka. 1. Ayrılırken söylenen selamlama sözü. 2. Ayrılma, ayrılış.

VEDAT: (Ar.) Er. - Sevgi, dostluk.

VEDİ: (Ar.) Er. - Başkasının malını saklamakla görevli kimse.

VEDİA: (Ar.) Ka. -Saklanılması, korunması için birine ya da bir yere bırakılan emanet.

VEDÎATULLAH: (Ar.)- Allah'ın emaneti, dini. Kadınlar da Allah'ın emaneti olarak nitelenmişlerdir.

VEDİD: (Ar.) Er. - Dost, sevgisi çok olan. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

VEDİDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Vedid).

VEDUD: (Ar.) Er. 1. Çok muhabbetli, çok şefkatli. 2. Allah'ın isimlerinden. İyi kullarını sevip onlara rahmet ve rızasını irade eden yüce Allah. - (Bkz. Abdülvedud). Kur'an'da Hud, ayet: 90; Buruc, ayet: 14'te zikredilmiştir.

VEFA: (Ar.) Er. 1. Sözünü yerine getirme, sözünde durma, borcunu ödeme. 2. Sevgi, dostluk ve bağlılıkta sebat. Yetme yetişme; ömrü vefa etmedi.

VEFAİ: (Tür.) Er. - Vefa ile ilgili.

VEFAKAR: (a.f.i.)- Sevgisi geçici olmayan, vefası olan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

VEFİ: (Ar.) Er. 1. Vefalı, bağlı. 2. Tam, mükemmel, eksiksiz.

VEFİA: (Ar.) Ka. 1. Vefalı, sevgisi geçici olmayan. 2. Tam, eksiksiz.

VEFİK: (Ar.) Er. - Uygun, muvafık, arkadaş, yoldaş, aynı fikirde olan. Ahmed Vefik Paşa.

VEFİKA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Vefik).

VEFİR: (Ar.) Er. - Çok, bol.

VEFİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Vefir).

VEFRET: (Ar.)- Çokluk, bolluk. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

VEHBİ: (Ar.) Er. - Allah'ın ihsanı sonucu olan. Allah vergisi, fıtri.

VEHBİYYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Vehbi).

VEHHÂB: (Ar.) Er. - Çok hibe eden, bağışlayan. Sayısız nimetler veren yüce Allah. Bu isim Esmau'l-Hüsna'dan-dır. Kur'an-ı Kerim'de, Al-i İmran, ayet: 8; Sa'd suresi ayet: 9 ve 35'te geçmektedir. - (Bkz. Abdülvehhab).

VEHHAC: (Ar.) Er. - Çok parıltı. Çok alevli.

VEHB: (Ar.) Er. - Bağışlama, bağış, vergi. Vehb b. Münebbih: Kitabü'l-Kader'in müellifi.- Türk dil kuralına göre "b/p" olarak kullanılır.

VEKİL: (Ar.) Er. 1. Başkasının yerine ve adına hareket eden veya konuşan. 2. Asıl vazifelinin yerine çalışan, bir vazifeyi geçici olarak idare eden. 3. Hükümet üyesi olan kimse, bakan, nazır. 4. Kur'an'da Allah'ın ismi olarak da geçmektedir, (Bkz. Abdülvekil).

VEKKAD: (Ar.) Er. - Parlak, aydınlık, ışıklı.

VELA: (Ar.) Er. - Yakınlık, sahiplik. Efendisinin, azat ettiği köle ve cariyesi ile olan münasebeti ve onlar üzerindeki hakkı.

VELADET: (Ar.)- Doğuş, dünyaya gelmek, ortaya çıkmak.

VELAYA: (Ar.) Ka. - Ermiş kadınlar.

VELAYET: (Ar.) Ka. l. Velilik, ermişlik. Veli ve ermiş olan kimsenin hali ve sıfatı. 2. Başkasına sözünü geçirme. 3. Dostluk, sadakat.

VELİ: (Ar.) Er. 1. Çocuğun bakımı ve idaresi üzerinde olan, hal ve hareketlerinden sorumlu bulunan kimse. 2. Dost, yakın. 3. Allah'ın sevgili kulu, ermiş evliya. Allah'ın isimlerinden. (Bkz. Abdulveli).

VELİCAN: (Ar.) Er. - Candan, dost, yakın.

VELİD: (Ar.) Er. - Yeni doğmuş çocuk. Erkek çocuk, köle. Sahabe isimlerindendir.

VELİDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Velid).

VELİME: (Ar.) Ka. - Düğün ziyafeti. Evlenme, düğün.

VELİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Veli).

VELİYULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın sevgili kulu. Allah'a teslim olmuş, onun hâkimiyet ve sultasının dışında hâkimiyet ve sulta tanımayan. Yalnızca Allah'ı, rasulünü ve mü'minleri dost edinen.

VELİYÜDDİN: (Ar.) Er. - Dinin sahibi. Dinin dostu.

VELU: (Ar.) Er. - Bir şeye fazla düşkün olan.

VELUD: (Ar.) Ka. - Doğurgan, çok doğuran.

VEMİZ: (Ar.) Er. - Bulut arasından görünen ışık.

VENÜS: (Fran.) Ka. - Merkür'den sonra, Güneş'e en yakın olan gezegen. Çobanyıldızı.

VERÂ: (Ar.) Ka. 1. Günah ve haramdan kaçınmak için şüpheli şeylerden uzak durma, takva, ittika. 2. Halk, mahluk, alem, kâinat.

VERDA: (Ar.) Ka. - Gül.

VERDİ: (Ar.) Er. - Güle ait, gül ile ilgili.

VERDİNAZ: (a.f.i.) Ka. - Naz gülü, nazlıların gülü.

VERGİ: (Tür.)- Bir kimsenin doğuştan sahip olduğu iyi nitelikler. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

VERGİN: (Tür.)- Verici, özverili kimse. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

VERİM: (Tür.)- Ortaya çıkan, beklenilen, istenilen sonuç. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

VERKA: (Ar.) Er. 1. Yabani güvercin, üveyik. 2. Açık, boz renk.

VERRAK: (Ar.) Er. - Kağıtçı. Ünlü Arap kelam bilgini: Ebu İsa Muhammed b. Harun el-Verrak.

VERŞAN: (Ar.)- Çevreye şan ver, ünlen, ünlü ol. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

VERZİŞ: (Fars.) Ka. 1. Çalışma, işletme. 2. Çalışmış.

VESAMET: (Ar.)- Güzellik, güzel olma. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

VESİK: (Ar.) Er. - Çok sağlam, güçlü.

VESİKA: (Ar.) Ka. - İnanılacak sağlam delil. Belge.

VESİLE: (Ar.) Ka. 1. Neden, sebep. 2. Elverişli durum. 3. Kavuşma, yaklaşma. 4. Resulullah'ın cennetteki makamı. Maide suresi 57. ayette geçmektedir.

VESİM: (Ar.) Er. - Güzel yüzlü.

VESİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Vesim).

VEYİS: (Tür.) Er. - Yoksulluk, muhtaçlık.

VEYSEL: (Ar.) Er. - Aslı Üveys'tir. Kurt anlamında. Veysel Karanı: Raşid halifeler döneminde Şam'dan Medine'ye gelerek yaşamış, Medine-i Münevvere'de itibarlı bir hayat sürmüş. Hadis-i şeriflerde övülmüş meşhur veli. Sıffin savaşında şehid olduğu söylenir. - (Bkz. Üveys).

VEYSİ: (Ar.) Er. - Yoksul, muhtaç. Veysi: Türk şair, yazar (Üsküp 1625).

VEZİME: (Ar.) Ka. - Beytullah'a gönderilen hediye, armağan.

VEZİR: (Ar.) Er. - Osmanlı devletinde, askeri ve idari en yüksek derece olan vezirlik rütbesinde olan kimse.

VEZİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Vezir).

VİCDAN: (Ar.) Ka. 1. İyiyi kötüden, hayrı serden ayırmayı sağlayan iç duygu, ahlak şuuru. His duygu. 2. Din, inanç.

VİDAD: (Ar.) Er. - Sevme, sevgi. Dostluk.

VİDADE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Vidad).

VİLDAN: (Ar.) Ka. 1. Yeni doğmuş çocuklar. 2. Kullar, köleler. Kur'an'da zikredilmiştir.

VİSALİ: (Ar.) Er. - Kavuşma, ulaşma ile ilgili.

VİSAM: (Ar.) Er. - Damgalı, nişanlı.

VOLKAN: (Fran.) Er. - Yanardağ, burkan.

VURAL: (Tür.) Er. - Vur al.

VURALHAN: (Tür.) Er. - Vural han.

VURGUN: (Tür.) Er. - Birine aşık, tutkun.

VUSKA: (Ar.)- Çok sağlam, pek kuvvetli. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır. Urvetul-Vuska (Pek sağlam kulp) Müslümanlık.

VUSLAT: (Ar.) Ka. - Ulaşma, erişme, kavuşma, buluşma, beraber olma.

VUSTA: (Ar.) Er. 1. Orta, ortada bulunan, arada olan, iç. 2. Orta parmak.

VÜREYKA: (Ar.) Ka. - Yaprakçık, küçük yaprakçık.

-Y-

YA'KUB: (Ar.) Er. 1. Erkek keklik. 2. İbranice, "Takib eden, izleyen". -Hz. Yusuf (a.s.)'un babası ve Kur'an-ı Kerim'de ismi geçen 25 peygamberden (Hz. Ya'kub). Hz. İshak (a.s.)'ın oğlu. - Türk dil kuralına göre "b/p" olarak kullanılır.

YABAN: (Fars.) Er. 1. Yabancı. 2. Issız kır, ova, çöl, sahra. 3. Dışarı, başka ülke, gurbet. 4. Ekin tarlası.

YABAN GÜLÜ: (Fars.) Ka. 1. Kır gülü. Bozkır çiçeği. 2. Kuşburnu.

YABAR: (Tür.) Er. - Güzel koku, misk.

YABENDE: (Fars.)- Bulucu, bulan. Keşfeden. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YABGU: (Tür.) Er. - Eski Türk devletlerinde "hükümdar" anlamında kullanılan bir unvan.

YADE: (Fars.) Ka. - Hatıra.

YADİGAR: (Fars.)- Bir kimseyi ya da bir olayı anımsatan kimse. Bırakılan

anı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YAFES: (Ar.) Er. - Hz. Nuh (a.s.)'un üçüncü oğlu. Tufandan sonra Hazar denizinin kuzeyine yerleşmiştir. Türk soyunun atası olduğu söylenir.

YAĞAN: (Tür.). - Yağmur, kar. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YAĞIN: (Tür.) Er. 1. Yağmur. 2. Düşman yağı. 3. Yiğit. 4. Arka, sırt.

YAĞINALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Yağın).

YAĞIZ: (Tür.) Er. 1. Esmer. 2. Doru. 3. Yiğit. 4. Bakımlı hayvan.

YAĞIZALP: (Tür.) Er. - Esmer, güçlü yiğit.

YAĞIZBAY: (Tür.) Er. - Esmer kimse.

YAĞIZER: (Tür.) Er. - Esmer kimse.

YAĞIZHAN: (Tür.) Er. 1. Esmer hükümdar. 2. Yeğni, katı, cesur han.

YAĞIZKAN: (Tür.) Er. - Asil, soylu kan.

YAĞIZKURT: (Tür.) Er. - Esmer, güçlü, kuvvetli kimse.

YAĞIZTEKİN: (Tür.) Er. - Esmer, güçlü, erkek.

YAĞMUR: (Tür.) Ka. - Gökten damlalar halinde düşen su.

YAĞMURCA: (Tür.) Er. - Bir tür geyik. Dağ keçisi.

YAHŞİ: (Tür.) Er. 1. İyi, güzel, çok güzel. 2. Yiğit, yakışıklı. 3. Toy, deneyimsiz genç.

YAHŞİBAY: (Tür.) Er. - İyi tanınan, saygın kimse.

YAHŞİHAN: (Tür.) Er. - Genç, güzel hükümdar.

YAHYA: (İbr.) Er. - 'Allah lütufkardır" anlamında. Kur'an-ı Kerim'de 5 yerde ismi geçen ve Zekeriyya (a.s.)'nın oğlu olan peygamber.

YAKAZAN: (Ar.) Ka. - (Bkz. Yakzan).

YAKTIN: (Fars.) Er. - Kabak. Kavun, karvpuz, hıyar gibi toprakta uzanıp, yetişen bitki.

YAKUT: (Ar.) 1. Parlak kırmızı, şeffaf kıymetli taş. 2. Sibirya'nın kuzey kısmında yaşayan bir Türk kavmi. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YAKZAN: (Ar.) Er. - Uyanık, gözü açık.

YALABUK: (Tür.) Er. 1. Güzel, yakışıklı, sevimli. 2. Parlak, ışıltılı. Şimşek. 3. Çevik, atik, işgüzar. 4. Kavgada üstün gelen.

YALAP: (Tür.) Er. 1. Parıltı. 2. İvedi, hızlı, çabuk. 3. San renkli bir kuş. 4. Şimşek.

YALAVAC: (Tür.) Er. - Peygamber, elçi.

YALAZ: (Tür.) Er. 1. Alev. 2. Bayrak.

YALAZA: (Tür.)- Alev. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YALAZABEY: (Tür.) Er. - Ateş gibi.

YALAZALP: (Tür.) Er. - Alev gibi parlak yiğit.

YALAZAN: (Tür.)- Berk, şimşek. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YALAZAY: (Tür.)- Ayın kırmızı ışıklar açar hali. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YALÇIN: (Tür.) Er. 1. Sarp. 2. Düz kaygan. 3. Parlak, cilalı.

YALÇINER: (Tür.) Er. - (Bkz. Yalçın). Çetin, sert ve yiğit.

YALÇINKAYA: (Tür.) Er. - Bkz. Yalçın.

YALÇUK: (Tür.) Er. 1. Parlak, parlayan. 2. Elçi.

YALDIRAK: (Tür.) Er. - Ak, parlak, ışıltılı.

YALE: (Fars.)- Sığır boynuzu. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YALGIN: (Tür.) Er. 1. Serap, ılgın. 2. Alev.

YALIM: (Tür.) Er. 1. Alev, ateş. 2. Kılıç, bıçak vb. kesici yüzü. 3. Kaya. Sarp yer, uçurum. 4. Şimşek. 5. Kuvvet, kudret. 6. Onur, derece. 7. Çalım, gurur.

YALIN: (Tür.) 1. Gösterişsiz, sessiz, sade. 2. Alev, ateş. 3. Taş, büyük kaya. 4. Çıplak, örtüsüz. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YALINALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Yalın).

YALINAY: (Tür.)- (Bkz. Yalın). Ayın en görkemli ve sade görüntüsü. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YALINÇ: (Tür.) Er. - Karışık olmayan, sade, yalın, yapılması ve anlaşılması kolay olan.

YALKI: (Tür.) Er. 1. Yalın, tek. 2. Işın.

YALKIN: (Tür.) Er. - (Bkz. Yalgın).

YALMAN: (Tür.) Er. 1. Kılıç, kama, bıçak, mızrak'ın ağzı veya ucu. 2. Sarp, dik. Eğik, eğinik.

YALTIR: (Tür.) Er. - Parlak, parlayan.

YALTIRAK: (Tür.) Er. 1. Işık, parıltı. 2. Kuyruklu yıldız.

YALTIRAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Yaltır). Ayın ışıltısı.

YALVAÇ: (Tür.) Er. - (Bkz. Yalavaç).

YAMAÇ: (Tür.) Er. 1. Dağın ya da tepenin herhangi bir yanı. Karşı. Yan. 2. Yakın. 3. Bedel, karşılık.

YAMAN: (Tür.) Er. 1. Kötü, korkulan, şiddetli. 2. Cesur, güçlü. 3. İşbilir, kurnaz, becerikli.

YAMANER: (Tür.) Er. - Güçlü, cesur erkek.

YAMANÖZ: (Tür.) Er. - Özü güçlü olan.

YANAÇ: (Tür.) Er. - Yön, taraf.

YANAL: (Tür.) Er. 1. Yanda olan, yana düşen. 2. Alaca, değişik renkli. 3. Kırmızı pembe. 4. Nehir yatağı.

YANAR: (Tür.) Er. 1. Parlayan, parıldayan. 2. Kaplıca. 3. Aralık ve ocak ayı.

YANIK: (Tür.) Er. 1. Yanmış olan, esmer. 2. Duygulu, dokunaklı. 3. Kavruk,

gelişmemiş. 4. Aşık.

YANIKER: (Tür.) Er. - Aşık, vurgun kimse.

YANKI: (Tür.)- Sesin bir yere çarpıp geri dönmesiyle duyulan ikinci ses, ses yansıması. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YAPINCAK: (Tür.) Ka. - Seyrek taneli, kırmızı bereli bir üzüm türü.

YAPRAK: (Tür.) Ka. 1. Bitkilerde ekseriya klorofilli, yeşil renkli, çeşitli şekil ve yapıda olan soluk almaya yarayan uzantı. 2. Kitap yaprağı, varak.

YAREN: (Fars.) Er. - Arkadaş, dost, yakın dost.

YARIDİL: (Fars.)- Gönül arkadaşı, sevgili. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YARKAYA: (Tür.) Er. - Sarp, uçurumlu kaya.

YARKIN: (Tür.)- Şimşek, ışık, ışıklı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YARLIK: (Tür.) Er. 1. Buyruk, ferman. Yasa, kanun. 2. Yoksul, acınan. 3. Bağış, lütuf.

YARUK: (Tür.) Er. - Işık, aydınlık, parlaklık, parıltı.

YASA: (Tür.) Er. - Sevinç memnuniyet, beğenme ve alkış ifade eder; yaşasın, ömrü çok olsun, aferin.

YASAN: (Tür.) Er. 1. Tertip, düzen. 2. İmge, belirti. 3. Bir işi yapma isteği, karar. 4. Öngörü. 5. Baskın.

YASAVUL: (Tür.) Er. 1. Koruyucu muhafız. 2. İlhanlılar devrinde ordu müfettişliği yapan kimse. 3. Jandarma, polis.

YASEMİN: (Fars.) Ka. - Zeytingillerden, güzel kokulu ve ekseriya beyaz veya sarı çiçek açan sarılgan ağaççık (jasminum).

YASER: (Ar.) Er. - Bolluk, varlık, zenginlik, varlıklılık.

YASİN: (Ar.) Er. - Kur'an-ı Kerim'in 36. suresinin başlangıcı. Asıl manası bilinmemekle birlikte, "Ey insan, Ey Seyyid" gibi muhtelif anlamlar çıkarılmıştır.

YASUN: (Tür.) Er. 1. Tarz, üslup, töre. 2. Doğa, tabiat.

YAŞAM: (Tür.)- Doğumdan ölüme kadar geçen süre, hayat. - Erkek ve

kadın adı olarak kullanılır.

YAŞANUR: (Tür.)- (Bkz. Yaşa). -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YAŞAR: (Tür.)- Doğan çocuğun uzun ömürlü olması dileğiyle konulan adlardır. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YAŞIK: (Tür.) Er. - Işık, parıltı, parlaklık.

YAŞIL: (Tür.) Er. 1. Yeşil. 2. Erkek ördek.

YAŞIN: (Tür.) 1. Işık, parlaklık. 2. Gizli. 3. Şimşek.

YATMAN: (Tür.) Er. - Boyun eğen, uysal, yumuşak başlı kimse.

YATUK: (Tür.) Er. 1. Kanun, santur vb. sazların genel adı. 2. Saklanan kullanılmayan şey. 3. Tembel.

YAVER: (Fars.) Er. - Yardımcı.

YAVEŞ: (Tür.) Er. 1. Ağırbaşlı, yumuşak huylu, sakin. 2. Şefkatli, sevecen.

YAVUZ: (Tür.) Er. 1. Yaman güçlü, güzel. 2. Sert, şiddetli, çetin, keskin. 3. Fevkalade, ala, müstesna. 4. Kötü, fena azgın. Yavuz Sultan Selim. Hilafetin Osmanlılara geçmesini sağlayan dokuzuncu Osmanlı padişahı.

YAVUZALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Yavuz). Çetin ve mücadeleci yiğit.

YAVUZAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Yavuz). Ayın en güzel hali.

YAVUZCAN: (Tür.) Er. - Güçlü kişiliği olan, kimse.

YAVUZER: (Tür.) Er. - Cesur, güçlü erkek.

YAVUZHAN: (Tür.) Er. - Güçlü hükümdar, hakan.

YAY: (Tür.) Er. 1. Ok atmaya yarayan, iki ucu arasına kiriş gerilmiş eğri ağaç ya da metal çubuk. 2. Burç.

YAYALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Yay). -Sportmen.

YAYBÜKE: (Tür.) Er. - (Bkz. Yay).

YAYGIR: (Tür.) Er. - Gökkuşağı.

YAYLA: (Tür.) Ka. - Deniz yüzeyinden yüksek, yaz mevsiminde oturulan serin ve yüksek yerler.

YAZGAN: (Tür.) Er. - Yazan, yazar.

YAZGANALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Yazgan).

YAZGI: (Tür.)- Kader, alın yazısı. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YAZGÜLÜ: (Tür.) Ka. - Yazın açan gül.

YAZIR: (Tür.) Er. - Oğuzların, Bozok kolunun Ayhan soyundan gelen bir Türkmen boyunun adı.

YEDİER: (Tür.) Er. - (Bkz. Yediger).

YEDİGER: (Tür.) Er. - Büyük ayı takım yıldızı.

YEDİVEREN: (Tür.) Ka. - Yılda her mevsim çiçek açan gül.

YEFA: (Ar.)- Yüksek yer. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YEGAH: (Fars.) Ka. - Türk müziğinin en eski makamlarından bir terkib.

YEGAN: (Fars.) Er. - Tekler, birler.

YEGANE: (Fars.) Ka. - Biricik, tek.

YEĞİN: (Tür.) Er. 1. Zorlu, katı, şiddetli. 2. Baskın, üstün. Yiğit, güçlü, çalışkan. 3. Bereketli, bol. 4. İyiliği seven. 5. Yakışıklı, güzel, ince. 6. Uygun yerinde.

YEĞİNER: (Tür.) Er. - (Bkz. Yeğin).

YEĞREK: (Tür.) Er. 1. İyilik sever. 2. Güzel. 3. Fazla, çok.

YEHUD: (Ar.) Er. - Yahudi, Hz. Ya'kub'un oğlu Yahuda soyundan gelenler, İsrailoğulları.

YEHUDA: (Ar.) Er. - Hz. Ya'kub'un on iki oğlunun en büyüğü.

YEKÇEŞME: (Fars.) Ka. 1. Tek gözlü. 2. (Tür.) Güneş.

YEKDANE: (Fars.) Ka. 1. Eşi benzeri olmayan, tek. 2. Bir çeşit gerdanlık.

YEKPARE: (Fars.) Ka. - Tek parça, bütün, som.

YEKRENG: (Fars.) Ka. 1. Bir renkte olan. 2. Sözünün eri olan. 3. Meşhur bir çeşit lale.

YEKRU: (Fars.) Er. 1. Bir yüzlü, iki yüzlü olmayan. 2. Güvenilir dost.

YEKRUYE: (Fars.) Ka. - (Bkz. Yekru).

YEKSAN: (Fars.) 1. Düz. 2. Bir, beraber. 3. Her zaman, bir düzeyde. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YEKSARE: (Fars.) Ka. - (Bkz. Yekser).

YEKSER: (Fars.) Er. 1. Yalnız başına. 2. Bir baştan bir başa. 3. Ansızın, nagehan.

YEKTA: (Fars.) Er. 1. Tek, yalnız. 2. Eşsiz, benzersiz.

YELAL: (Tür.) Er. - Rüzgâr, yel, esinti.

YELDÂ: (Fars.) Ka. - Uzun ve siyah şey. Şeb-i yelda; uzun gece.

YELDAN: (Tür.) Er. - Hızlı, süratli.

YELEN: (Tür.) Er. 1. Arzu, istek. 2. Fırtına.

YELER: (Tür.) Er. - Yel gibi hızlı, çabuk kimse.

YELESEN: (Tür.) Er. - Yel gibi hızlı, çabuk.

YELİZ: (Tür.) Ka. - Güzel, havadar, aydınlık.

YELMEN: (Tür.) Er. - Aceleci, hızlı davranan, canı tez kimse.

YELTEKİN: (Tür.) Er. - (Bkz.Yeler).

YENAL: (Tür.) Er. - Galip gelmek, zafer kazanmaktan emir.

YENAY: (Tür.)- Yeni ay, hilal-i ayça. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YENBU: (Ar.)- Pınar, çeşme, kaynak. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YENER: (Tür.)- Üstün gelen, kazanan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YENGİ: (Tür.) Er. - Zafer, utku, yenme, alt etme.

YENİSEY: (Tür.) Er. - Eski SSCB'de 3800 km uzunluğundaki ırmak.

YENİSU: (Tür.)- Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YEREL: (Tür.)- Belirli bir yer ile ilgili olan, örf. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YERGİN: (Tür.) Er. - Hüzünlü, tasalı, kaygılı.

YERHUM: (Ar.) Er. - Erkek kartal.

YERSEL: (Tür.)- Yere ait, yerle ilgili. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YERTAN: (Tür.) Er. - Güneşin ilk ışıklan.

YESAR: (Ar.) Er. 1. Varlık, zenginlik. 2. Sol, sol tarafı.

YESARET: (Ar.) Ka. 1. Kolaylık. 2. Zenginlik.

YESÂRİ: (Ar.) Er. 1. Sol, solla ilgili, sol tarafa ait. 2. Zenginlikle ilgili.

YESÜGEY: (Tür.) Er. - Cengiz Han'ın babası, Kubilay Han'ın kardeşi olan Türk- Moğol hükümdarı.

YEŞİL: (Tür.) Ka. 1. San ile mavinin karışımından oluşan, çoğu bitki yapraklarında görülen renk. 2. Genç, taze. 3. Koyu al renkte at. 4. Yeşil başlı yaban ördeği.

YEŞİM: (Ar.) Ka. - Açık yeşil ve pembe renkli, kolay işlenen, değerli bir taş.

YETEN: (Tür.) 1. Yetişen, ulaşan. Olgun, olgunlaşan. 2. Süresi dolan, günü gelen. 3. Tüm canlılar, herkes. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YETENER: (Tür.) Er. - Olgun erkek.

YETER: (Tür.)- Sonuncu olması istenen çocuklara verilen adlardır. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YETİK: (Tür.) Er. 1. Yetişmiş, erişmiş, büyümüş. Bilgili, olgun. 2. Güç işleri başaran, becerikli. 3. Delikanlı. 4. İri, büyük.

YETİŞ: (Tür.)- Amacına ulaş, isteğine kavuş. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YETİŞEN: (Tür.)- Ulaşan, kavuşan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YETKİN: (Tür.)- Gerekli olgunluğa erişmiş olan, ergin. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YETKİNER: (Tür.) Er. - Olgun, kişilikli bilge.

YEZDAN: (Fars) 1. Zerdüştlerin iyilik tanrısı. 2. Allah. - İsim olarak kullanılmaz.

YEZİD: (Ar.) Er. - Emevi halifesi Muaviye'nin 3. oğlu.

YIBAR: (Tür.) Er. - Misk, amber, güzel koku.

YİĞİT: (Tür.) Er. 1. Güçlü, yürekli, kahraman, alp 2. Delikanlı, genç, erkek. 3. Gözüpek, düşüncelerini açıkça söylemekten kaçınmayan kimse.

YİĞİTCAN: (Tür.) Er. - Güçlü, korkusuz, kahraman.

YİĞİTER: (Tür.) Er. - (Bkz. Yiğit-can).

YİĞİTHAN: (Tür.) Er. - Yiğit, cesur hakan.

YİĞİTKAN: (Tür.) Er. - Güçlü, cesur soydan gelen.

YILDANUR: (Tür.) Ka. - Seneyi aydınlatan, ışık saçan.

YILDIKU: (Tür.) Ka. 1. Yıldız. 2. Ünlü Hun hükümdarı Atilla'nın son karısı.

YILDIR: (Tür.) Er. - Parlak, parlayan, ışıklı ışık.

YILDIRALP: (Tür.) Er. - (Bkz. Yıldır).

YILDIRAN: (Tür.) Er. - Parlayan, ışıldayan, ışık saçan.

YILDIRAY: (Tür.) Er. - Parlak, ışık saçan ay.

YILDIRIM: (Tür.) Er. 1. Büyük ışık parlaması ve gök gürültüsüyle ortaya çıkan bulutlar arasında veya buluttan yere elektrik boşalması, saika. 2. Şiddetli, süratli, çabuk! Yıldırım harekâtı. Ünlü Osmanlı padişahı: Yıldırım Bayezid.

YILDIZ: (Tür.) Ka. 1. Geceleri gökte çıplak gözle ışıklı bir nokta olarak görülen gök cismi, necm, kevkeb, si-tare, ahter. 2. Bir noktadan çevreye beş veya daha fazla çıkıntısı olan köşeli. 3. Baht, talih. 4. Mesleğinde çok parlamış kimse ve daha çok parlamış kimse, sinema sanatçısı. 5. Kuzey (Denizcilikte).

YILDIZHAN: (Tür.) Er. - Yıldızların hakanı.

YILHAN: (Tür.) Er. - Yıl- han.

YILKAN: (Tür.) Er. - Yıl- kan.

YILMA: (Tür.) Er. - Vazgeçme, korkma, doğru yoldan yürümekten ayrılma, yılma.

YILMAZ: (Tür.) Er. - Yılmayan, bıkmayan, azimli, sebatlı.

YILŞEN: (Tür.) Ka. - (Bkz. Yıldanur).

YOĞUN: (Tür.) Er. 1. Oylumuna oranla ağırlığı çok olan. 2. Dolu, sık. 3.

Kalabalık. 4. İri, kaba, kalın.

YOĞUNAY: (Tür.) Er. - (Bkz. Yoğun).

YOLAÇ: (Tür.) Er. - Yol gösteren, kılavuz.

YONCA: (Tür.) Ka. - Baklagillerden, kırmızı veya mor çiçek açan, çayır bitkisi.

YORDAM: (Tür.) 1. Kılavuz, rehber. 2. Beceri, yatkınlık. 3. Gelenek, görenek. 4. Anlayış, yerinde davranış. 5. Kural, yöntem, düzen. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YORUÇ: (Tür.) Er. - Komutan, kumandan.

YOSUN: (Tür.)- Çoğu sularda yetişen, ilkel yapıdaki bitkilerin genel adı. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YÖNAL: (Tür.) Er. - Yönünü, cepheni al.

YÖNER: (Tür.) Er. - (Bkz. Yönal).

YÖNET: (Tür.) Er. 1. Uygun, doğru. 2. İyi, güzel. 3. Uysal. 4. Becerikli,

yatkın. 5. Biçim, tarz, usul.

YÖNTEM: (Tür.) 1. Yol, tarz, metod. 2. Yetenek. 3. Uygun, kolay. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YÖRÜK: (Tür.) Er. 1. Göçebe. 2. Çabuk yürüyen, hızlı. 3. Hayvancılıkla geçinen göçebe Oğuz Türkleri.

YULA: (Tür.) 1. Meşale. Kandil. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YULUĞ: (Tür.) 1. Mutlu, mesut. 2. Hak, adalet. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YUMLU: (Tür.) 1. Uğurlu, kutlu. 2. Kutsal, mübarek. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YUMUK: (Tür.) Ka. 1. Açılmamış çiçek, gül goncası. 2. Uysal, sessiz, ağırbaşlı.

YUMUŞ: (Tür.)- İş, güç çalışma. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YUNUS: (Ar.) Er. 1. Ilık ve sıcak denizlerde yaşayan, memeli hayvan. 2. Bir takım yıldızın adı. 3. Uzun müddet bir balığın karnında kaldığı rivayet edilen ve Kur'an-ı Kerim'de ismi geçen 25 peygamberden birisi. Hz. Yunus (a.s.). Kur'an-ı Kerim'in 10. suresi.

YURA: (Tür.) Er. - Dağ sırtı.

YURDAER: (Tür.) Er. - Yurdu için doğmuş kimse.

YURDAGÜL: (Tür.) Ka. - Ülkene gül. İlken için yararlı ol.

YURDANUR: (Tür.) Ka. - Yurduna, ülkene ışık saç, aydınlat.

YURDAŞEN: (Tür.)- Yurdu şenlendiren. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YURDAY: (Tür.)- Yurdu aydınlatan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YURDCAN: (Tür.) Er. - Yurda canlılık veren.

YURDUSEV: (Tür.) Ka. - Ülkeni, yurdunu sev.

YURT: (Tür.) Er. 1. At, kısrak. At sürüsü. 2. Orman.

YURTSEVEN: (Tür.). - Yurdunu milletini seven. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YURTSEVER: (Tür.) Er. - (Bkz. Yurtseven).

YUSUF: (Ar.) Er. 1. Hz. Ya'kub (a.s.)'un oğlu olan peygamber Hz. Yusuf. 2. İbranice; inleyen, ah eden, inilti.

YUŞA: (Tür.) Er. - Tarihlerde, Peygamber olduğu rivayet edilen Yûşa b. Nün.

YÜCE: (Tür.)- Yüksek, büyük, ulu, bala. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YÜCEALP: (Tür.) Er. - Büyük, ulu yiğit.

YÜCEL: (Tür.)- Yüksel, yüce bir duruma gel, başarı kazan, ilerle. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YÜCELAY: (Tür.)- (Bkz. Yücel). -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YÜCELEN: (Tür.) Er. - Yükselen, yüce bir duruma gelen, ilerleyen.

YÜCESAN: (Tür.) Er. - Saygın bir adı olan.

YÜCESOY: (Tür.) Er. - Saygın, ulu, soylu.

YÜCETEKİN: (Tür.) Er. - (Bkz. Yüce).

YÜKSEL: (Tür.)- Yükseklere çık, yücel, basan kazan, ilerle. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

YÜMİN: (Ar.) Er. 1. Uğur, mutluluk. 2. Bereket.

YÜMNA: (Ar.) Ka. - Sağ taraf.

YÜMNİ: (Ar.) Er. 1. Uğurlu, becerikli. İşi sağ eliyle gören. Kıyamet gününde kitabını sağ tarafından alacak olan. 2. Uğura ait, uğurla ilgili.

YÜMNİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Yümni).

YÜRÜK: (Tür.) Er. - (Bkz. Yörük). 1. Çabuk ve hızlı yürüyen. 2. Tarihte yeniçerilere katılan yaya asker. 3. Hızlı koşan at.

YÜRÜKER: (Tür.) Er. - (Bkz. Yürük).

YÜSR: (Ar.) Er. 1. Kolaylık, rahat. 2. Zenginlik.

YÜSRA: (Ar.) Ka. - Sol taraf.

YÜZÜAK: (Tür.) Er. - Dürüst, namuslu, doğru, suçsuz kimse.

-Z-

ZABİT: (Ar.) Er. 1. Askere kumanda eden rütbeli asker. 2. Ticaret gemilerinden, geminin hareketini yöneten idareci. 3. İdare etme gücü olan. (Mecaz): Tuttuğunu koparan, dediğini yaptıran kimse.

ZADE: (Fars.) Er. 1. Evlat, oğul. 2. Dürüst, doğru adam.

ZAFER: (Ar.) l. Amaca ulaşma, basan. 2. Düşmanı yenme, üstün gelme, utku. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ZÂFİR: (Ar.) Er. - Zafer kazanan, üstün gelen.

ZAĞNOS: (Tür.) Er. - Bir tür doğan ' kuşu.

ZÂHİD: (Ar.) Er. - Zühd sahibi, şüpheli şeyleri bile terk ederek günahtan kaçan, Allah korkusuyla dünya nimetlerinden el çeken (kimse) muttaki.

ZAHİDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Zahid).

ZAHİR: (Ar.) Er. - Parlak, parlak yıldız. Allah'ın isimlerindendir. Kur'an-ı Kerim'de Hadid suresi 3. ayette geçer.

ZAHİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Zahir).

ZAİD: (Ar.) Er. - Artan, artıran. -Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

ZAİDE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Zaid).

ZAİK: (Ar.) Er. - Tad alan, tadıcı, tadan.

ZAİKA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Zaik).

ZAİM: (Ar.) Er. 1. Kefil. 2. Prenses, şef.

ZAİME: (Ar.) Ka. - (Bkz. Zaim).

ZAKİR: (Ar.) Er. - Zikreden, anan. Allah'ı gerektiği gibi teşbih ve tehmid eden. Kur'an'ı öğüt verici, gerçek bir zikir olarak gören.

ZAKİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Zakir).

ZAMBAK: (Ar.) Ka. - Güzel ve iri çiçekli bir süs bitkisi.

ZAMİR: (Ar.) Er. 1. İç, yüz. 2. Yürek, vicdan. 3. Gönülde gizli olan sır. 4. Adın yerini tutan sözcük.

ZAMİRE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Zamir).

ZARAFET: (Ar.) Ka. - İncelik, güzellik, zariflik.

ZARİF: (Ar.) Er. 1. Nazik ve hoş konuşan, ince ve hoş tavırlı olan kimse, kibar. 2. İnceliği, latifliği ile hoşa giden.

ZARİFE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Zarif).

ZATİ: (Ar.) Er. 1. Kendiyle ilgili, kendine ait, özel. 2. Özle ilgili.

ZATİNUR: (Ar.) Ka. - Aydınlık, nurlu kişi.

ZATİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Zati).

ZAYİÇE: (Fars.) Ka. - Yıldızların belli zamandaki yerlerini gösteren cetvel.

ZEBERCET: (Ar.) Ka. - Zümrütten daha açık yeşil olan, zümrüt kadar

değerli olmayan bir süs taşı.

ZEBİH: (Ar.) Er. 1. Kesilmiş veya kesilecek kurban. 2. Hz. İsmail ile Hz. Muhammed'in babası Hz. Abdullah'ın lakabı.

ZEHEB: (Ar.) Er. - Altın. (Bkz. Zer).

ZEHRA: (Ar.) Ka. - Çok beyaz ve parlak yüzlü. Hz. Muhammed'in kızı Hz. Fatıma'nın lakabı.

ZEHRE: (Ar.) Ka. - Çiçek. (Bkz. Şükufe).

ZEHREVAN: (Ar.). - Kur'an'daki sure-i Bakara ile Sure-i Al-i İmran. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ZEKAİ: (Ar.) Er. - Zekayla ilgili, zekaya ait.

ZEKAVET: (Ar.) Ka. - Zeka, zeki-lik.

ZEKERİYA: (Tür.) Er. - Kur'an-ı Kerim'de ismi geçen peygamberlerden biri.

ZEKİ: (Ar.) Er. 1. Zekalı çabuk anlayan ve kavrayan. 2. Zekâ belirten.

ZEKİRE: (Ar.) Ka. - Belleği güçlü olan, unutmayan.

ZEKİYE: (Ar.) Ka. - Anlayışlı, kavrayışlı, zekâ sahibi.

ZELİHA: (Ar.) Ka. - (Bkz. Züleyha).

ZEMHERİR: (Ar.)- Gündönümünden sonraki şiddetli soğuklar, kara kış. (22. Aralık'tan 31 Ocak'a kadar). - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ZEMİN: (Fars.) Er. 1. Yer, yeryüzü. 2. Temel, dayanak. Konu, tema.

ZEMİNE: (Fars.) Ka. - (Bkz. Zemin).

ZEMZEM: (Ar.)- Kâbe çevresindeki ünlü kuyu ve bu kuyunun Müslümanlarca kutsal sayılan suyu. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ZENAN: (Fars.) Ka. 1. Kadınlar. 2. (Bkz. Nisa).

ZENNİŞAN: (f.a.i.) Ka. - Ünlü, tanınmış kadın.

ZENNUR: (Tür.) Ka. - (Bkz. Zinnur).

ZERR: (Ar.) Er. - Karınca yumurtası. Ebu Zerr: Ashab-ı Kiram'da zühd ve takvaca meşhur bir zat.

ZERAK: (Ar.)- Mavi, gök renkli. -Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ZERARE: (Fars.)- Saçıntı, saçılan şey. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ZEREFŞAN: (Fars.) Ka. 1. Altın saçan, altın saçıcı. 2. Altın kakmalı. 3. Bir lale türü.

ZEREN: (Tür.)- Anlayışlı, kavrayışlı, zeki. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ZERGUN: (Fars.) Ka. - Altın renkli, altın gibi san olan.

ZERGÜL: (Fars.) Ka. - Altın gibi.

ZERİA: (Ar.) Ka. - Vesile, bahane, fırsat.

ZERİN: (Fars.)- Altından olan, altın gibi parlak olan, san olan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ZERİŞTE: (Fars.) 1. Altın tel, sırma. 2. San. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ZERKA: (Ar.). 1. Gök gözlü. 2. Gök mavisi. 3. Mavi. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ZERNİGAR: (Fars.) Ka. - Altınla işlenmiş, yaldızlı.

ZERNİŞAN: (Fars.) Ka. - Kılıç gibi şeylerin üzerine kakma altınla yapılan işleme, süs.

ZERRİN: (Fars.) Ka. 1. Altından mamul. 2. Altın renginde sarı. 3. Parlak. 4. Güzel kokulu bir cins çiçek. 5. Fulya.

ZERTAR: (Fars.) Ka. 1. Altın tel, sırma. 2.Güneş ışını.

ZERVER: (Fars.)- Altın yaldızlı olan. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ZEVAHİR: (Ar.) 1. Parlak yıldızlar. 2. (Bkz. Zahir). - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ZEVAL: (Ar.) Er. 1.Yerinden ayrılıp, gitme. 2. Zail olma, sona erme. 3. Güneşin başucunda bulunma zamanı.

ZEVKAN: (Ar.) 1. Zevk bakımından, zevkçe. 2. Zevk yoluyla. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ZEVRA: (Ar.) 1. Dicle nehri. 2. Bağdat şehri. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ZEVRAK: (Ar.). 1. Kayık, sandal. 2. Mekke'de yapılan zemzem şişesi. 3. Çiçek testisi, kadehi. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ZEVVAK: (Ar.) Er. 1. Bir şeyi çok fazla tadan. 2. Bir şeyi çok fazla deneyen. 3. Bir şeyin çok fazla farkına varan.

ZEYCAN: (Fars.) Er. - Candan, cana yakın.

ZEYNEB: (Ar.) Ka. - Değerli taşlar, mücevherler. Zeyneb binti Cahş: Peygamberimiz (s.a.s)' in hanımlarından.

ZEYNEDDİN: (Ar.) Er. - Dinin zineti, süsü.

ZEYNEL: (Tür.) Er. - Zeynelabidin adından kısalmış ad.

ZEYNELABİDİN: (Ar.) Er. İbadet edenlerin süsü.

ZEYNİ: (Ar.) Er. - Süsle, bezekle ilgili.

ZEYNİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Zeyni).

ZEYNO: (Tür.) Ka. - Zeynep adının bozulmuş hali.

ZEYNULLAH: (Ar.) Er. - Allah'ın süsü.

ZEYNUR: (Ar.) Er. - (Bkz. Zinnur).

ZEYREK: (Tür.) Er. 1. İlgi çekici. 2. Eli uz, usta. 3. Akıllı, zeki.

ZEYYAL: (Ar.) Ka. - Uzun etekli.

ZEYYAN: (Ar.) Ka. - Süsler, pırıltılar.

ZEYYAT: (Ar.) Er. - Zeytinyağı, zeytinyağı yapan kimse.

ZİBA: (Fars.) Ka. 1. Süslü, güzel. 2. Yakışıklı.

ZİCAN: (Fars.) Ka. 1. Canlı, canayakın, candan.

ZİBARU: (Fars.) Ka. - Güzel yüzlü, dilber.

ZİHNİ: (Ar.) Er. - Zihinle, akılla ilgili.

ZİHNİYE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Zihni).

ZİKRİ: (Ar.) Er. - Anma ile ilgili.

ZİKRA: (Ar.) 1. Anma, hatırlama. 2. İbret, örnek. 3. Öğüt. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ZİNET: (Ar.) Ka. - Süs, bezek.

ZİNDE: (Fars.) 1. Diri, yaşayan, canlı. 2. Dinç, sağlam, güçlü kuvvetli. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ZİNNUR: (Ar.) Er. - Nurlu, ışıklı, aydınlık.

ZİNNURE: (Ar.) Ka. - (Bkz. Zinnur).

ZİNNUREYN: (Ar.) Er. - İki nur sahibi. Hz. Osman'a Hz. Muhammed (s.a.s)'in iki kızıyla evlendiği için bu ad verilmiştir.

ZİRVE: (Ar.)- Doruk, bir şeyin en yüksek noktası, tepesi. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ZİŞAN: (Ar.) 1. Şanlı, sereni. 2. Canlı. 3. Bir tür lale. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ZİVEKAR: (Ar.) Er. - Vekarlı. Vakar dolu. Vakar sahibi.

ZİVER: (Fars.)- Süs, bezek. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ZİVERBEY: (Tür.) Er. - (Bkz. Ziver).

ZİYA: (Ar.) Er. - Aydınlık, parlaklık, nur, ışık.

ZİYAD: (Tür.) Er. - Fazlalık, çokluk. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır. Ziyat.

ZİYAEDDİN: (Ar.) Er. - Dinin ışığı, aydınlığı.

ZİYNET: (Tür.) Ka. - (Bkz. Zinet).

ZİYNETİ: (Ar.) Ka. - Süsle, bezekle ilgili

ZOBU: (Tür.) Er. 1. İri yarı, kadın, kaba. 2. Delikanlı. 3. Zor, sıkıntılı. 4. Eski vezir konaklarındaki hizmetlilere verilen ad.

ZORAL: (Tür.) Er. - Zor al.

ZORLU: (Tür.) Er. 1. Güzel, çok güzel, iyi. 2. Yakışıklı. 3. Güçlü, dayanıklı.4. Sert, keskin. 5. Yürekli, cesur. 6. Girgin, girişken.

ZUHAL: (Ar.) Ka. - Güneşe uzaklık bakımından altıncı durumda olan gezegen, satürn.

ZUHUR: (Ar.) Görünme, meydana çıkma, baş gösterme. - Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

ZUHURİ: (Ar.) Er. - Orta oyununda komik rolünü yapan kimse.

ZÜBEYDE: (Ar.) Ka. - Öz, asıl, cevher.

ZÜBEYR: (Ar.) Er. - Yazılı, küçük şey.

ZÜBEYİR: (Ar.) Er. - (Bkz. Zübeyr).

ZÜHDİYE: (Ar.) Ka. - Her türlü zevke karşı koyarak kendini ibadete veren. - Türk dil kuralına göre "d/t" olarak kullanılır.

ZÜHDİ: (Ar.) Er. - (Bkz. Zühdiye).

ZÜHEYR: (Ar.) Er. 1.Küçük çiçek, çiçekcik. 2. Banet Suad kasidesinin sahibi olan Ka'b'ın kendisi gibi şair olan babası.

ZÜHRE: (Ar.) Ka. - Çoban Yıldızı, venüs.

ZÜLAL: (Ar.) Ka. 1. Hafif, saf ve tatlı su.

ZÜLEYHA: (Ar.) Ka. - Hz. Yusuf un hanımı, güzelliğiyle ünlenmiştir.

ZÜLFİ: (Ar.) Er. 1. (Bkz. Zülfıkar). 2. Kılıcın kabzasına iliştirilen süs.

ZÜLFİBAR: (Fars.) Ka. - Dağılmış, saçılmış saç.

ZÜLFiKÂR: (Ar.) Er. 1. Hz. Peygamberin Hz. Ali'ye hediye ettiği çatal ağızlı kılıç. 2. İki parçalı.

ZÜLFİYAR: (Fars.) Ka. - Sevgilinin zülüflü saçı.

ZÜLFİZAR: (Fars.) Ka. - Ağlayan, inleyen saç.

ZÜLKARNEYN: (Ar.) Er. 1. İki boynuzlu anlamında. 2. Kur'an-ı Kerim'de adı geçen şahıs. 3. Büyük İskender.

ZÜMER: (Ar.) Er. 1. Zümreler, gruplar. 2. Kur'an-ı Kerim'in 39. süresi.

ZÜMRA: (Ar.) Ka. 1. Güzel, iyi ahlaklı. 2. Cesur, yiğit, yürekli. 3. Zeki, bilgili kadın.

ZÜMRÜT: (Ar.) Ka. - Parlak yeşil renkli kıymetli taş.

ZÜRARE: (Ar.) Ka. - Saçıntı, saçılan şey.

KAYNAKLAR

1. Atalay. B., Türk Büyükleri veya Türk Adları, İstanbul, 1935.

2. Rasoyni. L., Türklükte Kadın Adları, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten-1963 T.D.K. Yayınları, 234.

3. Okay. G., Adlar Sözlüğü, Saypa Yayınevi- 1995 (1.baskı), Saypa Yayınevi-1996 (2.baskı)

4. Şakaoğlu. S., Çocuklara Ad Konulmasında Görülen Yenilikler, Türk Dili Dergisi, Sayı:508, Nisan, 1994.

5. Yeğin. A, Badıllı. A, Hekimoğlu. İ, Çalım. İ., Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Büyük Lugat,Türdav A.Ş, İstanbul.1987.

6. Develioğlu. F., Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat, 10. Baskı Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara, 1992.

7. Püsküllüoğlu. A., Çocuk Adları Sözlüğü, 4. Baskı, Özgür Yayın Dağıtım, İstanbul, 1992.

8. Hançerlioğlu. O., Türk Dili Sözlüğü, Remzi Kitapevi, İstanbul, 1992.

9. Eyupoğlu. İ.Z., Türk Dilinin Etimoloji Sözlüğü, 2. Baskı, Sosyal Yayınlar, İstanbul, 1991.

10. Tuğlacı. P., Okyanus Ansiklopedik Türkçe Sözlük, Cilt I.II.III, Pars Yayınevi, İstanbul, 1971.

11. Clauson. G.S.,An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth Century Turkısh, Unuversitey Pres, Oxford, 1972.

12. Türk Lehçeleri Sözlüğü, Cilt I.II, Kültür Bakanlığı Yayınları, 54, Ankara, 1991.

13. Çeneli. İ., Türkmen Türkçesi Sözlüğü, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı, Belleten, 1982-1983.

14. Hacaloğlu. R.A., Azeri Türkçesi Dil Kılavuzu, Ankara, 1992.

15. Grönbech. K., Kuman Lehçesi Sözlüğü, Türkçeye çeviren, Aytaç. M., Kültür Bakanlığı Yayınları, 1396, Ankara, 1992.

16. Pröhle. W., Karaçay Lehçesi Sözlüğü, Türkçeye çeviren, Aytaç. M., Kültür Bakanlığı Yayınları, 1304, Ankara, 1991.

17. Nemeth. G., Kumuk ve Balkar Lehçeleri Sözlüğü, Türkçeye çeviren, Aytaç. M., Kültür Bakanlığı Yayınları, 1229, Ankara, 1990.

18. Baskakov. N.A., Gagauz Türkçesinin Sözlüğü, Türkçeye çeviren, Kaynak. İ,Doğru. A.M., Kültür Bakanlığı Yayınları, 1294, Ankara, 1991.

19. Altaylı. S., Azerbaycan Türkçesi Sözlüğü, Cilt I. II, M.E.B. Yayınları, İstanbul, 1994.

20. Gabain. A.Von., Eski Türkçenin Grameri, Çeviren, Akalın. M., T.D.K. Yayınları, 332, Ankara, 1988.

21. Yudahin. K.K., Kırgız Sözlüğü, Cilt I. II, Türkçeye çeviren, Taymas. A., T.D.K. Yayınları 93. 2. Baskı, Ankara, 1988.

22. Kenesbayoğlu. İ.K, Kazak Tilinin Sözdugı, Türkçeye çeviren, Tacimuratoğlu. A., Türk Dünyası Araştırmaları, Sayı 30, Haziran, 1984.

23. Caferoğlu. A., Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü, T.D.K. Yayınları, 260, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul, 1968.

24. Hengirmen. M. Türkçe - Özbekça Sözlaşgıç, Nurol Matbaası, Ankara, 1992.

25. Özön. M.N., Büyük Osmanlıca – Türkçe Sözlük, 4. Baskı, İnkılap ve Aka Kitapevleri Koll. Şti., İstanbul, 1965.

26. Yeni Tarama Sözlüğü, T.D.K. Yayınları, 503, Ankara, 1993.

27. Derleme Sözlüğü, 12 Cilt,T.D.K. Yayınları –Ankara.

28. Tarama Sözlüğü, 8 Cilt, T.D.K. Yayınları – Ankara.

29. Türkçe Sözlük, Cilt I.II,T.D.K. Yayınları, 549, Ankara, 1988.

30. Büyük Türk Sözlüğü, Hayat Yayınları, İstanbul.

31. Temel Türkçe Sözlük, Sadeleştirilmiş ve Genişletilmiş Kamus-ı Turkı, Cilt I.II.III Tercüman Gazetesi Yayını, İstanbul, 1985.

32. Dictionnaire Larousse, Ansiklopedik Sözlük, 6 cilt, Milliyet Gazetesi Yayınları,İstanbul, 1993-1994.

33. Kutlu. S.,Türkçe Kadın ve Erkek Adları, T.D.K. Yayınları, 281, Ankara, 1969.

YAZARI ve KİTAPLARI HAKKINDA

Yazar- Ramazan Faruk GÜZEL:

1972 Konya doğumlu yazar;

- İlkokulu Konya'da, orta ve liseyi Eskişehir'de,

- Üniversiteyi A.Ü. Hukuk Fakültesi'nde okudu,

- Yüksek lisans eğitimini de M.Ü. İletişim Fakültesi'nde İletişim Hukuku üzerine yaptı.

15 yıllık serbest avukatlık döneminde eşzamanlı olarak yazın ve medya dünyasında ürünler ortaya koydu.

Bir dönem ceza hâkimliği yapan yazar, 2015 yılından beridir İsveç'te yaşıyor. Orada resim ve yazılarıyla edebiyat, sanat ve insan hakları alanında etkinliklerde bulunmakta…

***

- Yazarın Yayınevimiz Nordic Publishing House’ta yayınlanmış eserler listesi:

https://www.smashwords.com/profile/view/RamazanFG

- Düzenli programlar yaptığı güncel Youtube kanalı:

https://www.youtube.com/c/tvFOCUS

- Yazarın kişisel YouTube kanalı:

http://YouTube.com/@rfgKanal

KİTAPLAR LİSTESİ:

1- Muttasıl Denemeler (Mart 2022).

Muttasıl DENEMELER

Ramazan F. GÜZEL

Ahmet Haşim'in hayatı bir "Merdiven" alegorisi ile anlattığı o meşhur şiirindeki "ağır ağır çıkılan" bu hayat merdiveninde "muttasıl kanayan güller" gibi fasılasız, aralıksız "denemeler" ile daha güzelin, iyinin ve ötelerin arayışı bir kitap...

54 başlık ve 271 sayfan oluşan bu kitapta belki yer yer hüzünlenecek, bazen de tebessüm edeceksiniz belki de.

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1135557

2- Günümüz Yargısına Dair Sorular ve Cevaplar 1 (Mustafa Doğan ile) Ocak 2022.

ESKİ SAVCI
Mustafa DOĞAN

ESKİ HAKİM
Ramazan F. GÜZEL

GÜNÜMÜZ YARGISINA DAİR

SORULAR ve CEVAPLAR -1-

İki eski yargı mensubu yazar, son dönemdeki hukuk ihlallerine dair bir kamuoyu hizmeti olarak sosyal medyada kendilerine gelen hukuki soruları cevaplamakta…

Bu kitap serisi ile bu çalışmalarını bir araya getirmiş oldular. Hukuki yardım ihtiyacı olanlar için çok önemli bir kaynak. (156 sayfa)

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1127704

3- Boyun Eğen Yargının Resmidir (Ocak 2022)

BOYUN EĞEN YARGININ RESMİDİR!

Dünya hukuk indekslerinde her yıl çok daha aşağılara doğru giden Türkiye ve Türk yargısının bu noktaya son 6-7 yılda nasıl geldiğinin fotoğrafını çekiyor belge ve bilgilerle- bu kitap...

Kendisi de eski bir yargı mensubu olan yazar; Mülkün (devletin temeli olan adaletin/ hukukun aşama aşama nasıl boyunduruk altında alındığını ortaya koyuyor.

(201 sayfa)

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1128343

4- Algılar ve Gerçekler: Gülen Cemaati ile İlişkilendirilen Davaların Perde Arkası (Ocak 2022).

ALGILAR VE GERÇEKLER

GÜLEN CEMAATİ İLE İLİŞKİLENDİRİLEN DAVALARIN PERDE ARKASI

* ERGENEKON * 17/25 ARALIK * KCK
* DEMİRTAŞ * GEZİ * KAVALA * MİT TIRLARI
* MUHSİN YAZICIOĞLU * KOZMİK ODA
* HABLEMİTOĞLU CİNAYETİ

Ramazan F. GÜZEL

Eski bir yargı mensubunun kaleminden: Ergenekon, 17/25 Aralık, Gezi, Kavala, KCK, Demirtaş, MİT Tırları, Kozmik Oda, Muhsin Yazıcıoğlu Cinayeti ve de Hablemitoğlu Cinayeti gibi sansasyonel davalar... ve o davalarda yer almış olan hâkim- savcılar etrafında dönen "Algılar ve Gerçekler" bu kitapta!

(332 sayfa)

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1129231

5- Uzaklardan Notlar 1:

Hayata ve Umutlara Dair (Ocak 2022).

UZAKLARDAN NOTLAR 1

Hayata ve Umutlara Dair

Ramazan F. GÜZEL

Yolu uzaklara düşmüş hukukçu bir yazarın hayata, yaşanmışlıklara ve yaşanacaklara dair sevgi, şefkat, merhamet ve mutluluk motifli makaleler manzumesi...

(200 sayfa)

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1129746

6- Uzaklardan Notlar 2:

Daha Yaşanılır Bir Hayata (Ocak 2022).

UZAKLARDAN NOTLAR 2

Daha Yaşanılır Bir Hayata

Ramazan F. GÜZEL

NORDIC Publishing House
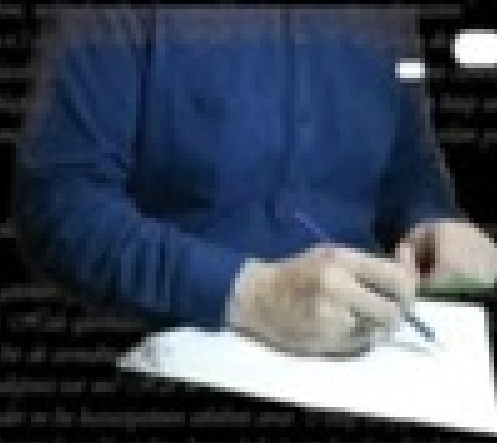
"Uzaklardan Notlar" serisinin ikinci kitabında yazar, "Daha Yaşanılır Bir Hayata" dair notlarını, makalelerini ve denemelerini okuyucularıyla paylaşıyor.

Yaşadıklarının günlüğü mahiyetindeki kitapta "Güzel bir mülahazaya", "Duru bir kalbe sahip olma", "Hayır düşüncesi ile yoğrulabilme" ve de "Huzurlu bir hayata" dair öngörülerini aktarıyor.

(183 sayfa)

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1130759

7- Uzaklardan Notlar 3:

Mutluluğun Kitabı (Şubat 2022).

UZAKLARDAN NOTLAR 3

Ramazan F. GÜZEL

Bu kitap, küçük küçük sırlarla, insan hayatından kesitlerle "daha mutlu olma yolundaki" arayışların yekunu…

"Bir insanın dahi gönlüne dokunup mutluluğuna -küçük de olsa- bir katkı sağlamayı kazanç görme umuduyla" kaleme alınmış bir eserde herkes kendi dünyasından bir şeyler bulacaktır!

(33 konu başlığı, 203 sayfa)

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1132259

8- Uzaklardan Notlar 4:

Gündeme Gelenler (Şubat 2022).

Bu elinize geçen çalışma, çeşitli gazete ve dergilerde çıkmış olan ya da hazırlanmış muhtelif konuları içeren yazıların bir araya getirilmesinden oluşturulmuştur.

İçerikteki yazılar, genel olarak o dönemde gündeme gelen ve halen de gündemdeki sıcaklığını korumakta olan makalelerdir. Uzaklardan Notlar serimizin de 4. Kitabı…

(243 sayfa- 22 konu başlığı.)

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1135250

9- Uzaklardan Notlar 5:

Ülke Manzarası (Şubat 2022).

UZAKLARDAN NOTLAR 5

• Fetö Uzmanları İş Başında, Ya İşleri Biterse?

• İki Evladını Ege Sularına Verdi Hâkime Fatma Hanım!

• Cezaevlerinin Boşaltılması İçin Ortak Hareket Şart

• Türkiye'ye Bir Model Olarak İsveç'teki Zihinsel Engelliler Bakımı ve Eğitimi

• Türkiye'de Çocuk Hakları ve Handikapları

• "Fetö Davaları" Bize Neler Öğretti ve Gösterdi?

• Bu Süreçten Cemaat'in Çıkarsamaları ve Kazanımları Neler Olmuştur?

• Devlet, AKP, Cemaat ve Hukuk Üzerine...

• Türkiye Di Pietro'sunu Arıyor!

Ramazan F. GÜZEL

Bu elinize geçen çalışmada gündeme gelen ve halen de gündemdeki sıcaklığını korumakta olan makaleler ile ülke manzarasını bulacaksınız...

Uzaklardan Notlar serimizin de 5. Kitabı olan bu eser, belli bir birikimin okuyucusuyla buluşturulması kaygısıdır... Umarım güzel bir siluet bırakır geriye hafızalara!

(227 sayfa- 17 konu başlığı.)

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1135254

10- Hukuk Güncesi 1:

Quo Vadis/ Bu Gidiş Nereye? (Mart 2022).

1989’dan 11 Eylül 2015’te yargıçlık mesleğinden ihracına kadar süren 26 yıllık aktif hukukçuluktan sonra yazarın, bu 7 yıllık süreçte hukuka ve adalete katkı adına kaleme aldığı yazılarının derlenmesinden oluşmuş bir kitap serisi...

3 Ciltlik serinin ilk kitabı elinizde.

(23 konu başlığı, 265 sayfa)

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1135400

11- Hukuk Güncesi 2:

Adalet Ararken (Mart 2022).

HUKUK GÜNCESİ 2

ADALET

Ramazan F. GÜZEL

1989’dan 11 Eylül 2015’te yargıçlık mesleğinden ihracına kadar süren 26 yıllık aktif hukukçuluktan sonra yazarın, bu 7 yıllık süreçte hukuka ve adalete katkı adına kaleme aldığı yazılarının derlenmesinden oluşmuş bir kitap serisi...

3 Ciltlik serinin 2. kitabı elinizde.

(25 konu başlık, 284 sayfa)

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1135404

12- Hukuk Güncesi 3:

AİHM Kapısında (Mart 2022).

HUKUK GÜNCESİ 3

AİHM KAPISINDA

Ramazan F. GÜZEL

1989’dan 11 Eylül 2015’te yargıçlık mesleğinden ihracına kadar süren 26 yıllık aktif hukukçuluktan sonra yazarın, bu 7 yıllık süreçte hukuka ve adalete katkı adına kaleme aldığı yazılarının derlenmesinden oluşmuş bir kitap serisi...

3 Ciltlik serinin 3. kitabı elinizde.

(33 konu başlığı ve 296 sayfa.)

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1135409

13- Gariplikler Kitabı 1:

Neler Oluyor Hayatta! (Şubat 2022).

GARİPLİKLER KİTABI -1-

Ramazan F. GÜZEL

Bu kitabı okurken yer yer tebessüm edecek, hatta gülecek, bazı zamanlar derin düşüncelere dalacak, bazı anlarda da hüzünlere kapılacaksınız belki de…

Yani nevi şahsına münhasır bir kitap, adı gibi “Garip”, değişik bir kitap serisi oldu “Gariplikler Kitabı”.

1. Kitapta: İlginç dosyalar, sıra dışı bilgiler var.

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1133236

14- Gariplikler Kitabı 2:

Bakınız Burası Çok Önemli! (Şubat 2022).

GARİPLİKLER KİTABI -2-

BAKINIZ BURASI ÇOK ÖNEMLİ

Ramazan F. GÜZEL

Bu kitabı okurken yer yer tebessüm edecek, hatta gülecek, bazı zamanlar derin düşüncelere dalacak, bazı anlarda da hüzünlere kapılacaksınız belki de…

Yani nevi şahsına münhasır bir kitap, adı gibi “Garip”, değişik bir kitap serisi oldu “Gariplikler Kitabı”.

2. Kitapta: İlginç dosyalar, sıra dışı bilgiler var.

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1133240

15- Nasrettin Hoca Yollarda (Şubat 2022)

Ramazan F. GÜZEL

NASREDDİN HOCA YOLLARDA

Nasreddin Hoca; Hayatıyla, yaşadıklarıyla, nükteleriyle tarihe geçmiş olan, hatta efsane haline gelmiş tarihi bir şahsiyet...

Yazar, pek denenmemiş bir şey yapıyor ve bu efsanenin onlarca fıkra ve nüktesinin içinde barındığı renkli bir yolculuk hikâyesi ortaya koyuyor. Çocuklardan yetişkinlere kadar her yaştan kimsenin keyifle okuyacağı bir kitap!

(112 sayfa)

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1131249

16- Nasreddin Hodja På Väg (Kasım 2022).

Ramazan F. GÜZEL

NASREDDIN HODHA PÅ VÄG
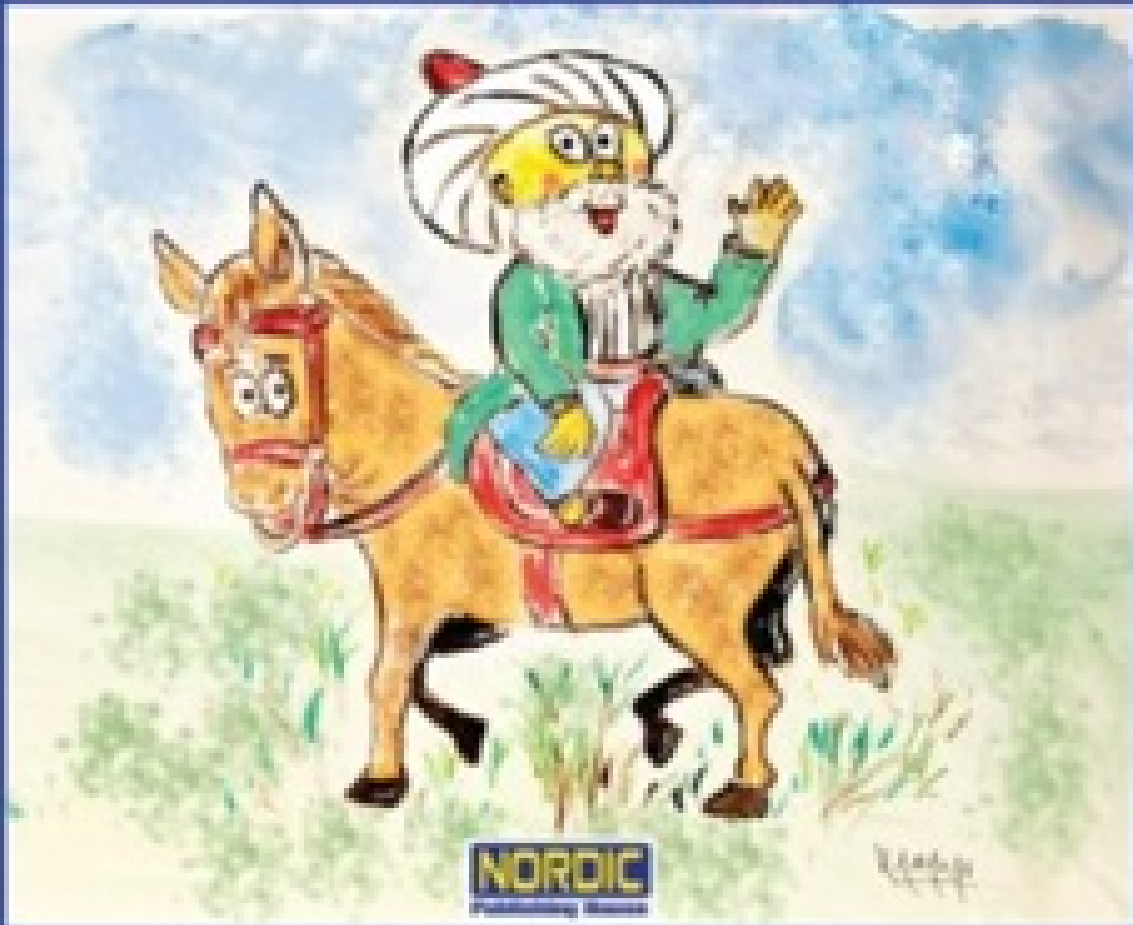
Nasreddin Hoca'nın tanınmış, meşhur fıkralarının da yer aldığı bir pazar alışverişi yolculuğunda meydana gelen ilginç olaylar…

Pek denenmemiş bir yolla yazılmış bu eserin İsveççesi artık yayında…

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1182948

17- Vem är Jesus enligt muslimer?

(Müslümanlara Göre Hz. İsa Kimdir?) - Ocak 2022.

VEM ÄR JESUS ENLIGT MUSLIMER ?

FÖRFATTARE:
Ramazan F. GÜZEL

ÖVERSÄTTNING:
Hülya GÜZEL

Bu İsveççe eserde 43 Soru- Cevapla bir Müslüman perspektifinden Hz. İsa anlatılmıştır. İki bölümden oluşan kitabın 1. Bölümünde Hz. İsa'nın göğe yükselmeden önceki hayatı, ikinci bölümde ise çarmıha gerilme, göğe çekilme hadiseleri ve sonrası ile ahiz zaman rivayetleri ele alınmıştır.

(43 soru ve cevap, 227 sayfa)

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1127250

18- Müslümanlara Göre Hz. İsa Kimdir?

(Soru- Cevaplarla Hz. İsa) (Kasım 2022).

MÜSLÜMANLARA GÖRE Hz. İSA KİMDİR?

Soru ve Cevaplarla Hz.İsa

(Hz.İsa'nın 'Son Yemeği'ne dair minyatür)

Ramazan F. GUZEL

Müslümanlara Göre Hz. İsa Kimdir? 3 bölüm ve 45 soru cevapta Hz. İsa... Doğumu, üçlü inanç, mucizeleri, çarmıha gerilmesi, göğe yükselmesi ve ahir zamanda tekrar yeryüzüne inmesi gibi çok tartışmalı konular mevcut İslami kaynaklar ışığında ele alınmış önemli ve özet bir başucu kitabı!

Hem Müslümanların hem de Hristiyan dünyanın faydalanabileceği bir kaynak eser...

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1185195

19- Ortaya Karışık Memleket Halleri (Mart 2022).

Ramazan F. GÜZEL

ORTAYA KARIŞIK MEMLEKET HALLERİ

Bazen çok komik oluyoruz, bazen çok ciddi!.. Ama güleriz biz çoğu zaman ağlanacak hallerimize de… Evet, bu hallerimizin bir şerhi bu eser.

Okuyan; ister hallerinden ibretler çıkarır, isteyen gülüp geçer ve hayatın telaşları arasında hoş bir anı edinmiş olur. En önemlisi de her şeyi olgunlukla karşılamak. Buyurun, keyifli okumalar.

(6 bölüm, 84 konu başlığı, 348 sayfa)

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1135950

20- Buluta Yüklü Dizeler/

İtalik Şiirler (Şubat 2022).

Ramazan F. GÜZEL

Hukukçu yazar/ şair Ramazan F. Güzel'in çoğunluğu gençli yıllarından kalma ilk dönem şiirlerinin tozlu sayfalardan gün yüzüne çıkarılmasıyla orta çıkarılmış bir eser; belki de bir serinin başlangıcı... Ölüm, aşk, idealler, ironi üzerine şiirler!..

Her birisi bazı bulut hallerini çağrıştırdığından onları bulut isimlerine göre bölümlendirmiş. Her esintisine göre muhtelif hisler. Keyifli okumalar.

(7 bölüm ve 57 şiirden oluşan 119 sayfalık şiir kitabı.)

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1132462

21- Evet, Umurumda -Şiirler (Kasım 2022).

EVET, UMURUMDA!

-şiirler-
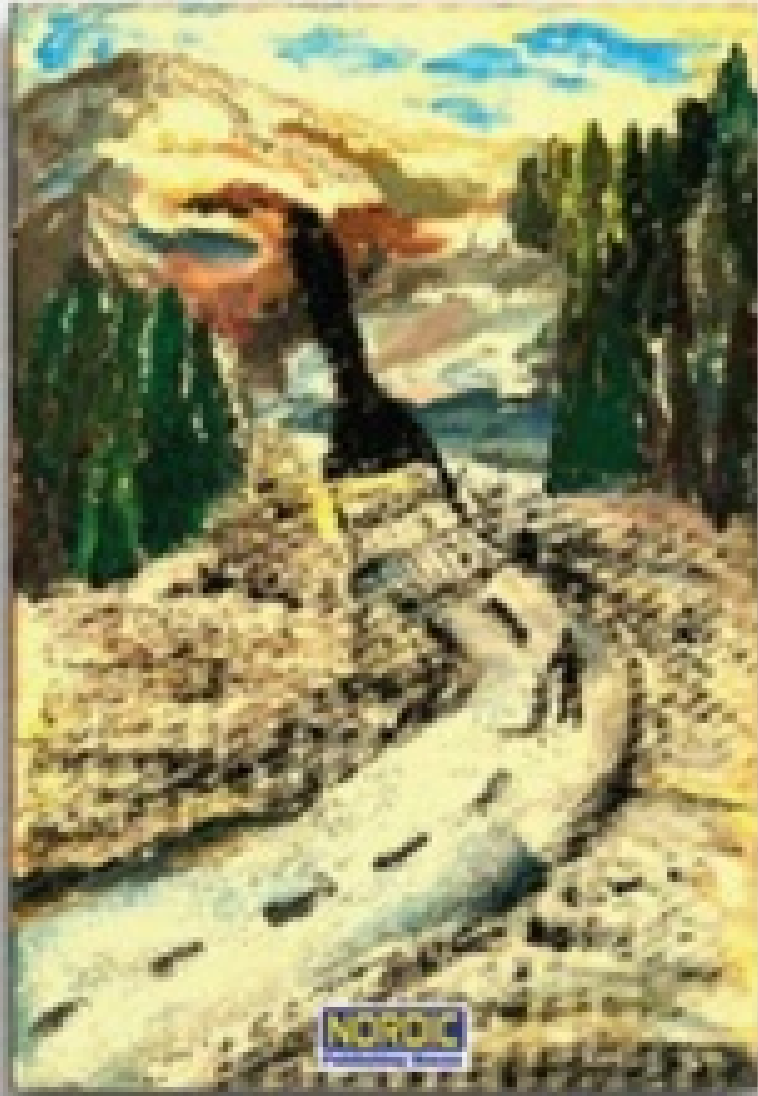
Ramazan F. GÜZEL

“Evet, Umurumda!" Yazar, Şair Ramazan Faruk GÜZEL'in yayın evimiz Nordic Publishing'de çıkan 21. kitabı... (2. şiir kitabı).

1992-2022 arasındaki 30 yıllık bir süreçte birikmiş, seçilmiş 60 şiirden oluşan bir seçki; aşk, sevgi, ayrılık, ölüm, öteki hayat ve idealler üzerine...

Keyifli okumalar.

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1185978

22- Sana, Bana, Bize Dair- Şiirler (Kasım 2022).

SANA, BANA, BİZE DAİR

-şiirler-

Ramazan F. GUZEL

"Sana, Bana, Bize Dair- Şiirler" Yazar, Şair Ramazan Faruk GÜZEL'in yayın evimiz Nordic Publishing'de çıkan 22. kitabı... (3. şiir kitabı).

1992-2022 arasındaki 30 yıllık bir süreçte birikmiş, seçilmiş 60 şiirden oluşan bir seçki; aşk, sevgi, ayrılık, ölüm, öteki hayat ve idealler üzerine...

Bu kitapta herkes kendinden, kendi yaşanmışlıklarından bir şeyler bulacaktır. Keyifli okumalar.

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1186227

23- Kurutulmuş Yapraklı Defterimden- Şiirler (Aralık 2022).

KURUTULMUŞ YAPRAKLI DEFTERİMDEN

Ramazan F. GÜZEL

"Sana, Bana, Bize Dair- Şiirler" Yazar, Şair Ramazan Faruk GÜZEL'in yayın evimiz Nordic Publishing'de çıkan 23. kitabı... (4. şiir kitabı).

1992-2022 arasındaki 30 yıllık bir süreçte birikmiş, seçilmiş 60 şiirden oluşan bir seçki; aşk, sevgi, ayrılık, ölüm, öteki hayat ve idealler üzerine...

Bu kitapta herkes kendinden, kendi yaşanmışlıklarından bir şeyler bulacaktır. Keyifli okumalar.

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1186227

24- Yakaza Günlükleri- Şiirler (Aralık 2022).

YAKAZA GÜNLÜKLERİ
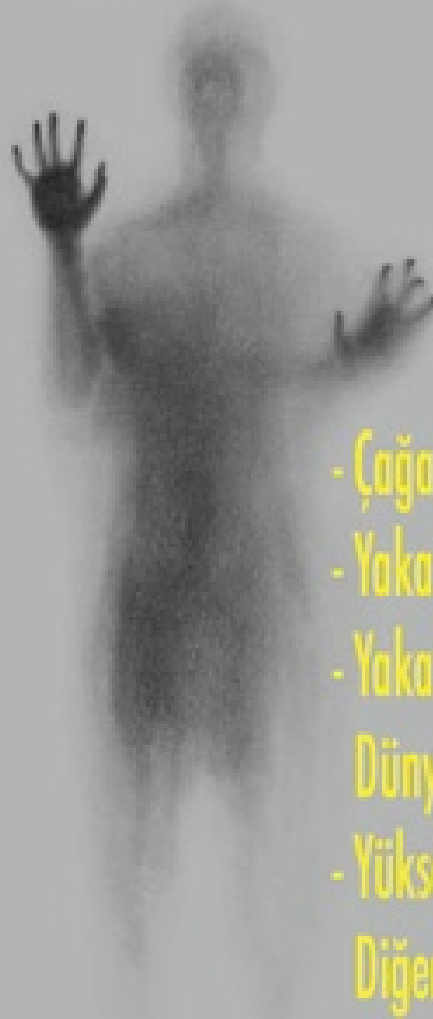
Ramazan F. GÜZEL

“Yakaza Günlükleri” şiir kitabı, Nordic Publishing’in 31. Kitabı… Ve Ramazan Faruk Güzel’in bu yayınevinde yayınlanmış 24. Kitabı ve de çıkan 5. Şiir kitabı… (141 s.)

“Yakaza” kelimesinin tasavvufta değişik anlamları vardır ve tek kelime ile özetlersek: “Uyanıklık” demektir. Fakat bu öyle bir durum ki: “uyku ile uyanıklık arası”!

Görenler seni uykuda sanır, gördüklerini de hayal mahsulü… ama aslında eşyanın ve somut dünyanın da ötesini/ hakikatini görmektesindir. “Hayal” denilenleri ise o gerçekliklerin sembolleridir.

Ve elinizdeki bu kitap da o hallerden tutulmuş günlüklerin derç edilmesinden mürekkeptir!

25- Ondan Önce/ Ondan Sonra (O.Ö./O.S.)- Şiirler (Aralık 2022).

O.Ö. / O.S.
(ondan önce / ondan sonra)
-şiirler-
Ramazan F. GÜZEL
NORDIC
Publishing House

“Ondan Önce/ Ondan Sonra (O.Ö./O.S.)” isimli şiir kitabı, Nordic Publishing'in 32. Kitabı. Ve Yazar-Şair Ramazan F. GÜZEL’in bu yayınevinde yayınlanmış 25. Kitabı ve de çıkan 6. Şiir kitabı…

Sevmeyi milat kabul eden bir ruh haliyle yazılmış bir şiirin ismi kitabın başlığına çekildi. Evet, sevmeyle ve aşkla hayat, devre olarak ikiye bölünür; ondan önce, ondan sonra…

Bu sevgi bir karşı cinse aşkla ortaya çıkabileceği gibi, dostlara, doğaya, dünyaya yansıması şekliyle de kendisini gösterir. Bu kitap da bu sevgi akislerinin kayıtlarının derlenmesinden...

Keyifli okumalar!

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1263295

26- Hikâyelerimden Seçkiler -1 (Aralık 2022).

HİKAYELERİMDEN SEÇKİLER-1

Ramazan F. GÜZEL

Hikâyeler, hayattan alınan kesitler kimi zamanlar... Kimi zaman da hayata sunulan ibret şablonları. Bu yazdıklarımız da bu bakış açısından kalem dökülmüş çalışmalar…

Hayatın içinden ibret ve hakikat penceresinden görülerek kelimelere dökülmeye çalışılırken damlaya damlaya oluşmuş seçkilerin ilki elinizde. Seçkiler derlendikçe devamı sizlerle buluşturulmaya çalışılacaktır.

Keyifli okumalar.

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1278514

27- Evsafıyla; Yollara Düşenler

(Aralık 2022) (255 s.)

EVSAFIYLA; YOLA DÜŞENLER

Ramazan F. GÜZEL

“Evsafıyla; Yola Düşenler” isimli bu kitap; ister bir zorunluluk ve arayıştan isterse bir ideal uğruna bir yola düşenlerin hallerini ve vasıflarını ve hallerini anlama ve şerh etmek adına kaleme alınmıştır.

Nordic Publishing’in bu 34. Kitabı, bu yayınevinde yayınlanan 27. Kitabımız. Yer yer hikâyelerden ve denemelerden oluşan ve bir tespit halindeki başlıklar halinde bölümlere ayrılmış bu çalışmada geçen konular herkeste ayrı bir yakınlık ve sıcaklık uyandıracaktır diye ümit ediyorum.

Keyifli okumalar.

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1283889

28- Hikâyelerimden Seçkiler- 2: Yol Hikâyeleri

(Aralık 2022) (181 s.)

HİKAYELERİMDEN SEÇKİLER- 2

YOL HİKAYELERİ

Ramazan F. GÜZEL

“Yol Hikâyeleri” isimli bu kitap; bir idealden ya da zorunluluktan bir yola çıkmışların hikâyelerin bir seçkisi. “Hikâyelerimden Seçkiler” serisinin de ikincisi. 21 Hikâyeden oluşuyor.

Aslında bu kitabın doğuşu, uzun süre düşünülen bir plana dayanmıyor; duyulan, şahit olunanlardan alınan notların damlaya damlaya göl olmasıyla teşekkül etmiş…

Keyifli okumalar.

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1285971

29- Evsafıyla; Yollara Düşenler

(Aralık 2022) (255 s.)

BÜTÜN ŞİİRLERİM SERİSİ - 7

UNUTMAK VARSA KADERDE

Ramazan F. GÜZEL

“Unutmak Varsa Kaderde” isimli şiir kitabı, Nordic Publishing'in 36. Kitabı. (132 s.) Ve bu şairin yayınevinde yayınlanmış 29. Kitabımı ve de çıkan şiir serisinin 7. kitabı…

Bu şiir kitabında yolu uzaklara düşenlerin kaderine geçmişe ait olanları “unutmak” düştüğünde kalemine dökülen şiir demetlerini bulacaksınız!

Keyifli okumalar!

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1291569

29- İsimler ve Anlamlar Kitabı- Alfabetik Sırayla.

(Aralık 2022) (738 s.)

İSİMLER ve ANLAMLAR KİTABI

-Alfabetik Sırayla-

Ramazan F. GÜZEL

“İsimler ve Anlamlar Kitabı”, Nordic Publishing'in 36. Kitabı… Ve yazarın bu yayınevinde yayınlanmış 30. Kitabı.

Bu kitap, sahasındaki bütün kitapların taranmasıyla elde edilmiş en geniş isim sözlüklerinden birisi.

Hayırlara vesile olması dileklerimle, keyifli okumalar!

Kitabın tedarik adresi:

https://www.smashwords.com/books/view/1293074